

SVĚT ŘEKY

PHILIP JOSÉ
FARMER

MAGICKÝ LABYRINT

TRIFID

Pro Harlana Ellisona, Leslieho Fiedlera a Normana Spinrada, ty
nejživější z živých.

*Rozum je jediným soudcem života, jediným klíčem magického
Labyrintu...*

Kde vidět bude člověku dáno to, co na Zemi jen zčásti vidí

- Kasida Hadžiho Abdu al-Yazdiho

Úvodní slovo autora:

Tímto končí řada Světa řeky, všechny otevřené konce se spojí do
gordického uzlu odolávajícího všem mečům, všechna lidská
tajemství budou odhalena, miliony mil na Řece, mnoho let pátrání o
Velké pátrání dosáhnou svého cíle.

ODDÍL 1

Tajemný cizinec

1

„Každý by se měl bát jen jednoho člověka a tím člověkem by měl být on sám.“

To bylo oblíbené Operátorovo rčení.

Operátor hodně mluvíval i o lásce a říkával, že ten, koho se nejvíce obáváme, musíme i velmi milovat.

Muž, kterého někteří další znali jako “X” nebo Tajemného cizince, nemiloval ani se nebál nejvíc sebe sama.

Byli tu lidé, které miloval víc než kohokoli jiného.

Svou ženu, která byla nyní mrtvá, opravdu miloval, ale ne tak hluboce jako ty ostatní dva.

Svou adoptivní matku a Operátora miloval stejně prudce – nebo si to alespoň kdysi myslel.

Jeho adoptivní matka byla celé světelné roky daleko, takže s ní nemusel mít co do činění a možná nikdy nebude. Však kdyby věděla, co dělá, hluboce by se styděla a byla by zarmoucena. To, že jí nemohl vysvětlit, proč to všechno dělá, a ospravedlnit se, ho rovněž hluboce rmoutilo..

Operátora stále miloval, ale současně ho i nenáviděl.

Ted’ “X” čekal, někdy trpělivě, jindy netrpělivě nebo rozzlobeně, na bájnou, ale skutečnou říční loď. Zmeškal *Rxe Grandissima*. Jeho jedinou šancí byl ted’ *Mark Twain*.

Kdyby se na palubu té lodi nedostal... ne, ta myšlenka byla téměř nesnesitelná. Musí se na ni dostat.

A přece, právě až se na ni dostane, bude v největším nebezpečí, v jakém kdy vůbec byl. Věděl, že Operátor je někde na dolním toku Řeky. Povrch jeho grálu mu ukázal jeho polohu. To ale byla poslední informace, kterou z mapy získal, Satelit sledoval Operátora i všechny Etiky, kromě něho samotného, i agenty v údolí Řeky a vysílal zprávy do jeho grálu, který byl víc než grálem. Pak se mapa z šedého

povrchu ztratila a “X“ věděl, že cosi v satelitu selhalo. Odted'ka ho může překvapit jak Operátor, tak agenti i ostatní Etikové.

Kdysi dávno to “X“ zařídil tak, aby je všechny mohl sledovat z věže a z podzemních místností. Tajně umístil mechanismus do satelitu. Ostatní určitě umístili další zařízení, aby sledovali jeho. Ale jeho rušička aury mechanismus podvedla. A rušička mu také umožnila, aby dokázal lhát Radě dvanácti.

Ted' byl stejně bezmocný a nevědomý jako všichni ostatní.

Ale jestli vezme Clemens na tomto světě někoho na palubu,, i kdyby měl plno, bude to Operátor. Stačí jediný pohled na něho a Clemens loď zastaví a přivolá ho na palubu.

A až *Mark Twain* popluje kolem a jemu, “X“, se podaří dostat se do posádky, bude se muset Operátorovi vyhýbat, dokud ho nedokáže překvapit.

Jeho převlek, dost dobrý na to, aby vodil za nos i ostatní Etiky, kteří tu uvízli, nedokáže oklamat tvora s vyšší inteligencí. Okamžitě “X“ pozná a on pak nebude mít sebemenší naději. Jakkoli byl silný a rychlý, Operátor byl stále silnější a rychlejší.

A navíc bude mít Operátor psychologickou výhodu. “X“ tváří v tvář bytosti, kterou miloval i nenáviděl, bude pociťovat zábrany a možná by nedokázal na Operátora zaútočit se vší zuřivostí a silou, která bude zapotřebí.

Jakkoli to bylo zbabělé a opovrženíhodné jednání, bude muset Operátora napadnout zezadu. On se však dopustil už mnoha zavrženíhodných skutků od doby, kdy se postavil proti ostatním, a mohl to udělat. Třebaže ho od útlého dětství učili nenávidět násilí, vysvětlili mu rovněž, že použití násilí je oprávněné, byl-li v nebezpečí lidský život, Oživovací síla, která činila prakticky každého na Světě Řeky nezničitelným, s tím neměla co dělat. Oživování už nefungovalo, ale i v dobách, kdy lidé ještě ožívali, byl přinucen použít násilí. Přes všechno, co mu říkali jeho učitelé, účel světil prostředky. Kromě toho ti, které zabil, nebudou mrtví navždy. Alespoň si to myslel. Ale tuhle situaci nepředvídal.

Etik žil v bambusové chýši s doškovou střechou na břehu Řeky, na pravém břehu ve směru proti proudu. Nebyl tady dlouho. Ted' seděl na hustém, krátce střiženém trávníku na louce i břehu. Kolem

něj tu bylo asi pět set dalších lidí a všichni čekali na dobu oběda. Dříve by jich tu bylo sedm set, ale od doby, co ožívování ustalo, se počet obyvatel snížil. Nehody, většinou díky setkáním s obrovskými lidožravými dračími rybami, které dokázaly převrhnout i loď, sebevraždy i vraždy měly na svědomí většinu obětí. Kdysi se o největší počet mrtvých postarala válka, ale v této oblasti už dlouho žádná nebyla. Rádobydobyvatelé byli vybiti a byli přeneseni někam jinam podél Řeky, kde mohli páchat další škody.

A rovněž šíření Církve druhé šance, nichirenitů, súfistů a dalších pacifistických náboženství i učení se ve velké míře zasloužila o udržení míru.

Poblíž davu se tyčila stavba ve tvaru hříbu z žulové hmoty, pokrytá barevnými skvrnami. Říkalo se jí grálový kámen, i když ve skutečnosti to byl vysoce elektricky vodivý kov. Měl širokou, pět stop vysokou základnu, vrcholek měl přibližně padesát stop v průměru. Na jeho povrchu byl sedm set prohlubní, v každé byl válec z šedého kovu – zařízení, které měnilo energii uvolněnou grálovým kamenem v jídlo, nápoje a jiné předměty. Kontejnery zajišťovaly, že obrovské obyvatelstvo Světa Řeky, které v jednu dobu mohlo čítat přibližně třicet pět až třicet šest miliard, nezemře hladem. I když se jídlo z grálu dalo doplňovat rybami, žaludovým chlebem a bambusovými výhonky, nestačilo by to k obživě obyvatelů úzkého Údolí kolem deset milionů mil dlouhé Řeky.

Lidé kolo kamene si povídali, smáli se a dobírali si jeden druhého. Etik se svými blízkými sousedy nehovořil: byl hluboce ponořen do svých myšlenek. Napadlo ho, že třeba porucha satelitu nebyla náhodná. Jeho sledovací mechanismus měl fungovat přes tisíc let bez jakékoli poruchy. Selhal snad proto, že Rybář, který byl dříve Japoncem jménem Ohara, něco pokazil tam ve věži? Teoreticky měl být Rybář zabit množstvím pastí, které on, “X“, umístil ve věži, nebo se dostal do stázového pole, které tam instaloval Operátor. Ale Rybář byl súfista a mohl mít dost inteligence i smyslového vnímání, aby se jim vyhnul. To, že dokázal vstoupit do věže, naznačovalo, že je eticky velmi pokročilý. Ani jeden z pěti milionů *kandidátů*, oživených Pozemšťanů, by nemohl projít vchodem na vrcholku. A “X“ připravil jen vchod dole u základny, kromě toho o něm věděli

jen dva lidé, dokud se k němu nedostala výprava těch Egyptanů. Překvapilo ho a znepokojilo, když našel jejich těla v tajné místnosti. A rovněž tak nevěděl, že jeden z Egyptanů unikl, utopil se a byl přenesen zpět do Údolí, dokud nezaslechl tento příběh, poněkud zkreslený mnoha vypravěči. Zřejmě jej neslyšel žádný z agentů, dokud pro ně nebylo příliš pozdě, aby odeslali zprávu Etikům ve věži.

Ted' se obával, že kdyby byl Rybář skutečně náhodou odpovědný za poruchu sledovacího zařízení, mohl by tím oživit Etiky. A kdyby to udělal... pak byl on, "X", vyřízený.

Zíral přes planinu u úpatí hor, pokrytou trávou s dlouhými stvoly a stromy nejružnějších druhů i nádherně zbarvenou révou na stromech, a za ní na hory nad Údolím, na které by nikdo nevystoupil. Strach a frustrace přivodily i hněv, ale rychle použil mentálních technik, aby se hněvu zbavil. Věděl, že energie k tomu potřebná na okamžik zvýšila jeho tělesnou teplotu na několik sekund o setinu stupně Celsia. Cítil se trochu lépe, i když věděl, že se hněv vrátí. Problém s touto technikou bylo že neodstranila původ hněvu. Toho se nikdy nezbaví, i když jeho učitelé měli dojem, že se jim to podařilo.

Začlonil si oči a pohlédl směrem ke slunci. Během několika minut kámen zahřmí spolu s miliony dalšími na obou březích. Odstoupil od kamene a strčil si špičky prstů do uší. Zvuk bude ohlušující a on při něm nadskočí, i když věděl, že přijde.

Slunce dosáhlo zenitu.

Zahřměl mohutný zvuk a vyšlehl blesk modrobílé elektřiny.

Na levém břehu, ne na pravém.

Už jednou předtím grály na pravém břehu nefungovaly.

Lidé na pravém břehu s obavami a rostoucím strachem čekali, když kameny neuvolnily energii ani v čas večeře. A když znovu selhaly v době snídaně, proměnila se konsternace a obavy v paniku.

Příštího dne hladoví lidé masově zaútočili na levý břeh.

ODDÍL 2

Na palubě Nikoli k pronajmutí

2

Sir Thomas Malory zemřel poprvé na Zemi v roce 1471 L.P.

Anglický rytíř přečkal strašlivé týdny po Dni Vzkříšení bez přílišného množství tělesných poranění, třebaže děsivě trpěl duševním šokem. Jídlo v jeho “malém graalu” mu připadalo fascinující. Připomínalo mu to, co napsal v *Knize o králi Artušovi* o Galahadovi a jeho rytířských družích, když jedli jídlo ze Svatého grálu “...požiješ před tímto stolem pokrmu sladkého, jež žádný rytíř neokusil.”

Byly okamžiky, kdy si Malory myslel, že zešílel. Vždycky se o něj pokoušelo šílenství, tedy stav, v němž se člověka dotkla svátost Boží a byl nezranitelný bolestmi a strastmi světa, nemluvě o jeho vlastních. Ale člověk, který strávil tolik let ve vězení na Zemi a nezbláznil se, musel mít tuhý kořínek. Jednou z věcí, která ho ve vězení udržovala při zdravém rozumu, bylo psaní první anglické epické prózy. I když věděl, že bude mít velmi málo čtenářů a většině z nich se to ani nebude líbit, nezáleželo mu na tom ani za mák. Ve srovnání s jeho prvním dílem, které vycházelo z velkých francouzských spisovatelů a autorů cyklů o králi dávné Británie Artušovi, tohle bylo o odvržení, ale konečném vítězství milostivého Ježíše. Oproti mnoha bývalým zbožným křesťanům se Malory držel své víry bez ohledu na ‘fakta’ – což samo bylo znamením, že zešílel, pokud by měl věřit svým kritikům.

Malory, dvakrát zabítý divokými nevěřícími, nakonec skončil v oblasti obydlené z jedné strany Parthy a z druhé Angličany.

Parthové byli dávní jezdcí a své jméno získali díky zvyku střílet při ústupu z koně dozadu. Jinými slovy vždycky na rozloučenou stříleli. Takové alespoň bylo vysvětlení jejich jména podle jednoho zdroje. Malory měl podezření, že ten, kdo mu to vykládal, si z něj také pěkně střílel, ale znělo to věrohodně, tak proč s tím nesouhlasit.

Angličané pocházeli většinou ze sedmnáctého století a mluvili angličtinou, které Malory jen těžko rozuměl. Po všech těch letech ale mluvili i esperantem, tím jazykem, který používali misionáři Církve druhé šance jako univerzálního komunikačního média. Země, nyní známá jako Nová naděje, byla mírumilovná, i když ne vždy tomu tak bylo. Kdysi tu bývalo množství státečků, které zuřivě bojovaly se středověkými německými a španělskými státy na severu. Ty vedl muž jménem Kramer, přezdívaný Kladivo. Když byl zabit, nastal v zemi dlouhý mír a státy se nakonec spojily. Malory se tam usadil a do chatrče si vzal jako družku Philippu Hobartovou, dceru Sira Henryho Hobarta. I když už nemusel žádat o její ruku, Malory trval na tom, že se řádně vezmou. Jeden jeho přítel, který býval katolickým knězem, vykonal starodávný obřad. Později konvertoval svou ženu i kněze zpět na jejich rodnou víru.

Poněkud ho však zarazilo, když uslyšel, že se v této oblasti objevil skutečný Ježíš Kristus spolu s hebrejskou ženou, která znala Mojžíše v Egyptě a během exodu. Ježíše rovněž doprovázel muž jménem Thomas Mix, Američan, potomek Evropanů, kteří emigrovali na kontinent až jedenadvacet let po Maloryho smrti. Ježíš a Mix společně uhořeli na hranicích, které zapálil Kramer.¹

Zprvu Malory odmítal, že by člověk, který si říkal Ješua, mohl být skutečným Kristem. Mohl to být Hebrejec z Kristových dob, ale byl to podvodník.

Když však Malory pátral po všech možných důkazech Ješuvých tvrzení a událostí spojených s jeho mučednictvím, došel k závěru, že se tu možná opravdu objevil Kristus. Když slyšel od místních tento příběh, zapracoval jej do eposu, který právě psal inkoustem a perem z rybí kosti na bambusový papír. Malory se také rozhodl kanonizovat Američana, a tak se Mix stal Neústupným svatým Tomášem Bílého klobouku.

Po nějaké době Malory a jeho stoupenci zapomněli, že svatořečení byla pouhá fikce, a začali věřit, že svatý Tomáš opravdu procházel údolím a hledal svého pána, milostivého Ježíše, v tomto

---

¹ Tento příběh zpracoval autor v samostatné povídce “Riverworld“ (pozn. překl.)

světě, jenž byl očištěm, i když ne úplně mezitímním stavem mezi peklem a nebem, jak jej líčili kněží ztracené Země.

Bývalý kněz, který oddal Thomase a Philippu, jakožto biskup vysvěcený na Zemi a tedy v přímé linii kněžstva od svatého Petra, dokázal vyučovat ostatní a udělat i z nich kněze. Skupinka římských katolíků se však v jednom ohledu lišila od názorů z dob na Zemi. Byli tolerantní, nepokoušeli se znovu zavést inkvizici ani neupalovali ženy podezřelé z čarodějnictví. Kdyby setrvali na těchto dávných zvycích, ostatní by je rychle vyhnali nebo dokonce zabili.

Jednou pozdě v noci Thomas Malory ležel na posteli a uvažoval o další kapitole svého eposu. Náhle uslyšel venku velký křik a hluk, jako by běželo mnoho lidí. Posadil se a zavolal na Philippu, která se poděšeně vzbudila a teď se třásla strachy. Vyšli ven, aby zjistili, co znamená všechen ten zmatek. Lidé, kterých se ptali, ukazovali vzhůru k bezmračné obloze, jasné jako při úplňku díky padajícím hvězdám a planoucím clonám kosmického plynu.

Vysoko nahoře se proti nebeské záři rýsovaly dva podivné předměty. Jeden, o hodně menší, sestával ze dvou částí, ta nahoře měla tvar koule, i když lidé na zemi mezi nimi neviděli spojení, měli dojem, že patří k sobě, protože se pohybovaly stejnou rychlostí. Pak jedna žena, která tyhle věci znala, prohlásila, že to vypadá jako balón. Malory nikdy žádný neviděl, ale slyšel o nich vyprávět od lidí z osmnáctého a devatenáctého století a tohle skutečně popisu odpovídalo.

Druhý předmět, mnohem větší, připomínal obrovský doutník.

Tatáž žena řekla, že to je zeppelin nebo vzducholod' nebo možná koráb těch neznámých, kteří vytvořili tuto planetu.

„Andělé?“ zamumlal Malory. „Proč by používali vzducholod'? Mají přece křídla.“

Zapomněl na všechno a křičel s ostatními, když obrovská vzdušná loď náhle namířila střemhlav dolů. A pak vykřikl s ostatními, když loď vybuchla a v plamenech se zřítila do Řeky.

Balón cestoval dále na severovýchod a po chvíli zmizel. Dávno předtím hořící vzducholod' narazila na vodu. Její kostra se téměř okamžitě potopila, ale některé části pláště hořely ještě několik minut, než také pohasly.

Ani andělé ani démoni v té nebeské lodi necestovali. Muž, které Malory a jeho žena vytáhli z vody a dotáhli s člunem na břeh, nebyl o nic víc nebo méně lidský než oni sami. Byl to vysoký hubený muž typu šermíře s velikým nosem a drobnou bradou. Jeho velké černé oči na ně hleděly ve světle pochodní a dlouho nic neříkal. Když ho dovezli do hlavní síně komunity, osušili a přikryli těžkými látkami, vypil trochu horké kávy, pronesl cosi francouzsky a pak promluvil v esperantu.

„Kolik jich přežilo?“

„Ještě nevíme,“ odpověděl Malory.

O několik minut později vynesli na břeh první z dvaadvaceti mrtvol; některé z nich byly hodně spálené. Jedna z nich byla žena. I když pátrání pokračovalo po celou noc i část rána, nikoho dalšího už nenašli. Francouz byl jediný, kdo přežil. I když byl slabý a stále ještě v šoku, trval na tom, že vstane a zúčastní se hledání. Když uviděl těla u grálového kamene, vypukl v pláč a dlouho vzlykal. Malory pochopil, že se jeho stav zlepšil; alespoň nebyl v tak hlubokém traumatu, aby nedokázal vyjádřit ani žal.

„Kam odešli ostatní?“ otázal se cizinec.

Pak se jeho žal změnil v zuřivost, zahrozil pěstí nebesům a vykřikoval prokletí na kohosi jménem Thorn. Později se zeptal, zda někdo viděl nebo slyšel nějaké další letadlo či helikoptéru. Mnoho lidí přisvědčilo.

„Kam to letělo?“ zeptal se.

Někteří tvrdili, že ten stroj, co tak divně vrčel, odletěl po proudu Řeky. Jiní říkali, že letěl proti proudu. O několik dní později přišla zpráva, že někdo viděl, jak se ten stroj potápí do Řeky o dvě stě mil výše proti proudu za bouře. Jen jeden člověk byl u toho a ten říkal, že z potápějícího se trupu vyplaval nějaký muž. Vyslal zprávu bubny do té oblasti s dotazem, zda se náhle neobjevili nějakí cizinci. Odpověď byla, že nikdo žádného neviděl.

Na Řece našli plavat mnoho grálů, které přinesli trosečníkovi. Jeden identifikoval jako svůj vlastní a odpoledne se z něj najedl. Několik grálů bylo 'volných'. To znamenalo, že je mohl používat kdokoli, a tak je stát Nové naděje zabavil.

Francouz se pak zeptal, zda tudy nepropluly nějaké lodě poháněné obrovskými lopatkovými kolesy. Řekli mu, že jedna tu proplula, *Rex Grandissimus*, pod velením nechvalně známého krále Jana Anglického.

„Dobře,“ odpověděl muž. Chvíli přemýšlel a pak dodal: „Můžu to docela dobře zůstat a čekat, až sem dopluge *Mark Twain*. Ale asi tu nezůstanu. Půjdu po Thornovi.“

To už se cítil natolik zotaven, že mluvil i o sobě. A co všechno o sobě povídal!

„Jsem Savinien de Cyrano II Bergerac,“ prohlásil. „Mám nejraději, když mi říkají Savinien, ale z nějakého důvodu dává většina lidí přednost Cyranovi, tak si dovolím malou nepřesnost. Koneckonců v pozdějších dobách o mně mluvili jako o Cyranovi a i když to bylo nesprávně, jsem tak slavný, že lidé si na jiné jméno nezvyknou. Myslí si, že to vědí lépe než já.“

Nepochybně jste už o mně slyšel.“

Díval se na své hostitele, jako by měli být poctěni, že mají tak velkého muže jako hosta.

„Je mi líto, ale musím přiznat, že ne,“ odpověděl Malory.

„Cože? Byl jsem největším šermířem své doby, nebo možná, ne, určitě nejlepším šermířem všech dob. Nemám důvod být skromný a skrývat se. Jsem rovněž autorem některých pozoruhodných literárních děl. Psal jsem knihy o cestách ke slunci a na Měsíc, velmi ostrou a vtipnou satiru. Moji hru, *Obelstěný pedant*, použil s jistými úpravami jistý *Monsieur* Molière a prezentoval ji jako vlastní. No, třeba trochu přeháním. Určitě z té komedii hodně použil. Také jsem pochopil, že jistý Angličan jménem Jonathan Swift použil některé moje myšlenky v *Gulliverových cestách*. Nevyčítám jim to, já sám jsem se neštítel používat myšlenky jiných, i když jsem je vylepšil.“

„To je všechno velmi hezké, pane,“ opáčil Malory a nepovažoval za nutné zmínit se o vlastním díle. „Ale jestli vás to příliš nevyčerpá, snad byste nám mohl povědět, jak jste se sem dostal tou vzducholodí a co způsobilo, že začala hořet.“

De Bergerac zůstal u Maloryových, dokud se nenajde volná chatrč nebo dokud si nepůjčí nástroje, aby si jednu postavil sám. Teď

ale se svými hostiteli a snad několik set dalších sedělo nebo stálo u velkého ohně před chatrčí.

Byl to dlouhý příběh, ještě podivuhodnější než jeho nebo Maloryho knihy. Sir Thomas měl ale pocit, že jim Francouz neříká vše, co se doopravdy stalo.

Když byl příběh u konce, začal Malory uvažovat nahlas. „Takže je pravda, že uprostřed severního polárního moře se nachází věž, toho moře, z něhož Řeka vytéká a do něhož se opět vlévá? A je pravda, že kdokoli je odpovědný za tento svět, žije v téhle věži? Rád bych věděl, co se stalo tomu Japonci, tomu Rybáři? Pozvali ho snad obyvatelé věže – určitě to jsou andělé –, aby s nimi zůstal, protože v jistém smyslu otevřel dveře do ráje? Anebo ho poslali jinam, třeba do nějaké hodně vzdálené části Řeky?

A ten Thorn, kdo může vysvětlit jeho zločinné skutky? Třeba to byl démon v přestrojení.“

De Bergerac se hlasitě a posupně zasmál.

Když skončil, odpověděl: „Neexistují žádní andělé ani démoni, příteli. Netvrdím tak jako kdysi na Zemi, že neexistuje ani Bůh. Ale i když připustím existenci Stvořitele, neznamená to, že musím věřit takovým mýtům jako andělé a démoni.“

Malory umíněně trval na tom, že opravdu existují. To vedlo k hádce, která vyvrcholila Francouzovým odchodem. Jak Malory zaslechl, strávil noc v chatrči u jedné ženy, která si myslela, že když je tak skvělý šermíř, musí být i skvělý milovník. Podle toho, co později říkala, jím opravdu byl, i když možná dával příliš přednost tomu způsobu milování, který podle některých dosáhl dokonalosti a vrcholu dekadence právě ve Francii. Malory byl znechucen. Ale později toho dne se de Bergerac objevil a omluvil se za nevděčnost člověku, kterému vděčil za život.

„Neměl jsem se vám pošklebovat, můj hostiteli a zachránce. Dlužím vám tisícinásobnou omluvu a doufám, že se mi dostane vašeho odpuštění.“

„Máte ho mít,“ ujistil ho upřímně Malory. „Možná, že i když jste na Zemi opustil naši církev a rouhal jste se proti Bohu, mohl byste mít zájem zúčastnit se mše, kterou budou sloužit dnes v noci za duše vašich zesnulých přátel?“

„To je to nejmenší, co mohu udělat,“ odvětil de Bergerac.

Při mši silně vzlykal, dokonce tolik, že Malory využil jeho prudkých emocí a zeptal se ho, zda není připraven vrátit se zpátky k Bohu.

„Nejsem si vědom, že bych Ho kdykoli opustil,“ namítl Francouz. „Plakal jsem žalem pro ty, které jsem miloval na *Parsevalu*, a pro ty, které jsem nemiloval, ale respektoval je. Plakal jsem vztekem na Thorna, nebo jak se doopravdy jmenuje. A plakal jsem i proto, že muži i ženy jsou stále natolik pověřiví, aby uvěřili celému tomuhle švindlu.“

„Mluvíte o mši?“ otázal se Malory ledově.

„Ano, znovu se omlouvám!“ zvolal de Bergerac.

„Vaši omluvu nepřijmu, dokud se nebudete doopravdy kát,“ odušil Malory, „dokud to nebude před tím Bohem, kterého jste tak hluboce urazil.“

„*Quelle merde!*“ zaklel de Bergerac. Ale o chvíli později objímal Maloryho a líbal ho na obě tváře. „Jak bych si přál, aby to, v co věříte, bylo skutečností! Ale kdyby bylo, jak bych mohl Bohu odpustit?“

Rozloučil se s Malorym se slovy, že ho pravděpodobně už nikdy neuvidí. Druhého dne ráno se vydal proti proudu Řeky. Malory měl podezření, že de Bergerac k tomu musel ukrást loď, a měl pravdu.

Často přemýšlel o muži, který vyskočil z hořící vzducholodi, o člověku, které byl doopravdy u věže, o níž mnozí mluvili, ale nikdo kromě Francouze a jeho druhů v posádce ji neviděl. Anebo, kdyby měl věřit tomu příběhu, ještě skupina dávných Egyptanů a jeden chlupatý podčlověk.

O necelé tři roky později připlula druhá velká loď s lopatkovými kolesy. Tahle byla ještě větší než *Rex*, luxusnější a rychlejší, lépe opancéřovaná a vyzbrojená. Ale nejmenovala se *Mark Twain*. Její kapitán, Američan Samuel Clemens, ji přejmenoval na *Nikoli k pronajmutí*. Zřejmě slyšel, že král Jan pojmenoval svou vlastní loď, původní *Nikoli k pronajmutí*, *Rex Grandissimus*. Clemens se proto vrátil k původnímu jménu a nechal je slavnostně namalovat na trup lodi.

Loď zastavila, aby nabila batenzátor a grály. Malory neměl možnost mluvit s kapitánem, ale viděl ho i s jeho podivuhodným strážcem. Joe Miller byl skutečný obr, vysoký deset stop Vážil osm set liber, ale neměl tělo tak chlupaté, jak očekával podle pověstí. Nebyl o nic chlupatější než mnoho mužů, které Malory potkal, i když měl delší chlupy. Měl tvář s mohutnými vystouplými čelistmi a nos jako obrovitá okurka nebo opičí rypák. Vypadal však jako inteligentní tvor.

4

Pronásledovatel plul dál.

Byla hodina před polednem. Za hodinu bájná loď zakotví a silný hliníkový kabel propojí měděnou čepičku na grálovém kameni s batenzátorem lodi. Až z kamene vyšlehne mohutný výboj energie, bude batenzátor znovu nabitý a grály na další měděné desce na lodi se zaplní jídlem, pitím a dalšími předměty.

Trup lodi byl bílý kromě prostoru nad kójemi pro kola a kryty nad čtyřmi kolesy. Tam bylo velkými černými písmeny napsáno: *NIKOLI K PRONAJMUTÍ*. A pod tím menšími písmeny: Samuel Clemens, kapitán. Pod tímto řádkem bylo ještě menšími písmeny: Majitel a provozovatel: Mstitelé, a.s.

Nad kormidelnou byla na podstavci připevněná tyč, na které vlála čtvercová světle modrá vlajka s rudým fénixem.

Na tyči na zádi, upevněné v úhlu pětáctýřiceti stupňů k nejnižší zadní palubě, vlála další vlajka se světle modrým polem a rudým fénixem.

Samova loď byla 550 stop a osm palců dlouhá. Její šířka přes lopatky nebo okraje koles činila 115 stop. Když byla plně naložená, byl její ponor 18 stop.

Loď měla pět hlavních palub. Ta nejnižší, A neboli kotelní paluba, sestávala z různých skladů, z obrovského batenzátoru, který vycházel ze šachty do další paluby, ze čtyř elektrických motorů, které poháněly lopatky, a z obrovského kotle.

Batenzátor bylo mohutné elektrické zařízení, padesát stop široké a čtyřicet tři stopy vysoké. Jeden ze Samových inženýrů tvrdil, že to

je vynález pozdního dvacátého století. Ale protože ten inženýr tvrdil, že žil po roce 1983, měl Sam podezření, že se jednalo o agenta. (byl už dávno mrtvý.)

Batenzátor (znamenalo to bateriový kondenzátor) mohl pojmout během sekundy ohromné množství energie z grálového kamene a ve stejné době ji zase vydat, nebo naopak pomalu v nepatrném množství, jak bylo třeba. Sloužil jako energetický zdroj pro čtyři velké kolesové motory a pro další využití elektřiny na lodi včetně klimatizace.

Elektricky ohřívavý kotel byl šedesát stop široký a třicet stop vysoký. Používal se k ohřevu vody pro sprchy a k vytápění kajut, k výrobě alkoholu, aktivoval parní kulomet a parní katapulty pro stíhačky a poskytoval vzduch pro děla se stlačeným vzduchem i páru pro lodní pístalu a dva komíny. Ty působily klamně, protože ve skutečnosti vypouštěly jen obarvenou páru, která měla nahrazovat dým, když se chtěl Sam předvádět.

Na úrovni vody na zádi kotelní paluby byly velké dveře, které se daly zvednout, aby jimi projely dovnitř nebo ven dva čluny a torpédomet.

Paluba nad ní, B neboli hlavní paluba, byla posazena dozadu, aby uvolnila místo vnějšímu průchodu, zvanému promenádní paluba.

U říčních lodí na Mississippi, které Sam v mládí řídil, se nejnížší paluba nazývala hlavní paluba a nad byla kotelní paluba. Ale protože kotle na palubě *Nikoli k pronajmutí* měly základnu na nejnížší palubě, přejmenoval ji Sam na kotelní palubu a tu nad ní na hlavní palubu. Kormidelníky, zvyklé na pozemské názvosloví, to zpočátku mátl, ale nakonec si zvykli.

Někdy, když byla loď ukotvena u pobřeží v mírumilovné oblasti, dával Sam posádce volno na vycházku (samozřejmě kromě stráží). Tehdy organizoval vyjížďky pro místní papaláše. V bílé vestě z rybí kůže, ve dlouhém bílém kiltu a ve vysokých botách z bílé teletiny s kapitánskou čepicí z bílé kůže na hlavě prováděl své hosty po lodi odshora až dolů. Samozřejmě je spolu s několika dalšími námořníky ostře sledoval, protože obsah *Nikoli k pronajmutí* musel být pro suchozemské pecivály velmi lákavý.

Sam všechno svým zvědavým vysvětloval – tedy, téměř všechno – a mezi větami vyfukoval z doutníku.

Když provedl návštěvníky palubou A neboli kotelní, vzal je po schodech nahoru na hlavní palubu, B.

„Lidé od námořnictva by tomuto stupňovitému výstupu říkali žebřík,“ ukazoval. „Ale protože většina z mé posádky byli suchozemci a protože na palubě máme několik skutečných žebříků, rozhodl jsem se nazvat to schodiště schodištěm. Koneckonců jdete nahoru po schodech, ne po příčlích. Ve stejném duchu jsem přes zuřivé protesty námořních veteránů nařídil, že stěny se nebudou nazývat pažení, ale stěny. Dovolil jsem ale rozlišovat mezi normálními dveřmi a poklapy. Poklapy jsou ty silné vzduchotěsné a vodotěsné dveře, které se dají zamykat pákovým mechanismem.“

„A jaká zbraň je tohle?“ vyptával se jeden turista a ukázal na dlouhou rouru z duraluminia, připomínající dělo a upevněnou na plošině. Do komory vedly velké hadice z umělé hmoty.

„Tohle je parní kulomet ráže 0.80. Je v něm složité zařízení, které umožňuje zbrani střílet v rychlých dávkách plastické koule z roury dole. Pára z kotle dodává potřebnou energii.“

Jednou kdosi, kdo byl na *Rexu*, poznamenal: „Lod' krále Jana má parní kulomet ráže 0.75, má jich několik.“

„Ano, ty jsem navrhoval sám. Ale ten grázl mi loď ukradl a když jsem postavil tuto, udělal jsem svoje děla větší.“

Ukázal jim řady oken ‘nejsou to lodní okénka,’ podél vnějšího průchodu. „Někteří z mé posádky projevují tak naprostou neznalost nebo nebetyčnou drzost, že tohle nazývají chodba nebo dokonce hala. Samozřejmě mi to dělají za zády.“

Zavedl je do kajuty, aby na ně udělala dojem její útulnost a luxusní vybavení.

„Je tady sto dvacet osm kajut, každá je pro dvě osoby. Všimněte si mosazného vyklápečího lehátka. Račte se podívat, máme tu porcelánové toalety, sprchový kout s horkou a studenou tekoucí vodou, umyvadlo s mosaznými kohoutky, zrcadla zasazená v mosazi, dubové prádelníky. Nejsou moc velké, ale neměníme oděv tak často. Všimněte si také držáku na zbraně, mohou na něm viset pistole, pušky, kopí, meče a luky. Koberce jsou z lidských vlasů. A teď

můžete kulit oči na obraz na stěně. Je to originál od Motonubua, velkého japonského malíře, který žil na Zemi v letech 1476 až 1556 a založil malířský styl zvaný Kano. Ve vedlejší kajutě jsou nějaké obrazy od Zeuxise z Eraclej. Je jich tam deset. Vlastně je to kajuta samotného Zeuxise. Možná mnoho z vás neví, že to byl veliký malíř z pátého století před naším letopočtem, narozený v Eraclei, což byla řecká kolonie v jižní Itálii. Říká se o něm, že namaloval vinný hrozen tak věrně, že se ho ptáci pokusili sníst. Zeuxis tento příběh nechce potvrdit ani vyvrátit. Já sám dávám přednost fotografiím, ale taky mám ve své kajutě nějaké obrazy. Jeden od Pietera de Hoocha, holandského malíře ze sedmnáctého století. Vedle něj je obraz namalovaný Italem Giovannim Fattorim, který žil v letech 1825 až 1908. Chudák, možná je tohle jeho poslední dílo, během jedno oslavy spadl přes palubu a kola ho rozdrtila na dřevě. I kdyby byl vzkříšen, což je nepravděpodobné, nikde jinde nenajde dostatek barviva na jediný obraz kromě této lodi nebo *Rexe*.“

Sam je vedl promenádní palubou na příď, kde byl umístěn kulomet ráže 88 mm. Zatím ještě nebyl použit, tvrdil Sam, brzy budou muset vyrobit nový střelný prach, aby byl plně nabitý.

„Ale až *Rexe* dohoním, vystřelím tímhle Prohnilého Jana z vody.“

Rovněž upozornil na baterii raket na promenádě a střely citlivé na teplo s doletem jedné a půl míle a s bojovými hlavicemi, naplněnými čtyřiceti librami plastických výbušnin.

„Když ho minu dělem, tohle mu natrhne prdel.“

Jedna z návštěvnic dobře znala Clemensovo dílo a jeho životopisy. Tiše řekla své přítelkyni: „Nikdy jsem si neuvědomila, že Mark Twain je takhle krvelačný.“

„Madam,“ ohradil se Sam, který to zaslechl, „já nejsem krvelačný! Nenávidím násilí z myšlenky na válku se mi zauzlují střeva. Kdybyste četla mé eseje o válce a těch, kdo ji milují, věděla byste to. Ale byl jsem vmanévrován do téhle situace a mnoha lidem to vyhovuje. Abyste přežili, musíte lhát lépe než lháři, podvádět lépe než podvodníci a zabíjet vrahy jako první! Pro mě je to holá nezbytnost, i když je ospravedlnitelná! Co byste udělala, kdyby vám král Jan ukradl loď po celých letech pátrání po železe a dalších kovech,

abyste mohla stvořit svůj sen? A po letech bojů s ostatními, kteří je vám chtěli vzít, když jste je našla, z každé strany zrada a vražda, všechno proti vám! A co byste dělala, kdyby král Jan zabil některé vaše dobré přátele a vaši ženu a pak se vám vysmíval? Nechala byste ho jen tak vyklouznout? Myslím, že ne, pokud máte jen špetku odvahy.“

„A má je pomsta, praví Pán,“ pronesl jeden muž.

„Ano. Možná. Ale pokud je nějaký Pán a připravuje svou pomstu, jak jí dosáhne bez lidí v jeho rukou? Slyšel jste někdy, že by nějakého darebáka srazil blesk, snad kromě nehod? Blesk srazí každý rok i tisíce nevinných, víte to? Ne, On musí jako nástroje používat lidské bytosti a kdo jiný je k tomu lépe připraven než já? Nejsem snad díky okolnostem Jeho užitečným a dokonale připraveným nástrojem?“

Sam byl tak rozčilený, že poslal jednoho námořníka nahoru do velkého salonu pro čtyři unce bourbonu, aby se uklidnil.

Než Samovi přinesli pití, zamumlal jeden z turistů: „Blbost!“

„Vyhod'te toho muže z lodi!“ zařval Sam. A stalo se.

„Vy jste velmi rozzlobený muž,“ pokračovala ta žena, která znala jeho dílo.

„Ano madam. To jsem. A mám k tomu dobrý důvod. Byl jsem rozzlobený na Zemi a jsem rozzlobený zde.“

Námořník přinesl Samovi whisky. Ten ji rychle zhltl a pak znovu v dobré náladě pokračoval v prohlídce.

Vedl skupinu po velkém schodišti do velikého salonu..U vchodu se zastavili a turisté vyrazili obdivné óóóoch a áááách. Salon byl dvě stě stop dlouhý a padesát stop široký, strop byl dvacet stop nad podlahou. Kolem středu stropu bylo zavěšeno řada pěti obrovských lustrů z broušeného skla. Obrovský sál dobře osvětlovala řada oken i světel na stěnách a na stropě a také vysoké ozdobné lampy z mosazi.

Na vzdálenějším konci bylo jeviště, o kterém Clemens prohlásil, že se používá pro hraní dramat a komedií a pro orchestr. Bylo tu i velké plátno, které se dalo stáhnout dolů při promítání filmů.

„My k promítání nepoužíváme chemicky zpracovaný film,“ vysvětloval. „Máme elektronické kamery. Vyrábíme původní filmy a taky remaky klasických filmů ze Země. Například dnes večer

pouštíme *Maltézského sokola*. Nemáme tu nikoho z původních herců kromě Mary Astorové, která se doopravdy jmenuje Lucille Langehanková a hraje sekretářku Sama Spadea. Co mi řekli, Astorovou tehdy neobsadili dobře. Ale předpokládám, že většina z vás neví, o čem mluvím.“

„Já vím,“ ozvala se znovu ta žena, která ho nazvala rozzlobeným. „Kdo ji hrál ve vaší verzi?“

„Alice Bradyová, americká herečka.“

„A kdo hrál Sama Spadea? Neumím si v té roli představit nikoho jiného než Humphrey Bogarta.“

„Howard da Silva, další americký herec. Jeho skutečné jméno je Howard Goldblatt, pokud se dobře pamatuji. Je hrozně vděčný, že dostal tuto roli, protože tvrdí, že nikdy nedostal možnost ukázat na Zemi své skutečné herecké umění. Ale bude mu líto, že bude mít tak malé obecenstvo.“

„Neříkejte mi, že režisérem je John Ford?“

„O tom jsem nikdy neslyšel,“ Sam pokrčil rameny. „Naším režisérem je Alexander Singer.“

„Nikdy jsem o něm neslyšela.“

„To předpokládám. Ale slyšel jsem, že v hollywoodských kruzích nebyl příliš známý.“

Podrážděný ze svého pohledu zbytečným vyrušením ukázal na šedesát stop dlouhý vyleštěný dubový bar na levoboku a na pečlivě seřazené láhve a karafy s alkoholem. Na skupinku udělaly láhve i sklenky z olovnatého skla veliký dojem. A ještě víc na ně zapůsobily čtyři klavíry. Sam jim řekl, že má na palubě aspoň pět velkých klavíristů a pět skladatelů. Například Selima Palmgrena (1878–1951), finského skladatele a klavíristu, který sehrál zásadní úlohu při založení školy finské národní hudby. Byl tu také Giovanni Pierluigi da Palestrina (1526-1594), veliký skladatel madrigalů a menuetů.

„Jednu dobu byl na této lodi i Amadeus Mozart,“ vyprávěl Sam. „Je to opravdu veliký skladatel, někteří tvrdí, že největší. Ale ukázalo se, že po lidské stránce úplně selhal, byl to donašeč, chlípník a zbabělec, takže jsem ho musel vykopnout z lodi.“

„Mozarta?“ vyděsila se žena. „Pane Bože, Mozarta! Vy zvíře, jak jste mohl takhle zacházet s tak skvělým skladatelem, s géniem, s bohem?“

„Madam,“ nedal se Clemens, „věřte, často mě k tomu provokoval. Pokud se vám můj postoj nelíbí, můžete odejít. Námořník vás doprovodí na břeh.“

„Vy nemáte z gentlemana ani ždíbec.“

„Ale ano, mám.“

5

Sestoupili průchodem podél dalších kajut k přídi. Ta poslední na pravé straně patřila Clemensovi a on jim ji ukázal. Jejich překvapení a radostné výkřiky Sama potěšily. Jak řekl, kajuta vedle jeho patřila jeho osobnímu strážci, Joeovi Millerovi a jeho družce.

Za Samovou kajutou byla malá místnost, ve které byl výtah. Ten vedl do nejnižší ze tří místností kormidelny. Tohle byla paluba E neboli pozorovatelná, vybavená přecpanými křesly, lenoškami a malým barem. Byly tu i podstavce v oknech pro samopaly, které vystřelovaly plastické nebo dřevěné náboje.

Další místnost v kormidelně byla paluba F neboli dělová paluba, která se takto jmenovala díky čtyřem parním dělům ráže 20 milimetrů, které tu byly umístěny. Náboje do nich přiváděly pásy v šachtě, vedené z kotelní paluby.

Nejvyšší paluba G, kormidelní nebo řídící paluba, byla dvakrát větší než ta pod ní.

„Je dost veliká, aby se na ní dalo tančit,“ poznamenal Clemens, který se nikdy nebránil přehánění, zvláště když to byl on, kdo přeháněl.

Představil je operátorům vysílačky a radaru, prvnímu důstojníkovi, spojovacímu důstojníkovi a hlavními kormidelníkovi. Tím byl Henry Detweiller, Francouz, který na počátku devatenáctého století emigroval na americký Středozápad a stal se kormidelníkem, pak kapitánem říčních lodí a nakonec majitelem několika paroplavebních společností. Zemřel v Peorii ve státě Illinois ve svém palácovém sídle.

První důstojník, John Byron, byl Angličan (1723-1786), který sloužil jako plavčík na slavné Ansonově námořní expedici kolem světa, ale ztroskotal u pobřeží Chile. Když se stal admirálem, získal přezdívku 'Jack pro špatné počasí', protože pokaždé, kdy jeho flotila vyplula na moře, dostala se do zvlášť silných bouří.

„Je také dědečkem slavného nebo nechvalně známého básníka, Lorda Byrona,“ doplnil Sam. „Je to tak, admirále,“

Byron, drobný blondák s chladnými modrými očima, přikývl.

„Admirál?“ podivila se žena, která předtím dotírala na Clemense. „Ale když vy jste kapitán...“

Sam vyfoukl z doutníku a začal vysvětlovat. „Ano, já jsem jediný kapitán na palubě. Další vyšší hodnost je admirál a pak dolů. Velitel mých leteckých sil, sestávajících ze dvou pilotů a šesti mechaniků, má hodnost generála. Stejně tak velitel mých mariňáků. Ten byl mimochodem kdysi opravdovým generálem v armádě Spojených států za občanské války. Je to čistokrevný americký Indián, náčelník Seneků. Ely S. Parker, neboli irokézským jménem Donehogawa, což znamená, 'Strážce západní brány'. Je velmi vzdělaný a na Zemi byl stavebním inženýrem. Za války sloužil ve štábu Ulyssese S. Granta.“

Sam jim dále vysvětlil, jak funguje řízení a přístroje, které používal kormidelník. Seděl na židli, která měla po obou stranách dvě kovové tyče vycházející z podlahy. Pohybem řídicích pák dopředu nebo dozadu mohl ovládat otáčení koles dopředu nebo dozadu i rychlost otáčení. Před ním byl panel s mnoha stupnicemi a měřidly a několik osciloskopů.

„Jeden z nich je sonaroskop,“ ukazoval Sam. „S ním dokáže kormidelník přesně určit, jak hluboko je dno Řeky, jak daleko od břehu loď je a zda nejsou ve vodě nějaké nebezpečné předměty. Když na panelu nastaví AUTOMATICKOU RYCHLOST na ZAPNUTO, nemusí dělat nic kromě sledování sonaroskopu jedním okem a břehů druhým. Pokud by automatický systém selhal, může přepnout na záložní systém, zatímco se automatika opravuje.“

„Řídit tuhle loď musí být jednoduché,“ poznamenal jeden muž.

„To je. Ale je to zkušený kormidelník a dokáže zvládnout nouzové situace, proto je většina z nich veterány lodí na Mississippi.“

Zdůraznil, že paluba s řídicí místností je devadesát stop nad hladinou Řeky. Upozornil je také že oproti lodím na Zemi je kormidelná umístěna na pravoboku, nikoli uprostřed paluby.

„A tím *Nikoli k pronajmutí* ještě víc připomíná letadlovou loď,“ uzavřel.

Sledovali mariňáky, jak cvičí na letové palubě, muže a ženy zdokonalující své bojové umění s mečem, kopím, nožem, bojovou sekerou a luky.

„Každý člen této posádky včetně mne musí umět výborně zacházet se všemi zbraněmi. Kromě toho musí mít každý plnou kvalifikaci, aby zvládl i moji úlohu. Chodí do školy, kde se učí o elektřině, elektronice, údržbářství, povinnostech důstojníka a řízení lodi. Polovina z nich absolvovala lekce hry na klavír nebo na jiný hudební nástroj. Na této lodi je více osobností s různými schopnostmi a profesemi než kdekoli jinde na této planetě.“

„A střídá se každý v roli kapitána?“ tázala se žena, která ho rozzlobila.

„Ne. To je jediná výjimka,“ odpověděl Sam a stáhl husté obočí v podmračeném výrazu. „Tyhle nápady bych nikomu do hlavy necpal.“

Přešel k řídicímu panelu a stiskl tlačítko. Rozječely se sirény a první důstojník John Byron nařídil spojovacímu důstojníkovi, aby vyslal interkomem varování ‘Můstky, vyklidit’. Sam přešel k oknu na pravoboku a vyzval ostatní, aby se k němu připojili. Vyjekli, když spatřili, jak ze tří spodních palub vyjíždějí silná kovová břevna.

„Kdyby se nám nepodařilo *Rexe* potopit,“ ukazoval Clemens, „můžeme jej napadnout těmito můstky.“

„To je pěkné,“ nedala se ona žena. „Ale posádka *Rexe* se vám může dostat na palubu vlastními můstky.“

Samovy modrozelené oči zářily nad orlím nosem.

Ostatní ve skupině však byli tak ohromeni a nadšeni, že se Samova hrud' nadýmala pýchou. Mechanická zařízení ho vždycky fascinovala a měl rád, když jeho nadšení sdíleli i ostatní. Na Zemi

mu jeho zájem o nová hejblátka přivodil bankrot. Investoval celé jmění do nefunkčního Paigeova psacího stroje.

„Ale co všechno to železo a hliník a další kovy?“ ptala se dále žena. „Tahle planeta je na kovy hrozně chudá. Kdy jste je získal?“

„Především,“ vyprávěl Sam, kterého potěšilo, že může opět líčit svá dobrodružství, „spadl do Údolí obrovský awaruitový meteorit. Pamatujete si, jak před mnoha lety přestaly grálové kameny na pravém břehu fungovat? To bylo proto, že padající hvězda přerušila vedení.

Jak víte, začaly o čtyřiaadvacet hodin později znovu fungovat. Takže...“

„Kdo je opravil?“ zeptal se jakýsi muž.. „Slyšel jsem všechny možné příběhy, ale...“

„Byl jsem v sousedství, svým způsobem,“ vysvětloval Sam. „Vlastně mě a mé druhy přílivová vlna Řeky i náraz málem zahubily.“

V duchu sebou trhl, ne kvůli tomu, co se skoro stalo, ale protože se vzpomněl, co později udělal jednomu ze svých druhů, Norovi Erikovi Krvavé sekeře.

„Takže mohu osobně potvrdit skutečnost, že nejenže bylo vedení přes noc opraveno, ale byla obnovena i poškozená krajina. Tráva, stromy i vytržená půda byly zpátky.“

„Kdo to udělal?“

„Musely to být bytosti, které připravily toto údolí a oživily nás. Slyšel, že to jsou ve skutečnosti lidé jako my, Pozemšťané, kteří žili celá staletí po nás. Avšak...“

„Ne, ne lidé,“ namítl muž. „Určitě ne. Byl to Bůh, kdo všechno tohle pro nás udělal.“

„Pokud Ho tak dobře znáte,“ rýpl si Sam, „dejte mi prosím Jeho adresu. Moc rád bych Mu napsal.

Moje skupina byla první, která se k místu dopadu meteoritu dostala,“ pokračoval. „Kráter, který mohl klidně být stejně široký a hluboký jako ten v Arizoně, byl už zahrabaný. Ale vznesli jsme nárok na to území a začali jsme kopat. O nějakou dobu později jsme zaslechli, že pod územím státu dolů po proudu Řeky jsou rozsáhlá naleziště bauxitu a kryolitu. Jeho obyvatelé ale neměli prostředky,

aby je vykopali a využili. Ale můj stát, Parolando, dokázal vyrábět z rudy hliník, když jsme si vyrobili železné nástroje. Onen stát, Černá obec, nás napadl, aby železo získal. Porazili jsme je s zkonfiskovali přitom bauxit i kryolit. Zjistili jsme také, že některé další státy nepříliš daleko mají nějaká naleziště mědi a cínu. A taky vanad a wolfram. Vyměnili jsme za ně své výrobky ze železa.“

Žena se zamračila: „Není to zvláštní, že v té oblasti bylo tolik kovů a jinde není skoro nic? Je to náhoda, ne, že jste ty kovy hledali a zrovna jste byli v sousedství, když ten meteorit dopadl?“

„Třeba nás na to místo přivedl Bůh,“ odfrkl si Sam.

Ne, pomyslel si, nebyl to Bůh. Byl to Tajemný cizinec, Etik, který si říkal „X“, který kdoví před kolika tisíci lety zařídil, že naleziště budou soustředěna právě v této oblasti. A který pak nasměroval meteorit tak, aby dopadl blízko nich.

Ale za jakým účelem? Aby postavili říční loď a opatřili si zbraně, aby Sam mohl cestovat proti proudu Řeky, možná deset milionů mil, a dostat se k pramenům. A odtamtud až k věži, tyčící se vysoko v mlhách chladného oceánu na severním pólu.

A co pak?

To nevěděl. Etik ho měl během bouřlivé noci znovu navštívit, jako to vždy dělával. Zřejmě přicházel v tu dobu, protože blesky rušily jemné přístroje, které Etikové používali, aby lokalizovali odpadlíka. Poskytoval mu další informace. Mezitím vyhledali Sama další lidé, které „X“ navštívil, vybraní bojovníci, dostali se na palubu jeho lodi a pluli s ním proti proudu Řeky.

Ale věci se pokazily.

Tajemného cizince už nespátl, ani o něm neslyšel. Postavil svoji loď a jeho partner, král Jan Bezzemek, mu ji pak ukradl. A po několika letech ‘malá vzkríšení’ nebo ‘přenosy’ ustaly a k obyvatelům Údolí se opět vrátila definitivní smrt.

Něco se stalo s těmi lidmi ve věži, s Etiky. Něco se muselo přihodit Tajemnému cizinci.

Ale on, Clemens, stejně plul k pramenům a pak se pokusí dostat se do věže. Věděl, jak obtížné bude zlézt hory, které moře obklopovaly. Titanthrop Joe Miller viděl věž z cesty na boku toho mohutného masívu, když doprovázel faraóna Achnatona. Joe viděl i

jakýsi obrovský létající stroj, jak klesá k vrcholku věže. A pak zakopl o grál, který tu zanechal jakýsi neznámý předchůdce, a zřítíl se. Samozřejmě zahynul a když byl vzkříšen v Údolí, setkal se se Samem a vyprávěl mu svůj podivuhodný příběh.

„A co ta vzducholod', o které jsme slyšeli?“ vyptávala se dále žena. „Proč jste ji nepoužil místo lodi? Mohl jste se dostat k pramenům během několika dní místo třiceti nebo čtyřiceti let, která vám zabere cesta lodí.“

Tohle bylo téma, o kterém Sam nerad mluvil. Pravda byla, že nikoho nenapadla myšlenka vzducholodi, dokud nebyla *Nikoli k pronajmutí* skoro připravena k vyplutí. A pak se objevil německý konstruktér vzducholodí jménem von Parseval a zeptal se, proč něco takového nepostavili.

Samovu hlavnímu inženýrovi, Miltonu Firebrassovi, bývalému astronautovi, se nápad zamlouval. Takže když *Nikoli k pronajmutí* odplula, zůstal na místě a postavil vzdušnou loď. Zůstával v rádiovém spojení s lodí a když se vzducholod' dostala ke věži, ohlásil, že je něco přes míli vysoká a má téměř deset mil v průměru. *Parseval* přistál na jejím vrcholku, ale jen jeden člověk z posádky, bývalý důstojník na vzducholodi a súfista, který si říkal Rybář, dokázal vstoupit dovnitř. Ostatní zadržela nějaká neviditelná, ale hmatatelná síla. Předtím však jeden důstojník jménem Barry Thorn umístil bombu do helikoptéry, ve které Firebrass a několik dalších přistávali, aby provedli průzkum. Bombu přivodil k výbuchu rádiem, pak ukradl další helikoptéru a opustil vzducholod'. Byl ale zraněn a helikoptéra se zřítíla u základny věže.

Thorna přivedli zpět do vzducholodi a vyslýchali. Odmítl poskytnout jakékoli informace, ale byl zjevně šokován, když se doslechl, že se Rybář dostal do věže.

Clemens měl podezření, že Thorn byl buďto jedním z Etiků, nebo některý z jejich podřízených, kterým lidé zverbovaní “X” říkali agenti.

A podezíral i Firebrasse, že patřil k jedné z těchto skupin. A možná i žena, která zahynula při výbuchu helikoptéry, Anna Obrenovová, byla Etikem nebo agentem.

Podle všech důkazů, které měl k dispozici, došel Sam k závěru, že kdysi dávno cosi uvěznilo řadu agentů a možná i některé Etiky v Údolí. “X” byl pravděpodobně jeden z nich. Což znamenalo, že agenti i Etikové budou muset použít stejný způsob jako obyvatelé Údolí, aby se do věže dostali. A z toho vyplývalo, že na jeho lodi byli pravděpodobně někteří přestrojení agenti nebo Etikové, anebo obojí. Nějací tedy museli být i na *Rexu*.

Ale proč nemohli Etikové a agenti prostě použít svých létajících strojů, aby se vrátili do věže, to nevěděl.

Zatím došel k závěru, že každý, kdo o sobě tvrdil, že žil po roce 1983, patřil k bytostem, odpovědným za Svět Řeky. Byl to jeho nápad, že příběhy po roce 1983 byly falešné a že je to kód, který agentům umožňuje navzájem se poznat.

Uvědomil si také, že některým z nich už mohlo dojít, že lidé zverbovaní “X” tento historický kód rozluštili, a přestanou jej používat.

„Vzducholod’ měla sloužit k průzkumu, měla zmapovat terén,“ vysvětlil Clemens ženě. „Její kapitán měl ale rozkaz dostat se do věže, pokud to bude možné. Pak se měl vrátit k říční lodi a vyzvednout mne a několik ostatních. Ale nikdo kromě súfistického filozofa jménem Rybář se dovnitř nedokázal dostat a on už nevyšel ven. Na cestě zpět kapitán, žena jménem Jill Gulbirra, která převzala Firebrassovu funkci, když zahynul, vyslala útočný oddíl v helikoptéře proti *Rexovi*. Král Jan byl zajat, ale unikl, když vyskočil z helikoptéry. Nevím, zda přežil nebo ne. Helikoptéra se vrátila a *Parseval* letěl dál k *Nikoli k pronajmutí*. Pak Gulbirra ohlásila, že vidí veliký balón, a zamířila k němu, právě když se Thorn dostal znovu na svobodu a uletěl v helikoptéře. Gulbirra měla podezření, že jim tam nechal bombu, a hledala ji. Žádnou nenašli a ona nemohla riskovat, že by tam přece jen byla. Zamířila se vzducholodí k zemi. Chtěla se dostat s posádkou pryč, kdyby tam přece jen byla bomba.

Pak ohlásila, že došlo k výbuchu. A to bylo naposledy, co jsme o *Parsevalu* slyšeli.“

„Slyšeli jsme, že se zřítíla mnoho tisíc mil daleko proti proudu Řeky. Přežil jen jeden člověk.“

„Jenom jeden! Pane Bože, kdo to byl? Nebo byla?“

„Nevím, jak se jmenoval. Ale slyšela jsem, že to byl Francouz.“

Sam zasténal. Na palubě vzducholodi byl jen jeden Francouz, Cyrano de Bergerac, do kterého se zamilovala Samova manželka. Z celé posádky byl jediný, nad kterým by Sam netruchlil.

6

Bylo pozdě odpoledne, když Sam spatřil podivnou bytost, ještě grotesknější než Joe Miller. Joe byl alespoň člověk, ale tento tvor se zjevně nenarodil na Zemi.

Sam okamžitě věděl, že ta bytost musí bát z malé skupiny z planety Tau Ceti. Jeho informátor, zesnulý baron John de Greystock, jednoho z nich znal. Podle jeho příběhu Cetiáni v raném jedenadvacátém století navedli na oběžnou dráhu Země malou loď a pak sestoupili s velkou mateřskou lodí na povrch. Lidé je přivítali, ale jeden z nich, Monat, řekl v televizní talk show, že Cetiáni mají prostředky, jak prodloužit život na několik století. Pozemšťané požádali, aby jim tuto vědomost předali. Když Cetiáni odmítli s tím, že by Pozemšťané daru dlouhověkosti zneužili, davy většinu Cetiánů zlynčovaly a pak zaútočily na kosmickou loď. Ač nerad, aktivoval Monat na satelitu scanner a ten vystřelil paprsek, který zahubil většinu lidí na Zemi. Alespoň si myslel, že tomu tak bylo. Neviděl výsledky svého jednání; i jeho roztrhaly davy.

Zapnul paprsky smrti, protože se obával, že Pozemšťané použijí jeho loď jako model k výstavbě dalších lodí a pak by doletěli k jeho planetě a vedli s ní válku, možná by i vyhubili všechny její obyvatele. Nevěděl, jestli by to opravdu udělali nebo ne, ale nemohl nic riskovat.

Cetián stál poněkud nejistě v úzkém stromu ze stromového kmene a zuřivě na *Nikoli k pronajmutí* mával. Zřejmě chtěl, aby ho vzali na palubu. To chtělo hodně lidí, pomyslel si Sam, ale jejich přání se nevyplnilo. Tohle však byl, pokud to nebyl kůň podivné barvy, dvounožec – ani pták ani člověk. Sam proto nařídil kormidelníkovi otočit se a připlout ke člunu.

Zatímco ohromená posádka stála na krajních průchodech, Cetián se vyšplhal po krátkém žebříku na kotelní palubu. Jeho druh, normálně vypadající muž, ho následoval. Člun se vzdálil a mohl si ho chytit každý, kdo ho dostihne první.

V doprovodu dvou námořníků a samotného generála Elyho S. Parkera byli oba dva odvedeni do řídicí místnosti. Sam, který mluvil esperantem, jim potřásl rukama, představil sebe i ostatní a pak se představili sami.

„Jsem Monat Grrautut,“ pronesl dvounožec hlubokým silným hlasem.

„Dobrý Bože na nebesích!“ zvolal Sam. „Ten Monat?“

Monat se usmál a ukázal lidsky vyhlížející zuby.

„Ach, vy jste tedy o ně slyšel.“

„Jste jediný obyvatel Tau Ceti, jehož jméno znám,“ zdůraznil Sam. „Po celá léta jsem po březích pátral po některém z vás a nikdy jsem nezahlédl ani ň. A pak mi vlétnete na loď osobně!“

„Já nejsem z planety Tau Ceti,“ opravil ho Monat. Tohle byl příběh, který jsme vyprávěli lidem na Zemi. Ve skutečnosti pocházím z planety hvězdy jménem Arkturus. Pozemšťany jsme oklamali pro případ, že by měli válečné úmysly, a pak...“

„Dobrá úvaha,“ přerušil ho Sam. „I když jste byli na Pozemšťany poněkud tvrdí, jak jsem pochopil. Ale proč jste se toho příběhu držel dál, když jste byl vzkříšen zde – bez vlastního souhlasu?“

Monat pokrčil rameny. Jak lidské, pomyslel si Sam.

„Zvyk, řekl bych. A také jsem se chtěl ujistit, že Pozemšťané už nejsou pro můj lid nebezpeční.“

„Nemohu vám to vyčítat.“

„Když jsem si byl jistý, že Pozemšťané nejsou nebezpeční, odhalil jsem svůj skutečný původ.“

„To rozhodně,“ zasmál se Sam. „Tady, vezměte si oba doutníky.“

Monat byl šest stop a osm palců vysoký, hubený, s narůžovělou kůží. Měl na sobě jen kilt, odhalující většinu jeho těla, avšak skrývající ty části, které byly pro některé nejzajímavější. Greystock tvrdil, že jeho penis by se dal klidně splést s lidským a že byl obřezaný, tak jako u všech mužů na této planetě. Jeho šourek byl ale hrbolatý váček s mnoha malými varlaty.

Tvář měl napůl lidskou. Pod vyholenou lebkou a velmi vysokým čelem měl dvě hustá černá kudrnatá obočí, běžící až k mimořádně vystouplým lícním kostem a zakrývající je. Oči měl tmavohnědé. Většina jeho nosu vypadala elegantněji, než Sam viděl u mnoha lidí, avšak nosní dírky byly po straně lemovány tenkou membránou. Nos končil chrupavčitou vycpávkou, rozdělenou hlubokou rýhou. Jeho rty připomínaly psí, byly tenké, kožovité a černé. V boltcích jeho uší bez lalůčků bylo vidět nelidsky vypadající záhyby.

Na každé ruce byly tři prsty a dlouhý palec, na nohou měl po čtyřech prstech.

Asi by ve frontě nikoho nevyděsil, pomyslel si Sam, a v Kongresu taky ne.

Jeho druh byl Američan narozený v roce 1918 a zemřel v roce 2008, když Cetiánův nebo Arkturanův paprsek zdevastoval Zemi. Jmenoval se Peter Jairus Frigate, byl asi šest stop vysoký, svalnatý, měl černé vlasy, zelené oči a nepříliš ošklivou tvář zepředu, ale značně nepravidelný profil s krátkou čelistí. Stejně jako Monat měl s sebou grál a nějaké osobní věci a byl ozbrojen kamenným nožem, sekerou, lukem a toulcem šípů.

Sam silně pochyboval, že mu Monat říká pravdu o svém rodišti nebo že Frigate udává své pravé jméno. Měl pochybnosti o příběhu kohokoli, kdo tvrdil, že žil po roce 1983. Nechtěl ale o tom nic říkat, dokud se s těmi dvěma dobře neseznámí.

Když ji podali pití, osobně je dovedl do ubytovacích prostor pro důstojníky poblíž své kajuty.

„Úplnou náhodou mi právě tři chybí do počtu,“ vysvětloval. „Na kotelní palubě je volná kajuta. Není to nejlepší umístění, takže z téhle kajuty vyhodím dva mladší důstojníky. Můžete si vzít jejich a oni půjdou dolů.“

Muže a ženu, kteří museli kajutu opustit, Samův rozkaz příliš nepotěšil, ale rychle se sbalili a odešli.

Toho večera jedli u kapitánova stolu z porcelánových talířů, pomalovaných dávným čínským malířem, a pili z pohárů z broušeného olovnatého skla. Příbory byly z pevné slitiny stříbra.

Sam i ostatní, včetně gigantického Joea Millera, pozorně naslouchali příběhům obou příchozích o jejich dobrodružstvích ve

Světě Řeky. Když Sam slyšel, že po dlouhou dobu cestovali s Richardem Francisem Burtonem, slavným cestovatelem, lingvistou, objevitelem a autorem devatenáctého století, projel jím šok. Etik mu přece říkal, že zverboval i Burtona.

„Máte ponětí, kde by mohl být?“ otázal se klidně.

„Ne,“ odvětil Monat. „Byli jsme odděleni při bitvě a nedokázali jsme ho najít, i když jsme po něm pátrali.“

Sam vybídl Joea Millera, aby vypověděl svůj příběh o egyptské expedici. Začínal už být netrpělivý ve své úloze zdvořilého tazatele a hostitele. Rád řídil konverzaci, ale chtěl vědět, jak zapůsobí Millerovo vyprávění na ty dva.

Když Joe skončil, Monat zvolal: „Aha! Takže v polárním moři je *opravdu* věž!“

„Jo, to fi rovhodně myflím!“ potvrdil Joe.

Sam měl v úmyslu naslouchat alespoň týden čemukoli důležitému, co by ti dva mohli o sobě říci. Pak je podrobí důkladnějšímu výslechu.

O dva dny později, když byla loď v poledne ukotvená u pravého břehu a připravená k dobití, zůstaly grálové kameny němé a bez plamene.

„Ježíši Kriste!“ hrozil se Sam. „Další meteorit?“

Nevěděl, co bylo příčinou výpadku. Etik mu řekl, že strážné přístroje odrážející meteory byly umístěny ve vesmíru a že jediný důvod, proč se tento dostal přes ně, byl právě jeho zásah, když jim zabránil v činnosti ve správném okamžiku, aby meteor mohl proletět. Stráže byly stále na místě ve vesmíru, připravené dělat svou práci.

Ale když to selhání nezpůsobil meteorit, co to tedy bylo?“

Nebo to byl další případ poruchy systému Etiků? Lidé už nebyli oživováni, což znamenalo, že se něco pokazilo v mechanismu, který měnil energii jádra planety na elektrinu pro kameny, a nikdo jej neopravil. Naštěstí byly kameny seřazeny paralelně, nikoli sériově. Jinak by hladověli všichni, nejenom lidé na pravém břehu.

Sam okamžitě nařídil, aby loď pokračovala v cestě proti proudu. Když se blížil soumrak, loď zastavila u levého břehu. Jak se dalo očekávat místní jim nechtěli dovolit použít grálový kámen. Došlo

k prudkému boji a k jatkám, z nichž se Samovi dělalo nanic. Frigate byl jeden z těch, které zabila raketka vystřelená ze břehu.

Pak na levý břeh zaútočili vyhladovělí zoufalci z pravého břehu. Valili se v nezastavitelných vlnách, dokud jich nebylo zabito tolik, že na kamenech bylo dost místa pro grály těch, kdo přežili.

Teprve když těla mrtvých přestala ucpávat hladinu Řeky, dal Sam rozkaz dále pokračovat proti proudu. Několik dní poté zastavil na tak dlouho, aby doplnil svou posádku místo těch, kteří zahynuli při krveprolití.

ODDÍL 3

Na palubě Rexe: Nit rozumu

7

Byly to Loghu a Alice, kdo dostal Burtona a ostatní na loď krále Jana.

Jejich skupina cestovala proti proudu Řeky do oblasti, kde *Rex* zakotvil, aby provedl opravy a posádka měla vycházku. Našli přístaviště dočasně přelidněné díky zvědavcům, kteří chtěli vidět obrovskou loď zblízka; někteří z nich měli i ambice dostat se do posádky. Na palubě byla volná místa, o nichž se říkalo, že se o ně postaral sám kapitán, když příliš tvrdě potrestal šest lidí, o kterých se domníval, že neplní své povinnosti. Zřejmě nijak nespěchal je nahradit.

Když Jan vyšel na břeh, byl obklopen dvanácti námořníky, což mu poskytovalo dostatečný prostor. Nebylo však tajemstvím, že král Jan má slabost pro krásné ženy. Takže Loghu, mimořádně krásná tokarská blondýnka, přišla k němu oděná pouze v krátkém kiltu. Jan zastavil své námořníky a začal s ní hovořit. Netrvalo dlouho a pozval ji na palubu své lodi na vyjížďku. I když to přímo neřekl, naznačil, že největší část prohlídky zabere jeho honosné obydlí a že se jí může zúčastnit jen on a Loghu.

Loghu se zasmála a řekla, že by mohla přijít na palubu, ale že její přátelé musejí jít s ní. Pokud jde o setkání ve dvou, zváží to, ale rozhodne se, až uvidí všechno na lodi.

Král Jan vypadal kysele, pak se ale zasmál a řekl, že jí ukáže něco, co většina lidí nemá příležitost vidět. Loghu nebyla blázen a dobře věděla, co má na mysli. Věděla však, jak zoufale se potřebovali dostat na palubu *Rexe*.

Tak byli na projížďku pozváni i Alice, Kazz a Besst.

Burton pěníl, protože se nechtěl dostat do Janovy přízně tím, že se Loghu bude chovat jako coura. Byl to však jediný možný způsob. Jeho předchozí prohlášení, že už najde nějaký způsob, jak se dostat na palubu bez ohledu na všechny překážky, bylo mlácení prázdné

slámy, působivé, ale zbytečné. Neexistoval jiný způsob a i takhle měl zajištěn jen velmi krátký pobyt na *Rexu*.

Tak Loghu použila velmi staré, ale stále účinné metody. Aniž by to přímo řekla, naznačila, že by byla ochotná sdílet s Janem lože. Burtonovi se to nelíbilo. Cítil se jako pasák a také ho zlobilo, že žena dokázala to, co se jemu nepodařilo. Nebyl tolik vyvedený z míry, jak by byl na Zemi nebo dokonce i zde ještě před několika lety. Tento svět mu dal hodně příležitostí vidět, co ženy dokáží, když zmizela omezení a struktury pozemské společnosti. Navíc to byl on, kdo napsal: *Ženy po celém světě jsou tím, čím je udělali muži*. To mohlo platit ve viktoriánské době, ale už to nebylo pravda.

Zatímco se Loghu vracela k lodi, představila ostatní. Všichni kromě Burtona používali své rodné jméno. Rozhodl se tentokrát nepoužít svého napůl arabského a napůl parhtského alias, že nebude Mizra Abdulláh Bušírí nebo Abdul Hassan ani žádnou jinou osobou, jejichž identitu používal na Zemi i zde. Tentokrát z důvodu, který svým druhům nevysvětlil, vystupoval jako Gwalchgwynn, dávnověký Velšan, který žil v době, kdy Britové naposledy odolávali útočícím Anglům, Sasům a Jutům.

„Znamená to ‘Bílý jestřáb’, Vaše Veličenstvo,“ vysvětlil.

„Opravdu?“ podivil se Jan. „Jste hodně tmavý na bílého jestřába.“

Neandrtálský samec Kazz zamručel: „Je to dobrý šermíř a střelec, Vaše Veličenstvo. Byl by pro vás dobrým bojovníkem.“

„Snad. Někdy mu poskytnu možnost ukázat své umění,“ kývl Jan.

Jan pohlédl skrz sklopená víčka na Kasse. Sám měl pět stop a čtyři palce, ale vedle neandrtálce vypadal vysoký. Kazz byl podsaditý a měl silné kosti, jako všichni lidé doby kamenné. Nevypadal příliš hezky s hlavou ve tvaru bochníku, s nízkým ustupujícím čelem, hustým hřebenovitým obočím, širokým plochým nosem a mimořádně vystupujícími čelistmi. Nevypadal však jako pouhý předstupeň člověka, jako neandrtálci v ilustracích nebo rané rekonstrukce v muzeích. Byl chlupatý, ale ne víc než většina zarostlých lidí druhu *Homo sapiens*.

Jeho družka Besst byla o několik palců menší než on a budila stejný dojem.

Jana však oba zajímali. Byli nízké postavy, ale měli obrovskou sílu a jak muž, tak i žena budou dobrými bojovníky. Nízké obočí nemuselo automaticky znamenat nízkou inteligenci, protože stupnice od geniality do naprosté stupidity byla u neandrtálců stejná jako u moderních lidí.

Polovina Janových lidí pocházela z raného paleolitu.

Jan, přezdívaný Bezzemek, protože po dlouhou dobu nedokázal ovládnout státy, na něž si činil nárok, byl mladším bratrem krále Richarda I. Lví srdce, monarchy, kterému legendární Robin Hood zůstával věrný, zatímco Jan vládl Anglii jako regent. Měl široká ramena a mohutnou atletickou postavu, silnou čelist, žlutohnědé vlasy, modré oči a hroznou povahu, i když pro středověkého krále to nebylo nic neobvyklého. Za života i po smrti si získal mimořádně špatnou pověst, i když nebyl horší než mnoho králů před ním a po něm a byl lepší než jeho bratr. Současní i budoucí kronikáři ho svorně představovali v nespravedlivém světle. Byl tak nenáviděný, že se stalo tradicí nedávat nikomu z britské královské rodiny jméno Jan.

Richard ustanovil svým dědicem svého synovce Artura Bretaňského. Jan se s tím odmítl smířit a s Arturem bojoval, zajal ho a uvěznil v hradě ve Falaise a později v Rouenu. Pak Richardův synovec zmizel za okolností, který vedly řadu lidí k domněnce, že ho Jan zavraždil a pak hodil zatížené tělo do Seiny. Jan toto obvinění nikdy nevyvrátil ani nepotvrdil.

Další skvrnou na jeho pověsti, i když o nic větší nebo černější než na pověsti mnoha jiných vládců, byl nepopíratelný fakt, že nechal zemřít hladu manželku a syna svého nepřítele, barona z Braose.

Byly tu i další příběhy o jeho zlých činech, některé z nich byly pravdivé. Teprve po mnoha staletích však objektivní historikové zaznamenali, že udělal pro Anglii i mnoho dobrého.

Burton toho o Janově životě ve Světě Řeky mnoho nevěděl s výjimkou toho, že ukradl Samuelu Clemensovi loď. Věděl také, že by nebylo příliš vhodné se o tom před Janem zmiňovat.

Provázel je samotný monarcha. Ukázal jim téměř vše od nejnižší paluby až k vrcholku, kotelní, hlavní, bouřkovou, letovou i důstojnickou palubu, rozšíření spodního podlaží dvoupatrové kormidelny. Zatímco byli v kormidelně, řekla Alice králi, že je jeho potomkem přes jeho syna, Jana z Gauntu.

„Vskutku,“ poznamenal. „Byla jste tedy princezna nebo královna?“

„Nebyla jsem ani součástí vyšší šlechty,“ pokrčila rameny. „I když jsem patřila k nižší šlechtě. Můj otec byl příbuzný barona Ravenswortha. Narodila jsem se Léta Páně 1852, kdy byla královnou Viktorie, váš další potomek.“

Král pozvedl tmavé obočí.

„Jste mým prvním potomkem, kterého tu potkávám. A docela půvabným.“

„Děkuji, Sire.“

Burton zuřil ještě víc. Uvažoval snad Jan o incestu, třebaže byli hodně vzdálení příbuzní?

Jan už zřejmě uvažoval, že je všechny vezme do posádky, A Alicino vzdálené příbuzenství rozhodlo. Když přešli do salónu na drink, nabídl jim, že pokud si přejí, mohou cestovat po Řece s ním. Nejprve jim podrobně vysvětlil, jaké byly všeobecné povinnosti posádky a z čeho sestávala disciplína, a pak je požádal, aby mu složili přísahu věrnosti.

Jan zatím nepokračoval v náznacích, že by s ním Loghu měla jít do postele, ale nepochybně to měl v úmyslu. Burton požádal o možnost krátce si promluvit v soukromí. Jan mu milostivě povolení udělil a všichni přešli do kouta, aby si promluvili.

„Mně to nevádí,“ prohlásila Loghu. „Možná by se mi to i líbilo. Nikdy jsem ještě nespala s králem. V každém případě jsem teď bez muže a žádného jsem neměla od doby, co ten syčák Frigate od nás utekl. Jan vůbec nevypadá špatně, i když je menší než já.“

Na Zemi by byla Alice zděšena. Ale příliš toho viděla a příliš se změnila; většina jejích viktoriánských názorů se vytratila.

„Pokud je to dobrovolně, je to v pořádku,“ odpověděla.

„Dělala bych to, i kdyby to nebylo v pořádku,“ opravila ji Loghu. „V sázce je příliš mnoho, abychom byli nějak choulostiví.“

„Mně se to nelíbí,“ namítal Burton. Ulevilo se mu, ale nechtěl to připustit. „Ale když zmeškáme tuhle loď, nemusíme už mít příležitost dostat se na druhou. Řekl bych, že nalodit se na *Marka Twaina* by mohlo být stejně obtížné, jako pro politika dostat se do nebe.

Ale kdyby s tebou špatně zacházel...”

„Ach, já se dokážu o sebe postarat,“ ujistila ho Loghu. „Kdybych bych toho skrčka nedokázala přehodit kabinou, musela bych ztratit cvik. V nejhorším případě bych mu rozmáčkla koule.“

Alice se ještě nezměnila tolik, aby nezrudla.

„Mohl by z tebe dokonce udělat svoji první milenku,“ navrhoval Kazz. „Hu! To by byla královna! Zdráva bud’, královno Loghu!“

„Spíš mám obavy z jeho současné milenky, než z něho samotného,“ upozornila Loghu. „Jan by mě nebodl do zad, i když by se mohl pokusit překvapit mě zezadu, ale jeho žena by mi klidně vbodla dýku do páteře.“

„Pořád si připadám jako kuplíř,“ vrčel Burton.

„A proč bys měl? Já ti nepatřím.“

Vrátili se k Janovi a oznámili mu, že si přejí složit přísahu.

Jan nařídil nalít k této příležitosti pití. Pak pověřil svého prvního důstojníka, obrovského Yankeeho z konce dvacátého století jménem Augustus Strubewell, aby připravil složení přísahy navečer.

O dva dny později Rex zvedl kotvy a vyplul proti proudu Řeky. Alice byla přidělena jako zdravotní sestra jednomu z lodních lékařů, doktoru Doylovi. Loghu se měla zacvičovat na kormidelníka a měla pak získat zvláštní diplom kormidelníka druhé třídy. Její povinnosti by vyžadovaly jen práci náhradníka pro případ, že by některých z dalších kormidelníků druhé třídy nebyl k dispozici. Měla by mít dost volného času, pokud by ji Jan nezdržoval ve své kajutě, což nějakou dobu opravdu dělal. Žena, které se zbavil, se zdála rozzlobená, ale ve skutečnosti to jen předstírala. Začínala být z Jana stejně unavená jako on z ní.

Kazz a Burton byly zařazeni do posádky jako vojíni. Kazz bojoval sekerou, Burton pistolí a kordem. Besst zařadili mezi lučištnice.

Jedna z prvních věcí, které Burton udělal, bylo zjistit, kdo na lodi o sobě tvrdí, že žil po roce 1983. Byli tu dva. Jedním byl Strubewell. Byl s Janem, když ukradli loď.

8

Když reverend Dodgson, známější pod jménem Lewis Carroll, napsal *Alenku v říši divů*, místo úvodu použil báseň. Začínala “V tom zlatém letním odpoledni“ a shrnovala slavnou cestu lodí po Isis, během níž pravá Alice Dodgsona naváděla, aby napsal pohádku, kterou složil, aby potěšil ‘tři kruté’.

Onoho dne. 4. července 1862, který se zapsal zlatým písmem do dějin jen proto, že byl chladný a deštivý, provázel Dodgsona, jenž se v *Alence* stane Blbounem Dodo a Bílým rytířem v *Za zrcadlem*, reverend Duckworth, který přirozeně získal přezdívku podle anglické podoby části svého jména – Kachna. Z třináctileté Loriny bude Lora a desetiletá Alice, Dodgsonova oblíbenkyně, bude samozřejmě Alenkou. Nejmladší sestra Edith, které bylo osm, bude vystupovat jako Orlík.

Všechny tři holčičky byly dcerami biskupa Liddella, jehož příjmení se rýmovalo s “fiddle“ čili lelkování: však si taky o něm studentští rváči v Oxfordu recitovali básničku. Dodgson se ve své básni děvčátka uváděl řadovými římskými číslicemi podle věku – Prima, Secunda a Tertia.

Když teď Alice stála uprostřed kajuty, kterou sdílela s Richardem, měla pocit, že během svého pozemského života skutečně sehrála úlohu druhé – Secundy. A na tomto světě byla rozhodně Secundou. Richard Burton považoval málo mužů za sobě rovné a ženy vůbec nikdy, ani svou ženu a tu možná obzvlášť ne.

Nevadilo jí to. Byla zasněná, jemná a introvertní. Právě tak, jak o ní napsal Dodgson:

Jdu pod letní oblohou
do kraje snů s Alenkou
tam, kam bdící nemohou

Splnilo se to ale i způsobem, jaký by si Dodgson nikdy neuměl představit. Teď žila pod oblohou, na které i v pravé poledne dokázala poblíž vrcholů hor rozeznat slabou duchovitou září obřích hvězd. A na bezměsíčném nočním nebi se odrážela záře rozlehlých plynných clon a obřích hvězd, které vrhaly světlo jak měsíc v úplňku.

Za denního i nočního světla jí vyhovovalo, když o všem rozhodoval Richard, dokonce byla i nadšená. Často to vedlo k násilí a v rozporu s vlastní povahou bojovala jako amazonka. I když se fyzicky nepodobala Penthesilei, odvaha jí nechyběla.

Život ve Světě Řeky byl často těžký, krutý a krvavý. Když zemřela na Zemi, probudila se nahá s úplně vyholeným tělem, jaké měla, když jí bylo pětadvacet, i když zemřela ve dvaasmdesáti. Kolem ní nebyl pokoj v jejím domě, kde zemřela, u sestry Rhody ve Westerhamu v Kentu. Namísto toho tu byly majestátní nepřerušené horské štíty obklopující planinu, okolní svahy a řeku uprostřed údolí. Pokud dokázala rozeznat, všude podél břehů stáli lidé, všichni nazí, bez vlasů a ochlupení, mladí a v šoku: křičeli, vzlykali, hystericky se smáli nebo vyděšeně mlčeli.

Nikoho neznala a z náhlého popudu se dala dohromady s Burtonem. Jedním z předmětů v jejím grálu však byl i plátek obsahující nějaký druh psychedelické látky. Rozžvýkala jej a pak se s Burtonem celou noc divoce pářili a dělali věci, které později považovala za perverzní, i věci, které dělala stále.

Druhý den ráno nenáviděla sama sebe a měla chuť se zabít. Burtona nenáviděla tak jako nikoho. Ale zůstávala s ním dál, protože kdokoli, k němuž by se přestěhovala, by mohl být ještě horší. A taky si musela přiznat, že i ona byla pod vlivem drogy a že ji nenutil k opakování intimního styku, jak to zprvu očekávala. Burton by popsal jejich páření anglosaskými termíny. Časem se do něho zamilovala – vlastně ho milovala už té první noci – a začali spolu žít. Nebylo to úplně přesný výraz, protože po dobrou polovinu času trávil v chatrči sama. Burton byl snad nejneklidnější člověk, jakého znala. Po týdnů na jednom místě se už musel zase stěhovat. Čas od času se hádali, většinou se přitom hádal on, i když se teď už dokázala bránit. Nakonec zmizel na celá léta a vrátil se s příběhem, který se ukázal jako naprosto vymyšlený.

Velmi ji zranilo, když nakonec zjistila, že před ní skrýval to nejdůležitější tajemství po celá léta. Jedné noci ho navštívila zahalená a maskovaná bytost, která o sobě prohlásila, že je *Etikem* – členem Rady vládnoucí těm, kdo jsou odpovědní za vzkříšení přibližně třiceti pěti miliard Pozemšťanů.

Podle příběhu přivedli Etikové lidstvo zpět k životu, aby na něm provádělo jisté experimenty. Nakonec měli v úmyslu nechat lidstvo zemřít a už nikdy je nevzkřísit. Jeden z rady, Etik, onen ‘muž’ se tajně stavěl proti.

Burton byl skeptický. Ale když se ho ostatní Etikové pokusili zmocnit, uprchl. Byl nucen se několikrát zabít a používat princip znovuožívání, aby unikl svým pronásledovatelům. Po nějaké době se rozhodl, že takhle může klidně pokračovat dál. Po 777 sebevraždách se v probudil v sále Rady dvanácti. Ti mu řekli to, co už věděl od “X“, neboli že mají ve svých řadách odpadlíka. Zatím nedokázali zjistit, který z nich to je. Ale zjistí to.

Teď, když ho chytili, budou ho mít pod trvalým dohledem. Vzpomínky na jeho návštěvu u Etiků a vlastně na všechno od doby, kdy poprvé potkal “X“, mu budou vymazány.

Když se však Burton probral u břehu Řeky, zůstaly mu vzpomínky zachovány. “X“ se nějak podařilo zabránit vymazání a oklamat své druhy.

Burton rovněž došel k závěru, že “X“ to musel zařídit tak, aby ho Etikové nedokázali nalézt, kdykoli by si přáli. Vydal se proti proudu a hledal další, které “X“ naverboval. Kdy a jak by mu mohli pomoci, to “X“ neřekl, i když slíbil, že později prozradí správnou dobu i způsob.

Něco ale nevyšlo. “X“ se neobjevil už po celá léta a ožívání náhle ustalo.

Pak Burton zjistil, že Peter Jairus Frigate i Cetián, kteří byli s Burtonem od samého počátku, byli buď Etikové nebo jejich agenti. Než je mohl Burton zajmout, oba uprchli.

Burton už to tajemství před svými druhy nemohl skrývat. Alici příběh šokoval a ohromil. Později se rozzuřila. Proč jí neřekl pravdu už dávno? Burton jí vysvětlil, že ji chtěl chránit. Kdyby znala pravdu, mohli by ji Etikové unést a vyslýchat a bůhví co ještě.

Od té doby ji pomalu užíral vztek. Potlačovaný hněv tu a tam vyrazil na povrch a jeho plameny Burtona pořádně popálily. On, vždy ochotný ustoupit, se s ní hádal. A i když se potom vždy zase smířili, Alice věděla, že den rozchodu přijde už brzy

Byla by se s ním rozešla ještě před naloděním na *Rexe*, ale i ona chtěla znát odpovědi na tajemství Světa Řeky. Kdyby zůstala pozadu, navždy by litovala, že s nimi nešla dál. Tak se nalodila spolu s Richardem a teď stála v jejich společné kajutě a uvažovala, co dělat dál.

A musela si také přiznat, že je tu i kvůli něčemu jinému než odhalení tajemství. Poprvé za svého života na tomto světě měla teplou a studenou tekoucí vodu, pohodlný záchod, postel a klimatizaci a ještě salón, kde mohla sledovat filmy a divadelní hry a poslouchat klasickou i populární hudbu; předváděly ji orchestry používající nástroje, jaké znala ze Země, ne ty hlíněné, kožené a bambusové náhražky, co měli na pobřeží. Všechno to pohodlí pro tělo i duši jí tu bylo k dispozici. Bylo by těžké se ho vzdát.

Byla tu skutečně zvláštní situace pro dceru biskupa, narozenou 4. května 1852 poblíž Westminsterského opatství. Její otec byl nejenom děkanem oxfordské koleje Christ Church College, ale proslavil se i jako spoluvydavatel *Liddelova* a *Scottova Řecko-anglického slovníku*. Její matka byla krásná a kultivovaná žena, která vypadala jako Španělka. Alice Pleasance Liddelová přišla do Oxfordu, když jí byly čtyři, a téměř okamžitě se spřátelila s nesmělým, koktavým matematikem a knězem s neobvyklým smyslem pro humor. Oba bydleli ve dvoře Tom Quad, takže se setkávali často.

Jako dcery biskupa královského a vznešeného původu si ona ani její sestry nesměly hrát příliš často s ostatními dětmi. Vychovávala je převážně jejich guvernánka, slečna Prickettová, která se usilovně snažila děvčata vzdělávat, ale sama vzdělání postrádala. Přesto Alice ráda využívala všech privilegií, která jí dětství za viktoriánské doby skýtalo. Jejím učitelem kreslení byl John Ruskin. Často vyslechla rozhovory hostů jejího otce na večeri: prince waleského, Gladstonea, Mathewa Arnolda a mnoha dalších známých osobností a hostů.

Byla krásné dítě s rovnými vlasy sčesanými do ofiny, s tváří odrážející její tichou a snivou duši, když se zamyslela, ale jasnou a

dychtivou, když měla o něco zájem, zejména o divoké příběhy pana Dodgsona. Hodně četla a vzdělávala se převážně sama.

Ráda si hrála se svou černou kočkou Mindou a vyprávěla jí příběhy, které však nikdy nebyly tak dobré jako ty reverendovy. Její oblíbená píseň byla “Večerní hvězda“, ze které Dodgson udělal v *Alence* satiru, když Falešná Želva zpívala “Želví polévku“:

Polévko večera, moje potěšení!

Polévko večera, moje potěšení!

Její opravdovým nejoblíbenějším místem knihy byla však pasáž o Kočce Šklíbě. Milovala kočky a dokonce i když vyrostla, občas si povídala se svým mazlíčkem, jako by byla člověk, když nikdo jiný nebyl nablízku.

Vyrostla z ní pohledná žena se skvělou fyzickou kondicí a s čímsi zvláštním a duchovitým, co upoutalo Dodgsona, když byla ještě dítětem, Ruskina i ostatní. Pro ně byla ‘dítě čisté, všech chmur prosté, zasněžený zrak divů plný‘.

Přes svou přitažlivost v dospělosti se provdala teprve v osmadvaceti letech, což z ní činilo ve viktoriánské době devatenáctého století starou pannu. Její manžel, Reginald Gervis Hargreaves ze statku Cuffnells poblíž Lyndhurstu v hrabství Hampshire, studoval v Etonu a v Christ Church, stal se smírčím soudcem a s Alicí a jejími třemi syny prožil velice klidný život. Rád četl, zejména francouzskou literaturu, jezdil na koni a lovil a měl rozlehlé arboretum, v němž byly i Douglassovy jedle a borovice.

Přes jisté počáteční zábrany a neobratnost si uvykla na pohlavní akt a začala po něm i toužit. Svého manžela milovala a hluboce truchlila, když v roce 1926 zemřel.

Avšak Burtona milovala s vášní, daleko převyšující tu, kterou cítila k Reginaldovi.

Ale teď už ne, pomyslela si.

Nedokázala se vyrovnat s jeho neutuchajícím neklidem, i když to teď vypadalo, že zůstane po mnoho let na jednom místě. Ale to bylo místo, s nímž se sám pohyboval. Jeho zuřivost, jeho ochota okamžitě se pohádat, jeho prudká žárlivost – to vše ji začínalo unavovat. Právě

ty povahové rysy, které ji na něm přitahovaly, neboť je sama postrádala, ji teď od něho vzdalovaly.

Ale největší klín mezi nimi byl fakt, že ji nezasvětil do Tajemství.

Kdyby se však s Richardem okamžitě rozešla, neměla by kam jít. Všechny kajuty byly obsazeny. V některých žili svobodní muži, ale neměla v úmyslu stěhovat se k někomu, koho nemilovala.

Richard by se jí vysmál. Tvrdil, že všechno, co od ženy chce, je krása a náklonnost. Dával přednost blondýnkám, ale v jejím případě od tohoto požadavku upustil. Řekl by jí, aby si našla nějakého hezkého muže s alespoň přijatelnými způsoby a žila s ním. Ne, neřekl. Vyhrožoval by, že ji zabije, když ho opustí. Nebo přece jen řekl? Určitě z ní musí být stejně unavený jako ona z něho.

Posadila se a vykourila si cigaretu, něco, o čem by se jí na Zemi ani nesnilo, a přemýšlela, co dělat dál. Když nemohla na nic přijít, vyšla po chvíli z kajuty a přešla do salónu. Tam bylo vždycky něco zajímavého nebo vzrušujícího.

Chvíli se po salónu jen tak procházela a obdivovala obrazy i sošky a poslouchala skladbu od Liszta, kterou kdosi hrál na klavír.

Právě když se cítila velmi osamělá a doufala, že někdo přijde a vyruší ji z její pochmurné nálady, přistoupila k ní jakási žena. Byla asi pět stop vysoká, štíhlá s dlouhými nohama a měla středně velká protáhlá ňadra se vztyčenými bradavkami, jen jemně zakrytými tenoučkou tkaninou.

Blondýnka ukázala mimořádně bílé a rovné zuby a pozdravila ji v esperantu: „Ahoj, já jsem Aphra Behnová, jedna z pistolnic a bývalých milenek Jeho Veličenstva, i když má rád i občasný návrat. Vy jste Alice Liddellová, že? Žena toho divoce vypadajícího Velšana, Gwalchgywnna.“

Alice to přiznala a okamžitě se jí zeptala: „Vy jste autorka *Oroonoko*?“

„Ano, a ještě několika dalších her,“ usmála se znovu Aphra. „Je milé vědět, že na mě nezapomněli ještě ve dvacátém století. Hrajete bridž? Hledáme čtvrtého.“

„Nehrála jsem čtyřiatřicet let,“ přiznala Alice. „Ale milovala jsem ho. Pokud by vám nevadilo, že mi to nejdřív půjde trochu ztuhla...“

„Ach, my vaše umění vybrousíme, i když to může trochu bolet,“ ujistila ji Aphra. Zasmála se a dovedla Alici za ruku ke stolu poblíž stěny pod obrazem, zobrazujícím Thésea, jak vstupuje do středu Mínóova labyrintu, kde ho očekává Minotaurus. K hrdinovu ztopořenému údu byla uvázána Ariadnina nit.

Aphra si povšimla Alicina výrazu a vesele se zašklebila.

„Trochu to zarazí, když to vidíte poprvé, co? Takhle nevíte, jestli Théseus zabije toho býčího muže svým mečem, nebo ho zlikviduje análem k smrti.“

„Pokud by to mělo být to druhé,“ poznamenala Alice, „určitě by přetrhl nit a nedokázal by najít cestu zpátky k Ariadně.“

„Šťastná to žena,“ uchechtla se Aphra. „Mohla by zemřít v přesvědčení, že ji stále miluje, nedozvěděla by se, že má v úmyslu se jí při první příležitosti zbavit.“

Tak tohle byla Aphra Amis Behnová, romanopiskyně, básnířka a dramatička, kterou Londýn nazýval Nesrovnatelná Astrea podle božské hvězdné panny ze starořecké mytologie. Než zemřela v roce 1689 ve věku čtyřiceti devíti let, napsala román *Oroonoko*, který vyvolal v její době senzaci a v roce 1930 byl znovu vytištěn, takže Alice měla možnost si ho ještě před smrtí přečíst. Kniha měla výrazný vliv na vývoj románu a Aphřini současníci ji na vrcholu její kariéry srovnávali s Defoem. Její hry byly drsné a oplzlé, ale vtipné a návštěvníci divadel je zbožňovali. Byla to první Angličanka, která se plně živila psaním, a během války s Holanďany působila rovněž jako špiónka pro krále Karla II. Chování měla skandální i na dobu Restaurace, ale pohřbili ji ve Westminsterském opatství, což nebylo dopřáno stejně skandálnímu a ještě slavnějšímu lordu Byronovi.

U stolu už netrpělivě čekali dva muži. Aphra všechny představila a uvedla jejich krátký životopis.

Muž na západním konci stolu byl Lazzaro Spallanzani, narozený roku 1729, zemřel roku 1799. Byl jedním ze známějších přírodovědců své doby a proslavil se převážně svými pokusy s netopýry, aby zjistil, jak dokáží létat v naprosté temnotě. Zjistil, že

k tomu používají něco jako sonar, i když ten výraz nebyl v jeho době ještě znám. Byl malý, štíhlý, tmavší pleti a zjevně italského původu, přestože hovořil esperantem.

Muž na severním konci stolu byl Čech, Ladislav Poděbrad. Byl středně vysoký (na prostředek a konec dvacátého století), široký v ramenou, svalnatý a s býčí šíjí. Měl pískově žluté vlasy a chladné modré oči, velký orlí nos a výraznou zvrásněnou bradu. Třebaže měl mohutné ruce – skoro medvědí, pomyslela si Alice, která mívala sklon přehánět – a prsty relativně krátké, manipuloval s kartami jako zkušený hráč říční lodi na Mississippi.

Aphra o něm prohlásila, že ho vyzvedli teprve před osmi dny a že byl inženýrem elektrotechnikem s doktorátem. Taký řekla – a to Alici najednou mimořádně zajímalo –, že Poděbrad si získal Janovu pozornost, když ho viděl stát na vraku vzducholodi na levém břehu. Když si Jan vyslechl Poděbradův příběh a zjistil jeho kvalifikaci, pozval ho k sobě na palubu jako pomocníka hlavního strojníka ve strojovně. Kýl a gondola napůl nepohyblivé vzducholodi z duraluminia byly vyříznuty a umístěny do skladiště na *Rexu*.

Poděbrad mnoho nemluvil, zřejmě to byl jeden z těch hráčů bridže, kteří se plně soustředí na hru. Ale protože Behnová a Spallanzani vesele rozprávěli, dodala si Alice odvahy a položila mu několik otázek. Odpovídal stručně ale nedal nijak najevo, že by mu to vadilo. To ovšem neznamenal, že by tomu tak nebylo; po celou hru zachovával naprosto kamennou tvář.

Poděbrad vysvětlil, že byl hlavou státu daleko po proudu Řeky, zvaného Nova Bohemujo, což v esperantu znamenalo Nové Čechy.

Měl pro tuto funkci dobrou kvalifikaci, protože už působil ve vládní funkci v Československu a byl prominentním členem komunistické strany. Teď už nebyl komunistou, protože tahle ideologie tu byla stejně zbytečná a irelevantní jako kapitalismus. A velice ho lákala Církev druhé šance, i když do ní nikdy nevstoupil.

Měl několikrát se opakující sen o velkých ložiscích železa a dalších kovů hluboko pod územím Nova Bohemujo. Po dlouhé naléhání nakonec své lidi přiměl kopat. Byl to dlouhý a únavný úkol a spotřeboval mnoho křemenných, rohovcových a dřevěných

nástrojů, ale jeho nadšení je přinutilo pokračovat. Kromě toho měli lidé něco na práci.

„Musíte si uvědomit, že vůbec nejsem pověřčivý“, upozorňoval je Poděbrad svým hlubokým basem. „Pohrdám snáři a byl bych ty sny zcela ignoroval, jakkoli byly realistické a působivé. Tedy, za normálních okolností by to udělal. Připadalo mi, že je to jakýsi projev mého podvědomí, což nemám rád, protože odmítám Freudovy teorie, ale zde se to hodí pro vysvětlení onoho jevu. Zpočátku byly jen výrazem mého přání najít kovy, nebo jsem si to alespoň myslel. Pak jsem začal věřit, že by mohlo existovat i jiné vysvětlení, i když to první vlastně ani vysvětlením nebylo. Třeba tu existovalo jakési spojení mezi mnou a kovem, jakýsi zemský proud, v jehož obvodu jsem se ocitl, neboli kov byl jedním pólem a já druhým, takže jsem cítil tok energie.“

A to tvrdí, že není pověřčivý, pomyslela si Alice. Nebo si ze mě utahuje?

Richard by však na něco takového určitě naletěl. Věřil, že existuje afinita mezi ním a stříbrem. Když v Indii trpěl zánětem spojivek, dal si do očí stříbrné mince a když ve stáří dostal dnu, dával si je na nohy.

„I když nevěřím na sny jako na projevy podvědomí, věřím, že mohou sloužit jako médium pro předání telepatického poselství nebo jinou formou mimosmyslového vnímání,“ pokračoval Poděbrad. „V Sovětském svazu se prováděla řada pokusů s ESP. Ať už byl důvod jakýkoli, měl jsem silný pocit, že hluboko pod povrchem Nova Bohemujo se nacházejí kovy. A taky že tam byly. Železo, bauxit, kryolit, vanad, platina, wolfram a další rudy. Všechny smíchané dohromady, ne v přirozených vrstvách. Ten, kdo upravil tuhle planetu, sem zřejmě během procesu nahromadil ty rudy.“

To všechno říkal samozřejmě během sázení. Poděbrad mluvil, jako by ho nikdo nepřerušil a po sázkách pokračoval přesně tam, kde skončil.

Poděbrad svůj stát industrializoval. Jeho lidé byli vyzbrojeni ocelových meči, luky a střelné zbraně ze sklolaminátu. Postavil dva obrněné parníky, téměř tak velké jako Rex.

„Ne kvůli dobývání nebo obraně. Ostatní státy na naše nerostné bohatství žárlily a rády by se ho zmocnily, ale neodvážily se zaútočit. Mým hlavním cílem však bylo postavit velkou loď se šroubovým pohonem, aby cestovala k pramenům Řeky. Tehdy jsem nevěděl, že dvě obrovské lodi už proti proudu Řeky cestují. Ale i kdybych to byl věděl, stejně bych si postavil vlastní plavidlo.

Nakonec jsem se spojil s několika dobrodruhy, kteří navrhli vydat se k pramenům vzducholodí. Jejich nápad mne zaujal, takže jsem brzy nechal postavit vzducholod' a vydal se na cestu. Ale bouře ji zničila. Vyvázl jsem i s posádkou a pak připlul *Rex*.

Hra skončila o několik minut později a vyhráli ji Poděbrad s Alicí. Spallanzani se rozčileně ptal, proč Poděbrad vynesl káro místo kříže. Čech mu to odmítl prozradit, ale naznačil mu, že by se měl dovtipit sám. Poblahopřál Alici, že dobře hrála. Alice mu poděkovala, ale stále nevěděla o nic víc než Spallanzani, jak to Poděbrad dokázal.

Než se však rozešli, zeptala se ho: „*Sinjorino* Behnová mi zapoměla říci, kdy jste se na Zemi narodil a kdy jste zemřel.“

Ostře se na ni zadíval.

„Třeba právě proto, že to sama neví. Proč to chcete vědět vy?“

„Ach, zajímají mě tyhle věci.“

Pokrčil rameny a odpověděl: „1912 až 1980.“

Alice spěchala za Burtonem, než jí začne služba a vyučování, jak napravovat kosti a vyrábět hliníkové odlitky dlah. Našla ho v chodbě, vedoucí k jejich kajutě. Byl zpocený, jeho tmavá kůže se leskla, jako by byla pomazaná olejem. Byl po dvou hodinách boje o tyči a šermu a za půl hodiny mu začínalo další cvičení.

Na cestě do kajuty mu pověděla o Poděbradovi. Zeptal se jí, co ji na tom Čechovi tak zaujalo.

„To celé s tím snem je nesmysl,“ prohlásila. „Řeknu ti, co si o tom myslím. Řekla bych, že je to agent, který tu uvízl a který věděl, kde se ta rudná naleziště nacházejí. Použil ten sen jako výmluvu, aby své lidi přiměl je vykopat. Pak postavil vzducholod' a pokusil se dostat se přímo do věže, nejenom k pramenům. Určitě musel!“

„Faaakt?“ zahučel Burton tím způsobem, který ji vždycky vyváděl z míry. „A jaké další chabé důkazy máš? Koneckonců ten chlápek nežil po roce 1983.“

„To mi *tvrdil*! Ale jak víme, že někteří agenti... sám jsi to říkal..., svůj příběh už nezměnili? Ale i tak...“

Zarazila se, dychtivost z ní přímo sálala.

„Aaano?“

„Popsal jsi mi Radu dvanácti. Vypadá na to, že by mohl být tím, co se jmenoval Thanabur, anebo možná ten jménem Loga.“

To jím otřásl. Ale po několika sekundách ji požádal: „Popiš mi znovu toho muže.“

Když ji vyslechl, zavrtěl hlavou.

„Ne, Loga i Thanabur měli zelené oči. Loga byl zrzavý a Thanabur hnědovlasý. Tenhle Poděbrad má plavé vlasy a modré oči. Mohl by se jim podobat, ale to by mohly i miliony dalších.“

„Ale Richarde! Barva vlasů se dá změnit! Neměl ty čočky z umělé hmoty, o kterých nám vyprávěl Frigate a které prý dovedou měnit barvu očí. Ale nemyslíš, že by Etikové měli prostředky, jak si bez zjevných prostředků změnit barvu očí?“

„Je to možné. Podívám se na toho chlapíka.“

Po osprchování se vydal do salónu. Když Poděbrada nenašel, vrátil se do strojovny. Později, když znovu potkal Alici, řekl jí: „Uvidíme. Mohl by to být Thanabur nebo Loga. Když může jeden vypadat jako chameleón, může i ten druhý. Ale je to osmadvacet let co jsem je viděl, a setkali jsme se jen velice krátce. Nemohu si být jistý.“

„A uděláš s tím něco?“

„Nemohu ho dost dobře na Janově lodi zatýkat! Ne, jen ho budeme sledovat a pokud něco naše podezření potvrdí, uvidíme, co se dá dělat.“

Vzpomeň si na agenta Spruce. Když jsme ho chytili, zabil se, když jen pomyslel na určitý kód a uvolnil tak do svého systému jed z té černé kuličky, co ji měl v mozku. Bude obtížné se do toho pustit a nemůžeme si to dovolit, dokud si nebudeme naprosto jisti. Osobně si myslím, že je to jen náhoda. No, Strubewell.... o tom pochyby mít nemusíme. Aspoň ne příliš. Koneckonců to je jenom teorie, že každý,

kdo tvrdí, že žil po roce 1983, musí být agent. Je možné, že jsme prostě takové lidi nepotkali.“

„No, tak budu hrát s Poděbradem často bridž, pokud se neztrapním. Budu ho sledovat.“

„Bud’ opatrná, Alice. Pokud je jedním z Nich, je to skvělý pozorovatel. Vlastně ses ho ani neměla ptát na jeho osobní údaje.. Ted’ se bude mít na pozoru. Měla’s to zjistit od někoho jiného.“

„To mi nikdy nepřiznáš úspěch?“ vyjela na něj a vyšla z kajuty.

9

Loghu už nebyla královou favoritkou.

Král Jan byl natolik okouzlen mimořádně krásnou rusovláskou s velikýma modrýma očima, kterou spatřil na břehu, že se rozhodl po nějakou dobu v této oblasti zůstat. Loď zakotvila ve velkém přístavu, který místní postavili už dávno. Když se po dvou dnech Jan ujistil, že zdejší lidé jsou tak přátelští, jak se zdáli být, povolil Jan vycházky na břeh. Zprvu o svém náhlém záchvatu chlípnosti nikomu nic neříkal, ale z jeho chování to bylo zřejmé.

Loghu ani příliš nevadilo, že se musela odstěhovat z velké kajuty, když Jan tu ženu přemluvil, aby s ním šla do postele. Sama ho nemilovala a kromě toho ji dost zajímal jeden z místních, obrovský tmavý Tokarián. I když nepocházel z jejího století, patřil k jejímu národu a mezi milování si toho měli hodně co povídat. Přesto ji ale pokořilo, že s monarchou strávila tak krátkou dobu, a slyšeli ji mumlat, že jedné temné noci by klidně mohla hodit Jana přes palubu. Bývalo ale mnoho těch, v minulosti, v současnosti i v budoucnosti, kdo by ho rád zbavil života.

Burton měl hlídku první noci. Příští noc se s Alicí přestěhoval do chatrče poblíž přístavu. Místní lidé, většinou ranní minojští Krétané, byli pohostinní a rádi se pobavili. Tančili a zpívali večer okolo ohně, dokud jim nedošla zásoba alkoholu z lišejníku, načež šli vrávoravě spát ve dvojicích nebo v ‘plurálu’, jak tomu říkal Burton. Rozhodně byl rád, že zde může po několik týdnů zůstat, protože měl možnost připojit ke svému seznamu jazyků ještě jeden další. Základní gramatiku a slovní zásobu zvládl poměrně rychle, protože úzce

souvisela s fénickou a hebrejskou. Bylo to ale mnoho slov, která nebyla semitského původu, ale vypůjčená od původních obyvatelů Kréty, když je dobyvatelé ze Středního Východu asimilovali. Všichni samozřejmě mluvili esperantem, i když se poněkud lišilo od umělého jazyka, vynalezeného doktorem Zamenhofem.

Janovi příliš nedělalo potíže přesvědčit svou novou milenkou, aby se s ním vyspala. Jeden problém ale měl. V žádné kajutě nebylo místo pro Loghu a nemohl ji vyhodit z lodi bez dobrého důvodu. Jakkoli se choval jako autokrat, musel respektovat její práva – posádka by na to dohlédla. Nezapomínal na Magnu Chartu a nezkracoval nikoho na jeho právech, ale za každou cenu se snažil přijít na nějaký ospravedlnitelný způsob, jak by se mohl zbavit Loghu.

Čtvrté noci vycházek, zatímco Jan byl s Modroočkou ve své veliké kajutě a Burton s Alicí ve jejich malém, ale pohodlném obydlí, sestoupila z nebe helikoptéra a přistála na letové palubě *Rexe*.

Burton teprve o mnoho později zjistil, že útočníci pocházeli ze vzducholodi *Parseval* a měli za úkol pokud možno krále Jana zajmout a kdyby to nešlo, tak dokonce zabít. Teď jen věděl, že ta střelba na *Rexu* znamená velké potíže. Uvázal si oděv kolem opasu a zapnul si jej magnetickými přísavkami uvnitř. Popadl ze stolu meč a plně nabitou pistoli a vyběhl ven, zatímco Alice na něj ještě křičela.

Slyšel muže křičet a volat mezi výstřely a pak se ve strojovně rozlehl mohutný výbuch. Běžel k lodi, co mohl nejrychleji. Na kormidelně svítila světla; někdo byl u řízení. Pak se kola začala otáčet. Loď se začala sunout zpět, ale Burton naskočil na promenádu na kotelní palubě těsně předtím, než lana přivázaná k pažení povolila a paluba se zhroutila.

Během okamžiku vyšel po schodech z nejnižšího skladu jakýsi cizinec. Burton na něj vystřílel celý obsah zásobníku, ale minul. S kletbami upustil pistoli a hnal se k cizinci. Pak se vetřelci objevil v rukou rapír.

Burton nikdy nestál tváří v tvář takovému démonu s mečem. Nebylo divu! Tím vysokým démonem byl Cyrano de Bergerac. Téměř hravě se mu představil v přestávce mezi výpady, ale Burton neviděl žádný důvod plýtvat dechem. Oba byli lehce zranění –

důkaz, že si byli v bojovém umění rovni. Kdosi vykřikl a rozptýlil tak Burtonovu pozornost. To stačilo. Francouz mu meče vjel hluboko do stehna.

Upadl bezmocně na palubu. Agónie přišla o několik sekund později, takže musel zatínat zuby, aby nekřičel. De Bergerac byl galantní muž. Nepokusil se Burtona zabít a když za okamžik přistoupil jeden z jeho mužů, de Bergerac mu nařídil, aby na Burtona nestřílel.

Helikoptéra se brzy nato vznesla, muži na ni stříleli z paluby. Než se ale dostala do výšky tisíce stop, objevilo se v paprsku pátracího světloometu nahé bílé tělo a pak spadlo do temnoty. Kdosi buďto vyskočil, nebo byl z vrtulníku vyhozen. Burton hádal, že to byl král Jan.

Se sténáním si zavázal silně krvácející ránu kusem tkaniny a přinutil se dokulhat ke schodům vedoucím do kormidelní. *Rex* volně plul po proudu a nedalo se s tím nic dělat. Jana vzali na palubu o chvíli později v bezvědomí, se zlomenou rukou a nohou.

O pět mil dál po proudu se *Rex* přiblížil ke břehu a během deseti minut se první z mužů, kteří celou tu dobu běželi podél břehu a sledovali loď, dostali na palubu.

Doktor Doyle napravil Janovi kosti a jako léčbu šoku mu podal irskou kávu.

Když se Jan natolik vzpamatoval, aby mohl začít zuřit a klít, dal se do toho. Byl ale rád, že žije, a stroje se daly opravit pomocí vzácného hliníkového drátu ve skladišti. To ale zabere měsíc a mezitím získá Clemensova loď náskok.

Protože bylo zabito dvanáct strážných, uvolnila se tak pro Loghu volná kajuta, kam se mohla nastěhovat. Král musel nahradit mrtvé bojovníky, ale zřejmě nespěchal. Po celých dnech posuzování kandidátů a fyzických a psychických testech si vybral pouze dva.

„Není žádný spěch,“ prohlásil. „Já chci jen ty nejlepší. Tihle domorodci jsou všivá cháska.“

Jedním z důsledků nájezdu bylo, že si Jan oblíbil Burtona, kterému přikládal největší zásluhu za záchranu života. Nemohl ho povýšit tím, že by přeskočil ostatní námořníky, ale mohl z něho udělat tělesného strážce. A slíbil mu, že ho povýší na důstojníka,

jakmile to bude možné. Burton se s Alicí přestěhoval do kajuty hned vedle Janovy.

Burtonovi se to na jednu stranu nelíbilo, protože nechtěl tancovat podle nikoho. Poskytlo mu to ale příležitost být hodně se Strubewellem a sledovat ho. Pozorně naslouchal jeho řeči a snažil se v ní rozeznat cizí přízvuk. Jestliže byl Strubewell agent, pak mistrně zvládl přízvuk amerického Středozápadu.

Alice nespouštěla oči z Poděbrada při hraní bridže i při ostatních společenských příležitostech. Loghu se líbil jeden z možných agentů, obrovský muž jménem Arthur Pal, který o sobě tvrdil, že byl maďarským elektrotechnikem, takže se k němu přestěhovala, když ho opustila jeho družka. Burtonovo podezření ještě zesílilo, když si Loghu všimla, že Pal trávil hodně času s Poděbradem. Její snahy nachytat jej na jeho příběhu byly k ničemu, ale Burton ji ujistil, že po nějaké době se jí to určitě podaří. Pokud měli agenti společnou legendu, museli se ji naučit z paměti, ale i tak byli (zřejmě) jen lidé a museli se dopouštět chyb. Jediný rozpor bude úplně stačit.

Alice se stále nedokázala přinutit, aby se s Burtonem rozešla. Stále doufala, že změní svůj postoj vůči ní aspoň natolik, aby měla důvod s ním zůstat. Pomáhalo i to, že je jejich práce udržovala po většinu dne oddělené. Na konci dne byl tak rád, že ji vidí, že se cítila lépe a namluvila si, že se brzy vrátí k počáteční vášni. V mnoha ohledech připomínali starý manželský pár. Stále k sobě pociťovali občasnou náklonnost, ale iritovaly je povahové rysy, které by dříve snadno přehlédli.

V jistém smyslu byli opravdu staří, i když jejich tělům bylo vráceno mládí. Ona žila na Zemi do dvaasmdesáti let a on do devětašedesáti („vzhledem k mým sexuálním prioritám je to slušný věk na umírání“, poznamenal jednou ospale Burton). Dlouhý život způsoboval kornatění nejen u cév, ale i zvyků a postojů. Bylo tak mnohem obtížnější se přizpůsobit a změnit sebe sama k lepšímu. Následky vzkříšení na Světě Řeky zničily víru mnoha lidí a umožnily jim změnit se. Mnoho z nich se osvobodilo z pout, u některých byly změny jen sotva znatelné, u některých více a mnoho se jich nedokázalo přizpůsobit vůbec.

Alice si vytrpěla změnu v mnoha ohledech, i když její základní povaha zůstala stejná. Ta byla v samotných hlubinách její duše, vedle kterých je vzdálenost mezi hvězdami pouhý skok přes louži. Stejně tak tomu bylo s Burtonem.

Tak s ním Alice zůstala a doufala v něco, o čem věděla, že je to beznadějně.

Občas snila o tom, že by se mohla znovu setkat s Reginaldem. Ale věděla také, že by to bylo ještě beznadějnější. Nikdy by se k němu nevrátila, ať už by zůstal stejný nebo se změnil. Pochybovala, že by se změnil. Byl to dobrý člověk, ale jako všichni dobří lidé měl i své chyby, některé velké a byl příliš tvrdohlavý, aby se změnil.

Věc byla v tom, že žádná housenka se nikdy nezmění na něco jiného. Ten druhý, pokud se z něj má stát motýl, to musí udělat sám. Rozdíl mezi člověkem a housenkou byl, že hmyz je dopředu naprogramován a člověk se musí naprogramovat sám.

Tak pro Alici dny ubíhaly, i když měla na práci mnoho víc než jen přemýšlení.

A pak jednoho dne, když Rex propojil batenzátor a grálové vedení s kamenem na pravém břehu, nevyšlehla z něj žádná energie.

10

Šok a panika.

Před patnácti lety grálové kameny na levém břehu přestaly fungovat. O čtyřiaadvacet hodin později obnovily normální provoz. Clemens králi Janovi řekl, že vedení přerušil veliký meteorit, ale pak je v neuvěřitelně krátké době obnovili a spravili všechny škody. Museli to udělat Etikové, i když všichni v té oblasti, kteří by mohli něco vidět, byli čímsi uspani – pravděpodobně plynem – a celou dobu opravy prospali.

Otázka teď zněla: Bude vedení znovu opraveno? A druhá otázka: Co způsobilo tu poruchu? Další meteorit? Nebo to byl další krok k rozpadu tohoto světa?

Třebaže byl ohromen, král Jan se rychle sebral. Vyslal důstojníky, aby uklidnili posádku, a vydal příkazy vydat každému

směs z lišejníkového alkoholu, vody a stromových květů, které na *Rexu* říkali grog.

Když všichni zkonsumovali tolik nápoje, aby jim dodal dobrou náladu i odvalu, nařídil stáhnout měděnou napájecí čepičku zpět do lodi. Pak se *Rex* vydal proti proudu k mělčině u levého břehu. V batenzátoru bylo ještě dost energie, aby loď mohla plout až do příštího poledne. Když byly dvě hodiny před setměním, Jan přikázal zastavit a připevnit měděnou čepičku ke kameni.

Jak se dalo očekávat, místní obyvatelé odmítli *Rexu* kámen 'zapůjčit'. Z jednoho z lodních kulometů vylétl proud plastikových střel a proletěl nad hlavami davů na břehu, čímž způsobil paniku na polovině celé planiny. Oba obojživelné čluny, kdysi nazvané *Ohnivý drak I* a *II* a teď *Eleanor I* a *II*, vyrazily ke břehu a hlídaly, když lidé z *Rexe* připevňovali čepičku ke kameni. Během hodiny se tu ale shromáždili lidé od kamenů až míli vzdálených včetně těch, jejichž grálové kameny byly o úpatí hor. S válečným pokřikem a jekotem se tisíce mužů a žen vrhly proti člunům i říční lodi. Ve stejnou dobu zaútočilo z vody pět set dalších.

Vybuchující střepiny a rakety z *Rexe* jich smetly stovky. Parní kulomety skosily stovky dalších. Mariňáci i členové posádky se shromáždili podél zábradlí a stříleli z pušek, pistolí a luků a z bazook vypalovali rakety.

Břeh i vody okolo *Rexe* rychle zrudly krví a bylo poseté mrtvolami i jejich částmi. Útok byl odražen, ale předtím ještě malé i větší rakety, vypálené domorodci, způsobily jisté škody a zabily nebo zranily několik Janových lidí.

Díky svým ranám mohl *Burton* ještě sotva chodit, i když se zde hojily rychleji než na *Zemi*. Přesto se dopotácel k zábradlí promenády na důstojnické palubě a střílel dřevěné náboje z pušky s náboji ráže 48 mm. Zasáhl alespoň třetinu cílů na břehu Řeky. Když byly všechny lodě, čluny, kánoe, válečná kánoe a plachetnice potopeny, doklopýtal na druhou stranu, aby pomohl tam.

Dostal se tam právě včas pro třetí a poslední útok. Tomu předcházely hlasité proslovy nepřátelských důstojníků, bubnování a troubení na rohy z rybích kostí a pak se domorodci s novým jekotem rozeběhli k lodi. V té době vrhače již vyčerpaly veškerou munici a

stáhly se do doku na zádi lodi. Naštěstí se k palbě přidaly obě stíhačky, jednomístný průzkumný letoun, torpédomet i helikoptéra.

Prakticky jen několik místních se dostalo do vody. Pak jejich řady prořídly, rozpadly se a všichni začali prchat. Brzy nato kameny zahřměly a zablýskaly a grály i batenzátor byly opět nabity.

„Všemohoucí bože!“ ulevil si král Jan s rozšířenýma očima. „Dnešek byl hodně špatný! A zítra... Bůh nás ochraňuj!“

Měl pravdu. Přes svítáním příštího dne se objevily hordy vyhladovělých obyvatelů pravého břehu. Každá dostupná loď, včetně řady dvoustěžníků, byla nacpaná muži a ženami. A za nimi plula další tlupa plavců. Když vyšlo slunce, pokud oko dohlédlo, byla celá Řeka plná lodí a plavců. Na lodě v předních řadách dopadly jako první všechny rakety a šípy, které domorodci měli k dispozici. Přesto se většině lodí podařilo dostat se ke břehu a z nich vyskočili lidé z pravého břehu.

Rex, který se dostal do dvojité palby, bojoval statečně. Jeho palba vyčistila prostor kolem grálových kamenů, obojživelníky chrlily oheň a valily se na kolech nezanechávajících stopy ke kameni. Zatímco udržovaly v patřičné vzdálenosti zuřící obránce i útočníky, jeřáb *Henryho* umístil čepičku na kámen,

Grálové kameny zahřměly a čepička se okamžitě stáhla z kamene a byla zatažena dovnitř *Henryho*.

Když se čluny vrátily na loď, přikázal Jan zvednout kotvy. „A plnou parou vpřed!“

Snadněji se to přikázalo, než provedlo.

Tlak lodí kolem *Rexe* byl tak silný, že se mohl pohybovat jen velmi pomalu. Zatímco se kola nořila do vody a špice na přídi rozřezávala na kousky veliké plachetnice a ty menší mezi nimi drtila, lidé z pravého břehu jej bombardovali. Některým mužům a ženám se podařilo vyšplhat se na promenádu kotelní paluby, i když tam nezůstali dlouho.

Nakonec se *Rex* osvobodil a vyrazil ke druhému břehu. Tam vplul do slabšího proudu podél pobřeží a zamířil proti proudu. Na druhé straně stále zuřila bitva.

V poledne musel Jan rozhodnout, zda znovu nabíjet nebo ne. Po minutě uvažování nařídil přistát ve velkém přístavu.

„Necháme je, aby se zabili navzájem,“ prohlásil. „Máme spoustu uzeného a sušeného jídla, abychom přežili zítřek. A pozítří budeme nabíjet. V té době už budou jatka u konce.“

Pravý břeh skýtal vskutku nezvyklý pohled. Tak si už zvykli na davy, hluk, hovory i smích na pobřeží, že neobydlená země působila přímo strašidelně. Kromě několika málo moudrých nebo bojácných lidí, kteří se rozhodli nenaplnit si břicha na úkor těch na levém břehu, nebyla vidět živá duše. Chatrče, dlouhé domy i velké stavby z klád byly prázdné, stejně tak pláně i úpatí hor. Protože na této planetě nežila žádná zvířata, ptáci, hmyz ani plazi, bylo slyšet jen zvuk listů několika stromů na pláních, ševelícího ve větru.

Mezitím už bojující lidé na druhé straně vyčerpali všechen střelný prach a posádka *Rexe* jen tu a tam zaslechla. Slabé mumlání jako rozptýlený a zároveň zhuštěný jekot zuřících, hladových a vydešených lidí, trpících a umírajících.

Oběti na *Rexu* z posledních dvou dní činily třicet mrtvých a šedesát raněných, z toho dvacet těžce, i když se dalo říci, že každá rána způsobovala utrpení. Mrtvá těla byla uložena do zatížených pytlů z rybí kůže a po krátkém obřadu hozena do Řeky. Pytle měly vlastně jen šetři cily těch, kdo přežili, protože je ryby roztrhnou a sežerou maso dřív, než klesnou ke dnu.

Podél levého břehu se ve vodě kupily mrtvolky a narážely jedna na druhou, zatímco požírající ryby prorážely zkrvavené vlny. Po celý měsíc vypadala Řeka ucpaná mrtvolami děsivě. Boj proběhl zřejmě všude a potrvá dlouho, než plovoucí mrtvolky konečně zmizí. Mezitím měly ryby žen, z hlubin vyplavaly obrovské říční dračí ryby a nacpaly si celé mrtvé tělo mezi čelisti, dokud neměly plný žaludek. A když je nakonec strávily a zlikvidovaly, opět se vynořily, aby požíraly, trávily a likvidovaly další.

„Je to Armageddon, Apokalypsa,“ říkal Burton Alici a zasténal.

Alice nejednou plakala a měla noční můry. Burton ji utěšoval a ona měla pocit, že si jsou opět blízcí.

Příštího dne odpoledne se *Rex* odvážil přeplout Řeku, aby znovu nabil. Místo aby plul dál, vrátil se ale k pravému břehu. Bylo třeba vyrobit střelný prach a opravit škody. To trvalo měsíc, v jehož průběhu se Burton úplně uzdravil ze zranění.

Když se loď znovu vydala na cestu, některým členům posádky bylo uloženo spočítat přeživší v náhodně vybraných oblastech. Výsledek: odhadem musela být vybita téměř polovina obyvatel, pokud proběhly boje všude stejně. Během čtyřiašedeseti hodin zahynulo sedmnáct a půl miliardy lidí.

Trvalo dlouho, než se vrátila na loď dobrá nálada, lidé na břehu se chovali jako duchové. Ještě horší než následky jatek byla děsivá myšlenka: Co se stane, když se přeruší vedení i ke zbývajícím kamenům?

Ted' přišel čas otázat se kandidátů na agenty, pomyslel si Burton. Ale když se dostanou do úzkých, mohli by se zabít, i když by je nečekalo vzkříšení. A také tu stále byla možnost, že lidé po roce 1983 byli nevinní.

Bude muset čekat. Nemohl dělat nic jiného než čekat.

Mezitím se Loghu nenápadně dotazovala svého spolubydlíciho a Alice, i když zdaleka ne nenápadně, vyzvídala na Poděbradovi, jak nejlépe mohla. A Burton čekal, až se Strubewell podřekne.

Několik dní poté, co se znovu vydali na cestu, se Jan rozhodl že by měl verbovat nějaké lidi. Zastavil *Rexe* v době oběda a vyšel na pobřeží, aby dal ve známost, že má volná místa na palubě.

Burton jako seržant Gwalchgywnn měl za úkol spolu s ostatními procházet mezi davy a pátrat o možných vrazích. Když narazil na zjevného člověka z raného paleolitu, mohutného chlapíka s masivními kostmi, který vypadal jako pravěký Mongol, a promluvil na něj, zapomněl na chvíli na svůj úkol. Ngangchungding neměl nic proti tomu dát mu krátkou lekci ze svého rodného jazyka, se kterým se Burton nikdy předtím nesetkal. Pak se ho Burton, který mluvil esperantem, snažil přesvědčit, aby podepsal smlouvu a nastoupil do služby na *Rexu*. Nejen že by byl žádaným námořníkem, aby dal by tím Burtonovi možnost dál se učit jeho jazyku. Ngangchungding jeho nabídku odmítl. Jak řekl, byl nichirenita, člen budhistického řádu, který kladl důraz na pacifismus stejně jako jeho hlavní rival, Církev druhé šance. Přestože byl Burton zklamán, daroval mu cigaretu, aby ukázal, že mu to nemá za zlé, a odešel ke stolu krále Jana.

Jan právě jednal s bělochem, jehož záda byla Burtonovi částečně zakryta vysokým, dlouhonohým a dlouhorukým černochem s širokými rameny. Burton přešel k nim, aby se posadil vedle Jana.

Zaslechl bělocha, jak říká: „Jmenuji se Peter Jairus Frigate.“

Burton se prudce otočil, chvíli zíral a pak se na Frigata vrhl. Frigate upadl pod něj Burtonovy ruce se mu sevřely kolem hrdla.

„Já tě zabiju!“ zařval Burton.

Cosí ho udeřilo do temene hlavy.

11

Když znovu nabyt vědomí, spatřil černocho i čtyři muže, kteří se za ním prali s Janovými osobními strážci. Monarcha vyskočil na stůl a s rudou tváří vykřikoval rozkazy. Zmatek trval asi minutu, než se všichni uklidnili. Frigate se s kašláním postavil na nohy. Burton také vstal, na temeni cítil bolest. Černoch ho zřejmě udeřil domorodým kyjem, který vytáhl z opasku a teď ležel na trávě.

I když Burton neměl ještě úplně jasnou hlavu, uvědomil si, že se musel zmýlit. Tento už se hodně podobal Frigatovi, kterého znal, i jeho hlas zněl podobně. Ale ani hlas ani podoba nebyly úplně stejné a nebyl tak vysoký. Ale... totéž jméno?

„Omlouvám se, *Sinjoro* Frigate,“ dostal ze sebe. „Myslel jsem... tolik jste se podobal člověku, jehož mám dobrý důvod nenávidět... hrozně mi ublížil... na tom nezáleží. Je mi to opravdu líto a pokud vám to mohu nějak vynahradit...“

Ať mě vezme čert, pomyslel si. Nebo snad – který čert?

I když tohle nebyl *jeho* Frigate, nemohl si pomoci, aby se nerozhlížel po Monatovi.

„Skoro jste ze mě vyrazil duši,“ odušil ten chlapík. „Ale – je to v pořádku, přijímám vaši omluvu. Kromě toho myslím, že jste za svoji chybu už zaplatil. Umsloopogaas umí pořádně praštit.“

„Já jsem ho jen ťuknul, abych ho vystrašil,“ ohradil se černoch.

„A to jste dokázal,“ ujistil ho Burton a zasmál se, i když ho přitom rozbolela hlava.

„Vy a vaši přátelé máte štěstí, že vás nezabili na místě!“ houkl Jan. Slezl ze stolu a posadil se. „Tak v čem je problém?“

Burton mu to znovu vysvětlil a byl rád, že 'tento' Frigate nemůže Janovi prozradit, že Burton používá falešné jméno. Frigate a jeho čtyři druhové Jana ujistili, že to Burtonovi opravdu nemají za zlé, a pak je král přikázal propustit. Než pokračoval v jednání, žádal Burtona, aby mu vysvětlil, proč Frigata napadl. Burton si vymyslel příběh, který vládce zřejmě uspokojil.

„Jak vysvětlíte tu neobvyklou podobu?“ otázal se Frigata.

„Neumím ji vysvětlit,“ pokrčil rameny Frigate. „Tohle se mi stalo už dřív. Nemyslím ten útok. Ale narazil jsem na lidi, kteří se domnívají, že mě už viděli, a já nemám tuctovou tvář. Kdyby byl můj otec obchodním cestujícím, mohl bych to vysvětlit. Ale nebyl. Byl inženýrem elektrotechnikem a málokdy odjížděl z Peorie.“

Frigate zřejmě neměl žádné zvláštní předpoklady pro zápis do posádky. Byl téměř šest stop vysoký a svalnatý, ale ne příliš. Tvrdil o sobě, že je dobrým lukostřelcem, ale takových měl Jan k dispozici na stovky tisíc. Byl by ho propustil, kdyby se Frigate nezmínil, že se dostal do oblasti sto mil proti proudu v balóně. A že viděl obrovskou vzducholod'. Jan věděl, že to musel být *Parseval*. A zajímal ho i ten příběh s balónem.

Frigate řekl, že se svými druhy cestoval proti proudu se úmyslem dostat se k pramenům. Už je unavilo pomalé cestování na plachetnici a když se dostali do oblasti, kde byl k dispozici kov, přemluvili vůdce tamního státu, aby jim postavil balón.

„Ach,“ zpozorněl Jan, „jak se ten místní vládce jmenoval?“

Frigate se zarazil. „Byl to Čech jménem Ladislav Poděbrad.“

Jan se rozesmál až k slzám. Když skončil, odpověděl: „Tak tohle je dobré. Tenhle Poděbrad je teď náhodou jedním z mých strojníků.“

„Jo?“ zahučel jeden z Frigatových druhů. „Máme s ním nevyřízený účet.“

Mluví byl asi pět stop a deset palců vysoký. Měl štíhlé svalnaté tělo a tmavé vlasy i oči. Tvář měl výraznou, ale hezkou. Na hlavě měl kovbojský klobouk a holínky s vysokými podpatky, i když jeho jediným dalším oblečením byl kilt.

„Tom Mix k vašim službám, Veličenstvo,“ oslovil jej s texaským přízvukem.

Vyfoukl kouř z cigarety a dodal: „Jsem specialista na lano a bumerang, Sire, a kdysi jsem byl známou filmovou hvězdou, pokud víte, co to je.“

Jan se otočil ke Strubewellovi. „Slyšel jste někdy o něm?“

„Četl jsem o něm,“ přisvědčil Strubewell. „Byl mrtvý už dávno před mojí dobou, ale ve dvacátých a třicátých letech byl velmi známý. Býval hvězdou takzvaných koňských oper.“

Burton uvažoval, zda by agent mohl vědět něco takového.

„Někdy točíme na *Rexu* filmy,“ usmál se Jan. „Ale jak víte, nemáme tam koně.“

„To teda vím!“

Monarcha se tázal Frigata na jeho dobrodružství. Američan řekl, že v okamžiku, kdy spatřili vzducholod', zpozorovali narušení přístroje, který používali k ohřívání vodíku v obalu. Zatímco se snažili ucpat vedení rychle působícím lepidlem, vypustili nějaký plyn, aby rychleji klesli do hustšího a teplejšího vzduchu a tak otevřít propust gondoly.

Unikání plynu zastavili, ale vítr je začal hnát zpátky a baterie, které je zásobovaly čerstvým vodíkem, se vybily. Rozhodli se proto přistát. Když zaslechli, že sem Jan vysílá předběžnou skupinu, která má zajistit nábor, připluli sem co nejrychleji.

„Čím jste byl na Zemi?“

„Dělal jsem toho hodně, jako většina lidí. Ve středním a pozdním věku jsem byl spisovatelem science fiction a detektivek. Nebyl jsem úplná nula, ale nikdy jsem nebyl tak známý jako tehle.“

Ukázal na středně vysokého, ale svalnatého muže s kudrnatými vlasy a příjemnou tvář irského vzhledu.

„Je to Jack London, velký spisovatel raného dvacátého století.“

„Já nemám rád spisovatele,“ zavrčel Jan, „Měl jsem nějaké na své lodi a většinou mi dělali jen potíže. Ale... kdo je ten černoš, který bez mého dovolení praštil mého seržanta do hlavy?“

„Umslopogaas je Swazijec, pochází z Jižní Afriky devatenáctého století. Je to velký válečník, nejraději bojuje se sekerou, které říká Dřevozob. Je známý i tím, že posloužil jako vzor pro velkého vymyšleného zulského hrdinu téhož jména vytvořeného jiným spisovatelem, H. Rider Haggardem.“

„A tenhle?“

Jan ukázal na muže s hnědou kůží a velikým nosem. Byl něco přes pět stop vysoký a měl na sobě širokou zelenou látku, zamotanou do turbanu.

„Tohle je Nur ed-din el-Musafír, zcestovalý iberský Maur, Vaše Veličenstvo. Žil ve vaší době a je súfista. Náhodou se také s Vaším Veličenstvem na vašem dvoře v Londýně setkal.“

„Cože?“ zvolal Jan a vstal. Pozorněji se na drobného muže zadíval a zavřel oči. Když je otevřel, prohlásil: „Ano, znám ho dobře!“

Monarcha přešel s otevřenou náručí kolem stolu a s úsměvem rychle mluvil angličtinou své doby. Ostatní ohromilo, když drobného muže objal a políbil ho na obě tváře.

„Dobrý Bože, další Francouz!“ zamumlal Mix, ale usmíval se.

Potom, co spolu chvíli tlachali, Jan prohlásil: „Pro mě je důležité, že Nur el-Musafír s vámi dlouho cestoval a stále vás považuje za své přátele. Strubewelle, zapište je a dejte jim instrukce. Seržante Gwalchwynne, přidělíte jim kajuty. Nu, můj dobrý příteli a učiteli, promluvíme si, až skončím s nábořem.“

Na cestě chodbou ke kajutám narazili na Loghu. Zastavila se, zbledla, pak zrudla a s výkřikem: „Petere, ty hajzle!“ se vrhla na Frigata. Sevřela mu rukama krk a on šel k zemi. Černoch a Mix ji od něj se smíchem odtáhli.

„To ty teda umíš s lidmi,“ utahoval si Mix z Frigata.

„Další případ zmýlené totožnosti,“ poznamenal Burton a vysvětlil Loghu, jak se věci mají.

Když Frigate přestal kašlat a pociťovat bolest na krku, kde dosud zůstávaly stopy prstů, prohlásil: „Nevím, co byl ten druhý Frigate zač, ale určitě to nebyl příjemný člověk.“

Loghu se neochotně omluvila. Nebyla ještě tak úplně přesvědčená, že tenhle Frigate není její bývalý milenec.

„Mohla by mě popadnout, kdykoli se ji zachce, ale ne kolem krku,“ zamumlal Mix.

Loghu to zaslechla. Usmála se: „Pokud máš stejně velký péro jako klobouk, tak bych ho popadnout mohla.“

Mix se kupodivu začervenál. Když se s houpavým pohybem boků vzdálila, vydechl: „Na mě příliš odvážná a nestoudná.“

O dva dny později už bydleli spolu.

Burton si nemohl připustit, že podoba obou Frigatů by byla jen náhodná. Kdykoli měl možnost, povídal si s ním a pátral v jeho životopise. Překvapil ho objev, že tento Frigate stejně jako ten druhý studoval jeho vlastní život – tedy život Richarda Burtona

Stejně tak i Američan sledoval Burtona, třebaže vskrytu. Čas od času si Burton všiml, že ho Frigate pozoruje. Jednoho dne ho Frigate přistihl v salónu, ujistil se, zda je nikdo neposlouchá, a bez okolků anglicky spustil: „Já dobře znám všechna vyobrazení Richarda Francise Burtona. Mám dokonce na stěně jeho velký obraz z doby, kdy mu bylo padesát. Takže myslím, že bych ho poznal bez kníru a rozeklaných vousů.“

„Aaano?“

„Dobře si pamatuji na jeho fotografii, když mu bylo asi třicet. Tedy měl jen knír, i když hodně hustý. Kdybych v duchu odstranil povislý knír...“

„Aaano?“

„Burton se nápadně podobá jistému dávnověkému Velšanovi, kterého znám. Tvrdí, že se jmenuje Gwalchgywnn, což v překladu do angličtiny znamená *bílý jestřáb*. Gwalchgywnn je stará podoba velšského jména, které se stalo známé mnohem později jako Gawain. A Gawain byl ten rytíř, který v ranějších cyklech o králi Artušovi jako první hledal Svátý grál. Kovové rohy hojnosti, kterým říkáme grály, se pozoruhodně podobají věži, která se má nacházet uprostřed severního polárního moře – podle toho, co jsem slyšel. Dalo by se říci, že to je Velký grál.“

„Velmi zajímavé,“ odušil Burton, když si usrkl grogu. „Další shoda okolností.“

Frigate na něj upřeně hleděl a trochu ho tím vyvedl z míry. K čertu s ním. Ten chlápek se tomu druhému tolik podobal, že mohl klidně být jeho bratr. Třeba i byl. Třeba byli oba agenti a tenhle si s ním hrál stejně jako ten druhý.

„Burton věděl všechno o artušovských cyklech i o ještě starších lidových pověstech, z nichž vycházely. Bylo by mu podobné, kdyby

použil přestrojení – a na Zemi se proslavil mnoha převleky –, aby přijal jméno Gwalchgwynn. Věděl by, že to znamená hledače Svátého grálu, ale nečekal by, že by to věděl někdo jiný.“

„Nejsem tak natvrdlý, aby mi nedošlo, že si myslíte, že ten chlapík Burton jsem já. Ale nikdy jsem o něm neslyšel a nezáleží mi na tom, zda v té hře budete pokračovat, i když vás to baví. Mě to nebaví.“

Pozvedl sklenku ke rtům a napil se.

„Nur mi řekl, že když ho navštívil Etik, pověděl mu, že jedním z jeho rekrutů byl kapitán Sir Richard Francis Burton, cestovatel z devatenáctého století.“

Burton se dokázal natolik ovládnout, že nápoj nerozlil.

Pomal postavil sklenku na stůl.

„Nur?“

„Znáte ho. Pane Burtone, ostatní čekají v rekvizitárně. Jen abych vám ukázal, jak jsem si jistý, že jste opravdu Burton, něco vám prozradím. Mix a London používali falešná jména. Ale nedávno se rozhodli se na to vykašlat. No tak, pane Burtone, půjdete tam se mnou?“

Burton uvažoval. Mohli být Frigate a jeho druhové agenti? Čekali na něj, že se ho zmocní a budou ho vyslýchat, až ho přemohou?

Rozhlédl se po plném a hlučném salónu. Když spatřil Kazze, řekl: „Půjdu s vámi, když na tom nesmyslu trváte. Ale vezmu s sebou svého dobrého přítele neandrtálce. A budeme ozbrojeni.“

Když Burton vstoupil o deset minut později do rekvizitárny, doprovázela ho i Alice a Loghu.

Když Mix spatřil Loghu, v ohromení mu poklesla čelist.

„Ty v tom jedeš taky?“

12

Dohodli se, že nikdy nebudou mluvit v kajutách o Etikovi ani o čemkoli, co s ním souviselo. Mohly by tam být štěnice. Další schůzku měli u stolu u hry pokeru. Byl tam Burton, Alice, Frigate, Nur, Mix a London. Loghu a Umslopogaas měli službu.

Když Burton vyslechl Nurův a Mixův příběh o návštěvě “X“, přesvědčil se, že byli opravdu zverbováni Etikem. Přesto pozorně naslouchal každému z nich, než přiznal svou skutečnou totožnost. Pak jim vypověděl svůj vlastní příběh a nic nezamlčel.

Ted’ právě říkal: „Vidím a zvyšuji o deset. Ne, nemyslím, že bychom měli do kajut podezřelých umístit naslouchací zařízení. Mohli bychom se snad dozvědět něco cenného. Ale pokud jediné z nich najdou, budou vědět, že agenti “X“ – snad se tak můžeme nazývat –, je sledují. Je to příliš nebezpečné.“

„Souhlasím,“ přidal se drobný Maur. „A vy ostatní?“

Dokonce i Mix, který navrhl instalovat štěnice, přikývl. Zeptal se však: „A co Poděbrad? Tu a tam jsem na něho narazil, ale vždycky jen zahaleká na pozdrav a projde kolem s úsměvem pastora, který právě zjistil, že jeho milenka není těhotná. Provokuje mě. Rád bych toho lumpa roztrhl jako hada..“

„Já taky,“ přidal se London. „Myslí si, že se z toho vysmekne a z nás udělá blázny.“

„Kdybyste ho napadli, jen by vás vyhodili z lodi,“ upozorňoval Nur. „Kromě toho je mimořádně silný. Myslím, že zatímco bys ho tahal, on by tebe roztrhl vedví.“

„Já ho zvládnu!“ zvolali Mix i London najednou.

„Máte ztraceně dobrý důvod pro pomstu,“ odtušil Burton. „Ale zatím to nepřipadá v úvahu, snad to chápete?“

„Ale proč říkal, že nás vezme vzducholodí s sebou, a pak od nás utekl, jako bychom byli prašiví?“

„Uvažoval jsem o tom,“ prohlásil Nur el-din. „Jediné rozumné vysvětlení je, že nás zřejmě podezírá, že patříme k “X“. To byl další důkaz, že sám je agentem Etiků.“

„Já myslím, že je to je ztracený sadista!“ houkl London.

„Ne.“

„Jestliže podezírá vás čtyři, budete se muset mít na pozoru,“ varoval Burton. „A my ostatní také. Nenapadlo mě to, co ted’ řekl Nur, jinak bych nenavrhoval, abychom se scházeli tady v salónu.“

„Ted’ už je na to stejně příliš pozdě,“ pokrčila rameny Alice. „Stejně nic neudělá, pokud je to agent, dokud se nedostane k pramenům. O nic víc než my sami.“

Burton vyhrál kolo se třemi kluky a dvěma desítkami. Alice rozdávala. Burton měl pocit, že Nur myslí na něco jiného než na poker. Maur vyhrával asi v polovině případů a Burton ho podezíral, že by jim mohl zamíchat kartami ještě víc, kdybych chtěl. Ten človíček nějak dokázal poznat, co jeho soupeř držel v ruce, jen když se mu podíval do tváře.

„Ta cesta by se nám mohla líbit,“ poznamenal Frigate.

Burton na něj pohlédl zpoza sklopenými víčky. Tenhle chlapík ho uctíval úplně stejně jako ten druhý Frigate (který to možná předstíral). Kdykoli měl možnost, zahrnul Burtona otázkami, většinou o obdobích jeho života, o nichž mohli jeho životopisci jen spekulovat. Ale stejně jako ten druhý zpochybňoval postoje a víry, které byly Burtonovi svaté, například jeho postoj vůči ženám a barevným i jeho víru v telepatii. Burton musel až příliš často vysvětlovat, že to, v co věřil na Zemi, nemuselo nutně platit zde. Příliš toho viděl a zažil a v mnoha ohledech se změnil.

Ted' si říkal, že byla vhodná doba zakousnout se do problému falešného Frigata.

„Musí tu být nějaký důvod takové shody.“

„Já jsem o tom také uvažoval,“ ujistil ho Američan. „Naštěstí jsem náruživým čtenářem science fiction i spisovatelem na tomto poli, takže mám jistou dávku představitivosti, kterou budete potřebovat, jestli mi máte uvěřit. Jsem přesvědčen, že ten Frigate, kterého jste znal zdaleka ne náhodou, je můj bratr James, který zemřel v útlém věku jednoho roku!

Uvažte, co se stalo se všemi dětmi, které zemřely na Zemi. Jedním z nejlepších důvodů mé domněnky, ten nejlepší, je fakt, že kdyby byly vzkříšeny zde, zaplnily by celou planetu a nebyl by tu dostatek životního prostoru. Počet dětí, které zemřely před pátým rokem života, by zdaleka převyšoval všechny ostatní skupiny obyvatelstva.

Tak co s nimi Etikové udělali? Museli je vzkřísit na jiné planetě, třeba takové, jako je tato, nebo taky ne. Třeba k tomu bylo zapotřebí dvou planet, aby se na ně vešly.

V každém případě řekněme, že se to stalo takhle. Ledaže,“ zvedl jeden prst, „ledaže by z nějakého důvodu ještě nebyly vůbec vzkříšeny. Třeba tu budou oživeny, až my odejdeme, kdoví?”

Já to nevím. Ale mohu se domýšlet. Tak řekněme, že ty děti byly vzkříšeny na jiné planetě. Nedalo by se to udělat najednou s celým obyvatelstvem, protože tu museli být dospělí, kteří by se o ně starali. A to by zaplnilo celou planetu o velikosti Země. Takže třeba je oživovali postupně, čili vždy určitý počet dětí najednou. Ty dospěly a pak se staly chůvami, učiteli a adoptivními rodiči dalších dětí. A tak dále. A nebo se to provádí najednou na více planetách, ale pochybuji o tom. Energie potřebná k přetvoření všech těch planet by musela být obrovská. Ovšem na druhé straně by mohli využít planet, které nepotřebují úpravy.

„Rozdávej,“ upozornil ho London. „Jinak se lidi začnou divit, o čem si to sakra povídáme.“

„Já zahajuji,“ řekl Mix.

Chvilí nemluvili a jen hlásili hru. Pak Frigate pokračoval: „Pokud je pravda to, co jsem říkal, tak bych to viděl takhle. Já... jsem byl v rodině nejstarší dítě. Tedy nejstarší z žijících dětí. Můj starší bratr James zemřel, když mu byl jeden rok. Já jsem se narodil o šest měsíců později. A teď...eh... by byl vzkříšen a když vyrostl, stal se agentem Etiků.²

A v Den vzkříšení sem byl nasazen, aby sledoval Burtona. Proč ho tam přidělili? Protože Etikové věděli, že Burton se nějak probudil v tom obrovském sále se vznášejícími se těly ještě před Dnem vzkříšení, dříve. Než se probudit měl. Muselo jim dojít, že to nebyla nehoda, že... eh... někdo ho musel vzbudit záměrně. No, o tomu tu nemusíme spekulovat. Víme, že tohle Rada Etiků řekla Burtonovi, když ho chytili. Měli mu vymazat všechny vzpomínky na to setkání, ale “X” nějak zařídil, že mu zůstaly.

Ale Etikové měli v každém případě podezření., takže zajistili Dickovi jako hlídače toho falešného Frigate – ne, vlastně to je

---

² Zde se jedná zjevně o chybu autora, protože v předchozím díle “Temný záměr” skutečný Peter Jairus Frigate vzpomíná, jak byl podle svého otce počat v lůžkovém voze při svatební cestě jako nejstarší syn (pozn. překl.)

opravdový Frigate. Můj bratr ho měl pozorovat a hlásit cokoli podezřelého. Ale jako všichni v Údolí se nechal nachytat.“

„Beru dvě,“ hlásil Burton. „To je zajímavé, Petere. Zní to divoce, ale docela to může být pravda. Jenže kdyby tvůj bratr byl agent, čím byl pak Monat – ten Cetián nebo co to je? Jistě musel by být agentem, i když velmi zvláštním, ale stejně...“

„Třeba je to Etik!“ navrhla Alice.

Burton neměl rád, když ho přerušovali, a jen se na ni podíval.

„Právě jsem to chtěl říci. Ale pokud je Monat agent, nemyslím, že je to Etik, jinak by byl v Radě...ne, u Alláha, nebyl by! Kdybych ho tam viděl, byl bych věděl, že je jedním z nich! A nemohl by už zůstat se mnou. I když nemám tušení, proč se mě držel.

Ale Monatova přítomnost znamená, že je do toho zapojen více než jeden druh... rod... zoologický – či mimozemský druh.“

„Beru jednu,“ oznámil Frigate. „Jak jsem chtěl právě říci...“

„Promiňte,“ přerušil je London. „Ale jak mohl Peterův bratr vědět o Burtonovi?“

„Předpokládám, že ty děti vzdělávali, pravděpodobně lépe než na Zemi. A je možné, říkám jen možné, že můj bratr věděl, že *já* jsem jeho bratr. Co vy víte, jak neuvěřitelně rozsáhlé vědomosti mohou mít Etikové k dispozici? Vezměte si Burtonovu fotografii, kterou našel v kiltu toho agenta Agneau. Byla z doby, kdy bylo Dickovi osmadvacet a byl nižším důstojníkem ve východoindické armádě. Nepotvrzuje to, že Etikové byli v roce 1848 na Zemi? Kdo ví, jak dlouho chodili po ulicích Země a sbírali informace? Neptejte se mě proč.“

„Proč by si James vypůjčil tvé jméno?“ divil se Nur.

„Nu, byl jsem známý Burtonův fanoušek. Dokonce jsem o něm napsal román. Třeba se ta zamlouvalo Jamesovu smyslu pro humor. Celá moje rodina je známá svým... zvláštním smyslem pro humor. A jemu připadalo legrační být svým vlastním bratrem a tvrdit, že je tím Peterem, kterého sám nikdy nepoznal. Třeba tak mohl prožít náhradu života, který mu byl upřen na Zemi. Možná si myslel, že když potká někoho, kdo znal Frigatovic rodinu, bude se moci vydávat za mě. V každém případě...jsem si jist, že praštil do nosu nakladatele

Sharkka, toho křiváka , aby mě pomstil, což ukazuje, že toho hodně věděl o mém životě na Zemi.“

„Ale co s příběhem, který vyprávěl ten agent Spruce?“ namítla Alice. „Tvrdil, že pochází z dvaadvacátého století, a říkal něco o jakémisi chronoskopu, kterým se mohli dívat zpět v čas.“

„Spruce mohl lhát,“ prohlásil Burton.

„Tak nebo tak,“ odpověděl Frigate, „nevěřím, že by mohl existovat chronoskop nebo cesta časem vůbec v jakékoli podobě. No, třeba bych to neměl říkat. Všichni vlastně cestujeme v čas – do budoucnosti, to je jediný možný způsob cestování.“

„Ještě nikdo neřekl,“ upozornil Nur, „že někdo musel vzkřísit ty děti. Mohli to být lidé z dvacátého druhého století nebo nemuseli. Pravděpodobnější je, že to udělali Monatovi lidé. Všimněte si také, že to byl Monat, kdo většinou Spruce vyslýchal, Mohl ho svým způsobem vést.“

„Proč?“ nechápala Alice.

Na tuto otázku nedokázal nikdo odpovědět, pokud by Etikův příběh nebyl pravdivý. V té době už jeho rekruti předpokládali, že mohl být stejný lhář jako jeho kolegové.

Nur uzavřel kolo úvahou, že agenti, kteří se dostali na loď brzy na začátku cesty, už vyprávěli svůj příběh o životě po roce 1983 a museli se ho pak držet. Agenti, kteří se na palubu dostali později, už věděli, že ten příběh zní podezřele, takže ho nepoužili. Například ten obrovský Gal jménem Megalosos – jeho jméno znamenalo ‘Veliký’ – tvrdil, že žil přibližně v Caesarově době, ale neznělo to věrohodně. Mohl být spřízněný s Poděbradem, i když Nur nevěděl jak. A mohl to být taky agent.

ODDÍL 4

Nikoli k pronajmutí: Noví rekruti a Clemensovy noční můry

13

De Marbotovy oči dokazovaly, že oživovací stroj nepracoval vždy bezchybně.

Jean Baptiste Antoine Marcelin, baron de Marbot, se narodil v roce 1782 s hnědýma očima. Teprve dlouho po Dni vzkříšení zjistil, že jeho oči změnilly barvu. To když ho jedna žena nazvala Modroočkou.

„*Sacre bleu!* Je to pravda?“

Honem si vypůjčil zrcadlo z kočičího stříbra, které nedávno přivezla obchodní loď – kočičí stříbro bylo vzácností – a poprvé za deset let spatřil svoji tvář. Byla to veselá kulatá tvář s krátkým nosem, věčným úsměvem a jiskřivýma očima. Vůbec nevypadal špatně.

Ale oči měl jasně *modré*.

„*Merde!*“

Pak se vrátil k esperantu.

„Jestli se mi někdy dostanou na dosah meče ty odporné zrůdy, které mi tohle udělaly...!“

Vztekle se vrátil k ženě, s níž žil, a opakoval svou hrozbu.

„Ale vždyť žádný meč nemáš,“ upozornila ho.

„To musíš všechno brát tak doslova? Nevadí, jednou se k nějakému dostanu; někde na téhle kamenné planetě musí být železo.“

Té noci se mu zdálo o obrovském ptákoví s plesnivým peřím a supím zobanem, který jedl skály a jehož trus měl podobu ocelových broků. Ale na tomto světě žádní ptáci nebyli a kdyby přece, rozhodně by tam nebyl žádný železný pták.

Ted' kovovou zbraň měl – šavli, palaš, meč, stiletto, dlouhý nůž, sekeru, kopí, pistole a pušku. Byl brigádním generálem námořnictva a velice toužil dosáhnout hodnosti generála. Nenáviděl však politiku

a neměl zájem ani schopnosti používat intrik. Kromě toho by mu hodnost generála námořnictva na *Nikoli k pronajmutí* mohla přinést jen smrt Elyho S. Parkera a to by ho zarmoutilo. Měl veselého Seneku velmi rád.

Téměř všichni lidé z postpaleolitické doby na palubě byli vysocí přes šest stop, někteří z nich byli obrovští. Lidé z paleolitu měli mezi sebou i malé jedince, ale ti se svými masivními kostmi a svaly nemuseli být tak velcí. De Marbot se svými pěti stopami a čtyřmi palci výšky mezi nimi vypadal jako Pygmej, ale Sam Clemens ho měl rád a obdivoval jeho výmluvnost i odvahu. Sam také rád poslouchal příběhy o de Marbotových taženích a často míval pod sebou bývalé generály, admirály a státníky. „Pokora jim prospěje, utváří jejich charakter,“ prohlásil Sam. „Ten Francouz je prvotřídní velitel a baví mě, když sleduji, jak komanduje ty obrovské opičky.“

De Marbot byl nepochybně zkušený a schopný. Když v sedmnácti letech vstoupil do francouzské republikánské armády, rychle služebně postupoval až k pobočníkovi maršála Augereau, velitele VII. sboru ve válce s Pruskem a Ruskem v letech 1806 a 1807. Bojoval pod Lannesem a Massénou ve Válce o poloostrov a prodělal ruské tažení za války roku 1812 i děsivý ústup z Moskvy a mimo jiné německé tažení v roce 1813. Byl jedenáctkrát zraněn, u Haunau a Lipska těžce. Když se Napoleon vrátil z vyhnanství na Elbě, povýšil de Marbota na brigádního generála a de Marbot byl zraněn v krvavé bitvě u Waterloo. Byl bourbonským králem poslán do vyhnanství, ale v roce 1817 se do rodné země vrátil. Sloužil pod červencovou monarchií při obléhání Antverp a byl za to o několik let později odměněn hodností generálporučíka. V letech 1835 až 1840 sloužil v alžírském tažení a ve věku šedesáti let byl naposledy zraněn. Po pádu krále Ludvíka Filipa v roce 1848 odešel do výslužby. Psal paměti, které se tak líbily Arthuru Conanu Doylovi, že je použil pro svou fiktivní postavu, plukovníka Gerarda. Hlavním rozdílem mezi literární a skutečnou postavou bylo, že de Marbot byl inteligentní a vnímavý, zatímco Gerard, i když galantní, nebyl příliš chytrý.

Statečný Napoleonův voják zemřel ve věku sedmdesáti dvou let v Paříži.

Clemens mu jako projev náklonnosti pověděl o Tajemném cizinci, o odpadlickém Etikovi.

Dnes byla říční loď zakotvena a Clemens prováděl nábor dobrovolníků na palubu. Děsivé události poté, co kameny na pravém břehu přestaly fungovat, byly pro posádku dva měsíce starou minulostí a z Řeky zmizel mrtvolný puch i hromady hnijících těl.

De Marbot v přilbě z duraluminia s nalepenými proužky z rybí kůže a v duraluminiovém kyrysu, takže připomínal zlidovělou představu trojského vojáka, přecházel sem a tam podél dlouhé řady kandidátů. Jeho úkolem byli s nimi provést předběžný rozhovor, aby tak případně eliminoval nehodící se kandidáty a tak ušetřit čas a práci svému kapitánovi.

Poblíž prostředku řady spatřil čtyři muže, kteří se zřejmě dobře znali. Zastavil se u prvního, vysokého svalnatého muže s tmavou pletí a obrovským rukama. Jeho barva a mimořádně kudrnaté vlasy musely znamenat, že jde o kvadrona, a byla to pravda.

Na de Marbotův zdvořilý dotaz odpověděl, že se jmenuje Thomas Million Turpin. Narodil se v Georgii kolem roku 1873 – nebyl si přesně jistý –, ale jeho rodiče se přestěhovali do St. Louisu v Missouri, když byl ještě mladý. Jeho otec provozoval hospodu Stříbrný dolar ve vykřičené čtvrti. V mládí Tom a jeho bratr Charles zakoupili podíl na dolu Big Onion poblíž Searchlight v Nebrasce a pracovali v něm, ale když po dvou letech nenalezli žádné zlato, toulali se nějakou dobu po Západě, než se vrátili do St. Louisu.

Turpin se usadil v okrsku a pracoval mimo jiné jako vyhazovač a pianista. V roce 1899 patřil k nejvýznamnějším mužům v kraji. Ovládal hudbu, alkoholické nápoje i hry. Jeho kavárna Růžové poupě, střed jeho malého impéria, byla slavná po celé zemi. Dole byla hospoda a restaurace, nahoře ‘hotel’ neboli vykřičený podnik.

Turpin byl však víc než velký politický boss. Podle vlastního tvrzení byl velkým pianistou, i když připouštěl, že nebyl tak dobrý jako Louis Chauvin. Coby průkopník synkop se proslavil jako otec ragtimu v St. Louisu a jeho ‘Rag z Harlemu’, vydaný v roce 1897, byl prvním ragtimem, který vydal černoši. Napsal slavný ‘Rag ze St. Louisu’ pro tamní zahájení světového veletrhu, to však bylo

odloženo. Zemřel v roce 1922 a od doby, co se ocitl na Světě Řeky, toulal se sem a tam.

„Slyšel jsem, že máte na lodi klavír,“ dodal s úšklebkem. „Určitě bych si ty klávesy rád vyzkoušel.“

„Je tam deset klavírů,“ ujistil ho de Marbot. „Tady, vezměte si tohle.“

Podal Turpinovi šest palců dlouhou hůl s iniciálami M.T.

„Až se dostanete ke stolu, tohle dejte kapitánovi.“

Sam bude rád. Miloval ragtime a jednou řekl, že hudebníků z oblasti pop music nebude mít na lodi nikdy dost. Turpin vypadal jako mohutný a schopný člověk. Bylo to nutné, když měl zvládat drsné černochoy ve vykřičené čtvrti.

Muž za ním byl divoce vyhlížející Číňan jménem Tai-Peng. Byl asi pět stop a deset palců vysoký, s velikýma lesklýma zelenýma očima a s démonickou tváří. Dlouhé černé vlasy mu visely až do pasu, v koruně měl zasazeny tři stromové květy. Vysokým ječivým hlasem o sobě tvrdil, že býval velkým šermířem, milovníkem i básníkem v době dynastie T'ang v osmém století našeho letopočtu.

„Byl jsem jedním ze šesti Zahalečů bambusového proudu a také mezi Osmi nesmrtelnými vinného poháru. Mohu na místě skládat básně ve své rodné čínštině, v korejštině, v turečtině, v angličtině, ve francouzštině a v esperantu. Když přijde na šermování, jsem rychlý jako kolibřík smrtelně nebezpečný jako zmije.“

De Marbot se zasmál a řekl, že on si rekruty nevybírá. Dal však Číňanovi hůl a přešel k muži za Tai-Pengem.

Byl to malý muž, i když stále ještě vyšší než de Marbot, s tmavou kůží a černýma očima, tlustý a s vydouvajícím se břichem hodným Budhy. Měl lehce zvrásněná víčka, orlí nos a mohutnou členitou bradu. Jak říkal, jmenoval se Ah Qaaq. A pocházel z východního pobřeží země, které Marbot bude říkat Mexiko. Jeho lidé svou zemi nazývali Zemí dešťů. Nevěděl přesně, když žil podle křesťanského kalendáře, ale podle jeho rozhovoru s jedním učencem to muselo být asi kolem roku 100 před naším letopočtem. Jeho rodnou řečí byla mayština; patřil k národu, který budou pozdější kmeny nazývat Olmékové.

„Ach ano,“ přikývl de Marbot. „O Olmécích jsem slyšel. Máme u kapitánova stolu několik velmi vzdělaných lidí.“

De Marbot vyrozuměl, že ‘Olmékové’ vytvořili ve střední Americe první civilizaci a že všechny ostatní předkolumbovské kultury z ní byly odvozeny – pozdní Mayové, Toltékové, Aztékové, zkrátka ti všichni. Ten muž, pokud patřil k dávnověkým Mayům, neměl uměle zploštěnou hlavu a šilhavé oči, tolik oblíbené jeho lidmi. Pak si ale de Marbot uvědomil, že tohle by Etikové určitě napravili.

„Vy jako tlust’och jste vzácností,“ prohlásil de Marbot. „My na *Nikoli k pronajmutí* vedeme velmi aktivní život, není zde místa pro lenochy a jedlíky a také požadujeme u kandidáta něco speciálního jako kvalifikaci.“

Ah Qaaq reagoval vysokým hlasem, třebaže ne tak vysokým, jako měl Číňan: „Tlustá kočka se snad zdá slabá, ale je velmi silná a rychlá. Ukážu vám to.“

Uchopil topůrko své sekery s pazourkovou hlavicí a kus dubu osmnáct palců dlouhý a dva palce silný a rozštípl jej jako cukrátko. Pak pozvedl hlavici sekery a ukázal ji Francouzovi.

„Ta může mít tak deset liber,“ konstatoval de Marbot.

„Dívejte se!“

Ah Qaaq uchopil hlavici a vyhodil ji, jako by to byl baseballový míč. De Marbot s rozšířenýma očima sledoval, jak letí vysoko a daleko, než konečně spadla do trávy.

„*Mon Dieu!* Nikdo kromě mohutného Joea Millera by jí nedohodil tak daleko! Blahopřeji vám, *sinjoro*. Tady, vezměte si tohle.“

„Jsem také vynikající lukostřelec a bojovník se sekerou,“ dodal tiše Ah Qaaq. „Nebudete litovat, že jste mě vzali na palubu.“

Muž za Olmékem byl přesně stejně vysoký jako on s vpravdě herkulovskou postavou. Dokonce se se svým orlím nosem a kulatou členitou bradou Ah Qaaqovi i podobal. Nebyl však tlustý a i když měl skoro stejně tmavou pleť, nebyl to americký Indián. Tvrdil, že se jmenuje Gilgameš.

„Bojovali jsme tělo na tělo s Ah Qaaqem,“ vyprávěl Gilgameš. „Ani jeden z nás neumí porazit toho druhého. Také umím bojovat se sekerou a jsem dobrý lukostřelec.“

„Výborně! Nu, mému kapitánovi se budou líbit vaše sumerské příběhy, určitě jich máte v zásobě spoustu. A také bude rád, že má na palubě krále a boha v jedné osobě. S králi se už setkal, i když ho většina z nich příliš nepotěšila. Ale bohové – to je něco jiného. Kapitán ještě nikdy předtím žádného boha nepotkal. Vezměte si tohle.“

Postupoval dál a když byl mimo dohled a doslech Sumera – pokud jím opravdu byl –, smál se, až se za břicho popadal a spadl na trávu. Po chvíli vstal, utřel si slzy smíchu a pokračoval v rozhovorech.

Přijali ty čtyři a ještě šest dalších. Když pochodovali po můstku na kotelní palubu, spatřili i zábradlí mimozemšťana Monata, jak po nich pozorně přejíždí očima. Zarazili se, ale de Marbot je vyzval, aby pokračovali. Všechno o podivném tvorovi jim vysvětlí později.

Rekruti se s Monatem nesetkali toho večera, jak bylo v plánu. Dvě ženy se pohádaly o muže a začaly na sebe ječet. Než se spor vyřešil, byla jedna žena vážně zraněna a druhá vyskočila z lodi s grálem v jedné ruce a s krabičkou se všemi jejími věcmi ve druhé. Muž se také rozhodl odejít, protože dal přednost ženě, která střílela. Loď zastavila a on vystoupil. Sam byl tak rozčilený, že přesunul představení v salónu na příští den.

Někdy během té noci Monat Grrautut zmizel.

Nikdo neslyšel žádný výkřik. Nikdo neviděl nic podezřelého. Jediným klíčem byla krvavá skvrna na zábradlí na zádi promenády na palubě A, kterou ovšem mohly dříve přehlédnout uklízací čtyři po bojích o grálové kameny.

Clemens měl podezření, že za to mohl být odpovědný jeden ze čtyř nových rekrutů. Ti však vytrvale tvrdili, že spali ve svých kójích, a nikdo jim nemohl dokázat, že nemluví pravdu.

Zatímco Sam uvažoval o té události a přál si, aby měl na palubě Sherlocka Holmese, *Nikoli k pronajmutí* vyrazila vpřed. Tři dny po Monatově zmizení zastavil loď Cyrano de Bergerac. Sam mumlal

kletby, když ho spatřil. Doufal, že v noci Cyrana minou, ale teď tu byl a aspoň padesát dalších mužů v posádce ho vidělo.

Francouz přišel na palubu s úsměvem, rychle políbil své přátele na tváře a své přítelkyně pomalu na rty. Když vstoupil do řídicí místnosti, zvolal: „Kapitáne! Mám pro vás skvělý příběh!“

Clemens si zachmuřeně pomyslel, že jakýkoli pes by mohl říci totéž.

14

Muž a žena spolu leželi v posteli. Jejich kůže se dotýkala, jejich sny byly od sebe na světelné roky daleko.

Sam Clemens ve snu opět prožíval den, kdy zabil Erika Krvavou sekera. Přesněji řečeno den, kdy dal příkazy dalším mužům a jeden z nich vrazil Norovi do břicha kopí.

Sam chtěl získat pohřbený meteorit a jeho awaruitové slitiny. Bez nich nemohl postavit svou obrovskou kolesovou loď, kterou si tak často představoval. Teď ve svém snu hovořil s Lotharem von Richthofenem to tom, co je třeba udělat. Joe Miller u toho nebyl, protože ho zrádně zabil muž, který kdysi býval v Anglii králem. Proti proudu připlouvala invazní flotila, která měla obsadit hrob spadlé hvězdy. Král Jan byl někde proti proudu a připravoval flotilu, aby plula po proudu a zmocnila se naleziště s awaruitovým pokladem. Samova armáda byla mezi těmito dvěma flotilami a slabší než kterákoli z nich. Mezi těmihle mezníky ho rozdrtí na kaši. Neměl šanci na vítězství, jedině že by uzavřel alianci s Janem. A pokud má Joea Millera dostat ze zajetí živého, bude se muset Sam dohodnout s jeho věznitelem, králem Janem.

Ale Erik Krvavá sekera, Samův partner, odmítl uvažovat o alianci. Kromě toho Erik Joea Millera nenáviděl, protože to byl jediný člověk, kterého se kdy bál – pokud se Joea vůbec dalo nazvat člověkem. Krvavá sekera prohlásil, že jeho i Samovi lidé si poradí a smetou oba nájezdníky v drtivém vítězství. Bylo to pošetilé vychloubání, i když snad Nor opravdu věřil tomu, co říkal.

Erik Krvavá sekera byl synem Haralda Haarfagera (Harolda Krásný vlas), vládce, který poprvé spojil celé Norsko a jehož

vítězství vedla k masové migraci to Anglie a do Irska. Když Harald přibližně kolem roku 918 zemřel, stal se Erik králem. Avšak Erik nebyl oblíbený. I v době drsných a krutých vládců byl nesporně v jejich čele. Jeho nevlastního bratra Haakona, tehdy patnáctiletého odstranili na dvůr krále Athelstana anglického, když mu byl jeden rok. Získal podporu anglického vojska a zorganizoval proti svému bratrovi norskou armádu. Erik uprchl do Northumbrie v Anglii, kde mu Athelstan přiznal království, ale ten nežil dlouho. Podle norských kronikářů zemřel v roce 954 v jižní Anglii při velkém nájezdu. Podle staré anglické tradice byl Erik vyhnán z Northimbrie a následně zahynul v bitvě u Stanmore.

Erik Clemensovi potvrdil, že toto tvrzení bylo správné.

Clemens se k Norovi přidal, protože Erik vlastnil velmi vzácnou ocelovou sekeru a hledal zdroj rudy, ze které byla sekera vyrobena. Clemens doufal, že tam bude dost rudy, aby si mohl postavit velkou kolesovou loď, s níž by se mohl dostat k pramenům Řeky. Erik neměl o Samovi příliš vysoké mínění, ale vzal ho do posádky kvůli Joeu Millerovi. Erik neměl Joea rád, ale věděl, že titantrop je v boji mimořádně cenným přírůstkem. A pak byl Joe zajat králem Janem jako rukojmí, Sam v zoufalství a v obavách, že král Jan Joea zabije a že přijde o meteorit, probíral situaci s Lotharem, mladším bratrem 'Rudého barona'. Ten přišel s návrhem zabít Krvavou sekeru a jeho vikingské tělesné strážce. Potom si promluví s Janem, které pochopí výhody spolupráce s Clemensovým vojskem. Oba by společně mohli zvládnout Radowitzovu flotilu, která připluje z dolního toku Řeky-

Sam své rozumové vývody posílil úvahou, že Krvavá sekera má pravděpodobně v úmyslu ho zabít, až své nepřátele porazí. Konflikt byl nevyhnutelný.

Lothar von Richthofen souhlasil. Nebylo zradou zaútočit na zrádce. Kromě toho to byl jediný možný logický postup. Kdyby byl Krvavá sekera opravdový přítel, byla by situace jiná. Ale Nor byl asi stejně důvěryhodný jako chřestýš s bolestí zubů.

A tak byl zákeřný čin vykonán.

A přesto, i když byl v každém směru ospravedlnitelný, byl to čin vskutku odporný. Sam se nikdy nedokázal zbavit pocitu viny.

Koneckonců mohl meteorit ponechat svému osudu a vzdát se svého snu.

S Lotharem a několika dalšími vybranými muži se přiblížili k chatrči, kde odpočíval Krvavá sekera se svojí družkou. Boj trval asi minutu, norská hlídka byla překvapena silnějším oddílem. Vikingský král, nahý, se sekerou v ruce, vyrazil proti nim. Lothar ho kopím přišpendlil ke stěně chatrče.

Samovi se chtělo zvracet, ale pomyslel si, že je aspoň po všem. Pak ho uchopila za kotník ruka, takže hrůzou skoro omdlel. Pohlédl dolů a spatřil umírajícího Krvavou sekeru, jak ho drží pevně jako orel.

„*Bikkja*“ zachrčel Nor, slabě, ale jasně.

To znamenalo *děvka*, slovo, jímž často vyjadřoval své pohrdání Clemensem, kterého považoval za zženštilého. „Truse Ratatoskúv,“ pokračoval. To mělo znamenat trus Ratatoska, obrovské veverky běžící po větvích světového stromu Yggdrasillu, kosmického popele, který spojoval zemi, obydlí bohů i peklo.

A pak Krvavá sekera věstil, že Clemens opravdu *postaví* svou velkou loď. Popluje s ní po Řece, ale její stavba i cesta bude pro Clemense plná běd a žalu, zažije při ní jen málo radosti. A až se Clemens konečně přiblíží k pramenům Řeky, zjistí, že tam Krvavá sekera na něho čeká.

Sam si jasně vzpomínal na jeho řeč umírajícího. Opět se mu vracela, když viděl ztemnělou postavu, jak mu drží nohu v úzké jámě v zemi. Oči v nejasné černé hmotě v zemi Clemense přímo spalovaly.

„Já tě najdu! Budu čekat na vzdálené lodi a zabiju tě. A nikdy se nedostaneš ke konci Řeky ani nevstoupíš do bran Valhaly!“

I když ruka nakonec povolila, byl Sam tak ztuhlý děsem, že nedokázal uhnout. V hrdle strašlivého stínu chroptěla smrt a Sam byl navenek stále ztuhlý, třebaže se uvnitř chvěl.

„Já budu čekat!“

To byla poslední slova Erika Krvavé sekery, ale stále se mu po všechny ta léta vracela ve snu.

Sam se tomu proroctví vysmál – později. Nikdo nemohl vidět do budoucnosti. To byly pověřivé bludy. Krvavá sekera nemohl být

někde v horním toku Řeky, ale i kdyby tomu tak bylo, byla to čirá náhoda. Byla tu pravděpodobnost padesát na padesát, že byl v dolním toku. Kromě toho, i kdyby se Nor připravoval na pomstu, pravděpodobně k ní nebude mít příležitost. Loď zastavovala jen třikrát denně, kromě občasných týdenních vycházek na pobřeží. Krvavá sekera bude pravděpodobně stát někde na břehu, až loď popluje kolem. I kdyby utíkal, pádloval nebo plul na plachetnici, neměl by šanci rychlou loď dohonit.

I když tomu věřil, Krvavá sekera ho stále trápil v nočních můrách. Třeba to bylo proto, že někde hluboko uvnitř Sam věděl, že se dopustil vraždy. A bude za to potrestán.

V jedné z těch náhlých změn krajiny, kterou Hlavní správce snů tak rád přináší, se Sam náhle ocitl v chatrči. Byla noc a déšť, blesky i hromy byly jako devíticásá kočka v naprosté temnotě. Záblesky na nebi slabě ozařovaly vnitřek chatrče. Poblíž něj stála temná postava. Byla zahalena, velká kapuce na ramenou zakrývala hlavu.

„Čemu vděčím za tak nečekanou návštěvu?“ otázal se Sam a opakoval tak otázku, kterou položil při druhé návštěvě Tajemného cizince.

„Sfinga a já hrajeme poker,“ odpověděl Cizinec. „Chtěli byste se přidat?“

Sam se probudil. Světla chronometru na druhé stěně kajuty ukazovala, že je 03:33. *Co vám řeknu třikrát, je pravdou.* Gwenafra vedle něj zasténala a zamumlala něco jako ‘Richardé’. Zdálo se jí o Richardu Burtonovi? I když jí bylo teprve sedm, když ho znala, a byla s ním jenom rok, stále o něm mluvila. Její dětská láska k němu vydržela.

Kromě Gwenaffřina oddechování a dalekého klap-klap-klap obrovských koles teď nebylo slyšet žádný zvuk. Její otáčení způsobovalo lehké vibrace po celé lodi. Když položil ruku na duraluminiový rám lůžka, pocítil slabé chvění. Čtyři kola se otáčela, poháněná mohutnými elektrickými motory, které vedly loď k jejímu cíli.

Tam venku na obou březích lidé spali. Noc se vznášela nad celou polokoulí a přibližně 8,75 miliard lidí leželo v posteli a snilo. Jaké byly jejich vize: Některé budou o Zemi, jiné o tomto světě.

Jestlipak se i bývalý jeskynní muž neklidně obracel ve spánku, sténal a snil o šavlozubém tygrovi, který bez ustání slídí kolem jeho ohně u vchodu do jeskyně? Joeu Millerovi se často zdálo o mamutech, těch chlupatých leviatanech jeho doby se zahnutými kly, kteří sloužili jako jídlo, aby si jimi mohl přecpat obrovský žaludek, i jako slonovina pro stavbu vzpěr do stanů a zuby pro masivní náhrdelníky. Snil o svém totemu, svém předkovi, obrovském jeskynním medvědu; mohutná temná postava k němu přicházela v noci a radila mu ve věcech, které mu dělaly starosti. A občas snil i o tom, že ho nepřátelé zbili na nártách nohou. Díky svým osmi stům librám váhy a vzpřímené postavě měl Joe ploché nohy. Nemohl chodit celý den jako Pygmejové Homo sapiens; musel se posadit a ulevit bolavým nohám.

Joe míval i noční poluce, když se mu zdálo o samičkách jeho druhu. Teď spal se svou současnou družkou, šest stop a sedm palců vysokou kráskou. Byla to Kasubiajka, slovanská kazatelka ze třetího století našeho letopočtu. Milovala Joeovu mohutnou a chlupatou postavu, jeho groteskní nos a obří penis a především jeho v podstatě měkkou duši. A možná měla perverzní potěšení z milování s tvorem, který nebyl ještě úplně člověkem. I Joe ji miloval, což mu ale nebránilo, aby měl nadále erotické sny o své pozemské ženě i všech ostatních samičkách svého kmene. Anebo, jako všichni ostatní lidé, o družce, kterou mu přinesl Pán snů, o ideálu žijícím jen v podvědomí.

„Každý člověk je měsíc a má temnou stránku, kterou nikdy nikomu neukazuje.“

To kdysi napsal sám Sam Clemens. Jak hluboce to bylo pravdivé. Avšak Pán snů, onen ceremoniář bizarních představení, každou noc vysvobožoval uvězněná zvířata, akrobaty i tanečníky na laně a zrůdy v jeho podvědomí.

Ve svém posledním snu byl on, Samuel Langhorne Clemens, zamčený v místnosti s obrovským strojem, na jehož zadní části se vezlo jeho alter ego, Mark Twain. Stroj měl podobu podivné obrovské bytosti, podsadité, s kulatými zády, jakého tisícíného švába s dalším tisícem zubů. Ty zuby v podlouhlé tlamě byly lahvičky patentované medicíny, 'hadího oleje'. Nohy tvořily kovové

tyče s kulatými chodidly, na spodní straně měly písmena abecedy. Tvor se pohyboval směrem k němu, zuby cvakaly a nohy skřípaly a skřípaly, protože neměly dost oleje. Mark Twain, usazený v palankýnu ze zlatých desek a orámované diamantem na zádech tvora, ovládal páky a tím ho řídil. Mark Twain byl starý muž s rozježenými bílými vlasy a s mohutným bílým vousem. Měl na sobě úplně bílý oblek. Zašklebil se, pak pohlédl na Sama, trhů pákami a nasměroval stroj směrem k němu. Snažil se přitom Samovi odříznout cestu k útěku.

Samovi bylo teprve osmnáct, ještě mu nenarostl jeho pověstný vous. V jedné ruce svíral rukojeť cestovního kufříku.

Sam utíkal dokola sem a tam, stroj cvakal a skřípal, točil se a uháněl směrem k němu a zase couval. Mark Twain na Sama neustále cosi ječel, jako: „*Tady je stránka z tvé vlastní knihy, Same,*“ a „*Tvíj vydavatel tě srdečně pozdravuje, Same, a chce další peníze!*“

Sam se kroutil stejně jako stroj, byl jako myš lapená mechanickou kočkou. Ať běžel jakkoli rychle, skákal, kroutil se a dělal přemety, stroj ho určitě brzy dohoní.

Náhle se objevily na kovovém trupu příšery spáry. Ta se zastavila a zasténala. Z tlamy jí zaznělo cvakání, ohnula nohy a skrčila se. Z otvoru v zadní části vyšel pás zeleného papíru. Byly to vlastně tisícidolarové bankovky, kupily se podél stěny a pak začaly přepadávat na stroj. Hromada rostla a rostla, až spadla do palankýnu, kde křičel Mark Twain na stroj, že je šílený, šílený, šílený.

Sam se fascinovaně připlížil vpřed a opatrně jedním okem sledoval stroj. Zvedl jednu z bankovek. „Konečně,“ pomyslel si, „no konečně.“

Papír v jeho ruce se proměnil v lidské tváře.

Ted' viděl, že se všechny bankovky proměnily v lidské tváře.

Ala v dosud jednolité stěně místnosti se náhle otevřely dveře.

Dovnitř strčil hlavu H.H. Rogers. Byl to bohatý muž, který Samovi pomohl v době jeho potíží, i přesto, že Sam měl velmi špatné mínění o velkých ropných trustech. Sam se rozběhl k němu a křičel: „Pomoc! Pomoc!“

Rogers vstoupil do místnosti. Neměl na sobě nic kromě červených spodků s rozepnutými knoflíky vzadu. Na hrudi měl nápis

zlatými písmeny: NAFTĚ STANDARD VĚŘÍME; VŠICHNI OSTATNÍ BOHU.

„Zachránil's mě, Harry!“ vyjekl Sam.

Rogers se k němu na okamžik otočil zády a odhalil tak nápis na zadku: VLOŽTE DOLAR A ZATÁHNĚTE ZA PÁKU.

„Okamžik,“ zamračil se Rogers. Otočil se a vytáhl nějaký dokument.

„Tohle podepiš a dostanu tě ven.“

„Já nemám pero!“ namítl Sam. Za ním se dal stroj znovu do pohybu. Neviděl na něj, ale věděl, že se plíží k němu. Za Rogersem viděl Sam skrz dveře nádhernou zahradu. Vedle sebe tam seděli bok po boku lev a jehně, za nimi stála Livy. Usmívala se na něj. Neměla na sobě nic, nad hlavou držela obrovský deštník. Zpoza květin a keřů vyhlížely tváře. Jedna z nich byla Susy, jeho oblíbená dcera. Ale co to dělala? Bylo to něco, o čem věděl, že se mu to nebude líbit. Byla to snad nahá mužská noha za keřem, kde se schovávala Susy?

„Já nemám pero,“ opakoval Sam

„Vezmu si za pomocníka tvůj stín,“ prohlásil Rogers.

„Už jsem jej prodal,“ řekl Sam. Zasténal, když dveře zavrzaly a zavřely se za Rogersem.

A to byl konec zlého snu.

Kde byla teď jeho žena Livy, kde byly Clara, Jean a Susy, jeho dcery? Jaké sny se zdály jim? Objevoval se v nich i on? Pokud ano, tak jak? Kde byl Orion, jeho bratr? Neschopný a řečný smolař, ale vždy optimistický Orion, kterého Sam vždy miloval. A kde byl jeho bratr Henry, ubohý Henry, který málem uhořel, když vybuchla kolesová loď *Pennsylvania* a strávil šest dní plných neskutečné bolesti v improvizované nemocnici v Memphisu. Sam byl s ním, trpěl s ním a viděl, jak ho odnášejí do místnosti, kam dávali jisté kandidáty na smrt.

Vzkříšení obnovilo Orionovu zuhelnatělou kůži, ale nikdy neuzdravilo jeho vnitřní rány. Tak jako neuzdravilo ani Samovy.

A kde byl ten ubohý starý tramp prosáklý whisky, který zemřel, když začalo hořet vězení v Hannibalu? Samovi bylo tehdy deset a zvony bijící na poplach ho vzbudily ze spaní. Běžel tehdy k věznici a uviděl toho muže, jak se drží mříží a křičí. Jeho temná postava se

odrážela na pozadí jasně rudých plamenů. Nemohli najít městského šerifa, který měl jako jediný klíče od jeho cely. Jedna skupina se pokusila vyrazit dubové dveře, ale nepodařilo se jí to.

Toho tuláka sebral šerif o několik hodin předtím. Sam mu dal pár zápalek, aby si mohl zapálit dýmku. Právě jedna z nich musela zapálit slámové lůžko v cele. Sam věděl, že je odpovědný za trampovu strašlivou smrt. Kdyby mu ho nebylo líto a nešel domů, aby mu opatřil zápalky, nebyl by ten muž zemřel. Akt milosrdenství, okamžik sympatie způsobily, že ten člověk uhořel.

A kde byla Nina, jeho vnučka? Narodila se po jeho smrti, ale dozvěděl se o ní od jednoho muže, který četl její úmrtní oznámení v *Los Angeles Times* z 18. ledna 1966.

ROZLOUČENÍ S NINOU CLEMENSOVOU POSLEDNÍM POTOMKEM MARKA TWAINA

Ten člověk měl velmi dobrou paměť, ale jeho zájem o Marka Twaina mu pomohl zaznamenat průběh uzdravování v jeho hlavě.

„Bylo jí pětapadesát let a našli ji mrtvou v neděli večer v motelovém pokoji asi na 20. Highland Avenue. Pokoj měla plný prášků a lahví s alkoholem. Nenechala žádný dopis na rozloučenou a tak nařídili pitvu, aby zjistili přesnou příčinu smrti. Nikdy jsem tu zprávu neviděl.

Zemřela v ulici naproti svému luxusnímu domku se třemi ložnicemi v Highland Towers. Její přátelé říkali, že tam často přespávala o víkendech, když měla strach zůstat sama. V novinách se psalo, že byla sama po většinu života. Používala jméno Clemensová, když se rozvedla s malířem jménem Rogers. Byla za něho krátce provdána, eh, myslím v roce 1935. Noviny tvrdily, že byla dcerou Clary Grabilowitschové, vaší jediné dcery. To znamenalo, že to byla jediná z vašich dcer, která přežila. Když její první manžel zemřel, provdala se Clara za jistého Jacquese Samoussouda, myslím v roce 1935. Byla oddanou scientistou, víte.“

„Ne, to nevím!“ zařval Sam.

Jeho informátor věděl, že Sam scientistickou církev nenáviděl a kdysi napsal velmi ostrou knihu proti Mary Baker Eddyové, a zašklebil se

„Myslíte, že vám to chtěla vrátit?“

„Ušetřete mě svých psychologických analýz,“ zavrčel Sam. „Clara mě zbožňovala. Všechny moje děti mě zbožňovaly.“

„V každém případě Clara zemřela v roce 1962, nedlouho poté, co autorizovala vydání vašich dosud nevydaných *Dopisů Zemi*.“

„*Tohle* vyšlo?“ zhrozil se Sam. „Jak na to lidé reagovali?“

„Dobře se to prodávalo. Ale víte, nebylo na tom nic pobuřujícího. Nikdo nebyl pohoršen ani si nemyslel, že je to rouhání. Ach, ano, vydali i vaše necenzurované *1601*. Když jsem byl mladý, dalo se to sehnat jen v soukromých tiscích. Ale na konci šedesátých let to vydali pro veřejnost.“

Sam potřásl hlavou. „Chcete tím říct, že si to mohly kupovat i děti?“

„Ne, ale mnoho z nich to četlo.“

„Všechno se tak změnilo!“

„Všechno, nebo řekl bych skoro všechno. Jen se podívejte. Ten článek říkal, že vaše vnučka byla amatérskou malířkou, zpěvačkou a herečkou. Taky ráda hodně fotografovala, každý týden dělala stovky fotografií přátel, obchodníků i číšníků. Dokonce fotila i cizince na ulici.“

A psala vlastní životopis, *Život v osamění*, jehož název o ní hodně vypovídá. Chudák, její přátelé tvrdili že ta knížka je ‘celkově zmatená’ ale v některých částech byly známky vašeho génia.“

„Vždycky jsem říkal, že Livy a já žijeme v příliš napjatých poměrech, abychom měli děti.“

„No, nedostatkem peněz právě netrpěla. Zdělila nějaké trustové podíly od matky, asi tak 800.000 dolarů. Peníze z prodeje vašich knih. Když zemřela, vlastnila majetek v hodnotě jednoho a půl milionu dolarů. Přesto byla nešťastná a opuštěná.“

Ach ano. Její tělo dopravili do Elmiry ve státě New York... ‘*k pohřbu v rodinné hrobce poblíž slavného dědečka, jehož jméno nosila.*’ “

„Nemůžete mě vinit za její povahu,“ bránil se Sam. „Clara a Ossip to mohou potvrdit.“

Informátor pokrčil rameny a poznamenal: „Vy a vaše žena jste utvářeli povahu svých děti, včetně Clary.“

„Ano, ale mou povahu utvářeli moji rodiče. A jejich zase jejich rodiče,“ vysvětloval Sam. „To máme dojít až k Adamovi a Evě, abychom určili odpovědnost? Ne, protože Bůh jim dal jejich povahu, když je stvořil. Existuje jen jedna bytost, která nese konečnou odpovědnost.“

„Já sám jsem volnomyšlenkář,“ prohlásil muž.

„Poslouchajte,“ naléhal Sam. *„Když se objevil na velkém laurenském moři první živý atom, vedl první čin tohoto prvního atomu ke druhému činu tohoto prvního atomu, a tak dále po všechny následující věky života až do okamžiku, pokud je to možné vystopovat, kdy lze ukázat, že první čin prvního atomu vedl nevyhnutelně k tomu, že zde stojím v tomto okamžiku ve tomto kiltu a hovořím tady s vámi. To je z mého díla Co je to člověk? v lehké parafrázi. Co si o to myslíte?“*

„Blbost.“

„Říkáte to, protože jste se rozhodl to říkat. Nemohl jste tedy říci nic jiného.“

„Je mi vás líto, pane Clemensi, pokud vás to neurazí.“

„Urazí. Ale nemůžete říkat nic jiného. Poslouchajte, jaké jste měl povolání?“

Muž vypadal překvapeně. „Co to s tím má co dělat? Byl jsem obchodníkem s realitami. A taky jsem byl ve školní správní radě.“

„Dovolte mi, abych se opět citoval,“ opáčil Sam. *„Nejprve Bůh stvořil pitomce. To aby se procvičil. Pak stvořil školní správní rady.“*

Sam se teď pochechtával, když si vzpomněl na mužův výraz.

Posadil se. Gwen spala dál. Zapnul noční lampičku a uviděl, že se slabě usmívá. Vypadala úplně nevinně a dětsky, ale její plné rty i křivky jejích ňader, skoro úplně odhalené, ho vzrušovaly. Vztáhl ruku, aby ji probudil, ale rozmyslel si to. Namísto toho si oblékl kilt, plášť a vysokou čepici z rybí kůže. Vzal si doutník a vyšel z místnosti, když tichounce zavřel dveře. Chodba byla teplá a osvětlená. Na vzdálenějším konci byly dveře zamčené; stáli u nich

dva ozbrojení strážní. Dva další stáli u bližšího konce vedle dveří od výtahu. Zapálil si doutník a přešel k výtahu. Chvilku rozprávěl se strážnými a pak vešel do kabiny.

Zmákl tlačítko P. Dveře se zavřely, ale ještě stačil zahlédnout strážného, jak telefonuje do kormidelny, že La Bosso (šéf) jede nahoru. Kabina stoupala z paluby D neboli hangárové, kde byly kajuty důstojníků, přes dvě úzké kulaté místnosti pod kormidelnou a pak do vrchní místnosti. Na okamžik čekal, než výkonný důstojník třetí hlídky zkontroloval kabinu v uzavřeném televizním okruhu. Pak se dveře otevřely a Sam vstoupil do kormidelny neboli řídicí místnosti.

„To je v pořádku, chlapci,“ vysvětloval. „To jsem jenom já, nemůžu spát.“

Byli tu tři další muži. Kormidelník noční směny kouřil veliký doutník a strojeně sledoval údaje na přístrojích. Byl to Akande Erin, mohutný Dahomejec, který strávil třicet let řízením říční lodi v džungli a největší lhář, jakého kdy Sam poznal – a to jich poznal hodně dobrých. Třetí důstojník byl Calvin Cregar, Skot, který strávil čtyřicet let na australském pobřežním parníku. Třetí muž byl podporučík Diego Santiago z námořnictva, Venezuelan ze sedmnáctého století.

„Jen jsem přišel podívat,“ řekl Sam. „Pokračujte.“

Nebe bylo jasné, jako kdyby Bůh, velký žhář, je zapálil osobně. Údolí tu bylo široké, světlo matně ozařovalo budovy o lodě na obou březích. Za nimi byla temnější temnota. Několik ohňů probleskovalo uprostřed noci. Jinak se zdálo, že celý svět usnul. Vrchy se táhly vysoko, potemnělé obrovskými stromy, až tisíc stop vysokými, jak se vypínaly nad ostatní. Za nimi se táhly černé hory. Na vlnách se odráželo slabé světlo hvězd.

Sam vyšel dveřmi a zastavil se na promenádě na levoboku kolem vnější strany kormidelny. Vítr byl chladivý, ale ještě ne studený. Jak tak stál na palubě, cítil se jako živoucí součást, jako nějaký orgán celé lodi. Sunula se stále vpřed, kola pleskala o vodu, vlajka vlála. Byla odvážná jako tygr, mohutná i hladká jako vorvaň, krásná jako žena, vždy mířila proti proudu, za cíl měla *Axis Mundi*, Pupek světa, temnou věž. Cítil, jak mu z nohou raší kořeny, jak jejich vlákna

pronikají trupem a vysunují se ven, , klesají do tmavých vod, jak se jich dotýkají příšery v hlubinách, jak vnikají do bláta tři míle hluboko, prorůstají zemí, rozšiřují se, vystřelují rychlostí myšlenky, jak z nich rostou další šlahouny, které vystupují ze země, vnikají do těla každého žijícího člověka na tomto světě, stoupají ve spirálách vzhůru ke střechám chatrčí, jsou vystřelena k nebesům, zaplní vesmír spóry letícími ke všem planetám, kde žijí zvířata a myslící bytosti, ty obalí a pronikne do nich a pak vystřelí další průzkumná chapadla k temnotě, kde niky nebyla hmota, kde existoval jen Bůh.

V tomto okamžiku byl Sam Clemens, když ne jedním se všemohím, pak alespoň s ním spojený. A na okamžik uvěřil v Boha.

A v tom okamžik se Samuel Clemens i Mark Twain stali jednou bytostí v témže těle.

Pak vzrušující vize vybuchla, smrskla se, zmenšila se a vrátila se do jeho nitra.

Zasmál se. Na několik sekund poznal extázi, která převyšovala dokonce i rozkoš z pohlavního styku, až k onomu okamžiku nejvyššího vcítění do osudu sebe samého i celého lidstva, jakkoli přinášelo často jen zklamání.

Ted' byl opět sebou samým a vesmír byl mimo něj.

Vrátil se do řídicí místnosti. Černý kormidelník Erin na něj pohlédl a konstatoval: „Navštívili vás duchové.“

„To vypadám tak nezvykle?“ podivil se Sam. „Ano, navštívili.“

„Co říkali?“

„Že jsem ničím i vším. Kdysi jsem slyšel jednoho obecního blázna, jak říká totéž.“

ODDÍL 5

Burtonův monolog

15

Pozdě v noci, když výjimečně hustá a silná mlha zahalila dokonce i kormidelnu, Burton se procházel po palubě.

Nemohl spát a tak přecházel sem a tam bez jasného cíle – snad jen se snahou osvobodit se od sebe samotného.

„K čertu se mnou! Pokaždé se snažím utéct sám sobě! Kdybych měl rozum vola, zůstal bych a s tím druhým já bych bojoval. Ale on ni uteče a přemůže mne, pravý Jákob mého anděla. Jenže... i já jsem Jákob. Mám zlomený zub, ne stehno. Jsem automat Jákob, mechanický anděl, robotický d'ábel. Žebřík do nebe se stále houpá u okna, ale já už jej nenajdu.

Osud je jen náhoda. Ne, to ne. Já jen sám utvářím. Ale vlastně ne já. Ta věc, která mě žene kupředu, ten d'ábel, který měl osedlat. Čeká a šklebí se v koutě a když jsem vztáhl ruku pro cenu, vyskočí a vyrve mi ji.

Můj nezvládnutelný temperament. Ta věc, která mě vždy podvede a se smíchem a blábolením uteče, aby se skryla a vylezla na světlo zase jindy.

Ach, Richarde Francisi Burtone, Rošťáku Dicku, Černý Dicku, jak ti říkali v Indii. Oni. Ti nýmandi, ti roboti běžající po kolejích Viktoriiny železnice... neměli žádný zájem o domorodce kromě toho, jak položit ženu, dobře se najíst a napít a pokud možno hodně vydělat. Po třiceti letech v největším klenotu královny koruny ani nedokázali mluvit místním jazykem. V klenutu, cha! Smrdutá zavšivená díra to byla! Cholera, černá smrt a jejich sestry! Hinduisté a muslimové, co se smějí bílým sáhibům za zády! Vždyť Angličani ani neuměli pořádně šoustat. Ženy se jim smály a vracely se k černým milencům pro potěšení, když bílý sáhib šel domů.

Varoval jsem vládu dva roky předtím, než se to stalo, to povstání Sipáhiů, a oni se mi smáli! Mně, jedinému člověku v Indii, který znal hinduisty i muslimy!“

Zastavil se na vrchním odpočívadle velkého schodiště. Světlo zářilo a hluk bujarého veselí pronikal mlhou, ale nedokázal ji narušit. Žádnou záclonou dech nedokáže pohnout.

„Grrr! K čertu s nimi! Smějí se a flirtují a čeká je prokletí. Svět se rozpadá. Jezdec na černém velbloudu na ně čeká u příštího záhybu Řeky. Blázní! A já jsem taky blázen.

A na téhle lodi bláznů, na té *Narrboot*, spí muži a ženy, kteří v bdělém stavu kují pikle proti mně, intrikují proti všem obyvatelům Země. Ne, my jsme obyvatelé tohoto vesmíru. Jsme občany vesmíru. Plivu přes zábradlí, do mlhy. Dole teče Řeka. Ona přijme tu část mne, která se ke mě nikdy nevrátí, snad jen v jiné podobě vody, H₂O. Hruža na druhou, obojí. Zvláštní myšlenka. Ale nejsou všechny myšlenky zvláštní i cizí? Vždyť plují kolem jako láhve se zprávou, kterou vhodil Velký trosečník do moře. A když se náhodou usídlí uvnitř vědomí, v mém vědomí, mám pocit, že jsem jejich původce. Anebo tu existuje magnetismus mezi některými dušemi a některými myšlenkami a myšlenky se dostanou jen k myslitelům s určitým polem? Bytost pak myšlenku přetvoří, aby odpovídala jeho vlastní povaze, a hrdě se domnívá – pokud vůbec myslí o něco víc než vůl –, že je jejich stvořitelem? Mé myšlenky jsou nánosem vyvrženým na břeh a já jsem útes.

Poděbrade! O čem sníš ty? O té věži? O svém domově? Nebo jsi snad agent či jen český inženýr? Anebo obojí?

Už čtrnáct let jsem na této lodi a ta se svými kolesy sune proti proudu Řeky už třiatřicet let. Teď jsem kapitánem pýchoty toho namyšleného bastarda a sráče, krále Jana. To je živoucí důkaz, že svůj temperament dokážu ovládnout.

Ještě rok a doplujeme do Virolanda. Tam se *Rex* na chvíli zastaví a budeme hovořit s La Virem, La Fondintem, papežem svatého stolce Církve druhé šance. Druhé šance, při Kristově pupku! Ti, kteří nám ji dali, teď sami nemají šanci. Chytili se do vlastní pasti! Vylétli na vlastně petardě, což francouzsky znamená ‘malý pšouk’. Jak říká Mix, pšouk ve větrné bouři je nanic.

A ti tam na březích. Ty miliardy spící. Kde je Edward, můj milovaný bratr? Skvělý člověk, přitom ho ta tlupa vrahounů zmlátila a poškodila mu mozek, takže nepromluvil jediné slovo po dalších

čtyřicet let. Neměl jsi jít toho dne na lov tygrů, Edwarde. Tím tygr byl Ind, který zavěťřil možnost přepadnout a oloupit nenáviděného Angličana. I když to dělali i svým vlastním lidem.

Ale záleží na tom ještě, Edwarde? To tvoje strašné zranění se uzdravilo a mluvil jsi jako dřív. Ale teď třeba ne. Lazare! Tvé tělo hnije. K tobě nepříjde žádný Ježíš. Neuslyšíš žádné ‘Vstaň!’

A má matka! Kdepak je? Ta hloupá žena, která přemluvila dědečka, aby jejímu neřestnému bratrovi a svému synovi odkázal velkou část svého majetku. Děda změnil názor a vydal se na cestu k advokátovi, aby zařídil, že ty peníze mám dostat já. No, a padl mrtev, než se k advokátovi dostal, takže strýc veškerý majetek promrhal ve francouzských hernách. Proto jsem si nemohl koupit slušné postavení v pravidelné armádě ani financovat výzkumné výpravy, jak bych to potřeboval, a nikdy jsem se nestal tím, čím jsem mohl být.

Speke! Ach, to nevyslovitelné jméno! Ukradl's mi nález skutečných pramenů Nilu, ty neschopný patolízale, ty hromado hnoje z trusu prašivého velblouda! Odplížil ses zpět do Anglie, když jsi mi slíbil, že neoznámíš naše objevy, dokud se nevrátím i já, a lhal jsi o mně. Zaplatil's za to; vpálil sis kulku do hlavy. Tvé svědomí ta nakonec dostihlo. Ach, jak já jen plakal. Miloval jsem tě, Speke, i když jsme tě nenáviděl. Jak já plakal!

Ale když teď na tebe náhodou narazím – tak co? Co by se stalo? Utekl bys? Určitě bys neměl dost zvrácené odvahy podat mu ruku k pozdravu, Jídáši! Políbil bych tě tak, jako Ježíš políbil zrádce? Jídáši! Ne, kopl bych tě do zadnice, že bys vyletěl až k horám!

Nemoc, ten ocelový spár Afriky, mě dostihla. Ale uzdravil jsem se a objevil jsem prameny Nilu! Ne Speke, ne ta hyena, ten šakal Speke! Omlouvám se vám, sestro hyeno a bratře šakale. Vy jste jen zvířata, jste užiteční v řádu všech věcí. Speke nebyl hoden políbit vaše odporné zadnice.

Ale jak já tehdy plakal!

Prameny Nilu. Prameny Řeky. Když jsem nezískal jedno, selžu i u druhého?

Má matka nikdy neprojevovala žádnou lásku nikomu z nás, Edwardovi, Marii ani mně. Mohla být docela dobře naše guvernánka. Ne. Naše chůvy nám dávaly víc lásky, víc času než ona.

Člověk je takový, jakého z něj udělá jeho matka.

Ne! V duši je cosi, co se povznese nad nedostatek lásky, co mě žene dál a dál... k čemu?

Otče, pokud ti tak mohu říkat – ne, ne otče. Ploditeli. Ty sobecký ochraptělý hypochondre bez smyslu pro humor. Ty věčný vyhnanče a cestovatel. Co byl vlastně náš domov? Desítky cizích zemí. Cestoval jsi sem a tam a hledal zdraví, o němž sis myslel, že je nemáš. A my jsme se táhli za tebou. Naše chůvy byly nevzdělané ženy, naši učitelé opilí irští duchovní. Jo, chraptěl jsi! Ale nic víc. Pak tě uzdravili ti neznámí, kteří stvořili tento svět. Opravdu tě uzdravili? Nenašel sis nějakou výmluvu, abys mohl zase upadnout do hypochondrie? To tvoje duše má astma, ne tvoje plíce.

U jezera Tanganijka, v Udžii mě nemoc popadla svými dravčími spáry. V deliriu jsem viděl sám sebe, posměvačného, blekotajícího, šklebil jsem se na své nemocné já. Toho druhého Burtona, který se směje celému světu, ale většinou hlavně mně.

To mě ale nemohlo zastavit. Šel jsem dál... ne, tehdy ne. Speke šel dál a ....cha...cha cha! Směju se, i když to překvapí oslavující a probudí všechny spáče. Směj se, Burtone, směj se, paňáco! Ten hloupý zasraný Yankee Frigate mi říká, že to já jsem se proslavil jako velký cestovatel a tvá zrada se stala pověstnou. Já, já, ne ty, ty Nevyslovitelný! Já jsem byl ospravedlněn, ne ty!

Moje smůla začala tím, že nejsem Francouz. Nebyl bych musel bojovat s anglickými předsudky, s anglickou ztuhlostí. Já... ale nenarodil jsem se jako Francouz, i když mám mezi předky levobočka Ludvíka XIV, Krále Slunce. Krev se nezapře.

Takový nesmysl! Nezapře se burtonovská krev, nikoli Krále Slunce.

Cestoval jsem bez oddechu prakticky všude. Ale *Omne solum forti patria. Každé místo je domovem silného*. To já jsem byl prvním Evropanem, který vstoupil do svatého a zakázaného města Hararu a dostal se z té pekelné etiopské díry zase ven. To já jsem vykonal pouť do Mekky jako Mizra Abdulláh Buširi a napsal tu slavnou a

pravdivou knihu se všemi podrobnostmi o ní, Byli by mě roztrhali na kusy, kdyby to zjistili. To já jsem objevil jezero Tanganijka. To já jsem napsal první příručku o používání bajonetu pro britskou armádu. To já...

Proč mám sám sobě líčit tato marná vítězství? Nepočítají se mužovy minulé skutky, ale jeho skutky budoucí.

Aješo! Aješo! Má perská krásko, má první opravdová láska! Byl bych se vzdal celého světa, britského občanství, byl bych se stal Peršanem a žil s tebou až do smrti. Odporně tě zabili, Aješo! Pomstil jsme tě, toho, kdo tě otrávil, jsem uškrtil vlastníma rukama, vysál jsem z něj život a jeho tělo spálil v poušti. Kde jsi, Aješo?

Někde tam jsi. A když se znovu potkáme – co bude? Ta divoká láska je teď jako mrtvý lev.

Isabel. Má žena... miloval jsem ji vůbec někdy? Cítil jsem k ní velkou náklonnost. Ale nebyla to ta velká láska, kterou jsem miloval Aješu a jakou stále ještě miluji Alici. ‚Zaplat‘, sbal si a pojď se mnou!‘ To jsem jí říkal, kdykoli jsem se vydával na cesty, a ona poslouchala, nikdy si nestěžovala, jako nějaký otrok. Byl jsem jejím hrdinou, jejím bohem, jak říkala, a vytvořila si seznam pravidel, aby byla dokonalou manželkou. Ale když jsme zestárl a zahořkl, když jsem selhal, stala se mojí ošetřovatelkou, mojí pečovatelskou, mým vězňem, mým strážným.

Co když ji znovu uvidím, tu ženu, která říkala, že by nikdy nemohla milovat jiného muže na zemi ani v nebi? Ne že by tento svět byl nebem. Co bych udělal, řekl bych: ‚Ahoj, Isabel. Byla to dlouhá doba?‘

Ne, utekl bych jako nejhorší zbabělec. Schoval bych se. A přece...

A tady je vchod do strojovny. Má Poděbrad dnes v noci službu? Co když ano? Nemohu se mu přímo postavit, dokud se nedostaneme k pramenům.

Tam jde nějaká postava, skrytá v mlze. Je to agent Etiků? Nebo ‚X‘, odpadlík, který se plíží mlhou? Vždy je někdy tu a někdy tam, mizející jako podstata času a věčnosti, je nicotou a přesto čímśi.

Měl bych zavolat: ‚Kdo je tam?‘ Ale on – ona – je pryč.

Když jsem byl v onom přechodném stavu mez spánkem a bděním, mezi smrtí a vzkříšením, spatřil jsem Boha. ‚Dlužíte za maso,‘ řekl ten starý vousatý pán v oděvu gentlemana z roku 1890 a v dalším snu řekl: ‚Zaplat’te.‘

‚Zaplatit čím? Jaká je cena?‘

Nežádal jsem o maso. Neprosil jsem o to, abych se narodil. Maso, tělo, to vše by mělo být zadarmo.

Měl jsem ho zadržet. Měl jsem se ho otázat, zda má člověk svobodnou vůli, nebo zda jsou všechna jeho konání i opominutí předem dána. Je zapsáno ve světovém jízdním řádu, že ten-a-ten přijde tam-a-tam v 10.32 h a odjede vlakem v 10.40 h z koleje 12. Pokud jsem já vlakem na Jeho železnici, pak nejsem odpovědný za nic, co mohu udělat. Zlo ani dobro nejsou mým dílem. Vlastně neexistuje zlo ani dobro. Bez svobodné vůle nemohou existovat.

Ale On se zadržet nenechá. A i kdyby ano, pochopil bych snad jeho vysvětlování o smrti a nesmrtelnosti, o determinismu a svobodné vůli?

Lidská mysl něco takového nemůže pochopit. Ale je-li tomu tak, je to Boží chyba – pokud existuje nějaký Bůh.

Když jsem prozkoumával oblast Sind v Indii, stal jsem se súfistou, mistrem súfismu. Ale když jsem je pozoroval v Sindu a v Egyptě a nakonec jsem viděl, jak se prohlašují za Boha, dospěl jsem k závěru, že extrémní mysticismus se až příliš blíží k šílenství.

Nur ed-din el-Musafír, který je súfista, říká, že to nechápu. Za prvé existují falešní nebo samozvaní súfisté, kteří toto velké učení znehodnotili. Za druhé, když súfista o sobě říká, že je Bůh, nemyslí to doslova. Říká, že on a Bůh se stali jedním, ne že je sám Bohem.

Dobrý Bože! Já proniknu k Jeho srdci, k srdci Tajemství a všech tajemství. Jsem živoucím mečem, ale útočím ostřím, nikoli špičkou. Špička může nejvíc ublížit, nikoli ostří. Odteďka budu útočit špičkou.

A přesto, mám-li nalézt cestu skrz magický labyrint, potřebuji nit, aby mě zavedla k onomu velkému zvířeti, co žije v jeho srdci. A kde je ta nit? Není tu žádná Ariadné. Já sám budu nití Ariadny i Thésea, stejně jako – proč mě to nenapadlo dřív? – jsem já i labyrintem.

Tak úplně to není. Co je *úplná* pravda? Nikdy není úplná. Ale v lidských i božích věcech je trefa blízko terče skoro stejně dobrá jako trefa do černého. Čím silnější je výbuch granátu, tím méně záleží na tom, že střepina nedoletí přesně k cíli.

Ale meč není k ničemu, když není dobře vyvážený. Říkalo se o mně, ten sečtělý Frigate to může potvrdit, že údajně v mém případě překročila matka příroda všechny meze, že mám ne jeden, ale třicet talentů. Jenže nemám smysl pro rovnováhu nebo správný směr. Byl jsem prý orchestr bez dirigenta, nádherná loď jen s jedinou chybou: neměla kompas. Jak jsem říkal sám o sobě, nezaostřený světelný záblesk.

Kdybych mohl něco udělat ze všeho nejdřív, neudělal bych to.

To je právě v člověku to abnormální, ta jeho perverzní a divoká stránka, nikoli boží rysy jeho povahy, a právě ty obdivuji.

Ačkoli jsem hluboce vzdělaný, nikdy jsem nepochopil, že moudrost má málo společného se znalostmi a literaturou a už vůbec nic s učením.

Mýlili se! Pokud měli jednu pravdu, pak už ne!“

Burton se plížil dál a dál a něco hledal, ale nevěděl co. Prošel ztemnělou chodbou a zastavil se u dveří. Uvnitř by měla být Loghu, pokud netančila v salónu, a Frigate. Byli opět spolu, když mezitím během čtrnácti let vystřídali dva nebo tři další milence. Dlouho ho nebyla schopná tolerovat, ale nakonec si ji získal – i když možná stále milovala toho druhého Frigata – a teď spolu sdíleli obydlí. Zase.

Šel dál a zahlédl temnou postavu ve světle východu. “X“? Další, koho trápí nespavost? On sám?

Stál před chodbou důstojníků a pozoroval strážné, jak přecházejí sem a tam. Strážný, jaká je noc? O vidíš?

A šel dál. Kde’s byl? Chodíš sem a tam, ne po tomto obrovském světě, ale v tomto trpasličím vesmíru na říční lodi.

Alice byla znovu v jeho kajutě, když ho před necelými čtrnácti lety opustila a dvakrát se k němu vrátila. Tentokrát zůstanou spolu navždy. Snad. Ale byl rád, že je zpátky.

Vystoupil na přistávací palubu a zahleděl se na slabé světlo, vycházející z řídicí místnosti. Její velké hodiny odbily čtrnáct úderů. Dvě hodiny ráno.

Byl čas, aby se vrátil do postele a snažil se znovu dobýt pevnost spánku.

Vzhlédl ke hvězdám a přitom přivál ze severu chladný vítr a na okamžik zbavil horní palubu mlhy. Kdesi na severu se tyčila v chladných a šedivých mlhách věž. V ní jsou nebo byli Etikové, bytosti, které si myslely, že mají právo křísit mrtvé bez dovolení.

Měli snad klíč k tajemstvím? Samozřejmě ne ke všem. Tajemství samotného bytí, stvoření, všehomíra a nekonečna, záhady času a věčnosti – ty nevyřeší nikdo.

Nebo snad ano?

Byl snad někde ve věži nebo hluboko v podzemí nějaký stroj, který přetvářel metafyzické ve skutečné a hmotné? Člověk si mohl s hmotným světem poradit a pokud neznal skutečnou podstatu světa zpoza hmoty, co z toho? Neznal ani skutečnou podstatu elektřiny, ale ovládl ji a využíval pro své potřeby.

Pohrozil severu pěstí a šel spát.

ODDÍL 6

Na palubě Nikoli k pronajmutí: Nit rozumu

16

Zpočátku měl Samuel Clemens tendenci vyhýbat se Cyranovi de Bergerac co nejvíce. Mimořádně vnímavý Francouz si to rychle uvědomil, ale zřejmě mu to neměl za zlé. A pokud ano, dařilo se mu to úspěšně skrývat. Vždy se usmíval nebo se hlasitě smál, byl vždycky zdvořilý, ale ne chladný. Choval se, jak by ho Clemens měl rád a neměl žádný důvod k něčemu jinému.

Po nějaké době – trvalo to několik let – začal Sam roztávat vůči muži, který byl milencem Samovy pozemské manželky. Měli toho hodně společného: opravdový zájem o lidi i mechanická zařízení, četli hodně literatury, s velkým zájmem studovali historii, nenáviděli přetvářku a samolibost a také záporné stránky všech náboženství, byli hlubokými agnostiky. I když Cyrano nebyl jako Sam od Mississippi, sdílel s ním společný postoj ‘ukauž mi to!’

A Cyrano byl ozdobou jakékoli společnosti, i když se nesnažil v konverzaci vyniknout.

A tak jednoho dne Sam hovořil se svým druhým já. Markem Twainem, o svých citech k de Bergeracovi v soukromí své kajuty. A Sam si uvědomil – i když to někde uvnitř věděl vždy –, že se choval k Cyranovi velice nespravedlivě. Nebyla to přece jeho chyba, že se Livy do něho zamilovala a že ho odmítla opustit kvůli svému bývalému manželovi, když ho našla. A vlastně to nebyla ani Liviina chyba. Nemohla se chovat jinak, než jak jí velel její vrozený temperament předem daný okolnostmi. A Sam se choval tak, jak mu kázal jeho vrozený charakter, jeho ‘vodoznak’ i okolnosti. A nyní, když se z hlubin vynořovala další stránka jeho povahy a působily i vnější okolnosti, svůj postoj k Cyranovi změnil. Koneckonců byl dobrým společníkem, naučil se pravidelně sprchovat, udržovat si čisté nehty a nemočit v koutech na koncích chodeb.

Sam nevěděl, zda opravdu věří, že je automaticky naprogramovaný někým jiným. Občas měl pocit, že jeho víra

v determinismus je jen výmluvou, aby se mohl vyhnout vlastní vině za některé věci. Pokud to byla pravda, pak měl svobodnou vůli vymýšlet vysvětlení, proč nebyl odpovědný za cokoli dobrého nebo zlého, co kdy udělal. Na druhé straně jedním z aspektů determinismu bylo, že poskytoval lidem iluzi o tom, že svobodnou vůli mají.

V každém případě Sam Cyrana uvítal ve své společnosti a odpustil mu to, co ani nepotřebovalo odpuštění.

Takže dnes byl Cyrano jedním z členů skupiny, kterou si Sam pozval k rozhovoru o některých zvláštních aspektech takzvaného 'případu "X"', jak ho nazval Sam. Ostatními členy skupiny byli Gwenafra (Samova družka), Joe Miller, de Marbot a John Johnston – muž vysoký přes šest stop a vážící 260 liber bez jediné libry nadváhy. Měl kaštanové vlasy i chlupy na hrudi, mimořádně dlouhé paže a ruce připomínající tlapy medvěda grizzly. Jeho modrošedé oči měly často chladný nebo zasněžený výraz, ale dokázaly i roztát, když byl mezi důvěrnými přáteli. Narodil se kolem roku 1828 v New Jersey a byl skotského původu, v roce 1843 odešel na Západ, aby se toulal po horách jako traper. Tam se stal legendou i mezi legendárními horaly, ačkoli to trvalo několik let, než si vydobyl patřičnou slávu. Když mu potulná skupina mladých adeptů na bojovníky Vraních Indiánů zabila jeho indiánskou manželku z kmene 'ploskohlavých' i s nenarozeným dítětem, přísahal Johnston Vraním Indiánům krevní mstu. Zabil jich tolik, že Vraní Indiáni vyslali dvacet mladíků, aby ho vystopovali a zabili. Dokud nesplnili úkol, nesměli se vrátit ke svému kmeni. Dostali se k němu jeden po druhém, ale Johnston je všechny zabil sám. Vyřízl jim játra a jedl je syrová, z rudého vousu mu kapala krev. Těmito činy si vysloužil přezdívku 'Pojídač jater' a 'Zabíječ Vran'. Vraní Indiáni ale byli hrdý kmen, čestní, důstojní a dobří bojovníci. A tak se jednoho dne Johnston rozhodl zrušit nepřátelství, sdělil jim své rozhodnutí a stal se jejich dobrým přítelem. Byl také náčelníkem Šošonů.

Zemřel v roce 1900 v Nemocnici veteránů v Los Angeles a byl pohřben na místním přeplněném hřbitově. Ale v roce 1970 lidé, kteří věděli, že by tam nikdy nenalezl odpočinek člověk, kterému vadilo, když byl jeho nejbližší soused pouhých padesát mil daleko od něj, přenesli jeho kosti na úbočí hory v Coloradu a znovu je pohřbili.

Johnston 'Pojídač jater' se několikrát na lodi zmínil, že nikdy nebyl přinucen zabít bělocha (ještě na Zemi), dokonce ani Francouze. Tahle poznámka de Marbota a Cyrana zpočátku trochu zneklidňovala, ale časem si obrovského horala oblíbili a obdivovali ho.

Když si dali několik drinků, vykouřili pár cigaret a doutníků a jen tak si povídali, nastolil Sam téma, o kterém chtěl mluvit nejvíc.

„Dost jsem přemýšlel o muži, který si říkal Odysseus,“ začal. „Vzpomínáte, co jsem vám o něm říkal? Přišel nám na pomoc, když jsme bojovali s von Radowitzem, a byli to jeho lučištníci, kteří zabili generála i jeho důstojníky. Tvrdil, že je historický Odysseus, skutečný člověk, o němž později vznikly pověsti a legendy a jehož zážitky poskytl Homérovi materiál pro jeho *Odysseu*.“

„Já jsem ho nikdy neznal,“ poznamenal Johnston, „ale věřím tomu, co říkáte.“

„Ano. Takže on také tvrdil, že ho navštívil jeden Etik a ten ho poslal po proudu k dolnímu toku Řeky, aby nám pomohl. Po bitvě s námi nějakou dobu zůstal, ale když jsme se vydali proti proudu na obchodní výpravu, náhle zmizel. Najednou byl pryč, jako kdyby zmizel v propadlišti.“

Důležité ale je, že o tom Etikovi vyprávěl podivnou historku. Ten, který mluvil se mnou, "X", Tajemný cizinec, byl muž Alespoň jeho hlas byl určitě mužský, i když ho asi mohl změnit. Ale Odysseus mi tvrdil, že jeho Etik byla *žena*!“

Sam vyfoukl zelený dým a zadíval se na mosazné arabesky na stropě, jako by to byly hieroglyfy, skrývající odpovědi na jeho otázky.

„Tak co to mohlo znamenat?“

„Buď to říkal pravdu, anebo lhal,“ prohlásila Gwenafra.

„Správně! Dejte té hezké ženě veliký doutník! Buď to tu jsou dva Etikové-odpadlíci, nebo ten samozvaný Odysseus byl lhář. Pokud lhal, mohl to být "X", můj Etik. Osobně si myslím, že byl mým Etikem, i vaším, Cyrano a Johnem, a myslím, že lhal. Proč by nám jinak "X" neřekl, že jsou dva proti ostatním a že jedním z nich je žena? Bylo to bylo velmi důležité. Já vím, že na rozhovor s námi neměl mnoho času, protože ostatní Etikové mu byli na stopě a

dýchali mu na záda. Ale takovou informaci by nám určitě neopomněl sdělit.“

„Proč by měl lhát?“ divil se de Marbot.

„Protože...,“ Sam zamířil doutník směrem k arabeskám, „protože věděl, že by nás mohli zajmout ostatní Etikové a že by od nás mohli získat tuhle falešnou informaci. Pak byli zmatení a ještě více vyplašení. Cože? Dva zrádci v jejich středu? Dobrý Bože! A kdyby na nás použili nějaký druh detektoru lži, zjistili by, že nelžeme. Koneckonců jsme věřili tomu, co nám Odysseus řekl. Vlastně bych měl říci, co nám řekl “X“. Byl to jeho způsob, jak ještě více zmást stopy! Tak co si o tom myslíte?“

Nastalo krátké ticho, které přerušil Cyrano. „Ale pokud je to pravda, pak jsme viděli našeho Etika! A víme tedy, jak vypadá!“

„To nemusí být nutně pravda,“ namítla Gwenafra. „Určitě se umí k nepoznání přestrojit.“

„Nepochybně,“ přisvědčil Cyrano. „Ale může změnit svou výšku a stavbu těla? Vlasy a barvu očí snad a ještě něco dalšího. Ale ne...“

„Myslím, že můžeme předpokládat, že je nižší postavy a má mimořádně svalnaté tělo,“ přerušil ho Clemens. „Ale takových je několik miliard dalších mužů. My jsme jen vyloučili možnost, že by mezi Etiky existovala i renegátka. Alespoň si to myslím.“

Bylo by také možné,“ vložil se do debaty Johnston, „že to byl agent, který zjistil, že nás kontaktoval “X“, a snažil se nás zmást.“

„To si nemyslím,“ oponoval Sam. „Kdyby to byl agent, který by toho věděl tolik, měli bychom Etiky na krku rychleji, než by politik pro několik hlasů stačil prodat vlastní matku. Ne, tenhle Odysseus byl pan “X“.“

„Ale... tohle nás vede ještě dál,“ ozvala se Gwenafra. „Co popis Barryho Thorna od Jill Gulbirry? V některých ohledech se Odysseovi podobal. Mohl to být také “X“? A co ten takzvaný Němec Stern, který se snažil zabít Firebrasse? Kdo to byl? Kdyby to byl agent, byl by Firebrassovým kolegou. Koneckonců předpokládáme, že Firebrass byl agent a “X“ ho zabil výbuchem, aby se nedostal do věže před ním. Firebrass nám lhal, když tvrdil, že je jedním z lidí zverbovaných “X“. On...“

„Ne,“ přerušil ji Cyrano. „Tedy chci říci ano. Zdá se, že to byl agent ostatních Etiků. Ale pokud toho o nás věděl tolik, proč neinformoval Etiky a nepoštlal je na nás?“

„Protože,“ odpověděl Sam, „z nějakého důvodu nemohl s Etiky mluvit. Myslím, že to zavinily vážné problémy ve věži. Proč nebo jak, to nevím. Ale mám dojem, že právě v době, kdy Odysseus – nebo spíše “X” – zmizel, začal se celý projekt Etiků sypat jako domeček z karet. Tehdy jsme to nezpozorovali, ale brzy nato ustala všechna ožívování. A teprve, když *Nikoli k pronajmutí* urazila kus cesty, začaly nám docházet zprávy, že ožívování ustalo. Když jsme byli v Parolandu, zaznamenali jsme to, ale považovali jsme to jen za místní jev.“

„Hmmm,“ zamumlal Cyrano. „Zajímalo by mě, jestli ten Hermann Göring, ten misionář, kterého zabili Hackingovi lidé, byl vzkříšen? Byl to zvláštní člověk.“

„Byl to potíživista,“ opáčil Sam. „Ale i tak mohl Firebrass Etikům ohlásit, že narazil na skupinku lidí, které zverboval “X“. Ale Etikové mu třeba řekli, že s tím zatím nebudou nic dělat. Firebrass měl od nás zjistit vše, co se dalo, než by udělali další krok. Také jim mohl říci, zda neviděl někoho, kdo vypadá jako “X“, aby ho mohli popadnout na místě. Kdo ví? Ale... zajímalo by mě, zda nám Firebrass nenasadil nějaké štenice, aby se dozvěděl, až nás “X” znovu navštíví. Ale on nás už nikdy nenavštívil.“

„Já si myslím, že “X” tady uvízl. Jakmile nás jako Odysseus opustil,“ prohlásil Cyrano.“

„Tak proč se k nám nepřidal v podobě Odyssea?“

Cyrano pokrčil rameny.

„Protože zmeškal *Nikoli k pronajmutí*,“ vyštěkl Sam. „Propluli jsme kolem něj v noci. Ale zaslechl, že Firebrass staví vzducholod', aby se dostal přímo k věži. To by pro něj bylo ještě lepší než *Nikoli k pronajmutí*. Ale jako starověký Řek Odysseus nemohl získat kvalifikaci, aby se dostal do posádky vzducholodi. Tak se z něj stal Barry Thorn, kanadský vzduchoplavec s bohatými zkušenostmi.“

„Ale já pocházím ze sedmnáctého století a přesto jsem byl pilotem na *Parsevalu*,“ namítl Cyrano. „A John de Greystock byl z ještě dávnějších časů a přesto velel balónu.“

„Přesto měl “X“ mnohem větší šanci dostat se na *Parseval*, když prokázal dostatek zkušeností,“ nedal se Sam. „Jenom... zajímalo by mě, kde k nim přišel? Proč by měl Etik ovládat řízení balónů a vzducholodí?“

„Když žiješ hodně dlouho jako nesmrtelný, třeba se naučíš všechno o všem, jen abys zabil čas,“ odpověděla Gwenafra.

ODDÍL 7

Göringova minulost

17

Hermann Göring se probudil zpocený a sténal: „*Ja, mein Führer! Ja, mein Führer! Ja, mein Führer! Ja, Ja, Ja!*“

Ječící tvář zmizela. Černý dým z pušek, vnikající dovnitř rozbitými okny a rozbombardovanými zdmi, zmizel. Okna i zdi byly pryč. Ruská dělostřelba, podbarvující Führerův alt přeskakující do sopránu hlubokým basem, postupně utichala a pak se s neochotným hukotem vytratila. Bzukot působící jako protipól protipólu šílencova pištění zeslábl a zmizel. Ten zvuk, jak si matně uvědomoval, pocházel od motorů amerických a britských bombardérů.

Temnotu noční můry vystřídala noc ve Světě Řeky.

Působila ale uklidňujícím dojmem, všude kolem bylo ticho. Hermann ležel na zádech na bambusovém loži a dotýkal se teplé paže Kren. Pohnula se a cosi zamumlala. Třeba mluvila s někým ve svých snech. Určitě nebyla rozčilená, zmatená ani vyděšená. Měla vždycky jen příjemné sny. Byla Dítětem Řeky, zemřela na Zemi asi ve věku šesti let. Z rodné planety si nepamatovala nic. Její nejranější vzpomínky, ještě hodně matné, začínaly v tomto údolí, její rodiče a všechno, co kdy znala, bylo pryč.

Hermann zahřál její dotek i příjemné vzpomínky na léta jejich společného života. Pak vstal, oblečený v ranním odění zakrývajícím tělo, a vyšel ven. Stál na bambusové plošině, před ním a za ním stálo na stejné úrovni mnoho dalších chatrčí podobných té jeho. Nad ním byla další úroveň staveb a nad ní ještě jedna. I pod ním byly tři úrovně domků. Všude se táhly mosty, kam jen dohlédl jižním i severním směrem. Za podpěry obvykle sloužily vysoké kamenné nebo dřevěné sloupy; mosty byly obvykle minimálně sto padesát stop dlouhé, někdy i tři sta stop. Kde bylo zapotřebí dalších podpěr, tam umístili pylony z dubu nebo drčeného kamene..

Údolí tu bylo třicet mil široké. Řeka se rozšiřovala a vytvářela zde jezero deset mil široké a čtyřicet mil dlouhé. Hory nepřesahovaly

výšku šesti tisíce stop, naštěstí pro místní obyvatele, protože Údolí bylo v tomto místě vysoko na severní polokouli a oni potřebovali co nejvíce denního světla,. Na západní straně jezera spadaly hory přímo do Řeky. Voda tu probublávala vysokým úzkým kanálem. Odpoledne, když bylo teplo, vál úžinou východní vítr rychlostí asi patnáct mil za hodinu. Pak ztrácel něco ze své síly, ale díky zvláštní topografii pokračoval dál a způsoboval stoupání teplého vzduchu, které obyvatelé využívali.

Všude se ze země zvedaly kamenné věže, vysoké sloupy s mnoha vyřezanými obrazci. Mezi nimi se táhly mnohoúrovňové klenby z různých druhů dřeva: z bambusu, z jedle, z dubu, z tisu. Podle toho, jakou hmotnost dokázaly klenby unést, byly v pravidelných intervalech rozmístěny chatrče. Na vrcholku širších věží stály kluzáky a složené obaly balónů.

Bylo slyšet dunění bubnů i kvílení rohů z rybích kostí. Lidé se začali objevovat ve dveřích chatrčí, protahovali se a zívali. Tohle byl oficiální začátek dne. Slunce právě ukázalo svůj vrcholek, teplota ve dne stoupne až na 16 stupňů . Po patnácti hodinách slunce zapadne za vrcholky hor a po devíti hodinách opět vyjde. Délka jeho pobytu na nebi téměř vyrovnávala slabou září jeho šikmých paprsků.

Se dvěma grály v síťce upevněné na zádech slezl Hermann padesát stop dolů na zem. Kren dnes neměla žádnou práci a bude spát dál. Později přijde dolů, vyzvedne si ze skladu u kamene svůj grál a dá si opožděnou snídani.

Jak šel dál, zdravil všechny, které znal. Mezi celým obyvatelstvem 248.000 lidí znal křestní jména deseti tisíc z nich. Protože v Údolí byl papír vzácný, museli lidé spoléhat na paměť a rozvíjet ji, i když už na Zemi míval fenomenální paměť. K pozdravu požíval upravený a zhutnělý dialekt esperanta Vivolando.

„*Bon ten, eskop*“ („Dobré ráno, biskupe.“)

„*Tre bon ten a vi, Fenikso. Pass ess via.*“ („A dobré ráno i vám, Fénixi. Mír s vámi.“)

Teď mluvil formálně a oficiálně, ale za okamžik se zastavil u další skupiny a vyprávěl jim vtip.

Hermann Göring byl v té době šťastný. Nebylo tomu ale vždy tak. Jeho příběh byl dlouhý, tu a tam vněm byly šťastné okamžiky, ale většinou byl smutný a bouřlivý a rozhodně ne vždy inspirující.

Jeho pozemský životopis započal takto:

Narodil se v bavorském Rosenheimu v Německu 12. ledna 1893. Jeho otec byl koloniálním úředníkem, vlastně byl prvním guvernérem německé Jihozápadní Afriky. Ve věku třinácti měsíců byl Göring oddělen od svých rodičů, kteří odjeli na tři roky na Haiti, kde jeho otec působil jako německý generální konzul. Dlouhé odloučení od matky v tak útlém věku mělo na Hermanna mimořádně negativní účinek. Nikdy se úplně nezbavil bolesti a opuštěnosti z té doby. Navíc když začal už jako malé dítě chápat, že jeho matka má poměr s jeho kmotrem, pocítil k ní hluboké pohrdání spojené se zuřivostí. Dokázal však své emoce skrýt a neprojevil je otevřeně. Otcem tiše pohrdal, i když se k němu málokdy choval urážlivě. Když však měl jeho otec pohřeb, Hermann plakal.

V deseti letech těžce onemocněl zánětem žláz. V roce 1915, měsíc po smrti svého otce se stal poručíkem v Pěším regimentu prince Wilhelma. V té době byl modrooký, plavovlasý, štíhlý a celkem dobře vypadající důstojník velmi populární. Měl rád tanec a pití a vystupoval jako příjemný společník. Jeho kmotr, Žid, který konvertoval ke křesťanství, mu poskytl peníze, aby mu finančně vypomohl.

Krátce po začátku první světové války se díky bolestivé artritidě v kolenou dostal do nemocnice. Protože toužil dostat se do akce, odešel z nemocnice a stal se pozorovatelem v letadle svého přítele Lörzera. Po tři týdny byl oficiálně nepřítomen, aniž by opustil armádu. I když ho kvůli jeho fyzickému postižení uznali neschopným služby v pěchotní armádě, vstoupil Göring do Luftwaffe. Jeho hbitý a ostrý jazyk pobavil korunního prince, který velel polnímu leteckému útvaru FFA 25 Páté armády. Na podzim roku 1915 prošel leteckou školou ve Freibugu a snadno získal kvalifikaci pilota. V listopadu 1916 byl sestřelen, těžce zraněn a vyřazen na půl roku ze všech bojových akcí. Přesto začal znovu létat. Jeho vzestup byl rychlý, protože byl nejenom vynikajícím důstojníkem a letcem, ale i výborným organizátorem.

V roce 1917 obdržel Hermann řád *Pour la Mérite* (německý ekvivalent anglického Viktoriina kříže) jako uznání jeho velitelských schopností a za sestřelení patnácti nepřátelských letadel. Dostal také Zlatou leteckou medaili. 7. července 1918 se stal velitelem 1. eskadry, když po osmdesáti vítězstvích zahynul její velitel Richthofen.³ Göringův velký zájem o technické detaily a problémy týkající se vybavení ho přirozeně předurčovaly k velitelské funkci. Jeho hluboké znalosti všech stránek vzdušného boje mu v pozdějších letech zajistily dobrou pozici.

Když Německo kapitulovalo, měl na kontě třicet sestřelených letadel. To mu ale v začátku poválečného období příliš neprospělo. Letecká esa se tehdy příliš nenosila.

V roce 1920 po pobytu v Dánsku a ve Švédsku se stal šéfem letového provozu ve Svenska Lufttrafik ve Stockholmu. Zde se seznámil s Katrin von Kantznaw, švagrovou švédského cestovatele hraběte von Rosena. Oženil se s ní, i když byla rozvedená a matkou osmiletého syna. Byl jí dobrým manželem, než zemřela. Přes svou mimořádnou kariéru v organizaci známé svou nemorálností jí zůstal věrný, stejně jako své druhé ženě. Po sexuální stránce byl puritán, stejně jako po stránce politické. Jakmile někomu poskytl svou loajalitu, nikdy ji nezměnil.

Bylo zázrakem, že se dostal do tak vysokých pozic. I když hodně snil o postupu a bohatství, těkal sem a tam. Bez světla, které by ho vedlo, se nechal smýkat lidmi i událostmi.

Bylo jeho štěstím, nebo snad neštěstím, že potkal Adolfa Hitlera.

Při nezdařeném puči v roce 1923 v Mnichově byl Göring zraněn. Na nějakou dobu unikal policii, když se ukrýval v domě Frau Ilse Ballin, vdovy po židovském obchodníkovi. Göring na tento dluh nezapomněl. Pomohl jí za pronásledování Židů, když se stal Hitler hlavou německého státu, a zařídil, aby se ona i její rodina dostala do Anglie.

Po svém zatčení porušil slovo, že se nepokusí o útěk, a uprchl do Rakouska. Tam musel kvůli infekci v ráno do nemocnice, kde mu

---

³ Ve skutečnosti převzal Göring velení 1. eskadry teprve po smrti Wilhelma Reinharda, který eskadře velel po Richthofenově sestřelení od dubna 1918. (pozn. překl.)

dávali k utišení bolesti morfium. Byl slabý a bez groše, jeho mužnost oslabilo řada operací a nakonec propadl duševní depresi. Tehdy se začalo zhoršovat i zdraví jeho ženy, která už tak churavěla.

Když propadl drogám, odjel do Švédska, kde strávil šest měsíců v sanatoriu. Pak ho propustili jako vyléčeného a on se vrátil k ženě, Všechno vypadalo beznadějně, ale odrazil se ode dna, získal vůli k životu a začal bojovat. Odněkud získal energii k boji, když se už zdálo vše ztraceno.

Po návratu do Německa se opět připojil k Hitlerovi, o němž věřil že jen on může Německu vrátit jeho velikost. Karin zemřela ve Švédsku v říjnu 1931. V té době byl v Berlíně s Hitlerem a setkali se zde s Hindenburgem, který se rozhodl, že učiní Hitlera svým nástupcem ve funkci hlavy státu. Göringa vždy trápil pocit viny, že dal Hitlerovi přednost před umírající Karin. Její smrt ho na nějakou dobu přivedla opět k morfiu. Pak potkal herečku Emmy Sonnemannovou a oženil se s ní.

I když měl velký organizační talent, projevoval Göring sklony k sentimentalitě. Měl také prchlivou povahu a často mu příliš ujel jazyk. Při procesu s muži, obviněnými se zapálení budovy říšského sněmu, vznášel Göring šílená obvinění. Bulharský komunista Dimitrov chladně odhalil nezákonné metody i nesmyslnost obvinění vznesených proti němu. Göringova neschopnost kontrolovat proces jim zkazila propagandistický efekt a zbořila falešnou fasádu nacistické propagandy.

Přesto byl Göring pověřen vytvořením nového letectva Říše. Už nebyl tím štíhlým leteckým esem, během let nabral hodně váhy. Avšak jeho dvojí osobnost mu získala dva nové tituly: *Der Dicke* (Tlustýoch) a *Der Eiserne* (Železný muž). Trpěl revmatismem v nohou bral drogy, aby utišil bolest – většinou parakodein.

Nebyl učencem ani spisovatelem, ale nadiktoval knihu, *Německo Znovuzrozené*, která vyšla v Londýně. Zbožňoval dílo George Bernarda Shawa a dokázal z něj citovat dlouhé pasáže. Dobře znal i německé klasiky – Goetheho, Schillera, Schlegelovy a ostatní. Jeho vášeň pro malířství byla dobře známá. Měl také rád detektivky a mechanické hračky a udělátka.

V té době snil o dynastii Göringů, která by trvala tisíc let a navždy by jeho jméno vtiskla do historie. Bylo velmi pravděpodobné, že Hitler nebude mít potomky, a tak jmenoval Göringa svým nástupcem. Sen se však rozpadl, když se narodilo jeho jediné dítě, dcera Edda. Emmy už nemohla mít další děti a pro něho bylo nemyslitelné se rozvést a vzít si jinou ženu, která by mu mohla porodit syny. I když byl určitě velmi zklamán, nedal to nijak najevo. Miloval Eddu a ona milovala jeho do konce svého života.

Další aspekt jeho nezvyklé osobnosti se projevil, když byl v Itálii na diplomatické misi. Král a korunní princ ho vzali s sebou na hon na jelena. Všichni tři stáli na vysoké plošině, zatímco kolem nich hnali stovky jelenů. Královská rodina je likvidovala, sám král jich zabil sto třináct. Göring byl tak znechucen, že odmítl vůbec střílet.

Rovněž tak nechtěl obsazení Československa a Rakouska a zejména měl námitky proti vpádu do Polska. Pomyšlení na válku ho deprimovalo; z té myšlenky se mu dělalo nevolno před první i druhou světovou válkou. Přesto následoval svého milovaného Vůdce a ani veřejně neprotestoval proti pronásledování Židů. Na žádost své ženy však zachránil desítky z nich před uvězněním.

V roce 1939 Hitler povýšil Hermanna na polního maršála a svěřil mu funkci ministra hospodářství Říše. Jako ministr pro letectví byl rovněž nejvyšším velitelem Luftwaffe. Usiloval o zkonstruování stratosférického bombardéru, který by dosáhl výšky dvaceti mil a doletěl do Ameriky, ale neuspěl.

Přes své vysoké postavení měl snahy unikat před realitou. V roce 1939 prohlásil před německou veřejností: „Jestliže se jediný nepřátelský bombardér dostane nad Porúří, tak se nejmenuji Hermann Göring. Pak mi můžete říkat Meier.“ (‘Meier’ bylo lidové označení mýtické postavy nemotory, který se s blekotáním a mumláním protlouká životem.)

Po nějaké době už říkali Göringovi často ‘Meier’ nacističtí hlavouni i veřejnost. Ale přátelské vyznění přezdívky *Der Dicke* tu chybělo. Britské a americké bombardéry způsobovaly v Německu hotový masakr. Luftwaffe nedokázala dostat Anglii na kolena a zajistit její invazi a teď ani nedokázala odvrátit hejna kovových ptáků, vrhajících svá smrtonosná vejce na Říši. Hitler vinil Göringa

z obojího, i když to byl Hitler, kdo rozhodl o bombardování anglických měst namísto zničení základen Royal Air Force a tím způsobil tuto katastrofu. Stejně tak Hitlerovo rozhodnutí napadnout neutrální Rusko ještě před porážkou Anglie nakonec přivedilo zkázu Německa.

Po obsazení Norska měl Hitler v úmyslu napadnout i Švédsko. Göring ale Švédsko miloval a pohrozil rezignací, pokud Německo Švédsko napadne. Argumentoval u Hitlera také výhodami, které přinese švédská neutralita.

Jeho zdraví se před válkou začalo zhoršovat. Za velkých bojů ho nemoc a snižující se prestiž opět přivedly k drogám. Byl vyděšený, nervózní, propadal melancholii, šlo to s ním z kopce a nedokázal to zvládnout. A jeho milovanou zemi čekal *Götterdämmerung* – soumrak bohů, naprostá zkáza, která ho děsila, ale Hitlera jakýmsi zvláštním způsobem uspokojovala.

Když Spojenci postupovali přes Německo na všech frontách, měl Göring pocit, že nastal čas zmocnit se vlády. Führer ho však zbavil všech funkcí a vyloučil ho z nacionálně socialistické strany. Jeho nejhorší nepřítel, Martin Bormann, nařídil jeho zatčení.

Když se ke konci války snažil prchnout před Rusy, byl zajat poručíkem armády Spojenců, který byl ironií osudu Žid. Při norimberském procesu se hájil, ale neznělo to příliš přesvědčeně. Přes všechno, co Hitler spáchal, byl k němu loajální až do konce a hájil i jeho.

Rozsudek byl nevyhnutelný. Byl odsouzen k smrti oběšením. Den před popravou. 15. října 1946, spolkl jednu z kyanidových kapslí, které si schoval v cele, a zemřel. Byl spálen a jeho popel byl podle jedné verze hozen do odpadové jámy v Dachau. Podle jiné, věrohodnější, byl popel zahrabán v blátivé venkovské cestě za Mnichovem.

To měl být konec. Göring zemřel rád, rád se zbavil nemoci těla i duše, vědomí obrovského neúspěchu a stigmatu nacistického zločince. Jediné, čeho při umírání litoval, bylo, že jeho Emma i malá Edda zůstanou bez ochrany.

Ale to nebyl konec. Ať se mu to líbilo nebo ne, byl vzkříšen na této planetě. Byl opět fyzicky mlád a měl štíhlou postavu. Jak a proč, to nevěděl. Zbavil se revmatismu, otoku lymfatických žláz a závislosti na parakodeinu.

Rozhodl se pátrat po Emmě a Eddě. A také chtěl najít Karin. Neodvažoval se uvažovat, jak by si udržel obě ženy. Samo pátrání zabere dost času.

Nikdy je nenašel.

Stále v něm žil starý Hermann Göring, mimořádně ambiciózní oportunist bez skrupulí. Spáchal mnoho věcí, za které se hluboce styděl a měl těžké výčitky svědomí, když po mnoha dobrodružstvích a dlouhém putování⁴ konvertoval k Církvi druhé šance. Došlo k tomu náhle a dramaticky, obdobně jako při obrácení Šavla z Tarsu na Pavla při jeho cestě do Damašku, a stalo se to v malém suverénním státě Tamocanu. Žili v něm převážně Mexičané z desátého století, hovořící jazykem nahuatl, a Navajové z dvacátého století. Hermann žil v sálu příchozích, dokud se plně neseznámil s doktrínou a řádem Církve.

Pak se přestěhoval do nedávno opuštěné chýše. Po nějaké době s ním začala žít žena jménem Chopilotl. Byla rovněž členkou Církve, ale trvala na to, aby měli stále v chatrči idol z mastku. Byla to ohyzdná figurka asi třicet centimetrů vysoká, označovaná jako Xochiquetzal, božská patronka sexuální lásky a porodnosti. Chopilotlino zbožňování bohyně symbolizovalo její vášeň pro vášeň. Vyžadovala, aby se s ní Hermann miloval před idolem, obklopeným pochodněmi. Hermannovi to nevadilo, ale její nenasytnost ho časem unavila.

Měl také pocit, že by neměla uctívat pohanský symbol. Zašel za svým biskupem, který pocházel z kmene Navajo a na Zemi býval mormonem.

„Ano, vím, že má tu sošku,“ potvrdil biskup Ch’agii. „Církev nepodporuje modloslužebnictví ani polyteismus, Hermanne, to víš.

---

⁴ Viz první díl řady “Řeka zmrtvýchvstání“, vydaném česky v r. 1993 nakladatelstvím Winston Smith (pozn. aut.)

Ale dovoluje svým členům ponechat si idoly, pokud si jejich vlastníků plně uvědomuje, že jde pouze o symbol. Jistě, může to být nebezpečné, protože uctíváč by mohl příliš snadno považovat symbol za cosi reálného. A to se netýkalo jen primitivních kultur, i takzvané civilizovaní lidé se nechali vlákat do této psychologické pasti.

Chopilotl bere všechno spíše doslova, ale je to dobrý člověk. Kdybychom příliš tvrdohlavě požadovali, aby ten idol zahodila, mohla by sklouznout do skutečného polyteismu. To, co děláme, by se dalo nazvat teologickým vymycováním. Všiml sis, kolik je tu všude idolů, ne? Většina z nich měla svého času celou řadu uctíváčů, ale postupně jsme je od nich odvrátili za pomoci trpělivého a jemného vysvětlování. Teď jsou z kamenných bůžků pro většinu jejich bývalých uctíváčů jen umělecké předměty.

I Chopilotl časem změnil svůj názor na bohyni. A já tě prosím, abys jí pomohl překonat její dosavadní politováníhodný postoj.“

„Myslíte dát jí kurs teologie?“ podivil se Hermann.

Biskup vypadal překvapeně, pak se zasmál. „Mám doktorát filozofie z univerzity v Chicagu,“ vysvětlil. „Mluvím hodně učeně, co? Napij se, můj synu, a pověz mi něco o sobě.“

Ke konci roku byl Hermann spolu s mnoha dalšími nahými a zuby drkotajícími adepty pokřtěn. Pak stíral ručníkem vody z ženy, která ho zatím osušovala. Potom si všichni oblékli látku zakrývající tělo a biskup každému z nich okolo krku řetízek, na kterém byla zavěšena spirálová kost obratle kostlína. Neměli titul kněze: každého nazývali prostě *Instruisto*, Učitelem.

Hermann měl pocit, že není víc než podvodníkem. Kým vlastně byl, aby učil jiné a jednal jako kněz? Nebyl si ani jistým že jeho víra v Boha nebo v Církev je upřímná. Ne, to nebylo správné. Byl upřímný – většinou.

„Pochybuješ sám o sobě,“ řekl mu biskup. „Myslíš si, že nedokážeš žít podle našich ideálů. Myslíš si, že nejsi hoden. To vše překonáš, Hermanne. Všichni mají v sobě schopnost být hodni a to vede ke spasení. Máš ji ty, mám ji já a všechny Boží děti ji mají,“ a zasmál se.

„Sleduj dvě tendence uvnitř sebe, synu. Někdy jsi arrogantní a myslíš jsi, že jsi lepší než ostatní. A ještě častěji jsi pokorný.

Dokonce bych řekl příliš pokorný, až nepříjemně. I to je určitý druh arogance. Skutečná pokora je znát své skutečné místo na kosmickém žebříčku.

I já se stále učím. A modlím se, abych žil dost dlouho a dokázal se zbavit všeho sebeklamu. Mezitím můžeme ty i já trávit svůj čas zpytováním sama sebe. A musíme také pracovat mezi lidmi. Žít jako mnich a skrývat se před světem, to je hloupost. Tak kam by ses chtěl vydat. Po proudu nebo proti proudu Řeky?“

„Mně se nechce odsud odejít,“ přiznal Hermann. „Byl jsem tady šťastný. Poprvé za dlouhou dobu mám pocit, že jsem členem velké rodiny.“

„Tvoje rodina je všude, od jednoho konce Řeky ke druhému,“ odvětil Ch’agii. „Jistě, je v ní i hodně nepříjemných příbuzných. Ale ve které rodině takoví nejsou? A tvoje práce je pomoci jim, aby našli správnou cestu. To je druhá etapa. První je přimět lidi, aby vůbec připustili, že jsou na nesprávné cestě.“

„V tom je ta potíž,“ připustil Hermann. „Myslím, že jsem sám nepřekročil první etapu.“

„Kdybys si to myslel, nedovolil bych ti postoupit. Tak kam se vydáš? Nahoru nebo dolů?“

„Dolů,“ odpověděl Hermann.

Ch’agii Pozvedl obočí. „Dobře. Ale nováčci si obvykle vybírají horní tok. Slyšeli, že někde tím směrem žije La Viro, a touží ho navštívit, procházet se s ním a mluvit s ním.“

„Proto jsem si vybral druhý směr,“ přikývl Hermann. „Ještě nejsem hoden.“

„Občas lituji, že máme zakázáno použít násilí,“ povzdechl si biskup. „Právě teď mám chuť tě kopnout do zadku.“

Tak dobře, jdi dolů, ty bledý Mojžíši. Ale pověřuji tě předáním poselství biskupovi kterékoli oblasti, ve které se usadíš. Pověz mu nebo jí, že biskup Ch’agii posílá upřímný pozdrav a řekni: *Někteří ptáci si myslí, že jsou červi.*“

„Co to znamená?“

„Doufám, že to jednoho dne zjistíš,“ usmál se Ch’agii. Mávl pravou rukou se třemi nataženými prsty a dal mu své požehnání. Pak

Hermann objal a políbil ho na rty. „Jdi, můj synu, a nechť se z tvého *ka* stane *akh*.“

„Nechť naše *akh* letí spolu bok po boku,“ odvětil Hermann formálně. Vyšel z chatrče a po tváři mu stékaly slzy. Vždy býval sentimentální, ale řekl si, že pláče, protože má toho malého duchaplného muže rád. Rozdíl mezi sentimentem a láskou ho zavedl do semináře. Takže tohle byla láska – anebo ne?

Jak řekl biskup při přednášce, jeho studenti nemohou tyto věci dost dobře rozlišit, dokud nezískají dostatek zkušeností. A i tak by bez potřebné inteligence nedokázali rozlišit jedno od druhého.

Vor, na kterém měl cestovat, si postavil sám spolu se sedmi dalšími, kteří ho měli doprovázet. Jedním z těchto lidí byla Chopilotl. Hermann se zastavil u chatrče, aby ji vyzvedl i s jejími věcmi. Byla venku se dvěma sousedkami, idol ležel v dřevěném vozíku.

„Snad nechceš tuhle věc vzít s sebou?“ zeptal se.

„Jistěže chci,“ usmála se. „Kdybych ji nevzala, bylo by to, jako bych tu zanechala svoje *ka*. A není to jenom věc. Je to Xochiquetzal.“

„Je to pouhý symbol, už ti to připomínám posté,“ zavrčel.

„Pak potřebuji svůj symbol. Kdybych ji tu nechala, přineslo by to neštěstí. Moc by se zlobila.“

Byl frustrovaný a rozčilený. Tohle byl první den jeho mise a už se dostal do situace, o které si nebyl jist, že ji dokáže zvládnout.

„*Pomysli na poslední věci své, synu můj, a buď moudrý,*“ citoval kdysi biskup při přednášce z *Kazatele*.⁵

Musel jednat tak, aby konečný výsledek této konkrétní události byl správný.

„Je to takhle, Chopilotl,“ vysvětloval. „Je to v pořádku, nebo alespoň to není špatné, když si ponecháš idol v této zemi tady. Zdejší lidé to chápou. Ale jinde by to lidé nemuseli pochopit. Jsme misionáři, naším úkolem je konvertovat jiné na víru, o níž věříme, že je tou pravou. Za námi stojí autorita, učení La Vira, kterému se dostalo zjevení od jednoho z tvůrců tohoto světa.“

---

⁵ Ve skutečnosti jde o spojení citátů z Deuteronomia a Přísloví ze Starého zákona (pozn. překl.)

Ale jak bychom mohli kohokoli přesvědčovat, kdyby byl někdo z nás modloslužebník? Uctíváč kamenné sošky, a ještě ne příliš pěkné, i když na tom nezáleží.

Lidé by se nám smáli. Řekli by, že jsme pověřiví bezvěrci a ignoranti. A my bychom hluboce zhřešili, protože bychom tím lidem poskytli nesprávný obraz Církve.“

„Tak jim řekni, že je to jenom symbol,“ zachmuřila se Chopilotl.

„Říkám ti, že by to nepochopili!“ zvýšil hlas. „Kromě toho by to byla lež. Je jasné, že tahle věc pro tebe znamená mnohem víc než symbol.“

„Vyhodil bys svou kost z kostlína?“

„To je něco jiného. Je to odznak mé víry, známka členství. Já ji neuctívám.“

Vycenila bílé zuby v ironickém úsměvu.

„Vyhoď ji a já tu nechám svou milovanou.“

„Nesmysl!“ vyštěkl. „Víš, že to nemohu udělat. Chováš se naprosto nerozumně, ty potvoro.“

„Začínáš rudnout,“ upozornila ho. „Kde je tvé milující pochopení?“

Zhluboka se nadechl a vzdal se. „Tak dobře. Vezmi si tu věc s sebou.“

A odcházel.

„Nechceš mi s tím pomoci?“ zavolala na něho.

Zastavil se a otočil se. „A ještě napomáhat rouhání?“

„Když jsi souhlasil, že ji můžeme vzít s sebou, tak už napomáháš.“

Nebyla hloupá – až na to, že v jistém ohledu projevovala citovou hloupost. Pousmál se a kráčel dál. Došel na vor a vysvětlil ostatním, co mohou očekávat.

„Proč to dovoluješ, bratře?“ pohoršoval se Fleiskaz. Byl to vysoký zrzavý muž, jehož rodným jazykem byla primitivní němčina. Bylo to jeden z jazyků střední Evropy druhého tisíciletí před naším letopočtem a vyvinuly se z něj norština, švédština, dánština, islandština, němčina, vlámština a angličtina dvacátého století. Říkávali mu Wulfaz, což znamenalo Vlk, protože byl vskutku hrůzu nahánějícím válečníkem.

Když ale na Světě Řeky konvertoval k Církvi, přijal nové jméno Fleiskaz, což v jeho rodném jazyce znamenalo ‘kus vytrženého masa’. Nikdo nevěděl, proč si zvolil právě toto jméno, ale možná proto, že se považoval za kus dobrého masa, žijící ve zlém těle. Tento kus, vytržený ze starého těla, měl schopnost dorůst do úplně nového těla, v duchovním smyslu do dobrého těla.

„Jen měj se mnou strpení,“ požádal Hermann Fleiskaze. „Všechno se vyřeší, než budeme padesát metrů od břehu.“

Seděli, kouřili a hovořili spolu a sledovali, jak Chopilotl táhne vozík s kamenným nákladem. Když přejela přes celou pláň, byla rudá ve tváři, potila se a ztěžka dýchala. Proklínala Hermanna a nakonec mu slibovala, že teď bude dlouho spát sám.

„Tahle žena není dobrým příkladem, Hermanne,“ namítal Fleiskaz.

„Trpělivost, bratře,“ nabádal ho tiše Hermann.

Vor se houpal u břehu a byl upoután malým kamenem na konci lana z rybí kůže, který sloužil jako kotva, aby vor neuplaval. Chopilotl požádala cestující na palubě voru, aby jí pomohli naložit vozík. Usmáli se, ale ani se nepohnuli. Tiše klela a sama dostrkala vozík na vor. Hermann všechny překvapil, když jí pomohl dostat jej doprostřed voru.

Zvedli kotvu a vyrazili. Mávali davu na břehu, který se shromáždil, aby jim popřál šťastnou cestu. Vztyčili jeden stěžej, vytáhli ráhnovou plachtu a skosili ostatní plachty, takže zamířili doprostřed Řeky. Tam je proud i vítr zrychlil a vytáhli hlavní plachtu, aby plně využili větru. U kormidla byl bratr Fleiskaz.

Chopilotl se v pochmurné náladě stáhla do stanu poblíž stěžně.

Hermann pomalu odkutálel idol ke kraji voru na pravoboku. Ostatní se na něj tázavě dívali. Chopilotl nechápala, co se děje, ale když se idol dostal k okraji, jeho tíha trochu naklonila vor. Pocítila naklonění a vyhlédla ze stanu – a vykřikla.

To už měl Hermann sošku vztyčenou.

„Dělám to pro tvoje vlastní dobro a pro dobro Církve!“ zakřičel na ni.

Strčil do nestvůrné hlavy a Chopilotl se s výkřikem rozběhla k němu. Idol přepadl do vody a potopil se do hlubin.

Později mu jeho druhové řekli, že ho udeřila z boku do hlavy svým grálem.

Stačil se natolik vzpamatovat, aby zahlédl, aby ji zahlédl i s grálem ve vodě, jak plave ke břehu. Bessa, Fleiskazova družka, plavala pro Hermannův grál, který Chopilotl hodila přes palubu.

„Násilí plodí násilí,“ řekla Bessa a podávala mu válec.

„Děkuji, žes ho pro mě zachránila,“ řekl jí. Znovu si sedl, aby utišil bolest v hlavě i hryzající svědomí. Bylo jasné, co ta poznámka znamenala, Tím, že zahodil idol, dopustil se násilí. Neměl právo o něj připravit Chopilotl. I kdyby k tomu právo měl, neměl ho použít.

Měl jí ukázat, jak hluboce se mýlí, a jeho příklad jí měl zůstat v podvědomí, až by jí vnikl i do duše. Ale takhle ji rozzuřil natolik, že sáhla k násilí. A pravděpodobně si najde někoho, kdo jí vytesá nový idol.

Určitě nezačal dobře.

Přivedlo ho to však na další myšlenky o ní. Proč ji vlastně chtěl? Byla hezká, vyzařovala z ní sexualita. Ale byla Indiánka a on cítil jistou nechuť k sexu s barevnou ženou. Udělal z ní svou družku, protože si chtěl dokázat, že nemá žádné předsudky vůči barevným? Vedla ho snad jen tato nepěkná motivace?

Kdyby byla černoška, Afričanka s kudrnatými vlasy a odulými rty, byl by vůbec uvažoval o styku s ní? Musel si pravdivě přiznat, že ne. A jak si teď vzpomínal, hledal vlastně Židovku. Ale v oblasti, kterou znal, žily pouze dvě a ty už měly druha. Kromě toho žily v době Achaba a Augusta a byly tmavé jako jemenští Arabové, podsadité, s velikým nosem, pověřčivé a se sklony k násilí. A stejně nebyly členkami Církve. Ale když na to přišlo, i Chopilotl byla pověřčivá se sklony k násilí.

Jenže se stala členkou Církve, takže měla předpoklady duchovně postoupit výš.

Vrátil myšlenky ke směru, jemuž se chtěl vyhnout.

Původně hledal Židovku a vzal si tu indiánskou ženu, aby utišil své svědomí. Aby sám sobě dokázal, že i on duchovně postoupil výš.

Ale postoupil? Nu, nemiloval ji, ale měl ji docela rád. Jakmile překonal počáteční nechuť z fyzického doteku, necítil při milování nic než vášně.

Ale při jejich občasných bouřlivých hádkách měl chuť na ni vykřikovat rasově podbarvené nadávky.

Skutečný postup, pravá láska – to přijde, až se nebude muset ovládat, aby nepoužíval takovýchto výrazů. Nebude se muset ovládat, protože mu ty nadávky už nepřijdou na mysl.

Máš před sebou ještě dlouhou cestu, Hermanne, pomyslel si.

Ale pokud tomu tak bylo, jak ho mohl biskup přijmout za misionáře? Ch'agii musel vidět, že ještě zdaleka není připraven.

19

O mnoho let později, když se Göring nacházel poblíž státu Parolando, nebyl s ním už nikdo z původní posádky, se kterou tehdy vyplul. Byli zabiti nebo zůstali na různých místech, aby tam vykonávali svou misionářskou činnost. Když byl Göring několik tisíc mil od Parolanda, zaslechl pověsti o velké padající hvězdě, o meteoritu, který spadl v dolním toku Řeky. Říkalo se, že jeho dopad přímo nebo nepřímo zabil stovky tisíc lidí a zničil údolí v obou směrech šedesát mil daleko. Jakmile se ale na místo dopadu dalo bezpečně vstoupit, objevila se zde řada skupin, které se chtěly zmocnit awaruitových slitin v meteoritu. Po zuřivých bojích zvítězily dvě tlupy. Ty se spojily a místo obsadily.

Mimo jiné se říkalo, že meteorit dolovali a použili k výstavbě veliké říční lodi a že operace řídili dva slavní muži. Jedním byl americký spisovatel Sam Clemens. Druhý byl král Jan Anglický, bratr Richarda Lví srdce.

Hermannovo srdce při té zprávě poskočilo, i když sám nevěděl proč. Zdálo se mu, že země, na níž se nacházela padlá hvězda, je jeho cílem a vždy jím byla, i když to až dosud nevěděl.

Ke konci dlouhé cesty dorazil do Parolanda. Pověsti byly pravdivé. Sam Clemens a král Jan, přezdívaný Bezzemek, byli spoluvládci země nad pokladem z meteoritu. V té době už bylo vytěženo značné množství kovu a oblast vypadala jako zmenšenina Porúří. Byla tu řada ocelových pecí, válcoven a továren na kyselinu dusičnou, bauxit a kryolit se zpracovávaly na hliník. Rudy, z nichž se hliník vyráběl, se však nacházely v jiném státě. A s tím byly potíže.

Černá obec byl stát dvacet šest mil daleko po proudu Řeky od Parolanda. Nacházela se v něm rozsáhlá ložiska kryolitu, bauxitu a rumělky a malá ložiska platiny. Clemens a Jan je potřebovali, ale oba vládci Černé obce, Elwood Hacking a Milton Firebrass, kladli tvrdé podmínky. Navíc bylo zřejmé, že by se rádi zmocnili železa a niklu v meteoritu.

Hermann místní politice příliš nevěnoval pozornost. Jeho prvotním posláním bylo konvertovat lidi na učení Církve druhé šance. Po nějaké době došel k závěru, že jeho druhým posláním je zastavit stavbu obrovské kovové kolesové lodi. Clemens a Jan byli lodí naprosto posedlí, byli ochotni proměnit Parolando v průmyslovou měsíční krajinu a zničit veškerou vegetaci s výjimkou nezníčitelných stromů, aby ji postavili. Znečišťovali vzduch kouřem a smradem z místních továren.

A co byli ještě horší, kazili i své vlastní *ka*, takže se ta věc stala záležitostí Hermanna Göringa. Církev tvrdila, že lidstvo bylo znovu vzkříšeno, aby získalo další příležitost zachránit své *ka*. Dostalo také dar mládí a bylo zbaveno všech nemocí, aby se mohlo soustředit na své spasení.

Asi týden po příjezdu do Parolanda zorganizoval Hermann s několika dalšími misionáři velké setkání. Došlo k němu večer těsně po západu slunce. Kolem plošiny ozářené pochodněmi byly umístěny velké hranice. Na plošině stáli Hermann a místní biskup spolu asi s deseti významnějšími členy své organizace. Byl tu dav asi tři tisíc lidí, sestávající z nepatrné menšiny konvertitů a většiny, která se přišla prostě pobavit. Návštěvníci si přinesli s sebou láhve s alkoholem a měli sklony k provokování.

Když orchestr zahrál hymnus, který měl údajně složit sám La Viro, pronesl biskup krátkou modlitbu. Pak představil Hermanna. Tu a tam se po vyslovení jeho jména ozvalo z davu bučení. Někdo z davu zřejmě žil v jeho době, i když bylo možné, že třeba jen neměli rádi Církev a její představitele.

Hermann vztáhl ruce, dokud nenastalo ticho, a promluvil v esperantu:

„Bratři a sestry! Vyslechněte mě se stejnou láskou, s jakou já teď hovořím k vám. Hermann Göring, který stojí před vámi, není muž téhož jména, který žil na Zemi. Ten muž, ta odporná bytost, se mu hnusí.

Ano, to, že tu stojím před vámi jako nový člověk, znovuzrozený, dokazuje, že zlo je možné překonat. Člověk se může změnit k lepšímu. Já jsem zaplatil za to, co jsem udělal. Zaplatil jsem jedinou možnou mincí, která za něco stojí. Vinou, hanbou a nenávistí k sobě samému. Zaplatil jsem přísahou zabít své předchozí já, pohrbit je a pokračovat jako nový člověk.

Ale nejsem tu proto, abych na vás udělal dojem troskou, kterou jsem byl. Jsem tady proto, abych vám pověděl o Církvi druhé šance. Jak vznikla, jaké je její krédo, její učení.

Ano, já vím, že ti z vás, kteří byli vychováni v křesťansko-židovských a muslimských kulturách. i Orientálci mezi vámi, kteří poznali křesťanské nebo muslimské návštěvníky či okupanty, očekávají výzvu k víře.

Ne! Při Pánu mezi námi, to já neudělám! Církev od vás nečeká jen víru. Církev přináší – nikoli víru – ale *vědomosti*! Opakuji, ne víru. *Vědomosti*!

Církev od vás nežádá, abyste věřili něčemu, co by mělo být teď nebo někdy budoucnu. Církev žádá, abyste zvážili fakta a jednali podle nich. Žádá, abyste věřili jen v to, v co uvěřit lze.

Uvažte. Je nepochybné, že jsme se všichni narodili na Zemi a taky jsme tam zemřeli. Je mezi vámi někdo, kdo by to chtěl popřít?

Ne? Tak uvažujte dál. Člověk se narodil k lítosti a ke zlu, jak jiskřičky vylétají vzhůru. Mohl by to někdo z vás popřít, když si vzpomene na svůj život na Zemi?

Všechna náboženství na Zemi nabízela něco, co nebylo pravda. Důkazem toho je, že nejsme na nebi ani v pekle. Ani neprocházíme reinkarnacemi, snad jen v omezeném smyslu, že dostaneme nová těla a nový život, když zemřeme.

První vzkříšení byl nesmírný, skoro drtivý šok. Nikdo z nás, ať věřící, agnostik nebo ateista, nebyl v tom stavu, v nějž věřil na konci života na Zemi.

A přesto jsme zde, ať se nám to líbí nebo ne. Únik z tohoto světa není možný, tak jako na Zemi. Pokud jste zabiti nebo se sami zabijete, druhý den opět povstanete. Může to někdo popřít?“

„Ne, ale rozhodně se mi to nelíbí!“ vykřikl jakýsi muž. Všichni se dali do smíchu a Hermann pohlédl na muže, který pronesl tu poznámku. Byl to Sam Clemens osobně, stál uprostřed davu na židličky na plošině, kterou tu pro tuto příležitost postavili.

„Prosím, bratře Clemensi, buďte tak laskav a nepřerušujte mě,“ pokáral ho Hermann. „Dobře. Zatím uvádím pouze fakta. Může někdo dále popřít, že tento svět není přirozeného původu? Nemyslím tím samotnou planetu, slunce nebo hvězdy, ty nejsou umělé. Tuto planetu stvořil Bůh. Ale Řeka ani Údolí umělé nejsou Ani vzkříšení nemá nadpřirozenou povahu.“

„Jak to víte?“ vykřikla jakási žena. „Teď opouštíte fakta a uvádíte své předpoklady.“

„A to není vše!“ přidal se další muž.

Hermann čekal, až smích ztichne.

„Sestro, mohu vám dokázat, že vzkříšení pro nás nepřipravil Bůh. Prováděli ho a provádějí lidé jako my. Možná to nejsou Pozemšťané. Nepochyby mají pokročilejší vědu a vědomosti. Ale hodně se nám podobají A někteří z nás s nimi hovořili tváří v tvář!“

Nastal zmatek. Ne proto, že by to lidé už dříve neslyšeli, třebaže podané jinou formou. Nevěřící se chtěli jen trochu pobavit, uvolnit napětí.

Hermann se napil vody a když šálek odložil, nastalo jakžtakž ticho.

„Tento svět a vzkříšení, pokud není dílem lidských rukou, pochází z rukou těch, kteří vypadají jako lidé. Jsou dva lidé mezi námi, kteří to mohou potvrdit. Pokud vím, mohou existovat i další. Jednám z nich je Angličan jménem Richard Francis Burton. Ve své době nebyl v Anglii neznámý, vlastně byl slavný. Žil v letech 1821 až 1890 a byl to cestovatel, antropolog, vynálezce, autor a skvělý lingvista. Možná někteří z vás o něm slyšeli? Pokud ano, zvedněte prosím ruku.“

Ach, vidím jich aspoň čtyřicet a mezi nimi i Samuel Clemens.“

Clemensovi se asi příliš nelíbilo, co slyšel. Mračil se a zuřivě žvýkal konec doutníku.

Göring přešel k líčení svého setkání s Burtonem a zdůraznil, co mu Burton pověděl. Dav to zaujalo; nebylo slyšet skoro žádný zvuk. Tohle bylo něco nového, něco, o čem se žádný předchozí misionář Církve nikdy nezmínil.

„Burton nazýval tuto tajemnou bytost Etikem. Podle něho Etik, který s ním hovořil, nesouhlasil se svými druhy. Zřejmě existuje dissent i mezi bytostmi, na které hledíme jako na bohy. Hádky nebo spory na Olympu, pokud si mohu dovolit srovnání. I když si nemyslím, že by takzvaní Etikové byli bohy, anděly nebo démony. Jsou to lidé jako my, ale eticky mnohem pokročilejší. O čem vedou spor, to skutečně nevím. Třeba je o prostředcích, jak dosáhnout cíle.

Jenže – *cíl* je stejný! O to nepochybuji. A jaký je ten cíl? Nejprve mi dovozte, abych vám pověděl o druhém svědkovi.

„Abych byl upřímný...“

„Myslel jsem, že jste Hermann!“ zvolal jeden muž.⁶

„Říkejte mi Meier,“ opáčil Hermann, ale nepřerušil řeč, aby ten starý vtíp vysvětlil.

„Asi rok po Dni vzkříšení seděl tento svědek v chatrči na okraji vysokého svahu v zemi daleko na sever odsud. Jeho rodné jméno znělo Jacques Gillot, ale my v Církvi ho obvykle nazýváme La Viro, což je anglicky Muž. Také mu říkáme La Fondinto, Zakladatel. Během svého dlouhého života na Zemi býval velice zbožným mužem. Teď se však jeho víra rozpadla, naprosto zdiskreditována. Byl ohromen a zneklidněn.

Ten muž se vždycky snažil vést ctnostný život podle učení své církve, které hovořilo o Bohu. Nemyslel si o sobě, že je dobrý člověk. Koneckonců Kristus sám o sobě řekl, že žádný člověk není dobrý, ani On sám.

Ale z relativního hlediska byl Jacques Gillot dobrý člověk. Nebyl dokonalý, během života lhal, ale jen proto, aby uchránil city jiného, nikdy se nevyhýbal následků svých činů. Nikdy neřekl o nikom nic za jeho zády, vždy řekl každému pravdu do očí. Nikdy nebyl své

---

⁶ upřímný – anglicky ‘frank’ – narážka na německé křestní jméno i příjemní (pozn. překl.)

ženě nevěrný. Projevoval o svou ženu i děti nesmírný zájem i lásku, aniž by je kazil. Nikdy nevyhnal nikoho od svého stolu kvůli společenskému postavení, politickým názorům, rase nebo náboženství. Několikrát se zachoval nespravedlivě, ale bylo to ze spěchu a nevědomosti a vždy se za své chyby omluvil a snažil se je napravit. Byl okraden a zrazen, ale pomstu přenechal Bohu. Nenechal však nikoho na sebe zaútočit bez boje.

A když zemřel, získal odpuštění svých hříchů a byla mu udělena poslední svátost

Tak co tedy dělal zde, hned vedle politiků, úkladných vrahů, trýznitelů dětí, nepoctivých obchodníků, neetických právníků, penězchtivých lékařů, cizoložníků, sexuálních násilníků, zlodějů, zabijáků, mučitelů, teroristů, pokrytců, podvodníků, lhářů, parazitů, všech neschopných, záludných a lidí bez citu?

Jak tak seděl v chatrči pod horami, dešť bubnoval na střechu, vítr hučel, zářily blesky a hrom duněl jako kroky nějakého rozzlobeného boha, přemýšlel o vši té nespravedlnosti. A téměř proti své vůli došel k závěru, že v očích Někoho s velkým N nebyl lepší než všichni ostatní.

Neměl o nic lepší pocit z toho, že stejně jako on na tom byl každý. Když člověk tone ve člunu a ví, že s ním utonou i všichni ostatní, není to příliš veliký důvod k radosti.

Ale co s tím mohl dělat? Nevěděl ani, co se od něho očekává.

V tom okamžiku, jak hleděl do ohníčku, zaslechl zaklepání na dveře. Vstal a uchopil kopí. Tu a tam se v okolí pohybovali zlí lidé a pátrali po kořisti. Neměl nic, co by stálo za to ukrást, ale tihle lidé rádi vraždili jen pro zvrácenou radost ze zabíjení.

Zavolal v rodném jazyce: „Kdo je tam?“

„Nikdo, koho byste znal,“ odpověděl mužský hlas. Mluvil quebeckou francouzštinou, ale s cizím přízvukem. „A nikdo, kdo by vám chtěl ublížit. To kopí nebudete potřebovat.“

To La Vira ohromilo. Dveře i okna byla zavřená. Nikdo nemohl vidět dovnitř.

Odemkl dveře. Za cizincem se oslnivě zablesklo a objevila se postava muže v plášti a kapuci střední výšky. La Viro ustoupil; cizinec vstoupil dovnitř. La Viro zavřel dveře. Muž odhodil kapuci.

V záři ohně teď bylo vidět bělocha s rudými vlasy, modrýma očima a hezkými rysy. Pod pláštěm měl těsné šaty beze švů ze stříbřité látky. Na stříbrném řetízku na krku visela zlatá spirála.

Už jen šaty postačovaly, aby La Viro poznal, že tohle není obyvatel Údolí Řeky. Ten muž vypadal jako anděl a klidně jím mohl být. Koneckonců Bible říkala, že andělé vypadají stejně jako lidé. Alespoň tak mu to tvrdili kněží. Andělé, kteří navštívili lidské dcery v dobách patriarchů, andělé, kteří zachránili Lota, a anděl, který bojoval s Jákobem, se všichni vydávali za lidi.

Ale Bible a kněží, kteří mu z ní četli, se v mnoha věcech mýlili.

Když La Viro hleděl na cizince, byl u vytržení. A zároveň pocítil nesmírnou radost. Proč by anděl ze všech lidí navštívil právě jeho?

Pak si uvědomil, že i Satan býval andělem, že všichni démoni byli padlí andělé.

Jakým byl tento?

Nebo nebyl ničím z toho? Koneckonců La Viro i když neměl vyšší vzdělání, přes své nízké postavení nepostrádal inteligenci. Připadalo mu, že existuje i třetí možnost. Ta ho uklidňovala, i když zdaleka nebyl ještě klidný.

Cizinec ho požádal o dovolení a sedl si. La Viro zaváhal a pak se také posadil na židli. Chvilí na sebe hleděli. Cizinec přitiskl dlaně k sobě a zamračil se, jako by přemýšlel, kde nejlépe začít. To bylo podivné, když věděl, co chce, a musel se určitě na návštěvu připravit.

La Viro mu nabídl k pití alkohol. Cizinec odmítl a místo toho požádal o čaj. La Viro nasypal čaj do vody a míchal ji. Cizinec mlčel a ticho přerušil, až když La Virovi poděkoval za čaj. Trochu upil a začal: „Jacquesi Gillote, vysvětlovat, kdo jsem, odkud přicházím a proč jsem zde, by zabralo celou noc a celý den, kdybych měl všechno podrobně vysvětlovat.

To málo, co vám mohu říci, je pravda – v podobě, kterou v této vývojové etapě dokážete pochopit. Jsem jedním ze skupiny, která pro vás připravila tuto planetu, když jste byli vzkříšeni. Existují další planety upravené pro jiné Pozemšťany, ale to se vás teď netýká. Některé se teď právě používají, některé čekají.

Tento svět je pro ty, kdo potřebují druhou šanci. Co je ta druhá šance? A co byla první šance? Nyní jste už museli přijmout fakt, že

vaše náboženství, vlastně žádné z pozemských náboženství doopravdy nevědělo, jaký bude ve skutečnosti posmrtný život. Všichni jen hádali a pak z toho učinili články své víry. I když některá z nich se velice blížila pravdě, pokud budete jejich učení chápat jako symbolická.

Návštěvník pak vysvětlil, že on a jeho druhové si říkají Etikové, i když používají i jiná jména. Byli na vyšším stupni etického vývoje než většina Pozemšťanů. Všimněte si, že řekl *většina*. To naznačuje, že byli i mezi námi tací, kdo dosáhli stejné úrovně jako Etikové.

Návštěvník řekl, že jeho lidé rozhodně nejsou prvními Etiky. První z nich byla prastará mimolidská rasa, pocházející z planety starší než Země.

Byli to jednotlivci, kteří záměrně zabrzдили svůj vývoj a zůstali ve svých tělech, namísto aby Postoupili dále. A když viděli, že existuje další, rovněž mimolidský druh, který dokáže pokračovat v jejich Díle, ukázali mu, jak je provádět. A sami odešli.

Návštěvník tento druh nazýval Moudří. Avšak ve srovnání s těmi, kdo byli jejich učiteli, byli Moudří velmi mladí.

Podle návštěvníka naučili Moudří Etiky toto: Stvořitel, Bůh, Jediný duch, říkejte tomu, jak chcete, tvoří vše. On je vesmír a vesmír je on. Avšak jeho tělo sestává ze dvou podstat. Jednou je hmota; tu druhou můžeme nezat nehmotno, když lepší výraz neexistuje.

Všichni dobře víme, co je hmota. Filozofové a vědci se snažili ji přesně definovat, ale nepodařilo se jim to. Všichni ale vědí, co hmota je. Máme s ní bezprostřední zkušenost.

Ale co nehmotno? Co to je?“

20

„Prázdnost!“ zvolal nějaký vtipálek. „Vnitřek vaší hlavy!“

Clemens vstal a zařval: „Ticho tam! Ať ten muž v klidu hovoří.“ A s úšklebkem dodal: „I když to, co říká, nedává žádný smysl!“

„Děkuji, pane Clemensi,“ kývl hlavou Göring. „Dokonalá prázdnota je naprostá absence hmoty. Jeden učený muž mi kdysi

řekl, že neexistuje nic takového jako dokonalá prázdnota. Neexistuje jako pojem. I prázdnota, vakuum je hmota.

Nehmotno je to, co stará náboženství ze Země nazývala duší. Jenže definice duše byla vždycky velmi nejasná a abstraktní. Lidé z dávné a klasické doby a jejich nevzdělaní předkové ji považovaly za cosi duchovitého, za entitu jako slabý odraz hmoty, k s níž je spojena až do smrti.

Vzdělanější národy ji později považovali za neviditelnou entitu, rovněž svázanou s tělem. Po smrti se však uvolní a dostane nové a nesmrtelné tělo. Některá náboženství Orientu v ní viděli cosi, co se vrátí po mnoha životech na Zemi do božského všehomíra, pokud dosáhla dobré karmy.

V tom všem bylo něco pravdy; dávné víry vnímaly části celkové pravdy.

Ale nás takové filozofické úvahy netýkají. My potřebujeme fakta. A faktem je, že každá živá bytost, od nejjednodušší k té nejsložitější, má své nehmotné dvojče. I taková améba má nehmotné dvojče.

Ale nechtěl bych vás zmást nebo příliš zacházet do podrobností. Ne teď.

Návštěvník řekl: „Nehmotno je nezničitelné. To znamená, že vaše tělo na Zemi mělo své nezničitelné nehmotné dvojče.“

V tom okamžiku ho La Viro, který až dosud nic neříkal, přerušil.

„Kolik dvojčat má živá bytost? Myslím tím, člověk mění svůj vzhled. Stárne, přijde o oko nebo o nohu. Dostane zánět jater. Je ten nehmotný obraz něco jako řada fotografií člověka? Pokud ano, jak často vzniká další fotografie? Každou sekundu, jednou měsíčně? Co se stane se starými fotografiemi, se starými obrazy?“

Návštěvník se usmál a odpověděl: „Obraz, jak ho nazýváte, je nezničitelný. Ale zaznamenává změny fyzického těla, s nímž je spojen.“

„Tak co se stane?“ vyptával se La Viro. „Neobjevil by se nakonec obraz hniјící mrtvolý?“

Jak jsem už říkal,“ vysvětloval Göring, „La Viro byl negramotný a nikdy nebyl ve velkém městě. Ale nebyl hloupý.

,Ne,‘ pokračoval návštěvník. Zapomeňte na okamžik vše o hmotě a nehmotu kromě lidstva. Všechno ostatní je pro naše cíle nedůležité. Především, ale musíme dát oné entitě, kterou nazýváte duší, jiné jméno. Slovo *duše* v sobě skrývá příliš nesprávných významů pro člověka, příliš mnoho slovních ozvěn, příliš mnoho protichůdných definic.

Řekněte před někým *duše* a nevěřící okamžitě budou okamžitě hluší k tomu, co následuje. Ti, kdo věří na duši, vás budou vždy poslouchat skrze prisma duchovní konstrukcí, které si vytvořili na Zemi. Budeme tomu nehmotnému dvojčeti říkat...eh... *ka*. To je staré egyptské slovo pro jednu z duší v jejich náboženství. S výjimkou Egyptanů nebude mít pro nikoho žádný vedlejší ani skrytý význam. A oni se tomu přizpůsobí.

Takže víme,“ pokračoval Göring, „že návštěvník ví něco z pozemských dějin. Ovládal rovněž kanadskou francouzštinu, což znamená, že toho musel hodně prostudovat, aby se na tuto rozmluvu připravil. Stejně jako když Etik, který hovořil s Burtonem, mluvil anglicky.

,Takže teď,‘ rozvíjel své úvahy návštěvník, ,tu máme *ka*. Pokud víme, vzniká v okamžiku početí, při spojení spermatu a vajíčka. *Ka* se mění současně se svým tělem.

Rozdíl mezi tělem a *ka* v okamžiku smrti těla je následující. Tělo během života vysílá auru. Ta je pro holé oko neviditelná – s výjimkou několika mála vyvolených – a vznáší se nad hlavou žijící osoby. Lze ji sledovat prostřednictvím zvláštního přístroje. V tomto přístroji vypadá aura jako koule mnoha barev a odstínů, otáčí se, nafukuje, smršťuje, mění barvy, natahuje výčnělky a stahuje je. Je to divoká a nádherná věc, jejíž krásu musíte vidět, abyste ji mohl ocenit. Říkáme jí *wathan*.

Člověk ztrácí *wathan* nebo *ka* v okamžiku smrti, která nastane, když už nelze oživit tělo. A co se stane s *ka*? Jak můžeme pozorovat v našem přístroji, který nazveme kaskop, obvykle okamžitě odpluje, unášeno jakýmsi éterickým větrem. Někdy zůstane na určitém místě, proč, to nemáme tušení. Ale nakonec také odpluje.

Vesmír je jich plný, ale nikdy jich nemůže být tolik, aby vyplňovaly celý prostor. Mohou se střetnout, prolínat se, v jednom místě jich může být nekonečný počet.

Předpokládáme, že *ka* nemají vědomí, třebaže obsahují inteligenci a paměť zemřelé osoby. Takže *ka* pluje věčností a nekonečnem jako koráb pro duševní život živé osoby. Můžete je nazvat zmrzlou duší.

Když duplikujeme tělo určité osoby, spojí se *ka* opět s tímto tělem. Ať je tělo jakkoli daleko v prostoru, v prvním okamžiku života duplikovaného těla se bleskově vrátí zpět. Mezi tělem a *ka* existuje afinita bez hranic. Ale když dojde k opětovnému spojení, nemá *ka* žádné vzpomínky na dobu mezi smrtí prvního těla a prvním okamžikem vědomí ve druhém nebo duplikovaném těle.

Někteří však tvrdili, že je možné, aby během období bez těla bylo *ka* plně při vědomí. Důkazy pro tuto teorii poskytly některé jevy z posmrtného života, řádně zdokumentované, pokud vím, v sedmdesátých letech dvacátého století. Vzpomínám si na zprávy velkého počtu mužů i žen, kteří byli úředně mrtví, ale byli oživeni. Ti potvrdili, že když byli mrtví, prožili let mimo tělo, viděli své truchlící příbuzné a pak se vrátili zpět do života. Ale ať už má *ka* vzpomínky z tohoto období nebo ne, nám jde jen o jeho vtělení, o stav uvnitř těla.

La Viro byl ohromen a nadšen. Ale opět ho přerušil, zřejmě to bylo cosi vlastní lidské povaze, přerušit mluvčího.

Jak sám vím až příliš dobře,“ odmlčel se Göring.

Zazněl smích.

„Promiňte,“ tázal se La Viro. „Jak vytváříte ta duplikovaná těla?“

Pohlédl na vlastní tělo a pomyslel na to, jak se změnilo v prach a teď bylo opět celé.

„Máme přístroje, které dokáží *ka* odhalit a zkoumat,“ vysvětloval návštěvník. Ty dokáží určit druh a umístění každé nehmotné molekuly. Pak už jde jen o přeměnu energie na hmotu.“

„Dokážete duplikovat *ka* v jakémkoli stádiu?“ vyptával se La Viro. „Chci tím říci, co když někdo umře v osmdesáti? Dokážete duplikovat jeho *ka* ve dvaceti?“

„Ne .Existuje jen *ka* toho osmdesátiletého. Ale dokud je mysl v bezvědomí, je tělo vyvolané ze záznamů regenerováno do stavu ve věku dvaceti let. Všechny nedostatky jsou opraveny. Je proveden záznam těla, který se pak zničí. Pro první vzkříšení na povrchu této planety se provede další přeměna energie na hmotu. Během tohoto procesu jsou těla v bezvědomí.“

„Co když uděláte dva duplikáty?“ zajímal se La Viro. „Najednou? Se kterým z nich by se spojilo *ka*?“

„Zřejmě k tomu, které by bylo oživeno jako první,“ usmál se návštěvník. „I když by byla obě vzkříšení dokonale synchronizována, vždy by tu existoval rozdíl alespoň jedné mikrosekundy. Naše stroje nedokáží provést oživení simultánně s naprosto dokonalou přesností. Kromě toho bychom takový experiment nikdy neprovedli. Bylo by to zlé. Neetické.“

„Ano,“ přikývl La Viro, „ale co kdyby to někdo udělal?“

„Tělo bez *ka* by si zřejmě vytvořilo vlastní. A i když je druhé tělo duplikátem prvního, brzy by se z něj stala nová osoba. V odlišném prostředí, s odlišnými zkušenostmi by bylo jiné než to první. A po nějaké době, i když by stále vypadalo stejně jako to první, by se z něj stal někdo jiný.“

Ale to zacházíme příliš do podrobností. Důležité je toto. Většina *ka* bez těl plují navždy bez vlastního vědomí. Alespoň v to doufáme. Bylo by skutečným peklem být uvězněn ve hmotném těle a přitom ho nemoci ovládat, nemoci komunikovat s jinými a přitom si to vše uvědomovat. Nevyhnutelným výsledkem by bylo utrpení prokletých. Je to příliš děsivá představa.

V každém případě si nikdo po vzkříšení nevzpomíná na dobu mezi smrtí a druhým životem.“

A tak,“ vyprávěl Göring, „se La Viro dozvěděl, že ze všech miliard lidí, které zemřely na Zemi, jen nepatrná část nepatřila k těm volně putujícím *ka*. Několik se jich dostalo *ven*. Zmizeli. Návštěvník nevěděl, kam a proč. Moudří Etikům jen řekli, že těch několik málo *postoupilo dále*. Splynuli se Stvořitelem, nebo Mu alespoň dělají společnost.

Návštěvník také řekl, že La Viro má jistě mnoho otázek. Na několik z nich mu odpoví, ale jen k vlastnímu tématu. Jak se Etikové

dozvěděli, že některá *ka* Postoupila dále? Jak lze sledovat každí jednotlivé *ka* mezi miliardami dalších?

„Musíte mít určitou představu o mimořádných možnostech naší vědy a techniky,“ pochlubil se návštěvník. „I síly, která utvářely tento svět a přivedly vás zpět k životu, jsou mimo hranice vaší představivosti. Ale to, co tu prožíváte, je jen nepatrný zlomek toho, co dokážeme. Říkám vám, že jsme zaznamenali každé *ka*, které kdy vzniklo na Zemi. Trvalo to přes sto tisíc let, ale zvládli jsme to.“

Víte, to věda udělala to, co by podle vás mohlo dokázat jen nadpřirozeno. Lidské vědomí udělalo to, co Stvořitel neměl v úmyslu udělat sám. Zřejmě proto, že věděl, že to rozumné bytosti udělají za něho. Je skutečně možné, že vědomí je *ka* Božím.

Ted' sám trochu odbočím, i když to vlastně není irelevantní. Zřejmě na mne pohlížíte když ne jako na boha, tak alespoň jako na jeho bratrance. Slyším, jak ztěžka dýcháte, cítím strach ve vašem potu, vidím děs ve vašich očích. Nebojte se. Je pravda, že jsem eticky pokročilejší než vy. Ale nepyšním se tím. Mohl byste mne dohnat, možná dokonce i předhonit.

Mám schopnosti, vedle kterých vypadá věda vašich časů jako od opic. Ale nejsem inteligentnější než nejinteligentnější lidé mezi obyvateli Světa Řeky. Mohu se dopustit chyb a omylů.

A zapamatujte si toto. Až – nebo pokud – budete kázat, musíte vždy zdůraznit, že ten, kdo šplhá vzhůru, může i sklouznout zpět. Jinými slovy si dejte pozor na regresi. Neznáte to slovo? Tak si dejte pozor, abyste nesklouzli zpět. Dokud *ka* nerozpřáhne křídla a navždy neodletí, není v nebezpečí před regresí. Kdo žije v těle, žije v nebezpečí.

Tato rada se týká mne stejně jako vás.“

V tom okamžiku vztáhl La Viro ruku k návštěvníkovi. Pocítil potřebu se ho dotknout, ujistit se, že je skutečně z masa a kostí.

Návštěvník couvl a vykřikl: „Nedělejte to!“

La Viro stáhl ruku, ale bylo vidět, že to zranilo jeho city. Návštěvník se omlouval: „Je mi to líto, víc, než si dovedete představit, ale prosím nedotýkejte se mne. Víc vám k tomu neřeknu. Ale až se dostanete do stádia, kdy mne budete moci obejmout, pochopíte.“

A tak, bratři a sestry,“ vyprávěl dále Göring, „návštěvník pokračoval a vysvětlil La Virovi, proč by měl založit toto nové náboženství. Jméno naší organizace bylo La Virovým nápadem, návštěvník ho ani nenutil, aby ji založil. Jen ho požádal, zda by to mohl udělat. Ale musel toho muže dobře znát, protože La Viro řekl, že udělá, o co ho návštěvník žádá.

Zásady Církve druhé šance a techniky jejich aplikace nejsou předmětem dnešního setkání. Jejich výklad a obhajoba by trvaly příliš dlouho. O tom si budeme povídat zítra večer.

Nakonec se La Viro Etika zeptal, proč si ze všech lidí vybral právě jeho, aby se stal zakladatelem Církve.

„Jsem jen nevzdělaný míšenec,“ tvrdil La Viro. „Vyrostl jsem v hlubokých kanadských lesích. Můj otec byl bílý traper, moje matka Indiánka. Britové, kteří vládli naší zemi, se na oba dívali svrchu. Moje matka byla ve svém kmeni téměř vyvržencem, protože si vzala bělocha. Můj otec byl zase špinavý Francouz ‘s tou squaw’, aspoň tak mu říkal Angličan, u kterého pracoval.

Když mi bylo čtrnáct, byl jsem na svůj věk dost velký. Stal jsem se dřevorubcem. Ve dvaceti jsem měl nehodu a zchroml jsem, takže jsem zbytek života strávil vařením pro tábory dřevorubců. Moje žena byla také poloviční Indiánka a vydělávala peníze praním prádla. Měli jsme sedm dětí, čtyři z nich zemřely malé a ostatní se za své rodiče styděly. Přesto jsme se pro ně obětovali a dali jim lásku i výchovu. Mí dva synové odešli pracovat do Montrealu a pak zahynuli ve Francii v boji za Angličany, kteří jimi pohrdali. Z mé dcery se stala děvka a zamřela na nemoc – alespoň tak jsem to slyšel. Mé ženě to zlomilo srdce a také zemřela.

Neříkám to proto, že bych chtěl, abyste mě litoval. Jen chci, abyste věděl, kdo a co jsem. Jak mě můžete žádat, abych šel jen tak kázat lidem, když jsem ani vlastní nedokázal přesvědčit vlastní děti, že moje názory jsou správné? A když má vlastní žena zemřela a přitom proklínala Boha? Jak mohu jen tak kázat lidem, kteří byli učenci, státníky a knězi?‘

„Váš *wathan* mi říká, že to dokážete,“ usmál se návštěvník.

Vstal, stáhl si stříbrný řetízek z krku a přes hlavu a umístil jej La Virovi kolem krku. Zlatá spirála teď ležela La Virovi na hrudi.

„Tohle je vaše, Jacquesi Gillote. Nezpronevěřte se mu. Sbohem, možná vás na tomto světě ještě uvidím, nebo taky ne.“

„Ne! Počkejte!“ vykřikl La Viro. „Mám na vás tolik otázek!“

„Víte už dost,“ odvětil návštěvník. „Bůh vám žehnej.“

A byl pryč. Déšť, hromy a blesky stále byly všude kolem. O chvíli později vyšel Gillot ven. Nespátl po návštěvníkovi žádné stopy a když propátral bouřlivou oblohu, vrátil se zpět do chatrče. Tam seděl až do úsvitu a hřmění grálových kamenů. Pak sešel na pláň, aby vypověděl svůj příběh. Jak očekával, ti, kterým jej vyprávěl, ho považovali za blázna. Ale časem se objevili i ti, kdo mu uvěřili.“

ODDÍL 8

Bájně lodi připlouvají do Virolanda

21

Před více než třiatřiceti lety dorazil do Virolanda. Měl v úmyslu zůstat tam tak dlouho, aby si několikrát promluvil s La Virem, pokud mu to bude povoleno. Pak by šel tam, kam ho Církev vyšle. Ale La Viro ho požádal, aby se tu usadil, i když mu neřekl, proč a jak dlouho zde může zůstat. Po roce ve Virolandu přijal Göring esperantské jméno Fenikso (Fénix).

To byla nejšťastnější léta všech jeho životů. Neměl ani žádný důvod předpokládat, že by tu nemohl strávit i mnoho dalších let.

Tento den bude stejný jako mnoho ostatních, ale i to stejné na nich bylo příjemné a drobné rozdíly ho jen přizdobí.

Po snídani vystoupil do velké budovy, postavení na vrcholku skalnaté věže na levém břehu. Tam přednášel studentům na semináři až do půl dvanácté. Pak rychle sestoupil na zem a přidal se ke Kren u grálového kamene. Pak přešli k jiné věži, připoutali se do ručních kluzáků a vrhli se z okraje věže, šest set stop nad zemí.

Vzduch nad Virolandem se blyštil tisíci kluzáků, stoupaly anebo klesaly, otáčely se, nakláněly, zvedaly se, prudce padaly dolů, tančily. Hermann se cítil jako pták, ne, jako volný duch. Měl iluzi svobody, veškerá svoboda byla iluzí, ale bylo to ze všeho nejlepší.

Jeho kluzák byl jasně červený, potřený touto barvou na paměť eskadry, kterou vedl, když Manfred von Richthofen zahynul. Červená byla i barva krve mučedníků Církve. Takových bylo na obloze mnoho, jejich barvy se střídaly s bílou, černou, žlutou, oranžovou, zelenou, modrou a purpurovou dalších vznášedel. Země byla vskutku požehnaná, že měla dostatek hematitu a dalších rud, z nichž se dalo vyrábět barvivo. Byla požehnaná v mnoha ohledech.

Hermann se hnal nad a pod mosty, které držely jednotlivé domy, překonával propasti mezi věžemi. Těsně proletěl kolem dřevěných a kamenných pylonů, někdy příliš blízko. Bylo hříchem riskovat život, ale nedokázal odolat. Staré vzrušené z létání na Zemi se vrátilo a

zdvojnásobovalo jeho extázi. V uších mu nehučel motor, v nozdrách necítil pach oleje, neměl žádný pocit uzavřenosti.

Někdy létal i balónem a mával lidem mával lidem z koše. O svátcích si s Kren půjčovali balón, vznesli se do výšky tisíce metrů a nechali se větrem unášet na Údolí. Při dlouhých volnech létali po celý den, povídali si, jedli a milovali se v těsném prostoru, zatímco pluli bez nárazu a doteku větru, protože balón udržoval s větrem stejnou rychlost.

Když při západu slunce vypustili vodík, přistáli u břehu, zabalili smršťený obal do koše a příští den se vrátili lodí proti proudu zpět.

Po půl hodiny se Hermann snesl k Řece, pak změnil směr a sestoupil ke břehu. Jako stovky dalších kluzák rozebral a s nemotorným vakem na zádech přešel k věži, ze které seskočil.

Přišel k němu posel s růžencem z červených a žlutých kuliček. „Bratře Fenikso, La Viro si tě přeje vidět.“

„Děkuji,“ odpověděl Hermann, ale projel jím slabý šok. Rozhodl se snad nejvyšší biskup, že přišel čas poslat ho dál?

Muž na něho čekal ve svém obydlí v chrámu z červeného a černého kamene. Hermannu odvedli skrze sály s vysokým stropem do malé místnůstky a zavřeli za ním dubové dveře. Místnost byla vybavena jednoduše: stůl se širokou deskou, několik velikých židlí z rybí kůže, jedna menší z bambusu, dvě lůžka, stolek s konvicemi s vodou a trocha ochuceného alkoholu, hrnečky, krabice s doutníky, cigaretami, zapalovači a zápalkami; nočník, dva grály, kolíky ve stěně s dlouhými zavěšenými oděvy, stolek vedle zrcadla z kočičího zlata na stěně, další stolek se rtěnkami, malými nůžkami a hřebeny, které jim občas poskytovaly grály. Na zemi leželo několik rohoží z bambusových vláken a rybí kůže ve tvaru hvězdy. Hořely tu čtyři pochodně, zasazené do držáků na stěnách. Soukromé dveře na vnější stěně byly otevřené a vpouštěly dovnitř vzduch a sluneční světlo. Otvory ve stropě zajišťovaly další větrání.

Když Hermann vstoupil, La Viro povstal. Byl to velký muž, přes šest stop a šest palců vysoký, tmavé pleti. Jeho nos připomínal zoban obrovského orla.

„Vítej, Fenikso,“ pozdravil ho hlubokým hlasem. „Posad' se. Dáš si něco k pití, nebo doutník?“

„Ne, děkuji, Jacquesi,“ odmítl zdvořile Hermann. Posadil se na prostou židli.

I nejvyšší biskup si opět sedl. „Slyšel jsi o té obrovské kovové lodi, plující proti proudu Řeky, že? Bubny říkají, že už je osm set kilometrů od jižní hranice. To znamená, že se k ní dostane do dvou dnů.

Řekl's mi vše, co víš o tom Clemensovi a jeho partnerovi Janu Bezzemkovi. Samozřejmě jsi nevěděl, co se stalo poté, když jsi zahynul. Ale těm dvěma se zřejmě podařilo odrazit nepřítele a postavit svou loď. Brzy proplují našim územím. Podle toho, co jsem slyšel, nejsou bojovně naladěni, takže se nemusíme obávat potíží. Koneckonců jsou závislí na spolupráci těch, kterým patří grálové kameny podél Řeky. Mohou si vzít, co chtějí, ale nedělají to, pokud k tomu nejsou nuceni. Slyšel ale znepokojující zprávy o chování některých členů posádky, když loď zastaví a oni mají – jak to říkají – vycházku na břeh. Došlo k několika nepěkným incidentům, většinou souvisely s opilostí a se ženami.“

„Promiňte, Jacquesi. To mi nepřipadá jako druh lidí, které měl Clemens na palubě. Byl posedlý a dopouštěl se některých věcí, které dělat neměl, aby tu loď mohl postavit. Ale není – nebo alespoň nebyl – typ člověka, který by takové chování schvaloval.“

„Kdo ví, jak se za celá ta léta mohl změnit? Za prvé nemá loď jméno, které jsi mi řekl. Nejmenuje se *Nikoli k pronajmutí*, ale *Rex Grandissimus*.“

„To je zvláštní. To zní jako jméno, které by si vybral král Jan.“

„Podle toho, cos mi o tom Janovi pověděl, mohl Clemense zabít a zmocnit se lodi. Ať je už pravda jakákoli, chci, aby ses s tou lodí setkal na hranici.“

„Já?“

„Znáš muže, který tu loď postavil. Chci, aby ses vydal na její palubu na hranici. Zjistíš, jaká je situace, jací lidé na ní žijí. A vyhodnotíš i její vojenský potenciál.

Hermann vypadal překvapeně.

„No tak, Fenikso, vyprávěl jsi mi přece příběh, se kterým přišel ten obr s dlouhým nosem – Joe Miller? – a který Clemens pověděl ostatním. Pokud je pravdivý, stojí uprostřed moře na severním pólu

veliká věž. Ti lidé do ní chtějí vstoupit, pokud to dokáží. Myslím si, že jejich záměr je zlý.“

„Zlý?“

„Ta věž je zjevně dílem Etiků. Ti lidé z lodi chtějí proniknout dovnitř, odhalit její tajemství, možná dokonce Etiky zajmout nebo zabít.“

„To nemůžete vědět,“ protestoval Hermann.

„Ne, ale je rozumné s tím počítat.“

„Nikdy jsem Clemense neslyšel říkat, že by toužil po moci. Chtěl se jen dostat k pramenům.“

„To, co říká veřejně a v soukromí, mohou být dvě různé věci.“

„Ale no tak, Jacquesi,“ přemlouval ho Hermann. „Co nám záleží na tom, co udělají, i když se jim podaří dostat se do věže? Snad si nemyslíte, že by jejich směšné stroje a zbraně mohly nějak Etikům ublížit? Lidé by vedle nich byli jako ubozí červi. A co s nimi zmůžeme? Nemůžeme použít síly, abychom je zastavili.“

Biskup se předklonil a obrovskýmá hnědýma rukama uchopil okraj stolu. Pozoroval Hermanna, jako by ho chtěl oloupat vrstvu po vrstvě a zjistit, co je uvnitř.

„Něco na tomto světě je špatně, velice špatně! Nejprve ustala malá vzkříšení. Stalo se to zřejmě po tvém posledním vzkříšení. Pamatuješ na zděšení, které ta zpráva vyvolala?“

„I mě to velmi zneklidnilo,“ přikývl Hermann. „Propadl jsem panice, pochybnostem a zoufalství.“

„Já také. Ale jako arcibiskup jsem musel uklidnit své stádo. Neměl jsem ale žádná fakta, kterých bych se mohl držet. Možná jsme už dostali čas, který jsme potřebovali. Všichni, kteří měli Postoupit dále, to už udělali. Zbytek zemře a jejich *ka* budou bloudit vesmírem, navždy a bez naděje na spasení.“

Ale nemyslel jsem si, že tomu tak je. Především jsem věděl, že sám nejsem připraven Postoupit dále. Musím ujít ještě dlouhou cestu, než se tak stane.

Ale vybral by mě Etik, abych založil Církev, kdybych nebyl slibným kandidátem na Postoupení dále?

Anebo, a umíš si představit, jak mě ta myšlenka znepokojila, jsem snad selhal? Byl jsem vybrán jen proto, aby ostatním ukázal

cestu ke spasení, ale sám mám zůstat pozadu? Jako Mojžíš, když dovedl Hebrejce do Země zaslíbené, ale sám do ní nesměl vstoupit?“

„Ach ne!“ zamumlal Hermann. „To není možné!“

„Je to možné,“ opravil ho La Viro. „Jsem jenom člověk, ne bůh. Nějakou dobu jsem dokonce uvažoval, že odstoupím. Třeba jsem si dovolil nedbat na vlastní etický postup, protože jsem měl příliš mnoho práce s řízením Církve. Stal jsem se arogantním, moc mě nenápadně zkorumpovala. Byl bych nechal biskupy, aby zvolili nového arcibiskupa. Změnil bych si jméno a odešel bych dolů po Řece jako misionář.“

Ne, neprotestuj. Opravdu jsem o tom vážně uvažoval. Ale pak jsem si řekl, že bych tím zradil důvěru, kterou mi dali Etikové. A třeba měla ta děsivá událost jiné vysvětlení.

Mezitím jsem ale musel přijít s vysvětlením pro veřejnost. Víš, jak znělo: byl jsi mezi prvními, kteří je slyšeli.“

Hermann přikývl. Byl poctěn důvěrou dopravit tu zprávu deset tisíc mil od Virolanda po proudu. To znamenalo být pryč z milované země přes rok. Ale rád tu službu pro La Vira a pro Církev vykonal. Zpráva zněla: Nebojte se. Zachovejte si víru. Poslední dny ještě nenastaly. Zkouška dosud neskončila. Jsme v přechodném období, které nepotrvá navždy. Jednoho dne mrtví opět povstanou. Je to přislíbeno. Ti, kteří tento svět stvořili a dali vám šanci být nesmrtelní, vás nezklamou. To přechodné období je zkouška. Nebojte se. Věřte.

Mnoho lidí se Hermanna ptalo, v čem ta ‘zkouška’ spočívá. Mohl jen odpovědět, že neví. Třeba to La Viro zjistil od Etiků. Třeba by její odhalení zničilo její smysl.

Někteří se s tím nesmířili. Hořce Církev obviňovali a opustili ji. Většina však zůstala. Kupodivu se objevilo mnoho nových konvertitů. Ty k Církvi přivedl strach, snad proto, že možná skutečně existovala druhá šance získat nesmrtelnost, ale měli vyměřen už jen krátký čas. Nebyl to racionální přístup, protože La Viro prohlásil, že vzkříšení opět nastanou. Nechtěli však riskovat, že promeškají svou šanci.

I když strach nemohl zajistit víru na delší dobu, vyvolal přesto krok správným směrem. Prává víra snad přijde později.

„Jediné prohlášení v mé zprávě, které nebylo úplně pravdivé,“ vysvětloval La Viro, „bylo tvrzení, že to přechodné období je zkouška. Neměl jsem žádné podklad pro toto tvrzení, žádnou zprávu od svého návštěvníka, že tomu tak skutečně je. Ale svým způsobem to prohlášení nebyla čistá lež. Zastavení ožívování je opravdu zkouškou. Zkouškou odvahy a víry, ukáže charakter každého z nás.“

V té době jsem se domníval, že do vše probíhá z nějakého dobrého důvodu pro Etiky. A je možné, že tomu tak doopravdy je. Ale návštěvník mi řekl, že on i jeho druhové jsou pouhými lidmi, i když disponují obrovskou mocí. Mohli se dopouštět chyb a omylů. Což znamená, že nejsou nezranitelní. Mohou se jim stát nehody. A nepřátelé jim mohou ublížit.“

Hermann se prudce vztyčil. „Jací nepřátelé?“

„Jejich totožnost neznám – pokud opravdu nějací jsou. Uvažuj. Ten podčlověk, ne, nebudu ho tak nazývat, je člověk i přes svůj podivný vzhled. Joe Miller se s Egyptany i přes mnohá protivenství dostal k severnímu pólu. Mohli je předcházet i další. Pokud víme, mohl přijít někdo další i po Egyptanech. *Jak můžeme vědět, že se některým z nich nepodařilo dostat se do věže? A že tam neudělali něco strašného, třeba i neúmyslně?*“

„Těžko se mi chce věřit, že by Etikové neměli nepřekonatelnou obranu,“ namítl Göring.

„Ale!“ zvolal La Viro a vztyčil prst. „Zapomínáš na zásadní význam toho tunelu i lana, které Millerova skupina našla. Kdosi vyhloubil tu díru v hoře a umístil tam lano. Otázkou je, kdo a proč?“

„Třeba to byl někdo z druhořadých Etiků, agent-renegát,“ uvažoval Hermann. „Koneckonců vám návštěvník řekl, že i u něj může nastat regrese. Když se to může stát jemu, pomyslete, nakolik je to pravděpodobnější u pouhého agenta.“

La Viro vypadal vyděšeně. „Já... mělo mě to napadnout! Ale je to tak... nemyslitelné... tak nebezpečné!“

„Nebezpečné?“

„Ano. Agenti musejí být pokročilejší než my a přesto i oni... čekají.“

La Viro zavřel oči a palcem a ukazovákem pravé ruky vytvořil písmeno O. Hermann mlčel. La Viro v duchu recitoval obřad

přijímání, techniku používanou Církví, vynalezenou samotným La Virem. Po dvou minutách otevřel oči a usmál se.

„Pokud je tom tak, musíme čelit všem následkům a být připraveni,“ prohlásil. „*Bud' pravda Tvá... a naše.*“

Ale teď zpět k hlavnímu důvodu, proč jsem pro tebe poslal. Chci, aby ses dostal na tu loď a pozoroval vše, co se dá. Zjisti postoje kapitána, toho krále Jana a jeho posádky. Snaž se poznat, jestli by mohli ohrožovat Etiky. Myslím tím, mají zařízení a zbraně, které by jim umožnily dostat se do Věže?“

La Viro se zamračil a dodal: „Je čas, abychom se do věci vložili.“

„Určitě tím nemyslíte použití síly?“

„Ne, ne proti lidem. Ale použití síly a pasivní odpor můžeme uplatnit jen vůči lidem. Hermanne, bude-li to nutné, tu loď potopíme! Ale uděláme to jen jako poslední a politováníhodné opatření a jen když si budeme jisti, že se nikomu nic nestane.“

„Já... já nevím,“ váhal Hermann. „Připadá mi, že když to udělme, ztrácíme tím víru v Etiky. Měli by být schopni zvládnout všechno, co proti nim mohou obyčejní lidé připravovat.“

„Spadl jsi do pasti, před kterou Církev neustále varuje, do pasti, před kterou jsi často sám varoval ostatní. Etikové nejsou bohové. Existuje jen jeden Bůh.“

Hermann vstal. „Tak dobře. Okamžitě vyrazím.“

„Jsi bledý, Fenikso. Nebud' tak vyděšený. Možná nebude nutné tu loď zničit. V každém případě k tomu sáhneme jen tehdy, budeme-li si na sto procent jisti, že nikdo nebude zraněn ani zabit.“

„To mě neděsí,“ odporoval Hermann. „Zneklidňuje mne, že jedna moje část se touží vrhnout do dobrodružství a myšlenka na potopení lodi ji dokonce vzrušuje. Je to ten starý Hermann Göring, stále žije někde tam uvnitř, i když jsem myslel, že jsem se ho navždy zbavil.“

22

Rex Grandisimus byl skutečně nádhernou a udivující lodí. Rychle se pohyboval uprostřed Řeky, tyčil se jako bílá věž, její

vysoké černé komíny pyšně dýmaly, její obrovská kola bila do vody. Na vrcholku tyče nad kormidelnou vlála vlajka se třemi zlatými lvy na červeném poli.

Hermann Göring, čekající na palubě trojstěžňového škuneru, pozvedl obočí. Ta vlajka rozhodně neznázorňovala šarlatového fénixe na modrém pozadí, kterou chtěl používat Clemens.

Obloha byla posetá kluzáky, vznášející se nad velikou říční lodí. Sama Řeka byla plná plavidel všeho druhu, místních oficiálních zástupců i diváků.

Loď teď zpomalovala; její kapitán správně pochopil význam raket, který vypálil Göringův škuner. Kromě toho ostatní lodě vytvořily zadu bariéru, kterou by nemohl projet, aniž by je rozdrtil.

Nakonec loď zastavila, její kola se otáčela jen natolik, aby se udržela v proudu.

Jak k ní připlouval škuner, zavolal kapitán rohem z dračí ryby na *Rexe*. Na nejnižší palubě spěchal jeden námořník k telefonu a zavolal do kormidelny. Za okamžik se z okna kormidelny vynořil muž, a držel jakýsi přístroj s rohem. Hermanna ohromilo, když z něj zazněl jeho hlas. To zařízení zřejmě elektricky zesiluje zvuk, pomyslel si.

„Pojďte na palubu!“ vyzval je muž v esperantu. I když kapitán byl alespoň padesát stop nad vodou a sto stop daleko od něj, Hermann ho poznal. Vlasy slámové barvy, široká ramena i oválná tvář patřily Janu Bezzemkovi, bývalému králi Anglie, pánu Irska atd. ad. Během několika minut se Hermann nalodil na *Rexe* a vyjel výtahem v doprovodu dvou těžce ozbrojených důstojníků na vrchní palubu kormidelny. Na cestě zeptal: „Co se stalo se Samem Clemensem?“

Muži vypadali překvapeně. Jeden se zeptal: „Jak to, že o něm víte?“

„Řeči cestují rychleji než lodě,“ poznamenal Hermann. Byla to pravda a i když přesně neřekl pravdu, vlastně také nelhal.

Vstoupili do řídicí místnosti. Jan stál u křesla kormidelníka a vyhlížel ven. Při zvuku zavírajících se dveří výtahu se otočil. Byl pět stop a pět palců vysoký, působil dojmem mužnosti a měl modré oči, posazené daleko od sebe. Na sobě měl černou uniformu, kterou si pravděpodobně oblékal jen tehdy, chtěl-li udělat dojem na místní

obyvatele. Černá vesta, kalhoty a boty byly z kůže říčního draka. Vesta byla vyzdobená zlatými knoflíky, nad štítkem kapitánské čepice nehluchně vyřvával zlatý lev. Hermanna by zajímalo, kde Jan sehnal tak vzácný materiál jako zlato. Pravděpodobně je sebral nějakému chudákovi.

Hrud' byla bez ozdob. Na výstřihem jeho vesty spadaly slámové vlasy, o něco tmavší než na hlavě.

Jeden z důstojníků, který ho provázel, řízně zasalutoval. „Vyslanec Virolanda, Sire!“

Takže je to *Sire*, pomyslel si Hermann, ne *pane*.

Bylo zřejmé, že Jan návštěvníka nepoznal. Překvapil Hermanna, když přešel k němu, usmál se a podal mu ruku. Hermann ji stiskl. Proč ne? Nebyl tu, aby se mstil. Měl tu povinnosti.

„Vítejte na palubě,“ pozdravil ho Jan. „Jsem kapitán, Jan Bezzemek. I když nemám žádnou zem, jak vidíte, mám něco ještě cennějšího. Tuto loď.“

Zasmál se a dodal: „Kdysi jsem byl králem Anglie a Irska, pokud vám to něco říká.“

„Jsem bratr Fenikso, zástupce biskupa Církve druhé šance a sekretář La Vira. Jeho jménem vás tímto vítám ve Virolandu. A ano, Vaše Veličenstvo, četl jsem o vás. Narodil jsem se ve dvacátém století v Bavorsku.“

Jan pozvedl husté nazlátlé obočí. „Ovšem, hodně jsem toho o La Virovi slyšel a řekli nám, že žije nepříliš daleko odsud proti proudu.“

Jan mu představil ostatní, z nichž Hermann neznal nikoho kromě prvního důstojníka, Augusta Strubewella. Byl to mohutný, dobře vypadající Američan s plavými vlasy. Zmáčkl Hermannovi ruku a pozdravil ho: „Vítejte, biskupe.“ Zřejmě ho také nepoznával. Göring v duchu pokrčil rameny. Koneckonců nebyl v Parolandu dlouho a bylo to před třiceti třemi lety.

„Dáte si něco k pití?“ nabídl mu Jan.

„Ne, děkuji,“ odmítl Hermann. „Doufám, že mi dovolíte zůstat na palubě, kapitáne. Jsem tu, abych vás doprovodil do našeho hlavního města. Vítáme vás v míru a s láskou a doufáme, že v míru přicházíte i vy. La Viro si přeje setkat se s vámi a dát vám své

požehnání. Třeba byste tu chtěli nějakou dobu zůstat a trochu se protáhnout na břehu. Můžete tu zůstat, jak dlouho budete chtít.“

„Jak vidíte, nejsem člen vaší kongregace,“ odpověděl Jan a vzal si od sluhy sklenku s bourbonem. „Ale velmi si Církve vážím. Měla po celé Řece vysoký civilizační vliv. Což je víc, než mohu říci o církvi, k níž jsem sám kdysi patřil. Velmi nám to usnadnilo cestu, protože to značně snížilo bojovnost místních obyvatel. Ale většina lidí by si nás stejně netroufala napadnout.“

„Jsem rád, že to slyším,“ přikývl Hermann. Rozhodl se že bude lepší nezmiňovat se o tom, co Jan udělal v Parolandu, Třeba se ten člověk změnil. Poskytne mu možnost o tom uvažovat.

Kapitán nechal Göringovi zařídit ubytování. Jeho kajuta bude v části lodi vyhrazené pro důstojníky, která byla prodloužením místnosti pod kormidelnou na pravoboku na přední straně přistávací paluby. Bydleli v ní nejvyšší důstojníci.

Jan se ho otázal na jeho život na Zemi. Göring odpověděl, že minulost není důležitá. Teď záleželo jen na přítomnosti.

Jan pokrčil rameny. „No možná, ale současnost je výslednicí minulosti. Když nechcete mluvit o sobě, povíte mi něco o Virolandu?“

Byla to oprávněná otázka, i když Göringa napadlo, zda Jan chce zjistit vojenský potenciál jejich země. Rozhodně mu neřekne, že žádný nemá. Ať si to Jan zjistí sám. Dal ale jasně najevo, že nikomu z Rexe nebude povoleno brát na pobřeží zbraně.

„Kdyby se jednalo o jakékoli jiné místo, nesouhlasil bych s tím požadavkem,“ usmál se Jan. „Ale jsem si jist, že v lůně Církve budeme v bezpečí.“

„Tahle země je jedinečná, pokud vím,“ vysvětloval Hermann. „Má podivuhodnou topografii i obyvatele. O tom prvním se už můžete přesvědčit sám,“ ukázal na skalnaté věže.

„Je to opravdu země plná sloupů,“ přisvědčil Jan. „Ale čím jsou její obyvatelé tak zvláštní?“

„Velká většina z nich jsou děti Řeky. Když došlo k prvnímu vzkříšení, byla tato oblast plná dětí, které zemřely ve věku mezi pěti a sedmi lety. Bylo jich asi tak dvacet na jednoho dospělého. Neslyšel jsem, že by se kdekoli jinde něco podobného stalo v tak velké míře.“

Děti byly zřejmě z nejrozumnějších míst i dob, z mnoha národů a ras. Jednu věc ale měly společnou. Byly všechny vyděšené. Naštěstí však byli dospělí většinou z pokročilých a mírumilovných zemí, Skandinávie, Islandu a Švýcarska dvacátého století. V oblasti neprobíhaly zuřivé boje o moc, ke kterým docházelo jinde. Úžina na západě zahrazuje cestu titanotropům, kteří tam žijí. Lidé bezprostředně na západ po proud Řeky byli stejně mírumilovní jako ti zde. Tak se mohli obyvatelé plně věnovat péči o děti.

Potom La Viro oznámil, že hovořil s jednou z tajemných bytostí, které tento svět stvořily. Byl přijat tak, jako všichni skuteční proroci na počátku své dráhy. Kromě několika mála jedinců ho všichni odmítli. Ale La Vro měl něco nad jakákoli slova a přesvědčování. Měl jasný viditelný důkaz. Bylo to něco, co neměl nikdo jiný, co museli vyrobít Etikové.

Byl to Dar, jak se mu všeobecně říká. Uvidíte jej v chrámu. Zlatá spirála. A tak se zde La Viro usadil.

Děti vychovali k úctě k disciplíně a lásce a ony pak vytvořily kulturu, kterou uvidíte všude kolem sebe.“

„Jestliže jsou obyvatelé duchovně tak krásní, jak je místní krajina na pohled, pak musíte být andělé,“ poznamenal Jan.

„Jsou to lidé,“ odporoval Göring, „a není to žádný ráj, žádná Utopie. Věřím však, že nenajdete žádné jiné místo, kde by bylo tolik přátelských, otevřených, velkorysých a milujících lidí. Je to velmi příjemné místo k životu, pokud máte laskavého ducha.“

„Třeba by to bylo vhodné místo na dlouhou vycházku na břeh,“ uvažoval Jan. „Kromě toho motory potřebují údržbu a to nějakou dobu trvá.“

„Jak dlouho zde zůstanete, to závisí jenom na vás,“ ujistil ho Göring.

Jan na něho ostře pohlédl.

Göring se usmál. Uvažoval snad Jan, jak by mohl obyvatel Virolanda využít? Nebo jenom přemýšlel, že by si zde mohl odpočinout a nebát se, že by se jeho mohl chtít zmocnit jeho lodi?

V tu chvíli vstoupil do řídicí místnosti další muž. Byl asi šest stop vysoký, silně opálený, se širokými rameny a mohutnou hrudí. Měl rovné, uhlově černé vlasy. Nad divoce vyhlížejícíma černýma

očima se táhlo husté černé obočí. Tvář měl nejvýraznější ze všech, jako Göring kdy spatřil. Z muže zářila aura, které se v době Göringova dětství říkalo 'zvířecí magnetismus.'.

Jan si ho všiml a představil ho: „Ach, to je Gwalchgywnn, kapitán naší pěchoty. Musíte se s ním seznámit. Je to ohromný chlap, skvělý šermíř a pistolník a výborný hráč pokeru. Je to Velšan, potomek králů z obou stran, pokud je pravda to, co říká.“

Göring cítil, že se mu zastavuje srdce.

Zamumlal: „Burton!“

23

Nikdo ho zřejmě nezaslechl.

Z ohromeného Burtonova výrazu, který však rychle skryl, Göring zjistil, že i Angličan ho poznal. Když mu byl představen jako bratr Fenikso, vyslanec La Vira a zástupce biskupa, Burton se uklonila pomalu pronesl: „Vaše milosti,“ a posměšně se usmál.

„Církev takových titulů nepožívá, kapitáne,“ opravil ho Göring. Burton to samozřejmě věděl. Jen chtěl být sarkastický.

Na tom ale nezáleželo. Důležité bylo, že Burton zřejmě nemá zájem prozradit, že Fenikso je ve skutečnosti Göring. Určitě to ale nedělal proto, že by chtěl Göringovi pomoci, protože ho neměl rád. Pokud prozradí Göringovo rodné jméno, pak on prozradí Burtonovo. A Burtonovi šlo určitě o hodně víc než Göringovi. Göring vlastně ani neměl závažný důvod vystupovat pod pseudonymem. Chtěl se jen vyhnout vysvětlování, proč je teď členem Církve. Byl to dlouhý příběh a jeho vyprávění zabralo mnoho času a i tak mnoho lidí odmítalo doopravdy uvěřit jeho obrácení.

Král Jan se k návštěvníkovi choval skvěle. Určitě v něm nepoznal muže, kterého kdysi tvrdě udeřil do hlavy pažbou pistole. Göring si přál, aby to tak zůstalo. Pokud si Jan stále myslel, že může znásilňovat místní obyvatele a okrádat je, byl by určitě na pozoru, kdyby zjistil, že je s ním přítomna jedna z jeho předchozích obětí. Když si bude myslet, že Fenikso je jen prostý neškodný biskup, nemusel by tak úzkostlivě skrývat svoje záměry.

Jistě, bylo taky možné, že Jan se změnil k lepšímu. Sloužil by mu snad Burton, kdyby tomu tak nebylo?

Ano, sloužil, kdyby se chtěl za každou cenu dostat k pramenům.

Ale třeba Jan už opravdu nebyl lidská hyena. Ne, že by Göring chtěl nějak křivdit hyenám.

Počká a zjistí to.

Jan pozval biskupa na návštěvu lodi. Göring s potěšením přijal. Prošel ji už v Parolandu, ještě než byla úplně dokončená, a tak i po mnoha letech znal dobře její konstrukci. Ale teď měl možnost vidět ji plně vybavenou a vyzbrojenou. Podá La Virovi vyčerpávající hlášení. Jeho představený pak rozhodne, zda by se loď dala potopit, kdyby to bylo nutné. Göringovi se nechtělo o tomto La Virově prohlášení vážně uvažovat. Byl si jistý, že by se to neobešlo bez jistého krveprolití. Ponechá si ale svůj názor pro sebe, než o něj bude požádán.

Burton zmizel brzy po začátku prohlídky. Objevil se za nimi o deset minut poději a tiše se k nim připojil. Bylo to těsně předtím, než vstoupili do salónu. Při vstupu Göring spatřil toho Američana, Petera Jaira Frigata, i Angličanku, Alici Hargreavesovou, jak hrají kulečnick. Byl šokován a při odpovědi na jednu Janovu otázku zakoktal. Vzpomínka na to, co jim udělal, zejména pak té ženě, v něm vyvolala těžký pocit viny.

Teď se jeho totožnost prozradí. Jan si na něho vzpomene a Strubewell také. A Jan mu začne silně nedůvěřovat.

Göring si přál, aby od počátku udal své původní jméno, když se s Janem setkal. Ale koho by napadlo, že ze všech třiceti pěti nebo šesti miliard lidí potká na této lodi toho, koho tak dobře zná? A koho by napadlo, že na palubě bude ne jeden, ale tři?

Mein Gott! Byli tu snad další? Kde byl ten neandrtálec Kazz, který Burtona přímo uctíval? Ten Arkturan, který taky tvrdil, že je z Tau Ceti? Ta Tokariánka Loghu? Ten Žid Ruach?

Jak většina lidé v salónu vzhledli, když návštěva vstoupila. I ten černoch hrající na klavír ragtime 'Kitten on the Keys' přestal hrát a nechal prsty viset ve vzduchu.

Strubewell hlasitě požádal o ticho a pozornost, čehož se mu dostalo. Představil bratra Fenikso, La Virova vyslance, a oznámil, že

Fenikso bude s nimi cestovat do Agleja. Všichni se k němu mají chovat zdvořile, ale zatím ho nemají obtěžovat. Jeho Veličenstvo ho bere na obhlídku *Rexe*.

Hra na klavír i rozhovory pokračovaly. Frigate a Hargreavesová na něho hleděli o chvilku déle, pak se vrátili ke hře. Zřejmě ho nepoznávali. No, pomyslel si Göring, je to skoro šedesát let, co jsme se viděli. Nemuseli si ho přesně pamatovat. Ale i tak bylo jejich setkání s ním natolik trýznivé, že si myslel, že na jeho tvář nezapomenou. Kromě toho Frigate viděl v mládí na Zemi řadu jeho fotografií, což by mu mělo oživit paměť.

Ne, určitě nezapomněli. Stalo se to, že Burton k nim během své nepřítomnosti na obhlídce zašel. Řekl jim, aby se chovali, jako by ho nikdy předtím neviděli.

Proč?

Bylo to snad proto, aby mu ušetřili pocit viny?. Znamenalo jejich mlčení: ‚Odpouštíme ti, teď, když ses změnil. Dělejme, jako že se vidíme poprvé‘?

Nebylo to pravděpodobné, pokud se nezměnil i sám Burton. Skutečným důvodem zřejmě bylo, že kdyby byl Göring prozrazen, prozradil by i Burtona. A i Frigate a Hargreavesová mohli používat falešná jména.

Neměl ale příliš času na přemýšlení. Král Jan si hrál na dokonalého hostitele a trval na tom, že mu ukáže na *Rexu* skoro všechno. Představil ho i řadě lidí, z nichž mnoho z nich bylo ve své době slavných, nechvalně proslulých nebo známých. Za mnoho let cesty po Řece měl Jan možnost nabrat mnoho takových celebrit. Což znamenalo, že musel taky vykopnout ty méně známé, aby udělal na palubě místo těm známějším.

Na Göringa to neudělalo takový dojem, jaký Jan očekával. Jako člověk, který byl druhým mužem v řízení německého *Reichu* a setkal se tak s mnoha světovými osobnostmi, byl Göring proti takovému ohromení celkem imunní. A navíc mu jeho zkušenostmi se slavnějšími i méně slavnými lidmi na obou světech přinesly poučení, že obrázek člověka na veřejnosti a jeho skutečná povaha se často pateticky nebo až nechutně liší.

Tím, kdo na něho ve světě Řeky udělal největší dojem, byl člověk, kterého by na Zemi považovali za naprostou nulu a nýmandu. Byl to Jacques Gillot, La Viro, La Fondinto.

Během jeho pozemského života však člověkem, kterého se nejvíc děsil, který si ho zotročoval si ho pouhou silou své osobnosti, byl Adolf Hitler. Jen jedinkrát se postavil Führerovi za celou dobu, kdy věděl, že se Vůdce mýlí, a pak se rychle stáhl. Teď, když si zpětně vybavoval dlouhá léta na Světě Řeky i zkušenosti, které mezitím získal v Církvi druhé šance, ztratil k tomu šílenci veškerou úctu. Stejně tak si nijak nevážil ani Göringa té doby. Vlastně ho z duše nenáviděl.

Nepřekypoval však nenávistí k sobě samému tolik, aby se nepovažoval za hodna spasení. Tím by se sám řadil do zvláštní skupiny, byl by hrdý na své zločiny, plný odpadu, sám sebe by považoval za poctivého.

Byl tu ale i nebezpečí, že by se provinil pýchou z přílišné pokory.

To byl křesťanský hřích, třebaže tak na něj hleděla i některá další náboženství. La Viro, který byl po celý svůj pozemský život horlivým katolíkem, nikdy o takovém hříchu neslyšel. Jeho kněz se během dlouhých uspávajících kázání o něm nikdy nezmínil. Gillot sám se dopustil toho starého, ale na veřejnosti málo známého hříchu, když se na tuto planetu dostal.

I když Göring už před koncem války poznal, že Hitler je šílený, zůstával k němu stále loajální. Loajalita byla jednou z Göringových předností, i když u něho byla tak silná, že se stala nevýhodou. Oproti většině ostatních se Göring při norimberském procesu odmítl zříci svého představeného.

Teď si přál, aby měl dost odvahy stát při svém Vůdci, i když to mohlo znamenat jeho pád mnohem dříve než ve skutečnosti a možná i jeho smrt. Kdyby to mohl vše udělat znovu... Ale jak mu La Viro řekl: „Děláš to všechno znovu, každý den. Jen okolnosti jsou jiné, to je všechno.“

Třetím člověkem, který na něho udělal největší dojem, byl Richard Francis Burton. Göring nepochyboval, že kdyby byl Burton na jeho místě, neváhal by Hitlerovi říci: „Ne!“ nebo „Mýlíte se!“ Jak

se tedy Burtonovi podařilo, že ho za celá ta léta nevykopli z *Rexe*? Král Jan byl tyran, arogantní, netolerantní ke všem, kdo se s ním přeli.

Změnil se snad Jan? Změnil se i Burton? A byly ty změny tak pronikavé, že ti dva muži spolu mohli vycházet?

„Tam vzadu hraje poker sedm pilotů mého letectva,“ ukázal Jan. „Pojďte, představím vás.“

Göringa ohromilo, když mu potřásl rukou Werner Voss. Jednou se s ním setkal, ale Voss ho zřejmě nepoznával.

Voss dosáhl prvních vítězství, když sestřelil dvě letadla Dohody v listopadu 1916. Krátce po svých dvacátých narozeninách, 23. září 1917, byl Voss sestřelen po osamělém boji se sedmi nejlepšími britskými piloty. Za necelý rok, co bojoval s nepřítelem, zaznamenal osmačtyřicet sestřelů, dost na to, aby se stali esem čtvrtého řádu německých Císařských vzdušných sil. A za tu dobu byl několikrát odvolán z fronty k plnění administrativních nebo jiných úkolů. Nebylo náhodou, že se tak dělo právě v době, když doháněl skóre Manfreda von Richthofena. Baron měl veliký vliv a Voss nebyl jediný, koho se von Richthofenovi podařilo na nějakou dobu vyřadit z akce. Stejně tak manipuloval se skvělými střelci Karlem Schaferem a Karlem Almenröderem.

Voss byl prvním poručíkem jeho letectva, vysvětlil Jan, měl nižší hodnost. Kapitánem byl Kendži Okabe, jedno z největších japonských es. Usmívající se mužík s nahnědlou pletí se uklonil Göringovi, který úklonu opětoval. Göring o něm nikdy neslyšel, protože během druhé světové války Německo o svém spojenci nemělo mnoho zpráv. Jeho výsledky však musely být ohromující, když mu Jan dal vyšší hodnost než slavnému Vossovi. Anebo se třeba Okabe přidal k letcům před Vossem a tudíž byl služebně starší.

Ostatní letce, dva náhradníky ve stíhačkách, pilota torpédového bombardéru a pilota helikoptéry Göring neznal.

Hermann by si hrozně rád promluvil s Vossem o starých časech první světové války. S povzdechem následoval Jana vzhůru po schodišti na horní palubu, označovanou jako paluba C. Ke konci prohlídky se vrátili do salónu, kde si dali nápoje s ledem. Göring si dal jen jeden drink. Jak si všiml, Jan velmi rychle vypil hned dva.

Tvář mu zrudla, ale na jeho řeči to nebylo znát. Položil Göringovi mnoho otázek o La Virovi. Göring odpovídal pravdivě. Co by měl skrývat?

Mohl by snad biskup nějak Janovi naznačit, zda dá La Viro povolení k zakotvení lodi pro dlouhodobé opravy?

„Nemohu mluvit za La Vira,“ bránil se Göring. „Ale věřím, že řekne ano. Koneckonců jste potenciální konvertité Církve.“

Král Jan se zašklebil. „U všech bohů, je mi jedno, kolik mých lidí si odchytíte, až potopíme Clemensovu loď! Možná nevíte, že se Clemens pokoušel podříznout mě i mé muže, aby mohl mít loď jen pro sebe a svoje svinské kamarády. Ať Bůh toho lumpa srazí bleskem! Ale já a moji stateční muži jsme ho zmátli a skoro se nám ho podařilo zabít! A odpulili jsme proti proudu Řeky, zatímco on stál na břehu, řval, proklínal a mával na nás pěstí. Já se jen smál a myslel jsem, že ho vidím naposled. Mýlil jsem se.“

„Máte ponětí, jak blízko je vám Clemens?“ zajímal se Göring.

„Hádám, že bude jen několik dní pozadu,“ odpověděl Jan, „když jsme skončili s údržbou motoru. Taky jsme se hodně zdrželi kvůli škodám, které nám způsobili nájezdníci.“

„To tedy znamená...“

Göringovi se nechtělo proměnit myšlenku ve slova.

Jan se divoce zašklebil. „Ano, to znamená, že budeme *bojovat!*“

Göringovi bylo jasné, že Jan měl v úmyslu využít širokého a dlouhého jezera pro své účely. Poskytlo by mu spoustu prostoru k manévrování. Nemyslel si však, že by teď bylo rozumné se o tom zmiňovat.

Jan začal proklínat Clemense. Nazval ho lhářem, zrádcem, krvežíznivou a chtivou příšerou. Byl to kriminálník zralý pro peklo a Jan byla jeho nevinná oběť.

Göringa to neoklamalo. Protože znal jak Clemense, tak i Jana, byl si jistý, že tím lhářem, zrádcem a chtivou příšerou je Jan. Přemýšlel, jak mohli všichni ti, do se únosu zúčastnili, skrývat pravdu před ostatními, kteří se k nalodili na palubu později.

„Vaše Veličenstvo, byla to velmi dlouhá, vyčerpávající a nebezpečná cesta,“ začal Göring. „Museli jsme mít hodně mrtvých. Kolik z vaší původní posádky vlastně zbylo?“

Jan zúžil oči. „To je zvláštní otázka. Proč se na to ptáte?“

Göring jen pokrčil rameny. „To není důležité. Jen sem byl zvědavý. Na Řece je tolik nejrůznějších divochů a jsem si jistý, že mnoho z nich se vám pokoušelo loď vzít. Koneckonců to...“

„...je poklad, který má mnohem větší cenu, než jeho váha v diamantech,“ usmál se Jan. „Ano, to je. Při Bohu všemohoucím, mohl bych vám vyprávět skvělé příběhy o velkých bitvách, které jsme museli vybojovat, aby Rex nepadl do nepřátelských rukou. Pravdou je, že z těch padesáti, kteří vypluli z Parolanda, jsou na lodi už jen dva. Já sám a Augustus Strubewell.“

Což by mohlo znamenat, pomyslel si Göring, že si Jan zajistil, aby žádný mluvka novým rekrutům neřekl pravdu. Stačí strčit člověka za bouřlivé noci přes palubu, nikdo neuslyší šplouchnutí. Hádka, kterou vyprovokuje Jan nebo Strubewell, stačí k tomu, aby byl námořník propuštěn pro neschopnost nebo porušení subordínace. Bylo mnoho způsobů, jak muže nebo ženu zabít nebo vyhodit z lodi. A nehody, boje a dezerce se postarají o ostatní.

Teď si Göring uvědomil další důvod, proč mohl chtít Burton utajit jeho totožnost. Kdyby Jan poznal Göringa, věděl by, že Göring ví, že lže. A mohl by vyvolat ‘nehodu’, která by se Göringovi stala, ještě než doplují do Agleja. Takže by se k La Virovi nedostala žádná špatná zpráva.

Třeba jsem příliš podezřívavý, pomyslel si Göring. Ale asi nebyl.

24

Vyšli ze salónu a přešli do místnosti na konci sektoru pro důstojníky na přídi. Byla půlkruhová a vyzděná nerozbitným sklem. Šachta výtahu vedoucí do místnosti nad ní a do kormidelny tvořila část zadní stěny. Byly tu židle a stůl, několik křesel a malý bar. Jak na většině míst na lodi sem byla z centrální stanice vedena hudba., ale dalo se ji vypnout. Po delším rozhovoru o údržbě motoru, která potrvá aspoň dva měsíce, zavedl Göring řeč na nadcházející bitvu. K čemu by bylo dobré bojovat? Jakému účelu by to posloužilo? Proč musí všichni lidé na vaši i Clemensově lodi riskovat smrt, zmrzačení

a strašlivou bolest jen kvůli něčemu, co se stalo před mnoha desítkami let?

„Myslím, že vy i Clemens jste oba šílení. Proč to nenecháte být? Koneckonců Clemens má teď svou vlastní loď. Co by dělal se dvěma loděmi? Stejně by vaši nezískal, když jedna loď bude zničena – a myslím, Vaše Veličenstvo, že to bude ta vaše. Když vezmeme v úvahu velikost a potenciál Clemensovy lodi, lze o tom jen těžko pochybovat.“

Jan pokrčil mohutnými rameny a zvedl ruce dlaněmi vzhůru.

„Věřte mi, bratře Fenikso, děkoval bych Bohu, kdyby se Clemens vzpamatoval a stal se člověkem míru. Já nemám válku rád. Chci jen přátelství pro každého. Nezvedl bych ruku proti nikomu, pokud by nikdo nezvedl ruku proti mně.“

„Jsem opravdu rád, že to slyším,“ prohlásil Göring. „A vím, že La Viro velmi rád sehraje úlohu prostředníka, aby veškeré spory mezi vámi byly vyřešeny smírem. Z nás všech tady La Viro nejvíc touží zabránit krveprolití a postarat se, aby mezi vámi a Clemensem zavládla dobrá vůle, nebo snad i láska.“

Jan se zamračil.

„Pochybuji, že ten démon, posedlý krvežíznivý tvor bude souhlasit se setkáním... ledaže by mě chtěl zabít.“

„Budeme se ze všech sil snažit to setkání zařídit.“

„Co mi dělá starosti, důvod, proč mě bude Clemens asi stále nenávidět, je, že jeho žena, nebo spíše bývalá žena, byla nešťastnou náhodou zabita při bitvě o loď. I když se rozešli, stále ještě ji miloval. A bude mě činit odpovědným za její smrt.“

„Ale to se stalo ještě předtím, než ustala oživování,“ namítl Göring. „Byla asi jen přenesena jinam.“

„Na tom nezáleží. Zřejmě ji už nikdy neuvidí, takže pro něho to je, jako by byla mrtvá. I tak pro něho byla mrtvá, ještě než zemřela. Jak možná víte, zamilovala se do toho Francouze s dlouhým nosem, de Bergeraka.“

Jan se hlasitě zasmál.

„Ten Francouz byl jedním z nájezdníků. Kopl jsem ho do týlu hlavy, když jsem unikl z helikoptéry. Byl to taky de Bergerac, které propíchl mečem stehnem kapitánu Gwalchgywnnovi. Je to jediný

člověk, který kdy porazil Gwalchgywnna v šermu. Gwalchgywnn tvrdí, že odvedli jeho pozornost, jinak by se přes něj de Bergerac nikdy nedostal. Gwalchgywnnovi by se nelíbilo, kdybychom se s Clemensem usmířili. On taky prahne po pomstě.“

Hermann uvažoval, zda Gwalchgywnn – Burton – to skutečně takto cítil, ale když se rozhlédl, byl Angličan pryč.

V tu chvíli vstoupili dva námořníci a nesli malé bečky s alkoholem. Göring jednoho z mužů poznal. Copak tahle loď byla plná starých známých?

Byl to dobře vypadající muž střední výšky, útlé, ale šlachovité postavy. Měl krátké vlasy skoro pískové barvy a oříškově hnědé oči. Jmenoval se James McParlan a přijel do Parolanda den po Hermannově příjezdu. Hermann s ním hovořil o Církvi druhé šance, McParlan byl zdvořilý, ale odmítl ho.

Hermannovy vzpomínky na něho posílil fakt, že McParlan byl detektiv u Pinkertona, který se úspěšně vetřel do Molly Maguires na počátku sedmdesátých let devatenáctého století a nakonec ji zničil. Molly Maguires byla tajná teroristická organizace irských horníků v pennsylvánských hrabstvích Schuykill, Carbon, Columbia a Luzerne. Göring jako Němec z dvacátého století by o něm pravděpodobně nikdy neslyšel, kdyby nebyl velkým milovníkem příběhů o Sherlocku Holmesovi. . Dočetl se, že fiktivní Brakýři, Vermissa a McMurdo z románu o Holmesovi *Údolí strachu* Arthura Conana Doylea byly založeny na skutečných Molly Maguires, pennsylvánských hrabstvích a McParlanovi. To ho vedlo k přečtení knihy Alana Pinkertona o McParlanových dobrodružstvích, *The Molly Maguires*.

V říjnu 1873 se McParlanovi pod jménem James McKenna podařilo proniknout do této tajné společnosti. Mladý detektiv byl mnohokrát ve vážném nebezpečí, ale úspěšně vším proklouzl díky svojí odvaze, průbojnosti a hbitému myšlení. Po třech letech v tomto nebezpečném převleku odhalil vnitřní fungování organizace Maguires a totožnost jejích členů. Vůdci teroristů byli oběšeni, moc Molly Maguires byla zlomena. A majitelé dolů po mnoho desetiletí s horníky dále zacházeli, jako by to byl nevolníci.

McParlan vycházel kolem Hermanna a pohlédl na něj. Tvář měl zcela bezvýraznou; Hermann byl však přesvědčen, že ho McParlan poznal. Odvrátil oči příliš rychle. Navíc byl ten člověk školený detektiv a kdysi Göringovi řekl, že nikdy nezapomněl na žádnou tvář.

Byla to snad disciplína námořníka ve službě, která McParlanovi zabránila, aby se mu znovu představil? Nebo to bylo z jiného důvodu?

Vstoupil Burton a připojil se ke skupině. Po několika minutách odešel na toaletu u výtahu. Hermann se omluvil a šel za ním. Burton byl na vzdáleném konci záchodu, a nikdo poblíž něho nestál. Hermann přešel k němu a zatímco močil, promluvil tiše německy.

„Děkuji, že jste kapitánovi neprozradil mé pravé jméno.“

„Nedělal jsem to z lásky k vám,“ odušil Burton.

Burton spustil kilt, otočil se a přešel k umyvadlu. Hermann spěchal za ním. Za šumu hučící vody z kohoutku řekl: „Já nejsem ten Göring, kterého jste znal.“

„Možná, že ne. Nelíbí se mi žádný z vás.“

Hermann mu toužil vysvětlit rozdíl mezi oběma osobnostmi, ale neodvažoval se ztrácet čas. Spěchal zpět do pozorovatelný.

Jan na něho čekal, aby všem oznámil, že půjdou nahoru na palubu. Tam budou mít otevřený výhled na jezero, do kterého loď právě vplouvala.

Před nimi, pokud jen dohlédli, se tyčily různě vysoké kamenné věže, z vody vystupovaly útvary nejrůznějších tvarů. Byly většinou narůžovělé, ale byly tu i černé, hnědé, purpurové, zelené, šarlatové, oranžové a modré skály. Přibližně jedna z dvaceti měla vodorovné pruhy červené, zelené, bílé a modré barvy, různě široké.

Hermann jim řekl, že na západním konci jezera se hory naklánějí a tvoří těsnou úžinu asi dvě stě stop širokou a mezi hladkými svislými stěnami sedm tisíc stop vysokou. Proud zde byl tak silný, že žádná loď poháněná lidskou silou nebo větrem by nemohla plout proti němu. Lodní doprava tu byla jednosměrná, po proudu Řeky, a nedalo se s tím nic dělat.

„Těsně za úžinou je poměrně úzké údolí, i když Řeka je tam celou míli široká. Jsou tam grálové kameny, ale nikdo tam nežije.

Zřejmě kvůli proudu, který je tak silný, že brání rybaření i plachtění všude kromě úžiny. A v Údolí tam je málo slunečního svitu. Asi o půl míle dál je však záliv, kde lodě mohou zakotvit.

Několik mil nad zálivem se Údolí znatelně rozšiřuje. Tam začíná země chlupatých obrů s mohutnými nosy, titantropů nebo obrů. Podle toho, co jsem slyšel, jich bylo zabito tolik, že polovinu jejich populace teď tvoří lidé normální velikost.“

Göring se odmlčel; věděl, že to, co řekne, bude ostatní zvláště zajímat, nebo aspoň by mělo.

„Předpokládá se, že od úžiny je to *jen* dvacet mil k pramenům Řeky.“

Snažil se Janovi vnuknout myšlenku, že by bylo lepší plout dál. Jestliže jsou prameny tak blízko, proč by se tu měl zastavovat a bojovat? Zejména když bude pravděpodobně poražen. Proč nepokračovat k pramenům a odtamtud nevyslat expedici k věži v mlhách?

„Vskutku,“ přisvědčil Jan.

Pokud se chytil na háček, nedal najevo, že by se tak stalo. Zajímala ho jen úžina a oblast bezprostředně za ní.

Po několika Janových dotazech Hermann pochopil, co má Jan v úmyslu. Záliv bude ideálním místem pro opravy. A záliv bude ideální pro čekání na *Nikoli k pronajmutí*. Kdyby ji *Rex* mohl překvapit, až bude proplouvat skrz úžinu, mohl by na ni vypustit několik torpéd. Musela by se však řídit dálkově, protože se úžina točila aspoň na třech místech.

A kdyby Jan zakotvil v zálivu, udržel by posádku v bezpečí před pacifistickým vlivem Církve.

Göringovy úvahy o Janových záměrech byly správné. Po jednodenní návštěvě u La Vira Jan nechal zvednou kotvy a vplul s *Rexem* do úžiny. Znovu zakotvil v zálivu a ze břehu nechal postavit k lodi visutou palubu. Čas od času král Jan a někteří jeho důstojníci, anebo jenom důstojníci, vyrazili do Agleja. I když byli pozváni, aby zůstali na noc nebo ještě déle, nikdy tak neučinili.

Jan La Vira ujistil, že se na jezero nevydává, aby bojoval.

La Viro ho přemlouval, aby jednal o čestném míru, přičemž by sám vystupoval jako prostředník.

Jan během prvních dvou setkání s La Virem odmítl. Pak během třetího setkání La Vira i Göringa překvapil, když souhlasil.

„Ale myslím si, že to bude mrhání časem a silami,“ upozornil je. „Clemens je duševně chorý. Určitě myslí jen na dvě věci, Dostat svou loď zpět a zabít mě.“

La Viro byl šťasten, že Jan alespoň projevil snahu. Hermann tak spokojený nebyl. To, co Jan říkal a co dělal, nebylo vždy totéž.

Přes La Virovo naléhání Jan odmítl misionářům povolit, aby si s jeho posádkou promluvili o Církvi. Na konci svažité stezky postavil strážce, aby se ujistili, že jí misionáři neprojdou. Jako omluvu samozřejmě uvedl, že by nechtěl, aby je napadli Clemensovi námořníci. La Viro Janovi řekl, že nemá právo bránit v průchodu nebojícím osobám. Jan odpověděl, že s nikým nepodepsal žádnou dohodu o průchodu stezkou. Teď ji drží a tím může určovat práva sám.

Uplynuly tři měsíce. Hermann čekal na příležitost, až si bude moci vzít Burtona a Frigata stranou, až přijdou do Agleja. Jejich návštěvy byly poměrně nepravidelné a když se ve městě objevili, nikdy nepřišli sami.

Jednoho rána byl Hermann povolán do chrámu. La Viro mu sdělil novinku, kterou právě předaly bubny. *Nikoli k pronajmutí* bude do dvou týdnů v Agleju. Göring se s ní má setkat na stejném místě jako s *Rexem*.

I když se Clemens nechoval přátelsky v době, kdy ho Hermann poznal v Parolandu, neměl vůči němu vražedné úmysly. Když Göring vystoupil ke kormidelně, překvapilo ho, že rád vidí Clemense i obrovitého titantropa, Joea Millera. Američan ho navíc poznal během čtyř sekund. Miller tvrdil, že ho rozpoznal podle pachu.

„I kdyf,“ řekl Miller, „nepáchnete úplně ftejně jako dvív. Jfte fítit líp nev tehdy.“

„Třeba je to pach svatosti,“ zasmál se Hermann.

Clemens se zašklebil a dodal: „Ctnosti i neřesti mají svou vlastní chemii? Nu, proč ne? Jak jsem cítit já po těch čtyřiceti letech cesty, Joe?“

„Tvochu jako ftavá pantevife,“ zaryl si Joe.

Nebylo to setkání starých přátel po dlouhém odloučení. Ale Göring měl pocit, že jsou z nějakého důvodu stejně rádi, že ho vidí, jako on sám. Třeba to byl nějaký pokřivený druh nostalgie. Nebo tu mohl sehrát svou roli i pocit viny. Mohli se cítit odpovědnými za to, co se mu stalo v Parolandu. Samozřejmě k tomu neměli důvod, protože Clemens udělal vše, co mohl, aby ho přiměl opustit stát, než se mu stane něco zlého.

Stručně mu vypověděli, co se stalo od doby, kdy ho viděli naposledy. A on jim vyprávěl o svých dosavadních zkušenostech.

Přešli do salónu, aby si dali drink a představili ho významným osobnostem na lodi. Z letové paluby, kde cvičil šerm, zavolali Cyrana de Bergerac.

Francouz si na něho vzpomínal, i když ne příliš dobře. Clemens znovu vysvětlil, co Hermann dělá, a pak si de Bergerac vzpomněl na Göringovo kázání.

Čas rozhodně zanechal na Clemensovi i de Bergarakovi své stopy, pomyslel si Hermann. Američan se zřejmě vzdal své nelibosti k Francouzovi a odpustil mu, že měl Olivii Clemensovou za milenku. Oba teď spolu dobře vycházeli, povídali si, žertovali a smáli se.

Pak přišel okamžik, kdy příjemné chvíle skončily. Hermann začal: „Předpokládám, že jste slyšeli, že loď krále Jana před třemi měsíci připlula do Agleja? A že na vás čeká těsně za úžinou na západním konci jezera?“

„Věděli jsme, že se mezera mezi námi zkracuje,“ mračil se Clemens „Ale ne, nevěděli jsme, že přestal utíkat!“

Hermann mu popsál, co se odehrálo, když přišel na *Rexe*.

„La Viro stále ještě doufá, že si s Janem dokážete navzájem odpustit. Říká, že po tak dlouhé době už nezáleží na to, kdo to původně zavinil. Říká také...“

Clemensova tvář se zachmuřila a zrudla.

„Jemu se to snadno mluví o odpuštění!“ zaburácel. „Tak ať si lidně mluví o odpuštění až do soudného dne, já mu bránit nebudu! Kázání nikdy někomu neublíží a někdy i prospěje – když si chcete zdřímnout.“

Ale já jsem neurazil tak dlouhou cestu a nezažil tolik útrap, bolesti a zrady jen proto, abych Jana poplácal po hlavě a řekl, mu, že

pod vši tou špínou je správný chlap, a pak mu dal pusu a šel svou cestou.

„Ano, Jane, usilovně ses snažil získat moji loď a udržet ji opřed všemi těmi ozbrojenými darebáky, kteří se ti snažili tak těžce získanou říční loď sebrat. K čertu, Jane, já jsem tebou pohrdal a nenáviděl jsem tě, ale to bylo už dávno. Mně už na tom nezáleží, já mám měkké srdce.“

To tedy nemám!“ zahřměl Clemens. „Chystám se jeho loď potopit, tu loď, kterou jsem kdysi tak miloval! Teď už bych ji ani nechtěl! On ji znectil, pošpinil, ponížil! Potopím ji, nikdo ji už nespatří. A tak nebo onak zbavím tento svět Jana Bezzemka. Až s ním skončím, bude se jmenovat Jan Bezživot!“

„Doufali jsme,“ nevzdával se Hermann, „že po všech těch letech, celých dvou generacích, jak se dříve počítalo, mohl váš hněv vychladnout, snad úplně zmizet. Že...“

„To určitě,“ přisvědčil Clemens sarkasticky. „Bývaly minuty, dny, týdny, dokonce měsíce, ba tu a tam i celý rok, kdy jsem na Jana vůbec nepomyslel. Ale když jsem už byl unaven tou věčnou cestou po Řece, když jsem toužil vydat se na břeh a zůstat na něm, zbavit se toho věčného pleskání koles v uších a nekonečné rutiny, toho zastavování třikrát denně, abychom nabili grály i batenzátor, nekonečných sporů k řešení a stále nových administrativních detailů a moje srdce se občas i zastavilo, když jsem spatřil tvář podobnou mé milované Livy nebo Susy nebo Jean nebo Claře a pak jsem zjistil, že to není žádná z nich...nu, to jsem byl tak unaven, že jsem to skoro vzdal a řekl Cyranovi: ‚Tak Cyrano, teď budeš kapitánem ty. Já jdu na břeh, trochu si odpočinu a pobavím se, zapomenou na tuhle ohromnou krásku. Ty ji vezmi po Řece dál a nevracej se.‘ A tehdy jsem si vzpomněl na Jana a na to, co mi udělal a co já udělám jemu. Pak jsem se sebral a zvolal jsem: ‚Kupředu, dál, stále výš! Pokračuj, dokud zlotřilého Jana nedoženeme a nepošleme ho na dno Řeky!‘ A právě to, pomyšlení na můj úkol a mé nejvroucnější přání, aby Jan přede mnou žebroňil, než mu zakroutím krkem, to mě nutí plout stále dál, jak říkáte, po dvě generace!“

„Je mi líto, že to slyším,“ bylo jediné, co Hermann mohl odpovédět.

Bylo zbytečné cokoli dodávat.

25

Burton opět trpěl příšernou nespavostí a tiše vyšel z kajuty. Alice spala klidně dál. Sešel do matně osvětlené chodby, ven ze sektoru pro důstojníky a na přistávací palubu *Rexe*. Pod zábradlím paluby B se začínala tvořit mlha. Paluba A už byla úplně v mlze. Přímo nad ním obloha jasně zářila, ale na západní straně se mraky rychle blížily k lodi. Na obou stranách Údolí zakrývaly hory velkou část oblohy. I když *Rex* zakotvil v malém zálivu dvě míle nad úžinou, Údolí se tu rozšiřovalo jenom trochu. Bylo to chladné místo, pochmurné, vyvolávající malomyslnost. Pro Jana nebylo lehké udržovat tady morálku.

Burton zívł, protáhl se a uvažoval, že si zapálí cigaretu nebo snad doutník. K čertu s tou nespavostí! Za šedesát let na tomto světě se už měl naučit, jak překonat tu kletbu, která ho provázela i padesát let na Zemi. (Bylo mu devatenáct, když ho ta strašná věc potkala.)

Měl k dispozici spoustu metod, jak s ní bojovat. Hinduisté jich měli tucet; muslimové další tucet. Několik divošských kmenů od jezera Tanganjika měli zaručené léky. A i na tomto světě vyzkoušel pěknou řádku dalších technik. Súfista Nur el-Musafír mu ukázal metodu, která se zdála účinnější než všechny, jimž se až dosud naučil. Ale po třech letech se ten starý ďábel Nespavost pomalu, jednu noc po druhé u něho znovu pohodlně usadil. Nějakou dobu měl velké štěstí, když se dobře vyspal dvě noci ze sedmi.

Nur mu řekl: „Můžeš nespavost porazit, když víš, co ji způsobuje. Mohl bys udeřit ve zdroji.“

„Joo,“ přikývl Burton. „Kdybych věděl, co a kde ten zdroj je. Mohl bych ho popadnout, porazilo bych víc než jen nespavost. Mohl bych dobýt celý svět.“

„Především musíš dobýt sám sebe,“ poučil ho Maur. „Ale až to uděláš, zjistíš, že nestojí za to dobývat svět.“

Oba strážníci u zadního vchodu do sektoru důstojníků se procházeli v poloviční temnotě přistávací paluby, otočili se, přešli ke středu paluby, každý slavnostně nastavil pušku k tomu druhému,

znovu se otočili, přešli k okraji přistávací paluby, opět se otočili a tak dále.

Během této čtyřhodinové hlídky byli na stráži Tom Mix a Grapshink. Burton si s nimi neváhal povídat, protože dva strážníci byli před důstojnickým sektorem, dva v kormidelně a mnoho dalších v různých částech lodi. Od nájezdu Clemensových lidí stavěl Jan noční hlídky po celé lodi.

Burton si chvíli povídal s Grapashinkem, severoamerickým Indiánem, v jeho vlastním jazyce. Burton si dal tu práci, aby se mu naučil. Tom Mix se s ním připojil a oběma vyprávěl oplzlý vtip. Zasmáli se, ale pak Burton prohlásil, že slyšel jeho odlišnou verzi v etiopském městě Hararu. Grapshink se přiznal, že i on slyšel další verzi, když žil na Zemi. Mohlo to být kolem roku 30... před naším letopočtem.

Burton jim řekl, že zkontroluje ostatní strážné. Sešel po schodech na hlavní palubu B a přešel k zádi. Když zahlédl v mlze matné světlo, spatřil, jak se v zorném úhlu koutku jeho levého oka něco pohybuje. Než se k tomu mohl otočit, cosi ho udeřilo do hlavy.

O něco později se probudil na zádech a zíral vzhůru do mlhy. Houkaly sirény, některé docela blízko něho. Silně ho bolelo v zátylku. Nahmatal bouli, trhl sebou a zjistil, že má prsty vlhké od krve. Když se vyškrábal na nohy a ještě se motal, zjistil, že svítí světla všude na lodi. Lidé běhali kolem něj a cosi volali. Jeden se u něho zastavil, Alice.

„Co se ti stalo?“ vykřikla.

„Nevím,“ odpověděl, jen to, že mě někdo pořádně bacil.“

Zamířil ke přídi, ale musel se zastavit a zachytit se rukou o zeď.

„Tak pojď,“ naléhala, „zavedu tě na ošetřovnu.“

„K čertu s ošetřovnou! Pomoz mi do kormidelny. Musím to ohlásit králi.“

„Jsi blázen“ vyčítala mu. „Můžeš mít otřes mozku nebo prasklou lebku. Neměl bys ani chodit. Měl bys být na nosítkách.“

„Nesmysl,“ zavrčel a vykročil. Dala mu paži kolem svých ramen, aby ho mohla napůl podpírat. Opět vyrazili ke přídi. Slyšel, jak vytahují kotvy, jak chřestí řetězy v západkách. Prošli kolem lidí obsluhujících parní kulomety a raketové torpédometry.

„Co se stalo?“ zavolala Alice na jednoho muže.

„To já nevím! Někdo říkal, že ukradli velký člun. Zloději ho vzali nahoru po Řece.“

Burtona napadlo, že pokud to je pravda, musel ho udeřit někdo, kdo hlídal, aby zloděje nikdo nepřekvapil.

Byl si jistý, že ‘zloději’ byli členy posádky. Nepředpokládal, že by se někdo mohl nepozorovaně dostat na palubu. Sonary, radar a infradetektory byly zapnuté od nájezdu každou noc. Jejich operátoři by se neodvážili usnout. Poslední, komu se před deseti lety to stalo, byl vyhozen z lodi do Řeky dvě minuty po tom, co ho přistihli.

Když Burton dorazil do kormidelny, musel několik minut čekat. Když s ním mohl král mluvit. Burton ohlásil, co se mu stalo. Jan neprojevil ani trochu soucitu; byl bez sebe vztekem, nadával vydával příkazy a zuřivě dupal.

Nakonec přikázal: „Jděte do ošetrovny, Gwalchwynne. Pokud vás doktor prohlásí za práce neschopného, převezme vaši práci Demugts. Teď toho námořníci stejně moc dělat nemohou.“

„Ano, Sire,“ přisvědčil Burton a šel do nemocnice na palubě C.

Doktor Doyle mu zrentgenoval lebku, vyčistil mu ránu na hlavě, zavázal ji a nařídil mu na chvíli si lehnout.

„Nemáte žádnou zlomeninu ani otřes mozku. Potřebujete jen odpočinek.“

Burton ho poslechl. Brzy nato zazněl v ampliínech Strubewellův hlas. Zmizelo dvanáct lidí, sedm mužů a pět žen.

Pak ho vystřídal sám Jan, zřejmě příliš rozzuřený, než aby svému prvnímu důstojníkovi dovolil přečíst jména dezertérů. Chvějící se hlasem nazval těch dvanáct ‘zrádnými prašivými psy, rebelantskými prasaty, odpornými smrdutými tchoři, zbabělými šakaly, skvrnitými hyenami’.

„Opravdový zvěřinec,“ utrousil Burton směrem k Alici.

Poslouchal vyvolávání jmen. Všichni byli podezřelí, že jsou agenty, všichni tvrdili, že zemřeli po roce 1983.

Jan si myslel, že dezertovali, protože se báli bojovat.

Kdyby nebyl tak rozzuřený a normálně uvažoval, byl by si Jan vzpomněl, že těch dvanáct prokázalo svou odvahu v mnoha bitvách.

Burton věděl, proč uprchli. Chtěli se dostat co nejrychleji k věži a nechťeli svádět boj, který považovali za zcela zbytečný. Proto ukradli člun a teď se co nejrychleji hnali proti proudu Řeky. Nepochybně doufali, že je Jan nebude pronásledovat že se příliš zaměřil na Clemense.

Ve skutečnosti se Jan obával, že by *Nikoli k pronajmutí* mohla připlout úžinou, zatímco by se Rex honil za člunem. Stráže na stezce nad úžinou ale měly vysílačku a okamžitě by ohlásily, kdyby se *Nikoli k pronajmutí* blížila ke kanálu. Ale kdyby se Rex dostal příliš daleko na horní tok, nestačil by se vrátit včas, aby Clemensovu loď zablokoval.

Přesto se Jan rozhodl riskovat. Nechtěl dovolit, aby dezertéři se člunem unikli. Potřeboval jej pro nadcházející bitvu, A zoufale toužil chytit těch dvanáct a potrestat je.

Za starých časů na Zemi by je mučil. Dal by je pravděpodobně natáhnout na žebřík a na kolo a nechal by je pálit, ale věděl, že tato posádka, nebo alespoň většina z ní, by takové barbarství nepřipustila. Dovolili by, aby těch dvanáct bylo zastřeleno, i když by se jim to příliš nelíbilo, protože bylo třeba udržovat disciplínu. A navíc jim krádež člunu ještě přitížila.

Burton náhle zasténal. Alice se lekla: „Co ti je, miláčku?“

„Nic,“ hekl. „Jen nápor bolesti.“

Protože kolem byly další sestry, nemohl jí říci, že si právě uvědomil, že Strubewell zůstal na palubě. Proč? Proč nešel s ostatními agenty?

Poděbrad! Poděbrad, ten český inženýr, hlavní podezřelý. Jeho jméno na seznamu nebylo.

Další otázka k desítkám dalších, které jednoho dne některému agentovi položí. Třeba by do té doby neměl čekat. Proč nejít k Janovi a neříci mu pravdu? Jan by dal Poděbrada i Strubewella zavřít a dal by je vyslechnout s rychlostí, kterou by nebrzdily žádné právní překážky a záznamy.

Ne. Teď se to udělat nedalo. Jan by na to neměl čas. Bude to muset počkat až po bitvě. Kromě toho by ti dva prostě spáchali sebevraždu.

Anebo ne?

Ted', když ustalo ožívání, spáchal by jakýkoli agent sebevraždu?

Mohl by, uvažoval Burton. Jen proto, že obyvatelé Údolí nebyli ožívání, nemuselo přestat fungovat ožívání agentů. Mohli opět povstat někde jinde, v rozlehlých podzemních komorách ve věži.

Burton tomu ale nevěřil. Kdyby agenti byli ožívání jinde, neváhali by se vrhnout do sebevražedného expresu. Necestovali by kolesovou lodí, aby se dostali do věže.

Pokud on, Strubewell a Poděbrad bitvu přežijí, chytí je, až nebudou na pozoru, omráčí je, než stačí vyslat mentální kód, který vpraví jed do těch černých kuliček v jejich předním mozku a až se budou probírat, zhypnotizuje je.

Byla to příjemná představa. Ale proč vlastně těch dvanáct uteklo a ti dva zůstali?

Zůstali snad na lodi proto, aby mohli provést sabotáž, kdyby se zdálo, že Jan těch dvanáct chytí?

Vypadalo to jako jediné vysvětlení. V tom případě musí jít Burton za Janem a prozradit je.

Ale věřil by mu král? Nemyslel by si, že má z té rány do hlavy halucinace?

Mohl by si to myslet, ale Burton ho bude muset přesvědčit, až přivede Alici, Kazze, Loghu, Frigata, Nura, Mixe, Londona a Umslopogaase jako svědky.

V té době by však už Strubewell a Poděbrad mohli zjistit, co se děje, a uprchnout. Co horšího, mohli by vyhodit loď do povětří nebo udělat to, co si naplánovali.

Burton zamával prstem na Alici. Když přišla, tichým hlasem ji požádal, aby předala zprávu Nur el-Musafirovi. Nur měl umístit jednoho nebo více lidí z jejich skupiny u Poděbrada v kotelně a u Strubewella v kormidelně. Pokud by některý z nich udělal cokoli podezřelého, něco, co by mohlo ohrozit loď, mají ho okamžitě praštit do hlavy. Kdyby to nebylo možné, mají ho zastřelit nebo bodnout nožem.

Alici se rozšířily oči.

„Proč?“

„Vysvětlím ti to později!“ zašeptal zuřivě. „Běž, dokud je ještě čas!“

Nur pochopí, co ty rozkazy znamenají. A postará se, aby byly nějak splněny. Nebude jednoduché dostat někoho do kotelny a do kormidelny. V tomto okamžiku byl každé na svém stanovišti. Opustit je z jakéhokoli důvodu bez dovolení byl vážný zločin. Nur bude muset myslet rychle a chytře, aby mohl poslat někoho hlídat ty dva.

A pak Burton zvolal: „Mám to!“

Zvedl telefon ošetřovny a zavolal do kormidelny. Telefonista chtěl zavolat Strubewella, ale Burton trval na tom, že chce mluvit se samotným králem. Janovi se to vůbec nelíbilo, ale udělal, oč ho Burton žádal, a sestoupil do pozorovací místnosti. Tam zmáčkl spínač, který znemožňoval komukoli odposlechnout jejich rozhovor na telefonní lince kormidelny, pokud by nebyla napíchnuta.

„Sire,“ začal Burton, „přemýšlel jsem. Jak můžeme vědět, že dezertéři nenechali na palubě bombu? A kdyby to vypadalo, že je chytíme, mohli by vyslat kódovanou zprávu a bomba by vybuchla.“

Po krátkém tichu se Jan o něco vyšším hlasem zeptal: „Myslíte, že by to bylo možné?“

„Když to napadlo mě, proč by to nenapadlo i dezertéry?“

„Okamžitě zahájím pátrání. Pokud si na to cítíte, můžete se k němu přidat.“

Jan zavěsil. O minutu později zaduněl v tlampačích Strubewellův hlas. Vydával příkaz prohledat každý palec na lodi a hledat bombu. Důstojníci měli okamžitě zorganizovat pátrací družstva. Strubewell určil, kdo odpovídá za kterou část lodi, a přikázal jim, aby se dali do práce.

Burton se usmál. Nebylo nutné Janovi cokoli prozrazovat a Poděbrad i Strubewell budou muset vést pátrání po těch bombách, které možná sami nasadili.

26

Burton vyšel ze dveří. Protože mu nepřikázali žádnou oblast, považoval se za volného agenta. Půjde na palubu A neboli kotelní a prozkoumá stroje a místnost se střelivem.

Právě, když sestupoval po schodech na palubu B, zaslechl výstřely z pistole a křik. Přicházely zřejmě zespoda, takže spěchal dolů a sykal bolestí pokaždé, když došlápl nohou na schod. Když se dobelhal na palubu A, uviděl dav u zábradlí, půl délky lodi daleko. Přešel k němu, prodal si cestu dopředu a pohlédl na předmět jejich pozornosti.

Bylo to mazač jménem James McKenna. Ležel na boku, vedle jeho otevřené ruky ležela pistole. Do spánku měl pevně zaražený tomahavk.

Předstoupil Dojiji, obrovský Irokéz, zastavil se a tomahavk vytáhl.

„Střílel na mě a minul,“ prohlásil.

Král Jan měl vydat rozkazy cestou vzkazů, nikoli tlampači. Pak by mohli McKennu chytit při činu, když v temném koutě strojovny pokládal k trupu plastickou výbušninu. Nakonec na tom ale nezáleželo. McKenna vyšel z přístěnku v okamžiku, kdy uslyšel rozkaz k pátrání. Choval se chladně a nonšalantně. Pomocník elektroinženýra ho však zahlédl a postavil se mu a McKenna ho zastřelil. Pak utekl a na cestě ven k zábradlí zastřelil dalšího muže a ženu. Pátrací skupina, která běžela k němu, na něho střílela, ale minula ho. Jednoho z nich zranil, ale Dojijeho netrefil. Teď tu McKenna ležel mrtvý a nemohl jim říci, proč se pokusil vyhodit loď do povětří.

Král Jan sešel dolů, aby se na bombu podíval. Hodinový stroj byl dráty připevněn k roznětce a beztvaré hromadě plastiku. Do výbuchu zbývalo 10 minut a 20 sekund.

„Je toho dost, aby to udělalo v trupu díru větší než celý pravobok, Sire,“ prohlásil vesele pyrotechnik. „Mám to odstranit, Sire?“

„Ano. Okamžitě,“ nařídil král Jan chladně. „Ale je tu jedna věc. Tady není rádiový přijímač, že?“

„Ne, Vaše Veličenstvo.“

Jan se zamračil. „Podivné,“ zamumlal. „Nerozumím tomu. Proč by ti dezertéři nechávali jednoho ze svých vzadu, aby nastavil hodinový stroj, když to mohli přivést k výbuchu mnohem snadněji

vysílačkou? McKenna mohl být s nimi. Nemuseli ohrozit jednoho z vlastních lidí. Nedává to smysl.“

Burton byl ve skupině důstojníků, kteří Jana doprovázeli. Neříkal nic. Proč by se měl namáhat s vysvětlováním, pokud by jeho vysvětlení vůbec k něčemu bylo?

McKenna se ukázal bezprostředně po nájezdu z *Parsevala* a dobrovolně se nabídl, že nahradí jednoho ze zabitých mužů. Burtonovi připadalo jasné nebo alespoň možné, že McKennu vysadili letadlem nebo padákem či kluzákem ze vzducholodi *Parseval*. Jak říkali těmhle lidem ve dvacátém století? ‚Pátá kolona‘... to bylo ono. Clemens tu toho muže nasadil, když *Nikoli k pronajmutí* dohnala *Rexe*. Dostal rozkaz vyhodit loď do vzduchu, až přijde čas.

Co Burton nechápal, bylo, proč Clemens zatím nevydal příslušný rozkaz. Proč McKenna loď nevyhodil do vzduchu už při první příležitosti? Proč čekal celých čtyřicet let? Zvláště když bylo pravděpodobné, že po tak dlouhém životě mezi posádkou *Rexe* by k ní mohl McKenna pocítit sympatie? Byl by oddělen od svých druhů z *Nikoli k pronajmutí* a jeho loajalita by téměř nevyhnutelně, i když pozvolna přešla od těch, kteří by byli pro něho vzdálenou vzpomínkou, k těm, s nimiž dlouho žil v těsné blízkosti.

Nebo tohle Clemens nebral v úvahu?

Nebylo to pravděpodobné. Jak věděl každý, kdo četl jeho dílo, byl Clemens skvělý psycholog.

Bylo možné, že Clemens dal McKennovi příkaz nezničit *Rexe*, dokud to nebude opravdu nutné.

Král Jan pokynul směrem k mrtvému. „Vyhod’te tu špínu do Řeky.“

Stalo se. Burton by si rád našel důvod, proč tělo odnést do márnice. Tam by mohl otevřít lebku a prozkoumat mozek, zda na něm není malá černá kulička. Ale bylo už pozdě. McKennu otevrou tak jediné ryby.

Ať už se stalo cokoli, pro McKennu to skončilo. A i když jednu bombu našli, pátrání pokračovalo. Konečně bylo odvoláno. Na celé lodi venku ani vevnitř nebyly žádné tajně umístěné výbušniny. Potápěči prozkoumali každý palec vnějšího trupu.

Burton předpokládal, že pokud dezertéři měli alespoň špetku rozumu, museli nechat před útekem loď potopit. Pak by je nemohla pronásledovat loď samotná ani její letadla. Ale byli to agenti a nenáviděli násilí, i když ho byli schopni, vyžadovala-li to situace.

Existoval jen jeden způsob, jak zjistit, zda McKenna byl agentem Etiků nebo Samuela Clemense.

Jedna věc byla jistá. Poděbrad a Strubewell nebyli sabotéři.

Ale proč zůstali na palubě?

Přemýšlel o tom problému, rozebíral ho pořád dokola. Pak zvolal: „Aha!“

Byli to dobrovolníci. Rozhodli se zůstat na lodi, protože na palubě *Nikoli k pronajmutí* byl někdo, s kým se chtěli spojit. Ti lidé mohli být nepřátelé nebo přátelé, ale oba měli důvod, aby se s těmi osobami chtěli setkat. Proto mimořádně riskovali a rozhodli se zůstat na *Rexu* i během bitvy. Pokud *Rex* zvítězí, což by mohl, i když okolnosti byly spíše proti němu, a ti dva přežijí, dostanou se k těm, kteří jsou na Clemensově lodi.

Ale.... Jak by ti dva mohli vědět, že osoby, které hledají, jsou na palubě *Nikoli k pronajmutí*?

Mohli by mít nějaké tajné metody komunikace. Jaké, to si Burton neuměl představit.

Začal uvažovat o agentech, kteří dezertovali. Věděli o lodích v jeskyni na pobřeží polárního moře a o dveřích u základny věže?

Doufal, že neslyšeli Paherihovo příběh. Pokud věděl, jen on a Alice, Frigate, Loghu, Nur, London, Mix, Kazz a Umslopogaas věděli o objevu starověkého Egyptana. Tedy, byli jediní na lodi. Budou tu další, možná mnoho dalších, kteří Paherihovo příběh slyšeli z první ruky a pak ze druhé, třetí a čtvrté.

Pokud ale věděl, mohl být “X” mezi dezertéry. Což znamenalo, že i agenti by znali tajný vchod.

Ale nemuselo tomu tak být. “X” mohl vystupovat jako spřátelený agent. Uprchl s nimi, ale měl v plánu je využít, aby se dostal do věže. A pak se postará, aby stejně jako Achnaton a ostatní Egyptané v jeho skupině ztratili vědomí nebo zemřeli.

Nebo možná... Poděbrad a Strubewell věděli, že “X” je na *Nikoli k pronajmutí*.

Jenže... kterýkoli z nich mohl být “X”.

Burton pokrčil rameny. Bude muset nechat události, aby se přihlásily samy, než bude mít šanci je ovlivnit. Pak se na ně vrhne jako sova na myš.

Tohle nebyl ten nejlepší příklad. Agenti i Etikové připomínali spíše tygry.

Vlastně v tom nebyl tak veliký rozdíl. Zaútočí, až bude muset.

Znovu uvažoval, že by králi Janovi všechno pověděl. Tak by se ujistil, že zajatí agenti by nebyli namísto popraveni. Jistě, museli by agenty omráčit, než by mohli spáchat sebevraždu. Ale když jich měli chytit dvanáct – pokud by měl počítat i Strubewella a Poděbrada, tak čtrnáct –, určitě by byl jeden z nich v bezvědomí... no, ještě chvíli počká. Nemusí hned všechno vyžvanit Janovi.

Lod' opět zastavila k zakotvení, zatímco žabí muži prohlíželi trup. Pak se znovu vydala nejvyšší možnou rychlostí proti proudu Řeky. Znovu se ale přiblížila ke břehu, aby zahákla kovovou čepičku na grálový kámen. Přišel úsvit, kameny zahřměly a zablýskaly. Čepičku stáhli zpět do lodi a znovu se hnali za dezertéry. Brzy po snídani zahřáli motory tří letadel. Potom odstartovali Voss a Okabe ve svých dvouplošnicích a torpédový bombardér vyroloval z otevřené sekce letové paluby na zádi.

Piloti dokáží zpozorovat člun do hodiny nebo do dvou. Co se stane pak, bylo plně na nich, v mezích Janových rozkazů. Nechtěl nechat člun potopit nebo vážně poškodit, protože ho potřeboval v bitvě, která je čekala. Letadla mohla na člun střílet a pokud možno mu bránit, aby pokračoval dál proti proudu Řeky. Musí ho zdržet, než ho *Rex* dohoní.

Hodinu a dvaadvacet minut po startu se Okabe ohlásil. Zpozoroval člun a snažil se spojit s dezertéry rádiem. Nedostal žádnou odpověď. Tři letadla se snesla nad člun v řadě a střílela na něj z kulometů. Ne však příliš dlouho, protože olověné kulky byly příliš vzácné a budou je potřebovat v boji proti *Nikoli k pronajmutí*. Když těch několik dávek nepřinutilo dezertéry, aby se vzdali, otočili se po proudu nebo opustili člun, pak shodí poblíž člunu bomby.

Okabe rovněž hlásil, že člun byl několik mil za místem, kde se Údolí náhle rozšiřovalo. To byla oblast, do které se člun vydal před

dvěma měsíci kvůli údržbě motoru. Jeho posádka hovořila s mnoha titantropy, samozřejmě v esperantu, ve snaze naverbovat aspoň čtyřicet z nich jako námořníky. Král Jan uvažoval, že by se přiblížil k *Nikoli k pronajmutí* a vyslal těch čtyřicet obrů v útočných člunech. Dvacet takových, jako byl Joe Miller, by velmi krátce zlikvidovalo všechny na Clemensově lodi. Ani silný Miller by nedokázal odolat řádění tolika svých soukmenovců.

K Janově zklamání a znechucení jeho muži zjistili, že všichni oslovení titantropové byli členy Církve druhé šance. Odmítli bojovat a vlastně se sami snažili obrátit posádku na víru.

Pravděpodobně existovali i titantropové, kteří nesedli na vějičku kázání misionářů. Ale nebyl čas po nich pátrat.

Ted' se letadla snášela ke člunu, zatímco lidé na pobřeží, zčásti průměrně velcí příslušníci druhu *Homo sapiens*, zčásti opravdoví obři, se shromáždili u břehu, aby si prohlédli všechny stroje.

Náhle se ozval Okabe: „Člun míří k pravému břehu!“

Prudce zamířil dolů, ale nestřílel. Nemohl zasáhnout člun, aniž by zasáhl mnoho domorodců, a měl příkazy nijak je nerozzlobit, pokud to bylo možné. Jan nechtěl proplouvat nepřátelským územím, až *Rex* potopí *Nikoli k pronajmutí*.

„Dezertéři vyskakují ze člunu a brodí se ke břehu!“ hlásil Okabe. „Člun pluje volně po proudu.“

Jan zaklel a pak nařídil torpédovému bombardéru, aby přistál na Řece. Jeho střelec se měl nalodit na člun a vrátit jej na *Rex*. A musí to udělat rychle, než se nějaký domorodec rozhodne vyplavat a přivlastnit si člun pro sebe.

„Dezertéři splynuli s davem,“ referoval Okabe. „Až odplujeme, zřejmě zamíří do kopců.“

„Pane na nebi!“ vyjekl Jan. „Nikdy je už nenajdeme.“

Burton, který byl v té době v kormidelně, to nekomentoval. Věděl, že agenti později ukradnou plachetnici a budou pokračovat dále proti proudu. *Rex* by ji zajal, pokud nebude potopen nebo příliš poškozen, aby mohl pokračovat.

Několik minut poté, co byl člun opět naložen na *Rex* a obě stíhačky přistály, zazářilo oranžové světlo na vysílače kormidelny. Operátorovi se rozšířily oči a byl tak ohromen, že na chvíli nemohl

vůbec promluvit. Po třicet let čekal on i jeho druhové u vysílačky na tento okamžik, i když už ani nepředpokládali, že k němu dojde.

Konečně se operátor vymáčkl.

„Sire! Sire! Clemensova frekvence!“

Frekvenci, kterou *Nikoli k pronajmutí* používala, samozřejmě znali. Clemens ji mohl změnit, ale i tak vysílačka *Rexe* prohledávala vlnová pásma, až by ji objevila. Clemens ale zřejmě neviděl žádný důvod k přechodu na jinou vlnovou délku. V těch několika případech, kdy *Rex* zachytil vysílání z *Nikoli k pronajmutí*, byla zpráva kódovaná.

Tentokrát ale ne. Zpráva nebyla určena *Parsevalu*, letadlům ani člunům z *Nikoli k pronajmutí*. Byla v nekódovaném esperantu a určena *Rexu*.

Mluvčí nebyl Sam Clemens osobně. Byl to John Byron, Clemensův první důstojník. A přál si hovořit nikoli s králem Janem, ale s jeho nejvyšším důstojníkem.

Byl přivolán král Jan, který odešel do své kajuty vyspat se nebo zalaškovat si se svou současnou konkubínou, možná obojí. Strubewell se neodvažoval hovořit s Byronem, dokud to nepovolí jeho nadřízený. Jan byl nejdříve rozhodnut mluvit přímo s Clemensem. Ale Clemens Byronovým prostřednictvím odmítl, aniž by vysvětlil proč.

Jan přes svého prvního důstojníka odpověděl, že v tom případě žádné spojení nebude. V rádiu to jen prskalo a syčelo, ale během minuty se Byron znovu ohlásil s tím, že má vyřídit zprávu neboli ‘návrh’. Jeho nadřízený se ve skutečnosti neodvažoval mluvit s Janem tváří tvář. Clemens měl obavy, že by se rozčílil a proklel by krále Jana tak, jak nikoho v celém vesmíru dosud nikdo ještě neproklel. Včetně Jehovových obvinění proti Satanovi, než ho vypudil z nebe.

Clemens předložil Janovi nabídku na souboj. Jak by ale měl Jan už chápat, bylo nutné předat ji pomocí prostředníků. Jan nechal Clemense půl hodiny čekat v nejistotě a přes Strubewella odpověděl.

Burton byl opět v kormidelně a slyšel všechno od začátku. Byl ohromen, když uslyšel Clemensův ‘návrh’.

Jan jej vyslechl a odpověděl, že si o tom bude muset promluvit se svými nejlepšími piloty, Wernerem Vossem a Kendžim Okabem. Nemohl jim přikázat, aby takové podmínky přijali. A mimochodem, kdo měli být dva Clemensovi piloti?

Byron řekl, že to je Kanadřana William Barker a Francouz Georges Guynemer. Oba byli slavnými esy první světové války.

Proběhla další identifikace pilotů. Prověřili jejich životopisy. Jan zavolal Vosse a Okabeho do kormidelní a řekl jim, co se stalo.

Byli oba ohromeni. Ale když se vzpamatovali, promluvili si o tom.

A pak Okabe řekl: „Sire, už dvacet let pro vás létáme. Většinou to byla nuda, i když občas i nebezpečné. Čekali jsme na tento okamžik; věděli jsme, že přijde. Nebudou proti nám naši krajané ani bývalí spojenci, i když jsem pochopil, že moje země byla spojencem Anglie a Francie v první světové válce.

Uděláme to. Dokonce se na to těšíme.“

Co jsme to zač, pomyslel si Burton. Rytíři krále Artuše? Idioti? Nebo obojí?

Jedna jeho část to ale hluboce schvalovala a byla nesmírně vzrušena.

27

Nikoli k pronajmutí zakotvila poblíž pravého břehu několik mil od vjezdu na jezero. Göringa odvezl do Agleja člun *Neposílej účty*. Clemens poslal La Virovi omluvu, že se k němu hned nemůže dostavit. Jak vzkázal, bohužel ho zdrželo předcházející jednání. Později odpoledne nebo snad příští den ale do chrámu přijde.

Göring Clemense přemlouval, aby podnikl vůči Janovi mírové kroky. Clemens, tak jak Hermann očekával, to odmítl.

„Odkládali jsme závěrečné jednání tohoto dramatu až příliš dlouho. Ta zatracená přestávka trvala celých čtyřicet let. Teď ale nic nezabrání, aby konečně proběhlo.“

„Tohle není divadlo,“ upozornil ho Hermann. „Poteče skutečná krev. Lidé budou doopravdy trpět. Smrti nebudou předstírané. A k čemu to?“

„Už o tom nechci mluvit,“ uťal ho tvrdě Clemens a rozzlobeně zabafal z doutníku.

Göring mu mlčky poželhal gestem Církve se třemi nataženými prsty a opustil kormidelnu.

Po celý den připravovali loď. Přes okna byly nataženy silné pláty z duraluminia s malými střelnami. Ke vnějším vstupům do chodeb a průchodů byly umístěny silné duraluminiové dveře. Zkontrolovali střelivo. Několikrát zkušebně vystřelili z parních kulometů. Prověřili zvedání, pohyb po horizontále a vertikále 88 milimetrových děl. Do hlavní umístili rakety a zkontrolovali výkon strojů na palubě A. Otestovali dělo na stlačený vzduch. Letadla vyzbrojili a provedli zkušební lety. Vyzbrojili i torpédometry. Provedli dodatečné zkoušky radaru, sonaru a detektoru infračerveného záření. Zkušebně vysunuli a zase stáhli nalodovací můstky.

Každé stanoviště prošlo desítkou cvičení.

Když večer nabili grály i batenzátor, začala *Nikoli k pronajmutí* křižovat v obvodu pěti mil. Proběhla další cvičení. Radar pročesával jezero a hlásil, že Rex není na dosah.

Než si šla posádka lehnout, promluvil Clemens v salónu téměř k celé posádce. Jeho krátká řeč, téměř výlučně ve vážném tónu, přenášely amplióny i těm, kteří byli ve službě.

„Měli jsme fantastickou plavbu po Řece, snad po nejdelší řece v celém vesmíru. Zažili jsme dobré i špatné chvíle, prožili jsme tragédie, bolest, nudu, veselé historky, viděli jsme zbabělé i hrdinské skutky. Mnohokrát jsme byli tváří v tvář smrti. Viděli jsme umírat ty, které jsme milovali, i když nám určitým zadostiučiněním byli, že umírali i ti, které jsme nenáviděli.

Byla to opravdu dlouhá cesta. Urazili jsme 7 200.000 mil. To je přibližně polovina ze 14 500.000 mil, které Řeka podle odhadů má. Byla to dlouhá cesta, ale kdybychom šli pěšky, byli bychom stále na cestě. Byli bychom ušli asi jen 127.500 mil a zbývalo by jich přes 7000.000 dalších.

Všichni, kdo vstoupili do posádky, předem věděli, co ho plavba na největší a nejluxusnější lodi na světě bude stát. Platí se na konci cesty, ne na začátku.

Každého z vás dobře znám, tak dobře, jak může jeden člověk znát druhého. Všechny jsme vás vybrali osobně a všechny oprávněně. Prošli jste mnoha zkouškami a složili jste je s vlajícím praporem. Mám ve vás naprostou důvěru, že zítra projdete i tou poslední, tou nejtěžší.

Mluvím o tom všem, jako by šlo o zkoušku z aritmetiky na vysoké škole nebo o projev fotbalového trenéra před zahájením hry. Je mi to líto. Tato zkouška, tato hra je smrtící a někteří z vás, kteří dnes žijí, koncem zítřejšího dne už nebudou naživu. Ale znali jste cenu, když jste se stali členy této posádky, a nikoho by nenapadlo podvádět.

Ale až skončí zítřek...“

Odmlčel se a rozhlédl se kolem. Joe Miler, usazený na velické židli na pódiu, vypadal smutně a po hranaté tváři mu stékaly slzy.

Pak vyskočil malý de Marbot, pozvedl číši a zvolal: „Třikrát sláva našemu kapitánovi! Připíjím na jeho zdraví!“

Všichni halasně odpověděli. Když se napili, vysoký de Bergerac s dlouhým nosem, hubený jako jeho rapír, rovněž povstal a pronesl: „A připíjím na vítězství. A to nemluvím o smrti a prokletí Janu Bezzemkovi!“

Sam zůstal té noci dlouho vzhůru. Chvilí přecházel po kormidelně sem a tam. I když loď byla zakotvená, byla v místnosti hlídka v plném počtu. *Nikoli k pronajmutí* mohla zvednout kotvy a vjet svými kolesy na jezero nejvyšší rychlostí během tří minut. Kdyby s Jan přes své sliby pokusil o noční útok, bude Samova loď na něj připravena.

Strážní v kormidelně mnoho toho moc nenamluvili. Sam jim popřál dobrou noc a na několik minut vyšel na letovou palubu. Na pobřeží plálo mnoho ohňů. Obyvatelé Virolanda věděli, co zítra přijde, a byli příliš vzrušeni a plni obav, aby dokázali jít v obvyklou hodinu spát. Předtím se na pobřeží objevil sám La Viro v rybářském člunu a požádal o povolení vstoupit na palubu. Clemens mu pomocí megafonu oznámil, že se s ním určitě rád setká. Nemůže s ním ale nic projednávat dřív než pozítří. Tak tomu mělo být.

Velký muž tmavé pleti se zachmuřenými rysy odjel, ale nejdříve Samovi požehnal. Sam se zastyděl.

Ted' Sam kráčet podél každé paluby na obou stranách lodi, aby prověřil bdělost hlídek. Výsledky ho plně uspokojily a došel k závěru, že je pošetilé takto procházet lodí. Kromě toho ho už bude v posteli očekávat Gwenafra. Pravděpodobně se bude chtít také milovat, protože kterýkoli z nich nebo i oba by zítra už nemuseli být naživu. Ted' se na to zrovna necítil, ale ona ho dokázala vždy neodolatelně povzbudit, mimo jiné.

Měl pravdu. Skutečně na tom trvala, ale když byl už jeho nedostatek nadšení zjevný a žádné další nedokázala vyvolat, vzdala to a nic mu nevyčítala. Jen ho prosila, aby ji pevně držel a mluvil s ní. Málokdy se stávalo, že by Sam neměl čas si s ní povídat, takže poslední dvě hodiny strávil v rozhovoru.

Krátce před usnutím se Gwenafra zeptala: „Jestlipak by mohl být na *Rexu* Burton? Nebylo by to zvláštní? Bylo by to i strašné.“

„Ty ses nikdy nedostala z té zamilovanosti do něho jako malá holka, co?“ ušklíbl se Sam. „Ten musel být opravdu něco. Tedy rozhodně pro tebe.“

„Ne, nedostala,“ připustila, „i když si samozřejmě nemohu být jistá, že ho mám ráda ještě dnes. Ale co kdyby byl jedním z mužů krále Jana a my bychom ho zabili? Cítila bych se hrozně. Nebo co kdyby byl na *Rexu* někdo, koho bys miloval ty?“

„To není příliš pravděpodobné,“ oponoval. „Nebudu si s tím dělat starosti.“

Ale starosti si přece jen dělal. Dlouho potom, co Gwenafra začala oddechovat klidným spánkem, ležel stále vzhůru. Co kdyby Livy byla na *Rexu*? Ne, určitě tam nebude. Koneckonců to byl jeden z Janových mužů, který ji zabil v Parolandu. Nikdy aby na jeho loď nevstoupila. Tedy ne, pokud by ho nechtěla také zabít, aby se pomstila. Ne, to by neudělala. Byla na to příliš jemná, i když dovedla zuřivě bojovat za své milované. Ale pomsta? To ne.

Clara? Jean? Susy? Mohla by některá z nich být na *Rexu*? Pravděpodobnost, že na něm byly, byla velmi nízká. A přesto – občas docházelo i k matematicky zvlášť nepravděpodobným událostem. A raketa vypálená z jeho lodi by ji mohla zabít. Byla by pro něho navždy ztracena, protože už nebyla žádná další vzkříšení.

Byl na pokraji toho, aby vstal, šel do kormidelní a vydal operátorovi rozkaz poslat zprávu *Rexu*. Zprávu, ve které by nabídl uzavřít mír, kterou by odvolal nadcházející bitvu, vzdal by se nenávisti a touhy po pomstě.

Téměř to udělal.

Jan by ale stejně nesouhlasil.

Jak to mohl on. Sam, vědět, když se o to nepokusí?

Ne, Jan je nenapravitelný. Je stejně tvrdohlavý jako jeho nepřítel, Sam Clemens.

„Je mi zle,“ zašeptal Sam.

Po chvíli upadl do spánku.

Ve snu ho pronásledoval Erik Krvavá sekera se svou dvojhlavou sekerou. Sam utíkal stejně jako v mnoha dalších nočních můrách před tím strašlivým Vikingem. Za ním Erik řval: „*Bikkja!* Truse Ratatoskúv! Říkal jsem ti, že na tebe budu čekat u pramenů Řeky! Zhyň, ty špinavý vrahu! Zhyň!“

Sam se se sténáním probudil, zpocený, srdce mu bušilo.

Jaká by to byla ironie, jak poetická spravedlnost, jaké zadostiučinění, kdyby byl Erik náhodou na *Rexu*.

Gwenafra cosi zamumlala. Sam ji pohladil po nahých zádech a zašeptal: „Spi, ty nevinné dítě. Nikdy jsi nemusela nikoho zabít a doufám, že nikdy nebudeš muset.“

Ale nežádal ji přitom svým způsobem, aby příštího dne páchala vraždy?

„To je příliš,“ vydechl. „Musím spát, Musím být zítra v nejlepší psychické a fyzické kondici. Jinak... stačí jediná chyba z mé strany... únava... kdo ví?“

Ale *Nikoli k pronajmutí* byla mnohem větší než *Rex*, příliš těžce opancéřovaná a vyzbrojená, aby nemohla zvítězit.

Musí spát.

Náhle se posadil a zíral do tmy. Rozječely se sirény a z interkomu na stěně zakřičel třetí důstojník Cregar: „Kapitáne! Kapitáne! Vzbud'te se! Vzbud'te se!“

Clemens vyklouzl z postele a přeběhl k interkomu. Zeptal se: „Ano, co se děje?“

Přepadl je snad Jan ze zálohy?! Ten zatracený zkurvysyn?

„Operátoři u infradetektoru hlásí, že sedm lidí opustilo loď, kapitáne! Vypadá to na dezerci!“

Takže... jeho projev o tom, že všichni zkouškou prošli, se minul účinkem. Někteří muži a ženy ztratili odvahu. Anebo, pomyslel si, konečně dostali rozum. A odpluli. Stejně, jako když začala občanská válka. Po dvou týdnech, kdy bojoval v dobrovolné nepravidelné armádě Konfederace v Missouri, dezertoval a odešel na západ, když jeden jeho druhů ve zbrani zastřelil nevinného kolemjdoucího.

Neměl to těm sedmi doopravdy za zlé. Nemohl ovšem připustit, aby kdokoli věděl, že to takhle cítí. Musí nasadit kamennou tvář, trochu nadávat a zuřit, proklít ty krysy a tak dále. Musí to udělat kvůli disciplíně a morálce.

Jakmile vstoupil do výtahu, aby vyjel do kormidelny, pochopil pravdu.

Těch sedm nebyli zbabělci. Byli to agenti.

Neměli žádný důvod zůstat na palubě a možná zahynout. Měli vyšší povinnosti, než vůči Clemensovi a *Nikoli k pronajmutí*.

Vstoupil do kormidelny. Světla svítila na celé lodi. Několik reflektorů ukázalo muže a ženy, jak nesou grály na břeh. Běželi, jako by za nimi se zhmotnila jejich nejhorší noční můra a chtěla je pohltnout.

„Budeme na ně střílet?“ zeptal se Cregar.

„Ne,“ zavrtěl hlavou Sam. „Mohli bychom zranit i domorodce. Ať si jdou. Vždycky je můžeme chytit po bitvě.“

Těch sedm určitě vyhledá útočiště v chrámu. La Viro je Clemensovi nevydává.

Sam nařídil Cregarovi vyvolat každého člena posádky. Když byla zjištěna totožnost těch sedmi, zadíval se Sam na seznam jmen na obrazovce. Čtyři muži a tři ženy. Všichni tvrdili, že žili ještě po roce 1983. Jeho podezření k tomuto tvrzení se potvrdilo. Ale bylo příliš pozdě, aby s tím mohl cokoli dělat.

Ne. Teď nic udělat nemohl. Ale po bitvě najde nějaký způsob, jak těch sedm unést a vyslechnout. Věděli toho dost, aby objasnili alespoň polovinu tajemství, která mu nedávala spát. Třeba věděli tolik, aby objasnili všechno.

Obrátil se na Cregara.

„Vypněte sirény. Řekněte posádce, že to byl planý poplach, ať jdou zase spát. Dobrou noc.“

Nebyla to ale dobrá noc. Mnohokrát se probudil a měl děsivé noční můry.

ODDÍL 9

První a poslední vzdušný boj na Světě Řeky

28

Na údolím Virolanda bylo právě poledne.

Po třicet let byla obloha pod sluncem v zenitu hotovým kaleidoskopem kluzáků i balónů všech barev. Dnes byla modř netknutá jako oko novorozeněte. Řeka, vždycky posetá loděmi s bílými, červenými, černými, zelenými, fialovými, purpurovými, oranžovými a žlutými plachtami, byla dnes jednolitě zelenomodrá.

Bubny duněly na obou březích. *Držte se dál od vzduchu a vody a nezdržujte se u břehů.*

Přesto se u levého břehu tlačily davy. Většina lidí však stála na věžích nebo na mostech mezi nimi. Toužili spatřit bitvu, zvědavost vítězila nad strachem. Ani opakované La Virovo nabádání, aby zůstali na kopcích, je nemohl od tohoto představení odtrhnout. Ignorovali strážné, kteří se je snažili zatlačit do bezpečné vzdálenosti. Protože nepoznali nic podobného zbráním z dvacátého století a ve skutečnosti ani cokoli pokročilejšího než zbraně z roku 1 našeho letopočtu, neměli vůbec tušení, co se stane. Málo z nich vůbec vidělo násilí i v malém měřítku. A tak se v naprosté nevinnosti rozprchli o plánech a vyšplhali na věže.

La Viro se v chrámu na kolenou modlil.

Když Hermann Göring poznal, že ho nedokáže utěšit, vystoupil po žebříku na vrcholek kamenné věže. I když všechno to zlo nenáviděl, chtěl je také pozorovat. A musel si přiznat, že je vzrušený jako dítě, když poprvé čeká na cirkusové představení. Bylo to politováníhodné; bude muset ještě ujít dlouhou cestu, než bude ten starý Göring v něm úplně zničen. Ale nemohl nebýt u toho, u bitvy i krveprolití. Nepochybně toho bude hořce litovat. Ale nic takového se na Světě Řeky ještě nestalo a už se také nikdy nestane.

Rozhodně to nechtěl zmeškat. Dokonce na okamžik zatoužil řídit jedno z těch letadel.

Ano, musí ujít ještě dlouhou cestu. Mezitím si to ale může užít, jak to jen bude možné. Byl připraven za to potom zaplatit dlouhým duševním utrpením.

Obrovské lodi, *Nikoli k pronajmutí a Rex Grandissimus*, brázdlily vodu a mířily proti sobě. V tu chvíli byly od sebe šest mil daleko. Bylo dohodnuto, že až se k sobě přiblíží na pět mil, zastaví se. Tedy do té doby, než nad nimi skončí vzdušný souboj. Pak spustí všechno, bez zábran, a zvítězí ten lepší.

Sam Clemens přecházel po palubě kormidelny. Po celou hodinu kontroloval všechna stanoviště a opakoval plán bitvy. Posádka přidělená ke speciálním zbraním byla teď na palubě A a čekala. Až přijde signál, vytáhne speciální zbraň a umístí je za silný ocelový štít, který dříve chránil přední parní kulomet. Ten mezitím odstranili a uprázdněná plošina byla připravena pro speciální zbraň.

Osádka parního kulometu byla ohromena, když přišel rozkaz odstranit jej. Kladli otázky a nedostali žádnou odpověď. Od přídi k zádi, od paluby k palubě běžely lodí chýry. Proč ten podivný krok? Co se to děje?

Mezitím Clemens třikrát hovořil s Williamem Fermorem, námořním poručíkem, který speciální zbraň hlídal. Sam mu zdůraznil důležitost jeho úkolu.

„Stále mi dělají starosti Janovi agenti,“ říkal. „Vím, že všichni byli trojnásobně prověřeni, ale to mnoho neznamená. Sabotér vyslaný Janem by měl v sobě tolik obojakosti jako stodola hnoje v Missouri. Chci, abyste prověřil každého, kdo se přiblíží k místnosti se zvláštní zbraní.“

„Co by mohli dělat?“ otázal se Fermor a myslel tím obsluhu zvláštní zbraně. „Nikdo z nich není ozbrojen. Díval jsem se jim i pod kilty, abych se ujistil, že tam nic neskrývají. Nelíbilo se jim to, to vám tedy řeknu. Mají pocit, že by se jim mělo věřit.“

„Měli by pochopit, že je to nutné,“ odsekl Sam

Chronometr v řídicí místnosti ukazoval 11.30. Clemens vyhlédl zadním oknem ven. Letová paluba byla připravena. Letadla byla výtahy vyvezena nahoru a jedno z nich teď stálo na parním katapultu na vzdálenějším konci paluby. Byla dvě, jediná jednomístná letadla,

kteřá tu dlouhou cestu přečkala, a i ta byla několikrát těžce poškozena a opravena.

Oba původní jednomístné jednoplošníky byla zničena, jedno v bitvě, druhé při nehodě. Náhrady, postavené ze součástek ve skladech, byly dvouplošníky se seřazenými spalovacími motory na líh, které dokázaly na zemi vyvinout rychlost 150 mil za hodinu. Původně fungovaly na umělý benzín, ale jeho zásoba se už dávno vyčerpala. Na nose těsně před otevřeným kokpitem byly dva kulomety ráže 0,55 mm s pásovým nabíjením. Dokázaly pálit ze zásobníků z mosazi olovené náboje rychlostí pěti set dávek za minutu. Po celou dobu cesty schraňovali střelivo pro takový případ jako tento. Před několika dny zásobníky naplnili čerstvými dávkami a ještě každý náboj zkontrolovali, zda má tu správnou délku, šířku a přímost, aby nemohly zablokovat hlavně.

Sam znovu zkontroloval chronometr a pak sjel výtahem na letovou palubu. Malý džíp ho odvezl k letadlům, kde čekala posádka letadel a jejich náhradníci i dva hlavní piloti.

Obě letadla byla namalovaná na bílo, na kormidle a na spodní straně dolních křidel byl na každém z nich vyveden rudý fénix.

Jeden měl po boku červeného čápa v letu. Těsně pod kokpitem bylo vidět černě namalovaná písmena *Vieux Charles*, přezdívka Georgese Guynemera pro letadla, s nimiž létal za první světové války.

Na obou stranách kokpitu druhého letadla se skvěla hlava černého štěkajícího psa.

Oba aviatikové byli oblečeni v bílé rybí kůži. Vysoké holínky měli vyzdobené červenou, stejně jako i kožené jezdecké kalhoty. Na levé straně hrudi měli na vestě vyšitého rudého fénixe. Kožené přilby obou letců byly na vrcholku zakončeny malou špicí – koncem rohu z kostlína. Rámy brýlí měli natřené na červeno. Na rukou měli bílé rukavice, ale část zakrývající prsty byla červená. Stáli u *Vieux Charles* a vážně spolu hovořili, když Clemens vystoupil z džípu. Když se přiblížil, zasalutovali mu.

Clemens chvíli mlčel a díval se na ně. I když tito muži své hrdinské skutky vykonali až po jeho smrti, byl s nimi velmi dobře obeznámen.

Georges Guynemer byl muž střední výšky s jiskřícíma černýma očima a tváří téměř ženské krásy. Téměř trvale, nebo alespoň vždy mimo kabinu letadla byl napjatý jako houslová struna nebo kotevní drát. Tohle byl muž, kterému Francouzi říkali 'eso všech es'.. Byli i další, Nungesser, Dorme a Fonck, kteří sestřelili z oblohy ještě více Bošů. Ale ti zažili více bojů, protože Georgesova kariéra skončila poměrně brzy.

Francouz byl jedním z těch rozených letců, kteří se automaticky stali součástí stroje, vpravdě létající kentaur. Byl také skvělým mechanikem a technikem, stejně pečlivý při kontrole letadla a zbraní a navrhování dalších zlepšení jako slavný Mannoock a Rickenbacker. Za Velké války nežil snad pro nic jiného než létání a vzdušné boje. Pokud bylo známo, nikdy neměl nic společného se ženami jako milenkami. Jeho jedinou důvěrníci byla sestra Yvonne. Byl mistrem v akrobacii, ale málokdy svůj talent využíval ve vzduchu. Hnal se do bitvy z použitím 'tvrdého direktu', jak tomu říkali francouzští šermíři. Byl stejně divoký a bezstarostný jako jeho anglický protějšek, veliký Albert Ball. Tak jako on miloval létání o samotě a když narazil na skupinu nepřátel, bez ohledu na jejich počet, vždycky zaútočil.

Málokdy se stalo, že by se nevrátil se svým Nieuportem nebo Spadem plným děr po kulkách.

Takhle se nedalo dlouho přežít ve válce, v níž činil průměrný život pilota tři týdny. Přesto si připsal na skóre třiapadesát vítězství, než sám padl.

Jeden z jeho kamarádů napsal, že když Guynemer nastupoval před startem do kokpitu, 'vypadala jeho tvář děsivě. 'Odlesk jeho očí působil jako úder.'

A přesto byl tohle muž, kterého francouzská pozemní armáda odmítla jako neschopného služby. Byl křehké postavy a snadno se nachladil, hodně kašlal a nedokázal si odpočinout ve hlučné společnosti svých druhů, když denní boj skončil. Vypadal jako souchotinář a pravděpodobně jím i byl.

Ale Francouzi ho milovali a onoho černého dne, 11. dubna 1917⁷, kdy padl, měl celý národ smutek. Po celou další generaci se francouzské děti ve škole učily o legendárním pilotovi, který vzlétl tak vysoko, že už ho andělé nepustili zpět na Zemi.

Pravda, jak byla tehdy známa, byla taková, že letěl sám jako obvykle a sestřelil ho kupodivu mnohem horší pilot než on, poručík Wissemann. Letadlo narazilo do bahna, které se nahromadilo nad střepinami po velké dělostřelbě. Než odezněly všechny výbuchy, byl Georges i jeho stroj rozmetán na atomy spolu s bahnem. Z masa, kostí a kovu nezbylo vůbec nic, ani prach – jen vzpomínka.

Na Světě Řeky Georges sám to tajemství vysvětlil. Když se hnal mezi mraky a doufal, že překvapí jednoho nebo i více Božů – pro něho v tom nebyl žádný rozdíl –, začal najednou kašlat. Záchvat se zhoršoval a najednou mu vyrazila z úst krev a stékala mu po kožené kombinéze. Jeho obavy z tuberkulózy se potvrdily, ale nemohl s tím nic dělat.

Jak ztrácel vitalitu i zrak, zahlédl, jak se k němu blíží německé letadlo. I když umíral, nebo byl přesvědčen, že umírá, obrátil se směrem k nepříteli. Jeho kulometry zarachotil, ale jeho smrtící mistrovství ho opustilo. Němec vyrazil vzhůru a Guynemer prudce otočil svého *Vieux Charles*, aby ho sledoval v těsném závěsu. Na okamžik ho ztratil. Pak mu paraván provrtaly kulky. A pak – bezvědomí.

Probudil se nahý na břehu Řeky.

Ted' ho už netrápila bílá smrt a trochu přibral na váze. Divokost ho však neopouštěla, i když jí už neměl v sobě tolik jako v roce 1917. Sdílel kajutu se ženou, která v ní ted' seděla a plakala.

Kanaďan William George Baker byl rozený letec, který rovněž dokázal neuvěřitelné – letěl sám po jediné hodině instruktáže.

27. října 1918 jako major 201. eskadry RAF letěl sám v novém Sopwith Snipu. Dvacet tisíc stop nad lesem Marmal sestřelil dvoumístný pozorovací letoun. Jeden z posádky si zachránil život, když vyskočil z letadla padákem. Barkera to zaujalo a možná i trochu rozzlobilo. Piloti Dohody měli zakázáno používat padáků.

---

⁷ Tento údaj je nesprávný. Georges Guynemer ve skutečnosti padl 11. září 1917 (pozn. překl.)

Náhle se objevil Fokker a do pravého stehna mu vnikla kulka. Jeho Snipe se dostal do vývrtky, ale dokázal jej otáčení zastavit – načež zjistil, že je obklíčen patnácti dalšími Fokkery. Dva z nich vyřídil kulkami a zahnal. Další to dostal deset yardů od něho a vzplanul. Barker byl však znovu zraněn, tentokrát do levé nohy.

Ztratil vědomí a probral se právě včas, aby dostal letadlo z další vývrtky. Kolem něho bylo dvanáct až patnáct Fokkerů. Na vzdálenost necelých pěti yardů jednomu uštěřil ocas. Vzápětí mu loket roztříštila kulka z kulometu Spandau.

Znovu omdlel, vzpamatoval se a zjistil, že je aspoň mezi dvaceti Němci. Ze Snipu stoupal dým. Byl přesvědčen, že hoří a že je s ním konec, a rozhodl se jednoho z těch Bošů taranovat. Právě když se měla obě letadla srazit, změnil názor. Začal střílet a druhé letadlo skončilo v plamenech.

Hnal se dolů a pryč, dosáhl britské linie a zřítíl se poblíž pozorovacího balónu, ale přežil.

To byl Barkerův poslední let, které všechna velitelství považovala za největší leteckou bitvu jednoho muže za první světové války proti drtivé přesile. Barker byl po dva týdny v kómatu a když se probudil, bylo po válce. Dostal za své hrdinství Viktoriin kříž ale dlouho musel používat k chůzi hůl a měl ruku na pásce. Přes mučivou bolest se vrátil k létání a pomáhal organizovat Kanadské královské letectvo. Spolu s dalším velkým esem Williamem Bishopem založil první velkou kanadskou leteckou linku.

Zahynul v roce 1930 při zkušebním letu nového letadla, kterého se z nejištěných příčin zřítilo. Podle oficiálního skóre měl padesát sestřelů nepřátelských letadel, i když podle jiných záznamů jich bylo padesát tři.

Guynemer jich rovněž hlásil padesát tři.

Clemens oběma mužům potřásl rukou.

„Jsem proti soubojům, jak oba dobře víte,“ začal. „Ve svých knihách jsem je parodoval a mnohokrát jsem vám říkal, jak nenávidím ten starý jižanský zlořád řešit spory zabíjením. I když předpokládám, že každý, kdo je tak pošetilý, že věří v takový způsob rozhodování, by měl být sám zabít.

Nebyl bych proti tomuhle leteckému souboji nic namítal, kdybych věděl, že dnes možná zahynete, ale zítra budete opět naživu, jako za starých časů. Jenže tohle je skutečné. Měl jsem výhrady, jak řekl Sedící býk Custerovi, ale vy dva jste mi připadali tak plní nadšení, jako armádní koně v očekávání polnice, že jsem neměl důvod Janovu nabídku odmítnout.

Stejně bych ale rád věděl, co za tím vlastně je. Možná ten prokletý Jan plánuje nějakou zradu. Dal jsem souhlas, protože jsem předtím mluvil s jedním z jeho důstojníků, které jsem znal nebo o kterých jsem slyšel, a jsou to poctiví a čestní lidé. I když si neumím představit, co dělají lidé jako William Goffe a Peter Tordenskjöld na takové lodi a ve službách takového zloducha. Musel změnit své způsoby, i když odmítám věřit, že se změnil i zevnitř.

V každém případě mě ujistili, že všechno je připraveno. Jejich dva muži opustí loď ve stejnou dobu jako vy. Na jejich letadlech budou jen kulomety, žádné rakety.“

„Tohle všechno jsme už spolu prošli, Same,“ upozornil ho Barker. „Myslíme si, že jste – že my jsme v právu. Koneckonců vám Jan ukradl loď a pokusil se vás zabít. A víme, že to je špatný člověk. Kromě toho...“

„Kromě toho nedokážete odolat možnosti dostat se znovu do akce,“ usmál se Sam. „Trpíte nostalgií. Zapomněli jste, jak krutá a krvavá ta doba byla, nemám pravdu?“

„Kdyby nebyli zlí, nebyli by na *Rexu*,“ ozval se netrpělivě Guynemer. „Kromě toho bychom byli zbabělci, kdybychom jejich výzvu nepřijali.“

„Musíme zahřát motory,“ přerušil je Barker.

„Tak bych ani neměl takhle mluvit,“ loučil se Sam. „Na shledanou, chlapci. Ať zvítězí ten lepší a já jsem si jistý, že těmi lepšími jste vy!“

Opět jim stiskl ruku a přešel na stranu. Tohle je odvážné i pošetilé zároveň, pomyslel si, ale už jim dal souhlas. To, že na poslední chvíli opět shrnoval situaci, měla na svědomí jeho nervozita. Neměl jim nic říkat. Ale upřímně řečeno se na to sám těšil. Bylo to jako staré rytířské turnaje. Nenáviděl ty rytíře, protože z historického hlediska to byli utlačovatelé, vykořisťovatelé sedláků

a nižších tříd a chovali se vražedně i k vlastní třídě. Ve skutečnosti to byla pěkně krvežíznivá cháska. Existovala však realita a existoval i mýtus. Mýtus lidem vždy nasazoval růžové brýle a možná v něm bylo i něco dobrého. Ideálem bylo světlo; vše skutečné a stín. Tady před ním stáli dva mimořádně schopní a odvážní muži, kteří si měli letět pro smrt v předem dohodnutém souboji. Z jakého důvodu? Žádný z nich nemusel nic dokazovat; udělali to už dávno, když takové dokazování ještě něco znamenalo.

Co to bylo? Mužská ješitnost? Rozhodně ne.

Ať měli jakoukoli motivaci, vskrytu dělali Clemensovi radost. Především pokud by Janovy piloty sestřelili, mohli by zaútočit na *Rexe*. Jistě, pokud by prohráli, byli by to Janovi letci, kteří by začali střílet na *Nikoli k pronajmutí*. Raději na to nemyslel.

Ale hlavním zdrojem jeho radosti bylo sledovat boj. Bylo to dětinské, nebo alespoň nehodné dospělého muže. Ale jako většina mužů a mnoho žen rád sledoval sportovní utkání jako divák. A tohle byla velká sportovní událost, třebaže pro účastníky smrtící. Římané rozhodně věděli, co dělají, když bojovali jako gladiátoři.

Sam sebou trhl, když zazněl zvuk polnice. Okamžitě zaznělo řízné 'Vzhůru k modré obloze', skladba, kterou pro letectvo lodi složil Gioacchino Rossini. Hudba však byla reprodukována elektronicky.

Barker jako velitel se vyšplhal do kokpitu jako první. Vrtule se pomalu a s hukotem roztočila, pak začala tiše vrnět. I Guynemer vlezl do letadla. Lidé stojící podél okraje letové paluby a tísňící se ve dvou dolních místnostech kormidelny zajásali. Nakonec nadšené hulákání a provolávání slávy překryl řev Barkerova motoru.

Sam Clemens vzhlédl k řídicí místnosti. Výkonný důstojník John Byron stál u okna vedoucího na zád', připraven dát signál kapitánovi. Až chronometr ukáže 12.00, vystrčí z okna kus červené látky.

Z davu na kraji paluby vyběhla žena a házela do kokpitů kytice ze stromových květů. Guynemer, který vyhlížel ven skrz letecké brýle, se usmál a zamával svou kyticí. Barker pozvedl květy, jako by je chtěl vyhodit, ale rozmyslel si to.

Sam pohlédl na hodinky. Z okna se spustil kus látky krvavě rudé barvy. Otočil se a dal gestem pokyn spustit katapult. Zasyčela pára a

uvolněné Barkerovo letadlo vyrazilo vpřed. Padesát stop před okrajem paluby se vzneslo.

Francouzův stroj vzlétl o osmdesát sekund později.

Dav se rozptýlil po letové palubě a Clemens spěchal do kormidelny. Z řídicí místnosti vyšplhá po žebříku propustí na střechu. Tam ho čekala připevněná židle a stůl. Bude zde sledovat souboj, k tomu pít bourbon a kouřit doutník.

Přesto se nedokázal zbavit starostí, co král Jan udělá. Bylo to stejně zřejmé, jako když řihne po pivu – Jan určitě chystá nějaký podtrh.

29

Rex Grandissimus plul středem jezera s přídí stočenou proti větru, kola se otáčela a dodávala mu rychlost deset mil za hodinu. Tato rychlost spolu s větrem o rychlosti pět mil za hodinu poskytovala letcům vítr pro start o rychlosti patnáct mil za hodinu.

Král Jan, oblečený v modrém kiltu, šarlatové kápi a v černých holínkách, stál na letové palubě. Hovořil s oběma piloty, zatímco palubní posádka připravovala letadla. Letci byli oděni do kombinéz z černé kůže, podobným kombinézám nepřátelských pilotů. Poblíž nich stály jejich stroje, rovněž dvojplošníky, i když nosy neměly tak ostré jako jejich protivníci. Křídla a trup jednoho z letadel byly potaženy modrostříbrným plátnem s šachovnicovým vzorem,, na němž byli vyšiti tři zlatí lvi krále Jana. Druhý stroj byl bílý se třemi lvy na křídlech a na kormidle. Na obou stranách trupu pod kokpitem byl červený kruh – Okabeho erb, japonské vycházející slunce.

Z několika stovek kandidátů, které si v posledních sedmi letech vyslechl, si král Jan vybral pro tento dlouho očekávaný den dva. Kendži Okabe byl drobný a štíhlý muž, i když silné postavy, z něhož vyzařovalo odhodlání. Většinou se ale choval srdečně a zajímali ho ostatní lidé. Nyní ale vypadal zachmuřeně.

Voss a Barker se vyznamenali jako jedni z nejlepších sólových bojovníků proti přesile v historii leteckých soubojů za první světové války.

23. září 1917 letěl Voss, který sestřelil osmačtyřicet letadel zemí Dohody, sám v trojplášňovém Fokkeru, když narazil na sedm letadel SE5a z 56. eskadry Královského leteckého sboru. Jejich piloti patřili mezi nejlepší britské letce. Pět z nich byla skutečná esa, mezi nimi proslulí McCudden, Rhys-Davids a Cecil Lewis. Jejich velitel, McCudden, okamžitě své muže vedl obloukem do zteče. Voss by měl být okamžitě sestřelen a odsouzen k záhubě jako cíl čtrnácti kulometů. Ale Voss letěl se svým strojem jako s loveckým rohem. Po dvakráte, kdy ho měl McCudden ve svém zaměřovači, přešel Voss do rychlého plochého polovýkrutu, který nikdo z Britů dříve nikdy neviděl. Prováděl drzé triky s naprostou sebedůvěrou a přiváděl jejich letadla do úzkých. Voss těm sedmi stále unikal, ale nedokázal se dostat z obklíčení. Potom ho Rhys-Davids, skvělý střelec, dokázal udržet v zaměřovači dost dlouho, aby do něho mohl vyprázdnit zásobník půlpalcových kulek ze svých Lewisů. Vossovo letadlo se zřítilo, ne bez jisté lítosti ze strany Angličanů. Kdyby to bylo možné, byli by ho raději uzemnili živého. Byl to nejlepší bojový pilot, jakého kdy viděli. Voss byl zčásti židovského původu. I když se v německém letectvu setkal i s jistými předsudky, jeho mimořádné letecké schopnosti a rozhodnost mu přinesly uznání, které si zasloužil. Po nějakou dobu dokonce sloužil pod von Richthofenem, známým pod přezdívkou Rudý baron, který z něj udělal velitele letky horního krytí.

Kendži Okabe, kapitán letectva krále Jana, byl za druhé světové války poddůstojníkem, pilotem námořního letectva první třídy. Byl jedním z nejlepších japonských stíhačů a vytvořil rekord námořnictva, když v Bismarckobě souostroví nad Rabalem sundal sedm Američanů za jediný den. Když ale útočil na bombardér nad Bougainville v Šalomounech, zaskočil ho americký stíhač střemhlavým útokem.. Ustřelil jeho zeru jedno z křídel, stroj začal hořet a Okabe se zřítil v plamenech..

Jan si povídal se svými nejlepšími piloty po několik minut. Pak potřásl Vossovi rukou a opětoval Okabeho úklon. Oba dva se vsunuli do kokpitů. Místo střetnutí bylo určeno ve výšce pěti tisíc stop, v bodě na půl cesty mezi oběma loděmi, u věže s vrcholkem ve tvaru cibule.

Všechny čtyři stroje stoupali ve spirále. Jakmile výškoměry ukázaly, že dosáhly stanovené výše, přešly do přímého letu. Nikdo z pilotů neuhnul, neboť to byli muži cti. Jan ani svým pilotům nedoporučil, aby letěli výše a získali výhodu. Znal je velmi dobře.

Teď letadla směřovala přímo proti sobě. Slunce byl napravo od Vosse a Okabeho, Barker a Guynemer je měli nalevo. Všichni čtyři by raději měli slunce v zádech, aby oslňovalo protivníka. To byla klasická metoda útoku. Skrýt se ve slunci nebo v mraku, pak upozorovat oběť pod sebou, vrhnout se střemhlav dolů a překvapit ji.

Letadla dosáhla požadovaných pěti tisíc stop. Obě dvojice, které od sebe dělily dvě míle, mířily přímo proti sobě kombinovanou rychlostí tří set mil za hodinu. Dole sledovalo poslední vzdušný boj Pozemšťanů snad pět tisíc lidí.

Werner Voss směřoval na Billa Barkera; Georges Guynemer se vrhl proti Kendži Okabemu.

Byl to chladně vypočítaný, téměř sebevražedný manévr. Udržovat stroj na čelním kolizním kurzu. Zadržovat palbu až do vzdálenosti 1700 stop. Zmáčknout spoušť na řídicí páce. Vypálit asi deset dávek a doufat, že zasáhnou vrtuli, trochu vychýlí protivníka, možná dokonce prorazí vedení paliva nebo elektrické dráty. Nebo škrábnou kryt motoru, proděraví větrný štítek a zasáhnou pilota.

A pak v poslední vteřině otočit se na břicho a padnout doprava. Kdyby byl manévr špatně vypočítaný, kdyby se druhý pilot neotočil, ale letěl dál – bum!

Guynemerovy jiskrné černé oči vyhlížely zpoza brýlí a skrz kruhový zaměřovač těsně nad větrným štítkem. Bílé letadlo letělo zcela vyrovnaně a ukazovalo jenom hrany. I přes vířící vrtuli bylo vidět pilota, jeho zuby se bíle leskly ve slunci. Najednou byl stroj obrovský a blížil se rychlostí, která by většinu lidí naprosto vyděsila. Francouz stiskl spoušť. Současně se objevily plamínky u ústí soupeřova kulometu.

Oba letadla se najednou naklonila a téměř se srazila koly. Vzápětí piloti stroje zvedli a stočili tak prudce, že se jim odkrýly hlavy.

Na okamžik, když kroužil, měl Guynemer šachovnicově pomalovaný stroj v zaměřovači. Nechtěl však plýtvat náboji. Zmizel příliš rychle.

Barker a Okabe při minutí do sebe téměř narazili, byli tak blízko, že si vzájemně viděli do tváře.

Ted' to byla skutečná rvačka, každý šplhal vzhůru, co mu stačila síla motoru, ve strmém úhlu těsně před zřícením. Motory kvílely námahou.

Náhle Okabe sklouzl bokem dolů a když se v jeho zaměřovači mihl Guynemer, vystřelil v dávce čtyři kulky.

Francouz se proti své vůli přikrčil, když se ve větrném štítu objevil otvor. Naklonil stroj a následoval Okabeho dolů v naději, že se mu dostane za ocas. Letoun s červeným kruhem riskoval a téměř uspěl. Ted' však byl níž než Guynemer a musel platit.

Japonec se obrátil v sevřeném přemetu, který jeho stroj skoro postavil na ocas. Pak se překlopil a Okabe v poloze hlavou dolů vystřelil, jakmile měl Guynemera v zaměřovači. Francouz právě prováděl výkrut. Kulky prolétly trupem a těsně ho minuly. Zasáhly palivovou nádrž, ale ta byla samosvorná; tohle ve starém Spadu neměl. Okabe srovnal letadlo a znovu začal stoupat. Guynemer stroj zvedl, přidal plyn, na několik sekund se zavěsil na vrtuli a vystřelil čtyři kulky. Jedna prorazila kokpit a spálila Japonci ruku na řídicí páce. Okabe zasténal bolestí a ruku odtrhl. Letadlo se naklonilo na stranu a na chvíli začalo zcela neovládaně padat.

Guynemer padl do vývrtky, ale rychle ji vyrovnal.

Aniž by to měli v úmyslu, dostali se Francouz a Němec na několik sekund vedle sebe a stále stoupali. Pak se Guynemer stočil k Vossovi a ten, aby zabránil srážce, rovněž začal točit. Jenže místo pryč, jak Guynemer očekával, se Voss obrátil k němu, avšak klesal, místo aby stoupal.

Konec Vossova křídla minul Guynemerovo výškové kormidlo o půl palce.

Němec se vrhl dolů, pak udělal přemet a hnal se vzhůru. Takový manévr se nedoporučoval, když byl nepřítel za ocasem. Nahoře se přetočil na břicho a šel opět dolů.

Když se na Guynemera vrhla Šachovnice, měl pocit, že je po všem. Rychle se sebral, nebyl čas myslet ani na únik o pověstný vlásek, stoupal a ohlížel se přes rameno. Na okamžik ztratil Šachovnici z dohledu.. Pak ji spatřil za sebou a za ní Barkerův stroj. Jeho přítel byl za Šachovnicí, nějak se jí dostal za ocas. Šachovnice provedla výkrut, při něm ztratila rychlost a pak přešla do plochého půlobratu. Voss byl rychlý jako kočka. Nečekaně směřoval na opačnou stranu. Barker po něm vypálil, konce jejich křídel se téměř dotkly..

Guynemer už neměl čas dále přihlížet, sledoval jen letadlo s červeným kruhem. Japončík byl stále za ním, ale níže. Šplhal tak rychle, jak dovedl, ale stále nedokázal zkrátit vzdálenost mezi nimi. Podle Guynemerova odhadu byl jeho soupeř asi na sedmi stech stopách. Byl natolik blízko, aby mohl střílet, ale příliš daleko na přesný zásah.

Přesto na něj Červený kruh vypálil dávku. V Guynemerově pravém křídle se objevily díry právě v okamžiku, kdy nasazoval k obratu. I Červený kruh přešel do zatáčky, aby mohl cílit na muže v kokpitu. Guynemer posunul plynovou páku na doraz. Přál si, aby jeho motor byl výkonnější než motor Červeného kruhu. Pak by se mohl pomalu odpoutat strmým stoupáním. Ale přát si nebylo k ničemu. V tomto ohledu byly síly vyrovnané.

Divokým a přitom jemným pohybem přitáhl páku k sobě. Potlačil stroj a umožnil tak Červenému kruhu zkrátit propast mezi nimi. Ale bez dalšího výkonu se Guynemer nemohl přetočit na záda. Kdyby se o to pokusil bez snížení náklonu k rovině horizontu, přešel by do nekontrolovaného pádu. Třicet sekund mohl jenom doufat, že nepřítel nezasáhne životně důležitá místa.

Okabe se přiblížil a uvažoval, proč *Vieux Charles* zpomalil. Došel k závěru, že jej pilotuje Guynemer. Jako všichni letci Guynemerův příběh dobře znal. Když spatřil to jméno na boku protivníkovy stroje, na několik okamžiků měl zvláštní pocit. Co tady vlastně dělá, že se snaží zabít slavného Francouze, sestřelit *Vieux Charlese*?

Okabe hleděl přes zaměřovač. Až se dostane na padesát yardů, zahájí palbu. Teď, teď je na správný dostřel.. Stiskl spoušť na madle

řídící páky; jeho stroj se zachvěl, když kulomet vystřelil. Nebyl dost blízko, aby zjistil, zda trefil, ale pochyboval o tom. A teď zvedalo nos bílé letadlo s červeným čápem. Teď už stálo na ocase, sklopilo se a střílelo na něj.

Ale Okabe kopl do směrovky a odtlačil páku. V této výšce letadlo nereagovalo tak rychle jako při přímém letu. Provedlo však polovvýkrut a padalo dolů.. Ohlédl se a zjistil, že *Vieux Charles* vyšel z letu střemhlav na opačné straně.

Prudce se otočil a zamířil k němu v naději, že ho dostane dříve, než získá převahu výšky.

Když Voss objevil za sebou letadlo se psí hlavou, neměl času uvažovat, kterým manévrem by ho mohl setřást. Pochyboval, že by na to běžná letecká akrobacie stačila. Ten člověk prostě udělá totéž nebo zůstane chvilku viset a napálí to do něj, až se odpoutá.

Divoce ubral plyn..

Barkera překvapilo, když se ocitl tak blízko, ale nepřestal uvažovat. Šachovnice byla v jeho zaměřovači, na padesát yardů a stále se blížila. Pak kruhovou mušku vyplnila pilotova přilba. Stiskl spoušť.

Pilot Šachovnice jako by mu četl myšlenky. Náhle přidal plyn a současně provedl polovvýkrut. Barkerovy střely dolétly k místu, kde předtím byla hlava, odřely spodek trupu a ulomily ocasní ostruhu..

Kanaďan okamžitě provedl totéž. Pokud bude muset střílet z polohy na boku, udělá to.

Šachovnice se narovnala, ale pokračovala v polovičním výkrutu doprava. Psí hlava ji následovala. Šachovnice se znovu dostala do vodorovné polohy a pilot psí hlavy znovu stiskl spoušť..

Šachovnice však skluzem přešla do střemhlavého letu..Musí být zoufalý, pomyslel si Barker. Mohu se otáčet a padat stejně rychle jako on. Napadlo ho, že v Šachovnici musí sedět Voss. Musí to být on.

Šachovnice však hbitě zamířila nosem vzhůru, provedla výkrut a znovu šla dolů. Barker odmítl manévr napodobit. Odtlačil řídící páku, s prstem stále na spoušti, a držel se Šachovnice tak blízko jako káčátko své matky.

Guynemer se při stoupání dostal Šachovnici do palebné linie. A Voss, který v jediném okamžiku odhadl vektory svého letadla a *Vieux Charlese*, vítr i vzdálenost, vypálil. Vystřelil jen šest kulek, z nichž většina a Guynemera minula. Jedna však zasáhla Francouze do stehna a pronikla jím směrem dolů.

Barker nevěděl, že Voss střílí, dokud nespatrił Georgese, jak mu padá ruka ven a hlava klesá dolů. Palcem stiskl spoušť, ale Voss mezitím vyskočil vzhůru a provedl poloviční výkrut. Sebevražedným manévrem na něho mířil křídly, takže Barker musel točit, aby se vyhnul srážce.

Ale stále byl blízko. Hbitě se otočil jako leopard, když se bojí, že ho zmrzačí divoký pes. Voss mu dočasně unikl, i když ne zadarmo. Musel znovu dolů, aby nabral rychlost, a Barker byl znovu za ním..

Skruzem se k němu blížil a současně se rozhlížel, kde je Červený kruh.

Spatřil ho. Padal na něho shora, aby pomohl svému druhovi, teď, když byl Guynemer dočasně – nebo možná trvale – vyřazen.

Bylo nezbytné Vosse na chvíli nechat být. Barker otočil svůj stroj vzhůru, aby nos směřoval přímo na Okabeho. Opět kolizní kurz.

Musel stoupat a tím se dostal do nevýhodného postavení. Nepřítel nemusel zůstat ve stejné výšce, ani on ne. Protivník se zlehka naklonil a otočil vlevo. Barker se naklonil doleva. Okabe provedl výkrut napravo a pak klesání vyrovnal. Zřejmě se snažil kroužit a dostat se mu za ocas. Kanaďan se podíval z obou stran pod sebe. Guynemer znovu nabíral výšku. Nebyl tak vážně zraněn, aby byl vyřazen z boje. A Němec mířil k Francouzovi, který s ním byl téměř na stejné úrovni. Byl přímo pod ním, pro Barkera to byla dokonalé postavení k útoku. Barker byl však vůči Okabemu bohužel ve stejné situaci jako Voss.

Barker obrátil letadlo a přitom nepřestal stoupat. Asi během třiceti sekund Okabe se řvoucím motorem klesne kolem něj a za ně.

K čertu s Okabem. I tak zaútočí na Vosse.

Barker přešel pozvolným obloukem do střemhlavého letu.

Křídla se chvěla tou rychlostí pádu. Pohlédl na rychloměr – dvě stě šedesát mil za hodinu. Ještě o deset mil víc a křídla by nemusela vydržet.

Ohlédl se za sebe. Okabe ho následoval, ale ne příliš zblízka. Křídla jeho letadla měla zřejmě stejnou pevnost. Barker trochu snížil strmost pádu a rychlost. To Okabemu umožní zkrátit mezeru mezi nimi, ale Barker chtěl nalétnout na Vosse nižší rychlostí, která mu umožní vypálit dlouhou dávku.

Když Voss zahlédl Barkerův střemhlavý let a uvědomil si, že on je cílem, stočil stroj směrem k přilétajícímu poslu záhuby. Na několik sekund byli na přímce a z hlavně Vossova kulometu vyšlehl oheň. Dost riskoval, protože naděje na úspěch na vzdálenost čtyř set yardů byla hodně malá. Ale neměl příliš na výběr.

I když nějakým zázrakem zasáhl, Barker zůstal nezraněn. Odklonil stroj a lehce upravil zatačku. Stáhl plyn a ohlédl se za sebe. Okabe se blížil, ale stále byl příliš daleko, aby mohl použít zbraň.

Barkerův stroj se zjevil za Vossem a řítil se k němu, přes hranu větrného štítu svištěl vítr. Němec se neohlédl, ale mohl Barkera vidět ve zpětném zrcátku..

Zřejmě ho opravdu zahlédl, protože udělal polovvýkrut, klesl dolů a uhýbal stranou. Barker provedl stejný manévř a pak upozoroval, že jak Voss vyrovnává, dostane se Guynemer do jeho palebné linie. Na sekundu nebo dvě bude Guynemerovo letadlo bokem k Vossovým kulometům. Už dvakrát se Francouz dostal do Vossovy palebné linie, vždy náhodou.

Barker stále nevěděl, zda jeho kamaráda zasáhli nebo ne. On i Voss prolétli kolem Guynemera; Barker měl Vossovu hlavu v zaměřovači na padesát yardů daleko a ještě se blížil.

Pohled do zpětného zrcátka. Okabe byl taktéž asi padesát yardů od něho a rychle se blížil – tak rychle, že bude mít jen několik sekund na střelbu, pokud nestáhne plyn. Což samozřejmě udělá, pokud si není jistý svým střeleckým mistrovstvím.

Barker stiskl spoušť. Po celé délce trupu Vossova stroje se objevily otvory. Začínaly na ocase, pokračovaly nad pilotem,

kterému explodovala hlava ve spršce krve, a tancovaly kolem motoru.

Divákům na pobřeží se naskytl prazvláštní pohled. Sledovali tři letadla v jedné řadě a pak najednou byla čtyři. Guynemer se zařadil za Okabeho. Pravda, nebyl v nejlepší poloze, chybělo mu převýšení a neměl rychlost, kterou Okabe získal střemhlavým letem. Ale když Vossovi praskla lebka, Barkerovi se zlomila páteř a odlétla mu hlava, vypálil Guynemer tři dávky. Jedna udeřila Okabeho do zad odspodu, změnila úhel, odrazila se od páteře, pokračovala k povrchu těla a roztrhla solar plexus.

Potom se Guynemerův zrak zakalil, předklonil se v sedačce a odtlačil řídicí páku, aniž by si to uvědomil. Z paže a boku mu stékala krev, dvě z Vossových kulek si našly cíl.

Šachovnicové letadlo se přiblížilo a těsně minulo vrcholek kamenné věže na břehu. Rozbýjelo bambusové mosty jeden za druhým, stále níž a níž, až narazilo do chatrče. Vyrazily z něj plameny, hořící líh se rozstříkl po okolních chatrčích a vítr je roznesl k dalším budovám.

Začal první z mnoha požárů, které se promění v holocaust.

Letadlo se psí hlavou se roztříštilo o věž a při pádu ji uvrhlo do plamenů po celé délce. Po cestě ničilo patra mostů a chatrčí a odletovaly z něj kousky žhavého kovu a hořícího paliva na mnoho yardů daleko.

Stroj označený červeným kruhem vířil po pláži jako vývrтка, srazil k zemi desítky křičících diváků, když se snažili prchnout do bezpečí, prorazil si cestu několika desítkami dalších, než narazil na velkou taneční síň. I tam se roztančil oheň, přeskakoval a točil se po přední straně, až pohltit celou stavbu v šarlatové a oranžové záři, kterou nikdo nedokázal uhasit..

Vieux Charles klesal mírným obloukem a před nárazem se obrátil vzhůru břichem. Narazil na okraj Řeky, vyhloubil strouhu v zemi pokryté trávou, vzplál, srazil pět lidí, kteří prchali o život, a zarazil se o kmen železného stromu..

Göring, bledý a rozechvělý, si v duchu řekl, že nikdo vlastně nic nedokázal kromě faktu, že ani odvaha a mistrovské umění nedokáží

zajistit přežití, že paní Štěstěna si hraje neviditelnou rukou a že válka je stejně osudná vojákům i civilům, válčícím i neutrálním.

ODDÍL 10

Armageddon: Nikoli k pronajmutí versus Rex

30

Král Jan se první chopil zbraně.

Těsně předtím, než čtyři aviatci vytvořili četnou brigádu smrti, promluvil do mikrofону na řídicím panelu kormidelný.

„Taiši!“

„Ano, kapitáne!“

„Útok! A necht' je Bůh s vámi.“

Před patnácti minutami se obrovský průlez na zádi otevřel. Do vody sklouzlo velké dvousedadlové letadlo se složenými křídly. Stálo na pontonech a čekalo, až se křídla roztáhnou a zaklapnou do pevné polohy. Pak Sakanue Taiši v křesle pilota před křídly nastartoval oba motory. Zatímco Taiši sledoval vzdušný boj z otevřeného kokpitu, zahříval motory. Za křídly na stanovišti střelce stál Gabriel O'Herlihy.

Oba byli veteráni, Japonec z druhé světové války, Iro-Australan z korejské policejní akce. Taiši létal s torpédovými bombardéry Císařského námořnictva a jeho život skončil v bitvě o záliv Leyte. O'Herlihy byl kulometným střelcem. Přes nedostatek leteckých zkušeností byl vybrán pro toto místo díky svému mimořádnému umění. Říkalo se, že umí používat kulomet jako Harpo Max, když hrál na harfu.

Náhle, i když nikoli nečekaně, nařídil kapitán Taišimu jít do akce, jak bylo dohodnuto. Taiši promluvil do sluchátek interkomu a O'Herlihy se posadil. Japonec nahodil motory a zamířili po větru proti proudu Řeky. Byl to dlouhý vzlet, protože s sebou pod křídly nesli deset raket, každá s hlavicí o hmotnosti sto liber, a pod trupem měli torpédo. To bylo ovládáno elektricky a mělo v hlavici několik set liber korditu.

Konečně se velké plavidlo vzneslo. Taiši čekal, až budou padesát stop nad zemí, a stiskl tlačítko pro uvolnění pontonu. Podvozek i oby veliké pontony odpadly a stroj nabral rychlost.

O'Herlihy se díval vzhůru a dozadu. Zahlédl čtyři bojová letadla, jak se řítí k zemi a havarují, ale nic Taišimu neřekl. Pilot měl příliš mnoho práce s obracením stroje směrem k levému břehu a s jeho udržováním v malé výšce. Letěli mezi dvěma kamennými věžemi téměř těsně nad nejvyšším dřevěným mostem. V plánu bylo přehnat se nad vrcholky stromů a pokud možno proletět mezi kopci. Až se přiblíží k horám, otočí se dolů. Budou se stále držet poblíž stromů a poletí podél hor. Pak odbočí doprava, vystřelí přes hory a klesnou těsně u bambusových komplexů. A udeří na *Nikoli k pronajmutí*, která se bude rozkládat přímo před nimi.

Taiši věděl, že je Clemensův radar zachytil, jakmile opustili Řeku. Doufal ale, že se mu vyhne, až se najednou objeví zpoza kopců.

Poddůstojník se už nějakou dobu snažil na chvíli přilákat Clemensovu pozornost. Kapitán ho ale zřejmě neslyšel. Stál teď u židle, v ústech zapálený doutník, oči měl plné slz. Mumlal jen stále dokola: „Georges! Bille!“

Vedle něho stál Joe Miller. Titanrop byl oděn v bojovém brnění, které sestávalo z prilby z oceli s maskou ze silného drátu přes tvář, z výčnělku ve tvaru klobásy, který měl chránit nos, z drátěné košile, z rukavic z rybí kůže, plastické ochrany slabin a hliníkových chráničů stehů a holení. V mamutí pravé ruce držel toporo dvoubřité ocelové sekery, vážící celých sto liber.

I v Joeových očích byla vlhkost.

„Byli to dobří hofí,“ zahučel.

„Kapitáne,“ ozval se poddůstojník. „Radar hlásí, že z *Rexe* odstartovalo veliké letadlo!“

„Cože?“ nechápal Sam.

„Dvoumotorové letadlo pontonového typu právě odstartovalo. Radar ukazuje, že míří k severu.“

Sam hned zpozorněl. „K severu? Proč sakra...? Ach! Chce to obletět a nachytat nás na švestkách!“

Zařval na ostatní, aby šli dolů. Během minuty seběhl po žebříku na můstek. Zakřičel na výkonného důstojníka, Johna Byrona:

„Dal jste příkaz *Huse* odstartovat?“

„Ano, pane,“ přisvědčil Byron. „Jakmile radar zaznamenal start jejich torpédového letadla! To *oni* porušili dohodu!“

„Chlapík,“ pochválil ho Sam. Vyhlédl z okna na levoboku. *Husa*, velké dvoumotorové torpédové letadlo, byla už za lodí a mířila k oknu. V okamžiku, kdy ji zahlédl, se vznesla, z bílých pontonů stékala voda. O minutu později se oba pontony uvolnily a spadly do Řeky, vylétly vzhůru a vpřed, opět dopadly a odpluly, když je zachytil proud.

„Všichni na svá stanoviště!“ přikázal Clemens.

Byron zmáčkl tlačítko. Rozječely se sirény, ale dav na všech palubách už mířil ke svým stanovištím.

„Plnou parou vpřed!“

Detweiller v křesle kormidelníka zatlačil obě ovládací páky, jak daleko to jen šlo. Obrovské elektrické motory se roztočily, na ně napojená mohutná kola se zabořila do vody. Loď téměř vyskočila vpřed.

„To je od Jana pěkně mazanej trik,“ komentoval Clemens. „Spojte se s *Husou* a řekněte jí, aby se přiblížila k boku *Rexe*.“

Byron spěchal provést rozkaz. Sam se obrátil k de Marbotovi. Drobný muž měl na sobě uhlově černou přílbu z duraluminia, drátěnou košili a kilt a kožené vysoké boty. Na koženém pásu měl pouzdro s pistolí Mark IV a pochvu, ve které měl uloženou dýku.

„Řekni svým mužům, ať připraví speciální zbraň,“ nařídil. „Okamžitě!“

Francouz stiskl tlačítko, které ho interkomem propojí se skladištěm.

„Je nepřátelské letadlo stále na radaru?“ zeptal se operátora.

„Teď ne,“ odpověděl Schindler. „Je za kopci, příliš blízko k horám.“

„A pak se nám objeví přímo nad stromy,“ prorokoval Clemens. „Nezbývá nám moc času.“

De Marbot zasténal. Clemens pohlédl na jeho bledou tvář a zeptal se: „Co je?“

„Já nevím,“ odpověděl de Marbot. „Zaslechl jsem něco, znělo to jako výbuch! Linka je hluchá! Nikdo neodpovídá!“

Sam cítil, jak jeho pleť nabývá barvy šedi. „Dobrý Bože! Výbuch! Běž tam dolů a zjisti, co se stalo!“

Ozval se Byron dalším interkomem za přepážkou. „Stanice 25 hlásí výbuch ve stanici 26.“

Francouz vstoupil do výtahu a byl pryč.

„Pane, tamhle je nepřátelské letadlo!“ ozval se radarový operátor. „Na levoboku, těsně nad stavbami, blíží se mezi dvěma věžemi.“

Sam běžel k oknu a vyhlédl ven. Slunce se odráželo od modrostříbrného nosu letadla.

„Letí na nás jako netopýr z pekla!“

Uchopil rám okna a přinutil se ke klidu. Otočil se, ale Byron už podával hlášení dál. Nebylo to ani třeba, když byl útočník na dohled.

„Nestřílejte, dokud se nepřiblíží na pět set stop,“ upozorňoval Byron. „Pak odpalte rakety. Děla a menší zbraně budou čekat, až se dostane do blízkosti dvou set padesáti yardů.“

„Neměl jsem čekat,“ mumlal Sam. „Měl jsem vytáhnout laser, jakmile ti chlapi odstartovali. Mohl to letadlo rozříznout vedví, než by vypustilo torpédo.“

Další tichá výčitka ke všem ostatním, které ho pronásledovaly celý život.

A co se to tam dole sakra stalo?

„Uv je tady!“ zakřičel Joe Miller.

Torpédové letadlo zamířilo dolů nad mosty a podél vrcholů kopců. Teď klouzalo nad trávou na pláních. Ať byl pilotem kdokoli, ovládal obrovský a těžký stroj tak lehce, jako by to byla jednomístná stíhačka.

Pak šlo všechno rychle. Letadlo se hnalo rychlostí alespoň 150 mil za hodinu. Až se dostane k Řece, bude mu zbývat k cíli pouhá míle. Uvolní však torpédo až na vzdálenost šesti set stop, nebo ještě blíže, pokud se pilot odváží. Čím blíž, tím menší šanci bude mít *Nikoli k pronajmutí* torpédu uniknout. Bylo by bývalo lepší, kdyby se loď mohla otočit předí napřed a představovala by tak menší cíl. To by však omezilo obrannou palbu na minimum.

Sam čekal. Jakmile stříbrná zbraň zkázy vyletí z jeho mateřské lodi, dá příkaz Detweillerovi loď otočit. Pak pro ně bude letadlo

menší hrozbou. V každém případě pokud přežije palbu, bude se chtít určitě dostat pryč.

„Pět set yardů,“ hlásil Byron a sledoval radaroskop nad hlavou operátora. Promluvil do interkomu propojeného s bateriemi. „Vypalte rakety!“

Dvacet stříbřitých válců s kuželovitým zakončením vyrazilo jako kočky na kočičím bále po jediné myši, z ocasu jim šlehaly plameny.

I pilot měl kočičí reflexy. Dvanáct raket, menší než ty, které nalétávaly na něho, vyrazilo zpod křídla jeho letadla. Obě letky se během několika mžiknutí oka setkaly a vybuchly v plameni, zahaleném kouřem. Okamžitě nato vylétlo letadlo z mraků. Teď bylo Řece tak blízko, že se vlny málem dotkaly spodku.

„Vypálit druhou baterii raket!“ křikl Byron. „Děla a malé zbraně pal!“

Vznesla se další letka střel. Parní kulomety vychrlily dávku 80milimetrových plastikových nábojů. 88 milimetrové dělo na levoboku zařvalo, vyšlehl z něj plamen a šedavý dým. Námořníci mezi plošinami vystřelili ze svých zbraní.

Dlouhé torpédo připomínající žraloka se oddělilo od letadla ve výšce jednoho sta stop, narazilo do vody, poskočilo a potopilo se. Teď bylo vidět jen zvířenou bílou stopu.

„Plnou parou na levobok!“ nařídil Sam.

Detweiller prudce škulbl pákou obracení na levobok. Nestvůrná kola na levé straně zpomalila, zastavila se a začala čerit vodu v opačném směru. Lod' se pomalu otočila.

Taiši pocítil, jak se letadlo odlehčilo o tíhu torpéda, a přitáhl páku. Nos se zvedl, když oba motory zabraly na plný výkon a stroj se vznesl, aby přeletěl nad lodí. Taiši se naklonil přes okraj kokpitu, vítr ho prudce bil do tváře. Torpédo neviděl, i když voda byla jasná, protože je minul.

Před ním slunce krátce ozářilo rakety, za nimi se táhl dým. Další salva! A také vyhledávají teplo.

Kdyby se vše odehrálo jinak, byl by Taiši přeletěl nad okrajem lodní letové paluby, otočil by se a vrátil se podélně zpět. O'Herlihy teď vstával, jednou rukou se přidržoval kraje kokpitu a čekal, až se

letadlo dostane dost vysoko, aby otočil kulomet. Ale nikdy nedostal šanci, aby použil své 50 milimetrové hračky.

Letadlo, Taiši i O'Herlihy zmizeli v obrovském mraku, z něhož téměř okamžitě vylétly úlomky kovu, masa, kostí a sprška krve.

Jeden z motorů padal obloukem a narazil na letovou palubu poblíž děla. Kutálel se dál a přepadl přes okraj na horní palubu, kde rozdrtil dva muže.

Jeden námořník už volal požární četě.

Sam Clemens, který vyhlížel z okna na levoboku, zahlédl výbuch, zpozoroval koutkem oka tmavý předmět a ucítil vibrace nárazu.

„Co to sakra bylo?“

Dále však očima sledoval brázdu torpéda, působící děsivě jako připlouvající žralok, ale ještě rychlejší.

Kdyby se jen loď dokázala otočit rychleji, kdyby se točila jako káča.

Byla to podivná geometrická kreace, vpravdě smrtící. Torpédo pokračovalo v přímce, nejkratší vzdálenosti mezi dvěma body – alespoň v tomto případě. Loď opisovala kruh, aby se nedostala na konec této přímky.

Sam uchopil okraj a skousl doutník tak zuřivě, že vnější část odpadla, ale neoddělila se úplně a pomalu se snášela dolů. Hořící konec mu popálil bradu, takže vyjekl bolestí. Ale to bylo až o několik sekund později. Když se torpédo otřelo o trup, necítil nic než nesmírnou úzkost.

Pak torpédo pokračovalo směrem ke břehu a přitiskl si ruce ke krku, spálil si ruku a doutník odhodil.

„Vyrovnajte ji,“ přikázal Detweillerovi. „Obnovit původní kurs, plnou parou vpřed.“

Byron vyhlédl z okna na pravoboku a oznamoval: „Torpédo se napůl potopilo u břehu, kapitáne. Motor je tlačí stále vpřed, ale zaseklo se v bahně a zvedá se nahoru.“

„Ať si s tím dělají starosti sami,“ odsekl Sam a myslel tím lidi na břehu. „Ach! Ach!“

Zarazil se. Na několik minut zapomněl na výbuch poblíž místnosti se speciální zbraní.

„Byrone! Už se ohlásil de Marbot?“

„Ne, pane.“

Zazněl signál interkomu. Byron odpověděl, Clemens stál těsně za ním.

„Tady de Marbot. Je kapitán zaneprázdněn?“

„Poslouchám, Marcu!“ vykřikl Sam. „Co se stalo?“

„Laser vybuchl! Je úplně zničen! Celá stráž je mrtvá, včetně Fermora, a taky čtyři námořníci, kteří byli u toho. Strážníci zahynuli při výbuchu; námořníky někdo zastřelil! Kapitáne, máme na palubě jednoho nebo několik sabotérů!“

Sam zasténal. Na okamžik se mu zdálo, že omdlí. Chytil se rukou pažení a získal opět rovnováhu.

„Jste v pořádku, pane?“ staral se Byron.

Byron vypadal stejně bledý jako Sam, nejevil však žádné známky hysterie. Sam se narovnal, zhluboka se nadechl a odpověděl: „Jsem v pořádku. Ztracený zkurvysyn! Měl jsem ten laser nechat hlídat dvaceti muži! Měl jsem ho vytáhnout dřív! Teď je naše eso v rukávě v tahu! A Jan by proti němu neměl žádnou šanci! Nikdy nesmíte pominout lidský faktor, Byrone!“

Byron přikývl. „Ne, pane. Navrhuji...“

„Abychom vyslali pátrací skupiny, které by hledaly toho hajzla? Nebo ty hajzly? Teď už budou zpět na svých stanovištích. Možná. Možná mají v úmyslu zničit generátory. Pošlete několik mužů do strojovny, ať to tam hlídají.“

A začnete s kontrolou stanovišť. Zjistíte, zda někdo z jakéhokoli důvodu opustil své místo. Může se to týkat i nevinných, ale nemůžeme riskovat. Každého, kdo opustil své místo, zavřete do vězení! Nezáleží mi na tom, zda je to důstojník a zda má nějakou dobrou výmluvu. Nemůžeme bojovat s Janem a zároveň se bát, že nás současně někdo bodne zezadu!“

„Rozkaz, pane!“ potvrdil Byron a začal vyvolávat stanoviště podle čísel.

„Nepřátelská loď je pět mil daleko, kapitáne,“ hlásil hlavní radarový operátor. „Pohybuje se rychlostí padesáti pěti mil za hodinu.“

Nejvyšší možná rychlost *Rexe* byla čtyřicet pět mil za hodinu v klidné vodě bez větru v zádech. Za pomoci proudu a větru mohla plout stejně rychle jako *Nikoli k pronajmutí*.

„Nějaké známky po *Huse*?“ zeptal se Sam.

„Nic, pane.“

Sam pohlédl na chronometr. Veliké letadlo by stále ještě mělo letět podle hor těsně na stromy, pokud možno i v lese. Samo ale na *Rexe* nezaútočí. Mělo rozkazy čekat, dokud se *Rex* nestřetne s jeho mateřskou lodí. Pak, až bude Janova posádka zaměstnána střelbou na nepřátele, se *Husa* s řevem vyřítí zpoza stromů, slétne k *Řece* a zamíří na bok *Rexe*. Kdyby měl Jan trochu rozumu, byl by zadržel vlastní torpédové letadlo do doby, než začne bitva.

Ale Jan doufal, že lidé na *Nikoli k pronajmutí* budou tak zaujati vzdušným bojem, že se nechají překvapit a zaskočit.

„Nepřátelská loď je čtyři míle daleko, kapitáne. Přímo před námi.“

Sam si zapálil další doutník a požádal zdravotníka, aby mu na spálenou bradu dal nějakou mast. Smollet to provedl a pak se Clemens postavil k okénku na pravoboku a sledoval dým stoupající z požárů na levém břehu asi čtvrt míle před nimi. Plameny pohlcovaly chatrče z bambusu, pinie a tisu. Z výhně vylétaly úlomky unášené větrem a dopadaly na mosty a domy. Lidé utíkali všude kolem, vynášeli svůj majetek z hořících domů nebo šplhali dolů po žebřících, než je oheň dostihne. Jiní vytvořili řady, namáčeli své grály a kbelíky z pálené hlíny do *Řeky* a předávali je plné na druhý konec, kde vodu vylévali na oheň u základů. Bylo to úplně beznadějně; nedalo se ve skutečnosti dělat nic jiného, než nechat oheň hořet. Polovička diváků zřejmě dospěla k témuž závěru. Mačkali se na pláních, kde bylo málo budov, a dále čekali na setkání obou lodí.

„Než tady skončíme, zničíme *Violando*,“ poznamenal Sam jen tak do vzduchu. „Nebudou nás tu mít příliš rádi.“

„Nepřítel je tři míle daleko, pane.“

Sam přešel k interkomu, kde Byron stále hovořil s jednotlivými stanovišti. Za ním se objevil Joeův mohutný trup a Sam ucítil bourbon, vyvěrající z obrovského nosu. Titanrop si vždycky před

bojem dal několik hltů. Ne že by musel pít na kuráž, vysvětloval. Bylo to kvůli žaludku, uklidňovalo to ‘motýly’.

„Kvome toho, Feme, potvebuji fpouftu enevgie. Víkalf, ve alkohol dodává enevgii. Moje tělo ji fpaluje jako motov palivo. A já mám velký tělo.“

„No jo, ale celou pětinu?“

Byron na něho pohlédl. „Zatím se nikdo ze svého stanoviště nevzdálil.“

„Fo kdyf se potvebovali vyfůvat?“ naznačoval Joe.. Já vvdyfky muřím hodně fůvat pved bojem. Ať jfem jakkoli ftatefný, a to jfem, jfem napjatý. To není nevovita, Feme, jen napětí.“

„Jistě, a ten chlast s tím nemá vůbec nic co dělat,“ uchechl se Sam. „Kdybych měl v sobě tolik co ty, nedokázal bych se dostat ze záchodu. Vlastně bych měl štěstí, kdybych ho vůbec našel.“

„Ta vhfky mi pvofití ledviny. Fifté ledviny – fiftá hlava. Tedy moje hlava, ne hlava lodi.“

„Obě hlavy toho mají hodně společného,“ poznamenal Sam. „Záchod má trubice plné vody a ty máš vodu na mozku.“

„Jfef na mě ofklivý, pvotove jfef nevvovní,“ oduřil Joe. Poklepal Sama po rameni prsty o velikosti banánu.

„Nechovej se familiérně ke kapitánovi,“ pohrozil mu Sam, ale cítil se líp. Joe ho miloval a bude vždy po jeho boku. Mohlo se mu stát něco zlého, když ho hlídala taková nestvůra? Ano, loď mohla být zničena, Joe nejoe.

31

Rex Grandissimus byl už vidět jako bílý nezřetelný tvar, směřující k němu.. Jak minuty ubíhaly, začínal být vidět ostřeji. Na okamžik pocítil Sam Clemens bolestné píchnutí v hrudi. *Rex* byl jeho první lodí, jeho první láskou. Bojoval, aby pro něj získal kov, zabíjel, dokonce pro něj zavraždil jednoho ze svých spolupracovníků – kdy byl Erik Krvavá sekera teď? –, pomáhal jej naplánovat do posledního šroubku, a nakonec bylo všechno to zabíjení a bojování k ničemu, když ji král Jan ukradl. Škoda, že bude muset tu loď zničit, jednu ze dvou, jediných svého druhu na celé planetě.

Nenáviděl Jana ještě víc, protože ho nutil tu krásku potopit. Možná, skutečně možná by se snad *Rex* dal obsadit a zajmout. Pak by mohly po Řece k pramenům plout obě lodi.

Sam vždy skákal od nejhlubšího pesimismu k nejdivočejšímu optimismu.

„Dvě a půl míle,“ hlásil radarový operátor.

„Zahlédl jste *Husu*?“

„Ne... ano, pane! Něco tu mám! Ke tři míle daleko na pravoboku, těsně nad kopci!“

„Pane, nepřátelská loď se otáčí na pravobok,“ pokračoval muž u radaru..

Sam vyhlédl z předního okénka. Bylo to jisté, *Rex* se otáčel. A jak se k němu *Nikoli k pronajmutí* blížila, nastavil jí žád’.

„Co to sakra dělá?“

„Určitě neutíká!“ prohlásil Sam. „Ať je ten slizký bastard cokoli, zbabělec není. Kromě toho by mu to jeho muži nedovolili. Ne, má za lubem něco záludného.“

„Třeba má *Rex* nějaké mechanické potíže?“ uvažoval Detweiller.

„Pokud ano, tak ho dohoníme,“ kvitoval to Sam. „Zkontrolujte jeho rychlost na radaru.“

„Nepřátelská loď se pohybuje rychlostí třicet pět mil za hodinu směrem k západu, pane.“

„Proti proudu a větru to je nejvyšší možná rychlost,“ pokrčil Sam rameny. „Žádné problémy nemá. Alespoň nic, co bych mohl vidět. Proč hergot kruci utíkají? Nemají kde se schovat.“

Sam se zarazil a koulel očima, jako by se snažil přijít na nějaký nápad. „Sonar!“ zvolal. „Je na sonaru nějaký cizí předmět? Například něco jako mina?“

„Ne, pane. Pod vodou je vše čisté, kromě nějakého rybího potěru.“

„Jo, ale on ví, ve my máme fonav.“

„Stejně to zkusím. Sparks, řekni Andersonovi, aby zůstal na místě, než začne boj nebo než dostane další rozkazy.“

Rádiový operátor předal zprávu pilotovi *Husy*, Ianu Andersonovi. Byl to Skot, které za druhé světové války létal v torpédovém bombardéru. Jeho střelec, Theodor Zaimis, byl Řek,

který byl střelcem u ocasu Handley Page Halifaxu RAF na nočních náletech nad Francií a Německem v téže válce.

Anderson potvrdil příjem rozkazu. Radar sledoval *Husu*, která si víceméně udržovala kurs na východ ve stejné letové hladině.

Jak slunce pomalu klesalo, zkracovala *Nikoli k pronajmutí* vzdálenost mezi sebou a *Rexem*.

„Třeba Jan neví, jak rychle může jeho loď plout,“ zamumlal Sam a přecházel po místnosti sem a tam. Zahleděl se na davy na obou březích na věžích a mostech. „Proč tu stojí a vejrají? Copak nevědí, že do nich mohou vletět rakety a střepiny? Jan je mohl aspoň varovat!“

Vysoký černočervený kamenný chrám se objevil v dohledu, vyjasnil se a opět zmizel. Pronásledovatel teď byl jen půl míle za pronásledovaným. Sam vydal Detweillerovi rozkaz snížit rychlost.

„Nevím, co má v úmyslu. Ale nehodlám se vrhnout střemhlav do nějaké pasti.“

„Vypadá to, jako by mířil k úžině,“ poznamenal Detweiller.

„To mě mohlo napadnout,“ zavrčel Sam.

Hory se tu nakláněly směrem dovnitř, o míli dál se oblouky na obou stranách téměř dotýkaly. Stěny s černými, bílými a červenými pruhy tu vytvářely strmé srázy, pod nimiž se valila Řeka. I když *Rex* plul na plný výkon, pohyboval se jen rychlostí dvaceti mil za hodinu. Pokud se dostane temného a vysokého průjezdu, bude plout ještě pomaleji.

„Opravdu si myslíte, že se ji Jan pokusí dostat skrz?“ otázal se Sam a dlaní udeřil do dlaně levé ruky. „Hrome, to je ono! Chce na nás čekat na druhé straně a chytit nás, až budeme vyjíždět!“

„Nebyl by tak hloupý, ve ne?“ ujišťoval se Joe Miller.

Sam ho ignoroval. Přešel k operátorovi u rádia. „Dejte mi Andersona!“

Pilot *Husy* se ozval s rozmáchlým přízvukem Skota z nížin. „Jo, přeletíme ho a mrknem se, co ten syčák dělá, kapitáne. Ale chvíli to potrvá, než vyletíme nad průsmyk.“

Nevylétejte nad hory, ale *skrz* průsmyk,“ nabádal ho Sam. „A dostanete-li šanci, zaútočte!“ Obrátil se na Byrona. „Máte něco?“

V Byronově tváři se mihl otrávený výraz. „Řeknu vám to, jakmile něco uvidím.“

„Promiňte, Johnne,“ zasmál se Sam. „Ale pomyslení, že tam dole někdo nasadil výbušniny...no, rozčiluje mě to. Pokračujte.“

„Tady je to,“ ukázal Byron, když se ozval službukonající důstojník stanoviště 26. Sam se otočil a přistoupil k Byronovi.

„Podporučík Santiago odešel asi před půl hodinou, pane,“ hlásil Schindler. „Předal mi službu, říkal, že z rozčlení dostal průjem a že se chce očistit, aby se před ostatními nezostudil. Tvrdil, že se hned vrátí. Ukázal se až po deseti minutách, ale příliš jsme na to nemyslel, pane, protože říkal, že to prostě nešlo zastavit.“

Vypadal, jako by byl právě ve sprše, pane, kapala z něj voda. Prý se znečistil a musel se rychle osprchovat. A pak, těsně předtím, než jsme zaslechli výzvu hlásit se podle čísel, se znovu omluvil. Ale nevrátil se.“

„Stanoviště 27, hlášení!“ křikl Byron. Obrátil hlavu k Samovi. „Nemusel být jediný.“

Všech třicet pět stanovišť ohlásilo, že nikoho ani minutu nepostrádali.

„Tak buďto se někde skrývá, nebo šel přes palubu,“ uvažoval Sam.

„Pochybuji, že by dokázal opustit loď, aniž by ho přitom někdo viděl,“ krčil Byron rameny.

Sam zavolal de Marbota. „Sežeň své mariňáky, všechny, ať pátrají po Santiagovi. Kdyby se bránil, zastřelte ho. Ale rád bych si s ním promluvil, kdyby to bylo možné.“

Sam se obrátil k Byronovi. „Santiago byl s námi od začátku. Jan ho tu musel nasadit, i když nemám tušení, jak se dozvěděl o tom laseru. Ani nás to nenapadlo, než ukradl člun. A jak se u všech svatých o laseru dozvěděl Santiago? Ani erotický život královny Viktorie neutajovali tak přísně.“

„Měl spoustu času tady čmucht,“ odpověděl Byron. „Je pěkně úskočný. Nikdy jsem tomu mizernému Latinoamerikanovi nevěřil.“

„Já ho měl docela rád,“ přiznal Sam. „Vždycky působil sympaticky, své povinnosti plnil velmi dobře a byl skvělý hráč pokeru.“

Santiago byl venezuelský námořník ze sedmnáctého století, který po deset let velel válečné lodi. Když ztroskotal na neznámém karibském ostrově, zabili ho Indiáni oštěpem, jakmile se vydrápal na břeh. To jeho smrt ale jen trochu urychlilo; syfilis ho už stejně skoro rozežrala.

„Ovšem,“ dodal Sam, „strašně žárlil na všechny svoje ženy a měl to svoje jižanské mužské ego. Ale když ho pořádně zmlátila jedna z jeho žen, odbornice na boj jukado z dvacátého století, změnil své způsoby a choval se k dámám, jako by měly cenu své váhy ve zlatě.“

Byly tu ale naléhavější věci než Santiagovo ego. Za prvé, jak by se Jan dozvěděl, že jeho agent uspěl? O laseru nevěděl. Původně musel Venezuelana pověřit vyhozením nějakých životně důležitých částí lodi do povětří. Rozkaz nebyl proveden, protože generátor a elektromechanická řídicí střediska byla příliš dobře hlídána.

A pokud by nenastal obrovský výbuch, jak by se Jan dozvěděl, že agent provedl svou práci? Měli snad vypracovaný nějaký systém signálů? Pokud ano, Santiago žádný nevyslal.

Ledaže...ledaže by měl na lodi někde schovanou vysílačku. A byla by naladěná na frekvenci, kterou nepoužíval...

Sam pocítil na palubě slabou vibraci, kterou nemohlo způsobit bušení koles do vody.

Přešel k okénku na zádi a vyhlédl ven. Na pravoboku stoupala oblaka dýmu, zřejmě z horní paluby.

Sam pádil k interkomu a zařval do něj: „Stanoviště 15 a 16! Co se stalo?“

Odpověděl mu klidný ženský hlas. „Zde lodní mistr Anita Garibaldi, stanoviště 37. Došlo tu dole k výbuchu, pane! Lodní přepážka vyletěla do vzduchu a přerušily se v ní všechny dráty!“

Detweiller zaklel. Sam se prudce otočil. „Co to je?“

„Ztratil jsem ovládání,“ sténal Detweiller, ale Sam to už věděl. Kola zpomalila, a jak se díval ze zadního okénka, viděl, jak se zastavila. Předek lodi se pomalu točil doleva a proud unášel loď zpět.

Detweiller natáhl ruku a zmáčkl tlačítko. Rozsvítilo se na něm světélko. Znovu se chopil pák. Kola se začala točit a nabírala rychlost. Loď se vrátila na původní kurs.

„Záložní systém funguje,“ oddechl si Detweiller.

Sam se pousmál, i když vůbec necítil nadšení. „Santiago o tomhle nevěděl,“ pochvaloval si. „Ale byl to sám Jan, který mi vnukl myšlenku k jeho instalaci! Nachytal se na vlastní špek.“

Stiskl tlačítko pro spojení se všemi stanovišti a zakřičel do mikrofону: „No dobře, vy neschopní tupohlavové se slepičími mozky! I kdybyste ty své mozky stokrát nafoukli, stále by jen chřestily jako hromádka kostiček!“

Najděte Santiaga!“

„Úžina přímo před námi, kapitáne,“ upozornil ho Detweiller.

Snesl se na ně stín a zaslechli řev dvou motorů. *Husa* se nad nimi přehnala ve výšce asi dvou set stop. Šplhala vzhůru mezi temnými stěnami, pátrací světlo vrhala před sebe ve tmě a s rostoucí vzdáleností se zmenšovala, až zmizela za ohybem.

„Můžeme udržovat rádiové spojení s *Husou*?“ zeptal se Sam rádiového operátora.

„Je to možné, pane. Dlouhé vlny se mohou od toho ohybu odrazit k nám.“

Sam se odvrátil, ale při operátorově výkřiku se znovu otočil.

„Ježíšikriste! Pilot právě řekl: ‚Dostali jsme zásah! Právý motor hoří! Raketa‘...!“

Vzhlédl s bledou a ztrhanou tváří. „To je všechno, kapitáne.“

Sam zaklel.

„Jan je musel čekat! Věděl, že je pošlu zjistit, co se děje!“

Proč jen nenechal Andersona udělat to, co měl v úmyslu, když chtěl letět přes hory? Pak by byl mimo dosah raket nebo by měl alespoň čas provést úhybné manévry. Ale ne, Jan svého bývalého partnera znal, věděl, jak umí být netrpělivý. Sám čekal a teď bylo torpédové letadlo vyřazeno z boje.

Ale nemohl přece vzít *Rexe* pře úžinu jen proto, aby si počíhal na letadlo. On...

Ozval se šuměním zkreslený de Marbotův hlas. „Kapitáne! Právě jsme dostali Santiaga! Schovával se za přepážkou! Prokopával si průchod a skoro se dostal k zábradlí na palubě! Johnston ho střelil do hlavy!“

„Na podobnosti je čas později,“ utál ho Sam. „Pátrejte po dalších agentech. Dívejte se...“

„Rakety!“ zaječel Detweiller.

32

Sam Clemens se otočil. Così rychlého a stříbřitého narazilo do základny kormidelny. Výbuch byl ohlušující, paluba se zachvěla. Další hukot zazněl shora. Kormidelná se rozechvěla, na několik sekund zahalil okna dým. Pak se kouře zmocnil vítr a odnesl ho.

„Co se děje, hergot?“ klel Sam.

„Je to odtamtud seshora,“ ukazoval Detweiller doprava, když na okamžik pustil řídicí páku.

„Dostaňte nás pryč!!“ zařval Sam. „Dolů po proudu!“

Kormidelník už zapnul plný výkon. Byl opravdu dobrý, tenhle Detweiller.

Další stříbrný záblesk. Desítky dalších. A výbuchy. Celá baterie raket na pravoboku zmizela v hromu ohně a dýmu. Přímý zásah *kohokoli*, který *odkudkoli* ty rakety vystřeloval.

„Kličkujte!“ křikl Sam.

Další tři přímé zásahy. Na obou stranách a vzadu spadlo několik raket do vody.

„Radar je zničený,“ povzdechl si Byron. Nařídil raketovým střelcům opětovat palbu podle optických výpočtů.

„Ale kde jsou?“ divil se Sam.

„Nahoře na kopci!“ řekli Byron a Detweiller oba najednou.

„Koukej!“ ukázal Joe z okénka na zádi.

Zatímco Byron žádal o hlášení škod a počtu mrtvých či zraněných, podíval se Sam tam, kam ukazoval titantropův mohutný prst. Asi o pět set stop výš, kdy byla předtím jednolitá masa skály, byl teď otvor. Byl podlouhlý, třicet stop dlouhý a sedm stop široký. Zpoza raketometů vyhlížely drobné obličeje, slunce se odráželo na střelách a hlavních.

„Dobrý Bože na nebesích!“

Janovi lidé museli objevit na svahu hory tuto jeskyni a dopravili do ní raketometry a střely. Nad vchod umístili něco jako štít, pravděpodobně z papírové makulatury, kterou namaskovali jako lišejník. Střelci čekali uvnitř a Jan mezitím utekl úžinou.

„Ten hajzl!“ zasténal Sam

Po celou minutu se loď sunula proti proudu. Pak Sam vyskočil, i když věděl, co přijde – z otvoru vylétlo asi dvanáct střel a vnitřek jeskyně na sekundu ozářily plameny.

„Ostre doleva!“ houkl Sam.

Jen jedna z raket zasáhla cíl. Jeden parní kulomet zmizel v oblaku dýmu, pak z něj vylétly kousky těl a úlomky kovu. Když se kouř rozptýlil, zela v místě, kde předtím stála plošina, kulomet, tři muži a dvě ženy, obrovská díra.

Na okamžik byl Sam naprosto ochromen a nedokázal se pohnout ani přemýšlet. Jeho jedinou myšlenkou bylo: „Válka není můj živel. Válka není živel rozumných lidí. Měl jsem přijmout realitu a vydat Byronovi rozkaz. Ale ne, moje pýcha, ta moje pýcha. Jan byl lstivý, opravdu lstivý, měl taky jako poradce toho velkého Dána, Tordenskjölda.“

Pomalu si začal uvědomovat, že loď míří ke břehu. Byronův hlas se jakoby z velké vzdálenosti ptal: „Mám udržovat kurs, kapitáne?“

„Feme, Feme,“ zahřměl za ním Joe. „Jevífi Kvifte, navavíme na bveh!“

Sam se přinutil pohnout a promluvit.

„Změníme kurs. Zamiřte po proudu a dostaňte ji zpět doprostřed.“

Na hlavní palubě ležela těla. Youngblood, Czerny a de Groot. A byla tu horní část krásné Anne Mathy, bývalé hollywoodské hvězdy. Vypadala jako porcelánová panenka, kterou nějaké duševně nemocné dítě zmrzačilo.

Mrtvoly i krev viděl už předtím a nebyl žádný mladíček, který by si hrál na vojáka Konfederace. Nebyl tu žádný Divoký západ, kam by mohl utéci a přenechat občanskou válku těm, kdo na ni mají žaludek. Ted' nemohl dezertovat.

Strach se změnil v hněv. Sklenice bourbonu, kterou mu podal Joe – starý dobrý Joe – dodala hněvu poslední kapku. K čertu s Janem a jeho špinavými triky! Pošle toho hajzla k čertu a bude-li to nutné, půjde s ním.

Otočil se k Byronovi. „Myslíte, že bychom ty lumpy mohli nějak dostat z jeskyně?“

Výkonný se tam dlouze zadíval. „Myslím, že ano. Jistě, pokud jim dojde zásoba střel, nemá smysl na ně plýtvat našimi vlastními.“

„Žádné v hlavních raketometu nevidím,“ přemýšlel Sam. „Ale mohli by je mít někde mimo dohled, třeba doufají, že už nezaútočíme. Vrátime se a přesvědčíme se. Nechci, aby se nám ty hyeny vysmívaly.“

Byron pozvedl obočí. Zřejmě si myslel, že je pošetilé riskovat další zásahy. Potvrdil jen: „Ano, pane,“ a vrátil se k interkomu. Sam řekl Detweillerovi, co chce. A zatímco se *Nikoli k pronajmutí* znovu otáčela, připravovala se obsluha raketometů ke střelbě.

Byron podal jednotvárným a chladným hlasem hlášení. Dvacet mrtvých. Dvaatřicet těžce zraněných. Jedenáct zraněných se dalo ošetřit a mohli se vrátit do služby. Byl zničen jeden parní kulomet, jedna baterie raket a jedno dělo. Vybuchly i rakety a dělostřelecké granáty a napáchaly ještě větší škody než samotné střely. Na letové palubě byly dvě velké díry a kabiny v nejnižším patře kormidelny byly zničeny. Ze základny však zůstalo dost, aby si kormidelna udržela stabilitu. Nedalo se to ale zaručit, kdyby ji zasáhla další raketa. Měli sníženou palebnou sílu, ale výkon lodi nebyl narušen.

Co bylo ze všeho nejhorší, byly zničeny antény radaru.

Sam vzhlédl a zjistil, že muži v jeskyni zasunují do raketometných hlavní nové rakety.

„Byrone, zahajte palbu, jakmile dám rozkaz!“ vykřikl Sam.

Výkonný předal rozkaz pozorovat vchod. Loď teď byla osm set yardů od základny kopce. Sam Detweillerovi nařídil natočit se k němu pravobokem. Pak by se měl nechat unášet proudem, až vypálí dělová baterie na pravoboku. Byla to 88 milimetrová děla, s mnohem přesnějším zásahem než rakety, a dělo na stlačený vzduch.

Na Samův rozkaz, předaný dál vyšlehl z 88 milimetrového děla oheň, kouř a hrom a ostatní zasyčela. Jeden granát vybuchl těsně nad vchodem; druhý našel svůj cíl těsně pod ním. Druhé kolo už nebylo nutné. Rakety v jeskyni musely zřejmě spustit výbuch dolního granátu. Vybuchly v oblaku, z něhož létaly kousky čehosi, co molo být lidským tělem.

Když se vzduch pročistil, bylo vidět jen kousky zkrouceného kovu.

„Myslím, že si můžeme být jisti, že jsme je vyřídili,“ oddechl si Sam. Cítil se spokojeně. Nepřátelé nebyli lidé. Byly to věci, které by ho mohly zabít, a bylo třeba zabít je, než by se jim to povedlo.

„Vezměte ji zpátky do středu asi čtvrt míle od průsmyku,“ nařídil Sam. „Byrone, nechte připravit helikoptéru.“

„Král Jan tu svoji také nasadil,“ upozornil ho Byron a ukázal ke vchodu. Sam ji spatřil, jak visí asi dva tisíce stop nad zemí, malinký stroj na pozadí temné brány úžiny.

„Nechci, aby Jan viděl, co děláme,“ řekl. „Řekněte Petroskému, ať se jí zbaví.“

Pak Sam zavolal de Marbota. Instrukce zabraly dvě minuty. De Marbot zasalutoval a odešel provést plán.

Pilot helikoptéry Petroski zahřál motor a odstartoval i s oběma střelci, kteří měli obsluhovat kulomety. Trup byl osazen deseti malými střelami vyhledávajícími teplo, některé z nich snad zničí nepřátelský stroj, zatímco ostatní udeří na *Rexe*.

Sam ji sledoval, jak pomalu stoupá, obtížena smrtícím nákladem. Chvilí trvalo, než vystoupila nad stroj v ústí průsmyku. Sam se otázal Francouze, jak plán pokračuje. De Marbot na zádi odpověděl, že raketomety jsou téměř naplněny střelami. Během několika minut může odstartovat.

„Dám ti signál, až bude volný břeh,“ ujistil ho Sam

Petroského stroj konečně přestal stoupat. Druhá helikoptéra byla stále v původní pozici. Když její pilot spatřil obrovskou bílou helikoptéru, jak se chce dostat nad něj, otočil stroj a odletěl.

Radarový operátor teď stál na pozorovatelně a hlásil: „Nepřátelský vrtulník se pohybuje rychlostí přibližně osmdesát pět mil za hodinu.“

„To je rychleji než náš,“ zamračil se Sam. „Zřejmě nenese tolik váhy. Byrone, řekněte de Marbotovi, že to může spustit.“

Obrovská propust už byla nějakou dobu otevřená. Větší ze člunů, *Neposílej účty*, vyklouzl z oddílu naplněného vodou a zanechával za sebou bílou brázdu. Otočil se a zamířil ke břehu. V těsné blízkosti ho následoval *Až po tobě, Gascone*. Oba byly naloženy raketami, rozebranými vrhači a námořníky.

Ozval se Petroského hlas. „Nepřítel je za ohybem. Vystoupím ještě o dalších dva tisíce stop výše, než to obletím.“

Zatímco Sam čekal na další zprávu, pozoroval oba čluny. Byly teď čelem k mělčině a muži z nich vyskakovali do vody. Rychle se přebrodil na břeh a začali vykládat zbraně i zařízení. Každý pak nesl čtyřicetilibrovou střelu nebo část rozebraného raketometu.

„Jan tam musel nejdříve poslat muže s navijáky a lany,“ uvažoval Sam. „Potom vytáhl nahoru ty těžké rakety z paluby *Rexe*. Muselo to být určitě v noci, aby je Viroland'ané neviděli. A musela to být pekelná práce. Škoda, že nemáme čas, abychom tu umístili těžké rakety. Ale tyhle lehké rakety nadělají hodně škody, když zasáhnou na *Rexu* ta správná místa.“

Promnul si ruce a vypustil z doutníku oblak dýmu.

„Není nic lepšího, než si s Janem vyměnit místa. Použít na něho jeho vlastní past.“

„Pokud bude dost času,“ pochyboval Byron. „Co když se *Rex* najednou vyřítí z úžiny, ještě než umístíme všechny zbraně?“

„Mohlo by se to stát, ale není to pravděpodobné,“ mračil se Sam. „Jakmile Jan vpluje znovu do úžiny, může se pohybovat jen vpřed. Nemá dost místa, aby se otočil, i kdyby se otáčel na jednom kole. A může předpokládat, že na něho čekáme těsně u výjezdu, mimo dosah radaru a sonaru. Mohli bychom to do něho vpálit, jakmile se objeví.“

„Třeba by mohl vařit fouvát,“ vložil se do debaty Joe.

„Se dvěma děly a padesáti raketami namířenými a kormidelnu a s čtyřmi torpédy na trupu?“

Sam si odfrkl.

„A docela rád bych tě viděl, jak se snažíš rozjet loď pozpátku v tom proudu jen s třiceti stopami na každé straně. Detweiller to nedokázal. Ani *já* bych to nesvedl!“

Čekali. Sam sledoval dlouhou řadu námořníků, každý nesl stříbrný válec nebo kus zařízení. Konečně se de Marbot ohlásil vysílačkou.

„Objevil jsem stezku.“

„Viděl jsem, jak máváš,“ odpověděl Sam. „Mělo by ti trvat asi hodinu, než se dostaneš do jeskyně. Není ani tak vysoko, ale ta stezka bude pěkně dlouhá.“

„Půjdeme co nejrychleji,“ ujistil ho Francouz. „Ale nemůžeme jít příliš rychle, pokud bude stezka příliš úzká.“

„Důvěřuji tvému úsudku.“

„Zase volá Petroski,“ přerušil je operátor. Sam pilota slyšel, ještě než se dostal k rádiu.

„Sestoupili jsme na hladinu,“ oznamoval Petroski. „Rozhodl jsem se přejít na úroveň řídicí místnosti. Zachytí nás na radaru, jakmile přeletíme kolem posledního ohybu. Ale předpokládám, že je dokážu setrást a znemožním jim mířit. Šest raket na kormidelnu, šest na helikoptéru, ať už je ve vzduchu nebo na letové palubě.“

Petroského hlas zněl spokojeně. Byl to zapálený Polák, který létal s RAF ve válce proti Hitlerovi. Po válce odmítl žít v komunistickém Polsku, emigroval do Kanady a vydělával si na živobytí nejprve jako pilot v divočině a později jako pilot policejní helikoptéry.

„Himlhergot!“ zaklel Petroski. „Lod' je těsně před vjezdem! Míří přídí přímo na mě. Zbývá jen čtvrt míle! Držte mi palce!“

Motor i vrtule hřměly, ale vzrušený hlas je přehlušil.

„Na šesti hodinách!“ Dvě sekundy Pak: „Trefa! Minul jsem řídicí místnost, ale odpálil jsem jim všechny komíny! Skrz ten kouř vůbec není vidět! Stoupám! Všude střílí protiletectká obrana! Vůbec skrz ten kouř nevidím! Ha! Tamhle je helikoptéra, na letové palubě! Ted'...“

Operátor vzhlédl k Samovi.

„Lituji, kapitáne. Je mrtev.“

Sam zamáčkl konec doutníku o vysílačku a popel shodil na zem.

„Musela ho dostat raketa.“

„Pravděpodobně.“

Operátor měl slzy v očích. Petroski byl po deset let jeho dobrým přítelem.

„A nevíme, jestli dostal Janovu helikoptéru nebo ne,“ vrčel vztekle Sam. Promnul si oči klouby prstů. „Doprčic, mám chuť do něj vjet, aby zaplatil...“

Byron při tom neprofesionálním výlevu citů opět pozvedl obočí.

„Jo, já vím,“ Sam pokrčil rameny. „Padli bychom do jeho pasti. Zapomeňte na to. A vím, na co taky myslíte. Bylo by lepší, kdyby

nám zůstaly pozorovací přístroje, řečeno starým vojenským žargonem. Teď nás Jan může sledovat helikoptérou, pokud ji Petroski nezničil.“

„Riskovali jsme a možná jsme za to zaplatili,“ poznamenal Byron. „Třeba dostala zásah řídící místnost i helikoptéra. Petroski neměl dost času na přesný odhad.“

Sam dále přecházel sem a tam a bafal tak zuřivě, že si klimatizace s kouřem nedokázala poradit. Nakonec toho nechal a odhodil doutník, jako by ho napadla spásná myšlenka. Což vlastně napadla.

„Jan se teď nevrátí, pokud neví, kde jsme. Takže provede průzkum buď helikoptérou nebo s člunem. V žádném případě na ně nebudeme střílet. Byrone, řekněte de Marbotovi, ať nestřílí, kdyby se objevily v úžině. A ať se drží nízko.“

Detweillere, naveďte loď ke grálovému kameni u chrámu. Zakotvíme tam a provedeme opravy.“

„Jak to, Feme?“

„Jak to? Aby nás tam Janovi špehové viděli. A pak, když zaútočí, bude vědět, že se nedostane do pasti. Vlastně by si mohl myslet, že nás rakety ze svahu vážně poškodily. A bude vědět, že se dostane přes úžinu, než se my k němu vůbec přiblížíme. Pak nastane poslední kolo a my budeme mít v ruce královský fleš. Alespoň doufám.“

„Ale Feme,“ protestoval Joe, „fo kdyf Petvofki vyhodil vídífi míftnoft do vduchu? A fo kdyf vlý Jan vahynul? Tveba nejfou f to bojovat.“

„Nevidím tu nikoho s bílou vlajkou, kdo by se chtěl vzdát. Prostě se stáhneme a budeme doufat, že Jan připluje bojovat. A mezitím si uděláme vlastní průzkum. Byrone, vyšlete *Gascona*. Řekněte Plunkettovi, ať propluje nejvyšší rychlostí úžinou, rychle se rozhlédne a vrátí se fofrem zpátky.“

„Smím něco navrhnout?“ otázal se Byron. „*Gascon* je vybaven torpédy.“

„Ne, u sta hromů! Nehodlám obětovat další dobré muže na sebevražedné misi! Už takhle je to dost nebezpečné, jak řekl ten starý mládenec staré panně, když mu navrhovala svatbu. Mohla by je napadnout helikoptéra, i když myslím, že by ji *Gascon* zvládl.“

Pokud by helikoptéra začala člun pronásledovat, měl by de Marbot na ni střít. Získáme informace a král Jan se bude divit, co se sakra jeho helikoptéry stalo. Nedokáže odolat pokušení vyslat člun na průzkum. My ho necháme vrátit se zpět.

V každém případě myslím, že Jan propluje skrz před soumrakem.“

Byron zprávy odeslal. Konečně se bíle zářící *Gascon* vzdálil od břehu a zamířil k úžině. Její velitelem byl mladší syn irského barona a byl námořním pobočníkem krále Jiřího V. a později admirálem. Byl veteránem bitev o Helgoland, Dogger Bank a Jutsko; dostal Velký kříž, Oranžsko-nassauský řád Holandska a ruský řád svatého Stanislava druhé třídy s meči. Byl také vzdáleným příbuzným velkého spisovatele fantasy Lorda Dunsanyho a jeho prostřednictvím i slavného anglického cestovatele Richarda Francise Burtona.

„Pane,“ ozval se John Byron, „myslím, že jsme něco přehlédli. Námořníci ještě zdaleka nemají instalované rakety. Pokud by nepřátelská helikoptéra nebo člun *Gascona* pronásledovaly, nemohla by je de Marbotova palba ohrozit. A mohly by zahlédnout jeho muže na té horské stezce. Pak by zjistili, že připravujeme past.“

„No ano, máte pravdu,“ připustil Sam neochotně. „Tak dobře. Řekněte jeho lordstvu, ať se vrátí, dokud nebude de Marbot na místě. Nemá cenu mrhat jeho schopnostmi, aby se točil dokola.“

„Ano, pane,“ přikývl Byron. Zavolal vysílačkou Plunketta, pak se rychle obrátil k Samovi. „Jenom... admirál se správně neoslovuje jeho lordstvo. Je mladším synem peera, což ho podle zákona činí normálním občanem. A protože jeho otec byl baron, nejnižším v celé hierarchii peerů, nemá ani čestný titul.“

„To byl jen pokus o humor,“ vysvětloval Sam. „Bůh nás chraň před britskými puntíkáři!“

Drobný Angličan vypadal, jako by podle jeho názoru neměl humor v kormidelně co dělat. Asi má pravdu, pomyslel si Sam. Ale občas musel někoho popíchnout. Byl to jediný způsob, jak uvolnit mučivý tlak. Kdyby to neudělal, vybuchl by jako přeplněný kotel. *Pěkně by to všechno létalo ve vzduchu. Ty kousky, to byl Sam Clemens.*

Byron byl tvrdé povahy, nenechal se vyvést z míry v žádné situaci, byl klidný jako člověk, který vyprodal těsně předtím, než trh zkrachoval.

Loď byla stále daleko na jezeře, i když se šikmo blížila ke břehu. Na severu bylo vidět veliké černé mraky. Kouř začal stoupat z míst požárů, když spadla letadla. Zítra bude požárů ještě víc, pokud je neuhasí déšť. Místní určitě nebudou milovat krále Jana ani jeho samotného. Bylo jen dobře, že byli pacifisté; jinak by mohli silně namítat, když si večer vypůjčili jeden z jejich grálových kamenů ti, v nichž mohli vidět jen vrahy a žháře. Obrovský batenzátor *Nikoli k pronajmutí* bylo třeba nabít, i když zdaleka nebyl prázdný, a posádka si musela doplnit grály. Nepředpokládal, že by se právě teď *Rex* objevil. Měl stejné problémy.

Ledaže... ledaže by si Jan myslel, že je takhle překvapí na místě. Mohl by se o to pokusit. Jeho motory ještě nevyužily veškerou uskladenou energii; *Rex* nebyl na cestě celý den. Mohl mít zásobu elektřiny ještě na mnoho hodin.

Ne, Jan se o to nepokusí. Neví, že jeho nepřítel přišel o radar, bude si myslet, že *Rex* by byl odhalen, jakmile by vystrčil nos. A musel by urazit po jezeře tři míle, aby se dostal k *Nikoli k pronajmutí*. Než by se mu to podařilo, mohli by obrovskou desku ve tvaru polokoule z vrcholku grálového kamene stáhnout a uložit a loď by se vydala vstříc *Rexu*.

Kdyby jenom měl k dispozici letadlo, aby mu řeklo, až bude Jan nabíjet vlastní loď. Kdyby se *Rex* napojil na grálový kámen poblíž vjezdu do úžiny, mohla by se k němu *Nikoli k pronajmutí* dostat dřív, než by mohl přejít do akce. Ne, Jan na to bude určitě pamatovat. Dostal se dost daleko po Řece, aby se stačil připravit. A bude vědět, že Sam Clemens je stejně opatrný jako on.

Ale pokud ho to napadne, proč se nevydat za ním a nenachytat Jana s královskými kalhotami na půl žerdi?

Kdyby jen znal místní topografii, šířku Řeky na druhé straně hor. Ale Plunkett mu ty informace obstará.

„Chtěl byste teď nechat pohřbít mrtvé, pane?“ navrhl Byron.

„Co?“ nechápal Sam. „Ach ano, klidně to můžeme udělat teď, ať to máme za sebou. Pak nebudeme mít čas. Máme dost námořníků pro pohřební četů?“

„Přesně čtyřicet dva, pane,“ odvětil Byron s jistým uspokojením, že dopředu věděl, nač se ho kapitán bude ptát.

„Dobře. To stačí, abychom pohřbili všechny, včetně jich samotných. Vlastně nám stačí tři pušky. Musíme si uchovat co nejvíce střelného prachu.“

Obřad byl krátký. Těla položili na zád' letové paluby, zabalili do látky a zatížili kameny. Shromáždila se tu polovina posádky; zbytek zůstával ve službě.

„...nyní víme, že vzkříšení je možné, neboť jeho skutečnost jsme zažili všichni. Svěřujeme tedy vaše těla hlubinám Řeky v naději, že opět budete chodit po tomto nebo jiném světě. Pro ty, kdo věří v Boha, ať vám On požehná. Sbohem!“

Zazněl pozdravný výstřel. Zvedli těla v pytlích z rybí kůže jedno po druhém a Prohodili vzduchem. Se zátěží kamenů lesnou ke dnu a snědí je malé i velké ryby, které se a kupily tisíce stop dole v temnotách.

Nikoli k pronajmutí přirazila ke břehu a spustila kotvy. Sam vystoupil na břeh, kde se musel postavit neuvěřitelně rozzlobenému La Virovi. Vysoký muž s jestřábí tváří zuřil nad hloupostí i krutostí obou stran. Sam naslouchal s kamennou tváří. Teď nebyl čas na bonmoty. Ale když ho La Viro vyzval, aby opustil oblast, Sam odmítl. „Tento konflikt nelze nijak odvrátit. Jeden z nás půjde ke dnu. Tak dostanu vaše povolení použít grálový kamen?“

„Ne!“ vyštěkl La Viro. „Ne! Nedostanete!“

„To je mi skutečně líto,“ pokrčil rameny Sam. „Ale stejně jeden použiji. Pokud mi v tom budete chtít zabránit, budeme na vás a na vaše lidi střílet.“

La Viro asi minutu mlčel. Nakonec se jeho dech zklidnil a z jeho pleti zmizela červen. „Tak dobře. Nepoužijeme síly. Víte, že bychom to neudělali. Já mohu jen apelovat na vaši lidskost. To se mi nepodařilo. Důsledky padají jen na vaši hlavu.“

„Vy to nechápete,“ nevzdával se Sam. „Musíme se dostat k polárnímu moři. Naše mise je životně důležitá pro celý tento svět. Nemůžu vysvětlit proč, ale věřte mi, že je.“

Vzhlédl ke slunci. Za hodinu klesne k vrcholům řetězce hor na západě.

V tom okamžiku se ke skupince stojící za La Virem připojil Hermann Göring. Tichým hlasem říkal cosi svému představenému. La Viro pronesl nahlas: „Tak dobře. Evakuujte je.“

Göring se otočil a promluvil hromovým hlasem. „Tak slyšeli jste La Vira? Půjdeme na východ, pryč od toho ďábelského konfliktu. Předejte to dál! Všichni na východ! Martine, vyšlete signální balón!“

Göring se obrátil ke Clemensovi.

„Teď vidíte, nebo byste měl vidět, že jsem měl pravdu! Měl jsem námitky proti stavbě vaší lodi, protože váš cíl byl špatný! Nebyli jsme vzkříšení a umístěni zde, abychom se proslavili nebo propadli bezduché smyslnosti, nenávisti a krveprolití! My...“

Sam se odvrátil. Spolu s Millerem v zádech přešel na plovoucí přístavní plošinu a odtud po nástupní rampě na horní palubu. „Pěkně hajvl, Feme,“ poznamenal Joe. „Dal ti to pěkně fevvat.“

„A ani na tom nemá žádný přímý zájem,“ doplnil Sam. „Už si mě podávali ti nelepši. Měl bys slyšet moji matku. Nebo mou ženu. Ty by na něj nejdřív vypálily takových tisíc slov a během deseti sekund by pokračovaly. Vykašli se na něho. Co vlastně ví? Dělá to pro něho a pro všechny tyhle úlisné mníšky z Církve. Dělá to pro všechny, ať si to zaslouží nebo ne.“

„Fo? Já vvdyfky myflel, ve to děláf fám pvo febe.“

„Někdy jsi příliš chytrý a prostořeký,“ zavrčel Sam. „Takhle se s kapitánem nemluví.“

„Víkám o lidech to, fo na nich vidím,“ šklebil se Joe. „A teď f tebou nemluvím jako podvívěný f kapitánem. Mluvím f tebou jako tvůj přítel, Joe Millev.“

Když vstoupili do řídí místnosti, obrátil se k nim John Byron. „Pane, de Marbot hlásí, že raketomety jsou připraveny.“

„Dobře, řekněte mu, ať se vrátí ke člunu. A Plunkett mlže vyrazit.“

Gascon okamžitě odpověděl a zamířil k úžině. Postavičky námořníků byly na pozadí modročerné skály a zelenočerných řas sotva viditelné, jak kráčely po převisu vyhloubeném na skále. Než se dostanou dolů, budou muset použít baterku. *Neposílej účty* mířil podél břehu ke kameni na západě. Zaslechl hluk, jak strojníkovi pomocníci svařovali hliníkové podpěry pro poškozenou základnu kormidelny. Zahlédl modré záblesky světlic – to další muži odřezávali zbytky parního kulometu na přídi. A další skupina se dřela s raketami a baterií raketometů, která měla umístit na místě bývalého kulometu. Jiná skupina usilovně vyměňovala radarové antény.

Uplynulo půl hodiny. Hlavní lékař hlásil, že pět zraněných zemřelo. Sam nařídil naložit jejich těla do člunu a hodit do vody uprostřed Řeky. Vše proběhlo bez fanfáry, protože už dále nechťel zhoršovat morálku posádky. Ne, ani nepronese poslední řeč, ať to udělá jeden z lékařů.

Sam pohlédl na chronometr. „Plunkett by právě teď měl být u výjezdu z úžiny.“

„Pak bychom ho měli vidět zpátky asi tak za deset minut,“ poznamenal výkonný.

Sam pohlédl na námořníky na půli cesty po stezce. „Dal jste de Marbotovi rozkaz, aby šel se svými muži k zemi, kdyby se objevila Janova helikoptéra nebo člun?“

„Jistě,“ ohradil se Byron prkenně.

Sam se zadíval na pobřeží. Tisíce mužů a žen se tam pomalu pohybovaly v těsných skupinách směrem na východ. Nevydávali přitom skoro žádný hluk. Většina byla obtížena vaky se šaty, hrnci, vázami, soškami, židlemi, rybářskými pruty, tesařskými nástroji, rozebranými kluzáky a samozřejmě grály. Jak procházeli kolem, dívali se na obrovskou loď a mnoho jich zvedalo ruku se třemi středními prsty zdviženými v gestu požehnání. Sama přepadl pocit viny a zuřivosti. „Tohle je pěkný balón,“ ozval se Joe.

Z budovy bez střechy vystoupil glóbus hruškovitého tvaru, namalovaný jasně dožluta. Rychle stoupal šikmo na horu, nesený větrem. Asi ve čtyřech tisících stop výšky byl už balón sotva vidět. Nebyl ale tak malý, aby Sam nerozeznal náhlé červené záblesknutí.

„Vyhodili ho do vzduchu!“ vykřikl. „To je určitě skutečný signál!“

Balón padal v plamenech, viditelný z obou břehů a mnoho mil daleko po i proti proudu Řeky. Během několika minut klesl do vody.

„No, alespoň si už nemusíme dělat obavy o oběti z řad civilistů,“ pokrčil rmeny Byron.

„Tím bych si nebyl jistý,“ upozornil je Detweiller. „Vypadá to, že La Viro a několik dalších tu zůstalo.“

Byla to pravda. Ale skupinka už kráčela zpět ke chrámu.

„Zřejmě se za nás teď budou modlit!“ odfrkl si Sam.

„Gascon na dohled!“ hlásila hlídka.

Skutečně tam byl, slunce ho bíle ozařovalo, se zdviženou zádi, jak se hnál vpřed. A asi pět set stop přímo nad ním letěla nepřátelská helikoptéra. Létala v kruzích a nakláněla se, aby střelci mohli střílet z kulometu dolů.

„Byrone, řekněte de Marbotovi, ať střílí na vrtulník!“ přikázal Sam hlasitě, ale v tom okamžiku jeho hlas zanikl v řevu uvolňující se energie z grálových kamenů. Když hřmění odeznělo, opakoval příkaz.

„Nepřátelský člun na obzoru!“ ozvala se hlídka.

„Co...?“ zarazil se Sam. Teď i on zahlédl plavidlo s rudou, ostře zakončenou přídí a se zakřiveným pancéřováním na zádi a střeleckými věžemi původního *Neposílej účty*, který ukradl král Jan. Právě vyjížděl z vysoké průrvy.

Z otvoru na svahu vylétla jediná raketa. Letěla rovně a zaměřila se na rozžhavené načervenalé zplodiny vrtulníku. Zazářila jako dlouhá přímka, namalovaná na černé hoře plamennou tužkou. A pak se i s helikoptérou proměnila v šarlatovou kouli.

„Tak končí poslední létající stroj na tomto světě,“ poznamenal Sam.

Vždy chladný Byron ho upozornil: „Raději počkejte, pane, než vrtulník narazí na Řeku. Jinak rakety poletí za ním. Je to nejžhavější předmět v okolí.“

Zářící hlavní trup a jeho oběžnice kovových úlomků klesaly téměř neuvěřitelně pomalu. Pak narazily na vodu a zmizely.

Byron promluvil do rádia, vyhrazeného pro spojení s de Marbotovou vysílačkou. „Zaměřit jednu salvu raket na nepřátelskou loď.“

„Ježíšikriste, pane!“ vykřikla hlídka. „Rex vyplouvá také!“

Byron jednou vyhlédl a zmáčkl tlačítko poplachu. Sirény se rozječely. Dav stojící na letové palubě rychle zmizel.

Sam se přinutil mluvit lidně, i když mu srdce bušilo. „Stáhněte grálový konektor. Vytáhnout jeřáb.“

Byron už nařídil uvolnit lana. Detweiller seděl a čekal na rozkazy s rukama na pákách.

Byron vyhlédl z okénka. „Lana volná, pane!“

„Kormidelníku, dostaňte nás ven,“ nařídil Sam.

Detweiller uvolnil páky z neutrálu a přitáhl je k sobě. Obrovská kola se roztočila a loď klouzala dokem.

Kolem člunu z *Rexe* byl všude dým. Rychle však odvál a odhalil zčernalou loď. Člun se nepohyboval, možná byl vážně poškozen. Měl však třípalcové pancéřování z duraluminia a vydržel i silné poškození. Třeba posádku výbuchy jen ochromily.

Rex Grandissimus byl teď v půli cesty ze ztemnělé úžiny. Zazářil bíle a pak zbledl, jak slunce vklouzlo za hory. Na jezero padl soumrak, obloha potemněla. Hustě nakupené hvězdy a zástěny plynů na obloze se rozsvítily, jakmile slunce pohaslo. Až bude úplná noc, budou světla na obloze stejně jasná jako při úplňku na bezmračné obloze Země.

Oba čluny se bledě leskly. *Rex* byl ještě větší bílou skvrnou, jako velryba-albín těsně předtím, než vyrazí z mořské hladiny.

Takže Jan se rozhodl zaútočit, zatímco *Nikoli k pronajmutí* zakotvila a nabíjela. Neotočil se. Teď ho čeká jeho osud, ať se mu to líbí nebo ne.

Jak se Jan dozvěděl, že loď zakotvila? To se dalo snadno vysvětlit. Někde na hoře na převisu nad ústím úžiny byl osamělý pozorovatel s detektorem. To také vysvětlovalo, proč byl *Rex* tak dobře připraven na Petroského útok.

Sam tiše hovořil s pilotem. Detweiller zastavil loď, pak ji otočil k *Rexovi* a zapnul nejvyšší rychlost vpřed. „Co by měl *Neposílej úcty* dělat?“ zeptal se Byron.

Sam chvíli váhal s odpovědí, zatímco sledoval oblouk, který rakety opisovaly na cestě z jeskyně. Ale o moment překvapení už přišel. Jan věděl, že střely pocházejí z jeskyně, kterou mu uloupili. Než se rakety dostaly do poloviny své dráhy, vyšlehly z *Rexe* plameny a vystoupily z něj ohnivé čáry. Obě skupiny střel se setkaly asi padesát stop nad lodí a nad Řekou zahřmělo. Loď zakryl dým, který se postupně rozpustil. Zbytky odvál vítr.

Pokud byl *Rex* zasažen, nedalo se to na tak velkou vzdálenost určit.

Janovy rakety by neměly zasáhnout tolik jeho vlastních, pokud i ony nebyly vybaveny systémem vyhledávání tepla. Což znamenalo, že nepřítel měl některá z jeho zařízení. Zřejmě si je Jan nechal vyrobit. Ale kolik jich měl? Ať jich bylo kolik chce, některá už obětoval, aby zastavil útok.

Z jeskyně vylétlo další hejno. Tentokrát je osud potkal v půli cesty a záhy se začal rozšiřovat mrak s plameny uprostřed, který se rychle rozptýlil. Téměř ještě dřív, než se to stalo, vylétla z *Rexe* další dávka. Její oblouk končil na svahu. Některé střely však zasáhly samotnou jeskyni, Plameny šlehaly jako rozžhavený plyn z dračí tlamy. Znamenaly konec třiceti dobrých mužů a žen.

Ted' oba leviatany zamířily proti sobě. Sam na něm viděl jediné světlo, pocházející z řídicí místnosti. Jako jeho vlastní loď byla i ta druhá zatemněna, s výjimkou toho jediného světla, které bylo zapotřebí.

Hlídka hlásila, že nepřátelský člun se znovu rozjel.

„Ani jeden z jeho člunů neměl původně torpédometry,“ řekl Sam Byronovi. „Ale Jan je mohl torpédometry vybavit. Vsadím se, že to udělal. Mimochodem, kde je vlastně druhý člun?“

Během okamžiku ho hlídka zpozorovala. Zřejmě se právě objevil za startovací sekcí na zádi.

Neposílej účty se blížil k *Rexovi*. Měl dvě torpéda připravená k odpálení a čtyři další v záloze.

Gascon se hnal k mateřské lodi s rozkazem nalodit se a nabrat torpéda. Sam pochyboval, že jej stačí vzít včas na palubu.

„Tady je malý nepřátelský člun, pane,“ oznamovala hlídka. „Míří k *Účtům*.“

Sam nařídil Byronovi, aby *Gasconu* přikázal pomoci sesterskému plavidlu.

Z *Rexe* vyrazily čtyři rakety. Výbuch oznámil konec jedné letové křivky. Za okamžik se ozval z rádia admirál Anderson. „Ten ptáček nám pěkně pocuchal peří, pane. Ale jsme opět na cestě. Člun nepoškozen – pokud vím.“

Gascon proplul kolem nepřátelského člunu a páčil na něj rakety. Drobné plaménky ukazovaly, že používá i kulomety. Druhý nepřátelský člun se sunul tvrdošíjně dál k *Účtům* a vrhal kolem sebe hlavice i kulky. Vzdálenost mezi oběma většími loděmi byla na první pohled pět set stop. Ani jedna dosud nevypouštěla rakety. Zřejmě čekaly, až se dostanou jedna druhé na dosah.

Gascon teď kroužil za nepřítelem. Zazněl Plunkettův hlas. „Chystám se taranovat.“

„Nebud'te blázen!“ zařval Sam. Leknutím přeskočil Byrona, který mu měl rozkaz předat.

„Je to rozkaz, pane?“ otázal se Plunkett klidným hlasem. „Posádka vyrazila – na můj rozkaz, pane. Myslím, že mohu zničit nepřátelská kola.“

„Tady je kapitán!“ odpověděl Sam. „Nařizuji vám, abyste to nedělal! Nechci, abyste se nechal zabít!“

Odpověď nepřišla. Menší z bílých předmětů se připlazil k zádi toho většího. Alespoň se zdálo, že se pohybuje pomalu. Ve skutečnosti pomalejší loď předjížděl asi o patnáct mil za hodinu. Nebylo to příliš rychle, ale hmotnost těžce opancéřované lodi mu dodávala neuvěřitelné množství energie.

Gascon a nepřátelský člun těsně vedle sebe, pane,“ hlásila hlídka.

„Vidím to a taky slyším,“ komentoval to Sam a vyhlížel nočním dalekohledem.

Veškerý pohyb na *Gasconu* se naprosto zastavil s výjimkou plynutí po proudu. Druhý člun zpomaloval. Ted' zastavil.

„Kristepane!“ hlesl Sam. „On to udělal! Chudák!“

„Třeba není vvaněný,“ uklidňoval ho Joe. „Doftal by fe do pafti.“

Neposílej účty se přibližoval. Dostal se snad na stovku stop od cíle. Pak prudce zamířil pryč. O několik sekund později se nepřátelské plavidlo zvedlo ve vodě a plamenech a dopadlo zpět v úlomcích.

„On jej torpédoval!“ zaječel nadšeně Sam. „Starý dobrý Anderson! On jej torpédoval!“

„Hezká podívaná,“ pronesl chladně Byron.

„Tady Anderson! Jaké jsou rozkazy?“

„Zjistěte, zda je Plunkett v pořádku,“ nařizoval Sam. „A taky, jestli je *Gascon* schopen služby. A naberte všechny muže, kteří z něj seskočili.“

„Pane, *Rex* je podle odhadu pět tisíc dvě stě stop daleko,“ oznamovala hlídka.

„Dobře, admirále,“ obrátil se Sam k Byronovi. „Převezměte děla.“

„Ano, pane,“ přisvědčil Byron a otočil se k interkomu. Sam slyšel, jak vydává rozkazy poručíkovi u předního děla na levoboku, ale očima sledoval čluny. Pokud byl *Gascon* funkční, mohli by ho použít k zasypání *Rexe* malými raketami. Nebylo dost času vybavit jej torpédy.

Byron u interkomu opakoval vzdálenost, jak ji hlásila dělostřelecká hlídka.

„Čtyři tisíce devět set. Čtyři tisíce sedm set. Čtyři tisíce pět set.“

„To bude pro Jana pěkná rána,“ říkal Sam Joe Millerovi. „Neví, že my máme děla.“

„Pal!“

Sam počítal sekundy. Pak zaklel. První koule minula.

Druhý úder, zřejmě do vody poblíž příďe. *Rex* však pokračoval vstříc nepříteli.

„Vezměte ji kolem, abychom mohli zaútočit na příď podél celého boku,“ nařídil Detweillerovi.

Obě děla se ozvala. Z *Rexe* začala stoupat sloupky dýmu. Na letové palubě hořel veliký oheň. Loď však pokračovala dál. A teď byla tak blízko, že mohla vystřelit větší rakety.

„Nepřítel ve vzdálenosti dva tisíce šest set stop,“ hlásila dělostřelecká hlídka.

„Jsou ptáčci připraveni?“ otázal se Sam Byrona.

„Ano, pane, všichni.“

„Řekněte důstojníkům, ať zahájí palbu, jakmile to udělá Rex.“

Byron předal rozkaz. Jakmile skončil, upozoroval Sam na *Rexu* množství plamenů. Střely se setkaly 450 stop daleko ve vzduchu. Výbuchy Sama ohlušily.

„Jevífi Kvifte!“ vyjekl Joe.

„Koule dopadly na *Rexe*. Prostor pro kola na pravoboku vzplál plamenem a kormidelnu zahalil dým. Na pravoboku se okamžitě objevily ohnivé zášlehy. Koule zasáhla baterii raket a ta svým výbuchem přivodila explozi všech ostatních.

„Mají tam pěkně horko,“ usmál se Sam.

Kouř kolem kormidelny se rozptýlil, i když ne příliš rychle. Vítr se utišil a *Rex* ztratil hodně ze své rychlosti.

„Obrací se k nám levou stranou!“ vykřikl Sam.

Vzlétly další rakety, tentokrát z druhé strany. Protiraketová obrana *Nikoli k pronajmutí* opět udeřila; výsledkem byl rána ve vzduchu, která zatřásla celou lodí. K žádnému poškození nedošlo.

Tehdy už Sam viděl, že *Rex* má vážné potíže. Na palubách na pravoboku zuřily požáry a obracel se pryč.

Na okamžik si myslel, že *Rex* prchá. Ale ne. Obracel se dál. Opisoval malý kruh.

„Kolo na pravoboku nefunguje nebo je zničeno,“ komentoval situaci. „Nemohou manévrovat.“

Ta informace mu pomohla trochu se uvolnit. Ted' mu stačilo dostat se z dostřelu raket a vyhodit *Rexe* do vzduchu 88 milimetrovými děly na stlačený vzduch.

Vydal příslušné rozkazy. Detweiller obrátil loď a dostal ji do bezpečné vzdálenosti od její oběti.

„No, nevedli jsme si tak špatně,“ řekl vítězným tónem Byronovi.

„Zatím ne, pane.“

„Prakticky je po všem! Copak nikdy neumíte projevit city, člověče?“

„Ne ve službě,“ odtušil Byron.

„Jevífi Kvifte!“ ozval se opět Joe.

„Co se děje?“ trhl sebou Sam a popadl Joea za mohutnou paži.

Titantrop s vyvalenýma očima ukazoval směrem k zádi, z úst mu vycházelo chrčení. Sam si před něho stoupl, aby se podíval, ale nedošel.

Výbuch vytrhl obrněné okno z rámu zadního okna a vrhl je proti němu.

34

Myš hodila past na kočku.

Když byla *Nikoli k pronajmutí* ještě dva dny daleko, odstranila posádka *Rexe* ze skladu obal malé vzducholodi, vyrobený ze střev dračí ryby před dvěma lety. Zařízení na výrobu vodíku umístili na břehu a obal nafoukli v hangáru z bambusového a piniového dřeva, který postavili před dvěma týdny.

Azazel, jak jej Jan pokřtil, byla napůl pevná vzducholod'. Obal byl závislý na tlaku plynu, který jej vyplňoval, ale byl k němu připevněný kovový trup. V něm byla umístěna řídicí kabina a dvě gondoly s motory, zachráněné z vraku Poděbradova balónu. Byly připojeny elektrické a mechanické spoje mezi řídicí a motorovou gondolou, zdviží a kormidlem. Palivové nádrže byly naplněny metylalkoholem. K uvolňovacím mechanismům na spodní straně lodi uprostřed byla umístěna bomba a torpédo.

Bombometčík a pilot nastoupili do vzducholodi a vystoupili s ní na dvouhodinový zkušební let. Všechno fungovalo. A když se *Rex* vydal do boje s *Nikoli k pronajmutí*, vystoupila vzducholod' do požadované výšky a začala kroužit. Teprve až se setmí, proletí vrchní částí úžiny.

Když *Rex* kroužil jako zraněná kachna, byla vzducholod' dále po proudu za nepřátelskou lodí. Přeletěla na úžinou, pak zahrnula doprava a letěla podél hor, aniž by se nim příliš přiblížila. Její černá barva zabránil, aby ji upozoroval nepřítel. Byla tu možno, že ji zaznamená nepřátelský radar. Jan ale doufal, že bude zaměřen na *Rexe*. Clemens si bude myslet, že *Rex* žádná další letadla ani vzducholodi nemá, tak proč by zkoumal radarem větší výšky?

Když byl radar *Nikoli k pronajmutí* zničen, Jan jásal. I když jeho loď i posádka utrpěla strašlivé škody, tancoval radostí. Teď se mohl

Azazel nepozorovaně přiblížit k nepříteli a vyhnout se jakémukoli sledování kromě optického. A v tom slabém světě, kdy měl nepřítel oči jen pro *Rexe*, měla vzducholod' solidní šanci dostat se na dostřel.

Plán se podařil. Vzducholod' se přiblížila k horám na severu a občas sestupovala pod vrcholky nejvyšších štítů. Dostala se o něco na východ, pak se objevila nad vrcholky stromů a zamiřila k Řece. Nabrala plnou rychlost, spodek řídicí gondoly se vznášel asi jen stop nad povrchem.

Všechno klaplo a teď byl *Azazel* za *Nikoli k pronajmutí*. Trup měl ve stínu nepřátelské lodi, její radar, by jej nedokázal detekovat.

Burton, stojící vedle Jana, slyšel, jak mumlá: „U Božích koulí! Teď uvidíme, jestli je vzducholod' dost rychlá, aby Samovu loď dohnala! Moji inženýři by se raději neměli mýlit! Bylo by ironií, kdyby po vši té práci a plánování byla příliš pomalá!“

Salvy nepřítelů narazily do pravoboku *Rexe*. Burtona ten rachot ochromil, paluba se pod ním zachvěla, rozbilo se okénko. Ostatní vypadali stejně šokovaně jako on. Okamžitě poté Jan zaječel na Strubewella, aby nahlásil škody a počet mrtvých. Alespoň se zdálo, že vykřikuje právě toto, ale sotva ho bylo slyšet. Během krátké doby dokázal shromáždit několik zpráv a předat je kapitánovi, Tehdy už Burton slyšel celkem dobře, i když ne tak dobře, jak by si přál.

To bylo zatím to nejhorší, co je postihlo. Na mnoha místech na všech palubách zely veliké díry. Výbuchy se přičinily o otvory nejen na palubách a v trupu, ale některé chodby plné lidí teď zely dokořán. Řada raketometných systémů plných hlavic vybuchla, což následky katastrofy ještě zhoršilo. Několik kulometných věží bylo vyvráceno ze základů.

Dvě střely téměř úplně zničily prostor pro kola na pravoboku. Kolesa však stále fungovala se stoprocentním výkonem.

„Clemens musel vidět, jak ty střely zasáhly prostor pro kola,“ prohlásil Jan. „Mohl by naletět a myslet si, že nás vyřadil z boje. U Kristova poháru, my ho přinutíme, aby si to myslel!“

Dal rozkaz, aby loď opisovala široký kruh. Vnitřní kolo na pravoboku se točilo pomalu, zatímco vnější na levoboku se otáčelo na dvoutřetinový výkon.

Přižene se jako slintající pes, aby dorazil zraněného jelena!“ liboval si Jan. Spokojeně si mnul ruce a pochechtával se.

„Přihrne se k nám jako netvor ze *Zjevení*!“ pokračoval Jan „Ale neví, že má na ocase ještě děsivější obludu, připravenou na něj chrlít smrt a oheň pekelný! Tohle je Boží pomsta!“

Burton byl znechucen. Opravdu se Jan považoval za rovna Stvořiteli? Už se mu ze šoku ze všech raket a střel zkazil mozek? Nebo měl vždycky pocit, že on a Bůh jsou partneři?

„Budou muset tu vzdálenost odhadnout podle oka a v tomhle světle jim to moc nepůjde,“ Jan se tvářil spokojeně. „A ani sonar jim nezajistí výpočet vzdálenosti!“

Z paprsku zaměřeného na *Rexe* získá nepřítel víc než jen zpětné pulsy. Obsluha sonaru bude naprosto zmatena; na obrazovkách uvidí pulsy ze čtyř různých cílů. Ty budou pocházet z malých řízených lodí kroužících na jezeře a vydávajících zvukové pulsy o stejné frekvenci, jakou měla nepřátelská vysílačka. Čluny byly vybaveny i generátory zvuku, které simulovaly plácání těžkých koles do vody.

Burton viděl siluetu vrcholku *Nikoli k pronajmutí* na pozadí zářících hvězd a blyštivých plynných zástěn na východním obzoru.

A pak na nebeském osvětlení zahlédl temný půlkruh, horní část *Azazela*, těsně nad *Nikoli k pronajmutí*.

„Střílejte torpéda!“ zavolal Jan nahlas. „Střílejte, pitomci!“

Peder Tordenskjöld, hlavní dělostřelecký důstojník, poznamenal: „Vzdálenosti jsou klamné, pane. Ale vzducholod' už musela vypustit torpédo.“

Všichni pohlédli na nástěnný chronometr. Jestliže torpédo zasáhne cíl, dojde k tomu do třiceti sekund. Tedy pokud bude vzducholod' tak blízko lodi, jak se zdálo. *Azazel* musel vypustit střelu, když byl jen několik stop nad Řekou. Po uvolnění těžké střely by měl být odlehčen a rychle vystoupit nahoru. Se ztrátou hmotnosti by nabral i na rychlosti. Takže pokud byl nad nepřítelem, nebo téměř nad ním, měl by teď udeřit.

Nikoli k pronajmutí by teď měla provádět úhybné manévry. I když vzducholod' nemuseli pouhým okem upozorovat, sonary nepřítele určitě torpédo detekovaly. Budou okamžitě znát jeho umístění i rychlost, tvar i velikost. Nepřítel bude vědět, že se torpédo

žene k jeho zádi, neboli, jak to Jan drsně komentoval, „už se řítí Samu Clemensovi do řiti“.

Jan se zarazil s tváří rudou vztekem. „Kristova noho, jak mohl na tak krátkou vzdálenost minout?“

„Nemohl,“ namítl Strubewell. „Třeba torpédo nefungovalo a nevybuchlo.“

Ať se stalo cokoli, nepřítel torpédu unikl. Za ním opět vystoupila polokoule *Azazela*, která na okamžik zmizela. Pilot a bombometčík buď vyskočili, nebo byli připraveni vyskočit. Jejich padáky, vybavené zařízením na stlačený vzduch, se plně otevrou v okamžiku, kdy vyskočí z gondoly. Jinak by se nestačily rozevřít, než oba dopadnou do Řeky.

Burton odhadoval, že oba muži už museli vzducholod' opustit. Je teď zřejmě nastavená na autopilota a časový mechanismus bomby začal odtikávat. Další mechanismus vypouštěl vodík, aby loď klesla níž. Až bomba dopadne, vzducholod' se odlehčí a zvedne se, ale ne příliš. O několik sekund později v případě, že výbuch nezapálí plyn, přivodí čtvrtý mechanismus k výbuchu menší bomby. Burton vyhlédl oknem na levoboku. Paluby *Rexe* hořely na desítky místo zásahu střely nebo rakety. Hasiči v izolačních oblecích postříkovali plameny vodou a pěnou. Asi během dvou nebo tří minut budou požáry uhašeny.

Burton slyšel, jak si kapitán odfrkl. „Ha!“

Otočil se. Všichni kromě kormidelníka zírali na levobok. Vzducholod' ve tvaru salámu byla řed' přímo nad *Nikoli k pronajmutí*. Brzy se bude nosem dotýkat zadní strany kormidelny.

„Neuvěřitelné!“ hlesl Burton.

„Co?“ nechápal kapitán.

„Že ji nikdo ještě na palubě neviděl.“

„Bůh je při mně,“ holedbal se Jan. „A teď je už zřejmě příliš pozdě. Nemohou ji sestřelit, aniž by přitom ohrozili loď.“

„Něco se stalo s mechanismem uvolňování torpéda,“ upozornil je Tordenskjöld. „Přestal fungovat. Ale až bomba vybuchne, spustí to i torpédo.“

Jan se obrátil ke kormidelníkovi. „Připravte se na otočení. Až dám rozkaz, zamiřte přímo k nepříteli.“

„Oba čluny míří na nás, pane,“ hlásil hlavní radista.

„Teď už určitě vidí *Azazela!*“ zvolal Jan. „Ne, neviděli jej“

„Třeba je rádio *Nikoli k pronajmutí* taky mimo provoz,“ uvažoval Burton.

„Pak je On vskutku na naší straně!“ radoval se Jan.

Burton se zašklebil.

„Pane!“ ozvala se hlídka. „Nepřátelské čluny se blíží k zádi na levoboku.“

Rada ukazoval, že oba čluny jsou čtyři sta yardů daleko. Vzájemně je dělila vzdálenost sta padesáti stop.

„Mají v úmyslu nás napadnout na pravoboku, až dokončíme obrat,“ oznamoval Strubewell. „Myslí že, že mateřská loď by na nás už měla střílet.“

„To vidím,“ odsekl Jan popuzeně. „Jeden by si myslel, že se pokusí vyslat signál *Nikoli k pronajmutí*. Mají taky zničené rádio, ale určitě mohou vysílat světelné signály.“

„Tady je jeden,“ ukázal Strubewell na jasnou modrobílou skvrnu na obloze.“

„Tak teď uvidí *Azazela!*“ obával se Jan.

Ten byl asi třicet stop nad letovou palubou nepřítelů, nebo jim to alespoň tak připadalo. Ještě se nedostal ke kormidelně, jinak by se s ní srazil.

Cosí malého a tmavého dopadlo na pozadí jasné oblohy ze vzducholodi na *Nikoli k pronajmutí*.

„A tady je bomba!“ vykřikl Jan.

Burton si nebyl jistý, ale měl pocit, že bomba dopadla na záď letové paluby, možná na její okraj. Bombometčík zřejmě nastavil časovaný automatický mechanismus a pak i s pilotem oba vyskočili. Načasování ale nebylo provedeno správně. Bomba měla vybuchnout uprostřed paluby, nebo ještě lépe co nejbližší ke kormidelně.

Výbuch zahalil letovou palubu do plamenů. Objevila se silueta kormidelny i postaviček uvnitř.

Vzducholod' stoupala vzhůru, uprostřed se ohnula a kýl se zkroutil výbuchem. Obal vzplál plamenem, vodík uvnitř se změnil v ohnivou kouli.

„Torpédo!“ zařval Jan. „Torpédo! Proč nevypadlo?“

Třeba vypadlo a z *Rexe* je neviděli.

Ale teď už mělo taky vybuchnout.

Burton teď viděl, jak hořící vzducholod' klesá. Přední část dopadla na zád' *Nikoli k pronajmutí* a pak sklouzla do Řeky obrovskou dírou, kterou vyhloubila čtyřicetilibrová bomba. *Nikoli k pronajmutí* se sunula dál a zanechala za sebou hořící a rozvinující se obal. I zád' vzplála plamenem. Z dřevěné letové paluby šlehal oheň.

„Ať Bůh ty dva zatratí a pošle je do nejhoroucnějších pekel!“ řval Jan „Zbabělci!.Měli počkat o několik sekund déle!“

Burton měl naopak názor, že pilot i bombometčík byli mimořádně stateční. Museli čekat až do okamžiku, který jim připadal jako úplně poslední sekunda k seskoku. Pod takovým tlakem je nemohl nikdo vinit z toho, že výpočet neodhadli úplně přesně. A rovněž nebyla jejich vina, že torpédo nevybuchlo. Několikrát opakovali zkoušku s maketou torpéda a spouštěcí mechanismus vždy fungoval. Mechanická zařízení často selhávala a byla to jejich vlastní smůla i smůla jejich kamarádů, že selhalo právě teď.

Torpédo mohlo ale stále ještě vybuchnout.. Pokud nesklouzlo ze zádi s vrakem.

Jan už nebyl tak nešťastný, když zjistil, že výbuch odtrhl vše z konstrukce dvou spodních pater kormidelny kromě dvou vertikálních kovových podpěr a výtahové šachty. A i ty se po tíhou řídicí místnosti lehce nakláněly dopředu.

Několik lidí v místnosti jakýmsi zázrakem přežilo. Na pozadí zuřícího požáru na letové palubě bylo vidět jejich drobné postavy.

„Dobrotivý Bože!“ zvolal Jan. „Ušetřil's Clemense, aby ho mohl zajmout!“

Zarazil se a pak pokračoval: „Nebudou moci kormidlovat! Máme je v rukou!“

Promluvil ke kormidelníkovi.

„Dostaňte nás podél levoboku nepřítele na přímý dostřel!“

Kormidelník pohlédl na kapitána s rozšířenýma očima, ale je přisvědčil: „Rozkaz, pane.“

Jan se obrátil ke Strubewellovi a k Tordenskjöldovi a nařídili jim, aby připravili posádku na boční přepad a následné obsazení.

Burton doufal, že mu nařídí připojit se ke svým mariňákům. Čekali zavření na bouřkové palubě, za zamčenými dveřmi. Po celou bitvu jim nikdo nic neřekl. Věděli jen, že loď se občas zakývala a zatřásla a za dveřmi jejich místnosti zahřmělo. Nepochybně byli všichni napjatí, nervózní, zpocení a zvědaví, kdy také uvidí nějaké boje na vlastní oči.

Rex brázdil Řeku v úhlu se zmrzačenou lodí. Mezera mezi nimi se rychle zmenšovala.

„Baterie B2, C2 a D2 budu mířit na horní palubu kormidelny,“ nařizoval Jan.

Strubewell předal rozkazy dál. Pak hlásil: „Baterie C2 neodpovídá, pane. Buď je přerušeno spojení, nebo je vyřazena z boje.“

„Řekněte C3, ať zamíří na řídicí místnost kormidelny.“

„Zapomněl jste, pane, že C3 je totálně vyřazena. Poslední salva ji dostala, pane.“

„Tak to zvládne B2,“ rozhodl Jan.

Obrátil se k Burtonovi Jeho tvář byla v nočním světle nachově rudá. „Jděte ke svým mužům, kapitáne,“ přikázal. „Buďte připraven vést přepadový výsadek z levoboku uprostřed.“

Burton zasalutoval a spěchal dolů po točitém schodišti. Seběhl na bouřkovou palubu a pádil chodbou. Jeho muži a ženy byli zavření ve veliké místnosti před zbrojnicí. Před vchodem stál poručík Gaius Flaminius se dvěma strážnými. Jeho tvář se rozzářila, když spatřil Burtona.

„Jdeme do akce?“

„Ano,“ přisvědčil Burton. „Honem. Dostaňte je všechny na chodbu.“

Zatímco Flaminius štěkal rozkazy, stál Burton na rohu dvou chodeb. Bude muset vést svou jednotku chodbou vedoucí ven. Budou muset počkat, až přijde rozkaz poslat výsadek na *Nikoli k pronajmutí*. Anebo, pokud nebude fungovat komunikační systém, bude muset sám odhadnout, kdy má zahájit útok.

Právě když se mariňáci řadili v chodbě, *Nikoli k pronajmutí* udeřila. Zahřměl ohlušující výbuch, z něhož Burtonovi zvonilo v uších. Jedna stěna chodby se vyboulila dovnitř. Odkudsi vnikal do

chodby kouř, všichni se rozkašlali. Pak zazněl další hluk, paluby se zachvěly a v uších jim zaléhalo ještě víc.

Nahoře na můstku se Jan držel zábradlí a chvěl se, jak loď vibrovala. Na vzdálenost pouhých třiceti stop na sebe baterie raket na čtyřech palubách *Rexe* na levoboku a baterie raket, děl a parních kulometů (těch, které byly ještě v provozu) na pravoboku *Nikoli k pronajmutí* vzájemně chrlily oheň. Obrovské kusy trupu vířily ve vzduchu. Celé baterie raket a jejich obsluha zmizely v plamenech a dýmu. Dvě zbývající děla na Clemensově lodi byla vytržena ze základů, když zásobu dělových koulí za nimi zasáhly rakety. Dvě věžičky parních kulometů, po jedné na každé lodi, se propadly, rozevřely se jako kanystr při nárazu a pak se rozpadly, když otvory v kovu pronikly rakety nebo dělové koule.

Obrovské lodě byly jako raněná zvířata, s otevřenými ranami, vyhrězlými vnitřnostmi a těžce krvácely.

Navíc některé baterie na obou lodích vypálily salvy na řídicí místnosti, na mozky zvířat. Řada raket minula, spadla neškodně do vody nebo narazila jinam. Několik poskočilo na břeh a založilo tak další požáry. Ani jedna nedopadla přímo na kormidelný. Jak mohly na tak krátkou vzdálenost minout, bylo naprosto nevysvětlitelné, ale to se v boji stávalo často. Výstřely, které měly minout, zasáhly cíl, téměř jisté rány šly vedle.

Ostrá příď *Nikoli k pronajmutí* se otočila, zda záměrně nebo náhodou, to Jan nevěděl. Její špice projela obrovskou kójí pro kola na levoboku *Rexe*, odtrhla ji, zvedla ji do vzduchu a upustila mnohotunový náklad do Řeky. Pokračovala dál, rozdrtila kola, ohnula rám kola a odtrhla masivní upevnění kol. Uprostřed ohlušujících výbuchů, skřípění rozervaného kovu, výkřiků mužů i žen a hukotu hořícího vodíku se obě lodi zastavily. Náraz při srážce povalil na zem všechny, kteří nebyli k palubě připoutáni. Příď se promáčkla dovnitř a vzhůru, několika trhlinami v trupu začala dovnitř proudit voda.

Zároveň kormidelná *Nikoli k pronajmutí* přepadla dopředu. Lidem, kteří byli uvnitř – Millerovi, Clemensovi a Byronovi, kteří jediní přežili, to připadalo, jako by padala nesmírně pomalu. Nebylo tomu ale tak, gravitace na ni působila stejně jako na jakýkoli jiný

předmět. Narazila na předek hangárové paluby a vylétli z ní Clemens a Miller. Sam přistál obrovi na zádech, titantropův vlastní pád zabrzdlilo cosi na vycpané a izolované uniformě a na přilbě.

Několik minut tam leželi bez hnutí, potlučení, ohlušení, krvácející, příliš ochromení, aby si stačili uvědomit, jak velké mají štěstí, že vůbec přežili.

35

Sam Clemens a Joe Miller sešplhali po žebříku z hangárové paluby dolů. Za nimi zuřily požáry. Dostali se na bouřkovou palubu. Joe měl v jedné ruce svoji obrovskou sekeru. Zeptal se: „Jfi v povádku, Feme?“

Sam neodpověděl. Uchopil titantropa za jeden prst a zatáhl ho za roh. Do stěny narazila kulka, její plastické úlomky zasvištěly kolem nich. Ani jeden je však nezasáhl.

„Rex je ted' podél nás!“ zvolal Clemens.

„Jo, viděl jfem to,“ přisvědčil Joe. „Myflím, ve fe náf ted' pokuřf obfadit.“

„Nemůžu svou loď řídit!“ zakvílel Sam a vypadal, jako by se chtěl rozplakat.

Joe vpadal stejně klidně a nevzrušeně při vši té zkáze jako neživá hora. Poklepal Sama po rameni. „Neboj fe. Loď fama dopluge ke bvehu. Nemuřf pvemýflet. A my Jana i jeho hnufnou fmefku dovavíme.“

Náraz je oba povalil na palubu. Sam chvíli ležel a sténal. Nevěděl, že *Nikoli k pronajmutí* odtrhla jednu kóji a koleso z *Rexe*. Během palby, která ustala, jakmile se obě lodě zastavily, ležel dál s tváří přitisknutou ke studené podlaze paluby. Pocítil, jak se k němu vztahuje ruka, chytá ho za rameno a zvedá ho. Zaječel bolestí.

„Pvomiň, Feme,“ omlouval se Joe. „Vapomněl jfem.“

Sam si třel rameno. „Ty blbče, už tu paži nebudu moci vůbec používat!“

„Pveháníf jako vvdyfky,“ uklidňoval ho Joe. „Jfi navivu, i kdyv byf měl být uv po fmvti. A já taky. Tak fe febev, Feme. Máme pváfí.“

Clemens vzhledl k letové palubě. Plameny už zachvátily nejen celý povrch, ale dostaly se i dolů na hangárovou palubu. Tam ale nebylo příliš hořlavin. Barely s metylalkoholem, které tam obvykle uskladňovali, byly už před začátkem bitvy přemístěny na nejnižší palubu. I když hořící vodík byl žhavý, stejně rychle ho oheň pohltí.

Právě v tom okamžiku spatřil, jak se letová paluba propadá. Z tohoto úhlu viděl jen, jak se jí vysunují okraje. Náraz, který však při pádu součástek následoval, mu prozradil, že alespoň polovina celé paluby se zhroutila. A vyšlehly plameny, jako by na něj dýchl obrovský drak.

Joe přiskočil a zařval: „Jevífikvifte!“

Popadl Sama a běžel dál, až se dostali k okraji bouřkové paluby. Pak Sama pustil.

„Feme, myflím, ve jfem fe popálil!“

„Otoč se,“ nařídil Clemens. Prohlédl mu záda a uchechl se. „Šašku! To brnění tě zachránilo. Možná je ti trochu horko pod límcem, ale nejsi zraněný.“

Joe opět uchopil sekeru, kterou předtím upustil. Sam se zadíval na trup *Rexe*. Jeho levobok se dotýkal pravoboku jeho vlastní lodi. Z obou stran na spodních palubách vystřelovala hákovací lana, už také vytáhli můstky pro násilné nalodění. Všechny průchody, dveře a průlezy, pokud dohlédl, byly plné mužů a žen. Všichni stříleli nebo se připravovali zaútočit, jakmile se lana zachytí. Můstky budou záhy plně obsazeny.

On sám nebyl ozbrojen. Naštěstí bylo na palubách plno zbraní, které neživé ruce upustily. Zvedl jednu pistoli, zkontroloval nábojovou komoru, jednomu mrtvému odebral pás s náboji a natáhl si jej. Pak vytáhl z pásu náboje a nabil pistoli. Zpoza rohu se objevil stín Joeovy postavy a překvapil ho. Nevýčítal Joeovi, že je tak tichý, protože Joe neměl vydávat žádný hluk. Ale měl pocit, že se mu zastavilo srdce.

„Fo uděláme ted', Feme?“

„Přidej se k našim a řekni jim, že stále žijeme a jsme připraveni jim nakopnout zadek,“ přikázal Clemens. „Posílí jim to morálku.“

Došli právě včas, aby zahlédli poslední skupinu, jak se žene na bouřkovou palubu *Rexe*. Dole pod nimi však Janovi lidé zatlačovali

zpět námořníky z *Nikoli k pronajmutí*, kteří by rádi *Rexe* obsadili. Na některých můstcích vlastně Janovi muži obsazovali jeho – Samovu loď.

Sam se předklonil a vyprázdnil zásobník pistole do zadních řad útočníků. Dva muži padli, jeden přepadl do úzké mezery mezi oběma loděmi. Jeden z dobyvatelů, stále ještě na *Rexu*, však vzhlédl a vystřelil z vlastní pistole. Sam se skrčil, když mu první kulka zabzučela u ucha. Další střely narazily na zábradlí nebo na trup pod ním.

Joe chtěl právě nahlédnout pod zábradlí, ale Sam na něho zaječel, ať toho nechá, nebo mu střely utrhnou hlavu.

Čekal, než se ujistil, že nalodovací můstky pod ním jsou prázdné, pak pohlédl dolů. Na spodní palubě probíhaly tvrdé boje, lidé křičely, bylo slyšet řinčení kovu. Sam řekl Joeovi, co má v úmyslu. Joe přikývl a zakýval obrovským nosem, jako když se prkno houpe na vlnách.

Běželi po nalodovacím můstku. Joe křičel na muže kolem, že on i kapitán přicházejí.

Kolem jejich skupiny bylo z obou stran několik mužů z *Rexe*, ale ti před přesilou rychle ustupovali. Když spatřili titantropovu obrovskou hlavu a ramena nad davem Clemensových mužů, začali prchat do všech stran. Utíkali, co jim nohy stačily, někteří se vrhali do průlezů, jiní skákali přes zábradlí nebo mezerou do Řeky.

„To netvvalo mof dlouho, ve ne, Feme?“

„Ne,“ přikývl Sam. „Kéž by to bylo vždycky tak snadné. Fajn, Joe, tak jim vydej rozkazy.“

Titantrop na muže zařval, co mu hlasivky stačily. Nikdo nemohl tvrdit, že neslyší, jeho burácení dolehlo k dobré polovině všech lidí na obou lodích. O jednu palubu nad a pod nimi se obě bojující strany na několik sekund zarazily.

Muži před Joem se stáhli na stranu. Joe pokračoval k nejbližšímu žebříku, Sam hned za ním, ostatní je následovali. Sestoupili po žebříku na bouřkovou palubu a po ní došli až k nalodovacím můstkům. Tam se muži rozptýlili a vytvořili na osmi můstcích řady po dvou.

Sam se ujistil, že jsou všichni připraveni. Útok na Janovy lidi zezadu z jeho vlastní lodi ho vzpružil. Budou pěkně demoralizovaní, až jim titantrop zezadu zamává tou obří sekerou nad hlavou.

„Tak jo, Joe!“ křikl Sam. „Na ně!“

Joe vyrazil válečný pokřik ve svém rodném jazyce a rozběhl se po kovovém přechodu. Sam běžel za ním. Když Joe běžel přes můstek, nemohl na něj už nikdo další. Kromě toho bylo lepší zůstat trochu vzadu.

Pak vše proběhlo tak rychle, že si Sam jen v retrospektivě dokázal uvědomit, co se vlastně stalo.

Ohlušil ho neuvěřitelný rachot, můstkem projel ochromující náraz a povalil ho. Téměř okamžitě poté se vzdálenější konec můstku zvedl a naklonil, jak se háky držely zábradlí; pak se s děsivým skřípotelem kovu odtrhly.

Sam se křečovitě chytil okraje můstku, paže měl natažené co nejvíc, prsty se zarývaly do okrajů. Konečně vzhlédl.

Joe upustil svou obrovskou sekeru, ta sklouzla po můstku naklánějícím se vzhůru a na stranu a spadla do mezery mezi loděmi.

Joe neupadl, ale vztekle řval. Nebo snad strachem? Nezáleželo na tom. Řval, protože mu chytily obě paže do provazové smyčky.

Druhý konec lana byl přivázán k zábradlí o palubu výše. Muž, který Joea chytil do lasa z hangárové paluby, měl na hlavě kovbojské sombrero, tak bílé, že se v chabém světle lesklo. Pod širákem krátce zasvítily jeho zuby.

Pak Joe spadl z můstku, ale namísto aby propadl přímo do propasti mezi loděmi, zhoupł se a pak narazil na trup *Nikoli k pronajmutí*. Hlava mu spadla na stranu a visěl jako obrovská moucha v síti ještě většího pavouka.

„Joe! Joe!“ vykřikl Sam.

Připadalo mu zhola nemožné, že by se něco mělo stát Joeu Millerovi. Byl tak mohutný, tak svalnatý, tak... nezranitelný. Člověk velikosti jeskynního lva nebo medvěda z Kodiaku by neměl být... smrtelný... zranitelný.

Neměl na takové myšlenky příliš času.

Můstek se dále zvedal, jak se *Rex* nakláněl. Sam popadl rukama obě strany můstku, byl teď hlavou odvrácen od Joea. Viděl, jak na

dalších můstcích muži a ženy ztrácejí oporu a s výkřikem padají do úzké škvíry vedoucí do temnot mezi loděmi.

Jaká ironie, že bájná loď *Rex*, kterou sám postavil, bude odpovědná za vraždu svého tvůrce. Jaký žert osudu, že ho první loď dostane na půli cesty ke druhé lodi. Přišpendlí ho jako Mohameda mezi nebem a zemí.

Pak se pustil, sklouzl po můstku zpět, padal v úhlu tvořením svislou palubou a vodorovnou stěnou, vydrápal se nahoru a klouzal s tváří přitisknutou k trupu. Nějak se dokázal postavit na nohy a utíkal dolů k Řece. Uklouzl a začal se sunout po šikmé ploše do Řeky.

Klouzal níž a níž a snažil se vysvobodit se z brnění. Někdy při boji se mu uvolnila přilba. Vyděsil se, že se nedokáže včas zbavit brnění, aby ho potápějící se *Rex* nestáhl s sebou. Obrovský potápějící se trup vytvoří mohutný vír, který stáhne všechno na vodě i pod vodou, až se propadne, všechny úlomky, živé nebo neživé, a odnese je do hlubin. A když bude obtížen brnění a zbraněmi, půjde on ke dnu také. I bez všech těch břemen by se mohl potopit.

Konečně se zbavil pásu s náboji, drátěné košile a sukně. Vstal a zdálo se, že jeho mohutná hrud' doslova vybuchne. Prastará hrůza z utonutí mu rvala bušící srdce, v uších mu zněl umíráček z hlubin. Musel se nadechnout, ale neodvažoval se. Tam dole bylo bláto, černé a děsivé a mnohem hlubší než bláto na Mississippi, všude kolem něj byla voda, která ho rozmačkávala jako nějaká železná panna z malty, a někde nahoře – jak daleko? – byl vzduch.

Byla příliš velká tma, aby mohl cokoli rozeznat. Pokud věděl, tak stále klesal, mířil do temnot tím špatným směrem. Ale ne, cítil by tlak v uších, kdyby se potápěl, namísto aby stoupal.

Už asi dlouho nevydrží. Už jen několik sekund Pak... smrt, které se v dětství na Mississippi obával víc než jakékoli jiné. Kromě jedné. Pokud by měl zemřít, tak raději ve vodě než v ohni.

Na půl sekundy nebo tak rychle, jak se myšlenky zhmotňovaly, se mu před očima mihl Erik Krvavá sekera.

Alespoň ho jeho věčný přízrak nedostane. Viking jako prorok i jako děsivý přízrak a ztělesněná pomsta v lidské podobě selhal. Všechny ty noční můry za dlouhá léta byly zbytečným trápením. Že

by ten muž dokázal vidět do daleké budoucnost a dokonce ji ovlivnit – to vše byla pouhá pověra.

Všichni ti lidé v Hannibalu, kteří mu prorokovali, že bude viset, se dvakrát mylili.

Zvláštní, jak zábavné myšlenky si člověk vybaví, když by měl myslet jen a jen na požehnaný vzduch. Nebo se už opravdu topil, byl téměř mrtev, zapomněl na hrůzu ze vdechnutí vody, vnímal myšlenky před smrtí, jeho ochablé tělo klesalo, ústa měl otevřená jako ostatní obyvatelé Řeky s ploutvemi, nezbyvalo z něj nic než několik elektrických jiskérek v dosud živých mozkových buňkách?

Pak mu hlava vystoupila nad hladinu, pil kyslík plnými doušky a byl rád, tak rád, že ještě není mrtvý.

Jeho klesající ruka se dotkla lana, vrátila se, znovu je našla a uchopila je. Visel na laně, jehož druhý konec byl přivázán k podpěře na hlavní palubě jeho lodi. Byl poblíž zádi, Ještě několik sekund a měl by loď mimo dosah.

Měl štěstí, že se chytil lana okamžitě. Řeka ho táhla a on se musel držet lana stejně pevně jako předtím můstku. Rex byl pryč, ale vytvořil podle jeho lodi hluboký spád, voda v něm vířila a padala dolů. Pocítil ještě silnější tah, jak se vír zhroutil.

Co vlastně *Rexe* potopilo? Torpédo z *Neposílej účty*?

Vzhlédl. Joeovo tělo visící na laně nikde neviděl. Mohlo tam stále ještě být, ale paluby byly příliš daleko, aby ho zahlédl z hladiny Řeky. Visí tam pořád ještě? Nebo ten muž, který ho chytil do lasa, přeřízl lano? Pokud ano, mohl Je spadnout na spodní palubu. Byl by to dlouhý pád, ale pořád lepší, než aby se potopil do vody. Mohl být ale mrtvý nebo právě umírat. To dlouhé zhoupnutí končící nárazem na kovovou stěnu mu mohlo roztříštit boky a zamáčknot lebku.

Ale Joeovi teď nemohl pomoci. Musel se zachránit sám.

Nějakou dobu visel na laně, zatímco nad ním pokračoval křik a hukot, občas někdo spadl přes zábradlí a s cáknutím dopadl poblíž něho. Když bezprostřední hluk bitvy nečekaně ustal, začal šplhat. Nebylo to snadné, už mu téměř nezbyvalo sil. Nakonec se přel nohama o trup lodi, předklonil se a s funěním a oddechováním šplhal vzhůru, až ho bolely svaly, dokud se nedostal až k zábradlí. Uvolnil se, přitiskl tvář k trupu a začal se sunout jen za pomoci paží vzhůru.

Ted' si přál, aby se tolik nevyhýbal dennímu cvičení. Po několik minut odpočíval, nemohl dál, dokud znovu nepopadne dech. Měl pocti, že se mu sevřené pěsti samy roztrhnou, spadne znovu do Řeky a bude po všem.

Konečně se jednou rukou zachytil vrchní strany zábradlí. Položil na ni i druhou ruku. Začalo dlouhé bolestivé vytahování. Pak vše skončilo a podařilo se mu přehodit jednu nohu přes okraj paluby. Se supěním šplhal dál, až byl z poloviny těla na palubě. Nakonec se dokázal převalit na podlahu a ležel s tváří vzhůru, zatímco se snažil dostat do plic všechen vzduch světa.

Po chvíli se jeho útlá hrud' přestala tak divoce zvedat a klesat jako opotřebované kovářské měchy. Převalil se, aby se zadíval podél paluby a dozadu. Stále ještě Joea neviděl.

Třeba byl příliš daleko a měl šikmý úhel pohledu. Potřeboval se dostat dál, což nemohl, nebo dostat se na stejnou palubu jako on.

Prozatím si musel opatřit zbraně. A taky musel někde sehnat alespoň kilt. Během boje se mu magneticky upevněný oděv uvolnil. Nahý jsem přišel na tento svět a nahý... nesmysl. Vždyť jej neopouštěl. Ještě ne.

Nejistě se postavil na nohy. V obou směrech ležela na palubě těla a části těl. Části těl nebo nohy vyčnívaly i z průlezů. Zbraně byly všude. A oděvy taky.

Chvěl se únavou nebo strachem, nebo možná obojím. Oloupil jednoho mrtvého a z jeho šatů si udělal dlouhý kilt a krátký plášť. Kolem pasu si připevnil opasek, přes rameno pás s náboji, do pouzdra zastrčil nabitou pistoli, do ruky vzal dýku. Byl ozbrojen, ale to neznamenal, že byl připravený k boji. Měl toho pro dnešek dost, aby mu to stačilo po celý zbytek života, i kdyby měl trvat tisíc let.

Ted' se chtěl dostat zpátky k Joeovi. Oba dva dají dohromady větší skupinu mužů, nebo se k nějaké připojí. A bude znovu v bezpečí, pokud to za daných okolností bylo možné.

Na okamžik ho napadlo skrýt se v některé kajutě. Mohl se tam zahrabat a pak vyjít ven, až jeho loď očistí ode všech lidí z Rexe.

Byla to pěkná myšlenka, která by napadla každého s logickým uvažováním a zdravým rozumem.

Někde dole na palubě zaduněl kovový náraz. Nějaký muž tiše zaklel, kdosi promluvil tiše, ale ostře; zřejmě ho okřikl. Sam se zarazil, s ramenem přitisknutým k chladné stěně. Poblíž přídě se objevily stíny postav, sestupujících po schodech z bouřkové paluby. Mohlo jich být asi dvacet.

Stáhl se zpět, s ramenem na kovu. Levou rukou sáhl za sebe. Když nahmatl okraj otevřeného průlezu, rychle se otočil a vlezl do něj. Byl v další neosvětlené chodbě, vedoucí přímo k průlezu na druhé straně. Ten byl otevřený a odhaloval bledý ovál, ozářený jen světlem hvězd a blikáním z hořící letové paluby. Sam se rozhodl vydat se tím směrem a dal se do klusu. Pak se zastavil.

Bylo jeho povinností zjistit, kdo jsou ti muži a co dělají. Cítil by se jako blázen, kdyby se jednalo o jeho vlastní lidi. A pokud nejsou, měl by zjistit, co mají v úmyslu.

Jistě, budou nahlížet do každého otevřeného vchodu, než půjdou dál. Otevřel dveře do kajuty a vešel dovnitř, dveře nechal částečně otevřené. Z tohoto úhlu na ně viděl, ale oni ho ve tmě vidět nemohli. Otevřel na chodbě dveře do dalších kajut, aby se s nimi mohl ukrýt, kdyby to bylo nutné. Nechtěl se dostat do pastí.

Nemohl teď ale dělat vůbec nic dalšího. První ze skupiny se už prodrál otvorem, zastavil se u vstupu, kde byl sotva vidět, a namířil dovnitř pistoli. Další muž také skočil dovnitř a vrhl se ke druhém konci průchodu s připravenou pistolí.

Sam nevystřelil. Kdyby si jen prohlíželi chodbu. Stalo se. Po několika sekundách jeden zvolal: „Vzduch je čistý!“

Oba vyšli ven a po oválu začaly přecházet postavy. Prošla čtvrtá a Sam vyjekl. Profil v odraženém světle hvězd ukazoval muže nízké postavy s mohutnými rameny. Postava měla typický způsob chůze krále Jana. Bylo to už třiatřicet let, co bývalého monarchu viděl, ale téměř na nic z něho nezapomněl.

36

Vztek přemohl strach, vztek, jenž v sobě koncentroval veškerou předchozí zuřivost, kterou kdy cítil na Zemi a zde. Na následky ani nepomyslel. Konečně! Pomsta přichází!

Zastavil se před kajutou a tiše přešel přes palubu. I když překypoval nadšením tak, že se mu téměř zamotala hlava, stále ještě neztratil smysl pro opatrnost. Nemá v úmyslu je na sebe upozornit, aby ho stačili zastřelit, než by se dostal k Janovi.

Jediný problém byl, že bude muset Jana střelit do zad. Ten hajzl se nikdy nedoví, kdo ho zabil. Ale člověk nemůže mít všechno. Vášnivě toužil zavolat Janovo jméno, prozradit svou totožnost a pak zmáčknout spoušť. Jenže Janovi lidé by ho odstřelili v okamžiku, kdy by zjistili jeho přítomnost.

Právě když se dostal k průlezu, vybuchlo venku peklo. Zazněl rachot střelby, který ho ohlušil a přiměl ho přitisknout se ke stěně, jako by byl nějaký dvounohý motýl. A křídly bylo jeho divoce pádící srdce.

Další výstřely. Výkřiky a jakot. Někaký muž zavrával a spadl pozpátku do otvoru. Sam se skokem vrhl k otevřeným dveřím kajuty, otočil se, zabouchl je a znovu je otevřel. Vyhlédl do úzké chodby právě včas, aby zahlédl, jak přicházejí ostatní. Mezi nimi byla mohutná Janova postava, nemohlo být pochyb, na okamžik se jasně odrážela proti světlu.

Sam rozevřel dveře naplno (díkybohu byly dobře naolejované), vyklonil se a praštil Jana do hlavy pažbou pistole. Jan zasténal a svalil se na zem. Sam se zarazil, upustil pistoli na hrud' bezvědomého muže, popadl ho za dlouhé vlasy a vtáhl ho do kajuty. Jakmile nohy přešly vchod, zabouchl dveře a stiskl tlačítko zámku. Venku hlasitě hřměla palba, ale do dveří nic nenaráželo. Únos jejich vůdce proběhl zřejmě tak rychle a v takovém zmatku a temnotě, že si ostatní dosud nevšimli jeho nepřítomnosti. Možná, že až si jí všimnou, budou se domnívat, že se utopil v chodbě.

Sam se zachvěl nadšením. Byl ve velkém nebezpečí, ale to právě teď pro něj nic neznamenalo. Díky Prozřetelnosti, která nikdy neexistovala, zapracovaly události přímo perfektně. Ať si už vytrpěl cokoli, stálo to za to – tedy, téměř stálo. Mít svého největšího nepřítele, jediného člověka, kterého kdy nenáviděl, ve své moci! A za tak nezvyklých okolností! Dokonce i Jan, až se vzpomátuje, nebude o moc překvapenější než on sám. Pravda byla podivnější než fikce a tak moc uvést mnoho dalších kliše.

Stiskl jednou rukou vypínač, ve druhé ruce svíral pistoli. Světelné koule na stropě se rozzářily mihotavým světlem. Jan zasténal a jeho oční víčka se pohnula. Sam ho ne právě zlehka znovu udeřil do hlavy. Nechtěl ho zabít nebo mu příliš poškodit mozek. Jan musel být na sto procent při smyslech. Jinak nemohl plně prožívat, co zažije.

Sam otevřel zásuvky stolku u stěny. Vytáhl kus poloprůhledné látky, kterou používali na podprsenky. Tou svázel Janovi ruce za záda a pak mu svázel nohy. S hekáním a oddechováním odtáhl bezvědomého muže k židli, připevněnou k palubě. Když se mu podařilo dostat těžké tělo na židli, přivázel Janovi ruce k zadní příčli. Pak přešel do koupelny, vypil dva šálky vody z vodovodu a naplnil třetí. Když skončil, v kohoutku to zachřestilo a tok vody se změnil na pouhý pramínek. Vodní pumpa náhle přestala pracovat.

Sam se vrátil ho vlastní kajuty a vychrstl vodu Janovi do tváře. Jan vyjekl a otevřel oči. Na okamžik nevěděl, kde se nachází. Pak poznal Samuela Clemense, otevřel oči úplně a ostře se nadechl, jako by ho někdo udeřil do žaludku. Na místech, kde jeho kůže nebyla zčernalá od kouře, byla teď šedomodrá.

„Ano, to jsem já, Jane.“

Sam se široce usmál.

„Nemůžeš tomu uvěřit co? Ale za chvíli si na to zvykneš. I když se ti to zvykání nebude líbit.“

Jan zachroptěl: „Vodu!“

Sam pohlédl do jeho zarudlých očí. Přes vší svozu nenávisť mu bylo Jana líto. Nebyla to sympatie, jen lítost. Koneckonců by přece nenechal trpět králíka nakaženého vzteklinou, ne?“

Zavrtěl hlavou. „Voda došla.“

„Umírám žízni,“ zasípal Jan

„To je vše, co mi řekneš po tom, cos mi udělal?“ zavrčel Sam. „Po všech těch letech?“

„Ukoj mou žízeň a já ukojím tvou,“ zachrčel Jan.

Jeho kůži se vrátila normální brva a jeho oči klidně hleděly na Sama. Sam Jana znal a viděl, jakou strategii si ten drzý darebák vymyslel. Bude mluvit se svým vězňem docela rozumně, bude

hovořit tiše a logicky, bude se dovolávat jeho lidskosti a nakonec tak unikne popravě.

Problém byl v tom, že Janovi se to zřejmě povede, uvědomil si Sam.

Hněv ho pomalu opouštěl. Třiatřicet let představ o pomstě odválo jako pšouk v vichřici.

To, co zbylo, byl člověk v podstatě křesťanského založení, i když křičící ateista, jak ho nazval jeden z jeho pozemských nepřátel.

Měl Jana střílet do hlavy v okamžiku, kdy rozsvítil světlo. Měl vědět dopředu, co se stane, když to neudělá. Ale on nedokázal zabít člověka v bezvědomí. Ani krále Jana, po jehož krvi bažil tolik let a kterého ve svých představách tak strašlivě a vynalézavě mučil. Ale nikdy ne ve skutečných snech. To se naopak Jan chystal udělat něco strašlivého ochromenému nebo bezmocně uvězněnému Samu Clemensovi. Nebo to byl většinou Erik Krvavá sekera, který se mu chystal pomstít.

Sam se zašklebil a přešel zpět do koupelny Jak předpokládal, bylo v kohoutcích ještě dost vody na několik šálků. Jeden vypil a naplnil další. Vrátil se do kajuty, přitiskl šálek zajatci k ústům a naklonil je, jak muž pil. Jan mlaskl rty a povzdechl si.

„Ještě jeden, prosím!“

„Ještě jeden! Prosím!“ opakoval Sam nahlas. „Jsi blázen? Dal jsem ti ten jeden jen proto, abys vydržel to, co s tebou budu provádět!“

Jan se slabě usmál. Nenechal se ošálit, stejně jako jeho věznitel.

To vědomí Sama tak rozzuřilo, že byl téměř schopen udělat to, čím Janovi vyhrožoval. Hněv pomalu opadával a on tam stál se zdviženou pistolí, připravenou udeřit.

Janův úsměv zmizel, ale jen proto, že nechtěl Sama dohnat příliš daleko.

„Proč jsi si tak jistý sebou i mnou?“ zeptal se Sam. „Myslíš si snad, že bych tě nesestřelil z vody, nepotopil tě, že bych nesledoval, jak se topíš, a že bych tě neshodil přes palubu, kdyby se snažil dostat na mou loď?“

„Jistě,“ přisvědčil Jan. „Ale to bylo v ohni bitvy. Ty mě nebudeš mučit, i když bys rád. Ani mě nemůžeš chladnokrevně zastřelit.“

„Ale ty bys mi to všechno udělal, že, ty bezcitnej hajzle!“

Jan se usmál.

Sam se chystal odpovědět, ale zavřel ústa. Hluk v chodbě náhle ustal. Jan se také chystal něco říci, ale Sam mu dal znamení a on ztichl. Zřejmě věděl, že kdyby se snažil zakřičet, litoval by toho. Jeho nepřítel až zas tak jemný nebyl.

Minuty ubíhaly. Sam stál s uchem přitisknutým ke dveřím, jedním okem sledoval Jana. Teď už slyšel slabé mužské hlasy. Kajuty byly zvukotěsné, takže se nedalo určit, jak jsou daleko. Vrátil se k Janovi a připevnil mu přes ústa kus látky, který pevně zavázal na hlavě.

„Jen pro všechny případy,“ poznamenal. „Ale kdyby se ti podařilo zavolat pomoc, musel bych tě zastřelit. Nezapomínej na to.“

„Já doufám, že zavoláš“, pomyslel si.

Zhasl světlo, odemkl dveře a pomalu je rozevřel s pistolí ve druhé ruce. Trvalo několik sekund, než si jeho oči zvykly na tmu. Bylo tu více těl než předtím. Opatrně se rozhlédl kolem dveří a po chodbě. Další těla. Vypadalo to, jako by boj pokračoval až na druhou stranu a ven. Střelba ustala někdy během boje. Nahradilo ji chřestění kovu o kov. A vzdálený lomoz sestával pouze z hlasů a řinčení kovu. Zdálo se, že oběma stranám došlo střelivo.

Nebylo mu jasné, jak se mohli útočníci v početní menšině tak dlouho udržet proti jeho vlastním lidem. Bude muset čekat ještě o chvílku déle, aby se ujistil, že může i se svým vězněm vyjít ven.

Ale nevymýšlel si? Nebylo snad jeho povinností vyjít a pomoci svým lidem? Ano, bylo. Ale co s vězněm?

To bylo snadné. Zamkne Jana v kajutě a klíč pověsí u dveří. Pak se podívá po své posádce. Nebude těžké ji najít. Mnoho jich bude tam, odkud se rozléhal hluk.

Vrátil se do kajuty, zavřel dveře a rozsvítil světlo. Jan se na něho zvědavě zadíval.

„Už to prakticky končí,“ prohlásil Sam. „Tvoje posádka je prakticky vyřízena. Teď půjdu, ale brzy se vrátím. A někdy později tě budu soudit.“

Odmlčel se. Janův výraz se nijak nezměnil. Zpoza roubíku se ozývaly klokotavé zvuky. Zřejmě chtěl promluvit. Ale co mohl říci? Proč mrhat časem?

„Nerad bych, aby se říkalo, že se nechovám férově, nebo že jsem příliš zaujatý, abych s tebou nakládal spravedlivě,“ pokračoval Sam. „Takže máš mít proces. Nebudou tam tobě rovní. Kolik si myslíš, že tu v blízkosti pobíhá králů a čekají na tvoje zavolání? Ale bude to porota z dvanácti dobrých a spravedlivých mužů. Je to vlastně jen fráze, budou tam zastoupeny i dámy.“

V každém případě budeš mít spravedlivý proces a můžeš si zvolit vlastního obhájce. Já uznám rozsudek, nebudu ani vystupovat jako soudce. Ať řekne porota cokoli, budu s tím souhlasit.“

Zpoza roubíku doléhala další slova.

„Budeš moci říkat, co chceš, až přijde čas,“ ušklíbl se Sam. „Mezitím budeš sedět tady a přemýšlet o svých hříších.“

Zavřel dveře a zamkl, zaváhal, pak je odemkl, sáhl rukou dovnitř a zhasl světlo. Jan bude trpět ještě víc, když zůstane ve tmě.

Měl se teď radovat, ale neradoval se. Nějakým zvláštním nedefinovatelným způsobem jeho dávný nepřítel zvítězil.

Většinou končilo vše zklamáním, ale tohle, to měl být jeden z nejpříjemnějších zážitků v celém jeho životě. Vítězství ale mělo odpudivou pachut', jako psí výkaly podávané naměkko.

Kam má schovat klíč? Ale jistě, v první kajutě s odemčenými dveřmi. To bylo o tři kajuty dál. Hodil klíč na podlahu a zavřel dveře. Ted' se musí dostat k Joeovi. K tomu bude potřebovat mít s sebou hodně mužů.

Sestoupil po chodbě, běžící po celé lodi. Světla byla zhasnuta, ale odvážil se je na chvilku rozsvítit. Běžel chodbou asi stovku stop, pak se zastavil u další chodby. Bylo tu schodiště, vedoucí vzhůru na bouřkovou palubu. Znovu zhasl světla a vystoupil po schodech, orientoval se bledým čtvercem světla nahore. Když se dostal na palubu, klusal průchodem k pravoboku. Dolehl k němu hluk, ale zdál se být hodně daleko. Nahlédl přes okraj do průchodu. Joe by měl být někde poblíž.

„Proč se tu couráš, Joe? To nemáš co na práci?“

„Já fekám na pufu, Feme.“

„Na pusu? Kdo by políbil tvůj odporný čumák, Joe?“

„Fpatně flyfíf, Feme. Ne na pufu, ale na buf, f b a bev u. F koly a f motovem. Jak mám fakva vědět, jak vypadá, Feme Nikdy jfem vádný buf neviděl. Fundej mě dolů, nev veřílm a vovthám tě, blávne.“

Tak nějak probíhal imaginární rozhovor, podobný mnoha předchozím. Ale žádný trup tu nikde bezmocně na laně nevisel. Jedno lano, přetržené na jednom konci a uvázané na druhém, leželo na palubě.

Sam se radostně usmál. Joe byl živý a nezraněný! Joe byl volný, nepochybně drtil všechny nepřátele.

Otočil se, ale v půli cesty se zastavil. Zpoza Řeky zaslechl křik. Byl to zuřivý řev, který by na Zemi snad mohl přisuzovat lvovi nebo tygroví. Sam se však nenechal ošálit. Vrhł se ke schodišti a pádil dolů. Bral schody po dvou, rukou klouzal po zábradlí. Na hlavní palubě se zastavil. Nemohl si dovolit nepřítele ignorovat, ale hluk obou bojů zaslechl z veliké dálky, jeden na přídi a jeden na zádi. Nebylo slyšet výstřely, jen cinkot kovu o kov.

Běžel k zábradlí a vyklonil se. „Joe, kde jsi, Joe?“

„Feme! Tady jfem, Feme!“

„Nevidím tě, Joe!“ zavolal Clemens a vyhlížel do tmy. Plavaly tam různé věci, kusy dřeva nebo těl, neidentifikovatelná změt'. I když loď plula po proudu a na jižním břehu plály jasné ohně, byl pravobok natočen k temnému severnímu břehu. Světlo hvězd bylo příliš slabé.

„Já tě taky nevidím, Feme!“

Rozhlédl se kolem sebe i za sebe, aby se ujistil, že se k němu někdo neplíží. Otočil se znovu směrem ven a zavolal: „Můžeš se dostat zpět na loď?“

„Ne!“ zahřměł Joe. „Ale plavu! Dvvím se na kufu dveva! A mám vlomenou vuku, Feme!“

„Dostanu tě zpět, Joe! Drž se! Zachráním tě!“

Neměl ponětí, jak Joeovi pomoci, ale byl pevně rozhodnut na něco přijít. Při pomyslení, že by Joe mohl utonout, začínal propadat panice.

„Joe, máš na sobě ještě brnění?“

„Ne, ty pitomfe. To bych uv byl na dně a kvmil bych vyby, kdybych měl na fobě vfechno to velevo. Vbavil jfem fe ho, kdyf jfem

fpadl do vody, i kdyv mě ta vlomená vuka fkovo vabila. Panebove! Ta boleft! Doftalf někdy pfímo do kulí, Feme? Tak poflouchej, to není nif ve fvovnáání f tím, kdyf fe náf fvlékat fe vlomenou vukou.“

„Tak jo, Joe!“ zavolal Sam a znovu se nervózně rozhlédl. Kdosi přibíhal od přídě a dva muži ho pronásledovali. Všichni byli příliš daleko, aby je dokázal rozeznat. Za ním bylo ticho.

Skupina poblíž zádi stále bojovala, i když se zdálo, že boj pomalu ustával.

„Někdo mě odvívl,“ hulákal Joe. „A tak jfem fe uvolnil. Popad‘ fem fekevu a vyfiftil jfem to kolem febe na hlavní palubě. A pak mě vnifehonif někdo jen tak fhodí pfef vábvadlí! Mufel to být pěkněj filák, fyfák jeden!“

Joe mlel dál, ale Sam už ho neposlouchal. Přikrčil se u zábradlí a nevěděl, co dělat. I když teď běžci byli mnohem blíž a rychle se blížili, stále je nemohl ve tmě rozeznat. Začínal si zoufat. V tom zmatku a spěchu by ho mohli napadnout i jeho vlastní lidé.

Zvedl pistoli v levé ruce a pravé nadále držel nůž. Dovedl mířit kteroukoli rukou, i když ne příliš dobře. Na tak krátkou vzdálenost ale nemohl minout. Bude však vůbec muset střílet?

Nikdy se nemusel rozhodnout, Jak čekal s rozevřenýma očima a prstem pevně na spoušti, cosi ho zvedlo a přehodilo přes zábradlí.

Na okamžik byl tak ohromen, že si ani neuvědomoval, co se stalo. Věděl, že je ve vodě, kašle, plive vodu a bojuje o život. Ale jak se tam dostal? A proč?

Na cosi narazil. Jeho ruce ucítily chladné tělo. Mrtvolu. Odstrčil ji a stáhl si těžký pás s náboji.

Před ním, ale už asi šedesát stop daleko, byla velká loď. To se od ní už dostal tak daleko? Plaval snad? Nebo plul po vodě? Na tom nezáleželo. On byl tady a loď byla tam. Doplave k ní zpět. To bylo už podruhé, co se dostal do Řeky. Do třetice všeho dobrého.

Jak brázdil vodu, aby se dostal k lodi, všiml si, že zábradlí kotelní paluby je blíž k vodě, než by mělo být. Loď se potápěla!

Teď už věděl, co ho shodilo z paluby jako moucha, když se kůň otřepe. Jenže on neměl křídla. Bylo to výbuch pod hladinou ponoru. Na kotelní palubě, kde bylo uskladněno střelivo. A výbuch samozřejmě způsobili Janovi muži.

Prožil toho už příliš mnoho. Ani blížící se ztráta jeho krásné *Nikoli k pronajmutí*, která mu měla přivodit trýznivou bolest a slzy na tvářích, se ho nedotkla tolik, jak čekal. Byl příliš unaven a zoufalý. Jsem téměř příliš unaven, abych byl vůbec zoufalý, pomyslel si.

Plaval směrem k lodi. Ponořil pravou ruku do vody a na cosi tvrdě narazil. Vykřikl bolestí, pak natáhl ruku. Ucítit vlhké kluzké dřevo. S radostným výkřikem je uchopil a posunul se vpřed. Nevěděl, o to je, snad kus kánoe nebo člunu, ale i to stačilo k úplnému nadšení.

Kde byl ale Joe?

Zavolal. Odpověď nepřicházela. Zkusil znovu a opět mu odpovídalo jen ticho.

Dostal snad ten výbuch Joea? Náraz musel ve vodě způsobit silou tlakovou vlnu. Každý v bezprostřední blízkosti by patrně zahynul. Ale Joe nebyl tak blízko. Anebo byl? Musela to být pořádná rána.

Nebo třeba Joe při tom výbuchu jen ztratil vědomí bolestí ze zlomeniny a sklouzl do Řece.

Ještě dvakrát zavolal. Kdesi daleko se ozval výkřik, ženský výkřik. Nějaká další ubohá duše plující po Řece.

Lod' viditelně klesala. Bude v ní mnoho oddílů, velkých i malých, se zavřenými dveřmi a průlezy. Mohlo by na ni dokonce i dost vzduchu, aby dále plavala po Řece. Nakonec dopluje ke břehu; mohly by ji dokonce odtáhnout plachetnice nebo veslice, případně obojí.

Na tak zachmuřeného pesimistu byl neuvěřitelně optimistický.

Nedokáže to. Příd' lodi – teď se nakláněla zpět – klouzala podél něho. A teď spatřil člun, *Neposílej úcty*. Pohyboval se velmi pomalu, zřejmě hledal plavce ve vodě. Pátrací světlo projíždělo vodou, zastavilo se, vrátilo se zpět a u čehosi se zastavilo. Bylo to od něho příliš daleko, aby viděl, co vlastně paprsek ozářil. A člun byl také příliš daleko, aby slyšel nějaké výkřiky.

Náhle si vzpomněl na krále Jana, svázaného a bezmocného v zamčené kajutě. Byl odsouzen k záhubě, pokud se k němu někdo nedostane. Nemohl volat o pomoc a Sam pochyboval, že by ho

někdo vůbec slyšel, kdyby volat mohl. Zámek by se dal ustřelit, ale... k čemu ty úvahy? Jan byl odsouzen k smrti. Bude tam jen tak sedět a ani nezjistí, že se loď potápí. Voda zatopí hlavní palubu a on stále ještě nebude nic vědět. Kajuty byly vodotěsné. Až do okamžiku, kdy bude vzduch najednou zatuchlý, uhodne, co se stalo. Pak se bude zoufale snažit osvobodit, bude se kroutit, svíjet, napínat provazy a snažit se volat o pomoc přes roubík. Vzduch bude horší a horší a on se pomalu udusí.

Jeho poslední chvíle budou strašlivé.

Byla to scéna, kterou by si byl Sam kdysi představoval s nesmírným potěšením.

Teď si jenom přál, aby se dostal na loď a Jana zachránil. Ne, že by ho nechal jít. Postaral by se, aby měl slíbený proces. Ale nepřál si, aby Jan tolik trpěl nebo aby zemřel tak děsivou smrtí. Nechtěl, aby kdokoli musel projít něčím takovým.

Ano, byl měkký. Janovi by se představa Sama v takové situaci líbila. Na tom ale nezáleželo. On nebyl Jan a byl tomu rád.

Zapomněl na Jana, když člun opět nastartoval. Zamířil ke druhé straně lodi a pak zmizel. Chystal se snad Anderson vylovit všechny přeživší ze zasaženého plavidla. Pokud ano, bude muset dorazit poslední lumpy z *Rexe*, ty šakaly, kteří nevěděli, kdy přestat. Třeba teď budou mít dost zdravého rozumu, aby se vzdali.

„Feme!“

Hulákání zaznělo za ním. Otočil se, jednou rukou stále objímal kus dřeva. „Joe! Kde jsi?“

„Tady, Feme! Omdlel jfem! Pvávě jfem fe vvpamatoval, Feme, ale afi to nevvládnu!“

„Vydrž, Joe!“ zařval Clemens. „Dostanu se k tobě! Křič dál! Brzy budu u tebe! Křič, ať vím, kde jsi!“

Nebylo snadné otočit veliký kus plovoucího dřeva a mířit přímo ke břehu. Musel se jednou rukou držet a druhou pádlovat. Přitom ještě kopal nohama. Občas se musel zastavit, aby popadl dech. Pak opět zavolal. „Joe! Kdepak jsi? Joe! Křič, ať tě slyším!“

Ticho. Omdlel snad Joe znovu? Pokud ano, připoutal se k tomu, čeho se držel, ať to bylo cokoli? Musel, jinak by se potopil, když omdlel poprvé. Ale třeba jen na něčem ležel. Třeba...

Protože si stejně musel na chvíli odpočinout, ohlédl se za sebe. Loď sklouzla ještě dál po proudu. Řeka si razila cestu podél stěn hlavní paluby. Zakrátko bude Janova kajuta pod vodou.

Začal sunout dřevo ke břehu. Vodní plochu trochu ozářily ohně na pobřeží. I když na vodě viděl mnoho předmětů, nedokázal v žádném z nich rozpoznat Joea Millera.

Ted' už viděl, že lidé na pobřeží spouštějí na vodu loď a kánoe. Rozzářily se stovky pochodní. Přicházeli jim na pomoc, i když proč by vlastně měli chtít pomoci lidem, kteří vypálili dobro čtvrtinu budov v jejich osadě? To bylo nepochopitelné.

Ale ne. Oni dělali pro své trýznitele co, co by sám udělal pro Jana, kdyby mohl. A Viroland'ané vlastně neměli tak silný důvod k nenávisti k lidem z lodi jako on k Janovi.

Tedy si uvědomil, že se dostal ke břehu mnohem blíž, než se původně domníval. Na pevninu to bylo asi jen půl míle. Temný obrys záchranné lodi se rychle blížil, jejich osádka zřejmě používala pádla nebo vesla. Nebyl ale dost rychlý. Začínala m být zima. Voda byla teplejší než vzduch, ale i tak nebylo dost teplo. Bylo tu asi sedm stupňů Celsia, pokud si dobře vzpomínal.

Řeka ztrácela hodně ze svého tepla, když protékala přes severní pól, a ještě ho nenabrala mnoho zpět. Byl nesmírně unavený, k tomu se přidávala šok z boje a chladná voda. Bylo by ironií, kdyby zahynul, než se k němu záchranáři dostanou.

Stejně jako život. Sejně jako smrt.

Bylo by pěkné přestat plavat a kopat. Bylo tak snadné vzdát to, nechat se unášet proudem a nechat všechnu práci na ostatních. Ale musel najít Joea. Kromě toho, kdyby se přestal pohybovat, ztratil by tělesné teplo mnohem rychleji. Bylo by tak pohodlné... zavrtěl hlavou, zhluboka se nadechl a snažil se znovu oživit zmrtnělé údy.

Konečně – bylo to vůbec konečně, jak dlouhá doba vlastně uplynula? – se vedle něj ocitla loď. Zářilo na ní řada pochodní. Zvedly ho silné paže a položily ho chvějícího se na palubu. Omotali ho teplými šaty. Nalili mu do hrdla horkou kávu. Posadil se a zachvěl, když z něj látka spadla a pocítil závan vzduchu.

„Joe!“ zavolal. „Joe! Najděte Joea!

„Mluví anglicky,“ řekla jedna žena. „Říká, že máme najít Joea.“ Přiblížila se k němu ženská tvář. Zeptala se: „Kdo je Joe?“

„Můj nejlepší přítel,“ hlesl Sam. „A ani není člověk. Třeba to vysvětluje vše.“ Unaveně se zasmál. „Cha, cha, cha! To vysvětluje vše.“

„Kde je ten Joe?“ vyptával se žena dál. Vypadala dost dobře. Hořící pochodně ukazovaly srdcovitou tvář, veliké oči, vysoké a velké čelo, zvednutý nos, plné rty a pevnou bradu i čelist. Vlasy měla dlouhé a plavé.

Co to dělá, že v takový okamžik obdivuje ženu? Měl by myslet na... Gwenafriu.

Pocítil lehké zahanbení, že od začátku boje se vůbec nebál o Gwenafriu. Kde byla? A proč na ni ani nepomyslel? Vždyť ji skutečně miloval.

„Ten Joe?“ naléhala žena.

„Je to titantrop, opočlověk. Chlupatý obr s mohutným frňákem. Je někde tam venku, někde blízko. Zachraňte ho.“

Žena vstala a pronesla cosi v esperantu. Muž za ní zvedl pochodeň a zahleděl se do tmy. Svítilo tam mnoho dalších pochodní ale zřejmě to k ničemu nebylo. Nebe se rychle zatahovalo, záře hvězd pohasínala.

Rozhlédl se po bezprostředním okolí. Seděl na vyvýšené palubě velkého člunu. Pod ním na obou stranách seděl asi tucet pádlujících mužů.

„Támhle něco plave,“ oznamoval muž s pochodní. „Možná to je ten jeho titantrop.“

Muž byl otočen k Samovi zády. Měl na sobě eskymácký oděv z bílá tkaniny, který se natahoval přes hlavu, celé tělo i nohy. Nebyl vysoký, ale měl velmi široká ramena. A jeho hlas zněl Samovi povědomě. Kdysi, před dávnou dobou, Sam už tenhle hlas slyšel.

Muž zavolal na blízké lodi a řekl jim, co mají hledat. Konečně kdosi zavolal. Sam pohlédl tím směrem. Skupinka mužů na dalším člunu se snažili vytáhnout z vody cosi velkého.

„Joe!“ zasípal.

Tehdy se muž v bílém oděvu otočil. Držel v ruce hořící pochodeň z piniového dřeva, takže měl tvář jasně osvětlenou.

Sam viděl jasně jeho rysy, širokou hezkou tvář, husté slámové obočí, čtvercovou silnou bradu, bílé rovné zuby. Jeho škleb byl zlověstný.

„Krvavá sekera!“

„Ja“, přikývl muž. „*Eiríkr BloðFox*.“ A pokračoval v esperantu: „Dlouho jsem na tebe čekal, Same Clemensi.“

Sam se s výkřikem vtyčil a vyskočil z lodi.

Chladná a temná voda se kolem něho zavřela. Klesal dolů, dolů, pak se napjal a začal plavat Jak daleko ještě, než, se bude muset vynořit, aby se nadechl? Mohl by uniknout své noční můře dost daleko, aby se dostal na jinou loď? Virolandťané by Erikovi určitě Erikovi nedovolili, aby ho zabil, bylo to proti jejich zásadám. Ale Erik bud čekat na svou příležitost a pal udeří.

Joe! Joe ho ochrání! A udělá víc než to, sám toho Nora zabije.

S prskáním a kašláním se Samova hlava vynořila nad vodu. Před ním byla loď plná lidí. Pochodně jasně ozařovaly jejich tváře. Všichni na něho hleděli.

Za sebou zaslechl pleskot plavání.

Sam se otočil. Erik byl jen několik stop od něj.

Sam znovu zakřičel a opět se potopil. Kdyby mohl vyplout na druhé straně lodi, kdyby se mohl dostat na její palubu, dřív než...

Kotník mu sevřela ruka.

Sam se otočil a bojoval, ale Nor byl větší a mnohem silnější. Sam byl bezmocný. Utopí se před očima ostatních a Erik bude tvrdit, že se jen snažil toho ubohého blázna zachránit.

Za ním se objevila paže a zachytila ho kolem krku. Sam zápasil jako ryba chycená v síti, ale věděl, že je s ním konec. Po vši té době, po všech těch zázračných záchráněních, takhle umřít...

Probral se na palubě člunu, kašlal a kuckal. Z nosu a úst mu vytékala voda. Držely ho dvě silné paže.

Vzhlédl. Erik Krvavá sekera ho stále držel.

„Nezabíjej mě!“ zaprosil Sam.

Erik byl nahý a mokrý. Voda na jeho těle se v září pochodní leskla. Světlo dopadalo i na drobný předmět, který měl Erik zavěšený na provázku kolem krku.

Byla to spirálová kost z kostlína, symbol, který nosili členové Církve druhé šance.

37

Dva muži došli k témuž závěru.

Měli už dost toho nesmyslného krveprolití. Teď udělají něco, co by udělali už dávno, kdyby si oby nebyli stoprocentně jisti, že ten druhý je na lodi nepřítel. Ale během dlouhého boje ani jeden z nich neviděl toho druhého. Ten druhý nikdy na lodi nebyl nebo se moudře rozhodl odejít před bitvou, anebo zahynul při výbuchu nebo se utopil.

Každý z nich věřil, že pokud zemře, bude velký projekt odsouzen k záhubě, i když si ji představovali každý jinak.

Teď viděli možnost, jak uniknout. V žáru a zmatku bitvy si jejich dezerce nikdo nevšimne. A pokud ano, nebude s tím moci nic dělat. Skočí do Řeky, doplují ke břeh a budou pokračovat v dlouhé cestě. Přišli o své grály, jeden byl zamčený v potopeném *Rexu* a druhý byl v zamčeném skladišti na *Nikoli k pronajmutí*. Ukradnou tedy Viroland'anům volné grály a poplují dál po Řece proti proudu na plachetnici.

Jeden z mužů si stáhl brnění, upustil zbraň na palubu a chopil se zábradlí, aby je přeskočil, když se za ním ozval ten druhý. První muž se prudce otočil, zarazil se a vytáhl dýku. I když neslyšel hlas toho druhého po celých čtyřicet let, okamžitě jej poznal.

Když se ale pomalu otočil, nepoznal tvář ani tělo, jemuž hlas patřil.

Muž, který vystoupil z průlezu za ním, hovořil jazykem, kterému rozuměli na celé lodi jen dva lidé. Mluvil ostře.

„Ano, jsem to já, i když jsem se velmi změnil.“

Muž u zábradlí se otázel: „Proč jsi to udělal? Proč?“

„Nikdy bys to nepochopil,“ odvětil muž u průlezu. „Jsi špatný. Ostatní byli také špatní, dokonce i...“

„Byli?“ hlesl muž u zábradlí.

„Ano. Byli.“

„Takže jsou všichni mrtví. Tušil jsem to.“

Pohlédl na přílbu a dýku na palubě. Bylo zlé, že druhého muže neuslyšel dřív, než se jich zbavil. Jeho nepřítel byl teď ve výhodě. Muž u zábradlí také věděl, že kdyby se pokusil přeskočit zábradlí nebo se přes ně překotit, byl ten druhý natolik mrštný a schopný, že by po něm hodil svou zbraní a zasáhl by ho.

„Musel jsem zabít Operátora,“ pronesl první muž zcela bez emocí.

„Ani bych nedokázal pomyslet na takové zlo,“ otřásl se muž u zábradlí.

„Já *nejsem* zlý!“ vykřikl ten druhý. „To ty jsi...“

Bojoval sám se sebou, pak mu došla slova.

„Nemá smysl se dohadovat.“

„Je i teď pro tebe příliš pozdě, abys změnil názor?“ tázal se muž u zábradlí. „Dostalo by se ti odpuštění, poslali by tě na Zahradní planetu na léčení. Mohl by ses ke mně připojit a spolu bychom se pokusili dostat se do věže...“

„Ne,“ odporoval první muž. „Nebud' poštilý.“

Zvedl dýku a pokročil ke druhému, který se postavil do střehu. Souboj byl krátký a zuřivý a brzy skončil, když neozbrojený muž, krvácející z mnoha řezných ran, upadl na zem s nožem toho druhého v hrdle.

Vrah odtáhl tělo k zábradlí, zvedl je do náručí, políbil mrtvého na rty a hodil ho do vody. Po tvářích mu stékaly slzy, chvěl se vzlykotem.

ODDÍL 11

Závěrečný souboj: Burton versus Bergerac

38

Události bezprostředně po výbuchu na kotelní palubě, který způsobila Burtonova skupina, byly rychlé, zmatené a nejasné. Po nějakou dobu Burton buď někoho honil, nebyl byl sám pronásledován, útočil nebo ustupoval. Většinou ustupoval, protože po většinu času měli nepřátelé početní převahu. Když byla Burtonova skupina zatlačena do veliké místnosti ve zbrojnici, byla větší než na počátku. I když ztratili osm lidí, nabrali jich tolik, že teď skupina čítala třináct mužů a deset žen. Pokud věděl, byli jediní z *Rexe*, kteří přežili.

Ani jedné straně nezbyla žádná munice. Odteďka budou už bojovat jenom chladnými zbraněmi. Nepřítel se stáhl, aby si odpočinul. Také se museli poradit. Vstup do zbrojnice byl široký pro dva a půl muže, nebude jednoduché jim proniknout.

Burton si prohlédl stojan se zbraněmi a rozhodl se vyměnit svůj námořnický tesák za kord. Byl to meč s čepelí trojhranného průřezu bez břitu, tři stopy dlouhou. Měl zvoncový koš, z lehce zakřivené rukojeti vyčnívaly dva dřevěné úpony pro lepší uchopení do ruky. Aby Burton vyzkoušel kvalitu kordu, opřel jeho hrot o dřevěný nosník a začal čepel ohýbat. Čepel se ohnula do oblouku až do vzdálenosti jedné stopy od koše a opět se narovnala, když Burton uvolnil tlak.

Ve zbrojnici byl silný zápach potu, krve a také nemálo moči a výkalů. Bylo tu také překvapující vedro. Stáhl si zbroj kromě přilby a vyzval ostatní, aby udělali totéž, i když jim to nemohl přímo nařídít.

„Až vystoupíme na palubu, nebudeme mít čas shodit všechno to železo,“ upozornil je. „Budeme muset skočit do Řeky, jakmile budeme na otevřené palubě. Bude mnohem jednodušší sundat si zbroj teď, než až budete v Řece.“

Jedna z žen byla krásná Aphra Behnová, teď už ne tak krásná. Tvář měla umazanou od kouře ze střelného prachu, zčernalá kůže

byla pokryta šmouhami a skvrnami od krve a potu, oči měla zarudlé od prachu a únavy, jedno oko jí cikalo. Poznamenala: „Lod' se určitě potápí. Pokud se nedostaneme brzy ven, utopíme se.“

I když vypadala hystericky, její hlas zněl dost klidně a jen zvažoval všechny možnosti.

„Jooo, já vím,“ protáhl Burton. Na okamžik uvažoval. Byli na palubě B a paluba A teď byla pravděpodobně plná vody. Nebude trvat dlouho a i tahle paluba bude pod vodou.

Přešel k průlezu a ze strany strčil dovnitř hlavu. Na chodbě stále ještě svítila světla. Nebyl tu žádný důvod, proč by měla zhasnout, protože je napájel batenzátor. Ten bude fungovat, i když bude pod vodou.

„V chodbě nebyl nikdo živý. Nepřítel se zřejmě skrývá někde v místnostech poblíž a čeká, až posádka *Rexe* vyrazí ven.“

„Jsem kapitán Gwalchgwynn z námořní pěchoty *Rexe*!“ zavolal nahlas. „Chtěl bych mluvit s vaším velitelem!“

Nikdo neodpověděl. Opakoval žádost, pak vystoupil do chodby. Pokud byl někdo v otevřených dveřích poblíž zbrojnice, neviděl nikoho.

Přesunuli se snad na oba konce chodby a čekali za rohem v naději, že je překvapí?

Tehdy upozoroval, jak k němu přitéká voda. Byl to jen slabý proužek, ale brzy bude mohutnější.

Zavolal ke strážím v průlezu. „Řekněte ostatním, ať jdou ven! Clemensovi lidé odešli!“

Nemusel svým lidem vysvětlovat, co se stalo. I oni uviděli vodu.

„Zachraň se, kdo můžeš,“ zavelel. „Dostaňte se na pobřeží, jak to jen půjde. Připojím se k vám později.“

Dovedl je k zábradlí a popřál jim sbohem a mnoho štěstí. Pak se ponořili do Řeky.

„Dicku,“ zeptala se Aphra,“ proč zůstáváš?“

„Hledám Alici.“

„Když se loď najednou potopí, budeš tu v pasti.“

„Já vím.“

Nečekal, než Aphra vyskočí, a začal okamžitě s pátráním. Běhal po chodbách a volal její jméno, tu a tam se zastavoval a poslouchal,

jestli neuslyší její hlas. Když proběhl tuto palubu, vystoupil po velkém schodišti do salónu. Ten zabíral jednu čtvrtinu prostoru na zádi bouřkové paluby, stejně jako salón *Rexe*. Byl ale mnohem větší. Byl ozářen stropními světly a lustry, i když výstřely mnoho z nich poškodily nebo zničily. Přes všechny škody z výbuchů a několik zohavených mrtvol působil grandiózním dojmem.

Uvnitř se zastavil a rozhlédl se. Alice tady nebyla, pokud zrovna nestála za neuvěřitelně dlouhým barem nebo se neschovávala pod nebo za některým z pomlácených klavírů nebo kulečnickových stolků. Neměl žádný rozumný důvod tady zůstat, ale mohutnost sálu ho na několik minut ohromila. Stejně jako jeho protějšek na *Rexu* poznal mnoho let smíchu, vtipu, humoru, flirtování, intrik, zábavného, ale často i zoufalého hazardu, hudby složené a přehrávané velkými pozemskými mistry, skvělých i slaboduchých dramát a komedií na jevišti. A teď... byla to hanebná ztráta, které budou všichni nesmírně litovat.

Začal přecházet salónem, ale zastavil se.

Na druhém konci vstoupil do velkých dveří jakýsi muž. Zarazil se, když spatřil Burtona. Pak přešel okázale a s úsměvem k němu. Byl o palec nebo dva vyšší než Burton, hubený jako chrt a s neuvěřitelně dlouhýma rukama. Kůži měl zčernalou kouřem, měl veliký nos a slabou bradu. Přesto ho úsměv činil téměř hezkým.

Hladce učesané kudrnaté vlasy mu spadaly na ramena. Byl oblečený jen v černém kiltu a ve vysokých botách z kůže červeného říčního draka, v pravé ruce držel rukojeť kordu.

Burton měl bleskový pocit *déjà vu*, že k tomuto setkání už kdysi dávno došlo a právě za těchto okolností. Setkal se s tímto mužem už předtím a doufal, že ho uvidí opět. Dávno zhojená rána na levém stehnu při té vzpomínce pálila.

Muž se zastavil pětadvacet stop od Burtona. Promluvil nahlas v esperantu se stopami francouzštiny a náznak intonace americké angličtiny.

„Ach, *sinjoro*, to jste vy? Ten mimořádně talentovaný, možná dokonce geniální šermíř, s kterým jsem zkrřížil kord při útoku na vaši loď před tolika lety! Představil jsem se vám, jak by to měl udělat gentleman. Vy jste se mi tvrdošíjně odmítal představit. Nebo třeba

jste tak neučinil, protože jste si myslel, že bych mohl vaše jméno poznat. Ted'..."

Burton udělal krok, kord mu v ruce visel téměř přímo dolů. Promluvil v pařížské francouzštině asi z roku 1650.

„Ach, *monsieur*, nebyl jsem si jist, když jste se mi představil, že jste skutečně tím, kým tvrdíte. Myslel jsem si, že byste třeba mohl být podvodník. Ted' připouštím, že jste buď skutečně velký mistr soubojů Savinien de Cyrano II de Bergerac nebo někdo, kdo by mohl být Castorem jeho Polluxovi a vyrovnal by se mu v šermu.“

Burton zaváhal. Může mu už klidně prozradit své pravé jméno. Už nebylo třeba používat pseudonym.

„Vězte tedy, pane, že já jsem kapitán Richard Francis Burton z námořní pěchoty *Rexe Grandissima*. Na Zemi jsem byl pasován na rytíře Jejím Veličenstvem Viktorií, královnou britského impéria. Nebylo to za získání bohatství obchodem, ale jako projev uznání za mé objevitelské cesty v dálných místech Země a za řadu služeb mé zemi i celému lidstvu. Nebyl jsem neznámý ani mezi šermíři své doby, což bylo devatenácté století.“

„*Hélas*⁸, asi jste nebyl znám jako muž s rozvláčnými řečmi, není-liž pravda?“

„Ne, ani jako muž s dlouhým nosem,“ rýpl si Burton.

Mužovy bílé zuby zasvítily.

„Ach ano, vždy se tu mluví o takzvaném rypáku. Nuže, *monsieur*, i když jsem nebyl poctěn svým panovníkem, Ludvíkem XIII, obdařila mě génielem královna dokonce větší než ta vaše, Matka příroda. Napsal jsem několik filozofických děl, o kterých jsem slyšel, že se četla ještě několik století po mé smrti. A jak je vám nepochybně známo, nebyl jsem neznámý mezi velkými šermíři své doby, která zrodila nejskvělejší šermíře všech dob.“

Hubený muž se znovu usmál a Burton se otázel: „Třeba byste mi chtěl odevzdat svůj kord? Nemám zájem vás zabít, *monsieur*.“

„Chtěl jsem vás právě požádat, abyste mi odevzdal svou zbraň, *monsieur*, a stal se mým zajatcem. Ale vidím, že by vás stejně jako mne neuspokojilo, kdybychom nevěděli, kdo z nás je v boji s kordem ten lepší. Myslel jsem na vás často, kapitáne Burtone, od doby, kde

---

⁸ Hélas – francouzsky “bohužel“ (pozn. překl.)

jsem prohnal svůj rapír vaším stehnem. Ze stovek nebo možná tisíců, s nimiž jsem se bil, jste vy byl ten nejlepší. Jsem ochoten přiznat, že nevím, jak by naše drobné zkřížení zbraní skončilo, kdybyste nebyl vyrušen. Dokonce bych měl říci, že jste mě mohl zdržet o něco déle, nebýt toho.“

„Uvidíme,“ pokrčil rameny Burton.

„Ach jistě, uvidíme, pokud se loď nepotopí příliš brzy. Nu, *monsieur*, otálel jsem s odchodem, abych ještě jednou mohl připít duším těch statečných mužů a žen, kteří dnes zemřeli v boji pro tuto kdysi krásnou loď, poslední z nádherných výdobytků lidské vědy a techniky. *Quel dommage!*⁹ Ale jednoho dne na toto plavidlo složím ódu. Samozřejmě francouzsky, protože esperanto není příliš básnický jazyk a i kdyby byl, stále by se mému rodnému jazyku nevyrovnal.

Připijme si tedy, abychom společně uctili ty, jež jsme milovali a kteří opustili tento svět. Žádná další vzkříšení už nebudou, přáteli. Ode dneška budou navždy mrtví.“

„Snad,“ připustil Burton. „V každém případě se k vám připojím.“

Řada dveří velkých a dlouhých barů byla uzamčena ještě před začátkem bitvy. Klíč byl však v zásuvce pod skříní a de Bergerac přešel za bar a zásuvku otevřel. Odemkl jednu ze skříní a vytáhl z baru láhev z otvoru, do něhož byla zasazena.

„Tahle láhev byla naplněna v Parolandu,“ oznámil de Bergerac, „a procestovala bez úrazu přes mnoho bitev i špatné zacházení spoustou opilců. Je v ní zvlášť dobré burgundské, které občas nabízejí různé grály a které nikdo nevypil, ale namísto je naplnili do láhve pro zvláštní příležitosti. Domnívám se, že toto slavnostní příležitost je, třebaže v poněkud pochmurném duchu.“

Otevřel další skřínku a odhalil bar se sklenkami z olověného skla. Vytáhl dvě a postavil je na bar.

Jeho kord ležel na baru. Burton umístil svůj vlastní na bar poblíž své pravé ruky. Francouz nalil burgundské až po okraj a pozvedl sklenku. Burton udělal totéž.

„Na naše drahé, kteří odešli!“ pronesl.

„Na jejich památku,“ odpověděl Burton. Oba trochu upili.

---

⁹ Quel dommage – francouzsky “jaká škoda!” (pozn. překl.)

„Já nejsem pro přílišné pití,“ vysvětloval de Bergerac. „Alkohol snižuje člověka na úroveň zvířete a já si chci vždy být vědom, že jsem lidská bytost. Ale... toto je vskutku mimořádná příležitost. Ještě jeden přípitek, příteli, a pak začneme.“

„Na vyřešení tajemství tohoto světa,“ pronesl přípitek Burton.

Opět se napili.

Cyrano odložil sklenku.

„A teď, kapitáne Burtone bývalé námořní pěchoty bývalého Rexe, já nenávídím válku a nesnáším krveprolití, ale splním svou povinnost, je-li ji třeba splnit. Jsme oba dobří hoši a byla by hanba, kdyby měl jeden z nás zemřít jen proto, aby dokázal, že je lepší než ten druhý. A dozvědět se skutečný stav věcí za cenu smrti – to nemůže navrhnout nikdo se zdravým rozumem. Navrhuji proto, aby byl prohlášen vítězem ten, kdo proleje první krev. A pokud díky Stvořiteli, který neexistuje, nebude první rána smrtelná, bude ten druhý zajatcem vítěze. Pak budeme jednat rychle, ale čestně, abychom opustili tuto loď, než se potopí.“

„Na svou čest slibuji, tak tomu bude,“ přisvědčil Burton.

„Dobře! En garde!“

Pozdravili se a stoupli si na střeh, levé chodidlo v pravém úhlu k pravému a za ním, s pokrčenými koleny, s s trupem natočeným do strany, aby bylo co nejhůře zasažitelným cílem, s levou paží zdviženou, s nadloktím vodorovně s podlahou, loktem ohnutým tak, že předloktí bylo k podlaze kolmo a s rukou ohnutou v zápěstí. V pravé, pokrčené paži drželi kord tak, že byl jejím prodloužením. Zvoncový koš v této poloze tak chránil předloktí.

De Bergerac vyrazil nahlas francouzský ekvivalent „Ha!“ a provedl výpad. Byl téměř oslepujícím způsobem mrštný, jak Burton dobře věděl z Francouzovy pověsti a ze svého jediného souboje s ním. Burton byl však rovněž neuvěřitelně rychlý. A protože strávil mnoho let na Zemi i zde pilným cvičením, reagoval na jakýkoli útok automaticky.

De Bergerac nic nepředstíral a vyrazil směrem k Burtonov u nadloktí. Burton útok vykryl a ripostoval, neboli provedl kryt a odbod. I de Bergerac vykryl a provedl smyk proti Burtonově čepeli,

ale Burton použil koš svého kordu, aby odrazil hrot protivníka a zároveň (téměř) zabodl vlastní hrot na de Bergerakovo předloktí.

Avšak de Bergerac provedl kružný kryt a prudce vyrazil kolem Burtonova koše opět proti jeho předloktí. Tomuto obratu se říkalo ‘rýpnutí’ nebo ‘klovnutí’.

Burtonovi se podařilo bod vychýlit, i když mu ostří čepele přejelo po paži. Ucítil pálivou bolest, ale krev netekla.

Šermovat s fleretem nebo s kordem bylo jako šít pohybující se jehlou. Hrot útočnickovy čepele byl koncem nitě; u obránce to bylo uchem jehly. Ucho by mělo být maličké a v této situaci opravdu bylo. Ale během necelé sekundy se konec nitě mohl změnit v ucho, jakmile obránce zaútočil. Dva velcí šermíři si navzájem poskytovali velmi málo “otvorů” (uch) a i ta se okamžitě zavírala a znovu otevírala, jakmile hrot opsal kruh.

Při přátelském souboji s fleretem byla cílem jen část protivníkovy těla mimo hlavu, paže a nohy, ale včetně třísla. Při souboji na život a na smrt však byla cílem hlava i celé tělo. Kdyby byl například nekrytý prst u nohy, soupeř by jej zasáhl, pokud by to neznamenalo, že sám odkryje soupeřovu hrotu zásahovou plochu.

To byl axiom, na který šermíř s dokonalou obranou nesměl nikdy zapomínat. Ale co když oba protivníci kryli dokonale? Byl to případ, kdy se nepřekonatelné setká s neporazitelným? Nikoli. Tak dokonalí lidé nejsou. Jeden z dokonalých obránců se unaví dříve než ten druhý, nebo třeba něco v okolí přinese malou nebo možná i větší výhodu jednomu ze šermířů. Může to být něco na podlaze, na čem jeden z nich uklouzne, nebo třeba v této situaci nějaký předmět, kus poškozeného nábytku, láhev nebo mrtvola, o kterou se dalo zakopnout. Nebo jako v případě, kdy se de Bergerac střetl s Burtonem při nájezdu, mohl duelanta na zlomek sekund vyrušit výkřik třetí strany, právě na tak dlouho, aby protivník s mrštností kočky a okem sokola zabodl kord do toho druhého.

Burton o tom podvědomě přemýšlel, ale z velké části se soustředil na tanec čepelí. Jeho protivník byl vyšší než on a dosáhl dále. To ale nemuselo nutně znamenat pro Burtona nevýhodu. Pokud by se dostal tak blízko, že by Francouzův větší dosah neměl žádný význam, mohl by získat výhodu Burton.

De Bergerac to dobře věděl, tak jako věděl vše o šermu, a tak si udržoval potřebný odstup, aby si výhodu podržel.

Kov zvonil o kov za zvuku syčivého dechu obou duelantů. De Bergerac měl paži stále nataženou a soustředil útoky na Burtonovo zápěstí a předloktí, aby se držel z dosahu Burtonovy zbraně.

Angličan měl paži stále pokrčenou, aby mohl provádět body pomocí odsmyků, aby mohl čepel svého soupeře vázat, neboli provádět kružnou vazbu. Prováděl vazby tak, aby mohl vychylovat soupeřovu čepel ze strany na stranu. Kružné kryty byly pokračujícími vazbami, během nichž hrot jeho čepele opisoval uzavřené kruhy.

Mezitím zkoumal Francouzovy slabosti, stejně jako Francouz zkoumal ty jeho. Žádné neobjevil. Doufal, že de Bergerac, který ho rovněž analyzuje, také žádné chyby nenajde.

Stejně jako při první srážce si vytvořili jasný rytmus útoků a krytů, ripost a kružných krytů. Dokonce i jejich finty se staly součástí tohoto vzorce, protože žádný z nich se nenechal vylákat k tomu, aby se odkryl.

Oba čekali na odkrytí soupeře, které ten druhý dost rychle nezavře. Po de Bergerakově tváři stékal pot a jeho proužky umývaly špínu po střelném prachu. Slaná tekutina stékala do očí i Burtonovi, takže ho začaly pálit. Rychle se stáhl a otřel si čelo i oči hřbetem volné ruky. Po většinu času Francouz této přestávky využíval, aby si sám otřel čelo malým kouskem látky, který měl mezi pasem a horním koncem kiltu. Tyto přestávky byly stále častější, nejen pro otření čela, ale i aby nabrali dech.

Během jedné z těchto přestávek sebral Burton jedné mrtvé ženě náprsenku, aby nasával jeho pot. Sledoval de Bergeraka, aby se ujistil, že neprovede výpad *fleš*, neboli útok skokem, a uvázal si látku kolem hlavy. De Bergerac se zastavil, odtrhl náprsenku dalšímu tělu a uvázal si šátek kolem hlavy sám.

Burton měl neobvyklé sucho v ústech. Připadalo mu, jako by měl jazyk velký a těžký jako okurku. Zasípal: „Navrhuji chvilkové příměří, *Monsieur de Begerac*. Něčeho se napijeme, než tu oba zemřeme žízni.“

„Souhlasím.“

Burton přešel za bar, ale pípy, kterými trubky končily, byly prázdné. Zamířil ke skříni, kterou Francouz otevřel, a vytáhl láhev koktejlu 'purple passion'. Vytáhl zuby plastikovou zátku a vyplivl ji. Nabídl de Bergerakovi, aby se napil jako první, ale ten odmítl. Zhluboka se napil a pak podal láhev přes bar de Bergerakovi. Nápoj ho pálił v hrdle a zahřál mu hrud' i podbřišek. Trochu zchladil jeho žízeň, ale úplně se jí nezbatí, dokud se nenapije vody.

De Bergerac držel láhev proti světlu.

„Ach! Vypil jste tři unce, příteli. Udělám totéž, abych zajistil, že požíji stejné množství alkoholu. Nebylo by správné, kdybch vás mohl zabít jen proto, že jste byl opilejší než já. Mohl byste si stěžovat, že je to nespravedlivé, a stále by nebyla vyřešena otázka, kdo z nás dvou je lepší šermíř.“

Burton se zasmál svým zvláštním způsobem mezi zuby. De Bergerac se zarazil a pak pronesl: „Připomínáte mi kočku, příteli.“

Napil se a když láhev odložil, rozkašlal se a měl slzy v očích.

„*Mordioux!* To teda určitě není francouzské víno! Tohle je pro barbary ze Severu – nebo pro Angličany!“

„Vy jste to nikdy neochutnal?“ podivil se Burton. „Za celou tu dlouhou cestu...“

„Říkal jsem vám, že jsem velmi málo pil *Hélas!* Nikdy za celý život jsem nešermoval v souboji jinak než naprosto střízlivý. A teď cítím zpěv krve, vrací se mi síla, i když vím, že je to klam a nápoj lže mým smyslům. No nevadí. I když budu trochu opilý, budu mít pomalejší reflexy a horší úsudek, budete na tom vy stejně.“

„To záleží na individuální idiosynkratické reakci na alkohol,“ namítl Burton. „Je docela možné, že já se svou oblibou silných nápojů bych mohl být více zvyklý na jejich účinky. Mohl bych tedy mít před vámi výhodu.“

„Uvidíme,“ usmál se de Bergerac. „A teď, *monsieur*, mohl byste laskavě vyjít zpoza toho baru, abychom mohli pokračovat v naší malé diskusi?“

„Jistě,“ přikývl Burton. Přešel ke konci baru a obešel jej. Proč nezkusit *fleš*, útok ve skoku? Ale kdyby v rozběhu a skoku minul nebo by soupeř útok vykryl, ztratil by rovnováhu a byl by vystaven

de Bergrakovu hrotu. Přesto však byl možné, že by se k němu mohl přiblížit tak těsně, aby Francouzovu čepel zablokoval.

Ne. Uvažoval by snad o takovém výpadu, kdyby v žilách neměl tři unce patnáctiprocentního koktejlu ‘purple passion‘ Ne, zapomeň na to.

Ale co kdyby zvedl láhev a hodil ji ve stejném okamžiku, kdy by fleš prováděl? Jeho protivník by si musel dřepnout a mohl by tak ztratit rovnováhu.

Zastavil se, když se dostal k láhvi s vínem. Po sekundu se na ni díval, zatímco de Bergerac čekal. Pak otevřel levou ruku a povzdechl si.

Francouz se usmál a zlehka se uklonil.

„Blahopřeji, *monsieur*. Doufal jsem, že nepodlehnete pokušení a nepokusíte se o něco nečestného. Tahle věc se musí vyřešit pouze mečem.

Vzdávám vám čest, že jste to pochopil. A zdravím vás jako největšího šermíře, jakého jsem kdy potkal, a že jsem jich potkal hodně dobrých. Je tak smutné, tak nesmírně smutné a politováníhodné, že tento souboj, ze všech nejnádhernější a nikdy nepřekonaný, uvidíme jen my sami. Jaká škoda! Ne, není to škoda. Je to tragédie, obrovská ztráta pro celý svět!“

Burton si všiml, že jeho soupeř při řeči slabě drmolí. Dalo se to očekávat. Ale co když lstivý Francouz přeháněl účinky alkoholu, aby zvýšil Burtonovu sebedůvěru?

„V zásadě s vámi souhlasím,“ přisvědčil Burton, „a děkuji vám za komplimenty. I já musím říci, že jste ten největší šermíř, jakého jsem kdy potkal. Ale před chvilkou, *monsieur*, jste mluvil o mé výřečnosti. Jsem přesvědčen, že i když se mi v boji s kordem vyrovnáte, řečností mě vskutku předčíte.“

Francouz se znovu usmál. „Můj jazyk je stejně mrštný jako můj kord. Dávám stejné potěšení čtenářům svých knih a těm, kdo naslouchají mému hlasu, jako divákům při mých soubojích. Zapomněl jsem, že vy jste málomluvný Anglosas, *monsieur*. Necht’ proto odteď za mne hovoří meč.“

„To rozhodně,“ souhlasil Burton. „*En garde!*“

Jejich kordy se opět srazily ve výpadu, krytí, ripostě i kontraripostě. Každý z nich se dokonale kryl udržováním potřebné vzdálenosti, správným načasováním, výpočtem, rozhodováním a koordinací.

Burton cítil jed únavy a alkoholu a věděl, že ho zpomaluje a ovlivňuje jeho úsudek. Určitě ale působil stejně nebo ještě více na jeho protivníka.

A pak, když Burton vykryl útok na své levé předloktí a ripostoval hrotem kordu na de Bergerakovo břicho, uviděl, jak cosi vniká po velkém schodišti do dveří. Odskočil dozadu a vykřikl: „Zastavte!“

De Bergerac zpozoroval, že Burton hledí někam za něj. Odskočil tak daleko, aby byl v bezpečné vzdálenosti od Burtona, kdyby se chtěl o něco pokusit. A uviděl, jak voda vtéká slabým praménkem dovnitř.

Udýchaně konstatoval: „Tak! Loď se ponořila už na naši úroveň, *Monsieur Burton*. Nemáme mnoho času. Musíme to rychle ukončit.“

Burton se cítil nesmírně unavený, ztěžka dýchal. Měl pocit, jako by mu boky propichovaly nože.

Pokročil k Francouzovi s úmyslem provést fleš. Byl to ale de Bergerac, který flešoval. Doslova vybuchl, jako by vyvolal odkudsi ze svého štíhlého těla mohutný záblesk energie. Možná konečně zpozoroval slabost v Burtonově obraně. Anebo si myslel, že ji objevil. Nebo byl přesvědčen, že teď je rychlejší, když únava zpomalila jeho protivníka víc než jeho.

Ať už měl jakékoli důvody, přepočítal se. Anebo mohl postupovat zcela bezchybně, ale Burton náhle věděl díky de Bergerakově řeči těla – jistému nepatrnému pohybu svalů, slabému zúžení očí–, co má Francouz v úmyslu. Věděl to, protože byl připraven udělat totéž a musel potlačit vlastní řeč těla, všechny signály, které by soupeři prozradily jeho další krok.

De Bergerac se proti němu plavně vznesl a se znatelným tlakem sklouzl čepelí smykem po jeho čepeli. Občas se to používalo jako překvapení a Francouz mohl být úspěšný, kdyby Burton nebyl připraven, kdyby určitým způsobem nehleděl do zrcadla a neviděl v něm sebe sama, jak se připravuje na stejný útok.

Úspěšná a blesková akce vyžadovala moment překvapení, rychlost a vázání protivníkovy zbraně. De Bergerac měl rychlost, ale chybělo tu překvapení a tak ztratil výhodu vazby.

Zkušený divák by řekl, že de Bergerac výhodu vazby má. Byl vzpřímenější než Burton, měl delší ruku, což umožňovalo aby hrubím, onou částí čepele mezi košem a její polovinou, zavázal tenčí Burtonova kordu, onu slabší část čepele od poloviny ke hrotu.¹⁰

Burton však provedl odsmyk hrubím své čepele a kružným krytem de Bergerakovu čepel obešel, zvedl hrot vzhůru a prohnal jej soupeřovým levým ramenem. De Bergerakova tvář a tělo zešedivěly na místě, které ještě nebylo pokryto střelným prachem, ale stále ještě neupustil kord. V tom okamžiku ho Burton mohl zabít.

De Bergerac se šokovaně zakýval, ale dokázal se usmát. „Prolil jste první krev, *monsieur*. Zvítězil jste. Uznávám vás jako vítěze. A nejsem zahanben...“

„Dovolte, pomohu vám,“ přerušil ho Burton – a pak kdosi ode dveří vystřelil z pistole.

De Bergerac se naklonil dopředu a ztěžka dopadl na tvář. Rána, kterou měl v zádech poblíž spodní části páteře, ukázala, kdy kulka vnikla dovnitř.

Burton se ohlédl ke dveřím.

Stála tam Alice s ještě kouřící pistolí v ruce.

„Panebože!“ vykřikl. „To’s neměla dělat, Alice!“

Přiběhla k němu, pod kotníky jí šplouchala voda.

Burton poklekl, obrátil Francouze, pak si dřepl a vzal mužovu hlavu do klína.

Alice se u něho zastavila. „O co jde? Je to snad nepřítel, ne?“

„Ano, ale právě se mi vzdal. Víš, kdo to je? Cyrano de Bergerac!“

„Ach, můj Bože!“

De Bergerac otevřel oči. Pohlédl na Alici. „Měla jste počkat a zjistit skutečný stav věcí, *madame*. Ale... to dělá málokdo a zřídka.“

Voda rychle stoupala a paluba se výrazně začala naklánět. Touhle rychlostí voda brzy přelije de Bergerakovu hlavu.

---

¹⁰ Speciální terminologie šermu, konzultovaná s představeným zeměplošského Cechu vrahů doktorem Kruxminorem (pozn. překl.)

Zavřel oči a znovu je otevřel.

„Burtone?“

„Ano?“ zeptal se Burton.

„Ted' si vzpomínám. Jací... blázni... jsme to byli. Vy musíte být ten Burton, o kterém mluvil Clemens... vy... Etik si vás vybral?“

„Ano,“ přisvědčil Burton.

„Pak... proč jsme vlastně bojovali? Nevzpomněl jsem si...příliš pozdě... my... jsme měli dojít ke věži...ke věži...společně. Ted'...“

Burton se sklonil aby zaslechl slábnoucí hlas. „Co jste říkal?“

„....nenáviděl válku.... hloupost...“

Burton si myslel, že po těchto slovech Francouz zemřel. Ten však za okamžik zamumlal: „Constance!“

Vzdychl a skonal.

Burton plakal.

ODDÍL 12

Posledních 20.0000 mil

39

Richard Burton a Alice Hargreavesová spolu s dalšími, kteří přežili, museli čelit La Virovu hněvu. Vysoký muž s tmavou pletí s velkým nosem jim kázal a hromoval po celou hodinu a přecházel sem a tam před shromážděnými ‘zločinci’. Stáli před chrámem zčernalým kouřem. Byla to obrovská kamenná stavba s nesouměrnou architekturou: řecké sloupořadí s iónskými oblouky a cibulovitou střechou, zakončenou obrovskou vytesanou kamennou spirálou. Byly to symboly Církve druhé šance, ale i tak si Burton a ostatní pomysleli, že ten chrám vypadá ošklivě a nesmyslně. Kupodivu jim špatný vkus La Vira, který jej sám navrhl, pomohl snést jeho tirádu. Mnoho z toho, co říkal, byla pravda, ale hodně toho znělo bláznivě. Byli však na něm závislí, potřebovali grály, šaty a střechu nad hlavou. Proto se ani nebránili, ale jistou úlevou jim bylo, když se mohli tiše smát ošklivému chrámu i muži, který jej postavil.

Konečně už La Vira unavilo neustále zdůrazňovat, v živých detailech i obrazech, jak jsou všichni neuvěřitelně hloupí, bezcitní, krutí, vražední a sobečtí. Rozhazoval rukama a vykřikoval, že se mu ze všech dělá zle. Uchýlí se do svatyně v chrámu a bude se modlit za *ka* všech Viroland'anů, které zabili. A i když si to rozhodně nezaslouží, i za všechny živé a mrtvé provinilce. Ty, kteří přežili, předá bratru Fénixovi – *Frato Fenikso*, kdysi známému pod jménem Hermann Göring.

Ten je oslovil: „Vypadáte jako děti, kterým rodiče právem vyhubovali a teď si uvědomujete svou vinu, a doufám, že je tomu opravdu tak. Ale ani tak ve vás nevkládám příliš naděje, alespoň zatím ne. Je to kvůli mému hněvu vůči vám. Já jej ale překonám a pak udělám vše, abych pro vás změnil věci k lepšímu.“

Odvedl je do zadní části chrámu, kde každému z nich předal volný grál a dost šatů, aby jim bylo teplo i v té největší zimě.

„Cokoli dalšího byste si přáli nebo potřebovali, budete si už muset opatřit sami,“ uzavřel Göring a propustil je, ale Burtona si zavolal stranou.

„Slyšel jste, že Samuel Clemens zemřel na srdeční záchvat?“

Burton přikývl.

„Zřejmě se domníval, že Frato Eriko chce stále ještě vyrovnat jeden starý účet. Po tom všem, co prodělal při bitvě, bylo tohle už příliš, to stéblo, které velbloudovi zlomilo vaz, nebo v tomto případě srdce.“

„Slyšel jsem ten příběh od Joea Millera dnes ráno,“ vysvětlil Burton.

„Ano. Nu, pokud někdo pro toho titantropa něco neudělá, zemře také na zlomené srdce. Opravdu Clemense miloval.“

Göring se Burtona otázel, zdá má v úmyslu pokračovat dále k pramenům. Burton odpověděl, že se netrmácel tak daleko jen proto, aby to teď vzdal. Vydá se k věži, jakmile to bude možné.

„Budete si muset postavit plachetnici. Clemensovi muži vám určitě nedovolí, abyste s nimi plul v *Neposílej účty*.“

„O tom nic nevím,“ podivil se Burton.

„A pokud by odmítli, předpokládám, že byste člun ukradl?“

Burton neodpověděl.

„Copak tomu vašemu násilí nebude nikdy konec?“

„Neřekl jsem, že použiji násilí,“ bránil se Burton. „Chci si pohovořit s Andersonem o té cestě co nejdřív.“

„Anderson byl zabit. Varuji vás, Burtone, neprolévejte už žádnou krev!“

„Udělám, co mohu, abych tomu zabránil. Mně se to nelíbí o nic víc než vám, opravdu. Já jsem jenom realista.“

Menší člun, *Až po tobě, Gascone*, zmizel s celou posádkou. Nikdo nevěděl, co se s ním stalo, i když někteří Viroland'ané prý viděli, jak vybuchl.

„Když si opravdu pospíšíte, dostanete se k pramenům do třiceti dnů od vyplutí,“ řekl Göring. „Ale agenti Etiků se tam dostanou před vámi.“

Burton byl šokován.

„Vy o nich víte?“

„Ano, minulou noc jsem mluvil s Frigatem i s Millerem a snažil jsem se jim pomoci v jejich zármutku. Věděl jsem víc, než jste si myslel, a měl jsem ještě větší podezření. A oprávněně, jak se ukázalo. Nikdo neviděl žádný důvod mlčet o odpadlickém Etikovi. Řekl jsem to La Virovi a on o tom všem intenzivně přemýšlí. Byl pro něj to obrovský šok, i když nijak nenarušil jeho víru.“

„A co vy?“

„Nevidím žádný důvod ke změně víry. Nikdy jsem si nemyslel, že lidé, kteří jsou odpovědní za tento svět, jsou andělé nebo démoni. Na těch dvou příbězích je ale mnoho podivného. Co mě zaráží nejvíc a také nejvíce zneklidňuje, je záhada, co se stala s tím nelidským tvorem na Clemensově lodi, myslím, že se jmenoval Monat.“

„Cože? O tom jsem ni neslyšel!“ vykřikl Burton.

Göring mu vylíčil, co mu prozradil Miller, a dodal: „A říkáte, že jeho druh, ten muž zvaný Frigate, taky zmizel?“

„*Tamten* Peter Jairus Frigate byl agent,“ vysvětlil Burton. „Nebyl to dokonalý dvojník Frigata, s ním jste mluvil, ale hodně se mu podobal. Mohl to být Frigatův bratr.“

„Třeba, až – nebo pokud – se do věže dostanete, zjistíte to,“ usmál se Göring.

„Zjistil bych to mnohem dřív, kdybych ty agenty chytil ve člunu,“ ušklíbl se Burton.

Po další diskusi Burton Göringa opustil. Neřekl Němci, co ta zpráva o Monatovi a pseudo-Frigatovi znamená. Etik “X”, Tajemný cizinec, odpadlík, byl na *Nikoli k pronajmutí*. A zbavil se Monata asi osm hodin poté, co se nalodil. Proč? Protože Monat by jej poznal. Byl určitě v přestrojení, ale Monat by ho dříve nebo později odhalil. Pravděpodobně dřív. Musel proto jednat rychle a učinil tak. Jak, to Burton nevěděl.

“X“ byl na Clemensově lodi.

Přežil bitvu? Pokud ano, byl mezi těmi několika, kteří z *Nikoli k pronajmutí* přežili, někde v jeho bezprostředním okolí.

Možná. Mohl také odejít okamžitě a vydat se proti proudu Řeky, nebo se mohl dostat na druhý břeh.

Burton se vrátil ke Göringovi a zeptal se ho, zda neslyšel, že by někteří přeživší byli na druhé straně jezera nebo že by se někteří vydali stezkou po úbočí svahu nad úžinou.

„Ne,“ Göring zavrtěl hlavou. „Kdyby nějakí takoví byli, dozvěděli bychom se to.“

Burton se snažil nedat najevo své vzrušení.

Göring ale s úsměvem dodal: „Vy si myslíte, že “X” je zde, že? Na dosah ruky, ale v přestrojení?“

„Jste proklatě mazaný,“ zašklebil se Burton. „Ano, myslím si to, pokud nebyl zabit. Strubewell a Poděbrad byli agenti, teď už nevadí, když vám to prozradím, a zahynuli. Třeba zahynul i on.“

„Viděl někdo, jak Strubewell a Poděbrad zemřeli?“ otázal se Göring. „Vím, že si Joe Miller myslí, že Strubewell je mrtvý, protože ho neviděl vylézt z kormidelny, když se zřítíla. Ale Strubewell se mohl dostat ven později. A o Poděbradovi víme jen to, že ho po srážce lodí už nikdo neviděl.“

„Kdyby tu tak byli,“ povzdechl si Burton. „Nějak bych z nich dostal pravdu. Jsem ale přesvědčen, že zahynuli. To, že je nikdo z vašich neviděl, to dokazuje. No, a pokud jde o “X”...“

Rozloučil se s Göringem a zaslal ke zčásti spálenému doku, k němž byl uvázán *Neposílej účty*. Vypadal jako nestvůrná černá želva. Jeho vysoký kulatý trup tvořil krunýř a dlouhá a úzká přídě tvořila vykukující hlavu. Válec parního kulometu, vyčnívající z úplného kraje přídě, byl jazykem želvy; parní puška vyčnívající ze zádi tvořila ocas.

Jeden z mužů posádky Burtonovi řekl, že mají s sebou velký batenzátor a že do člunu se pohodlně vejde patnáct lidí a s jistým nepohodlím i dvacet. Mohl vyvinout proti proudu deset mil za hodinu silnému a proti stejně rychlému větru vlastní rychlost třicet pět mil za hodinu. Ve skladu měli patnáct pušek a patnáct pistolí používající zásobníky na střelný prach a deset pušek na stlačen vzduch i mnoho dalších zbraní.

Joe Miller s obrovskou paží v sádře, několik členů posádky a někteří přeživší z *Nikoli k pronajmutí* stáli v přístavu. Když mu popsali nového kapitána člunu, nedělo Burtonovi potíže ho rozeznat. Kimón byl podsaditý muž nízké postavy s očima oříškové barvy,

starověký Řek, jehož životopis Burton studoval na škole i později. Býval velkým generálem, námořním velitelem a státníkem, jeden z hlavních tvůrců aténské říše po perských válkách. Narodil se v roce 505 před naším letopočtem, pokud si Burton dobře pamatoval.

Kimón byl konzervativce a podpořil spojenectví se Spartou, čímž se dostal do sporu s Periklovou politikou. Jeho otcem byl slavný Miltiadés, vítěz bitvy u Marathónu, kde Řekové zahnali Xerxovy hordy. Kimón sloužil v námořnictvu při bitvě u Salaminy, v níž Atéňané potopili dvě stovky nepřátelských lodí a sami jich ztratili jen čtyřicet, čímž navždy zlomili námořní moc Peršanů.

V roce 475 Kimón zlikvidoval piráty z ostrova Skyros a pak objevil a dopravil do Atén kosti legendárního Thésea, zakladatele aténskeho státu a přemožitele Minótaura v labyrintu na Knóssu. Kimón byl jedním ze soudců, kteří udělili Sofoklovi první cenu za tragédii v soutěži, konané v Dionýsii v roce 468.

V roce 450 vedl Kimón výpravu proti Kypru, kde zahynul při obléhání Kitia. Jeho kosti dopravili zpět do Atén a tam je pohřbili.

Ted' rozhodně vypadal živě a také notně vyčerpaně. Právě se spolu s několika lidmi z Clemensovy lodi o čemsi hlasitě dohadoval. Burton se zatvářil, jako by byl jen další Viroland'an, tiše stál a poslouchal.

Šlo zřejmě o to, kteří z Clemensových lidí poplují dále po Řece, a také o senioritu. Kromě jedenácti členů posádky člunu přežilo dalších deset lidí z *Nikoli k pronajmutí*. Na Kimóna jich bylo o tři víc, ale trval na to, že je velitelem člunu a každý, kdo s ním chce plout, mu bude podřízen. Kromě toho nedovolí, aby se cesty zúčastnilo víc než jedenáct lidí, a domníval se, že by to měla být právě posádka *Neposílej účty*. Ale byl ochoten vzít někoho z mateřské lodi, pokud by někdo z jeho posádky nechtěl jet.

Po chvíli zašli Kimón a ostatní do člunu. I tak bylo jejich hlasy otevřenými okny jasně slyšet.

Titanthrop na palubu nešel. Zůstal stát na místě a tiše si mluvil sám pro sebe. Oči měl zarudlé a vypadal, jako by nesmírně truchlil.

Burton se mu představil.

Joe Miller mu odpověděl hlasem jakoby vycházejícím z kotle a anglicky. „Ano, flyfel jfem o váf, pane Buvtone. Fem mi o váf pověděl. Kdy jfte fe fem doftal?“

Burton neochotně odpověděl: „Byl jsem na *Rexu*.“

„Fo jfte tam hevgot dělál? Vy jfte byl jeden v těch, fo navevboval Ikf, ne?“

„Ano,“ připustil Burton. „Ale až do včerejška jsem nevěděl, že někteří z jeho rekrutů byli i na *Nikoli k pronajmutí*. I když, abych řekl pravdu, měl jsem podezření, že tam někdo bude.“

„Kdo vám to vekl?“

„Cyrano de Bergerac.“

Joe se rozzářil. „Fyvano? On je navivu? Myflel jfem, ve vahynul! Kde je?“

„Ne, byl zabit. Ale poznal mě a řekl mi, že Etik navštívil i Clemense a jeho.“

Burton si řekl, že bude lepší Millerovi neříkat, že to jeho družka usmrtila de Bergeraka.

Titantrop vypadal, jako by sváděl boj sám se sebou. Pak se přestal chvět a lehce se usmál. Natáhl pravou ruku.

„Tak fi potvefme vukama. :Nemám vám nif va vlé. Byli jfme vfichni hloupí. Jak Fem víkával, je to válefná Ftěftěna.“

Miller Burtonovi ruku obalil, stiskl ji – ale ne příliš silně – a pustil ji. Burton pokračoval: „Myslím, že bychom neměli hovořit tady. Je tu příliš mnoho lidí. Pojd'te se mnou a představím vám dva další, kteří taky vědí o Etikovi.“

Přešli k úpatí kopce za chrámem. Alice a ostatní tu stavěli chatrče. Burton ji zavolal, stejně jako Frigata, Nura a Aphru Behnovou. Představil Joea Millera a požádal ho, aby jim řekl vše, co se nějak týkalo „X“ a těch, které naverboval. Byl to dlouhý příběh, přerušovaný mnoha otázkami, a skončil teprve dlouho po večeři. Protože chatrče ještě nebyly dokončené, spala pětice ve sloupoví chrámu pod hromadou šatstva. Po snídani se vrátili ke stavění. Pozdě odpoledne měli dvě chatrče hotové. Miller zašel na chvíli ke člunu, aby zjistil, co se děje. Když se vrátil, Burton právě vyprávěl svůj příběh-. Musel s ním ale přestat, protože probíhal pohřeb těch, kteří se neutopili v Řece. Mrtví, jejichž těla byla až do obřadu uchována

v alkoholu, byli položeni na dřevěné máry. Miller plakal nad Samem Clemensem a jeho družkou, vysokou rusovlasou pradávnou Cimmeřankou. Když Burton, který zastupoval *Rexe*, a Kimón, představující *Nikoli k pronajmutí*, pronesli několik slov nad mrtvými kamarády, přednesl La Viro krátký, ale vášnivý projev o zbytečnosti jejich smrti. Pak těla položili na velkou hranici a spálili na popel.

Teprve když v šest ráno přišel déšť, skončil Burton i ostatní se svými příběhy.

„Já jfem nechtěl plout dál,“ říkal Joe Miller. „Tedy, vlaftně jfem chtěl plout jeftě koufek. Av bych nafel nějaké fvé vlaftní lidi, byl bych fe u nich ufadil. Movná, nejfem fi jiftý, ve bych byl u nich teď fpokojený. Viděl jfem pvílif mnoho, mof jfem feftoval, jfem teď pvílif fivilivovaný, abych fe mevi nimi fítil dobve.

V kavdém pvípadě jfem fe vvdal myflenky feftovat ke věvi, neftálo mi to uv va to. Ale teď jfem potkal váf a tveba půjdu dál. Kdybych nefel, byla by Femova fmvt a utvpení i fmvt vfech těch lidí úplně vbytefná.

Kvomě toho chfi zjiftit, kdo je to Ikf. Jeftlive náf podvedl, jak jfme ho v toho fe Femem podevívali, vovtvhnu ho jako hada a ftáhnú v něho kúvi flupku po flupfe.“

„Slupku po slupce?“ podivil se Burton. „Co to znamená?“

„To je povekadlo mého lidu. Mám to fnad vyfvětlovat?

„Kolik lidí z vaší posádky ví o “X“?“ zeptal se Burton.

„Je tady ten malý Fvanfouv, Mavfelin, vnámý taky jako Bavon de Mavbot. Ale Fem mu o Ikf pověděl. Pvedpokládal, ve mu můve věvit. Pak je tu ten blávnivý Fíňan Tai-Peng, ale jeho pvavé jméno je Li-Po, Je tu jeho pomofník f fevným vadkem Tom Tuvpin, ten fe vyvná. Ikf Toma nevanevboval, ale Tai-Peng mu to jedné nofi v opilofti vyvvnil – ten Nebefťan měl uv dávno umvít na fivhóvu jatev – , tak jfme ho vvali do pavty. Ale je to dobvý chlapík. Pak tu je Ely Pavkev, toho Ikf taky nenavevboval, ale Fem ho vnal na Vemi, nebo o něm věděl a vekl mu to, pvotove byl dobvým pvítelem Ulyffe F. Gvanta a geneválem v jeho ftábu za obfanfké války. Na *Nikoli k pvonajmutí* dělál invenýva. Je to Indián, Ivokév v kmene Feneků. A pak je tu ftavý Fumev, ktevý fi víká Gilgamef.“

„Gilgameš?“ vyjevil se Burton.

„Tak to tvdil. Fem víkal, ve to mohl nebo taky nemufel být kvál fumevfkého měfta Uvuku, který vil někdy v první polovině tvetího tifítiletí pved nafím letopoftem. Je nepvavděpodobné, ve bychom navavili na někoho, kdo vnal fkutefného Gilgamefe, i kdyf jeden nikdy neví.

A pak je tu ten dávný May, Ah Qaaq. Ten je teda povádný filák na to, ve je takový vakvfík.“

„Ah Qaaq,“ uvažoval Burton. „To znamená maysky *ohěň*.“

„Ano. Ale on není vádná ohnivá koule. Fpíf taková kulifka. Tluftý jako pvafe. Ale je mimovádně filný, jak jfem víkal. A umí ftvílet v luku dál nev kdokoli jiný, kvomě mě, famovvejmě. Dokonce i dál, nev někteví lufiftnífi v doby kamenné, ktevé jfem viděl na lodi. Na hovním vtu má vytetovaný knív a vypadá f ním jako nějaký divoch v Bovnea.“

„Takže Kimón a ostatní, co zůstali na živu, o “X” a agentech nic nevědí?“ ujišťoval se Burton.

„Kdyby věděli, vekl bych vám to.“

„Je ale možné, že některý z nich by mohl být agent,“ upozornil Nur el-Musafír.

„Rád bych si promluvil se všemi lidmi, které jste jmenoval.“ Burton se odmlčel a pak pokračoval. „Kdyby měli na *Neposílej účty* plout všichni, kdo vědí o Etikovi, museli by tu ostatní zůstat a vzdát se svého místa na člunu. Je nějaká šance, že se to podaří?“

„Jiftě,“ přikývl titantrop, obrátil svůj obrovský nos k Burtonovi a usmál se. Jeho zuby byly jako obrovské tmavě bílé bloky. „Jiftě. Je tu fanfe. Afi tak malifká, jako koftka ledu v ohništi.“

„Takže se musíme člunu zmocnit,“ rozhodl Burton. „Ukrást jej.“

„Pvedpokládal jfem to,“ přikývl Miller. „Pvof muříme od famého vafátku dělat tolik neetifkých věfí, abychom pomohli jednomu Etikovi?“

40

Ve skupině jich bylo jedenáct. Pět z nich naverboval odpadlický Etik osobně. Byli to Richard Francis Burton, Nur ed-din el-Musafír, Tai-Peng, Gilgameš a Ah Qaaq. Alespoň tvrdili, že je “X” navštívil.

Burton si ale mohl být jist jen sám sebou. Jede nebo více dalších mohli být agenty nebo dokonce Etiky.

Joeru Millerovi pověděl o “X” Samuel Clemens. Alice o něm věděla od Burtona. Aphře Behnové to řekli teprve včera, ale chtěla je doprovázet na jejich výpravě. De Marbot slyšel příběh o Cizinci od Clemense a řekl o něm Behnové. Protože Francouz a Angličanka byli kdysi milenci a teď jimi byli opět, ostatní souhlasili, že ti dva mohou plout s nimi.

Seneka Ely Parker také věděl o “X” od Clemense a přál si plout s nimi. Ale nakonec změnil názor.

„K čertu s Etiky, s věží a s tím vším,“ řekl Burtonovi. „Zůstanu tady a pokusím se vyzvednout *Nikoli k pronajmutí* z vody. Je asi jen čtyřicet stop hluboko. Až ji dostanu na hladinu a pravím, popluji dolů po proudu. Nemám v úmyslu umírat jen proto, abych dokázal něco, co dokázat nelze. Etikové si nepřejí, abychom strkali nos do jejich věcí. Myslím, že k těm poruchám došlo proto, že jsme se do toho pletli. Rybář to mohl ve věži všechno pokazit. A Poděbrad Samovi řekl, že lidé, které zanechal za sebou v Nova Bohemujo, mohou být odpovědni za to, že se přerušilo vedení na pravém břehu. Říkal, že než odletěl v balónu, někteří jeho důstojníci chtěli kopat do hloubky kolem grálového kamene a zjistit, zda by se na něj nemohli napojit, aby tak získali trvalý zdroj energie. Varoval je před tím a než odletěl, přiměl je ke slibu, že s s tím nebudou zahrávat. Mohli prý ale porušit slib a nějak přerušit vedení.

Pokud k tomu došlo, bylo by všechno kolem vyletělo do vzduchu. Byla by tam díra dost veliká, aby na pravém břehu Řeky vzniklo nové jezero. Výbuch mohl z té strany Nova Bohemujo zcela zničit. Tam se nacházela naleziště nerostů a pokud byla pravda, co Poděbrad říkal, znamenalo by to konec těžby v Nových Čechách.

Každopádně se mi nelíbí strkat nos do záležitostí Etiků. Nejsem žádný zbabělec. Každý, kdo mě zná, vám to potvrdí. Ale prostě si nemyslím, že je správné míchat se do věcí, o kterých nic nevíme.“

A kromě toho, pomyslel si Burton, bys byl rád kapitánem říční lodi a žil si příjemným životem na vysoké noze.

„Místní vám ale příliš nepomohou,“ upozornil ho.

Ukázal na břeh a proud Řeky, plný lidí na lodích nebo připravených vyrazit

„Tohle místo bude do měsíce naprosto vylištěné. La Viro posílá téměř všechny dolů po proudu Řeky, aby obnovili víru Církve, aby napravili úchytky jejich teologie a aby získali nové přívržence. Ta zkáza otrásla vírou mnoha z nich.“

„Jo,“ přikývl Parker a jeho širokou hnědou tvář zbrázdil jízlivý úsměv. „No jo, i La Virem to otrásl. Vyrozuměl jsem, že tráví hodně času na kolenou v modlitbách. Nevypadá teď tak sebejistě.“

Burton se nepokoušel se Senekou přit, aby plul s ním. Popřál Parkerovi mnoho štěstí a odešel, i když věděl, že ho příliš mít nebude. *Nikoli k pronajmutí* zůstane tam, kde je, dokud ji proud nesmete z převisu a nepotopí se tři tisíce stop až ke dnu.

Až se potopí nebo opotřebuje *Neposílej úcty*, bude to znamenat konec věku pokročilé technologie na Světě Řeky. Těch několik kovových nástrojů a zbraní se také opotřebuje. takže budou mít obyvatelé Údolí štěstí, když jim zbudou kamenné předměty. Celá planeta se dostane do doby dřevěné.

Novinka o Poděbradově příběhu byla bezpochyby zajímavá. Ať už Nova Bohemujo způsobila přerušení vedení nebo ne, byl Poděbrad určitě agent nebo Etik. Jen tak mohl vědět, kde se v tomto státě nacházejí kovová ložiska. Jen tak mohl vědět, že pokus napojit se na energetické vedení by znamenal katastrofu.

Ale Poděbrad, nebo jak se doopravdy jmenoval, byl mrtev.

Burton uvažoval, zda nemohl být “X”.

Oslovil ho známý hlas. Zastavil se a otočil. Přistoupil k němu Hermann Göring, hubenější než dřív – a to byl velmi hubený. Jeho široká tvář byla vážná, v očích se mu zračila únava.

„Sinjoro Burton! Mi dezirus akompani vin.“

„Vy chcete jet se mnou? Proč?“

„Ze stejných důvodů jako vy. Zoufale si přeji vědět, co se vlastně děje. Vždycky jsem to chtěl vědět, ale říkal jsem si, že mnohem důležitější je pozvednout etickou úroveň všech *ka*. A teď.... nevím. Ale ano, vím! Jestliže máme mít víru, potřebujeme i vědomosti. Myslím tím... víra je jedinou věcí, která vám zbývá, když neznáte pravdu. Ale teď... teď... je možné *vědět!*“

„Co si o tom myslí La Viro?“

„Pohádali jsme se, nemyslel jsem si, že k tomu někdy dojde. Trvá na tom, abych s ním plul po proudu Řeky. Má v úmyslu doplout do jejího ústí, i když mu to zabere tři sta let, a po celé cestě bude kázat. Chce obnovit víru lidí...“

„A jak ví, že je třeba ji obnovit?“ zeptal se Burton sarkasticky.

„Víš, co se dělo dolů po proudu až sto tisíc mil daleko. Co se děje tam, musí se dít i jinde. A nevšiml jste si, že během vaší cesty lodí se objevilo mnoho pochyb a odpadlictví od Církve?“

„Něčeho jsem si všiml, ale moc jsem o tom nepřemýšlel,“ pokrčil rameny Burton. „To se dalo očekávat, ne?“

„Ano. I někteří Virolanďané jsou znepokojeni a to mají přítomnost samotného La Vira, aby je posílila. V každém případě jsem přesvědčen, že nejlepší možný postup je dostat se do věže a zjistit, co se přesně stalo. To přinese jistou zprávu, že Církev má pravdu, a až k tomu dojde, nebudou už lidé pochybovat a vrátí se k ní.“

„Na druhé straně,“ ušklíbl se Burton, „to, co najdete, může vaši víru rozmetat na kousky.“

Göring pokrčil rameny a zavřel oči. Když je opět otevřel, odpověděl: „Ano, já vím. Ale má víra je natolik silná, že jsem ochoten ji riskovat.“

„Moje prostřední jméno je Francis,“ zašklebil se Burton, „takže k vám budu skutečně upřímný.¹¹ Nemám vás rád a nikdy jsem neměl. Jistě, změnil jste svou povahu. Ale nemohu vám odpustit, co jste udělal mně a mým přátelům. Snad odpustit ano, ale nikdy nezapomenout. I když předpokládám, že v zásadě jde o totéž.“

Göring zamával rukama v prosebném gestu.

„To je břemeno, které s sebou musím nést. Zasloužím si je a nebudu ho smět odložit, dokud mi každý člověk, který ví o mých zlých skutcích, doopravdy neodpustí. Ale o to teď nejde. Jde o to, že vám mohu být velmi nápomocen. Jsem rychlý a silný, jsem pevně rozhodnut dojít k cíli a nepostrádám inteligenci. A také...“

„A také jste členem Církve druhé šance, pacifista,“ dodal Burton. „K čemu byste nám byl, když budeme muset bojovat?“

---

¹¹ narážka na anglické slovo frank – anglicky “upřímný” (pozn. překl.)

„Já své zásady neporuším!“ rozhořčil se Göring. „Nehodlám prolít krev žádného člověka? Ale silně pochybuji, že budete muset bojovat. Horní tok je poměrně řídké obydlí a obyvatel v něm ještě ubývá. Neviděl jste to množství lodí plujících úžinou? Už se roznesla zpráva, že Viroland'ané odcházejí. Lidé z horního toku opouštějí svou chladnou zem a chtějí se usadit tady.“

„I tak může dojít k boji,“ trval na svém Burton. „Když dohoníme ty agenty, pokusíme se je přimět mluvit. A pak se dostaneme do věže... kdo ví, co tam najdeme? Je možné, že budeme muset bojovat o své životy.“

„Vezmete mě s sebou?“

„Ne. To je definitivní! Nechci o tom už dál mluvit. Nikdy!“

Odešel a Göring za ním křičel: „Když mě nevezmete s sebou, půjdu sám!“

Burton se ohlédl. Muž měl zrudlou tvář a mával pěstí. Burton se usmál. Takže i eticky pokročilí biskupové Církve se mohli rozzlobit.

Když se Burton opět ohlédl, spatřil Göringa, jak rychle kráčí ke chrámu s nehybnou tváří. Zřejmě byl na cestě k La Virovi, aby mu řekl, že nehodlá uposlechnout jeho rozkazu vydat se k dolnímu toku Řeky.

Té noci všech jedenáct v čele s Burtonem přemohlo strážce na *Neposílej úcty*. Přišli od Řeky, tiše připlavali k zábradlí a nalodili se na levoboku. Dva strážní seděli u zábradlí na pravoboku a povídali si. Útočníci je popadli zezadu a zacpali jim ústa i nos, až nedostatkem vzduchu ztratili vědomí. Ve stejný okamžik vstoupil do člunu Joe Miller ze břehu. Po několika slovech se zbývajícím strážným ho popadl a zmítajícího se ho odnesl k přídi a hodil do vody.

„Panebove!“ zavolal na ječícího strážce. „Hvovně nevad to dělám, Fmifi, ale mám důležitější povinnosti. Vyvid' Kimónovi, ve fe mu omlouvám!“

Když Burtonova skupina vyhodila strážce z lodi, přinesla na palubu své grály i ostatní osobní věci, několik dlouhých lan a nástrojů, kteří přinesli někteří lidé z *Nikoli k pronajmutí*. Aphra Behnová zapnula elektřinu. Jakmile hodili na palubu poslední zásoby

a uvolnili uvazovací lana, odjela s člunem pryč. Brzy nabral plnou rychlost, za nimi zářily pochoďně a ozýval se křik mužů a žen.

Teprve když člun proplul úžinou, měl Burton pocit, že skutečně započali předposlední etapu své dlouhé, předlouhé cesty.

Burton chvíli přemýšlel o “X”. Podle Cyranova příběhu o jeho návštěvě mu “X” řekl, aby jeho rekrutům vyřídil, že mají na něj rok čekat ve Virolandu. Burton to ale udělat nechtěl a jeho druhové také ne. Chtěli hned pokračovat dál.

Plavbou proti třicet mil za hodinu rychlému proudu a zastavováním jen dvě hodiny denně urazil *Neposílej úcty* každých čtyřiaadvacet hodin 600 mil. Až budou muset loď opustit, bude jim ještě nějaká vzdálenost zbývat a bude to nejobtížnější úsek cesty. Předtím se budou muset zastavit a nalovit ryby, vyudit je, upéct žaludový chléb a nasbírat bambusové výhonky. K jídlu ale budou mít o něco jiného. Měli s sebou dvacet ‘volných grálů’, některé z nich byly jejich vlastní a některé další ukradli. Měli v úmyslu si je naplnit, než se dostanou k poslednímu grálovému kameni, aby měli nějaké zásoby navíc. Snadno zkazitelné jídlo budou uchovávat v ledničce člunu nebo ho potáhnou v bedně ve studené vodě.

Jak pokračovali na sever, Údolí se rozšiřovalo. Etikové ho zřejmě udělali širší, aby mohlo přijmout víc slabého slunečního světla. Teplota byla ve dne celkem snesitelná – trval déle než v oblastech, které opustili – a dosahovala skoro sedmnácti stupňů Celsia. Ale čím dále na sever pluli, tím bylo chladněji. I mlhy trvaly déle.

Göring měl pravdu, když říkal, že tu žije málo lidí. Bylo jich asi stovka na jednu čtvereční míli. A i tento počet denně klesal, jak bylo vidět stále více lodí plujících po proudu Řeky.

Joe Miller stál na přídi a toužebně hleděl na titanropy, kolem nichž pluli. Když člun přistál, aby nabil batenzátor, vystoupil na břeh a promluvil si s každým, koho našel. Rozhovory probíhaly v esperantu, protože nikdo jeho rodný jazyk neznal.

„I tak je dobve,“ komentoval to Joe. „Věťfinou jfem ho uv vapomněl. Dobvý Bove! Najdu vůbef někdy fvoje vodife a pvátele, fvůj kmen?“

Naštěstí byli titantropové přátelští. Byli značně přečísleni ‘pygmeji’ a většinu z nich konvertovala Církev druhé šance. Burton a Joe se snažili některé naverbovat, ale bezúspěšně. Obři nechťeli s bytostmi ve věži nic mít.

„Všichni se bojí toho, co je na severu,“ konstatoval Burton. „Ty ses přece musel bát také. Proč jsi vlastně šel s těmi Egyptany?“

Joe nafoukl svou gorilí hrud’. „Já jfem odvávnějšfí nev ti ostatní. A taky chytvejšfí. I kdyf, abych vekl pvavdu, málem jfem fe pořůval fivachy, kdyf jfem tu věv uviděl. Ale to by fe řtalo kavděmu. Pofkej, av ji uvidíš.“

Desátého dne se zastavili na několikadenní vycházku na břeh. Žilo tu několik titantropů, většinu ale tvořili Skandinávci, starověcí, středověcí i novověcí. Byli mezi nimi však lidé z různých dob a míst. Lidé, kteří neměli v kajutě partnera, se okamžitě začali rozhlížet, u koho by mohli přespat. Burton začal zjišťovat, zda někdo z místních neviděl muže a ženy, kteří museli opustit člun z *Rexe*. Byla jich spousta a říkali, že tamti se vydali proti proudu na lodích, které ukradli.

„Přišli s nimi nějakí další, kteří by říkali, že jsou z *Nikoli k pronajmutí*?“ vyptával se Burton. „To je obrovská kovová říční loď, jako byl *Rex*, poháněná kolesy a elektrickými motory.“

„Ne, nikoho takového jsem neviděl.“

Burton neočekával, že by dezertéři prozradili svou totožnost.

A stejně tak agenti, kteří opustili Clemensovu loď, než bitva zesílila.

Když však získal popis těch, kteří se v minulých týdnech vydali na sever, poznal v nich uprchlíky z *Rexe*. De Marbot, který se rovněž vyptával, poznal z popisu všechny, kteří dezertovali z *Nikoli k pronajmutí*.

„Brzy je dohoníme,“ prohlásil Burton.

„Když budeme mít štěstí,“ krotl Francouz jeho nadšení. „Mohli bychom je minout v noci. Nebo by se mohli doslechnout, že se blížíme, a schovat se, zatímco proplujeme kolem.“

„V každém případě se tam dostaneme první.“

Uplynulo dvacet dní. Tehdy už museli být agenti z obou lodí za nimi. I když Burton zastavoval člun každých dvacet mil, aby vyslechl místní, neobjevil ty, které hledal.

Mezitím sledoval svou posádku. Jen dva odpovídali svou mohutnou a krátkou postavou podobám Etiků Thanabura a Logy. Muž, který si říkal Gilgameš, a muž, který si říkal Ah Qaaq. Ale oba měli velmi tmavou pleť a měli tmavohnědé oči. Gilgameš měl zakroucené, téměř kudrnaté vlasy. Ah Qaaq měl slabou opční vrásku, se kterou vypadal, jako by měl nějaké mongolské předky. Oba plynně hovořili svým údajně rodným jazykem. Oproti agentu Spruceovi, který tvrdil, že je Angličan z dvacátého století, a těch, kteří se Burtonovi prozradili lehce cizím přízvukem, nemohl se u těch dvou o nic podobného opřít. Burton neznal příliš dobře starou sumerštinu nebo mayštinu, ale věděl toho dost, aby podle výslovnosti a intonace poznal, zda někdo je či není Sumer nebo May.

To jenom znamenalo, že jeden z těch dvou, nebo možná oba, ty jazyky zvládli naprosto dokonale. Anebo to znamenalo, že oba byli nevinní a byli skutečně těmi, kým tvrdili.

Dvaadvacet dnů po proplutí úžinou v oblasti, kde na jeden grálový kámen nebylo víc než padesát lidí, přistoupila k Burtonovi vysoká hubená žena s velkýma očima i ústy. Její bílé zuby svítily v temné tváři africké černošky..

Mluvila esperantem s těžkým přízvukem venkovanky z Georgie. Jmenovala se Blažena Croomesová a chtěla plout na lodi, kam až popluje. Pak by se vydala k pramenům.

„Vydala se tam má matka, Agatha Croomesová. A já ji hledám. Myslím, že našla Pána a teď Mu dlí po boku a čeká na mne! Aleluja!“

41

Bylo obtížné zastavit vodopád její výmluvnosti, ale Burton ji nakonec hlasitě a přísně upozornil, že musí odpovědět na jeho otázky.

„Dobře,“ podvolila se. „Budu naslouchat moudrým. Vy jste moudrý?“

„Dost moudrý,“ odpověděl, „a hodně zkušený, což znamená totéž, pokud vy nejste hloupá. Začneme na počátku. Kde jste se narodila a čím jste byla na Zemi?“

Blažena mu řekla, že se narodila v Georgii jako otrokyně v roce 1734 v domě svého pána. Narodila se předčasně, porodní bolesti zastihly její matku v kuchyni, když pomáhala s přípravou večeře. Vychovali ji v domě otroků a pokřtili ve víře jejího otce a matky. Když jí zemřel otec, stala se její matka kazatelkou. Byla to velmi zbožná a velmi silná žena, která své stádečko spíše děsila, i když ji také milovali. Zemřela v roce 1783 a ona sama v roce 1821. Byly však obě vzkříšeny poblíž téhož grálového kamene.

„Samozřejmě už nebyla stařenou. Bylo to divné, vidět moji starou mámu jako mladou ženu. Žádný rozdíl v tom ale stejně nebyl. Byla stejně svatá, čestná a plná vytržení jako v době, když žila na Zemi. Teda, řeknu vám, ta když kázala v kostele, chodili tam i bílí celé míle daleko, aby si ji poslechli. Většinou to byli bílý pohaní, ale ona je obrátila na víru a když pak měli malér...“

„Už zase odbíháte,“ přerušil ji Burton. „To o vašem životě stačí. Proč chcete jet se mnou?“

„Protože máte tuhle loď, co je rychlejší než ptáci.“

„Ale proč se chcete dostat ke konci Řeky?“

„Řekla bych vám to, kdybyste mě nepřerušoval, chlape. Víte, i když byla máma tady, její vírou to vůbec nehnulo. Říkala, že jsme teď všichni tady, protože jsme na Zemi hřešili. Někteří víc než jiní. To bylo opravdu Nebe, alespoň jeho okraj. To, co si náš Pán Ježíš opravdu přál, bylo, aby skuteční věřící šli proti proudu Řeky, svatého Jordánu, a na konci našli Jeho. On je tam a čeká na všechny, kteří doopravdy věří na ty, kteří si dají tu námahu Ho vyhledat. A tak šla.

Chtěla, abych šla s ní, ale já jsem se bála. A nebyla jsem si tak jistá, že vůbec ví, o čem mluví. Ale neřekla jsem jí. To by bylo, jako bych ji uhodila do tváře, a k tomu nikdo neměl odvahy. Ale drželo mě od ní i něco jiného. Měla jsem silného a skvělého fešáka a on s ní jít nechtěl. Říkal že se mu líbí věci tak, jak jsou. Tak jsem nechala vagínu, ať myslí za mě, a zůstala jsem s ním.

Ale pak jsme se s mým starým nepohodli. Začal chodit za jinými a já si začala říkat, že to možná byl trest za to, že jsem neposlechla

mámu. Třeba měla pravdu, třeba Ježíš opravdu čeká na ty nejvěrnější. A taky mi máma hrozně chyběla, i když jsme se občas pěkně pošťekaly. Tak jsme žila po nějaký čas s dalším chlapem, ale nebyl o nic lepší než ten první. A jedné noci, když jsem se modlila, jsem spatřila zjevení. Byl to sám Ježíš, seděl na trůnu z perel a diamantů a k tomu zpívali andělé, všude zářilo překrásné světlo. Řekl mi, abych přestala hřešit a následovala svou matku, abych přišla do nebe.

Tak jsem šla. A teď jsem tady. Je to už mnoho let, bratře a vytrpěla jsem toho tolik, co Boží mučedníci. Je ze mě kost a kůže, ale jsem tady! Dnes v noci jsem se znovu modlila a spatřila jsem svou matku, jen na sekundu. Řekla mi, že mám jet s vámi. Říkala, že nejste dobrý člověk, ale že špatný taky nejste. Jste něco mezi tím. Ale já budu ta, kdo vás přivede ke světlu, kdo vás spasí, a půjdeme spolu do království Božího, Kristus náš Pán nás obejmě a přivítá nás u trůnu slávy. Aleluja!“

„Aleluja, sestro,“ odpověděl Burton. Byl vždy ochoten vrhnout se po hlavě do jakéhokoli náboženství a přitom se v duchu smát.

„Je to ještě dlouhá cesta, bratře. Záda mě bolí od pádlování na kánoí proti proudu a slyšela jsem, že odted' už po většinu cesty bude samá mlha a chlad a nebude tam ani živáčka. Bude tam smutno. Proto bych ráda jela s vámi a s vašimi přáteli.“

Burton uvažoval. Proč ne?

„Je tu ještě místo pro jednoho,“ řekl jí. „Ale nebereme pacifisty, protože možná budeme muset bojovat. Nemůžeme si dovolit mrtvou váhu.“

„Nedělejte si se mnou starosti, bratře. Mohu za vás bojovat jako anděl pomsty našeho Pána, když budete na straně dobra.“

Během několika minut si přenesla svých pár věcí na loď. Tom Turpin, černý klavírista, by zprvu rád, že ji vidí. Pak ale zjistil, že složila slib cudnosti.

„Ona je blázen, kapitáne,“ varoval Burtona. „Proč ji máme brát s sebou? Má tohle nádherné tělo a dožene mě tím k šílenství, když mi nedovolí, abych se jí dotkl.“

„Třeba vás přemluví, abyste také složil slib,“ uchechtl se Burton. Turpinovi to vtipné nepřipadalo.

Když loď opět vyplula po čtyřech dnech, nikoli po dvou, jak měli v plánu, Blažena zazpívala chorál. Pak zvolala: „Potřeboval jste mě, bratře Burtone, abych doplnila váš počet. Bylo vás jen jedenáct a teď je vás dvanáct! Dvanáctka je dobrá, je to svaté číslo. Ježíš měl dvanáct apoštolů!“

„Joo,“ protáhl tiše Burton. „A jedním z nich byl Jídáš.“

Pohlédl na pradávného mayského válečníka Ah Qaaqa, který vypadal jako kapesní vydání Herkula v hrnci. Málokdy začínal rozhovor, i když plynne rozprávěl, když byl osloven. Ani necouvl, když se ho někdo dotkl. Podle Joea Millera si “X” při své návštěvě Clemense nepřál, aby se ho někdo dotýkal, vlastně se choval, jako by byl Clemens nakažený leprou. Clemens předpokládal, že “X”, přestože žádal o pomoc obyvatele Údolí, se považoval za morálně vyššího a kdyby se ho někdo dotkl, byl by poskvřněn.

Ani Ah Qaaq ani Gilgameš se nechovali tak, aby si udržovali ostatní od těla. Sumer vlastně trval na tom, že při rozhovoru musí být velmi blízko, téměř se jeden druhého dotýkali nosy. A často se svého společníka dotýkal, jako by potřeboval i tělesný kontakt.

To trvání na tělesné blízkosti ale mohl taky být jen akt kompenzace. Etik mohl zjistit, že jeho rekrutům se nelíbí jeho odmítání těsné blízkosti, a nutil se zůstatvat při rozhovoru nablízku.

Agent Spruce kdysi dávno prohlásil, že on i jeho kolegové nenávidí násilí, že je považují za degradaci. Ale kdyby tomu tak bylo, určitě by se naučili chovat se násilnický a neprojevoval žádné známky odporu. Agenti na obou lodích bojovali stejně dobře jako ostatní. A “X” jako Odysseus a Barry Thorn zabil dost lidí, aby to uspokojilo i Jacka Rozparovače.

Třeba neměla snaha “X” vyhnout se dotekům nic společného s osobními pocity. Bylo možné, že dotek jiné lidské bytosti zanechával jakýsi psychický otisk. Třeba psychický nebylo to pravé slovo. *Wathany* neboli aury, které podle “X” vyzařovaly všechny lidské bytosti, mohly zanechat něco jako otisk prstu. A ten mohl po nějakou dobu vydržet. Pokud tomu tak bylo, pak by se “X” nemohl vrátit do věže, dokud by ‘otisk’ nezmizel. Jeho kolegové by si ho všimli a divili by se, jak k němu přišel.

Byly to příliš nezvyklé spekulace? “X“ mohl přece tazatelům odpovědět, že měl v Údolí práci a náhodou se ho někdo z obyvatel dotkl.

Aha! Ale co když “X“ neměl být v Údolí? Co když měl pro svou nepřítomnost alibi, ale jeho součástí nebyla návštěva Údolí? Pak by nemohl uspokojivě vysvětlit, proč má jeho *wathan* na sobě cizí otisk.

Taková spekulace však vyžadovala, aby otisk agenta nebo Etika byl odlišný od otisků vzkříšených a dal se okamžitě rozeznat.

Burton potřásl hlavou. Občas se mu skoro točila hlava, když přemýšlel o těchto záhadách.

Rozhodl se opustit tento duševní labyrint a zašel si promluvit s Gilgamešem. I když Sumer popíral, že by zažil některá z dobrodružství připisovaných mýtickému králi Uruku, rád se chlubil nezaznamenanými příběhy. Černé oči mu jiskřily a usmíval se, když vyprávěl své divoké příběhy. Byl jako američtí hraničáři, jako Mark Twain, často neuvěřitelně přeháněl. Nepochyboval, že jeho posluchač ví, že lže, ale vůbec mu a tom nezáleželo. V tom byla ta zábava.

Dny ubíhaly a vzduch byl stále chladnější. Mlhy byly hustší a rozptýlovaly se teprve kolem jedenácté dopoledne. Zastavovali teď častěji, aby vyudili ryby, které chytili na prutech, a upekli více žaludového chleba. Přes slabé sluneční světlo byla trávy i stromy stejně zelené jako na jihu.

Pak přišel den, kdy se dostali ke konci vedení. Už tu nebyly žádné grálové kameny.

Ze severu přinášel chladný vítr slabý hukot.

Stáli na přední palubě a naslouchali všudypřítomnému hukotu. Věčný soumrak a mlha na ně začínaly doléhat. Nad tyčící se černou horou byla jasná obloha, i když ne tak jasná jako v jižních oblastech.

Joe ticho přerušil.

„Ten hluk je pvvní vodopád, ktevý uvidíme. Je vatvafeně veliký, ale je to jako pfouk ve větvu ve fvovnání f tím, ktevý fpadá v jefkyně. Ale feká náf jefť povádně dlouhá a těvká fefta, nev fe k němu doftaneme.“

Byli oblečení a zabalení do silných oděvů a v té mlze vypadali jako duchové. Na tváři a na rukou se jim srážela studená vlhkost.

Burton vydal příkazy a *Neposílej účty* byl uvázán k základně grálového kamene. Začali vykládat a do hodiny byli hotovi. Když postavili své grály na kámen, čekali na uvolnění energie. Za hodinu kámen vybuchl a dlouho trvalo, než se ozvěna hřmění utišila.

„Jezte, co hrdlo ráčí,“ vyzýval je Burton. „Tohle bude naše poslední teplé jídlo.“

„Možná i naše poslední večere,“ věštila Aphra Behnová, ale zasmála se.

„Tohle mífto vypadá jako ofiftef,“ upozornil je Joe Miller. „Ale není to tak hvovné. Jen pofkejte, av se doftanete do pekla.“

„V obou jsem už mnohokrát byl,“ ušklíbl se Burton.

Udělal velký oheň z vysušeného dřeva, které vezli s sebou na lodi, a seděli přitisknutí zády ke grálovému kameni, aby se zahřáli. Joe jim vyprávěl několik titantropských vtipů, většinou o potulném kupci a o ženě lovce medvědů a jejích dvou dcerách. Nur přišel se súfistickými příběhy, který měly lidi naučit rozdílně uvažovat, ale přitom byly lehké a zábavné. Burton vyprávěl příběhy z *Tisíce a jedné noci*. Alice jim pověděla několik paradoxních příběhů, které pro ni vymyslel pan Dodgson, když jí bylo osm. Pak začala Blažena Croomesová zpívat chorály, ale rozzlobila se, když Burton začal zpívat některé sloky s odlišným, poněkud choulostivým textem.

Vcelku se všichni dobře bavili a šli spát v mnohem lepší náladě. I alkohol je do jisté míry povzbudil.

Když vstali, znovu rozdělali oheň a uvařili si snídani. Pak si naložili těžká břemena a vydali se na cestu. Než kámen i člun zmizely v mlze, Burton se naposledy otočil. Tohle bylo jeho poslední spojení se světem, který tak dlouho znal, i když ne vždy miloval. Uvidí ještě někdy loď nebo grálový kámen? Uvidí v dohledné době vůbec ještě něco?

Zaslechl Joeův hromový hlas, připomínající lva, a odvrátil se.

„Hevgot fakva! Podívejte fe, fo vfechno muším néft! Mám naloveno tvikvát tolik nev vy oftatní. Víte, já fe nejmenuji Famfon.“

„Ty jseš bílej černocho s obrovským frňákem,“ zachechtal se Turpin.

„Já nejfem vádnej fevnoch!“ bránil se Joe. „Já jfem foumav, fo nofí bvemena.“

„Jaký je v tom vovdíl?“ opičil se Turpin a se smíchem odběhl, když mu Joe v žertu pohrozil svou mohutnou pěstí. Pod tíhou obrovského vaku však ztratil rovnováhu a svalil se na tvář.

Rozlehl se smích a odrážel se ode stěn kaňonu.

„Vsadím se, že to je poprvé, co se tyhle hory smějí,“ prohlásil Burton.

Po chvílce však ztichli a plahočili se dál jak ztracené duše v kruhu v pekle.

Brzy došli k prvnímu vodopádu, tomu malému, jak tvrdil Joe Miller. Byl tak široký, že nedokázali zahlédnout druhý konec, ale musel být alespoň desetkrát širší než Viktoriiny vodopády. Alespoň to tak vypadalo. Spadal z mlhy shora v rachotu, který činil veškeré rozhovory nemožným, i když si křičeli navzájem přímo do uší.

Titantrop je vedl. Šplhali vzhůru podél vodopádu, který je občas postříkal nebo se přes ně přelil. Postupovali pomalu, ale cesta nebyla vyložene nebezpečná. Když se dostali snad dvě stě stop vysoko, zastavili se na širokém převisu. Tam složili svá břemena, zatímco Joe šplhal dál. Za hodinu se z mlhy sneslo dolů dlouhé lano jako mrtvý had. Přivázali balíky po dvou na lano a Joe je s houpáním a nárazy vytáhl do mlhy. Když byly všechny nahoře na plošině, opatrně se vyšplhali po skalní stěně. Nahoře si vzali zpět svůj náklad a šli dál. Často se však zastavovali, aby si odpočinuli.

Tai-Peng jim vyprávěl o svých dobrodružstvích ze své rodné země a dokázal je rozesmát. Došli k dalšímu vodopádu a smích je přešel. Prozkoumali sráz podél něj a rozhodli se tu přespát. Joe posypal dřevo trochou granulí suchého lihu – příšerné plýtvání chlastem, jak prohlásil – a udělali si oheň. O čtyři dny později jim došlo dřevo, ale měli za sebou poslední z ‘malých’ vodopádů.

Asi po hodině chůze po stoupající kamenité náhorní plošině se dostali k úpatí dalšího srázu.

„To je ono,“ ukazoval vzrušeně Joe. „To je to mífto, kde jfme nafli lano v tkaniny. Nechal je tu Ikf.“

Burton namířil svítilnu vzhůru. Prvních deset stop bylo hodně strmých. Dále nahoru, pokud dokázal rozeznat – což nebylo daleko – , byl sráz úplně svislý a hladký jak sklo.

„Kde je to lano?“

„Fakva, bylo tady!“

Rozdělili se na dvě skupiny a každá podél úpatí kopce zamířila opačným směrem. Svítili před sebe elektrickými svítilnami a prsty prohmatávali kámen. Ale všichni se vrtili s tím, že lano nenašli.

„Vavtvafevej hajvl! Fo fe ftalo?“

„Řekl bych, že je ostatní Etikové našli a odstranili je,“ odpověděl Burton.

Chvilí rozebírali situaci a rozhodli se u stěny přenocovat. Jedli zeleninu, kterou jim poskytly grály, sušené ryby a chleba. Z té diety se jim už pomalu dělalo nanic, ale nestěžovali si. Alespoň pití je zahrálo, ale i to za pár dnů dojde.

„Vval jfem f febou několik láhví piva,“ pochlubil se Joe. „Můžeme fi f nimi udělat poflední pávty.“

Burton se zašklebil; neměl pivo rád.

Druhého dne ráno obě skupiny opět obešly základnu kopce. Burton si vybral tu, která zamířila na západ, nebo alespoň přibližně tím směrem. V tom oparu za úsvitu se směr určoval jen těžko. Došli k úpatí obrovského vodopádu. Neexistoval žádný způsob, jak by se dostali na druhou stranu.

Když se vrátili, promluvil si Burton s Joem.

„Bylo to lano na levém nebo pravém břehu Řeky?“

Joe, osvětlený září svítilny, odpověděl: „Na téhle ftvaně.“

„Řekl bych, že “X” nechal na pravém břehu druhé lano. Koneckonců nemohl vědět, zda jeho pomocníci přijdou po levém nebo po pravém břehu.“

„No, mám dojem, ve jfme fli po levém bvehu. Ale uv je to pvílif mnoho let. Kvufi, nemůvu fi být jiftý!“

Nur el-Musafir, drobný Maur s tmavou a pletí a velkým nosem, poznamenal: „Pokud se nedostaneme na druhou stranu – a nezdá se, že by to bylo možné –, nemá tahle diskuse žádný smysl. Šel jsem na západ a myslím, že bychom se mohli dostat nahoru na plošinu.“

Po snídani šla celá skupina asi pět mil k rohu mezi horou a srázem. Tvořily úhel přibližně o 36 stupních, jako by to byly zdi nějakého zvlášť špatně postaveného pokoje. Nur si uvázal kolem pasu velmi tenké lano.

„Joe říká, že k plošině to je asi tisíc stop. Tak to odhaduje po paměti podle vlastní výšky a v té době ještě neznal anglický metrický systém. Mohl by to být méně, než jak si pamatuje on. Musíme doufat, že tomu tak je.“

„Kdyv fe unavíř, vvať fe vpátky dolů,“ nabádal ho Joe. „Nechfi, abyf fpadl.“

„Tak se drž dál, abych ti nedopadl na záda,“ odbyl ho s úsměvem Nur. „Měl bych špatné svědomí, kdybych na tebe narazil a zemřeli bychom oba. I když mám dojem, že by ti to neublížilo o nic víc, než kdyby se na tebe vydělal orel.“

„To by mi teda hodně vadilo,“ ohradil se Joe. „Ovli a jejich výkaly byli pvo můj lid tabu.“

„Tak na mě mysli jako na vrabce.“

Nur přešel k úhlu a zapřel se zády o jednu stěnu a nohama o druhou. Pomalu stoupal uvnitř úhlu, nohy držel u jedné stěny, levou nohu natahoval o několik palců před pravou. Když získal jistotu, sklouzl zády nahoru, kam to jen šlo, aby neztratil upevnění. Pak sklouzne o stopu vzhůru, až bude mít koleno těsně u brady. S jednou nohou opřenou o stěnu pomalu vytáhne nahoru druhou. Potom sklouzne nahoru zády a bude vše opakovat.

Netrvalo dlouho a zmizel v mlze. Ostatní dole mohli jeho výstup sledovat podle tempa, jakým tenké lano stoupalo vzhůru. Bylo velmi pomalé.

„Bude potřebovat hodně velkou výdrž, aby se dostal nahoru,“ prohlásila Alice. „když nenajde místo, kam by mohl uvázat lano, aby vytáhl dalšího, může se docela klidně vrátit dolů.“

„Doufejme, že ten sráz není tak vysoký,“ povzdechla si Aphra Behnová.

„Nebo že se ten roh nerozšíří,“ doplnil Ah Qaaq.

Když byl Nur nahoře podle Burtonových hodinek už osmadvacet minut, zaslechli ho volat.

„Máme štěstí! Je tady římsa Dost velká, aby na ní stáli dva lidé, když nepočítáme Joea! A je tu výstupek, na který můžu lano uvázat!“

Burton pohlédl na titantropa.

„Zřejmě ten svah není křišťálově hladký.“

„Jo. Tak to jfem mufel jít po pvavém bvehu Veky, Dicku. Tam je to hladké av nahovu. Afpoň ta fáft, po ktevě jfem ftoupal, byla kluvká jak kofifí vadek.“

Etikům zřejmě nestálo za to udělat neschůdným celý svah. Vyhladili spodní část, ale tu vrchní, která v mlze nebyla vidět, ponechali v původním stavu.

Byl za tohle rozhodnutí odpovědný “X“?

Zařídil to snad také tak, že zdejší roh a možná roh na druhém břehu Řeky svíral takový úhel, aby se drobný a nepříliš těžký člověk dostal za pomoci nohou a zad nahoru?

Bylo to velmi pravděpodobné.

Pokud to opravdu udělal, musel tento úhel naplánovat, ještě než jej vytvořili. Tohle nebyl přirozený útvar. Etikové tyto hory navrhli a postavili svými obrovskými stroji, ať už byly jakékoli.

Nur na ně zavolal, aby ke konci tenkého lana připevnili pevnější. Udělali to a nakonec zavolal, že připevnil i pevnější lano.

Burton začal šplhat vzhůru, nohama se opřel o stěnu a tělem s nimi svíral téměř pravý úhel. Když se dostal k římse, ztěžka oddechoval a paže ho bolely. Nur, což bylou tak malého a hubeného muže překvapující, mu pomohl vyšvihnout se na římsu.

Potom vytáhli vaky.

Nur se zahleděl do mlhy.

Povrch je tu drsný,“ prohlásil. „Snad bych dokázal vyšplhat na výstupky, kdyby použil skoby.“

Vytáhl z vaku kladivo a několik skob. Byly to ocelové klíny, které zarazí do povrchu kamenné stěny. V některých z nich byly díry, kterými se dalo protáhnout lano.

Nur zmizel v mlze. Burton tu a tam zaslechl zvuk jeho kladiva. Za chvíli Maur zavolal na Burtona, aby vystoupil k němu nahoru. Nur byl na další římse.

„Povrch je tu tak nepravidelný, že bychom mohli šplhat jen za použití rukou. Ale neuděláme to!“

Tehdy se už Alice vyšplhala po laně na výstupek, na kterém stál Burton. Ten ji políbil a pokračoval vzhůru za Nurem.

Do deseti hodin seděla celá skupina na vrcholu srázu. Když si odpočinuli, začali hledat nějaký úkryt před větrem. Po celé tři míle

žádný nenašli. Teprve pak došli, jak předvídal Joe, k úpatí dalšího srázu. Po levé straně měli Řeku, teď už několik mil daleko, valící se s hukotem přes okraj vodopádu.

Joe přešel paprskem svítilny po skále.

„Fakva! Jeftli jfem fel nahovu po pvavém bvehu Veky, tak jfme v háji. Tunel je tam na té ftvaně a pvef Veku fe nedoftaneme!“

„Pokud Etikové našli lano “X“ a odstranili je, museli najít i tunel,“ upozornil Burton.

Byli příliš unaveni, aby našli otvor, který by mohl být vchodem do tunelu. Pokračovali, až došli k římse. Joe použil několik zbývajících holí, aby rozdělal ohýnek, a navečeřeli se. Oheň rychle vyhasl. Na kamennou zem nakupili kusy silné látky a další na sebe a usnuli za hřmění Řeky.

Ráno posnídali sušené ryby, pemikan a chléb. Nur uvažoval nahlas: „Jak Dick upozornil, “X“ nemohl vědět, po které straně jeho rekruti půjdou. Takže musel nechat dvě lana. Tudíž musel udělat i dva tunely. Měli bychom najít ten na naší straně.“

Burton otevřel ústa, aby namítl, že pokud ten tunel existoval, Etikové ho také uzavřeli. Nur ho však zvednutím ruky zarazil.

„Ano, já vím. Ale pokud jej nezazdili příliš silnou vrstvou, můžeme to místo najít a máme nástroje, kterými ji prokopeme.“

Jedna pátrací skupina ušla sotva dvacet stop od tábora a už hlásila, že zazděný otvor našla. Bylo to několik stop uvnitř pukliny natolik široké, že se do ní vešel i Joe.

Ucpávku zatavili do okolního křemene za pomoci velkého žáru.

„No tohle! Tfeba máme jeftě fanfi!“ zvolal nadšeně Joe.

„Možná,“ mírnil ho de Marbot. „Ale co když je ucpaný celý tunel?“

„Pak zkusíme roh. Pokud byl “X“ dost chytrý, musel počítat i s tím, že by ty tunely mohli objevit. Musel tedy zajistit, aby tu byl roh v takovém úhlu, po kterém se dá vyšplhat, stejně jako na tom druhém místě.“

Burton prozkoumal povrch srázu a utvořil paprskem svítilny otvor v mlze. Deset stop vysoko od základny byla stěna zvrásněná a popraskaná. Pak byla však najednou hladká jako zrcadlo, kam až jen dohlédl.

Joe hodil po ucpávce kladivem. Burton s uchem přitisknutým ke skále zvolal: „Je to duté!“

„No ohvonné,“ kviťoval Joe. Vytáhl z vaku několik dlát ze slitiny oceli a wolframu a začal sekat. Když vysekal dost křemene, aby udělal šest děr, umístili do nich s Burtonem plastické výbušniny. Burton by rád výbušninu zaplácal jílem, ale žádný neměl.

Do výbušnin zasunul kousky drátu a stáhl se podél srázu. Dráty táhl s sebou. Když byla skupina dost daleko, přitiskl jeden drát malé baterie ke druhému. Zahřměl ohlušující výbuch a vylétly úlomky křemene.

„No, afpoň to teď mám o něfo lehčí,“ pochvaloval si Joe. „Nebudu mufet tahat ty konvevy f plaťkem a batevii. Tímhle fkonfily.“

Vrátili se do pukliny. Burton ji přejel světlem. Díry, které vysekal Joe, se rozšířily. Několik z nich bylo dost velkých, aby za nimi viděli tunel.

„Máme práci asi ještě na dvanáct hodin, Joe “ prohlásil.

„Do pvdele! No tak jdeme na to.“

Brzy po snídani vysekal titantrop poslední kus skály a ucpávka vypadla.

„Teď pvijde to těvfí,“ vydechl Joe a utíral si pot z tváře a z groteskního nosu.

Tunel byl právě tak široký, aby se jím Joe proplazil, ale bude se třít rameny o stěny a hlavou o strop, pokud ji neskloní. Stoupal vzhůru asi v úhlu 45 stupňů.

„Omotejte fi kolem kolen a vukou nějaké faty,“ upozornil je Joe. „Jinak fi je vovedvete do kvve. Afi fi je vovedvete i tak.“

Frigate, Alice, Behnová a Croomesová se právě vrátili s polními láhvemi, naplněnými v Řece. Joe tu svou napůl vyprázdnil.

„Tak teď,“ prohlásil, „bychom vvichni měli pofkat, av se povádně vymofíme. Kdyf jfem byl f těmi Egyptřany, tak jfme na to vapomněli. V půli fefty nahovu jfem to uv nemohl vydvvet a vypvávdnil jfem fe.“

Hromově se zasmál.

„Měli jfte flyfet, jak mě ti malí bevnofí chlápci pvoklínali! Mělo to být něfo ftvafného. Byli uv napůl fílení a neměli fi kam odkfokfit! Ha, ha, ha!“

Utřel si slzy z očí. „Kviftepane! Ti ale teda byli fítit, kdyv fe konefně vyhvabali ven! Pak vuvili jeftě víf, kdyf se mufeli umýt v Vefe! Voda byla ftudená jak pfi fumák, jak víkával Fem.“

Znovu slzel, když si vzpomněl na Clemense. Popotáhl nosem a otřel si jej rukávem.

Pokud šlo o obtíže cesty, Joe nikterak nepřeháněl. Tunel byl aspoň míli dlouhý, každý další palec byl palcem nahoru a vzduch byl stále řidší, i když protahoval šachtou, a navíc s sebou museli táhnout těžké vaky. Kromě toho nemohli vědět, jestli nebude zazděný i druhý konec. Kdyby tomu tak bylo, museli by se vrátit k úpatí srázu.

Radost ze zjištění, že tunel zavřen není, jim trochu dodala sil. Měli však dlaně na rukou, prsty, kolena i prsty na nohou rozedřené, zkrvavené a bolavé. Po nějakou dobu nebudou schopni normálně chodit.

Přes řidší vzduch tu byl vítr silnější a chladnější. Joe nasál do plic vzduch řídký na kyslík.

„Jedno je na tom dobvé. Ftafí fe jednou napít a hned máme v hlavě.“

Byli by se tu rádi utábořili, ale to místo bylo příliš odkryté.

„Nebojte se,“ povzbuzoval je Burton. „Joe říká, že k dalšímu vodopádu je to jen deset mil.“

„K tomu poflednímu, největšímu. Jeftli fe vám ty oftatní vdály hlufné, tak pofkejte, av uflyfíte tenhle.“

Burton si připevnil batoh a kráčel dál s pocitem, že má kolena úplně zrezivělá. Joe šel těsně za ním. Naštěstí byla plošina poměrně rovná a bez kamení. Burtona však v mlze vedlo jen hromové burácení vodopádu. Když zvuk začal sílit, otočil se doleva. Když slábl, otočil se doprava. Přesto šel asi rychlostí patnácti mil

Všichni museli kvůli nedostatku kyslíku často zastavovat a ujistit se, že se nikdo neodchýlil z cesty. Každý čtvrtý v řadě měl svítilnu zapnutou, až se Burton zastavil a zaklel.

„Fo fe děje?“

„V tomhle řídkém vzduchu nám to nemyslí,“ hekl Burton. „Stačí nám jen jedno světlo. Zbytečně mrháme elektřinou. Můžeme použít lano, na které se všichni přivážeme.“

Omotal si lano kolem zápěstí, ostatní se ho chytili a pokračovali dál do chladné šedi.

Po chvíli však byli příliš slabí, aby udělali jediný krok dál. Bez ohledu na vítr si lehli na hromadu šatů i pod ně a pokusili se spát. Burton se probudil z noční můry a zapnul světlo na hodinkách. Byli tu už deset hodin.

Vzbudil ostatní a snědli víc, než jim dovoloval stav zásob. O hodinu později se z mlhy vynořila černá kamenná stěna. Byli na úpatí další překážky.

42

Joe Miller si příliš nestěžoval, i když po první polovinu cesty trochu vrčel. Byl deset stop vysoký, vážil osm set liber a byl silný jako deset kterýchkoli příslušníků druhu Homo sapiens dohromady. Jeho obří postava však měla i své stinné stránky. Jedna z nich byla, že trpěl zborcenou nožní klenbou. Sam mu často říkal Velký platfusák a měl k tomu dobrý důvod. Když měl Joe hodně dlouho chodit, začínal mít bolesti a ty neustávaly, ani když odpočíval.

„Fem vvdyfky víkal, ve kdyby nebylo nafich nohou, byli bychom dobyli fvět,“ řekl jim Joe a mnul si pravou nohu. „Tvdil, ve kvůli tomu jfme vyhnuli. Movná měl i pvavdu.“

Bylo jasné, že titantrop potřebuje aspoň dva dny odpočinku a léčení. Zatímco Burton a Nur jako amatérští, ale dobří ortopedi ošetřovali Joea, ostatní se rozdělili na dvě skupinky. O několik hodin později se vrátili.

„Neodkázal jsem najít místo, o kterém Joe mluvil,“ stěžoval si Tai-Peng jako vedoucí jedné skupinky.

Druhý vedoucí, Ah Qaaq, se však pochlubil: „Našli jsme to. Aspoň to vypadá, že by se tam dalo šplhat. Je to ale hodně blízko k vodopádu.“

„Vlastně je to tak blízko,“ doplnila Alice, „že to nevidíte, dokud nejste těsně u toho místa. Je to ale pekelně nebezpečné. V té spršce vody to pořádně klouže.“

„Teď fi vvpomínám!“ hekl Joe. „*Byla* to pvavá ftvana, po ktevě jfme fli. Egypt'ané fi ji vybvali, pvotove levá pvináfela neftěftí. Tuhle ftevku tu mufel Ikf umíftit jen pvofvechny pvípady...“

„Já bych to nenazval zrovna stezkou,“ pokrčil May rameny.

„No, pokud je to ftejně jako tam, dá fe to vlévt.“

Bylo to stejné a dalo se to zlét.

O sedm dní později stáli na vrcholu hory. Díky sněhu a ledu bylo nebezpečí ještě horší, než původně předpokládali, studený vzduch jim ubíral síly. Přesto se dokázali vyškrábat na další plošinu. Řeka byla hluboko dole, zakrytá mlhou.

Po několika mílích sestoupili na mnohem mírnější svah. Dole byl vzduch hustší a teplejší, i když stále chladný. Pokračovali ve stále silícím a hlasitějším větru, až došli k další hoře.

„Ani nemá fmyfl pvemýflet, jak vylévt na tuhle. Máme ale ftěftí. O několik mil dále napravo od náf by měla být velká jefkyně. No, tveba vaf tak velké ftěftí nemáme. Uvidíte, av fe tam doftaneme. Ale to můve pofkat. Ty moje vatvafeené nohy vas povtebují odpofinout.“

Řeka se valila mohutným a silným proudem a spadala po mírném svahu. Hukot vody i větru byl ohlušující, ale aspoň tu bylo tepleji. Joe, veterán cesty skrz jeskyni, je vedl. K pasu měl uvázané lano, které si připoutali k zápěstí ostatní.

Joe je varoval, aby se drželi těsně při sobě. Obešli roh a vstoupili do obří díry. Alice uklouzla, spadla z převisu a křičela, dokud ji nevytáhli. Pak vítr odfoukl Nura, ještě menšího než ona, ale i jeho vytáhli zpět do bezpečí.

Když Joe vedl Egypt'any hřmotnou jeskyní, vítr jim zhasil všechny pochodně. Teď trochu ve tmě viděl, i když ne příliš daleko. A zavolal na Burtona, že tahle římsa je širší než ta napravo.

„Chlapfe, měli bychom pekelnou fmůlu, kdyby Etikové ten pvevif vovtavili! Afi fi myfleli, ve nikdo se nedoftane av tak daleko, kdyv odftvanili lano a vavdili tunel!“

Burton slyšel jen část toho, co Joe říkal, ale zbytek si doplnil.

Museli dvakrát zastavit, aby se najedli a přenocovali. Řeka mezitím klesala stále níž, až nakonec úplně zmizela. Burton byl zvědavý, jak je hluboko, a tak obětoval jednu záložní svítilnu. Počítal vteřiny, jak se paprsek otáčel sem a tam a změnil se na světelné vlákno, než se ponořil do temnoty. Bylo to alespoň tři tisíce stop.

Konečně se objevila šed', naznačující konec jeskyně. Vyšli do volného prostoru, ponořeného do mlhy, ale přesto jasnějšího. Nad nimi byla obloha plná obřích hvězd a plynných clon. Snesl se na ně mrak, ale ani ten jim nebránil ve výhledu na horskou stěnu po jejich pravici. Byli téměř na okraji propasti, po jejímž dně tekla Řeka.

„Jfme tady na fpatné ftvaně,“ oznámil Joe. „Na téhle ftvaně je pved námi hova, ktevá nám blokuje feftu. Kdybychom fe mohli nějak doftat na pvavou ftvanu. Ale tveba pro náf Etik nechal nějakou feftu na téhle ftvaně.“

„Pochybuji,“ pokrčil rameny Burton. „Kdyby to udělal, museli bychom úplně obejít vnitřní stěnu hor kolem moře, abychom se dostali k jeskyni dole. Ledaže...“

„Ledave fo?“

„Ledaže by “X“ udělal dvě jeskyně a umístil do nich lodě.“

„Jeden převis by mohli přehlédnout. Ale dva?“ pochyboval Nur.

„Jo,“ přikývl Joe. „Já vám něfo veknu. Obě ftvany Údolí jfou u vvcholku velife blívko. Ftěny fe tam naklánějí. Mezi jejich okraji je nahove afi jen dvaftet ftop. Ukávu vám to.“

Pomalů kráčel vpřed a asi po šedesáti stopách se zastavil. Jeho paprsek společně s paprsky ostatních jasně ukázal druhou stranu propasti.

„Dobrý Bože!“ zvolala Aphra. „Snad Etik nečekal, že přes tohle přeskočíme!“

„Ostatní Etiky by ani nenapadlo, že by se kdokoli něčeho takového odvážil,“ opáčil Nur. „Ale ano, “X“ zřejmě očekával, že to dokážeme. Podle mého názoru určitě věděl, že aspoň jeden z nás, nebo možná víc z naší skupiny, kteří se dostanou až sem, dokáží tohle přeskočit. Konec konců si vybral několik lidí velmi atletické postavy. Ten člověk – nebo ti lidé – by pak přivázali ke skále lano a ostatní by za jeho pomoci přelezli.“

Burton věděl, že tak daleko doskočit nedokáže. Mohl by se dostat blízko, ale to nestačilo.

Joe byl silnější než dva Herkulové dohromady, ale byl příliš těžký. Ah Qaaq a Gilgameš byli také velmi silní, ale příliš podsadití a těžcí. Dobří skokani do dálky takovou postavu neměli. Turpin byl vysoký, ale příliš svalnatý. Nur byl velmi lehký a měl překvapivou sílu, ale byl příliš krátký. Obě bělošky a de Marbot byli také příliš krátkí a nebyli dobří skokani. Zbýval Frigate, Croomesová a Tai-Peng.

Američan věděl, na co Burton myslí. Zbledl ve tváři. Skákal do dálky lépe než na Zemi a tam jednou skočil při tréninku neoficiální vzdálenost pětadvaceti stop, ale to měl v zádech vítr. Jeho obvyklá vzdálenost byla na Zemi dvaadvacet stop a tady třiaadvacet. A nikdy neskákal za tak nepříznivých podmínek.

„Měli jsme si vzít Jesse Owense,“ poznamenal slabě.

„Aleluja!“ vykřikla Croomesová a ostatní sebou trhli. „Aleluja! Pán mě uznal za hodnou být dobrou skokankou! Jsem jednou z Jeho vyvolených! Postaral se, abych skákala jako kamzík a tančila pro Jeho slávu jako král David. A nyní mi dal možnost skočit přes jámu pekelnou! Děkuji Ti, Pane!“

Burton přistoupil ke Frigatovi a tiše se zeptal: „Ty dovolíš, aby jako první skákala žena? Aby tě trumfla?“

„Nebylo by to poprvé,“ pokrčil Frigate rameny. „Proč bych ji neměl nechat jít první? Problémem nemá otázka pohlaví, ale schopností.“

„Ty se bojíš!“

„To si piš, že se bojím. Jen psychotik by se nebál.“

Přešel však k Blaženě Croomesové a zajímal se o její výsledky. Odpověděla, že na Zemi příliš neskákala, ale když žila ve státě jménem Wendisha, doskočila několikrát na dvaadvacet stop.

„Jak víte, že to bylo tolik?“ pochyboval Frigate. „Na Rexu jsme měli přesný metrický systém, ale takový byl málokde.“

„My jsme hádali, co je to stopa,“ vysvětlila Croomesová. „Zdálo se mi to tak akorát. Ale rozhodně vím, že to dokážu! Náš Pán mě ponese na křídlech víry a já přeskočím jako jedna z Jeho překrásných gazel!“

„Jo, a když nedoskočíte, roztříštíte si mozek o okraj propasti,“ varoval ji Frigate.

„Co kdybychom si vyznačili vzdálenost?“ navrhl Nur. „Pak vy tři na zkoušku skočíte a uvidíme, kdo je nejlepší.“

„Na pevné skále? Potřebujeme pískové doskočiště.“

Croomesová navrhla hodit na druhou stranu lucernu, aby jim sloužila jako značka. Frigate jednu připevnil k lanu a hodil ji. Dopadla poblíž okraje, kutálela se zpátky a zastavila se několik palců od srázu. Paprsek na ně svítil přes černou propast.

Stáhl ji lanem zpátky a znovu hodil. Tentokrát se překotila, ale trháním lana ji dostal do vzpřímené polohy, takže světlo na ně svítilo v pravém úhlu.

„V pořádku, dá se to zvládnout,“ prohlásil Frigate. „Ale teď je stáhnú zpátky. Nikdo nemůže skákat, dokud se pořádně nevyspal. Aspoň já jsem příliš unaven, abych to teď zkusel.“

„Vyznačíme si běžeckou trasu lampami,“ navrhla Blažena. „Ráda bych viděla, jak to bude vypadat.“

Udělalí to a Frigate s Croomesovou došli na místo, kde začnou běžet, pokud na ně padne volba. Značkou pro skok byla svítlna několik palců od okraje.

„Musí se to povést hned poprvé,“ upozorňoval Frigate. „Musíme se nejdřív pořádně zahřát. Tenhle chladný vzduch. Na druhé straně je vzduch řidší a vyvolává nižší odpor. To pravděpodobně pomohlo tomu černému skokanovi – jak se jen jmenoval? Tak končí sláva –, když doskočil těch pověstných sedmadvacet stop a čtyři a půl palce na olympijských hrách v Mexico City. Ale abych se vrátil k prvnímu problému, ještě jsme se na takovou výšku příliš neaklimatizovali. A rozhodně neděláme trénink.“

Burton Tai-Pengovi nic neřekl, protože mu chtěl poskytnout šanci, aby se přihlásil jako dobrovolník. Číňan zatím vše pozoroval. Teď přistoupil k Burtonovi a řekl: „Já jsem výborný skokan! Bohužel jsem neměl možnost cvičit! Ale nepřipustím, aby nějaká žena byla odvážnější než já! Skočím jako první!“

Zelené oči se mu leskly ve světle lampy.

Burton se ho zeptal, jak daleko skočil.

„Víc než tohle,“ pochlubil se Tai-Peng a ukázal na propast.

Frigate vyhazoval do vzduchu kousky papíru, aby vyzkoušel sílu větru. Pak přišel k Burtonovi a oznámil: „Vane odleva, takže nás bude zanášet trochu doprava. Ale hory ho většinou zarazí. Řekl bych, že má tak šest nebo sedm mil za hodinu.“

Burton mu poděkoval a pohledem dál sledoval Číňana. Tai-Peng byl v atletice velmi dobrý, ale ne tak dobrý, jak tvrdil. Nikdo nebyl tak dobrý. Riskoval však svůj život a nikdo ho o to nežádal.

Podívejte,“ řekl Frigate. „Jsem opravdu nejzkušenější skokan! Takže bych to měl udělat já! A udělám!“

„To už jsi překonal svůj strach?“

„Ne, hergot! Jde o to... nemůžu připustit, aby to za mě udělal někdo jiný. Všichni byste si mysleli, že jsem strašpytel, a i kdyby ne, myslel bych si to sám.“

Obrátil se k Nurovi.

„Nechoval jsem se racionálně a logicky. Zklamal jsem tě.“

Nur se na svého žáka usmál.

„Nezklamal jsi mne. Zklamal jsi sám sebe. Musíme však vzít v úvahu tolik aspektů – ale skákat bys měl ty.“

Malý Maur přešel k titantropovi a zvedl hlavu k Joeovu širokému nosu.

„Možná nebude muset skákat nikdo. Joe, myslíš, že vážím tolik co tvůj vak?“

Joe nakrčil čelo a zvedl Nura jednou rukou pod zadkem. Podržel si ho na délku paže a odpověděl: „Ani vdaleka ne.“

Když byl Nur zpět na zemi, pokračoval: „Myslíš, že bys svůj vak přehodil na druhou stranu?“

Joe se poškrábl na ustupující bradě. „No, movná. No jo, uv vím, fo máf na myfli! Pvof to nevkufit? Nebude v tom vádný vovdíl, kdyv vak bude tam a my tady. Ftejně fe mufíme doftat na dvuhou ftvanu.“

Zvedl obrovský vak nad hlavu, přešel k okraji, jednou se rozhlédl, dvakrát vak rozhoupal a hodil. Přistál jednu stopu za druhým okrajem.

„Myslel jsem si to, Joe,“ usmál se Nur. „Tak teď přehod' mě, Joe.“

Titantrop zvedl Maura s jednou rukou pod jeho bradou a jednou pod zadkem. Pak ho rozhoupal: „Váv, dva, tvi!“

Nur prolétl obloukem nad propastí, přistál na nohy jeden yard za okrajem a překulil se. Když vstal, začal tancovat radostí.

Joe hodil Nurovi na konci lana svítilnu. Nur ji zachytil, i když se trochu zapotácel.

Vynořil se z mlhy o několik minut později.

„Našel jsem veliký balvan, na který přivážu lano, ale nehnu s ním sám. Budeme potřebovat pět silných mužů!“

„Tak fup tam!“ zasmál se Joe a rozhoupal Burtona sem a tam. Ten chtěl sice vykřiknout, že je mnohem těžší než Nur, ale mlčel. Propast teď vypadala dvakrát širší než před chvílí. Pak vyletěl vzhůru a ven, zatímco Joe hulákal: „Dvř fi klobouk, Dicku!“ a řehtal se na celé kolo. Na jednu děsivou sekundu pod ním byla mnoho tisíc stop hluboká propast, pak Burton narazil na nohy a cosi ho postrčilo vpřed. Překulil se, ale i tak pocítil tvrdý náraz na kámen.

Za okamžik ho následoval jeho vak. Joe pak přehodil všechny další vaky, potom zvedl Frigata a poslal ho k nim.

Následovali jeden po druhém, až zbývali jen Ah Qaaq a Joe. S výkřikem: „Měj fe, tlouftíku!“ hodil titantrop Maye. Ten narazil na zen blíž k okraji než všichni ostatní, ale zbývala mu ještě jedna stopa.

„A fo teď?“ zavolal Joe.

„Kus za tebou je obrovský balvan, který váží skoro jako ty, Joe!“ zakřičel Burton. „Přival ho sem a uvaž kolem něj konec lana.“

„To je felé půl míle vpátky,“ stěžoval si Joe. „Pvof jfte tu nevůftali a nepomohli mi, nev jfem váf vfechny hodil pvef pvopaft?“

„Nechtěli jsme, aby ses příliš unavil s tím kamenem, než nás budeš házet.“

„Kvifte Pane! Já odvu vfechnu těvkou pváfi.“

Zmizel i s lampou v mlze.

Několik z nich mělo podlitiny a odřeniny, ale všichni mohli odvést svůj díl. Následovali Nura k balvanu a po dlouhém odpočinku ho začali valit po hladkém kamenném povrchu plošiny. Nebylo to snadné, protože kámen měl nepravidelný tvar a pravděpodobně vážil víc než oni všichni dohromady. V řídkém vzduchu museli často odpočívat. Nakonec jej ale dostali k okraji a na chvíli se všichni sesypali.

O minutu později vyvalil z mlhy Joe svůj vlastní balvan.

„Doufal jsem, ve vás předběhnu,“ zavolal na ně. „Bylo by fí mi to podavilo, kdyby ten můj kámen byl tak blívko jako ten váš.“ Posadil se, aby si vydechl.

Blažena Croomesová si stěžovala, že ji připravili o možnost skočit a tak prokázat víru ve svého Pána.

„Nikdo vám nebránil,“ usadil ji Frigate. „I když, abych řekl pravdu, jsem také zklamán. Jediná věc, která mě držela zpět, bylo, že kdybych se netrefil, byla by skupina slabší. Třeba to zkusím i tak, abych dokázal, že to dovedu.“

Pohlédl na Tai-Penga a vybuchl smíchy.

„Nikoho neoblafnete,“ dodala Croomesová anglicky. „Vy dva chlapi jste byli podělaní z toho, čeho se žena vůbec nebála.“

„V tom je rozdíl mezi vámi a námi,“ uculoval se Frigate. „My nejsme blázni.“

Když si všichni odpočinuli, uvázali konec silného dlouhého lana k oběma balvanům a zatížili je menšími kameny. Joe se spustil přes okraj propasti pozpátku, popadl klesající lano a přeručkoval přes ně. Jeho přátelé lano zachytili, aby se ujistili, že se balvan pod obrovskou vlastní tíhou nepohnul, i když to nebylo nutné. Když se rychle dostal k okraji, několik z nich lano pustilo a pomohlo mu vyškrábat se nahoru.

„Hvome, doufám, ve tohle uv nebudu mufet opakovat,“ hekal. „Nikdy jsem vám to jeftě nevekl, ale kdyv jsem opvavdu vyfoko, mám vvdyfky nutkání fkofit dolů.“

43

Dostat se na převis vedoucí podél svahu k moři jim zabralo deset hodin.

„Tady je to doft úvké, ale pofkejte, av dojdeme k míftu, kde fpadli ti dva Egyťani, to je tepve něfo!“

Několik tisíc stop pod nimi byla vrstva mraků. Osm hodin spali, pak si dali obvyklou monotónní snídani a pokračovali dál. I když se Egyťané stezkou proplazili, skupina se postavila čelem ke skále a sunula se podél okraje. Prsty se zachytávali děr a drobných výstupků ve skále.

Vzduch byl teď o něco teplejší. Voda stále ještě po svém dlouhém toku arktickými oblastmi a polárním mořem měla zbytky tepla, které mohla vydávat.

Podářilo se jim bezpečně po římse projít. Došli na další plošinu a dostali se na místo, kde podle Joea budou blízko moře. S námahou se sunul po okraji hory a mířil svítlnou dolů na další římsu.

Ta začínala šest stop pod okrajem srázu, byla asi dvě stopy široká a svažovala se dolů bez zúžení, až mizela ve slabé vrstvě mraků. Svírala úhel 45 stupňů s obzorem – nebo svírala by, kdyby tu nějaký obzor byl.

„Budeme tu muset nechat nějaké věci a zmenšit vaky,“ upozornil je Burton. „Jinak pro ně nebude dost místa.“

„Jo, já vím, Mně dělá ftavofti, ve Etikové mohli tu vímfu pvevívnout v půli, Dicku! Dobvý Bove! Fo kdyf dole nafli tu jefkyni?“

„Tak se budeme muset svěřit nafukovacímú kajaku, který máme s sebou, a jen ve dvou doplout do věže. Už jsem o tom mluvil.“

„No jo, já vím. Ale i tak o tom muřím mluvit. Pomáhá mi to uvolnit napětí.“

Slunce vůbec nevystoupilo nad vrcholky hor, které je obklopovaly ze všech stran. Přesto se objevila záře soumraku.

„Spadl jfem v vímfy, nev jfem fe doftal pvílif daleko,“ vysvětloval Joe. „Takve nevím, jak daleko ta fefta – nějaká fefta! – vede. Můve to tvvat felý den, movná víf, nev fe doftaneme na dno.“

„Podle Toma Mixe mu Paheri, ten Egypt'an, řekl, že se jednou museli zastavit a najíst, než se dostali na dno,“ odpověděl Burton. „To ale příliš mnoho neříká. Cesta byla únavná a tak dostali hlad dřív, než by tomu bylo normálně.“

Nalezli nepřilíš hlubokou jeskyni. Joe za pomoci ostatních přivalil veliký kámen, aby částečně uzavřel vchod a udržel vítr venku. Zalezli dovnitř a najedli se. Dvě svítlny osvětlovaly dutinu, ale ani to ke zlepšení nálady nepřispělo. Potřebovali oheň, to dávne poskakující světlo a praskající teplo, které potěšilo už jejich předky z doby kamenné i všechny následující generace.

Tai-Peng byl jediný, kdo si udržel dobrou náladu. Vyprávěl jim příběhy o svých dobrodružstvích a o Osmi nesmrtelných s vinnými

poháry, družích jeho stárí, a přidal řadu čínských vtipů. I když se vtipy nedaly dokonale přeložit do esperanta, některé z nich hodně pobavily, zvláště Joea Millera, který se smíchy popadal za břicho a tloukl se do kolen. Tai-Peng složil na místě několik básní a skončil tím, že vytáhl meč a namířil jej na věž kdesi v dálavách.

„Brzy staneme v pevnosti Velikého grálu! Nechť se třesou ti, kdo si zahrávali s našimi životy! Porazíme je, i kdyby to byli sami démoni! Starý Kung Fu Tze nás varoval, že lidé se nemají plést do záležitostí duchů, ale já toho starocha stejně nikdy neposlouchal! Neposlouchám nikoho! Jdu za voláním vlastní duše! Já jsem Tai-Peng a nikoho poslouchat nemusím!“

A zařval: „Dejte si pozor, vy příšery, které se schováváte a číháte a zdráháte se nám postavit! Střezte se! Tai-Peng přichází! Burton přichází! Joe Miller přichází!“

A tak dále.

„Mohl by fe otofit k nám,“ zašeptal Joe Burtonovi. „Ta fpoufta teplého vduchu by fe nám hodila.“

Burton pozoroval Gilgameše a Ah Qaaqa. Reagovali stejně jako všichni ostatní, smáli se a poplácávali Tai-Penga po rameni. Ale jeden nebo oba to mohli jen hrát. Měl silné obavy; až se dostanou do jeskyně – pokud se jim to podaří –, bude s tím muset něco udělat. I kdyby byli nevinní, bude muset zjistit, zda jeden z nich nebo oba dva nejsou “X”. Kterýkoli z nich by mohl být Loga. Kterýkoli z nich by mohl být Thanabur.

Jak to má provést?

A pokud jeden z nich byl “X“, co měl v úmyslu?

Hlavou mu proběhl scénář. Až začnou sestupovat po stezce, zařídí to tak, aby Joe Miller skupinku vedl. On bude druhý. Ah Qaaq a Gilgameš budou vzadu. Nechtěl, aby se dostali do jeskyně jako první – pokud tu ještě byla a nebyla zazděná.

May a Sumer – pokud jimi opravdu byli – půjdou úplně na konci a až vstoupí do jeskyně, budou odzbrojeni. Měli s sebou dlouhé nože a revolvery s plastikovými náboji ráže 69mm. Joe a de Marbot zajistí, aby jim byly odebrány. Bude varovat Nura a Frigata, ale nemá v úmyslu je do toho přímo zatahnout. Díky své zkušenosti s pseudo-Frigatem, který byl ve skutečnosti agentem, byl vůči

pravému Frigatovi velmi ostražitý, pokud byl opravdu skutečný. Nur byl zřejmě tím, kým tvrdil, ale Burton nevěřil nikomu. I titantrop by mohl být agentem. Proč ne? Byl inteligentní a schopný i přes svou groteskní velikost a rysy.

Někomu ale Burton věřit musel. Byli tu dva, on sám a po tolika letech intimního soužití i Alice. Ostatní – hm, ostatní! Bude je muset pozorně sledovat, ale jeho instinkt, ať už ten tolikrát zneužívaný termín znamenal cokoli, mu napovídal, že kromě dvou jsou všichni tím, kým tvrdí.

Se značně ztenčenými vaky je Joe, který stále nesl ten největší, vedl dolů po římse. Postupovali bokem po špičkách prstů u nohou, ruce měli většinou natažené rovnoběžně s rameny a chytali se všeho, co se dalo uchopit. Cesta kolem hory jim příliš dlouho netrvala – snad dvě hodiny –, ale připadalo jim to jako velmi dlouhá doba. Pak se Joe zastavil a otočil hlavu.

„Teď buďte vřichni vticha. Měli byfte flyfet, jak move naváví do úpatí hov.“

Pozorně naslouchali, ale jen Burton, Nur a Tai-Peng zaslechli šum vln narážejících na skálu a i to mohlo být jen v jejich představách.

Když ale obešli skálu, uviděli poměrně jasnou oblohu a slabě se rýsující útvary hor ve výši, obklopující moře na vzdálené straně.

Po věži tu nebylo ani stopy, ani matný obrys. Podle Joeova příběhu a zpráv vzducholodi *Parseval* však uprostřed moře skutečně byla.

„Tady jem vakopl o gvál, ktevý tu někdo nechal,“ zavolal Joe. „Tady jfem vahlédl náhlý fvětelný váblefk, kdyv vvnáfedlo Etiků klefalo k vcholkku věve. A tak jfem vakopl a gvál a vabil jfem fe.“

Odmlčel se.

„Teď tu není.“

„Co?“

„Ten gvál.“

„Etikové ho museli odstranit.“

„Doufám, ve ne,“ obával se Joe. „Pokud ano, pak vědí, ve fe fem lidé mohou doftat, fledovali by vímfu av dolů a nafli by

jeřkyni.Doufejme, ve tu řel řěkdo dalfí a sebral řej. Tveba to udělali Egyptřani, řdyv řjem řpadl.“

Pokračovali po kluzké a vlhké zemi, na první pohled tenké jako sklo. Mlha začala houstnout a Burton neviděl dál než dvacet stop řřed sebe, a to řeřtě za pomoci svítilny, kterou musel sundat z háku na opasku, řdyř potřeboval lepří viditelnost.

Nakonec se Joe zastavil.

„Co se děje?“ řtěl věděř Burton.

„Do řvdele! Vímřa tady konří. Pofkej moment Vypadá to – i na omak – , jako by to tu řěkdo řovtavil. No ano, uvřítě! Etikové tady vímřu odvřvli! Tak řo řeřř uděláme?“

„Je viděř, řak daleko je to roztavené?“

„Jo. Vdá se, ve to konří ař řtyvifet řtop ofřud. Mohla by to řýt ale i řelá míle.“

„A řak daleko to řde nahoru nebo dolů?“

Uřlynula minuta.

„Kam av řen dofářnu. Pofkej moment. Vovřvřím řvřřlo.“

Uběřlo řěkolik dalších sekund.

„Ař řtyvi řtopy nad mřými řvřřy je řěřaká řpáva.“

Burton ři sundal řak a dřeř ři. Nur, řterý řel řěsně za řím, se k řěmu pomalu řřiplazil. Joe a ře Marbot balancovali jako akrobat v cirkuse a Nur se řydrápal řitanřopovi na řamena. Nakonec se Nur ozval: „Vypadá to, ře je tu řěkolik řpár v řadě. Pro skoby to bude řačřt.“

Nur řtál dále řitanřopovi na řamenou. Burton řodal Joeovi ocelové klíny a řladivo a řen je řředal Maurovi. Zatřmco Joe řevně řřel řura za řohy, řen řatloukl řladivem dva klíny. Burton řoslal řurovi konec tenkého, ale dostatečně řilného řana. Řen je řrotářl oky klřnř a řajřřil konec nejřzdáleněřř skoby.

Maur řlezl na řřmsu vedle Joea, kde řo Burton řodrřel, aby nespádl, a nasadil ři řostroj řodobný parařřistickému. Řěkolik řakových řostrojř, vyrobených z řybí křře a řovu, bylo uloženo ve řkladu řřlunu K řpletivu na řrudi byly řřipevněny skobičky, na řterých byly uvářány řilné řopruhy z uměřlé řmoty. Na řejřch konci bylo upevněno malé řovové řařřzení s řolečkem.

Nur se znovu vyšplhal na Joeova široká ramena. Když se dostal nahoru, nasadil na vodorovné lano mezi oky skob jednu čelist zařízení s kolečkem. Pak přístroj zacvakl a čelisti uzamkl pákou. Teď mohl klouzat uvázaný po laně čelem ke srázu. Když se dostal k první skobě, připevnil blok s kolečkem u levé ruky k části lana za skobou. Pak uvolnil první blok a klouzal dál ke druhé skobě.

Opřel se nohama o stěnu srázu, vyklonil se – popruhy ho pevně držely – a začal zatloukat do spáry třetí skobu. Byla to namáhavá práce a žádala si častý odpočinek. Ostatní potřebovali jídlo, ale měli příliš starost o Nura, aby na nějaké jídlo měli chuť.

Nurovi to trvalo pět hodin trpělivé práce se zatloukáním skob, než se dostal k místu, pod nímž římsa pokračovala. To už byl příliš vyčerpaný, aby dokázal zatlouct další skobu. Sesunul se tváří ke srázu na skalní výstupek.

Jako další šel Burton. Vyšplhal se obrově po zádech na ramena, což nebylo zcela bez rizika. Bez Joeovy výšky a síly by se musela celá skupina na tomto místě zastavit a neměli by jinou alternativu, než se vrátit. A trpěli by hladem, protože se nevzali dostatek zásob na zpáteční cestu.

Burton se sunul podél srázu stejně jako Nur a konečně se dostal na druhou římsu. Nur Burтона zachytil a podržel, když pustil blok a klouzal s oběma rukama nataženými, aby třením zmírnil pád. Naštěstí tu byla římsa širší než na druhé straně roztaveného úseku.

Ostatní na druhé straně měli jiný problém. Šlo o to, jak dostat dál těžké vaky. Zřejmě jim nezbývalo nic jiného, než se zbavit téměř všeho kromě těch nejnnutnějších věcí. Rozbalování však bylo obtížné, protože pod nohama měli velmi málo místa. Pomáhali si navzájem, každý se zachytával drsnějšího místa na stěně, natáhl ruku a otevřel batoh na zádech svého souseda. Předměty museli vytahovat jeden po druhém a házet je do moře nebo umístit na římsu, aby je znovu zabalili.

Všeho se zbavili kromě nožů, palných zbraní, střeliva, několika silných oděvů, nějakých zásob a polních láhví. Část zásob umístili do grálů. Alice a Aphra, které byly nejlehčí, musely přenést ve vlastním batohu to, co bylo v Burtonově a v Nurově.

Joe zavolal přes propast a zeptal se, zda tam mají nechat nafukovací kajak. Burton odpověděl, že ho tam nechávat nemají. Ale protože Joe je tak těžký, ponese ho ve vaku de Marbot. Obsah Francouzova vaku se rozdělí mezi Croomesovou a Tai-Penga.

Burton nechtěl, aby titantrop bral na druhou stranu cokoli kromě sebe. Zatím se nezdálo, že by se skoby mohly uvolnit. Ale neměl tušení, co s nimi udělá zátěž osmi set liber.

Jeden po druhém přelezli na druhou stranu., až zbývali je Ah Qaaq a Joe Miller. Když May přelézal, zatloukl kladivem každou skobu ještě pevněji.

Joe se opatrně natáhl dolů a popadl těžkou láhev. Vyprázdnil ji a umístil zpět na římsu. „Chfi vychle na dvuhou ftvanu!“ zavolal. „Nechfi fe vdvvovat f poftvojem! Pvehoupnu fe, jednu vuku va dvuhou.“

Vyskočil a popadl lano u první skoby.

Pohyboval se rychle, natahoval dlouhé paže, chytal se lana před sebou a přitáhl druhou. Koleny se opíral o stěnu, aby se mohl vyklonit.

V půli cesty zaskřípala skoba a vypadla z otvoru.

Joe zůstal na chvíli bez hnutí. Pak natáhl dlouhou paži k lanu u druhé skoby co nejbliže k němu.

Uvolněná skoba s dalším skřípotem vypadla. Joe spadl dolů, zachytil se lana a houpal se jako kyvadlo, které se téměř zastavilo.

„Drž se, Joe!“ zavolal Burton.

Pak vykřikl spolu s ostatními, když se uvolnil druhý klín a ostatní za ním.

Joe Miller, skrytý v bílých mracích, spadl s řevem už podruhé do temného moře.

ODDÍL 13

V temné věži

44

Burton plakal spolu s ostatními. Měl obra rád, možná ho i miloval. Jeho smrtí skupina ztratila mnoho odvahy, povzbuzení morálky i síly.

Po chvíli se opatrně otočili a pokračovali v pomalém, stále ještě nebezpečném sestupu. Když uběhlo šest hodin, zastavili se, aby se najedli a vyspali. Spaní bylo horší, protože museli ležet na jedné straně a za žádnou cenu se nesměli ve spánku převalit. Dali si pistole za záda a doufali, že budou tak nepohodlné, že je při pokusu o otočení okamžitě probudí. Ani vylučování tu nebylo snadné. Muži se při močení otočili ke druhé straně srázu, i když díky vzlínání jim někdy tekutina vystoupila zpět do kalhot. Ženy musely vysunout zadek nad okraj římsy a doufat, že neminou, což se ovšem často stávalo.

Alice byla jediná, která se styděla. Požádala, aby se přitom ostatní odvrátili, ale i tak měla zábrany jen díky jejich přítomnosti. Někdy ale mlha zhoustla tak, že ji konečně poskytla potřebné soukromí.

Všichni byli zachmuření, stále je tížila smrt Joea Millera. A stále se jim myšlenky vracely k možnosti, že Etikové jeskyni našli a zazdili ji.

Zvuk vln narážejících na základnu kopce začal sílit. Sestupovali do hustých mraků, stěna srázu i samotná římsa byly stále vlhčí. Nakonec Burtona v čele postříkala voda a kolem něj se rozlilo moře.

Zastavil se a posvítil lampou před sebe. Okraj římsy mizel v černé vodě. Před ním byl skalnatý výstupek a pokud byla pravda, co říkal Paheri, bude na druhé straně jeskyně.

Zavolal na ostatní za Alicí a řekl jim, co mu světlo ukázalo. Vstoupil do vody, která mu sahala jen po kolena. Mělká římsa zřejmě pokračovala hodně daleko, protože vlny tu byly slabé, i když nepříliš

daleko na obou stranách byly hodně silné. Voda byla mimořádně studená a měl pocit, že se mu nohy mění v kusy ledu.

Vrátil se k černému výstupku a obešel jej. Alice přišla těsně za něho. „Je tam jeskyně?“ Její hlas se chvěl.

Zamířil paprsek světla doprava. Srdce mu bušilo a nejen ze šoku ze studené vody.

„Ach!“ vydechl.

Byl tam, ten otvor v základně hory, který si tak dlouho v duchu představoval. Byl nízký a protáhlý, i Nur se bude muset skrčit, aby se jím protáhl. Ale byl dost široký, aby jím projeli lodě, které popsal Paheri.

Burton jim voláním sdělil dobrou zprávu. Croomesová, která byla pátá v řadě, zvolala: „Aleluja!“

Burton však nebyl tak nadšený, jak se z jeho volání zdálo. Jeskyně tu stále byla, ale čluny tu už být nemusely.

Vedl Alici podél lana, které měla stále uvázané kolem pasu, a sklonil se, aby se vešel do otvoru. Po několika stopách uvnitř začala hladká kamenná podlaha stoupat v úhlu 30 stupňů, dutina se rozšiřovala a strop se zvedl do výšky dvaceti stop. Když se všichni shromáždili uvnitř, nařídil jim lano odvázat. Už ho nebudou potřebovat.

Přeběhl světlem po jejich tvářích, bledých a unavených, ale přesto plných nadšení. Gilgameš byla úplně napravo a Ah Qaaq stál nalevo za ostatními. Pokud se Burton nevzdal svého plánu dostat ty dva, čas se už blížil. Ale rozhodl se improvizovat, až to bude nutné.

Otočil se a vedl je po šikmé podlaze vzhůru k tunelu. Ten se asi po tři sta stop zlehka natáčel doprava a jako postupovali, byl vzduch stále teplejší. Než se dostali nakonec, spatřili světlo.

Burton nemohl odolat, aby se ke světlům nerozběhl. Vyrazil do obrovského sálu ve tvaru kopule a téměř zakopl o lidskou kostru. Ležela tvář k zemi, kosti na pravé paži se natahovaly, jako by chtěly k něčemu dosáhnout. Zvedl lebku a nahlédl dovnitř a na podlahu pod ní. Nebyla tu žádná černá kulička.

Světlo vycházelo z velkých kovových koulí, každá byla umístěna na trojnohých stojanech z černého kovu, asi dvanáct stop vysokých. Lampy vydávaly chladné světlo.

Na podpěrách ve tvaru “V” bylo deset černých kovových člunů, jedna podpěra byla prázdná. Na té byl dřívě člun, který použili Egypťané, aby se dostali ke věži.

Loďe byly různě velké, do největší z nich se vešlo třicet lidí.

Na levé straně byly přihrádky s šedivými konzervami. Každá byla deset stop vysoká a šest palců široká.

Bylo to tak, jak říkal Paheri.

Až na to, že u jednoho z větších člunů ležely tři lidské kostry v modrém šatu.

Ostatní šli dál a tiše hovořili. Místo působilo vskutku děsivě, ale Burton to působení ignoroval a zkoumal ty nečekané ostatky.

Šaty vypadaly jako z jediného kusu látky, postrádaly jakékoli kapsy, záhyby i knoflíky a byly vybaveny otvory pro nohy. Materiál byl na omak klouzavý a vyplňoval se tam, kde ho stiskl prsty. Odsunul lebky na jednu stranu a vyklepal kosti z oděvů. Jeden mrtvý byl vysoký, měl těžké kosti, výrazný nadočnicový oblouk a silnou bradu. Pravděpodobně pocházel z raného paleolitu. Kosti ostatních byly moderního typu a pánev jednoho z nich patřila ženě.

Uvnitř každé lebky byla malinká černá kulička. Kdyby je nehledal, ani by si jich nevšiml.

Nebylo vidět žádné známky násilí. Co ty tři agenty usmrtilo?

A jaké vozidlo je sem dopravilo?

Byl by čekal jedno z těch vznášedel, která zahlédl před mnoha lety. Ale před ústím jeskyně žádné nebylo. Mohlo snad odletět?

Kdo nebo co ty tři zaskočilo? Proč se je lidé ve věži po nějaké době nevydali hledat?

Neudělali to, protože měli sami potíže. Anebo byli mrtví, snad je zabilo totéž, co tyhle tři.

Za to musel být odpovědný “X”.

Burton došel k závěru, že tatáž událost, která tyto tři uvěznila tady, musela způsobit, že “X” i ostatní Etikové a agenti uvízli dole v Údolí.

To znamenalo, že z věže nemohlo přiletět žádné vznášedlo, aby je vyzvedlo. A stejně také nemohl renegát doletět některým ze svých skrytých vozidel do věže. Byl přinucen nalodit se jako Barry Thorn na vzducholod', kterou postavil Firebrass. Ale do věže se nedostal.

Z Burtonova hlediska byla ta událost pro něj i pro “X“ do jisté míry výhodná. Agenti zřejmě objevili lana z tkaniny, zavěšená na srázech a tunelech, a zjistili, že tu uzounkou římsu už použili lidé z Údolí. Pravděpodobně nakonec našli jeskyni, když se nejdříve snažili zajistit, že cesta už nebude průchozí pro další nepovolané.

Kdyby ti tři nebyli zabiti, byl by vchod do jeskyně zazděn.

Přešel k policím s konzervami. Na rohu každé police byl kus plastické fólie o rozměrech asi dvanáctkrát dvanáct palců. Na něm byl obrázek člověka, předvádějící, jak konzervu otevřít. Burton obrázky nepotřeboval, protože už z Paherihova příběhu věděl, co dělat. Přejel špičkou prstu kolem dokola vrchního okraje a několik vteřin čekal. Vršek, zdánlivě z pevného kovu, se zachvěl, zmatněl a proměnil se v želatinovou vrstvu. Prstem snadno vnikl dovnitř.

„X“ zapomněl na talíře a přístroje!“ zavolal Burton. „Ale to je v pořádku! Můžeme použít prstů!“

Všichni ostatní, vyhladovělí po dlouhé cestě, si přestali prohlížet předměty v jeskyni. Prsty vydlobli vepřovou pečeň – teplou a z konzerv označenými basreliéfy chleba vytáhli krajíce. Hltavě jedli, až měli břicha úplně plná. Neměli žádný důvod potravinami šetřit. Zásoba byla víc než dostatečná.

Burton seděl na podlaze zády ke stěně a pozoroval ostatní.

Jestliže jeden z nich byl “X“, proč neodhalil svou totožnost?

Bylo to snad proto, že naverboval lidi z Údolí jen proto, aby měl záložní tým? Lidi, kteří by za něho tahali kaštiny z ohně, kdyby se dostal do situace, kde by bez nich byl bezmocný?

Pokud tomu tak bylo, proč jim neřekl více z toho, co od nich očekává?

Anebo to měl nejdříve v úmyslu, ale události proběhly nečekaně a příliš rychle? A byl teď v situaci, kde jejich pomoc nepotřeboval? Mohl je snad považovat za brzdu?

A proč se stal renegátem?

Burton nevěřil jeho příběhu o tom, proč ostatní Etikové vzkřísili Pozemšťany.

Vlastně si ani nebyl jistý, že se nespřáhl s někým, jehož skutečné cíle by mu byly odporné, kdyby je znal.

Třeba byl právě proto Tajemný cizinec tak tajemný, proto jim neřekl pravdu, proto vystupoval stále v přestrojení.

Pokud tomu tak bylo.

Ať byla pravda jakákoli, Etik se už měl dávno projevit. Ledaže... ledaže by "X" věděl, že někteří další v této skupině byli agenti nebo další Etikové. Pak by musel věřit, že musí zůstat dál v přestrojení, dokud se nedostanou do věže. Proč až do věže? Protože tam měl prostředky, jak své nepřátele přemoci nebo zabít. Nebo i kohokoli dalšího, kdo by mu chtěl zabránit v uskutečnění jeho plánů, dobrých nebo zlovolných.

To by mohlo vyžadovat, aby se svých rekrutů zbavil. Potřeboval je jen na cestu do věže.

Proč by si vůbec mohl myslet, že by mohl někdy potřebovat jejich pomoc?

Nu... když vyslyšali Spruce, říkal cosi o Operátorovi obrovského počítače. Burton nevěděl, kdo byl ten Operátor, ale počítač mohl tajně použít "X", když začal projekt oživování, anebo předtím. Mohl do něj umístit všechny pravděpodobnosti, na které dokázal pomyslet a které se týkaly jeho nezákonného projektu, a vyžádal si odhad případné realizace. Třeba by počítač dokázal nabídnout i taková řešení, na něž "X" nepomyslel.

Jeden z modelů, který počítač nabídl, byla situace, kdy by "X" mohl potřebovat rekruty.

Burton si nedovedl představit, co to mohlo být, pokud to nebylo právě to, co se dělo.

To mohlo stačit.

A tak "X" získal rekruty a pak z počítače vymazal všechny dotazy i odpovědi. Nějakým způsobem se mu to podařilo, aniž by se o tom Operátor dozvěděl. Tedy, tohle všechno se stalo, pokud Spruce nelhal a pokud skutečně existovalo něco jako Operátor a počítač.

Zatím byl Burtonovým hlavním problémem fakt, že "X" mu neřekl, kým je. Což znamenalo, že "X" bude velmi brzy jednat, ne ve prospěch svých rekrutů, ale proti nim.

Burton se domníval, že by se všichni měli trochu vyspat, než vytáhnou čluny. Všichni souhlasili, a tak natáhli na podlahu své silné oděvy a další si stočili pod hlavu jako polštáře. Protože tu bylo teplo,

nemuseli se ani přikrývat oděvem typu eskymáckého anoraku. Ze spár podél základny zdí vycházel teplý vzduch.

Pravděpodobně funguje na jadernou energii," poznamenal Frigate. „Totéž platí pro lampy.“

Burton chtěl zavést dvouhodinové hlídky po dvou lidech.

„Proč?“ divil se Tai-Peng. „Je zřejmé, že jsme tu jediní na celých dvacet tisíc mil.“

„To nemůžeme vědět," oponoval Burton. „Neměli bychom se teď chovat neopatrně.“

Někteří souhlasili s Číňanem, ale nakonec se rozhodli, že nebudou riskovat. Burton vybral hlídky a určil Gilgameše za partnera Nurovi a sebe k Ah Qaaqovi.

Maur by se zřejmě nenechal překvapit; dovedl mimořádně dobře vnímat názory a pocity ostatních lidí a často dokázal jen z řeči těla vyčíst, co mají ostatní v úmyslu.

Bylo možné, že Nur byl agent, nebo že Gilgameš a Ah Qaaq byli spolu domluveni. Jeden by mohl předstírat spánek a jeho kolega na hlídce by zabil svého partnera.

Možností byla celá řada, ale Burton to musel riskovat. Nemohl vydržet celou dobu bez spánku.

Nejvíce se však obával, že "X", pokud tu byl, by mohl v noci sebrat člun a dostat se do věže před ostatními. Až se tam dostane, postará se, aby byl vchod u základny uzavřen.

Burton dal své náramkové hodinky de Marbotovi, který držel s Alicí první hlídku. Pak si lehl na oblečení blízko vchodu do tunelu. Pod polštářem měl nabitou pistoli. Obtížně se mu usínalo, i když nebyl sám, pokud se dalo poznat ze vzdechů a mumlání kolem. Teprve skoro po dvou hodinách upadl do neklidného spánku. Stále se však probouzel; měl noční můry, v některých se mu vracelo uplynulých třicet let. Bůh v šatu gentlemana z pozdní viktoriánské doby ho šťouchal do boků těžkou holí.

„Dlužíte za maso. Zaplatíte.“

Otevřel oči a rozhlédl se. Hlídku teď měli Tai-Peng a Blažena Croomesová. Číňan s černoškou tiše hovořil, jen deset stop od Burtona. Pak mu Croomesová vrazila facku a odešla.

„Mnoho štěstí příště, Tai-Pengu,“ uchechtl se Burton a šel zas spát.

Když byli na hlídce Nur a Gilgameš, Burton se znovu vzbudil. Přimhouřil však oči, aby si mysleli, že stále ještě spí. Oba byli v jednom z větších člunů, seděli na vyvýšené palubě u řízení. Sumer zřejmě Maurovi vyprávěl nějakou legrační historku, pokud Nurovy úsměvy něco znamenaly. Burtonovi se jejich vzájemná blízkost nelíbila. Silákovi, jako byl Gilgameš, by stačilo natáhnout ruce a sevřít jimi Nurův krk.

Maur však vypadal naprosto uvolněně. Burton je chvíli pozoroval, pak upadl do spánku. Když se opět s trhnutím probudil, Nur jím třásl.

„Máš hlídku.“

Burton vstal a zívł. Ah Qaaq stál u polic, jedl chléb a pečení. Pokynul Burtonovi, aby se k němu připojil. Burton zavrtěl hlavou. Neměl v úmyslu k němu chodit blíž, než musel. Sehnul se, vytáhl pistoli zpod polštáře a umístil ji do pouzdra. Všiml si, že Ah Qaaq je taky ozbrojen. To ale nic neznamenal, hlídka měla mít u sebe zbraň.

Burton přešel do vzdálenost šesti stop od Ah Qaaqa a řekl mu, že se chce jít ven vymočít. May s plnými ústy přikývl. Během namáhavé cesty ztratil něco na váze a byl teď rozhodnut vyrovnat deficit.

Jestliže “X” předstírá, že je neuvěřitelný jedlík, pomyslel si Burton, je skutečně dokonale herec.

Burton prošel tunelem, často se ohlížel a tu a tam se zastavoval, aby zjistil, zda neuslyší kroky. Teprve v jeskyni zapnul lampu. Svítlna v otvoru na začátku klesajícího svahu svítila do dálky. Studená mlha tížila a přinášela pocit vlhkosti. Když rychle skončil, vrátil do horní jeskyně.

Teď by měl Ah Qaaq dobrou příležitosti ho špehovat. Ale nic neviděl ani neslyšel kromě nárazů vln na skály, hodně daleko. Když se opatrně vrátil, našel Ah Qaaqa sedícího zády ke stěně, s napůl zavřenýma očima, hlava mu klesala.

Burton přešel k protější stěně a opřel se o ni. Po chvíli May vstal a protáhl se. Naznačil, že chce jít ven z jeskyně. Burton přikývl. Ah Qaaq s poskakujícím silným podbradkem vyšel tunelem. Burton

došel k závěru, že byl až příliš podezřívavý. O minutu později si řekl, že nebyl podezřívavý dost. Co když byl May “X” a měl někde poblíž další jeskyni s lodí? Mohla být za nějakou úzkou spárrou, za otvorem, k němuž by se Ah Qaaq přebrodil v mělké vodě v šelfu.

Uběhlo deset minut, což byla ještě omluvitelná doba pro něčí nepřítomnost. Neměl by jít za Ah Qaaqem?

Zatímco se Burton snažil rozhodnout, spatřil Maye vstoupit. Uvolnil se. Uplynula polovina jeho hlídky a ostatní už budou ve slabší fázi spánku, takže je hluk snadněji probudí.

A pro “X” by rovněž bylo logické počkat, až vstoupí do věže. Tady by si musel poradit s mnoha protivníky. Tam bude na domácí půdě.

Když uběhlo šest hodin, Burton všechny probudil. Vyšli k moři ve dvou skupinách, rozdělených podle pohlaví, a když se vrátili, stěžovali si na chlad. Mezitím už Burton a Ah Qaaq přelili vodu z polních láhví do pohárů, které jim dávaly grály, a byli připraveni dodat instantní kávu, která zahřála i vodu. Napili se a chvíli tiše hovořili, pak si dali snídani. Někteří znovu vyšli k moři. Croomesová naléhala, že by bylo hanba nechat kostry ležet a nepohrbit je. Nadělala kolem toho tolik, že Burton nakonec dospěl k závěru, že bude lepší jí vyhovět. Koneckonců menší zdržení pro ně nebude znamenat žádný rozdíl.

Vyklepali všechny kosti a hodili je do moře, zatímco Croomesová za ně pronášela dlouhou modlitbu. Kostra nejbližší tunelu musela patřit Blaženině matce, ale nikdo se o tom nezmínil a ona by určitě plakala, kdyby ji to napadlo. Burton a několik dalších z Paheriho příběhu vědělo, že když sem Egyptané přišli, našli kousek kůže z lebky, který ještě úplně nezetlel. Na kůži byly černé kudrnaté vlasy.

Vrátili se a naložili do jednoho z člunů pro třicet lidí své věci a šedesát konzerv s potravinami. Čtyři muži veliký, ale velmi lehký člun zvedli a snesli ho tunelem do dolní jeskyně. Dva muži a dvě ženy vytáhli menší člun, který lanem přivázali k většímu.

Když se Burtona zeptali, k čemu je nutný ten druhý člun, odpověděl: „Jen pro všechny případy.“

Neměl tušení, jaký případ by to mohl být. Nemohlo ale vadit, když udělal další bezpečnostní opatření.

Byl poslední, kdo vycházel z jeskyně. Naposledy se po ní podíval. Byla velmi tichá a s devíti zavěšenými lampami a prázdnými čluny působila až děsivě. Půjde snad někdo za nimi? Nemyslel si to. Toto byla třetí expedice a zatím nejúspěšnější. Všechno bylo po třech. Pak si vzpomněl na Joea Millera, který spadl dvakrát do moře. Nešel by do toho znovu?

Ne, pokud mu nedáme možnost, pomyslel si.

Všichni kromě Ah Qaaqa a Gilgameše nastoupili do velké lodi. Ti ji strčili do vody, vylezli na palubu a začali si sušit nohy. Burton studoval nákres ve člunu, až věděl z paměti, co má dělat. Stoupl si na vyvýšenou palubu za kormidlo a stiskl tlačítko na řídicím panelu. Z povrchu samotného panelu vyšlehlo světlo a v té záři byla dobře rozeznat další tlačítka. Nebyly tu žádné značky, ale nákres znázorňoval umístění a funkci každého z tlačítek.

Současně se na obrazovce rozsvítil jasný oranžový obrys válcovitého tvaru, připomínající věž.

„Jsme připraveni,“ zavolal na ostatní. Odmlčel si, stiskl další tlačítko a dodal: „Jsme na cestě!“

„Na cestě k čaroději ze země Oz, ke Králi Rybáři!“ zavolal Frigate. „Jdeme si pro Svatý grál!“

„Kéž by byl svatý,“ smál se Burton. „Ale pokud je svatý, co my tady vlastně děláme?“

Ať už byl princip pohonu jakýkoli – necítily žádné chvění lodi způsobované vrtulí a nebyla tu ani brázda po trysce –, loď se pohybovala rychle. Rychlost se dala ovládat zvláštním zařízením, pákou cibulovitého tvaru z umělé hmoty, připevněné na pravém kraji kormidla. Stlačením nebo uvolněním páky ovládal Burton rychlost. Otáčel kormidlem, až se obrázek věže přesunul z pravé strany do středu obrazovky. Pak pomalu zesílil tlak na cibulovitou páku. Nakonec loď projela vlnami v ostrém úhlu a sprška vody postříkala všechny za ním, ale nezpomalil.

Občas se ohlížel za sebe. V husté mlze nedokázal rozeznat ani zád lodi, ale cestující se nakupili těsně u okraje řídicí paluby. Ve

svých silných oděvech vypadali jako duše, které Chárón přepravuje do podsvětí.

Byli také tiší jako mrtví.

Paheri odhadoval, že Achnatonově lodi to trvalo tak dvě hodiny, než se dostali k věži. To proto, že se bál rozjet loď plnou rychlostí. Podle operátora u radaru na *Parsevalu* mělo moře třicet mil v průměru. Věž samotná měla průměr deseti mil. Museli tedy od jeskyně urazit jen dvacet mil. Faraónova loď se tedy musela plazit rychlostí deseti mil za hodinu.

Věž na obrazovce rychle rostla.

Obraz náhle vzplál plamenem.

Byli už velmi blízko cíli.

Podle instrukcí se teď mělo zmáčknout další tlačítko. Burton to zdělal a do mlhy vyrazily paprsky dvou mimořádně silných luceren na přídi a ozářily velkou jednolitou nakloněnou plochu.

Burton uvolnil tlak na cibulovité páce. Loď brzy ztratila rychlost a začala odplouvat. Burton znovu zapnul pohon, loď otočil a pomalu zamířil ke stavbě. Stiskl další tlačítko a v jednolitém povrchu zahlédl veliký otvor, široký jako dveře v bankovním trezoru.

Kruhovitým otvorem pronikalo ven světlo.

Burton vypnul motor a otočil kormidlo tak, aby strana lodi přirazila ke spodní části vstupního otvoru. Ruce uchopily práh a loď stabilizovaly.

„Aleluja!“ zaječela Blažena Croomesová. „Mámo, už brzy budu s tebou, budeme sedět po pravici našeho Pána Ježíše!“

Ostatní vyskočili. To ticho, rušené jen lehkým ťuknutím člunu o kov, bylo tak působivé a způsob, jakým se jim nakonec otevřela cesta, byl natolik podmanivý, že jim její jekot připadal jako svatokrádež.

„Ticho!“ zařval Frigate. Ale zasmál se, když si uvědomil, že je nikdo nemůže slyšet.

„Mámo, už jdu!“ volala Croomesová.

„Držte hubu, Croomesová!“ okřikl ji Burton. „Nebo vás přísambůh shodím do vody! Tohle není místo na hysterické výlevy!“

„Já nejsem hysterická! Já se raduji! Jsem naplněná slávou našeho Pána!“

„Tak si ji nechte pro sebe,“ zavrčel Burton.

Croomesová mu sdělila, že půjde do pekla, ale pak ztichla.

„Možná máte pravdu,“ připustil Burton. „Ale chci vám říci, že teď jdeme všichni na stejné místo. Je-li to nebe, budeme s vámi. Je-li to peklo...“

„To neříkejte, člověče! To je neuctivé!“

Burton si povzdechl. V zásadě byla duševně zdravá. Byla však náboženskou fanatičkou a dokázala ignorovat realitu i protimluvy v její víře. V tomhle se hodně podobala jeho ženě Isabel, mimořádně zbožné římské katoličce, která dokázala současně věřit i ve spiritismus. Croomesová byla silná, hodně toho vydržela, nestěžovala si a vždycky jim pomáhala ve snaze dostat se na toto místo, kromě případů, kdy se snažila převést své druhy na víru.

Skrz otvor viděl chodbu se stěnami z šedého kovu, kterou opisoval Paheri. Po jeho družích, kteří se u konce chodby zhroutili, tu nebylo ani stopy. Paheri byl příliš vyděšený, aby dokázal následovat ostatní, a tak zůstal v lodi. Pak Achanaton a jeho lidé upadli na podlahu a dveře se zavřely tak tiše, jak se otevřely. Paheri už nedokázal jeskyni najít a nakonec přepadl i se svou lodí přes první z peřejí a probudil se někde daleko na břehu Řeky. Ale teď už nebylo žádné vzkříšení.

Burton odepnul pouzdro s pistolí.

„Půjdu první,“ oznámil.

Překročil práh. Tvář i ruce mu zahřál závan vzduchu. Světlo nevrhlo žádné stíny, jako by vycházelo ze stěn, podlahy i ze stropu. Na konci chodby byly zavřené dveře. Vstupní dveře se otevíraly pomocí silných zahnutých tyčí z šedého kovu, které mizely v šest stop vysoké krychli z šedého kovu na vnější stěně. Základna krychle byla zřejmě součástí podlahy, nepřidržel ji žádný svar ani rozpěra.

Burton počkal, až Alice, Aphra, Nur a de Marbot vejdou. Řekl jim, aby nešli dál než deset stop od vstupních dveří. Pak zavolal: „Přineste sem menší člun!“

„Proč?“ nechápal Tai-Peng.

„Zaklíníme jím dveře, aby se nemohly zavřít.“

„Ale mohl by se rozdrtit,“ namítla Alice.

„Pochybuji. Je ze stejného materiálu jako grály i samotná věž.“

„Pořád mi připadá hrozně křehký.“

„Grály měly velmi tenké stěny a inženýři v Parolandu se je pokusili roztrhnout výbuchem, rozdrtit je velmi výkonnými stroji a udělat do nich zářezy nejsilnějšími kladivy. Bez účinku.“

Světlo v chodbě ozařovalo tváře mužů v lodi dole. Někteří vypadali překvapeně, někteří nadšeně, další byli zcela bez emocí. Podle jejich reakcí by nedokázal určit, kdo z nich je “X”.

Jen Tai-Peng se ho vyptával, ale to nic neznamenal. Ten chlapík chtěl vždycky vědět, proč a jak.

Za přispění všech člun zvedli a napůl vsunuli do vstupních dveří. Byl právě tak široký, aby ucpal celý kruhovitý otvor a nechal jen tolik místa pro lidi venku, aby se mohli proplazit pod ním, když nejdřív protáhli dovnitř vaky a konzervy.

Jak procházeli jeden po druhém, Burton se stáhl zpátky. V ruce držel pistoli a nařídil Alici, aby vytáhla i svoji. Ostatní byli ohromeni, když spatřili, že na ně míří zbraně. Užasli ještě víc, když jim přikázal, aby dali ruce za hlavu.

„Ty jsi “X“?“ vyzvídal Frigate.

Burton se rozesmál jako hyena.

„Ne, ovšemže ne! Ale teď se chystám „X“ vykourit!“

45

„Takže podezíráš každého kromě Alice, že je “X“,“ konstatoval Nur el- Musafír.

„Ne,“ oponoval Burton, „někteří z vás mohou být agenti a pokud jimi jste, tak to řekněte. Ale viděl jsem Etiky v jejich radě a jen dva z této skupiny mají fyzické vlastnosti odpovídající člověku, který by mohl být “X“.“

Čekal. Bylo jasné, že pokud to agenti jsou, ani jeden nepřízná svou totožnost.

„Tak dobře, vysvětlím to. Je zřejmé, že “X“ byl Barry Thorn a možná i Odysseus. Thorn i samozvaný Řek byli nízké postavy a velmi svalnatí. Oba měli podobné rysy, i když Odysseus měl odstupující uši a mnohem tmavší pleť. Ale tyhle rozdíly se dají upravit vhodným přestrojením.

Dva Etikové, kteří se jim podobali, se jmenovali Loga a Thanabur.

Dva lidé z této skupiny by mohli být kterýmkoli z nich. Nebo i oba. Domnívám se však, že inženýr Poděbrad, který byl zabit na *Rexu*, byl Thanabur. Připouštím, že to mohl být i Loga. V každém případě neuděláme ani krok dál, dokud nevyslechnu – a to důkladně – dva z této skupiny.“

Odmlčel se a pak dodal: „Jsou to Gilgameš, samozvaný král Uruku dávného Sumeru, a Ah Qaaq, samozvaný dávný May.“

„Ale Richarde!“ varovala ho tiše Alice. „Když budeš vyvíjet příliš velký tlak, mohl by se prostě zabít.“

„Slyšeli jste, co řekla?“ zaburácel Burton. „Ne? Řekla, že “X“ se může prostě zabít, aby unikl. Ale já vím, že on to neudělá! Kdyby to udělal, namůže uskutečnit své plány, ať jsou jakékoli! Už nemá k dispozici další vzkříšení!“

A teď... jsem se konečně rozhodl jednat, protože jsme na místě, kde bez něho nemůžeme pokračovat dál. Jen “X“ ví, jak vypnout plyn nebo nadzvukovou frekvenci nebo co to bylo, co ochromilo Egyptany. A chci na své otázky získat odpovědi!“

„Ty jsi v zoufalé situaci, človče!“ zvolal Tom Turpin. „Co když nikdo z nás není “X“? Bruslíš na pěkně tenkém ledě.“

„Jsem přesvědčen, že je jedním z vás,“ nedal se Burton. „Takže teď.. hodlám udělat tohle. Pokud se nikdo nepřizná, omráčím vás, Gilgameši a Ah Qaaqu. Jste moji hlavní podezřelí. A zatímco se budete vzpomínávat, zhypnotizuji vás. Zjistil jsem, že Monat Grrautut, ten Arkturan, a muž, který o sobě tvrdil, že je Peter Jirus Frigate, i Lev Ruach zhypnotizovali mého přítele Kazze. Ale nejsou jediní, kdo tu hru umějí hrát. Jsem mistrem hypnózy a pokud něco skrýváte, tak to z vás dostanu.“

V tichu, které následovalo, se ostatní na sebe navzájem nejistě zadívali.

„Jste zkažený člověk, Burtone!“ štekla Croomesová. „Stojíte u bran nebeských a mluvíte o tom, že nás chcete zabít!“

„Neříkal jsem nic o zabíjení,“ ohradil se Burton, „i když jsem k tomu připraven, bude-li to nutné. Já chci jen rozluštit tohle tajemství. Někteří z vás mohou být agenti. Znovu vás úpěnlivě

prosím, předstupte a přiznejte se. Nemáte co ztratit a mnoho můžete získat. Už je příliš pozdě něco před námi skrývat.“

„Ale ale, milý Burtone,“ prskl de Marbot. „Vy mi křivdíte! Já nejsem žádný z těch proklatých agentů nebo Etiků! Jsem tím, kým říkám, a praštím každého, kdo by mě nazval lhářem!“

„Jestliže je jeden z nich nebo oba bez viny, pak zraníš a urazíš nevinného,“ upozornil ho Nur. „Takové jednání by bylo kruté. Kromě toho si uděláš z přítele nepřítele. Nedokážeš je zhypnotizovat bez použití násilí?“

„Nelíbí se mi to stejně jako vám,“ pokrčil rameny Burton. „Věřte mi, že to myslím upřímně. Ale Etik by byl sám výborný hypnotizér a bezpochyby by měl proti hypnóze silnou odolnost. Musím tyhle dva omráčit, aby o své schopnosti přišli, a překvapit je, až budou ještě napůl v bezvědomí.“

„Je to hrozně kruté, Richarde,“ protestovala tiše Alice.

„Takže teď,“ pokračoval Burton, „laskavě vytáhněte zbraně a odhodte je na podlahu. Udělejte to jeden po druhém a pomalu. Ty, Nure, budeš první.“

Nože a pistole zazvonily o šedivý kov. Když byli všichni odzbrojeni, Burton jim přikázal odstoupit, zatímco Alice posbírala zbraně. Během chvilky jich byla celá hromada u zdi za Burtonem.

„Držte ruce za hlavou.“

Ve většině tváří byl vidět hněv, rozhořčení nebo ublížený údiv. Tváře Ah Qaaqa a Gilgameše byly jako železné masky.

Pojď ke mně, Gilgameši,“ nařídil Burton. „Až budeš pět stop ode mě, zastav se. Pak se otoč.“

Sumer pomalu kráčel k němu a upřeně se na něho díval. Zavrčel: „Když mě udeříš Burtone, uděláš si navždy nepřítele. Kdysi jsem byl králem Uruku a jsem potomkem samotných bohů! Nikdo na mě nevztáhne ruku beztrestně! Zabiju tě!“

„Je mi opravdu líto, že to musím udělat,“ odpověděl Burton. „Ale určitě chápeš, že tu jde o osud celého světa. Kdybychom byli v kůži toho druhého, neobviňoval bych tě za to, co mi chceš udělat. Jistě, měl bych ti to za zlé, ale pochopil bych to!“

„Až zjistíš, že jsem nevinný, udělal bys dobře, kdybys mě zabil! Jestliže ti neuděláš, zabiju já tebe! Říkám pravdu!“

„Uvidíme.“

Pokud Sumer nebyl “X“, měl Burton v plánu dát Gilgamešovi posthypnotický rozkaz, aby mu odpustil, až se dostane z transu. Nařídí mu, aby zapomněl na zranění, ale ostatní mu to bezpochyby připomenou.

„Dej si ruce na šíji,“ přikázal Burton. „Pak se otoč. Neboj se, neublížím ti příliš. Víím přesně, kolik síly budu potřebovat. Budeš v bezvědomí ne více než několik sekund.“

Burton otočil pistoli a zvedl pažbu. Gilgameš zařval: „Ne!“ prudce se otočil, paže mu vylétly zpoza krku, rukou udeřil pistoli a vyrval ji Burtonovi.

Alice měla v tom okamžiku vystřelit. Namísto toho se pokusila Sumera udeřit do zad hlavní vlastní pistolí. Burton byl velmi silný, ale pod herkulovskou silou Gilgameše šel k zemi a pak se ocitl ve vzduchu. Udeřil Gilgameše do tváře, rozbil mu nos a odřel bradu. Sumer ho zvedl nad hlavu a hodil proti zdi. Ochromený Burton se svezl na podlahu.

Ostatní volali a křičeli a Alice ječela. Podařilo se jí ale praštit pažbou otočené pistole Gilgameše do hlavy. Zakymácel se a začal se hroutit.

Mezitím Ah Qaaq přes svou tloušťku hbitě proběhl kolem Alice, vytrhl jí z ruky pistoli a pokračoval směrem ke konci chodby.

Omámený Burton se snažil vyškrábat na nohy a křičel: „Chyťte ho! Chyťte ho! To on je Etik! “X“! “X“!“

Měl pocit, že má místo nohou balóny, ze kterých uniká vzduch. Sesunul se ke stěně.

May – ne, žádný May – udeřil dlaní do stěny nalevo. Dveře na konci chodby okamžitě zajely do spáry.

Burton se snažil zapamatovat si přesné místo, kde “X“ přitiskl dlaň. Úder nepochybně aktivoval stroje za stěnou. A protože otevřel dveře, určitě současně uvolňoval to, co ochromilo Egyptany.

Nur jako drobný a hubený tmavý blesk proběhl kolem hromady a vytáhl pistoli. Pak se zastavil a uvedl těžkou zbraň oběma rukama. Pistole zahřměla. Střela zasáhla okraj dveří, když kolem nich “X“ proběhl. Východem a na protější zed' létaly kusy umělé hmoty. “X“

upadl, i když na okamžik byly vidět jen jeho nohy v kalhotách z černé látky. Pak i ty zmizely.

Nur běžel za ním, ale u dveří se zastavil. Opatrně se vyklonil a okamžitě stáhl hlavu zpět. Kulka, kterou "X" vystřelil, udeřila do stěny těsně vedle dveří. Nur klesl na kolena a znovu se rozhlédl. Další rána, ale Nur byl zřejmě nezraněn.

Tehdy už ostatní sebrali své zbraně a utíkali ke dveřím.

I když bylo zbytečné litovat, Burton přesto litoval, že si pro hypnózu nevybral jako prvního Ah Qaaqa.

Zavolal na Alici, která se skláněla nad Gilgamešem, aby mu pomohla vstát. Se vzlykotem k němu přiběhla a chytla ho za zápěstí. Hlava se mu vyjasňovala a nohy měl už jistější. Během několika minut bude v pořádku.

„Zavolal: „Frigate! Tai-Pengu! Turpine! Dostaňte Gilgameše odsud! Všichni ostatní ven! Ven, než zavře dveře!“

„Je pryč!“ zakřičel Nur.

Tři muži přiběhli, popadli Sumerovo těžké tělo a odnesli je ke vchodu. Burton se opřel o Alici s rukou kolem jejího krku a následovali ostatní. Když se dostal k východu, byl už dost silný a řekl Alici, že už může jít sám.

Turpin umístil svůj grál do dvevního otvoru, aby se dveře nemohly úplně zavřít. Právě v okamžiku, kdy Alice s Burtonem vcházeli do chodby, začaly se dveře zavírat, narazily na grál a zastavily se.

Nur ukázal na krev na podlaze u dveří a na další rudé skvrny opodál.

„Kulka narazila do stěny, ale část úlomků ho zranila.“

Chodba se táhla oběma směry, pokud dohlédli. Byla osvětlená světlem beze stínů a podle odhadu měla čtyřicet stop šířky a padesát stop výšky. Slabě se ohýbala podle zatočeného tvaru vnějšího trupu. Burton přemýšlel, co asi je mezi vnější stěnou chodby a vnější stěnou věže. Část byla pravděpodobně prázdná, ale další prostory mohly obsahovat nějaké stroje nebo sklady. V nepravidelných intervalech byla na úrovni jeho očí na stěně vyvedena basreliéfová písmena nebo symboly, z nichž některé se vzdáleně podobaly runám a jiné hindustánskému písmu.

Burton nechal u stěny kulku, aby si označil vchod, kdyby se dveře nějak uzavřely.

Brzy poté, co skvrny ustaly, došla skupina do haly, v jejímž středu byl kruhový otvor asi jednoho sta stop v průměru. Burton se zastavil u okraje a zadíval se dolů. Podél dlouhé šachty zářila světla z mnoha úrovní, hal a místností. Nevěděl, jak je šachta hluboká, ale odhadoval, že to mohou být celé míle. Když si klekl, uchopil rukama okraj a vzhlédl, uviděl totéž. Podle výšky věže od moře mohla šachta ale stoupat jen jedinou míli.

Gilgameš se mezitím vzpamatovával. Posadil se na podlaze, držel si hlavu a sténal. Po minutě vzhlédl.

„Co se stalo?“

Burton mu to řekl. Sumer zasténal a zeptal se: „A tys mě neudeřil? To ta žena?“

„Ano, omlouvám se, pokud to pomůže. Ale musel jsem vědět.“

„Ona jen bojovala, aby zachránila svého muže. A protože jsi mě neudeřil, není tu žádná urážka. I když jsem dost zraněný.“

„Myslím, že budeš v pořádku,“ ujistil ho Burton.

Nezmínil se o tom, že udeřil Gilgameše do tváře. Za této situace mohl pravdu obětovat. Procházel životem a dělal si nepřátele, protože mu na tom nezáleželo, dokonce z toho měl jisté uspokojení. Ale za posledních dvacet let zjistil, že se v tomto ohledu choval iracionálně. Nur, který byl súfista, ho tomu naučil, i když nepřímou. Burton se tomu naučil, když naslouchal Nurovým rozhovorům s jeho žákem Frigate.

„Myslím,“ uvažoval Burton, „že “X“ použil nějaký výtah. Žádný tu ale nevidím. Ani nějaké ovládání, kterým by se dalo výtah nahoru nebo dolů přivolat.“

„Třeba je tu proto, že tu *není* žádná klec,“ navrhl Frigate.

Burton na něho zíral.

Frigate vytáhl vaku u pasu plastikovou kulku. Hodil ji dvacet stop do prázdna. Zastavila se, jako by vnikla do rosolu na úrovni podlahy.

„No tohle! Nevěřil bych, že to takhle funguje, ale opravdu!“

„A co?“

„V té šachtě je nějaký druh pole. Takže... jak se dostanete tam, kam chcete? Třeba se to pole pohybuje na heslo.“

„Správná úvaha,“ pochválil ho Nur.

„Děkuji, mistře. Jenom... když chce jeden člověk dolů a současně jiný člověk nahoru...? Třeba pole dokáže obojí najednou.“

Pokud šachty – musely tu být další – byly jedinou možností, jak se dostat z jednoho patra do druhého, byli v pasti. Etikovi stačilo nechat je vyhladovět.

Burton se rozzlobil. Celý život se cítil jako v kleci a některé z nich rozbil, i když ty velké ho věznily dál. A teď byl na pokraji řešení té velké záhady – a opět byl v pasti. Tentokrát by z ní nemusel uniknout.

Zastavil se u prázdna a pomalu vysunul jednu nohu směrem dolů, až pocítil odpor. Když zjistil, že ti unese jeho váhu, posunul se do šachty celý. Byl blízko panice; každý, kdo takové zařízení neznal, by se takto cítil. Ale byl tady, stál zřejmě na ničem a pod ním zela propast.

Zastavil se, zvedl kulku a hodil ji Frigatovi.

„A co teď?“ zeptal se Nur.

Burton pohlédl nahoru a pak dolů.

„Já nevím. To není jako jen stát ve vzduchu. Při každém pohybu cítím slabý odpor. Nemám ale žádné potíže s dýcháním.“

Protože mu bylo víc než nepříjemné tam jen tak stát, vrátil se na pevnou zem.

„Není to jako stát na pevném. Cítím slabý tlak.“

Chvilí mlčeli. Burton nakonec řekl: „Tak abychom šli dál.“

46

Došli k další hale, označené basereliéfovými písmeny. I v ní byla výtahová šachta. Burton se zadíval nahoru i dolů i doufal, že najde něco, co jim pomůže. Byla stejně prázdná jako ta druhá.

Když ji opustili, zeptal se Frigate: „Rád bych věděl, jestli je Rybář stále naživu? Kdyby se tak jen objevil...“

„Kdyby jen?“ ušklíbl se Burton. „Nemůžeme žít s *kdyby* jen, i když to po většinu času děláme.“

Frigate vypadal ublíženě.

„Pokud vím, byl Rybář sůfista,“ vložil se do hovoru Nur. „To by vysvětlovalo, proč se dostal přes vchod na vrcholu věže. Z toho, co jsem slyšel, mohu usuzovat, že tu existuje jakási síla, možná podobná elektromagnetickému poli, která brání ve vstupu těm, kdo nedosáhli určité etické úrovně.“

„Musel se lišit ode všech sůfistů, které jsem potkal, včetně tebe,“ poznamenal Burton. „Ti, které jsem znal v Egyptě, byli pobudové.“

„Existují praví sůfisté a falešní sůfisté,“ vysvětloval Nur a posměchu v Burtonově hlasu si nevšímal. „V každém případě jsem přesvědčen, že *wathan* odráží etický nebo duchovní vývoj jednotlivce a podle toho, co ukáže, ochranné pole dané osobě vstup umožní nebo odmítne.“

„Tak jak by se dovnitř dostal “X”? Rozhodně není tak eticky pokročilý jako ostatní.“

„To nemůžeš vědět,“ nesouhlasil Nur. „Jestliže je pravda to, co říká o ostatních Eticích...“

Na okamžik se odmlčel. Pak dodal: „Pokud vstupní pole povolí vstup jen vysoce etickým jedincům, pak si “X” připravil tajnou místnost, aby se tomuto poli vyhnul. Ale musel to udělat, když byla věž postavena, musel to naplánovat už předtím. Takže už tehdy věděl, že by mu nebyl povolen vstup.“

„To ne,“ namítl Burton. „Ostatní by měli být s to rozeznat jeho *wathan*. Pokud ano, museli by vědět, že poklesl, že se změnil. A věděli by, že on je renegát.“

„Třeba ten důvod, proč se jeho *wathan* zdál v pořádku, bylo nějaké zařízení, které dokázalo změnit jeho obvyklý vzhled,“ navrhl Frigate. „Myslím tím... neměl by takový vzhled, jako by měl bez nějaké rušičky. Takhle by mezi svými druhy nejen prošel jako zcela normální, ale oklamal by i pole u vchodu,“

„Je to možné,“ připustil Nur. „Ale nemohli by jeho kolegové o těch rušičkách vědět?“

„Ne, kdyby nikdy žádnou neviděli ani o ní neslyšeli. Mohl ji vynalézt “X”.“

„A tak měl skrýš, aby mohl opustit věž a nikdo se o tom nedozvěděl,“ přikývl Burton.

„Z čehož vyplývá, že ve věži není žádné radarové zařízení,“ hádal Frigate.

„Takže?“ zeptal se Burton. „Kdyby tu nějaká byla, byla by zaznamenala první a druhou expedici, když sestupovaly po římse. Radar by také objevil jeskyni, i když si myslím, že by operátorům na ní nepřipadalo nic zvláštního. Ne, tady nikdo radarem hory ani moře nezkoumal. A proč by taky měl? Etikové nevěřili, že by se kdokoli mohl dostat takhle daleko.“

„My všichni máme *wathany*, pokud je pravda to, co ti řekla Rada Etiků,“ uvažoval Nur. „Viděl jsi ty jejich. Nechápu ale, proč tě nedokázali vystopovat už mnohem dřív. Fotografie tvého *wathanu* musela být určitě v záznamech toho obřího počítače, o kterém se zmiňoval Spruce. Předpokládám, že tam byly záznamy o všech *wathanech*.“

„Třeba to “X” zařídil tak, aby záznam v počítači nebyl skutečným obrazem mého *wathanu*,“ napadlo Burtona. „Třeba právě proto měl agent Agneau u sebe fotografii mé fyzické osoby.“

„Myslím, že Etikové museli mít nahoře sledovací satelity,“ přidal se Frigate. „Ty mohly tvůj *wathan* objevit. Ale nedokázaly jej najít, protože byl upravený.“

„Hmmm,“ zamumlal Nur. „Zajímalo by mě, zda narušení *wathanu* způsobí i narušení psychiky jeho vlastníka.“

„Vzpomínáš si na de Marbotovu zprávu o Clemensově analýze spojení mezi *wathanem* neboli *ka* neboli duší, říkej tomu, jak chceš, a tělem?“ připomněl mu Burton. „Došel k závěru, že *wathan* je skutečnou esencí osobnosti. Jinak je irelevantní. Nemá smysl připojit *wathan* k duplikovanému tělu, protože duplikát není totožný s originálem. Je mu podobný do n-tého stupně, to ano, ale není zcela týž. Jestliže *wathan* nebo duše je samotná osobnost a sídlo vědomí, pak fyzický mozek vlastní vědomí postrádá. Bez *wathanu* by mělo lidské tělo inteligenci, ale ne uvědomění si sebe sama. Nedokázalo by si uvědomit vlastní já. *Wathan* používá fyzického těla, jako když člověk používá koně nebo automobil.“

Třeba to srovnání není přesné. Kombinace *wathan*-tělo je něco jako kentaur. Vzájemné prolnutí. Lidská i koňská část potřebují jedna druhou, aby dokonale fungovaly. Jedna bez druhé je k ničemu,. Je

možné, že samotný *wathan* potřebuje tělo, aby získal vědomí. Jistě, Etikové tvrdili, že když se *wathan* smrtí oddělí od těla, bloudí v nerozvinutém stavu v jakémisi druhu prostoru. A tehdy si *wathan* neuvědomuje nejen sám sebe, ale vůbec nic. Nemí při vědomí.

Jenže podle naší teorie je to tělo, které vytváří *wathan*. Jak, to nevím, nemám ani žádnou hypotézu. Ale bez těla nemůže žádný *wathan* vzniknout. V těle embrya je embryotický *wathan*, v těle kojence kojenecký *wathan*. Spolu s tělem dozrává i *wathan*, dospívá.

Existují však dvě stádia dospělosti. Nazvěme to pozdější období *wathanství*. Pokud *wathan* nedosáhne určité etické nebo duchovní úrovně, je po smrti těla odsouzen k věčnému bloudění, bez sebeuvědomění.

Pokud nedojde k tomu, tak jako tady, že někdo vyrobí duplikované tělo a díky jakési afinitě se *wathan* znovu spojí s duplikovaným tělem. Duplikované tělo by bylo inteligentní, ale postrádalo by uvědomění si vlastního já. *Wathan*, který by se s ním spojil, by měl uvědomění si sebe sama. Ale doopravdy by je mělo až po spojení s tělem.

Bez *wathanů* by se byli lidé vyvinuli z opic, měli by svůj jazyk, měli by vědu a techniku, ale žádné náboženství, přitom by si neuvědomovali sebe sama o nic víc než mravenec.“

„Jaký by mohl být takový jazyk?“ podivil se Frigate. „Myslím tím, zkus si představit jazyk, v němž by neexistovalo zájmeno *já*. A pravděpodobně ani *ty* nebo *tvůj*. Abych řekl pravdu, nemyslím, že by vůbec dokázali nějaký jazyk vytvořit. Aspoň ne takový, jaký známe. Byla by to prostě vysoce inteligentní zvířata. Živé stroje, které by nebyly tak závislé na instinktu jako zvířata.“

„O tom si můžeme promluvit někdy jindy.“

„Jo, ale co šimpanzi?“

„Museli mít nějaký primitivní *wathan*, který měl nejzákladnější povědomí o jejich já. Nikdy se ale nedokázalo, že opice mají jazyk nebo uvědomění si sebe sama.“

Samotný *wathan* nedokáže vyvinout sebeuvědomění, pokud k tomu nemá tělo. Když má tělo zakrnělý mozek, je zakrnělý i *wathan*. Může tedy dosáhnout pouze určité nízké etické úrovně.“

„To ne!“ protestoval Frigate. „Pleteš si inteligenci s morálkou. Ty i já jsme znali příliš mnoho lidí s vysokou inteligencí a nízkým etickým vývojem i naopak, abychom mohli věřit, že vysoké IQ nutně provází i vysoký morální kvocient.“

„Jooo, ale zapomínáš na vůli.“

Došli k další hale. Burton si prohlédl šachtu. „Nic tu není.“

Šli dál, zatímco Burton pokračoval v roli Sokrata.

„Ano, vůle. Musíme předpokládat, že není úplně svobodná. Ovlivňují ji jisté události mimo tělo, vnější prostředí, i vnitřní události a prostředí. Fyzická nebo duševní zranění, nemoci, chemické změny a tak dále, to vše může změnit vůli člověka. Maniak mohl být kdysi *dobrý člověk*, než ho nemoc nebo zranění změnila v mučitele a zabijáka. Psychologické nebo chemické faktory mohou utvořit člověka s několika osobnostmi, psychickou trosku nebo monstrum.

Domnívám se, že *wathan* je tak úzce spjat se svým tělem, že odráží i jeho duševní změny. A *wathan* spojená s idiotem nebo imbecilem je rovněž idiotický nebi imbecilní.

Proto Etikové vzkřísili idioty a imbecily někde jinde – jsou-li naše úvahy správné – , aby mohli získat zvláštní péči. Za pomoci lékařské vědy Etiků je retardovaným lidem umožněno získat plně vyvinuté mozky. A tudíž budou mít i vysoce vyvinuté *wathany* s plným potenciálem volby mezi dobrem a zlem.“

„A k tomu,“ dodal Nur, „i příležitost stát se *superwathany* a tak se spojit s Bohem. Pozorně jsem tě poslouchal, Burtone. Nesouhlasím s mnohým z toho, co jsi řekl. Jedním ze závěrů by bylo, že Bůh se o své duše nestará, když by jim dovolil někde se jen tak vznášet jako věci bez vlastního vědomí. On se ale o ně všechny postaral.“

„Třeba se Bůh *opravdu* o ně nestará, pokud nějaký existuje,“ ušklíbl se Burton. „K tomu zatím nemáme žádný důkaz.“

Rozhodně trvám na tom, že lidská bytost bez *wathanu* nemá svobodnou vůli. To znamená schopnost volit mezi dvěma nebo více morálními alternativami. Překonat požadavky těla, prostředí a osobních sklonů.. Pozvednout své já takříkajíc nad svá vlastní omezení. Pouze *wathan* má svobodnou vůli a vlastní uvědomění.

Připouštím ale, že to musí vyjádřit prostřednictvím těla. A připouštím také, že *wathan* reaguje v součinnosti s tělem a je jím ovlivněn.

Wathan musí opravdu získat povahové vlastnosti, alespoň většinu z nich od těla.“

„Tak dobře,“ řekl Frigate. „Nejsme zpátky tam, kde jsme začali? Stále nedovedeme jasně odlišit *wathan* od těla. Jestliže *wathan* poskytuje pojem *já* a svobodné vůle, stále je závislý na těle při tvorbě jeho povahových vlastností a všeho ostatního v genetickém a nervovém systému. To jsou vlastně obrazy, které vstřebává. Naše fotokopie. V tomto smyslu je tedy *wathan* pouze kopií, nikoli originálem.

Takže když tělo zemře, zůstane mrtvé. *Wathan* odpluje, ať už to znamená cokoli. Má v sobě zduplikované city a myšlenky a všechno, co tvoří osobnost. Má i svobodnou vůli a uvědomuje si sebe sama, pokud se spojí s duplikovaným tělem. Ale není to ta samá osoba.“

„Právě jsi prokázal,“ zaryla si Aphra Behnová, „že duše neexistuje, ne v tom smyslu, jakým je obvykle chápána. Anebo, pokud přece jen existuje, je nadbytečná, nemá nic společného s nesmrtelností jednotlivce.“

Tai-Peng promluvil poprvé od okamžiku, co Burton nastolil toto téma.

„Já bych řekl, že záleží především na *wathanu*. Je to ta jediná nesmrtelná část, jediná věc, kterou mohou Etikové uchovat. Musí to být totéž co *ka* u Církve druhé šance.

„Pak je ten *wathan* skoro na hovno!“ zařval Frigate. „Je to jen část mne, bytosti, která zemřela na Zemi! Nemohu být doopravdy vzkříšen, pokud nebude vzkříšeno mé původní tělo!“

„Je to ta část, kterou chce Bůh a kterou On vstřebá,“ oponoval Nur.

„Kdo chce být vstřebán? Já chci být já, chci zůstat celý!“

„Poznáš extázi, až budeš částí Božího těla.“

„No a co? Už to nebudu já!“

„Ale na Zemi jsi ty jako dospělý nebyl tou samou osobou jako v patnácti,“ namítl Nur. „Po každíčkou sekundu tvého života celá tvá bytost procházela a prochází procesem trvalé změny. Atomy, z nichž se skládalo tvé tělo při narození, nebyly tytéž, jako když ti bylo osm.

Nahradily je jiné atomy. A byly zase jiné, když ti bylo padesát, než když ti bylo čtyřicet.

Tvé tělo se změnilo a s ním i tvé vědomí, tvá zásobárna vzpomínek, přesvědčení, názorů, reakcí. Nikdy jsi nebyl týž.

A až – nebo pokud – se ty jako bytost vrátíš ke svému Stvořiteli, pak se změniš. To bude poslední změna. Budeš navždy dlít v Neměnném. Neměnném, protože On nepotřebuje změny. On je dokonalý.“

„Blbost!“ zasyčel Frigate s rudou tváří a sevřenými pěsti. „Existuje základní podstata mne samotného, ta neměnná věc, která chce žít navždy, třeba nedokonalá! I když toužím po dokonalosti! I kdyby byla nedosažitelná! Ale snaha je jedna věc, to, co činí život snesitelným, i když je někdy život sám téměř nesnesitelný! Já chci zůstat sebou samotným, vydržet tak navždy! Ať se změním jakkoli, vždy je ve mně něco, jakási neměnná identita, duše, cokoli, co se brání smrti, nenávidí ji, prohlašuje ji za nepřírozenou! Smrt je urážka i zranění a svým způsobem je nemyslitelná!

Kdyby měl Stvořitel s námi nějaké plány, proč nám neřekne, jaké jsou? Jsme snad tak hloupí, že bychom jim nedokázali porozumět? Měl by s námi mluvit přímo! Knihy, které napsali proroci, vizionáři i revizionisté a podle nichž mají posláním od samotného Boha, jenž jim přímo diktuje své vzkazy, ta takzvaná zjevení jsou falešná! Nedávají žádný smysl! Kromě toho si i vzájemně protirečí! Může snad Bůh vydávat prohlášení, která by si protirečila?“

„Protirečí si jen zdánlivě,“ nevzdával se Nur. „Až dosáhneš vyšší úrovně myšlení, pochopíš, že ty rozpory nejsou tím, čím se zdají být.“

„Teze, antiteze a syntézy! Ano, lidské logice to vyhovuje. Ale stále tvrdím, že jsme neměli být ponecháni v nevědomosti. Bůh nám měl svůj plán ukázat. Pak bychom mohli volit, souhlasit s plánem nebo jej odmítnout.“

„Stále jsi ještě na nižším stupni vývoje a zřejmě jsi na něm uvázl,“ vysvětloval Nur. „Vzpomeň si na šimpanzy. Dostanou se na určitou úroveň, ale nemohou pokračovat dál. Volili nesprávně a...“

„Já nejsem opice! Já jsem člověk, lidská bytost!“

„Mohl bys být víc než to,“ řekl Nur.

Došli do další haly. V téhle však nebyla šachta, ale veliký obloukovitý vchod. Za ním byla místnost, jejíž velikost je ohromila. Byla alespoň půl míle dlouhá i široká. V ní stály tisíce stolů, na každém z nich bylo umístěno zařízení s nejasným účelem.

Na podlaze ležely stovky koster, vrchní částí dalších set ležely na stolech. Na sedadlech křesel bylo vidět stehenní a pánevní kosti, pod nimi byly holenní kosti. Smrt tu udeřila okamžitě a masově.

Nikde nebyl jediný kus oděvu. Lidé, s nimiž se zde prováděly experimenty, byli nazí.

„Rada dvanácti, která mě vyslýchala, byla oblečená,“ objasňoval Burton. „Třeba se oblékli, aby neurazili můj cit pro slušnost. Pokud tomu tak byli, tak mě dobře neznali. Nebo třeba museli být oblečení, když zasedali.“

Některá ze zařízení na stolech stále ještě běžela. Nejbližší k Burtonovi byla průhledná koule velikosti jeho hlavy. Neměla žádný viditelný otvor, ale přesto stoupaly z jejího vrcholku velké bubliny nejrůznějších barev, vystupovaly ke stropu a pak praskaly. Poblíž koule byla průhledná krychle, v níž se objevovaly postavy v okamžiku, kdy vystupovaly bubliny.

Šli dál a tiše hovořili o těch podivných zařízeních. Když ušli asi čtvrt míle, zvolal Frigate: „Podívejte se na tohle!“

Ukázal na křeslo na kolečkách v široké uličce mezi stoly. Na sedadle ležela hromada kostí včetně lebky, holenní a nártní kosti byly u nohou.

47

Křeslo bylo přečpané a pokryté jemnou látkou, s proměnlivou bledě červenou a bledě zelenou klikatou čarou. Burton shrnul kosti ze sedadla s nedbalostí, který mu vynesla protest ze strany Croomesové. Sedl si a nahlas poznamenal, že se to křeslo přizpůsobilo jeho tělu. Ke konci každého masivního opěradla na paže byl velký kovový kruh. Opatrně stiskl černý střed bílého disku napravo. Nestalo se nic.

Když ale stiskl střed levého, vyjela dlouhá tenká kovová tyč.

„Aha!“

Pomalu za tyč zatáhl.

„Zpod křesla vychází světlo,“ upozornil je Nur.

Křeslo se neslyšně o několik palců zvedlo ze země.

„Stiskni přední okraj disku napravo,“ radil Frigate. „Třeba to ovládá rychlost.“

Burton se zamračil, protože neměl rád, když mu někdo říká, co má dělat. Stiskl ale konečkem prstu kovový okraj, jak mu Frigate poradil. Křeslo se velmi pomalu pohybovalo směrem ke stropu.

Nevšímal si výkřiků a několika dalších návrhů a posunul páku doprostřed. Křeslo se vyrovnalo do horizontálního letu a pokračovala dál. Zvýšil rychlost, pak posunul tyč u levé ruky doprava. Křeslo se otočilo spolu s tyčí ve stále stejném úhlu – nenaklánělo se jako letadlo – a zamířilo ke vzdálenější zdi. Když Burton dopravil křeslo ke stropu a pak zpět k podlaze, několikrát je otočil a zvýšil rychlost asi na deset mil za hodinu a nakonec s ním přistál.

Usmíval se a černé oči mu zářily nadšením.

„Konečně máme vozidlo, které nás vynese tou šachtou!“ vykřikl.

Frigata a některé další ta přehlídka ale neuspokojila.

„Musí to létat i vyšší rychlostí,“ uvažoval Američan. „Co by se stalo, kdybys musel náhle zastavit? Vyhodilo by tě to z křesla?“

„Existuje způsob, jak to zjistit,“ opáčil Burton. Nechal křeslo vystoupit o několik palců, pak je zrychlil směrem ke stěně půl míle daleko. Když byl dvacet yardů daleko od stěny, uvolnil tlak na disk u pravé ruky. Křeslo okamžitě zpomalilo, ale ne tak rychle, aby cestujícímu hrozilo vymrštění. A když bylo pět stop od stěny, zastavilo se.

Když se Burton vrátil, řekl ostatním: „Musí v něm být zabudovány senzory. Snažil jsem se s ním narazit do stěny, ale to nejde.“

„Výborně,“ ušklíbl se Frigate. „Můžeme zkusit let šachtou. Ale co když nás teď Etik pozoruje? Co když může na dálku odpojit proud? Zřítili bychom se dolů, nebo alespoň bychom uvízli mezi patry.“

„Poletíme jeden po druhém. Každý vystoupí hned na dalším patře, než půjde další. Bude moci zachytit jen jednoho z nás a ostatní budou varováni.“

I když se Burtonovi zdálo, že Frigate je příliš opatrný, musel si připustit, že jeho obavy nejsou neoprávněné.

„A kromě toho,“ dodal Frigate, „musely být obě křesla v pohybu, když cestující zahynuli. Co přimělo ta křesla zastavit?“

„Zřejmě senzory v křeslech,“ hádal Burton.

„Výborně. Takže si každý vezmeme křeslo a naučíme se, jak se s ním zachází. A co pak? Poletíme nahoru nebo dolů?“

„Poletíme nejprve do horního patra. Mám pocit, že tam musí být ústředí, nervové centrum všech místních operací.“

„Tak bychom měli jít namísto toho dolů,“ zašklebil se Frigate. „Tvé předpovědi byly vždycky jako u Moseilimy. Pokaždé se splnil pravý opak.“

Ten člověk se mu vždy uměl dostat na kobytku. Věděl toho až příliš o Burtonově pozemském životě, znal všechny jeho chyby i nezdary.

„Ne,“ bránil se Burton, „to není pravda. Varoval jsem britskou vládu dva roky před povstáním Sipáhiů, že k tomu může dojít. Ignorovali mě. Byl jsem tehdy Kasandra, ne Moseilima.“

„*Touché!*“ ustoupil Frigate.

O několik minut později vyzvedl Gilgameš své křeslo vedle Burtonova. Vypadal neklidně a nejistě.

„Stále mě bolí hlava. Občas vidím věci dvojmo.“

„Zvládneš to? Nebo tu chceš zůstat a odpočinout si?“

Sumer zavrtěl mohutnou býčí hlavou.

„Ne, nedokázal bych vás najít. Jen jsem chtěl, aby věděl, že mi není dobře.“

Alice ho musela udeřit prudčeji, než měla v úmyslu.

Tom Turpin na Burtona zavolal: „Hej, zjistil jsem, jak si tady berou jídlo. Podívej!“

Pohrával si s velkou kovovou krabicí s mnoha stupnicemi a tlačítky. Byla umístěna na stole a černým kabelem spojena se zásuvkou na podlaze.

Turpin otevřel skleněné dveře na přední straně. Uvnitř byly talíře, šálky a příbory, talíře byly plné jídla v šálcích byla tekutina.

„Tohle je jejich ekvivalent grálu,“ prohlásil Tom a jeho bledá žlutá tvář se usmívala. „Nevím, co dělá další ovládání kromě tohoto,“

ale zmáčkl jsem všechna tlačítka a během několika sekund se mi před očima udělalo jídlo.“

Otevřel dveře a vytáhl obsah.

„Mňam! Cítíte tu vůni hovězího? A ten chleba!“

Burton si řekl, že bude nejlepší se teď najíst. Taková zařízení jako tohle budou pravděpodobně i jinde, ale nemohl si být jistý. Kromě toho už byli vyhládlí.

Turpin zkusil další kombinaci tlačítek a stupnic. Tentokrát se objevila směr francouzské, italské a arabské kuchyně. Všechna jídla byla skvělá, i když některá byla nedovařená a filé z velbloudího hrbu bylo pro většinu z nich příliš kořeněné. Zkusili další kombinace s některými překvapivými výsledky, zdaleka ne všechny z nich byly dobré. Turpin experimentováním objevil stupnici regulující stupeň varu a tak si mohli jídlo uvařit pořádně, středně nebo málo. Všichni kromě Gilgameše hltavě jedli, vypili něco tekutiny a zapálili si cigarety a doutníky, které jim krabice rovněž poskytla. Voda jim nechyběla, všude kolem byly vodovodní kohoutky.

Potom začali hledat záchod. Ty byly v některých velkých komorách, o kterých se zprvu domnívali, že se v nich nacházejí stroje. Záchody nebyly splachovací; byly tu díry, v nichž moč i výkaly mizely, když stiskli tlačítko.

Gilgameš si dal trochu chleba, ale vyzvrátil jej.

„Nemůžu jít s vámi,“ vydechl. Otřel si bradu a vyplivl vodu z úst do umyvadla. „Je mi příliš špatně.“

Burton přemýšlel, zda je mu opravdu tak zle, jak tvrdí. Mohl to být agent a čekat na svou příležitost, aby se odplížil.

„Ne, půjdeš s námi,“ rozhodl. „Nemuseli bychom najít cestu zpátky k tobě. Budeš se v křesle cítit pohodlně.“

Dovedl ostatní k šachtě. Když posunul křeslo nad prázdnotu, vysunul nohu, aby sáhl pod ni. Nepocítil prsty slabé pružení jako v té druhé šachtě. Třeba přítomnost křesel automaticky pole rušila.

Stáhl tyč zpět a dotkl se disku. Křeslo pomalu stoupalo vzhůru a když Burton uvolnil tlak na disku, zvýšilo rychlost. V každém patře viděl další chodby a nějaké místnosti. Ty byly plné podivných přístrojů, ale nebyly tu žádné kostry, dokud se nedostal do desátého patra. Místnost, do které nahlédl, byla malá ve srovnání s tou

předchozí. Bylo v ní dvanáct velikých stolů, na každém z nich leželo dvanáct talířů, dvanáct šálků a nějaké lebky a kosti. Další kosti ležely na židlích nebo u jejich nohou.

V rohu na stole byla velká krabice pro přípravu jídel.

Burton pokračoval nahoru, tu a tam se zastavoval, až se dostal k vrcholu šachty. Cesta mu zabrala patnáct minut. Na jedné straně byla další hala s vycházejícími chodbami. Nalevo bylo vidět malou chodbu, rychle přecházející v mnohem větší o ploše alespoň jednoho sta čtverečních stop. Když zajel s křeslem do širší chodby, naklonil se přes okraj šachty a třikrát zablikal svítilnou. Odpověděly mu krátké, ale ostré záblesky. Nur, který byl další, nebude nikde zastavovat a během dvanáct minut se dostane k Burtonovi.

Burton nikdy nebyl trpělivý kromě případů, kdy to bylo naprosto nutné, a ani tehdy často ne. Vrátil se do křesla a pokračoval halou. Provede šestiminutovou okružní jízdu a pak se vrátí k šachtě.

Projel kolem mnoha otevřených dveří. Všechny byly obrovské a vedly do menších nebo větších místností, některých s přístroji, v další byly zjevně určeny pro ubytování. V mnohých z nich byla řada koster; někde jich bylo méně, někde nebyly žádné. Těsně předtím, než se měl vrátit, spatřil po pravici vchod se zavřenými dveřmi. Zastavil křeslo, vystoupil, vytáhl pistoli a opatrně se blížil ke dveřím. Nad nimi bylo vyvedeno třináct symbolů, dvanáct spirál uspořádaných do kruhu se slunečním diskem uprostřed. Na dveřích nebyla žádná klika. Na jejím místě byla na dveřích připevněna kovová nápodoba lidské ruky. Prsty byly napůl sevřené, jako by chtěly uchopit jinou ruku.

Burton jí otočil a rozevřel dveře.

Místnost byla obrovská bledě zelená poloprůhledná koule, obklopená a prostoupená dalšími zelenými bublinami. Na stěně centrální koule bylo na jedné straně vidět ovál tmavší zeleni, jakýsi pohyblivý obrázek. Ze stromů v pozadí stoupala vůně pinií a dřínu, v popředí honila duchovitá liška duchovitého zajíce. Na dně největší koule – nebo bubliny – bylo dvanáct židlí sestavených do kruhu. Na deseti z nich ležely části koster. Na dvou nebylo vůbec nic, ani prach.

Burton se musel zhluboka nadechnout. Tahle místnost přivolala děsivé vzpomínky. Tady se musel probudit, když předtím spáchal 777krát sebevraždu, aby unikl Etikům. Tady seděl tváří v tvář Radě.

A z těch bytostí, které mu připadaly prakticky božské, teď zbyly jen kosti.

Vsunul jednu nohu přes práh, a jen s lehkým odporem ji prostrčil bublinou. Následovalo tělo se stejně slabým pnutím. Pak prošla druhá noha a už stál na pružném – ničem, nebo to alespoň vypadalo jako nic.

Zasunul pistoli zpět do pouzdra a prošel dvěma bublinami. Jejich povrch se za ním zavíral, ale vzduch proudil za ním, až se dostal do 'sálu Rady'. Když došel k nehmotným židlím, zjistil, že se zmýlil. Na jednom zdánlivě prázdném sedadle ležela tenounká kruhová konvexní čočka. Zvedl ji a poznal 'oko' s mnoha ploškami, patřící muži, který byl zřejmě předsedou Rady, Thanaburovi.

Nebyl to klenot ani umělé zařízení, které mělo nahradit pravé oko, jak se původně domníval. Byla to čočka, která se dala vsunout přes oko. Na omak byla mastná. Třeba ji namastili, aby nedráždila oční bulvu.

S jistými potížemi a odporem si umístil čočku pod víčko.

Levým okem viděl místnost matně a zkresleně.

Pak zavřel pravé oko.

„Aaaaaach!“

Rychle pravé oko otevřel.

V tom krátkém okamžiku se vznášel ve vesmíru v temnotě, v níž zářily daleké hvězdy a rozsáhlé plynné clony. Měl pocit neuvěřitelného chladu, ale nevnímal jej přímo. Uvědomoval si ale, že není sám. Aniž by je viděl, věděl, že ho následují nesčetné duše, triliony za triliony, možná i mnohem víc. A pak se hnal ke slunci, to se zvětšovalo a najednou spatřil, že to hořící těleso není slunce, ale mohutný shluk dalších duší, všechny plály, ale nehořely jako v pekle, nýbrž extází, jakou nikdy nezažil a kterou se mystikové snažili popsat, třebaže byla nepopsatelná.

I když byl otřesen a vyděšen, extáze na něho mocně zapůsobila. Kromě toho si nemohl dovolit, aby ho strach přemohl, jeho, který se holedbal, že se nikdy ničeho nebál.

Zavřel pravé oko a znovu byl ve vesmíru na stejném 'místě'. Opět se hnal prostorem, mnohem rychleji než světlo, ke slunci. Opět kolem sebe pocítil nesčetné substance. Hvězda se nafukovala a zvětšovala, byla stále širší a on spatřil plameny sestávající z trilionů vedle trilionů vedle trilionů dusí.

Pak zaslechl bezhlasý výkřik nesnesitelné extáze a uvítání a už se hnal hlavou vpřed do slunce, do víru, nebyl ničím a přesto vším. Pak už to nebyl on. Byl čímsi, co nemělo části a nebylo částí, ale celkem, byl extází samotnou a ostatní nebyli ostatními.

Vyrazil silný výkřik a otevřel oči. Ve dveřích stáli Alice a Nur i Frigate a dívali se na něho. S chvěním k nim skrz bubliny došel. Nebyl ale tak rozčilený, aby si nevšiml, že Sumer s nimi není a že Alice pláče.

Jejich otázky ignoroval. „Kde je Gilgameš?“

„Zemřel cestou nahoru,“ vzlykla Alice.

„Nechali jsme ho sedět v křesle v jedné místnosti,“ dodal Nur. „Musel to být otřes mozku.“

„Já jsem ho zabila!“ plakala Alice.

„To je mi líto,“ odpověděl Burton, „ale nedalo se nic dělat. Jestliže byl nevinný, neměl se bránit. Třeba to byl opravdu agent.“

Objal Alici jednou paží a utěšoval ji: „Udělala's, co jsi udělat musela. Kdybys to neudělala, mohl by mne zabít.“

„Ano. Já vím. Už jsem zabíjela předtím, ale to byli cizí lidé, kteří nás napadli. Gilgameše jsem měla ráda a teď...“

Burton si řekl, že bude nejlepší nechat ji vyplakat se ze své viny i žalu. Pustil ji a obrátil se k ostatním. Nur se ho zeptal, co v té místnosti dělal. Pověděl jim o čocce.

„Musel jsi tam stát alespoň hodinu,“ prohlásil Frigate.

„Ano, já vím, ale v tom stavu mu to připadalo jako pouhá minuta.“

„A co dodatečné účinky?“ vyptával se Nur.

Burton zaváhal a odpověděl: „Kromě toho, že to mnou otřásl, cítím.... cítím.... neuvěřitelnou blízkost k vám všem!! Ach, některé z vás jsem měl rád, ale... teď... miluji vás všechny!“

„To musel být šok,“ zamumlal Frigate. Burton ho ignoroval.

Maur zvedl předmět s mnoha ploškami a pohlédl skrze ně s pravým okem zavřeným.

„Nic nevidím. Musí se to dát těsně k oku.“

„Řekl bych, že čočka bylo něco, co nosil jen předseda Rady dvanácti, Thanabur. Předpokládám, že to byl jakýsi rituální znak nebo emblém vůdcovství, cosi tradičního. Mohu se mýlit. Třeba se všichni na zasedáních Rady po týdnu střídali. Je možné, že ta čočka poskytovala všem stejné pocity, jaké jsem zažil já, blízkost a lásku ke každému v místnosti.“

„V tom případě musel být „X“ schopen ten pocit překonat,“ poznamenal Tai-Peng.

„Co nechápu,“ pokračoval Burton, „je, proč jsem se při pohledu skrz čočku dostal do transu, ale na Thanabura to zřejmě nemělo žádný vliv.“

„Třeba na to byli členové Rady zvyklí,“ hádal Nur. „Když si ji tolikrát nasadili, mělo to na ně už jen mírný účinek.“

Nur si umístil čočku pod víčka a zavřel pravé oko. Na jeho tváři se okamžitě objevil výraz extáze, i když jeho tělo zůstalo nehybné. Když uplynuly dvě minuty, Burton zatřásl Maurem za rameno. Nur se dostal z transu a začal vzlykat. Když se ale vzpamatoval a vytáhl čočku, řekl jim: „Vyvolává to stav podobný tomu, který se snažili popsát svatí.“

Podal čočku Burtonovi.

„Ale je to falešný stav, vyvolaný umělou věcí. Není to ten pravý stav. Toho lze dosáhnout jen duchovním vývojem.“

I někteří další to chtěli zkusit. Burton je zarazil. „Později. Už jsme možná vypotřebovali čas, který opravdu nutně potřebujeme. Musíme najít „X“ dřív, než on najde nás.“

48

Dorazili k obrovským zavřeným dveřím,, nad nimi byly další nepřeložitelné znaky. Burton zastavil vlak složený z křesel a vystoupil ze svého. Tlačítko na zdi byl zřejmě jediný způsob, jak dveře otevřít. Stiskl je a obě části se od sebe odsunuly a zajely do

zdi. Nahlédl do rozlehlé haly, končící dalšími dvojími velikými dveřmi. U nich Burton stiskl tlačítko.

Hleděli do místnosti kopulovitého tvaru alespoň o průměru půl míle. Na podlaze byla půda, na které rostl krátký zelený trávník a o něco dále stromy. Místy probíhaly krajinou říčky, pramenící v peřejích čtyřicet nebo padesát stop vysokých. Trávník byl posetý rozkvetlými keři, byla tu řada kamenů s plochým povrchem sloužících jako stoly, pokud měly nějaký smysl talíře, šálky i příbory, které na nich ležely.

Strop měl barvu modři, pochybovaly se po něm chomáčky mraků, v zenitu bylo vidět napodobeninu slunce.

Vešli dovnitř a rozhlédli se. Ležely tu rozházené lidské kostry, nejbližší z nich omotaná kolem kamene. Byly tu i kosti ptáků, jelenů a dalších zvířat připomínajících kočky, psy a mývaly.

„Museli chodit sem, aby se vrátili k přírodě,“ zamumlal Frigate. „Alespoň k její velmi rozumně udělané napodobenině.“

Dohadovali se, že “X” vyslal rádiem kód, který aktivoval malou černou kuličku v mozcích obyvatel věže a způsobil, že se do jejich těla uvolnil jed. Ale proč zahynula i zvířata?

Vyhladověla.

Opustili místnost. Než urazili mílu, narazili na další zajímavost, nejpodivuhodnější a nejnepochopitelnější. Za průhlednou vnější stranou po jejich levici bylo vidět obří šachtu. Zezdola zářilo jasné mihotavé světlo. Vystoupili z křesel, aby se zadívali dolů. A vykřikli údivem.

Pět set stop pod nimi byla ohnivá pec plná barevných předmětů. Každý by jako by byl obalený, ale přitom se navzájem prolínaly nebo splývaly.

Burton si zastínil oči rukou a zíral. Po chvíli tu a tam rozeznával tvary těch věcí, které vířily stále dokola, létaly nahoru, dolů a do stran.

Odvrátil se, oči ho pálily.

„Jsou to *wathany*. Stejně jako ty, které jsem viděl nad hlavami dvanácti členů Rady. Stěna musí být z nějakého materiálu, který je umožňuje vidět.“

Nur mu podal sluneční brýle.

„Vezmi si je. Našel jsem je v krabíčce na polici poblíž.“

Burton a ostatní si nasadili brýle a zírali do obrovské studně. Ted ty věci rozeznával jasněji, neustále se rozpínající i smršťující tvary měňavé barvy, šestihranná chapadla se vymršťovala, kývala se, mávala a zatahovala se zpět do trupu.

Burton se naklonil se zády opřenými o stěnu a pohlédl nahoru. Jas mu ukázal strop z šedivého kovu asi stovku stop nad ním. Otočil se a snažil se dohlédnout na druhou stranu studně. Nepodařilo se mu to. Pohlédl dolů. Hluboko dole byla pevná šedivá plocha. Nebo si to snad představoval, byla to iluze vytvářená proměnlivým shlukem, která vyvolává dojem, že i ta pevná plocha pulzuje?

Odstoupil, sundal si brýle a promnul si bolavé oči.

„Nevím, co tohle znamená, ale už tu nemůžeme zůstat.“

Prošli řadou dalších hal s výtahy a bez horních průchodů. Když ale urazili čtvrt míle, uviděli šachtu, která stoupala ještě výš.

„Tohle nás může vyvézt na chodbu, kde je vchod.“

Znovu čekali, až se každý dostane nahoru, než začal stoupat další.

Z haly vycházela další chodba. Podél ní bylo třináct dveří, každé vedly do velikého apartmá s luxusně zařízenými pokoji. V jednom byl stůl z hladce vyleštěného červeného tvrdého dřeva, na něm ležela průhledná koule. V ní se vznášely tři útvary o velikosti panenky.

„Vypadá to jako Monat a dva další jeho druhu,“ poznamenal Burton.

„Něco jako třírozměrné fotografie,“ dodal Frigate.

„Já nevím,“ hlesla Alice, „ale jako by tady byla rodinná podoba. Jistě, asi by připadali všichni stejní každému, kdo není z jejich rasy. Ale přece jen...“

Croomesová už dlouho neřekla jediné slovo. Její zachmuřená tvář však naznačovala, že se ze všech sil snaží přijmout realitu tohoto místa. Nic z toho, co viděla, nebylo takové, jak si představovala; žádný vítající chór andělů, žádný slávou zářící Bůh na trůně s její matkou stojící po Jeho pravici, aby ji přivítal.

Ted' se vložila do hovoru: „Tohle by mohli být jeho rodiče.“

V místnosti bylo mnoho věcí k prozkoumání, ale Burton je už hnál dál.

Urazili asi dvě stě stop, když se dostali do haly, první, kterou viděli po pravé straně. Burton vystoupil z křesla a prohlédl si šachtu.. Dno měla ve stejné výšce jako podlaha; vršek nebyl výš než padesát stop.

Poletovaly jí chuchvalce mlhy, zřejmě se tam dostaly z vnějšku a skrze větrání v protější zdi.

Stáhl hlavu.

„Tohle by mohlo vést do kopule venku, do té, kam se dostal jen Rybář.“

Japonec byl inteligentní a odvážný. Pravděpodobně udělal totéž co Burton, vyzkoušel neviditelné pole v šachtě, zjistil, že ho unese, a klesal dolů. Ale jak mohl pole aktivovat, když neznal heslo nebo co je vlastně ovládalo?

Table šachta se ale od ostatních lišila. Byla velmi krátká a nahoře se dalo jít jen jedním směrem. Když se někdo dostal dovnitř shora, mohly senzory detekovat aktivaci pole a zjistit, že to je jen jeden člověk a že nestojí v poli, pokud právě nechce dolů. Pro cestu nahoru by bylo zapotřebí nějaké heslo. Anebo nebylo, spodní část fungovala stejně jako nahoře, jenom v opačném směru.

Kde ale byl Rybář?

Burton, aby si teorii ověřil, vstoupil do šachty. Po třech sekundách začal pomalu stoupat. Na vrcholu šachty vystoupil do krátké kovové chodby. Ke konci se zatáčela a nepochybně vedla do chodby v dómu.

Přes roh se valila mlha, ale světla byla natolik silná, že jí pronikla.

Vešel do chodby a okamžitě pocítil lehký odpor. Jak namáhavě pokračoval, odpor sílil.

Když už jen oddechoval a nedokázal se dostat ani o krok dál, otočil se. Nerušeně došel k šachtě. Když se vrátil na nižší patro, podal všem krátkou zprávu.

„Pole funguje oběma směry,“ uzavřel.

„Podle zpráv z *Parsevalu* tam byl jen jeden vchod,“ upozornil Maur. „A přesto... musí tam být nějaký vchod, nějaké dveře, aby se dovnitř dostaly jejich létající stroje. Na vrchu žádné nebyly, ale myslím si, že prostě nebyly vidět. A ve vchodech musí být etická

pole i pro ta letadla. Jinak se dovnitř nikdo nemohl dostat. Včetně “X“. Určitě musel občas odlétat s oficiálním posláním.“

„Zapomínáš na možnost narušení *wathanu*,“ zarazil ho Burton. „To by “X“ umožnilo dostat se rovněž přes vchod v dómu.“

„Ano, to vím. Chci dojít k tomu, že kdybychom dokázali najít hangár těch letadel a pak zjistit, jak se řídí, mohli bychom odsud odejít, kdykoli bychom si přáli.“

„Měla by se lépe ovládat než normální letadla,“ uvažoval Frigate.

„To rozhodně.“

„Podívejte, já mám nápad,“ zašklebil se Frigate. „Rybář byl súfista a neměl problém dostat se dovnitř. Ty jsi taky súfista a eticky vysoce pokročilý. Co kdybys šel ven a zkusil se dostat zpátky přes dóm?“

Maur mu úšklebek vrátil.

„Rád bys viděl, zda jsem opravdu tak pokročilý, jak bych měl být, co? A co se stane, když se nedostanu ven? Nebo když se dostanu ven, ale už ne zpátky dovnitř? Ne, Petere. Bylo by mrhání časem a ukázkou pýchy z mé strany. Ty to víš a přece mě vybízíš, abych to udělal. Dělaš si ze mě legraci. Jako žáku ti někdy chybí náležitý uctivý postoj ke svému mistrovi.“

Vrátili se do křesel a pomalu letěli točící se chodbou. Burton začínal mít pocit, že jejich výlet je mimořádně poučný, i když občas nezvyklý, ale k ničemu. Stále se jim nedařilo objevit “X“.

Co by mohli jiného dělat? Na zdech nebyly žádné směrovky a i kdyby byly, nedokázali by je přečíst. Bylo to frustrující a marné takhle pokračovat dál, ale nemohli tu jen tak sedět a doufat, že si je “X“ najde. A pokud ano, bude ozbrojen nějakou nepřemožitelnou zbraní – o tom nebylo pochyb.

Na druhé straně měli štěstí, že objevili obydlí dvanáctky a Monata Grraututa i vchod v kopuli. Třeba bylo místo, kde “X“ prováděl své experimenty, nebo řídící centrum, které používal, poblíž jeho obydlí.

Dorazili k zavřeným dveřím a minuli je. V tomto rozlehlém místě tu mohly být takových celé tisíce. Nemohli si dovolit každé z nich otevírat.

Když byl však už třicet stop za nimi, Burton zvedl ruku a naznačil, aby zastavili.

„Co se děje?“ ptala se Alice.

„Mám takový pocit, nějaké tušení.“

Sestoupil s křeslem na podlahu.

„Jen to chci na chvíli zkontrolovat.“

Stiskl tlačítko na stěně a ty neslyšně zajely do spáry. Za nimi byla rozlehlá místnost s mnoha různými přístroji na stolech a mnoha skřínkami podél zdí. Byla tu jen jedna kostra. Prudký výbuch zřejmě někoho překvapil, když procházel kolem skříně nebo s ní cosi prováděl. Vrchol skříně byl oderván, pokud se dalo soudit z pokrouceného kovu, z úlomků nějaké sklovité hmoty na podlaze a z kousků kovu uvnitř kostry. Ta ležela dvacet stop od místa zkázy, pod kostmi bylo vidět krvavé skvrny.

Těsně za kostrou strhl výbuch ze stolu jakousi kovovou hvězdicovitou konstrukci. Ležela na podlaze a vyzařovalo z ní cosi jako mnohobarevné tepelné vlny.

Přímo před Burtonem a poblíž středu místnosti stálo na podlaze létající křeslo. Bylo prázdné, natočené bokem k němu, na jednom opěradle bylo čerstvé skvrny od krve.

Těsně za křeslem se asi na dvě stopy vysokém na válci otáčel veliký disk. U jeho okraje byly skřínky a konzole. Uprostřed byla upevněna plošina, v jejím středu v křesle z jakési poloprůsvitné hmoty seděl muž. Před ním byl pult se skloněným přístrojovým panelem a několika zapnutými obrazovkami. Nastavoval nějakou stupnici, oči měl upřené na největší osciloskop. Byl obrácen k Burtonovi profilem.

Burton si položil prst na ústa a druhou rukou pokynul svým druhům, aby sestoupili z křesel. Pak vytáhl revolver a naznačil ostatním, aby udělali totéž.

Muž u přístrojů měl dlouhé ryšavé vlasy, bledou kůži a oko obrácené k Burtonovi postrádalo kožní řasu. Kdyby nebyl tak tlustý, Burton by ho nepoznal. Tloušťka se ale za tak krátkou dobu nedala odstranit.

Burton pomalu prošel dveřmi směrem k muži. Ostatní se rozmístili do vějíře s tasenými zbraněmi.

Když byli od muže šedesát stop daleko, spatřil je. Vyskočil z křesla, zašklebil se a a znovu se posadil. Jeho ruka vyrazila, hmátla do mezery v panelu a vytáhla podivný předmět. Měl pažbu podobnou pistoli, asi jednu stopu dlouhou hlaveň o průměru přibližně tří palců a na konci kouli o velikosti většího jablka.

Burton vykřikl: „Loga!“

Rozběhl se vpřed.

49

Etik znovu vstal a vykřikl: „Stát, nebo střelím!“

Běželi dál. Zamířil skrz průhlednou kouli podél hlavně a z koule bezhlučně vylétla tenká červená čára. Z mírného oblouku, vypáleného na kovovém povrchu před skupinkou, stoupal dým.

Zastavili se. Zbraň, která dokázala roztavit takový kov, byla velmi působivá.

„Tímhle vás mohu všechny jediným máchnutím rozpůlit vedví,“ varoval je Loga. „Ale nechci. Už bylo příliš mnoho násilí a je mi z toho všeho zle. Ale zabijí vás, pokud budu muset. A teď... se všichni najednou otočte a odhod'te zbraně co nejdál od sebe ke dveřím.“

„Míří na tebe devět pistolí,“ upozornil ho Burton. „Můžeš dostat jednoho nebo dva z nás, ale rozstřílíme tě na kousíčky.“

Etik se pochmurně usmál.

„Vypadá to jako složitá hra, ne?“

Zarazil se. „Ale není, věřte mi!“

„Ne, není!“ vykřikla Croomesová. „Zplozenče pekel, Satane!“

Její pistole zahřměla. V okamžiku, kdy vystřelilo dalších osm pistolí, z Logovy zbraně vyšlehl červený paprsek.

Loga upadl nazad. Burton se rozběhl, vyskočil na točící se disk, přeběhl k pevné plošině a namířil na ležícího Etika revolver. Ostatní se shromáždili kolem něho.

Zatímco Turpin a Tai-Peng sbírali krvácejícího a mrtvolně bledého muže ze země, Burton popadl zbraň s koulí na konci. Logu hrubě usadili v křesle. Položil si ruku na otevřenou ránu na bicepsu

na pravé paži; stříkala z ní krev. „Dostal Croomesovou!“ ukazovala Alice. Burton na okamžik pohlédl na rozpuštěné tělo a odvrátil se.

Loga se rozhlížel, jako by nedokázal uvěřit tomu, co se stalo, a promluvil: „Ve vrchní zásuvce napravo jsou tři krabičky. Přineste mi je a během několika minut budu v pořádku.“

„Není to nějaký trik?“ obával se Burton.

„Ne! Přisahám! Mám už dost triků a vražd! Nechci vám ublížit! Jen jsem vás chtěl odzbrojit, abych vám mohl všechno vysvětlit a nemusel se bát vašich zbraní. Vy jste tak násilnický druh!“

„To říká ten pravý!“ rýpl si Burton.

„Nedělal jsem to, protože by se mi to líbilo!“

„My také ne,“ odsekl Burton, ale nebyl si jist, zda říká plnou pravdu.

Vytáhli tři stříbrné krabičky, posázené zelenými smaragdy. Burton každou z nich pomalu otevřel a prozkoumal její obsah. Jak Etik řekl, v každé z nich byla láhev. Ve dvou z nich byla tekutina; ve třetí jakási růžová hmota.

„Jak můžeme vědět, že to neuvolní nějaký plyn?“ vyptával se dále Burton. „Nebo že v nich není jed?“

„To rozhodně nebude,“ uklidňoval ho Nur. „On teď nechce zemřít.“

„To je pravda,“ přisvědčil Loga. „Brzy se může stát něco strašného a jen já vím, jak to zastavit. A možná budu potřebovat vaši pomoc.“

„Mohl jsi ji mít po celou dobu,“ zamračil se Burton, „kdybys nám jen řekl pravdu od začátku.“

„Měl jsem své důvody, proč jsem to neudělal,“ bránil se Loga. „Velice dobré důvody. A pak se všechno vymklo z ruky.“

Zmáčkl jednu z láhví a na ruku mu vytekla jasná tekutina. Když si jí potřel ránu na rameni a sykal přitom bolestí, napil se z druhé láhve. Ze třetí si nechal natéci na levou ruku růžovou kašovitou hmotu a přitiskl si ji na ránu.

„První byla na sterilizaci rány,“ vysvětloval. „Druhá měla vyrušit šok a dodat mi sílu. Třetí ránu za velmi krátkou dobu vyhojí. Za tři dny.“

„To jsme tě zranili poprvé,“ dodal Burton.

„Jedinou těžkou ránu jsem měl na levém stehně.“

Šedé zabarvení jeho kůže zmizelo a během minuty je nahradila normální barva. Požádal o trochu vody a *Frigate* mu ji donesl. Burton si zapálil cigaretu. Otázky mu vězely v hrdle jako knedlík. Kterou by měl vypálit jako první?

Před výslechem se ale musel o některé věci postarat. Burton namířil na Logu revolver a ostatní si zatím donesli křesla. *Frigate* šel dvakrát, aby donesl Burtonovo. Křesla umístili na podlahu vedle disku tak, aby neviděli na tělo Croomesové. Logovi mezitím dovolili umístit své krví potřísněné křeslo na označené místo. Ostatní křesla potom rozmístili do půlkruhu tak, aby všichni seděli poblíž *Etika* a viděli mu do tváře.

„Myslím, že bychom všichni snesli malý drink,“ navrhl Burton.

Loga jim řekl, jak nastavit ovládání grálové krabice tak, aby splnila jejich objednávky. Sám si dal žluté víno, které ostatní ve svých grálech nikdy nenašli. Burton použil stejného postupu jako Loga a víno ochutnal. Nedalo se to srovnat s ničím, co kdy předtím pil, bylo to jemné, ale přitom ostré. Z nějakého důvodu mu to připomínalo pomalu ustupující vlnu temné zelené vody, nad níž létali obrovští bílí ptáci s rudými zobáky.

Burton si sedl s Logovou zbraní v klíně. Jeho první otázkou bylo, jak funguje. Loga mu ukázal bezpečnostní západku a spoušť, její použití si už Burton domyslel sám.

„A teď,“ začal, „myslím, že bude nejlepší začít od počátku. Ale kde je vlastně počátek?“

„Promiňte, že vás přerušuji,“ ozval se Maur. „Měli bychom jednu věc vyjasnit hned teď. Ah Qaaqu... Logo... ty máš určitě tady ve věži soukromou místnost pro vzkříšení, že?“

„Ano.“

Etik zaváhal. „Nebyla určena jen pro mne. *Tringu* ji také používal. Byl to můj nejlepší přítel; vychovali nás a *Zahradní planetě* společně. Byl jediný, komu jsem mohl věřit.“

„Byl to ten muž jménem *Stern*, který se pokusil zabít *Firebrasse*, ještě než *Parseval* odlétl k věži?“

„Ano. Jak víte, nepodařilo se mu to. Takže když jsem viděl, že se chce *Firebrass* dostat do věže přede mnou...a *Siggen* taky, musel

jsem je zabít oba. Siggen Firebrassovi neřekla, kdo jsem. Věřila mi, když jsem jí řekl, že se svých plánů vzdám a vydám se na milost a nemilost Radě. Ale teprve až se dostaneme do věže a Radu vzkřísíme. Nikdy by nebyla souhlasila, kdybych jí nelhal, kdybych jí neřekl, že jsem zablokoval komunikaci s počítačem a že jen já mohu blokádu zrušit. Slíbila, že o mně Firebrassovi neřekne, dokud nebudeme ve věži. Ale pak se chtěla dostat do věže s Firebrassem přede mnou. Měla v úmyslu přesvědčit se, zda jsem jí říkal pravdu. A také jsem se bál, že zatím co by byla s Firebrassem v helikoptéře na cestě ke věži, změnila by názor a řekla by mu všechno. Takže... jsem aktivoval bombu, kterou jsem jen tak pro všechny případy umístil do helikoptéry...”

„Kdo je Siggen?“ zeptala se Alice.

„Moje žena. Vystupovala jako Anna Obrenovová, ruská důstojnice vzducholodi.“

„Ach ano,“ přikývla Alice a Logovvi stékaly slzy po tvářích.

„Je zřejmé, že tvoji lidé objevili té soukromé oživovací zařízení a vypnuli je. Jinak by ses zabil a byl bys přenesen do věže. Už jsi to zařízení znovu aktivoval?“

„Ano. Vlastně mám dvě, ale obě našli a deaktivovali.“

„Takže kdybychom tě teď byli zabili, byl bys nám unikl,“ zahučel Burton. „Proč jsi nás to nenechal udělat? Nebo proč ses nezabil sám?“

„Protože vás potřebuji, jak jsem už říkal. Protože už mám toho všeho násilí dost. Protože vám něco dlužím.“

Odmlčel se. „Zablokoval jsem stroj pro oživování celé populace už dávno. Aktivace by proběhla na můj signál, který by zabil všechny ve věži, v podzemních místnostech a v přímořské oblasti. Ale Tringu a já jsme měli vlastní zařízení. Jedno z nich bylo v místnosti u základny věže. Shramun, žena, která měla v době Monatovy a Thanaburovy nepřítomnosti velení, mi řekla, že ty dvě místnosti objevili. Upozornila mě, že by mi k ničemu nebylo spáchat sebevraždu v naději, že budu vzkříšen ve věži a budu moci pokračovat ve svém zločinném díle. Já! Zločinném!“

„To už je nějak matoucí,“ přerušil ho Burton. „Začni úplně na počátku.“

„Tak dobře. Ale budu muset mluvit co nejstručněji. Mimochodem, kde je Gilgameš?“

Burton mu to řekl.

„To je mi líto,“ povzdechl si Etik.

Zarazil se a pokračoval: „Tak jako jeho mýtický protějšek ani on nedokázal objevit tajemství nesmrtelnosti.“

Loga vstal a vysvětloval: „Chci se jen podívat na obrazovky. Nepřiblížím se k nim.“

Mířili na něho dál svými zbraněmi, když se dobelhal k okraji otočné plošiny. Nemá smysl mít ho stále na očích, pomyslel si Burton. Kdykoli by jim mohl uniknout, kdyby je přinutil, aby ho zabili, pokud mluvil pravdu.

Loga dokulhal zpět do křesla a sesunul se na něj.

„Můžeme ještě něco udělat, já nevím. Ale máme ještě trochu času. Takže...“

Začal na počátku.

Když byl vesmír ještě mladý, když se po výbuchu prvotní sféry hmoty energie utvořily první obyvatelné planety, dal na jedné z nich vývoj vznik tvorům, kteří se lišili od bytostí na jiných planetách.

„Nemyslím tím jen fyzickou stavbu. Všechny myslící bytosti byly buď dvounohé nebo v podobě kentaurů, měly ruce, stereoskopické vidění a tak dále. Byly inteligentní, ale nedokázaly si uvědomit své vlastní já.“

„O tom jsme uvažovali!“ zvolal Frigate. „Ale...“

„Musíte mě přerušovat co nejméně. Říkám vám pravdu, když tvrdím, že všechny myslící bytosti ve vesmíru postrádaly chápání sebe sama. Alespoň pokud víme. Chápu, že je pro vás obtížné něčemu takovému uvěřit. Nedovedete si takový stav představit. Ale bylo to tak a je to pravda – teď už s několika výjimkami.“

Rasa, která se od ostatních lišila, nebyla na počátku svých dějin z hlediska sebeuvědomění jiná než ty druhé. Zpočátku byli všichni stejní. Tito ale měli vědu, i když ji nepoužívali tak jako bytosti, které si jsou vědomy vlastní podstaty.

Neměli ani žádnou koncepci náboženství, více bohů nebo jednoho Boha. Něco takového se objevuje teprve v pokročilém stádiu sebeuvědomění.

Naštěstí pro tento druh, nazývaný svými následovníky První, vytvořil jeden z jeho vědců při pokusu náhodou *wathan*.

Byl to první náznak pro První, že existuje síla založená na extrafyzikální energii. Požil jsem termínu extrafyzikální, aby nedošlo k záměně s výrazem *parafyzikální*, což označuje rozhodně existující, ale většinou nezvladatelné a prchavé jevy jako telepatie, telekineze a další projevy mimosmyslového vnímání.“

Burtonovi nestálo za to ho informovat, že anglický termín ESP zavedl na Zemi on, i když spíše používal výraz mimotělesné vnímání.

„*Wathan* může být projevem něčeho takového, ale je-li tomu tak, je to jedná věc, kterou lze ovládat. Ten bezejmenný vědec, který z extrafyzikálních sil náhodou vytvořil *wathan*, nevěděl, co to vlastně je. Pokračoval (nebo pokračovala) v pokusech a vytvořil další. Říkám vytvořil, protože zařízení, které používal, utvářelo *wathan* z extrafyzikální energie, nebo jej snad vytáhlo z pole, které existuje ve stejném prostoru jako hmota, ale většinou s ní nemá žádnou interakci.

První *wathany* se pravděpodobně spojily s živými tvory v nejbližším okolí.“

„Se všemi živými tvory?“ zamumlal Nur.

„Se všem živými jedinci. S hmyzem, stromy, mořskými hvězdami, se všemi. Po milionech let experimentování stále ještě nevíme, proč jsou *wathany* přitahovány životní energií. Jedna z mnoha set teorií je, že život sám může být formou extrafyzikální energie. Nebo spíše jakýmsi rozhraním.

Účinek spojení nebyl zaznamenám okamžitě. *Wathan* byl zdrojem a prostředkem pro uvědomění si sebe sama. Ale mohl toho dosáhnout pouze prostřednictvím živých bytostí s vysoce vyvinutou nervovou soustavou, aby mohl dosáhnout plného potenciálu sebeuvědomění.

Toho však nelze dosáhnout, pokud se *wathan* nespojí s lidskou bytostí v prvotním stádiu zygoty, po spojení spermie a vajíčka. Neptejte se mne proč. Jen mi věřte, když říkám, že je to pravda. Zřejmě v jednotlivci dojde k jakémusi *utvrzení*, odolnosti k rozhraní.

Během pokusů vyrobil stroj miliony *wathanů*. Ty se spojily se zygotami myslících bytostí. A pokud víme, poprvé se ve vesmíru objevilo uvědomění si vlastního já. Novorozenci s ním vyrůstali a ani starší, ani mladší generace nechápaly, že tu jde o cosi nového a jedinečného. Děti a mladíci s vlastním uvědoměním měli vždy potíže s chápáním dospělých, ale nikdy ještě nedošlo k takové empatické propasti, k tak silnému vzájemnému nepochopení.

Nakonec lidé bez vlastního sebeuvědomění vymřeli..Teprve asi pětadvacet let nebo tak nějak od vytvoření prvního *wathanu* byl zjištěn důvod uvědomění si sebe sama. Pak už se stalo nezbytností vyrábět další *wathany*.

Uplynula staletí. Přišla raketová technologie a kosmické lety. Po dalších několika staletích byl objeven nový druh pohonu, který umožnil podnikat mezihvězdné lety rychlostí dosud nevídanou díky novému způsobu obcházení hmoty. I tak let na vzdálenost jednoho světelného roku trval sedm pozemských dnů.“

„Takže se uskutečnila stará myšlenka ze science fiction o procházení jinými rozměry?“ zajímal se Frigate.

„Ne, ale na podrobnější vysvětlování teď není čas.

Tedy si První řekli, že je jejich etickou povinností přinést nesmrtelnost a sebeuvědomění prostřednictvím *wathanů* všem dalším rozumným rasám. K tomu vypravili mnoho expedic. Když některá z nich objevila planetu s obyvateli, jejichž mozky byly schopné vyvinout si vlastní uvědomění, pohřbili stroje na výrobu *wathanů* do země tak hluboko, že pravděpodobnosti jejich objevení domorodci byla minimální.“

„Ale proč je ukryli?“ tázal se Nur. Byl pobledlý, zdálo se, že jej Logova odhalení těžce zasáhla.

„Proč je ukryli?“ opakoval Loga. „Proč je prostě nedarovali první generaci s vlastním uvědoměním? To byste už měli vědět sami. Představte si své vlastní druhy. Určitě by generátorů *wathanů* zneužili. Došlo by k mocenským bojům o získání výhradního monopolu nad nimi a k vykořisťování ostatních. Ne, generátory *wathanů* nelze svěřit lidem, dokud nedosáhnou určité etické úrovně.“

Burton se nezeptal, proč První neutvořili na každé planetě vojenské jednotky, aby se ujistili, že generátory zůstanou majetkem

všech. Se svými vědeckými etickými znalostmi mohli místní obyvatelé naučit pokroku mnohem rychleji. Jenže První by něco takového nepovažovali za etické. Kromě toho by neměli dost vlastních lidí, aby vládli všem planetám, které objevili.

V tvářích jeho druhů se zračil zoufalý vnitřní voj, i když *Frigata* to zřejmě zasáhlo nejméně. Nur, který býval vždy tak pružný a odolný vůči psychologickým šokům, trpěl ze všech nejvíc. Nedokázal přijmout myšlenku, že *wathany*, kterým by mohl říkat duše, byly umělé. Tedy ne úplně přesně umělé, ale vytvořily je bytosti podobné lidem za pomoc strojů. Neposlal je Alláh v žádném balíčku. Nur v to věřil hlouběji než někteří jiní, kteří navzdory svému náboženství postrádali pevnost jeho víry.

Loga si toho musel být vědom.

Vysvětloval dál: „Neexistuje žádný Stvořitel, pokud nepřijmeme jako důkaz akt stvoření, náš vesmír. Přijímali jej První a my rovněž. Neexistuje však žádný důkaz, že by To mělo nějaký zájem o své výtvary. Je to...

„To?“ přerušili ho Alice a de Marbot.

„Ano. Stvořitel je bezpohlavní – pokud víme. Jazyk *Monatova* lidu má své zvláštní zájmeno středního rodu pro Stvořitele.“

„On je z druhu Prvních?“ vyptával se Tai-Peng.

„Ne. První už dávno Postoupili dále. *Monatovi* lidé získali výsledky práce Prvních prostřednictvím pěti dalších ras. Dalo by se říci, že tyto rasy si navzájem předávaly pochodeň a pak samy Postoupily dále. *Monat* sám je jedním z posledních deseti tisíců svého druhu, kteří dosud žijí. Všichni ostatní Postoupili dále.

Někteří teologové tvrdí, že Stvořitel sám neudělal nic, aby dal svým myslícím dětem *wathany*. Jeho božské plány ponechají na myslících bytostech samých, jak dosáhnou spasení. Ale to není logické, protože *wathany* byly vyrobeny jen pouhou náhodou a miliony bytostí předtím zemřely bez šance na sebeuvědomění nebo nesmrtnost. A miliardy, biliony, možná triliony zemřely a zemřou zahynuly navždy, než jsme přišli my Etikové, abychom jim darovali *wathany*. Takže to vypadá, jako by Stvořitel byl k našemu sebeuvědomění a nesmrtnosti lhostejný.

Je ale na myslících tvorech samotných, ať žijí kdekoli, aby udělali to, co primitivní náboženství považovala za výhradní právo Stvořitele.“

50

Burton byl silně otřesen, i když mu tento příběh možná připadal přijatelnější než všem ostatním, s výjimkou Frigata. Vždy se velmi zajímal o náboženství. Prozkoumal nejednu víru, zvláště ty orientální. Konvertoval na římskokatolické náboženství, nejen proto, že ho fascinovalo, ale protože se tím zbavil neustálého naléhání své ženy Isabely. Byl zasvěcen do tajemství muslimského sufismu, získal červenou stužku brahmína, býval Sikhem a Parsem a pokusil se přesvědčit prohnaneho Brigham Younga, že se chce stát mormonem. I když se choval jako upřímný konvertita a někdy ho kupodivu přemohly emoce, vždy si ponechal ve víře, do které vstoupil, i zadní vrátka – jako rodilý nevěřící.

Už když byl ještě hodně mladý, odmítal přijímat doktríny anglikánské církve. Přiváděl tím své rodiče k nepřičetnosti a ani zuřivý řev a kruté výprasky jeho otce ho nepřiměly ke změně názoru. Naopak ho *přiměly* ponechat si svůj názor i otázky pro sebe, dokud nezestárl natolik, že se ho jeho otec už neodvážil slovně ani pěstí napadnout.

Přes to všechno se v něm uvnitř usadilo ortodoxní pojetí duše a jejího dárce. I když tomu nevěřil, nikdy ho nenapadlo nic jiného a teprve nedávno slyšel nové vysvětlení.

Jak mu ten rozčilující chlap jménem Frigate nejednou říkal, když se Burton na něho zlobil, měl široké, ale ne hluboké myšlení. Přesto na něho udělala dojem logická extrapolace pojetí duše, kterou slyšel od Frigata a ostatních. Vlastně ho tím přesvědčili.

Logovo líčení bylo pro něho šokem; ne však tak silným, aby pronikl to největších hlubin jeho mysli. Ty už byly narušeny dříve. Takže byl vedle Frigata jediným, kdo dokázal z velké části tento podivuhodný příběh přijmout.

Loga pokračoval. „Byl to Monatův druh, který přišel na Zemi a umístil tam generátory *wathanů*. To bylo přibližně 100.000 let před začátkem pozemského letopočtu.“

„A co všichni ti, kdo žili předtím?“ zasténal Frigate. „Pro ně už není spásy? Jsou pryč? Navždy?“

„Už jsme jim věnovali dost vzpomínek i žalu,“ pokrčil rameny Loga. „Nemůžeme pro ně nic udělat, tak nebud'me sadističtí sami k sobě. Jak říkáte vy Američané, všivej život. Zní to bezcitně, ale musíte takový postoj přijmout, pokud se nechcete trápit donekonečna. Ať jsou raději spaseni někteří, než vůbec nikdo.“

Generátory a lapače *wathanů* byly pohřbeny tak hluboko, že byly obklopeny žárem, který by roztavil i awaruit.“

„Lapače?“ hlesla Aphra Behnová.

„Ano. Jeden takový je ve velké šachtě ve věži. Viděli jste jej na cestě nahoru?“

„Viděli jsme jej,“ přikývl Burton.

„To je ten vážný problém, ten naléhavý problém, k němuž se dostanu za chvíli.“

Od té doby se *wathany* spojovaly nebo splývaly s lidskými zygotami. Pokud zygota nebo embryo v jakémkoli věku zahynulo, přitáhl *wathany* pohřbený stroj a uvěznil je.

„Takže to, co káže Církev druhé šance, není tak úplně pravda?“ zajímal se Burton.

„Ne. Byl jsem to já, kdo přišel k Jacquesu Gillotovi, La Virovi a řekl jsem mu, co by podle našeho názoru měl znát. Neodhalil jsem mu víc než polopravdu a v něčem jsem i lhal. Bylo to ospravedlnitelné, protože vy, obyvatelé Údolí, ještě nejste připraveni na úplnou pravdu.“

„To je věc názoru,“ zamračil se Burton.

„Jistě. Ale co není? Řekl jsem však Gillotovi, že spása *wathanu* závisí na dosažení určité etické úrovně. A nelhal jsem.“

Monatovi předkové pocházeli z planety obíhající kolem hvězdy, která nebyla ani Tau Ceti ani Arcturus. Objevili planetu, na které dosud nežily myslící bytosti, a udělali z ní Zahradní planetu.

Asi po deseti tisících letech začali oživovat mrtvé pozemské děti.“

„Včetně přirozených a umělých potratů a tak podobně?“ podivil se Burton.

„Ano. U těch se vyvinuly plně donošené děti. Měl bych říci, že to stále ještě pokračuje. Když jsem Zahradu opustil, byli vzkříšeni všichni, kteří zemřeli ve věku do pěti let přibližně před rokem 1925.

Projekt Zahradní planety byl zahájen asi v desátém století před pozemským letopočtem. A projekt Světa Řeky začal ke konci dvacátého druhého století pozemského letopočtu.“

„Jaké je teď na Zemi vlastně století?“ vyptával se Frigate.

„Když jsem odletěl ze Zahradní planety, to bylo, hmmm, přesně v roce 2099. Trvalo mi sto šedesát pozemských let, než jsem sem doletěl. Úpravy této planety zabraly dalších padesát let. A den všeobecného vzkříšení proběhl sedmadvacet let nato. To by bylo v roce 2246. Takže teď by měl být rok 2307, ale nejsem si úplně jistý.“

„Panebože!“ vyjekla Alice. „Jak jste starý?“

„Na tom teď nezáleží,“ mávl rukou Loga. „Ale narodil jsem se někdy ve dvanáctém století před pozemským letopočtem. Ve městě, kterému říkáte Trója. Byl jsem vnuk krále, kterého Homér nazývá Priamem. Ještě mi nebylo pět, když město obsadili Achájové a Danajci, vyplnili je a vypálili a vyvraždili většinu obyvatel. Byl bych se stal pravděpodobně otrokem, ale bránil jsem svou matku. Vrazil jsem jednomu válečníkovi do nohy kopí a tak jsem ho rozrušil, že mě zabil bronzovým mečem.“

Loga pokrčil rameny.

„Alespoň jsem byl ušetřen pohledu na znásilnění mé matky a mých sester a na vraždu mého otce a mých bratrů.“

Monat a jeho lidé vychovali několik generací pozemských dětí. Potom mnoho Monatových krajanů odletělo na jiné planety. Monat spolu s několika dalšími zůstali, aby dohlíželi na dospělé lidi, kteří vyrostli na Zahradní planetě a nyní je vystřídali ve výchově dalších generací. Monat však opustil Zahradu, aby doprovázel lidi na Svět Řeky.

Někdy jsme mu říkali Operátor, protože byl vedoucím projektu a hlavním inženýrem biologického počítače.“

„Toho počítače, o kterém se zmínil Spruce?“ otázal se Burton.
„Obrovského proteinového počítače?“

„Ano.“

„Spruce nám ale v jiných věcech lhal,“ namítl Burton. „Tvrdil, že se narodil v padesátém druhém století našeho letopočtu a že používají jakýsi chronoskop k záznamu těl těch, kteří zemřeli.“

„Všichni jsme měli stejné falešné příběhy pro případ, že by nás náhodou odhalili a byli bychom přinuceni mluvit. Samozřejmě jsme se mohli zabít, ale pokud tu byla šance na útěk, zůstávali jsme naživu. A když jsi vyslychal Spruce, byl Monat u toho a kladl mu otázky, na které měl Spruce připraveny odpovědi.“

„To nám taky došlo,“ ucedil Burton.

„Jak zaznamenáváte mrtvé?“ vyptával se Nur.

„*Wathany* obsahují všechno o těle, jeho záznam, samozřejmě včetně mozku, který slouží pro duplikování těla.“

„Ale...ale,“ přerušil ho Frigate. „Potom všichni vzkříšení, všichni duplikovaní nebudou totožní s mrtvým vzorem? Budou to pouhé duplikáty?“

„Ne. *Wathan* je zdrojem a sídlem sebeuvědomění. A to není kopie. *Wathan* opustí mrtvé tělo a sebeuvědomění si vezme s sebou. Je však v bezvědomí, alespoň po většinu času. Máme jisté náznaky, že za určitých okolností a na krátkou dobu může být *wathan* při vědomí, i když tělo opustí. Ale nemáme dostatek důkazů, abychom mohli s jistotou tvrdit, že je to možné. Takový znovuvtělený *wathan* musí trpět halucinacemi.

V každém případě poskytne *wathan* veškerá data, která potřebujeme pro výrobu nového těla, a pak se spojí s duplikátem.“

Burton uvažoval, kolikrát by Loga musel tuto informaci pro některé z členů jeho skupiny opakovat, než ji doopravdy přijmou.

„Proč jste se rozhodl zahájit vlastní projekt?“ ptal se dál Nur.

Loga se zašklebil.

„O tom budu mluvit později.

Planetu přetvořili na Údolí Řeky, mnoho milionů mil dlouhé. Současně postavili věž a podzemní místnosti. *Wathany* odeslali do okopírovaných těl, vyrobených v podzemních sálech. Fyzické defekty těl byly odstraněny, jakékoli poruchy metabolismu byly

napraveny. Trpaslíci dostali normální velikost, ale Pygmejové si tu svou ponechali. *Wathany* se spojily s těly v průběhu tohoto procesu, ale těla si neuvědomovala sama sebe, protože mozky duplikátů byly udržovány v bezvědomí. Přesto *wathany* zaznamenávaly změny. Pak byly duplikáty zničeny a v den všeobecného vzkříšení byly těla opět zduplikována, ale už podél břehů Řeky.

„Mé předčasné procitnutí v sále?“ pochopil Burton. „Byla to náhoda?“

„Vůbec ne,“ usmál se Loga. „Za to jsem odpovědný já. Byl jsi jedním z těch, které jsem si vybral, aby mi pomohli v mém plánu – kdyby se vaše pomoc někdy ukázala jako nutná. Způsobil jsem tvé probuzení, aby alespoň jeden ze skupiny měl nějaké tušení, co se se všemi lidmi děje. Jsi mimořádně zvědavý, nikdy bys nebyl spokojen, dokud bys nepřišel té záhadě na kloub.“

„Ano, ale když jsi nás navštívil, lhal jsi nám,“ obvinil ho Nur. „Říkal jsi nám, že jsi vybral jen dvanáct lidí. A jak se ukázalo, musel jsi jich vybrat mnohem víc.“

„Za prvé jsem nebyl jediný, kdo vás navštívil. Někdy to býval Tringu. Naprosto souhlasil s mými námitkami proti některým rysům projektu. Byl jediný, komu jsem mohl věřit. O tom, co dělám, jsem nemohl říci ani Siggen.“

Za druhé jsem nemohl omezit skupinu na pouhých dvanáct lidí. Nebylo pravděpodobné, že by se tak malá skupinka dostala do věže, kdybych ji potřeboval pro svůj plán. Ve skutečnosti jsem proto získal sto dvacet čtyři rekrutů. O jejich počtu jsem lhal pro případ, kdyby vás moji lidé zajali, takže byste nemohli prozradit plnou pravdu.

Proto jsem vám také všechno neřekl a v některých věcech jsem i lhal. Kdyby vás chytili a přečetli by si vaše myšlenky, nemohli byste jim vyzradit celý plán. A vypověděli byste protichůdné příběhy.

Proto jsem v případě, kdy jsem vystupoval jako Odysseus, řekl Clemensovi, že renegát, který mě navštívil, se prohlašuje za ženu.“

Loga probudil jen jednoho vybraného z celé skupiny, protože to mohli Etikové považovat za náhodu. Více než jeden by vzbudilo jejich podezření. Udělal ale chybu, i když probudil toho jednoho. Monat začal Burtonův případ zkoumat a i když nemohl dokázat, že

někdo upravil oživovací stroje, dával si dobrý pozor na další takové 'náhody'.

Logu znepokojilo, když Monat prohlásil, že si přeje být vzkříšen vedle Burtona a po nějakou dobu ho doprovázet. Monat také chtěl vzkříšené pozorně studovat a k tomu si musel vymyslet pro ně přijatelný příběh, aby vysvětlil svou přítomnost mezi nimi. Proč neudělat obojí najednou?

Loga před tím Burtona nevaroval. Obával se, že kdyby Burton znal Monatův skutečný příběh, mohl by se mít na pozoru a jednat nepřírozeně. Nebo, což by bylo ještě horší, mohl by vzít věc do svých rukou.

„To bych udělal,“ přikývl Burton.

„Myslel jsem si to.“

„Nerad vás přerušuji,“ omlouval se Nur, „ale nevíš, co se stalo s Rybářem, s tím Japoncem?“

Loga se znovu zašklebil a ukázal na zničené zařízení podél stěny a na kostru vedle ní.

„Tohle zbylo z Rybáře.“

Polkl a dodal: „Nemyslel jsem si, že by se kdy některý obyvatel Údolí dostal až na vrchol věže. Bylo to mimořádně nepravděpodobné, i když ne zcela nemožné. Věděl jsem, že Paroland'ané by mohli postavit vzducholod', ale i tak, jak by se do věže dostali? Jen vysoce eticky pokročilá osoba by mohla vstoupit. To nebylo pravděpodobné, ale bylo to možné. A stalo se, že se jeden muž z *Parsevalu* dostal dovnitř.

Takže jsem jen pro jistotu, kdyby se někdo jako Rybář dostal dovnitř, umístil do skříněk podél zdi a také do skříněk na otočné plošině bomby. A nejen v této místnosti. Jsou také v další řídicí místnosti za apartmány v opačném směru. Bomby byly složeny z výbušnin, seřazených do panelů. Ať by šel vetřelec jakýmkoli směrem, uviděl řídicí místnost a vstoupil by. Zvědavost by ho do nich zavedla. Uviděl by stále funkční obrazovky a kostry těch, kdo s nimi pracovali.

Senzory v bombách způsobují výbuch jen v případě, že ve vetřelcově mozku není černá kulička, mechanismus pro spáchání sebevraždy.“

„Rybář nebyl jedním z tvých rekrutů, že ne?“ ujišťoval se Nur.

„Ne.“

„Kdybych byl na vzducholodi a dostal bych se dovnitř, zemřel bych.“

Burton krátce přemýšlel, proč Loga neumístil bomby v tajné místnost u základny. Pak si uvědomil, že kdyby to Loga udělal a byl by vstoupil společně s expedicí – jak se opravdu stalo –, zahynul by i s ostatními.

„A deaktivoval jsi bomby, když jsi sem přišel?“ ptal se dále Burton. Myslel na řídicí místnost s otevřenými dveřmi, kolem které prošli, ještě než narazili na obydlí.

„Udělal jsem to v téhle místnosti.“

Loga pokračoval ve vyprávění. Vyrobil rušičku *wathanu*, aby mohl vstoupit do věže a oklamat sledovací družice. A upravil počítač tak, aby neupozornil Radu, když Burton zemřel a bylo pro něho vyrobeno duplikované tělo.

„Proto ses mohl tolikrát zabít a stále Radě unikat. Ale Monat poslal prostřednictvím agenta zprávu, aby prohledali místo, kde se vyráběl tvůj duplikát, aby mohla být vyléčena kritická zranění. Vysledovali obvody až k blokadě, kterou jsem umístil. Proto tě při poslední sebevraždě nakonec chytili.“

Při zoufalém pátrání po totožnosti renegáta členové Rady souhlasili podrobit se scanneru paměti. Loga to však předvídal a nastavil počítač tak, aby ukazoval falešnou paměťovou stopu.

„Jistě chápete, že jsem v žádném případě nemohl upravit celou stopu. Počítač zkoumal jen oblasti paměti z časového úseku, kdy jsme měli vysvětlit svou nepřítomnost. I to zabralo hodně času a tvrdé práce, ale udělal jsem to.“

Přišel čas, kterého se Loga tak obával a doufal, že nikdy nenastane. Byl na to připraven, ale nechtělo se mu přejít k akci. Nesmírně přitom trpěl.

„Monat rozhodl, že ho v noci vyzvednou a že se vrátí do věže. Současně měl vzít s sebou tebe, Burtone, aby ti udělali úplný paměťový scan celého tvého pobytu v Údolí. Myslím, že Monat měl podezření, že renegát – tedy já – jsem jej upravil, aby ti nebyla

odstraněna vzpomínka na výslech Radou. A byl stále více znechucen ze všeho násilí kolem něho v Údolí. Potřeboval si odpočnout.“

51

Loga letěl ke věži po splnění oficiálního úkolu, když našel dva skryté oživovatele. Současně technici objevili další důkazy Logových zásahů do počítače.

Monat, Thanabur a Siggen byli tehdy v Údolí. Ostatní členové Rady vyslali létající stroje, aby je vyzvedly a aby jim předali zprávy. Rada však udělala chybu v úsudku. Místo aby čekali, až se Loga vrátí, a vystavili ho konfrontaci, poslali mu zprávu. Oznámili mu, ať se doma připraví na zatčení.

„Trvalo mi půl hodiny, než jsme se sebral a přiměl sám sebe udělat to, co jsem už dávno plánoval a věděl jsem, že to budu muset jednoho dne udělat. Ale doufal jsem, že budu ve věži, až k tomu dojde.“

Vyslal signál, který aktivoval kódové slovo v černých kuličkách v mozcích všech lidí ve věži a na moři kolem ní. Udělali chybu, když používali jednotný kód místo individuálních kódů.

„Ale i já jsem udělal chybu, když jsem nevyslal kód do Údolí. Uvažoval jsem o tom, ale nechtěl jsem zabít víc lidí, než bylo nutné. A také jsem si myslel, že Etikové dole v Údolí budou bezmocní. Nedostali by se do věže, protože jsem všechno připravil tak, aby signál deaktivoval i letadla. Ti, kteří zůstali v Údolí, by se museli pokusit vrátit do věže obtížnější cestou. Tedy lodí, než by se dostali k pramenům, a pak pěšky přes hory. A dávno předtím jsem udělal, co jsem musel.“

„Ale co kdyby letadla spadla do Údolí?“ zeptal se Nur.

„Nespadla by. Než by narazila na povrch, shořela by. A ta, která zanechali na horských vrcholcích podél Údolí, by také shořela, o to jsem se postaral.“

„Jak se dostávali piloti dolů z hor a zpět k zaparkovaným letadlům?“ chtěl vědět Nur.

„Plavidla se dala řídit na dálku. Vysadila piloty v kopcích za bouře nebo za hustého deště a vrátila se na vrcholek. Pilot dálkové

ovládání zahrabal, pokud měl v nějaké oblasti zůstat, nebo je nosil ve svém grálu. Vypadalo stejně jako jiné poháry, které grál poskytoval.“

Nic už nemohlo Logovi zabránit letět ke věži. Ale podcenil Monatovu umíněnost.

„Alespoň myslím, že to byl on, kdo přijal ta protipatření. Musel zadat do počítače vše, co se stalo, a získal seznam nejružnějších pravděpodobností. Počítač mne nezahlavil: byl blokován. Ale dělal, oč jej Monat žádal. Aspoň myslím. Zřejmě na to myslel i Monat.“

Loga se odmlčel na tak dlouho, že ho Burton musel pobídnout.

„Myslel na co?“

„Že mi nasadí přístroj do mého vlastního letadla. Když jsem vyslal signál, všichni ve věži i na moři padli mrtvi, ostatní letadla v letu shořela a oživovací stroj se zastavil. A neměl se zapnout, dokud k tomu nedám signál.“

Ale i moje loď měla nasazené cizí zařízení. Zjistil jsem to, když jsem ji už nedokázal řídit. Letěla na automatické. Mířila k vrcholu horského řetězu, ať jsem zkoušel cokoli. A současně mi hlasový záznam přikázal, abych vyčkal, než mě vyzvednou.

Monatův hlas!

Nechal ta blokovací zařízení instalovat, než odešel do Údolí, aby tě doprovázel, Burtone. Určitě to musel umístit do každé lodi. Kdyby byl podezíral jen mne, nechal by mě podrobit pečlivému prozkoumání.

Monat ale nepočítal s tím, že tu nebude žádné letadlo ani pilot, který by mě přiletěl zachránit. Což znamenalo, že jsem uvízl na horském vrcholku a zemřu hladu, pokud to zařízení neobjevím a nevyřadím.

I když Monat předpokládal, že si pro viníka rychle přiletí další letadlo z věže, zároveň zajistil, aby pachatel nemohl přístroj vyjmout nebo vyříznout. Několik minut před přistáním mi záznam sdělil, že zařízení shoří v okamžiku, kdy se stroj dotkne země, a motor s ním.“

Loga zuřil a klel. Nakrátko si představil, co se stane. Zemře a tak nebude moci posílat falešné zprávy na Zahradní planetu. Za sto šedesát let budou doma očekávat automatickou loď s posledními zprávami. Pokud v rozumné době nepřiletí, pošlou ze Zahradní

planety skupinu, aby situaci vyšetřila. Ta doletí k věži za víc než tři sta dvacet let od okamžiku, kdy měla odletět loď se zprávou.

„Svým způsobem to ale bylo dobře,“ objasňoval Loga. „Chtěl jsem, aby projekt běžel mnohem déle, než plánovaných sto dvacet let, i když jsem se to neodvážil říci. Moji kolegové tvrdili, že je to doba víc než dostatečná pro ty lidi, kteří se nikdy nedostanou na takovou úroveň, aby Postoupili dále. Ted' projekt poběží mnohem déle, než bylo v plánu. A třeba pak nebudou odsouzeni k záhubě můj otec, má matka, moje sestry, bratři, strýcové, tety, bratřanci a sestřenice.“

„Cože?“ hlesl Burton.

Logovi stékaly po tvářích slzy. Odpověděl příškrčeným hlasem.

„Všichni měli přísně zakázáno vyhledávat své příbuzné, vzkríšené v Údolí. Tuhle politiku formuloval Monatovi lidé. Říkali, že podle jejich zkušeností by Etikové, kteří by mezi vzkríšenými našli své příbuzné, byli příliš citově angažováni, kdyby jejich rodina neměla šanci. Chtěli by zasahovat, byli by v pokušení všechno jim vyzradit dřív, než by k tomu nastal čas. Při předchozím projektu jedna žena umístila své rodiče na zvláštní místo v podzemních místnostech a snažila se násilně urychlit jejich etický vývoj.“

Tohle mě učili, když jsem byl mladým mužem na Zahradní planetě. Tehdy jsem té politice věřil. Ale později jsem nedokázal úplně se vyhnout své rodině. A nesnesl jsem děsivé pomyslené, že by nemuseli Postoupit dále. Takže dávno předtím, než jsme ze Zahradní planety odletěli, měl jsem už svůj plán. Stále jsem si ještě nebyl jistý, že jej provedu. Ale nechal jsem si své příbuzné v počítači vyhledat – trvalo to hodně dlouho, to mi věřte – a navštívil jsem je v Údolí. Byl jsem tam samozřejmě v přestrojení. Neměli možnost mě poznat. Zařídil jsem to tak, aby byli všichni vzkríšení na stejném místě. A kdyby se někdo z nich odstěhoval nebo byl zabit, věděl bych, kde je.

Mám téměř fotografickou paměť. I když jsem na zemi zemřel krátce před dosažením pěti let, živě si na své rodiče i ostatní příbuzné pamatuji.

Bylo pro mě nesmírně těžké skrývat svoji totožnost, ale musel jsem. Stali jsme se dobrými přáteli a předstíral jsem, že se učím

jejich jazyku. A chápejte, při tom všem jsem byl zapojen i do oficiálního projektu.

Svou adoptivní matku na Zahradní planetě jsem hluboce miloval. Ale svou vlastní matku jsem miloval ještě víc, i když nebyla tak duchovně pokročilá jako má adoptivní matka, zdaleka ne.

Během mých několika návštěv jsem se ujistili, že se mí příbuzní seznámí s vírou Církve druhé šance. Všichni k ní konvertovali, ale to nestačilo. Byli ještě daleko od dosažení úrovně, na které jsem mohl doufat, že by Pokročili dále.

Ale věřil jsem a stále věřím, že když budou mít dostatek času, dokáží to.“

„Právě jsi měl přistát na vrcholku hory,“ připomněl mu jemně Burton.

„Ano. Ale to, co jsem vám říkal o svých příbuzných, je velmi důležité. Musíte si taky uvědomit, že jsem nebyl jen znepokojen kvůli své rodině. Trpěl jsem i kvůli všem ostatním, kvůli miliardám odsouzeným k záhubě. Nemohl jsem se o tom však ani jednou zmínit svým druhům. Kromě Tringua, samozřejmě, a nenačal jsem to téma, dokud jsem si jím nebyl absolutně jistý. Kdybych řekl něco z toho ostatním, okamžitě by mne podezírali, jakmile by se rozkřiklo, že je mezi námi renegát.“

I když by mohl spáchat sebevraždu, udělal Loga jedinou věc, která plavidlu zabránila dostat se na určené místo. Vypnul přívod energie.

Kdyby Monata napadlo, že někdo něco takového udělá, byl by takový postup zablokoval. Ale takové jednání nečekal. Proč by taky měl? Viník by věděl, že i když by se zabil, byl by vzkříšen ve věži.

Loď se okamžitě zřítila a udeřila do boku hory těsně pod vrcholkem. Pomalu klesala a Loga byl v ochranném protinárazovém oděvu. Kromě toho bylo plavidlo postaveno z téměř nezničitelného šedého kovu a po nárazu na něm nebylo ani škrábnutí.

„I tak bych při pádu zahynul. Ale zapnul jsem znovu motor, když loď spadla o patnáct stop, a tak začala znovu stoupat k vrcholku. Znovu jsem vypnul proud a zapnul jsem jej po padesáti stopách. Loď znovu nastartovala k původnímu cíli. A zase jsem vypnul proud.“

Postupnými skoky dostal Loga letadlo dolů, téměř na úroveň země. Ještě předtím otevřel okénko. Když měl dojem, že už je dost blízko, vyskočil z okénka a pevně přitom držel rukojeť grálu. Padal deštěm, za hromů a blesků, do čehosi narazil a ztratil vědomí.

Když se probрал, visel břichem dolů na větvi stromu. Byl den a o stovku stop níž pod základnou stromu viděl svůj grál. I když byl silně poškrábaný a pomlácený a měl nějaká vnitřní zranění a zlomenou nohu, dokázal se dostat na zem.

„Zbytek jsem vám řekl nebo jste se domysleli.“

„Ne všechno,“ odporoval Burton. „Nemáme sebemenší tušení, co je ta strašlivá věc, o které ses zmínil. To, co sis schovával nakonec.“

„Nebo co doopravdy znamená Postoupit dále,“ vložil se do hovoru Nur.

„Postoupit dále? Když tělo vysoce eticky pokročilé osoby zemře, *wathan* zmizí. Naše přístroje jej nedokáží vystopovat. Když je vyrobeno další duplikované tělo, *wathan* se do něj nevrátí.“

„A co děláte s tělem bez *wathanu*?“

„Byl proveden jen jeden pokus a tělu bylo dovoleno žít normální dobu života. Nikdy se to ale neprovádělo s lidmi. Tohle zkoušela rasa Monatových předchůdců.“

Podle teorie Stvořitel, i když se může zdát ke svým výtvorům lhostejný, uvítá a vezme do své péče zmizelé *wathany*. Jaké by bylo jiné vysvětlení?“

„Bylo by možné,“ uvažoval Frigate, že existuje něco jako extrafyzikální vesmír, který přitahuje *wathan*, když dosáhne určitého stupně vývoje. Nevím, proč by to muselo mít něco společného s čímsi mimo fyziku. Ale mohlo by to být nějaký magnetický tah, předpokládám.“

Tato teorie byla také nastolena, ale raději věříme, že to dělá Stvořitel. I když to může dělat čistě fyzikálními a extrafyzikálními prostředky, nikoli nadpřirozenými.“

„Takže,“ doplnil Burton, „ta zmizení nevysvětlujete vědecky, ale vírou.“

„Ano, ale když se dostanete k základům, konečno a nekonečno, věčnost a čas, První příčina, musíte se spolehnout na víru.“

„Což svedlo tolik miliard na scestí a způsobilo nezměrné utrpení,“ zahučel Frigate.

„To nemůžeš říci o téhle situaci.“

„Tak pokračujme s tím, co se stalo na tomto světě,“ vyzval je naléhavě Tai-Peng.

„Naverboval jsem vzkříšené, protože tu byla jistá, i když malá pravděpodobnost, že by se mohlo stát to, co se stalo. Naprogramoval jsem všechny myslitelné situace do počítače a požádal jsem o odhad pravděpodobností. Bohužel počítač nepozná, co si myslí živé bytosti a jaké řešení zvolí, pokud by neměl *všechna* data, což je nemožné. Ale i kdyby je všechna měl, nemže předvídat na sto procent. A tak Monat a ostatní udělali něco, co jsme nemohl očekávat. Stejně jako jsem já udělal to, co nemohli předvídat oni. Stejně jako tys udělal něco, s čím jsem nemohl počítat já. Člověk, myslící vědomí, je stále hlubokou záhadou.“

„Kéž by tomu bylo tak vždy,“ kontroval Burton.

„Ale ono je, je! Proto nemůžeš předvídat stupeň vývoje kteréhokoli *wathanu*. Jeden může být značně pokročilý, ale už nepostoupí. Jiný může být v nízkém stádiu a z ničeho nic prakticky za noc vyskočit do mnohem vyššího stavu než ten předchozí, pokročilejší. Je to etický kvantový skok. A taky může dojít k regresi.“

„Ty jsi příkladem regresi?“ vyzvídal Burton.

„Ne! Právě z toho mě Siggen obvinila, když jsme žili v té chatrči v Parolandu. Pravdou je, že jsem mnohem pokročilejší než kdokoli ostatní v projektu. Není snad mnohem etičtější dát každému veškerý čas, který potřebuje k vývoji? Není snad? Ano, je! To nelze popřít!“

„On je blázen,“ zamumlala Alice.

Burton si nebyl tak jistý. To, co Loga říkal, znělo rozumně; nikoli však jeho představy, jak uskutečnit své plány. Ovšem kdyby dál posílal falešné zprávy, nemusel by nikdo ze Zahradní planety přiletět a vyšetřovat. Loga tak mohl získat tisíc let. Za tu dobu určitě všichni dosáhnou požadované etické úrovně.

Jeho hluboký pesimismus mu však prozradil, že by tomu ale být nemuselo.

Jak daleko pokročil on sám?

Nebo opravdu chtěl postoupit do stádia, kdy větší část z něho prostě zmizí?

Proč ne? Bylo by to ještě větší dobrodružství, než všechna předchozí, největší v jeho životě.

„Tak dobře,“ řekl. „Myslím, že chápeme všechno, co se stalo. Ale naznačil jsi, že možná nebudeš moci dokončit své plány, i kdybych tě nemuseli zastavovat.“

Co se tak strašného vlastně stalo?“

„Je to moje chyba, jen moje!“ vykřikl Loga. Vstal z křesla a bez ohledu na kulhání přecházel sem a tam, tvář měl zkřivenou a potil se.

„Kvůli tomu, co se stalo, mohou být miliardy lidí odsouzeny k záhubě! Vlastně skoro všichni! Možná všichni! Navždy!“

52

Na chvíli bylo ticho. Loga dále namáhavě kulhal. Pak se ozval Burton. „Snad bys nám o tom měl povědět.“

Loga se posadil do křesla.

„Můj signál zablokoval oživovací zařízení. Nechtěl jsem, aby některý Etik spáchal sebevraždu a dostal se tak do věže přede mnou. Ale nevěděl jsem, že i jeden další Etik nechal oživovací zařízení zablokovat, když mne odhalili.“

Podle Logy to bylo proto, že Monat nechtěl, aby se neznámý zrádce dostal do věže. Jinak by mohl uskutečnit své plány – ať už byly jakékoli –, než zjistí, že se do věže vetřel.

Monatův příkaz měl prioritu nad všemi ostatními.

„On byl Operátor.“

Kromě toho Monat prostřednictvím svého zástupce počítači nařídil, aby neposlouchal nikoho jiného než jeho, dokud nebude obnoven normální provoz.

„Jsem si jistý, že kdyby přesně věděl, co se stane, nebyl by takový rozkaz vydal. Ale neměl o nic větší tušení než já, jaký věci nabere obrát.“

„Vesmír je nekonečný a všechny události v něm rovněž,“ pronesl zpěvavě Nur.

„Snad. Ale víte, počítač používá *wathany* jako... jak bych to řekl?... *matrice* pro duplikování těl. Kdysi se o tělech udržovaly záznamy, ale jak jsem vysvětlil, ukázalo se jako hospodárnější používat *wathany* samotné. Jiné záznamy neexistují. Takže pokud se *wathany* ztratí, nemáme možnost tělo znovu duplikovat.“

Burton si to obracel v hlavě.

„No dobře, ale *wathany máte*. Viděli jsme je v té obrovské nádrži uprostřed věže.“

„Ano, ale až počítač zemře, budou *wathany* uvolněny! A nebudeme mít žádný způsob, jak mrtvé znovu vzkřísit. Budou navždy ztraceny!“

Nastalo opět ticho. Po minutě nebo dvou se Alice zeptala: „Copak počítač... *umírá*?“

Loga se téměř dusil. „Ano. Nestalo by se to, kdyby nebyl tolik let bez údržby.“

Stroj byl postaven tak, aby vydržel celá staletí bez potřeby jakýchkoli oprav nebo výměny součástí. Některé části a jednotky se přesto občas porouchaly. Protože technici vše v pravidelných intervalech kontrolovali a proto měl počítač řadu samoopravných mechanismů. Stroje však mají v sobě známou, třebaže nevysvětlitelnou tvrdohlavost, zjevnou tendenci porouchat se samy a nefungovat. Neoficiálně se tvrdilo, že i ony mají cosi jako *wathan* a více zlé vůle než kdokoli jiný.

Během dlouhé nepřítomnosti lidí přestal fungovat jeden ventil.

„Není to mechanický ventil, rozumíte. V podstatě to je silové pole, které uzavře přívod mořské vody do komory na míšení potravy pro počítač, nebo ji naopak nechá volně proudit. Počítač žije z destilované vody smíšené s cukrem a stopami nerostů. Ventily jsou dva, jeden z nich vypadl. Ten druhý je pro nouzové situace a přebírá funkci prvního, pokud přestane fungovat. Pak mechanici opraví generátor pole ventilu a záložní se vypne.“

Bohužel záložní ventil nemohl přijímat na delší dobu větší množství vody. A tak proteinový počítač umíral.

„Mohl jsem použít paměťovou databanku počítače, aby mi poskytla model pro svůj originál z doby, než do něj byla zavedena data. Naneštěstí má počítač o sobě jen jediný paměťový záznam. A

tu informaci nevydá, takže ji nemohu zadat do konvertoru hmoty a energie.“

„Proč neopravíš generátor pole?“ nechápal Frigate.

„Z toho jednoduchého důvodu, že mě počítač k sobě nepustí. Monat kdysi zřejmě nařídil, aby byl počítač vybaven obrannými systémy. Ty se však aktivovaly, až když mě odhalili.“

Nastalo další dlouhé ticho. Nakonec je porušila Alice, když se zeptala: „Proč nepoužiješ jeden z těch lapačů *wathanů*, o kterých jsi nám říkal? Ten by je zachytil v okamžiku, kdy by počítač zemřel a *wathany* uvolnil.“

Loga se pochmurně usmál.

„Výborný nápad. Uvažoval jsem o tom. Na krátkou dobu. Jediným zdejším lapačem je počítač. Existují paměťové databanky, který bych mohl napojit na lapač, ale ty jsou také v počítači.“

„A je obrana naprosto nepřekonatelná?“ ujišťoval se Burton.

„Dostat se ke generátoru pole je snadné. Stačí, abych vytáhl nefungující modul a nahradil jej jiným. Ale než bych to stačil udělat, byl bych mrtvý. Počítač by mě rozřezal paprsky. Stejnými jako ty z mého paprskometu.“

„Používal jsi počítač současně s ostatními. Jak to, že nikdo nic nezjistil?“ nechápal Nur.

V určitém smyslu jsem udělal z počítače schizofrenika. Jedna jeho část nevěděla, co dělá druhá.“

„To je ono!“ vykřikl Maur. Pak ale jeho triumfální výraz zmizel a zamařil se. „Ne. Na to jsi už musel určitě pomyslet.“

„Ano, nemohu to udělat, protože technici zřejmě rozpolcenou mysl objevili. Teď ji ovládá hlavní část.“

„Říkal jsi *ovládá*, takže tu druhou úplně *nepohltila*,“ upozornil Nur.

„Ano. Technici neměli čas odstranit ty složité obvody, které z počítače udělaly schizofrenika. Uzavřeli je ale v jiných, dočasných přemostěných obvodech, aby hlavní, dominantní část mohla převzít kontrolu. O úplné spojení by se postarali později, jenže byli zabiti, než se k tomu dostali.“

„Jak to všechno víš?“ vyzvídal Burton.

„Tu informaci mi předal počítač. Neodmítá se mnou komunikovat, jen neuposlechne žádné rozkazy kromě Monatových nebo toho, který jednal jeho jménem.“

„Není tu šance, že bychom objevili heslo nebo kód, který Monat používal?“

„Není, pokud je někde nezaznamenal. A pochybuji, že by to udělal. Kromě toho by k němu byl zapotřebí hlas Monata nebo jeho pomocníka.“

„Třeba žádné heslo neexistuje,“ uvažoval Frigate. „Třeba by stačilo jen rozpoznání hlasu.“

„Ne, na to Monat myslel. Je relativně snadné izolovat záznamy mluvy a syntetizovat jej, aby tvořily nové věty. A taky mohl vyžadovat provedení identifikace těla.“

„Nemohl by ses přestrojit za Monata sám?“ navrhl Turpin.

„Snad ano. Ale použil bych paprskové simulace.“

Loga teď vypadal velice unaveně. Burton měl podezření, že mu energii nevysává jen zranění. Byla to bezmoc a pocit viny.

„Jenže,“ upozornil Burton, „nevíme, zda identifikace hlasu a těla je vše, co počítač vyžaduje. Musíme se ale pokusit jej oklamat, i kdyby to bylo mrhání časem.“

„Řekl jsi počítači, že zemře?“ otázala se Alice dychtivě.

„Ano, jistě. Ale on to už věděl.“

„Třeba by se nějaký člověk dostal přes obranu počítače,“ uvažoval Burton a tvrdě hleděl na Logu.

Etik se trochu narovnal.

„Já vím, na co myslíš. Protože jsem za tuhle hrůzu odpovědný, měl bych se pokusit generátor ventilu opravit. I když tu je téměř stoprocentní pravděpodobnost, že bych se jen obětoval. Udělal bych to, kdybych si myslel, že to k něčemu bude.“

Ale co kdybych neuspěl a přesto zemřel? Nikdo z vás by nevěděl, jak řídit zdejší stroje. Nedokázali byste si s tím problémem nijak poradit.

Kromě toho, bude-li počítač žít, co pak? Situace se nezmění, jen počítač bude žít dál a *wathany* neuvolní.“

Burton řekl, že Loga je musí naučit používat jakékoli přístroje které by mohli potřebovat. Musí, protože by se mu mohlo něco stát. Nezbyvá na to čas, než počítač zemře?

Etik odpověděl, že by nějaký čas mohli ještě mít. Bude je muset naučit, co znaky na přístrojích znamenají. Naučit je jazyku, kterého používal pro rozhovor s počítačem, by trvalo příliš dlouho; byl to jazyk Monatovy rasy a používali jej i lidé na Zahradní planetě. Ale může upravit překladače, aby používaly esperanto.

„Výborně!“ uvítal to Burton. „Myslím, že teď bychom si všichni měli jít lehnout. Odpočineme si a bude nám to lépe myslet. Třeba nás pak něco napadne, co bychom mohli na počítač použít.“

Přestěhovali se do bytů členů Rady, Loga odešel do svého. Jeden si vzali Aphra Behnová s de Marbotem, další Alice s Burtonem. Tai-Peng a Turpin bydleli ve čtvrtém a Nur s Frigatem v sousedním. Burton si řekl, že bude lepší, když nikdo ze skupiny nezůstane sám. Stále ještě úplně Etikovi nevěřil.

Než šli spát, Alice řekla: „Richarde, musí existovat nějaký způsob, jak se dostat přes ten počítač. Postavili ho lidé, tak si s ním musí lidé poradit.“

„Proč bys nepůsobila na jeho emoce?“ utahoval si z ní Burton. „Vy ženy jste v tom obzvláště dobré.“

„O nic víc než muži, ty drzý klacku! Ale rozhodně vím, že nemá smysl dovolávat se citů u věci, která žádné city nemá. I když si vlastně nejsem jistá, že žádné nemá. – nebo něco analogického. Ale protože se řídí výhradně logikou, proč nepoužít logiku proti němu? Lidé do něj vložili lidskou logiku, tak bychom měli dokázat s ním bojovat nebo jej ošálit logikou.“

„Jsem si jistý, že Loga už na to myslel.“

Políbil ji na tvář a odvrátil se.

„Dobrou noc, Alice.“

„Dobrou noc, Richarde.“

Když se o několik hodin později probudil, zjistil, že Alice hledí vzhůru k pohybujícím se postavám na stropě.

Ráno se osprchovali, oblékli si čisté šaty a pak vešli do místnosti, která se používala jako jídelna. Když procházeli kolem řídicí místnosti, zjistili, že tělo Croomesové bylo odstraněno. Na podlaze nebyly žádné skvrny od krve a kostry byly pryč.

„Roboti,“ vysvětlil Loga. „Taky jsem poslal jednoho, aby se postaral o Gilgamešovo tělo.“

„Žádné roboty jsem neviděl,“ divil se Frigate.

„Ale viděl, ale vypadali jako veliké skříňky. I vaše postele jsou roboti. Jemně vám masírují svaly a manipulují s páteří.“

„Když jsem se v noci probudil, nic takového jsem necítil,“ namítl Burton.

„Ani já,“ přidala se Alice.

„Pracují velmi jemně a dají se automaticky do chodu, jen když usnete. Ale pokud si přejete masáž v bdělém stavu, přikažte jim to. Ukážu vám, jak.“

U výborné snídaně pověděla Alice ostatním o svých nápadech, jak obejít počítač právě tou logikou, kterou používal.

Loga zavrtěl hlavou. „Zní to pěkně, ale nebude to fungovat.“

„Můžeme to aspoň zkusit,“ naléhala Alice.

„Zkusíme vše, fyzikální i psychické metody,“ ujišťoval ji Loga. „Ale věř mi, myslel jsem na všechno.“

„Nepochybuji o tvé inteligenci,“ odpověděla. „Ale devět hlav je víc než jedna.“

„Devítihlavý drak!“ vykřikl Tai-Peng. Tvář mu hořela; při snídani popíjel víno.

„Použijí jeden z elektronických počítačů v této místnosti, abych vytvořil systém,“ slíbil Loga. „Ale myslím, že nedokáže porazit vlastní logiku. Počítač dokáže počítat mnohem rychleji než člověk, pokud má potřebná data. Ale nemá žádnou představivost, není kreativní. Ale stejně by data mohla obsahovat něco, co jsem přehlédl. A velmi rychle se to dá nastavit na vytváření kombinací, které by mně trvaly celé roky. Také dokáže do jisté míry extrapolovat.“

Nejdříve zašel do svého bytu, pak do řídicí místnosti a usadil se v křesle uprostřed otočné plošiny. Zanedlouho zavolal ostatní.

„Nemohl jsem odolat, abych se velkého počítače nezeptal, kolik *wathanů* je nyní v šachtě.“

„A kolik?“ zajímal se Nur.

Loga se znovu zadíval na obrazovku.

„Osmnáct miliard a dvacet osm. Ne, přidejte další tři.“

„Přes polovinu lidí z Údolí,“ poznamenal Frigate.

„Ano. Dva další.“

Loga vypnul obrazovku.

Během každé hodiny umírá víc lidí, je polapeno víc *wathanů*. Až počítač zemře...“

Odmklčel se.

Etik musel mít hodně odvahy, vytrvalosti, rozhodnosti a hbitou mysl, když dokázal tohle všechno. Ale tíha jeho viny zdrtila i jeho samotného.

„Třeba bys měl hodit ručník do ringu,“ uvažoval Turpin. „Myslím tím... zabít počítač teď! Tak už žádné další *wathany* neztratíme a můžeme pokračovat v projektu.“

„Ne!“ vzplál Loga hněvem poprvé od doby, co ho znali. „Ne! To by bylo nestvůrné! Musím je všechny zachránit! Všechny!“

„Ano, a nakonec možná ztratíš miliardy. Nebo třeba všechny na této planetě.“

„Ne! To nemohu!“

„No,“ Turpin pokrčil rameny, „tak už mi nic jiného nenapadá. Pro mě je to příliš složité.“

Odešel do haly a začal hrát na klavír.

„Je ze mě znechucený,“ ušklíbl se Loga. „Ale neví, jak moc já nenávidím sám sebe.“

„Výčitky nebudou k ničemu!“ Tai-Peng zamával láhví, kterou držel v ruce. „Ale možná má Tom pravdu! Myslím, že půjdu taky do haly a pobavím se! Už mě od toho přemýšlení bolí hlava!“

„Z toho ho určitě nebolí,“ zašeptala Alice.

Tai-Peng se jen zašklebil a rychle ji políbil na tvář, když kolem ní procházel.

Nur Etikovi připomněl, že dosud neodstranil bomby ve skříňkách ve druhé řídicí místnosti.

„Stačí, když zamknu dveře,“ odpověděl Loga. „A teď k programu logika-versus-logika. I když to bude jen mrhání časem.“

Ti, kteří zbyli, odešli do jazykové laboratoře. Etik jim dal instrukce, jak používat přístroje, které by je mohly naučit mluvit a číst jazykem Zahradní planety nebo Ghuurkh. Byly tu také učebnice ghuurkhské gramatiky v esperantu a slovníky.

Alice stiskla Burtonovi paži.

„Je to strašné, že?“ hlesla a její velké oči hleděly do jeho. „Všechny ty duše, které navždy zmizí, a to měly šanci na nesmrtelnost! Je to příliš strašné, abych o tom dokázala uvažovat!“

„Tak o tom nepřemýšlej,“ poradil jí Burton. „Ale i ti ztracení budou nesmrtelní. Jen o tom nebudou vědět, to je vše.“

Zachvěla se. „Ano. Ale my bychom mohli být mezi nimi. Myslíš, že Postoupíš dál? Já bych ráda věřila, že postoupím, ale na to musíš být prakticky světec!“

„Nikdo mě nikdy neobvinil, že jsem světec, pokud to nebyla moje žena,“ ušklíbl se Burton. „A ona věděla, co říká.“

Alice se nenechala ošálit. Věděla, že Burton je stejně zoufalý jako ona.

Uplynuly dva dny. Loga promítl výsledky na obrazovku, ostatní se dívali. Když promítání skončilo, zavrtěl hlavou.

„Není to k ničemu.“

Znovu a znovu se radili a přišli s mnoha plány, ale všechny nakonec odmítli kvůli logickým chybám nebo nepřekonatelným potížím.

Čtvrtého dne od příchod do věže přiběhl Frigate s úsměvem do sálu.

„Hej, jsme všichni pěkně hloupí! Máme odpověď přímo před nosem! Proč nepošleš s modulem roboty?“

Loga si povzddechl.

„Myslel jsme na to. Tohle byla jedna z prvních věcí, která mě napadla. Ale i když roboti jsou postaveni z *charruzzu* (toho šedého kovu), paprsky počítače je okamžitě rozpůlí.“

Frigate vypadal zklamaně a připadal si trochu hloupě.

„Ano... ale.... Když jich pošleš dost, tak zbraně vyřadí!“

„Žádný z robotů nemá funkční strukturu pro střelbu ze zbraně.“

„No a nemohl bys je upravit? A pak je naprogramovat?“

„To by mi zabralo deset dní. Kdybych začal v okamžiku, kdy jsem se sem dostal, nestačil bych upravit včas ani jednoho.“

Zarazil se a pochmurně dodal: „Právě jsem zkontroloval, kolik času zbývá, než počítač zemře. Pět dní!“

I když podobné prohlášení očekávali, byl to pro ně šok.

„Alespoň se už nebudeme trápit,“ pokrčil rameny Tom Turpin. „Duše budou pryč a nemůžeme s tím nic dělat. Ale můžeš poskytnout mnohem víc času těm, kteří jsou dosud naživu.“

Loga otočil několika stupnicemi a stiskl tlačítko. Na obrazovce se rozzářila čísla v ghuurkhštině. Ostatní se už naučili tolik, že je dokázali přečíst.

„Osmnáct miliard, jedno sto dva,“ vyslovila to Aphra.

„Měl bych zabít počítač teď hned,“ Loga už propadal zoufalství. „I takhle jsem čekal příliš dlouho. Klidně mohl dnes polapit třeba duši mé matky.“

„Počkej!“ vykřikl Frigate. „Mám nápad! Říkal jsi, že jsi otevřel soukromé oživovací komnaty, když jsi sem přišel. Nedaly by se upravit tak, abychom v nich byli vzkříšeni i my?“

„Ale ano. Dalo by se to udělat. Lapače oživovacího stroje pracují na trochu jiné frekvenci než lapače počítače. Nechal jsem a něj nastavit *wathan* svůj i Tringuův. Mohl bych udělat totéž pro vás. Ale proč?“

Frigate začal vysvětlovat, ale Loga, Burton a Nur pochopili současně, co chce říci.

Půjdou dolů jako voj a několik nechají za sebou, aby zajišťovali dozor. Vpadnou do sálu a i když by měli znovu a znovu zahynout, stále by mohli vyřadit všechny paprskometry počítače.

„Jak tě tohle napadlo, Pete?“ divil se Tom Turpin.

„Jsem spisovatel science fiction. Mělo mě to napadnout, když jsem zjistil, jaká je situace.“

„Taky mě to mělo napadnout,“ připustil Loga. „Ale jsme všichni pod velkým emočním tlakem.“

„Mohl bys tohle zduplikovat?“ zeptal se Burton a pozvedl zbraň ve tvaru pistole s koulí na konci.

„Tolikrát, kolik jich budeme potřebovat.“

Během dvou minut byla celá skupina ozbrojená paprskomety. Etik pak vytiskl na svém stroji nákres cesty z řídicí místnosti a ze soukromé komnaty s oživovacím zařízením k místnosti s ventilem. Prostudovali si nákresy a identifikovali každou chodbu i místnost na příslušné obrazovce.

„Na každé stěně v té oblasti je kamera, včetně místnosti s ventilem. Takhle podle záznamů vypadá.“

Prohlíželi si obrazy z přístroje, až si byli jisti, že tu místnost znají z paměti. Pak nechal Loga ve skříňce zduplikovat modul a dal jim jednoduché instrukce, jak vytáhnout starý modul a zasunout nový.

Etik bohužel nedokázal získat nákres obranných systémů počítače.

„Ta informace musí být v paměťové databance počítače.“

O chvíli později získal informaci, i když to nebylo to, oč žádal. Počítač odmítal proradit, kde se obranné systémy nacházejí.

„No, stálo to za pokus.“

Nasedli do křesel a následovali Etika k výtahové šachtě. Sestoupili jí rychleji, než se kdy odvážili s křesly letět. Když urazili jednu míli, zastavil, zamířil do sálu a odtud do chodby. Po několika minutách Burton, který měl výborný orientační smysl, zjistil, že míří do oblasti tajné místnosti u základny věže. S touhle rychlostí se k ní dostali poměrně rychle.

Etik se zadíval na dveře, stále zablokované grálem, který tam Burton postavil, a jeho tvář zrudla.

„Proč jste mi neřekli, že dveře jsou stále otevřené?“

„Myslel jsem na to, ale nepřipadalo mi to důležité,“ pokrčil rameny Burton.

„Agenti se mohli dostat dovnitř!“

„Ne. Nemohli nás v tak krátké době dostihnout. Použijí plachetnice“

„Rozhodně nebudu riskovat.“

Loga se otočil v křesle pryč od dveří a pak tváří k nim.

„Vytáhněte loď z vchodu, zatímco budu pryč.“

„Kam jdeš?“ vyzvídal Burton.

„Jdu do řídicí místnosti, abych mohl znovu aktivovat automaticky řízené letadlo a nasměrovat je k římse. Roztaví ji a pak ucpe vchod do jeskyně.“

„Běžte s ním,“ nařídil Burton Tai-Pengovi a de Marbotovi.

Loga na něho pohlédl, ale nic neřekl. Otočil se i s křeslem a odletěl chodbou.

Burton zavedl ostatní do místnosti plné mlhy, kde s velkou námahou dostali loď zpět na moře. Pak se vrátili do chodby, ti větší z nich se znovu protáhli úzkým vchodem nad grálem.

„Měli jsme Logovi říci, aby otevřel vchody po celé cestě,“ zamručel Frigate.

„Myslím, že nechce, abychom věděli, jak se to otvírá,“ hádal Burton.

„Takže nám stále nevěří?“

„Při životě, jaký vedl, se naučil nevěřit nikomu.“

To však nebyla pravda. Loga s Číňanem a Francouzem ve svých stopách se vrátil za patnáct minut. Vystoupil z křesla a udeřil pěstí do stěny několik palců od dveří. Současně zvolal jasným hlasem: „Ah Qaaq!“

Dveře zajely do šterbiny.

Burton si v duchu zapamatoval přesné místo, kde Loga udeřil.

„Jak jsi mohl vědět, že někdo nepůjde za tebou, aby tě chytil?“ divil se.

„Tyhle dveře jsou jedna obrovská videoobrazovka. Mám i další obrazovky, které vypadají jen jako část stěny. Jsou rozmístěny tak, aby viděl kus této chodby i za zatačkami.“

Následovali Logu do místnosti. Na půli cesty se zastavil, otočil se ke zdi a znovu pronesl heslo. Zdánlivě hladká část stěny se odsunula a zajela do šterbiny. Místnost za ní byla jasně osvětlená, na stoly ležely přístroje, byla tu velká skříň a dvě kostry. Ty mířily ke dveřím, jako by se chystaly opustit místnost. Na podlaze poblíž prstů ležela kovová krabička s mnoha stupnicemi, ukazateli, tlačítky a malou obrazovkou na jedné straně a s hroty na druhé.

„Kdybych jen byl poslal signál o několik sekund dříve,“ povzdechl si Loga. „Byl bych je překvapil, než by odstranili řídicí krabičku.“

„Ale to jsi nemohl vědět,“ připomenul mu Burton. „Stále bys nemohl riskovat zabít se. Mimochodem, proč ty dveře byly zavřené? Tihle dva je museli otevřít, když se dostali dovnitř.“

„A jak se vlastně dostali dovnitř, když neznali heslo?“ přidal se Nur.

„Po sedmadvaceti sekundách se dveře automaticky zavřou, pokud nedostanou opačný příkaz. A vyšetřovatelé tuhle místnost objevili, když sledovali obvody.. To musela být časově náročná a namáhavá práce, protože ke sledování nemohli použít počítač. Když místnost objevili, museli také použít magnetometry. Vrátili se, aby zjistili zdroj napojení, a našli naprogramovanou kódovou krabičku s otevíracím mechanismem. Rozluštění kódu jim nemuselo trvat dlouho.“

„Ale co to zaklepání k heslu? Jak....?“

Ukázal na skříňku. „Oživovací zařízení.“

Přešel k němu, Frigate mu byl v patách. Američan se zeptal: „Nemohl jsi použít vlastní zdroj energie?“

Loga se zastavil, zvedl řídicí krabičku. A přešel ke straně skříně. Zasunul hroty do otvorů na straně.

„Ne, to nešlo. Byl bych rád měl vlastní atomový konvertor, aby ke mně nevedly žádné dráty, které by se daly vystopovat. Ale přeměna hmoty na energii a přitahování *wathanů* vyžaduje obrovské množství energie. Jen samotné fyzikální a extrafyzikální rozhraní používá tolik energie, že by to stačilo na zhasnout polovinu měst na staré Zemi ke konci dvacátého století.“

„A jak zabrániš, aby se takový odběr energie objevil na měřicích?“ zajímal se Frigate.

„I o to jsem se postaral. Abych se vrátil k původní otázce; kdyby technici odstranili kódovou krabičku, nebyl bych se mohl dostat z tajné místnosti na chodbu. Vnější přístupové dveře se aktivují signálem do dalšího dekodéru. Bylo velké štěstí, že to technici dosud neodhalili, když byli zabiti. Přišel jsem o generátor signálu, když jsem musel opustit letadlo. Ale generátory jsou v lodích v jeskyni. Automaticky se spustí, když v blízkosti detekují věž.“

„Mechanismus dveří nemusel vyžadovat příliš mnoho energie. Proč jsi pro ně nepožíval zvláštní zdroj?“

„Měl jsem. Ale bylo jednodušší a úspornější používat hlavní zdroj.“

Slabě se usmál. „Rád bych věděl, co si technické pomysleli o tom hesle. Ah Qaaq je mayské slovo. Ah je člen, který určuje rod podstatného jména jako mužský. Qaaq znamená oheň. Loga je oheň ghuurkhsy. Třeba mě právě to pomohlo identifikovat. Mohli to mayské jméno zadat do počítače, aby vyhledal všechny možné souvislosti. Pokud ano, dostali odpověď jednu sekundu po zadání.

Byl jsem chytrý až příliš.“

Ukázal prstem na tlačítko. „Shromážděte se tady. Vysvětlím jednoduché ovládání dvakrát, aby tu nebyly žádné nejasnosti. Dokážete číst značky. Když stisknu tohle tlačítko, zapne se ten malý stříbřitý disk pro vložení. To znamená, že je zapnutý proud.

Ten větší disk o kontrolky ZAPNUTO je měřič frekvence.“

Stiskl tlačítko. Menší disk se rozzářil oranžovým světlem.

„A teď...“

Světlo zhaslo.

„Khatuuch! Co to...?“

Loga na okamžik položil ruku na krabičku, pak přeběhl k přední straně skříně. Otevřel dveře a nahlédl dovnitř. I na tak velkou vzdálenost ostatní ucítili žár.

„Utíkejte!“ vykřikl Loga a odkulhal k východu, jak nejrychleji mohl.

Když se Burton dostal k východu, ohlédl se ke skříně. Ovládací krabička se roztékala a obrovská krychle uvnitř skříně zářila rudě.

Loga zaklel v ghuurkhsy a pak dodal: „Ti... ti...! Nastavili zařízení tak, aby roztavilo konvertor, až se zapne proud!“

S výjimkou Logy a Burtona, který již zemřel tolikrát, že jej pomyslení na smrt už neděsilo, se ostatním ulevilo. Burton to rozpoznával na jejich tvářích. Věděli, že by byli vzkříšeni se svými *wathany*, ale myšlenka na smrt se jim přesto protivila.

„Máme druhý oživovač,“ připomněl Burton.

„Bude tak také past,“ hádal Loga. Byl popelavě bledý.

„Můžeš jej spravit, aby se neroztavil?“

„Zkusím to.“

Ale neuspěl.

Burton sledoval roztékající se hmotu a řekl si, že je čas Logovi prozradit něco, co až dosud odkládal, protože oživovače byly naléhavější.

Oslovil ho. „Logo, když jsme vyšli z tajné místnosti za tebou, umístil jsem vedle dveří kulku, abych je označil. Teď je kulka pryč.“

Nastalo krátké ticho. Frigate navrhl: „Pravděpodobně ji sebral uklízací robot.“

„Ne,“ odporoval Loga. „Kdyby roboti byli k takové práci naprogramováni, byli by uklidili i kostry.“

„Tak se sem musel dostat někdo další!“

ODDÍL 14

Hra ve třech: Carroll – Alice – počítač

54

Došli do laboratoře. Loga usedl k počítači a zuřivě pracoval. Zakrátko byly v chodu všechny kamery ve věži. O dvě sekundy později se obrazovka před ním rozzářila.

Burton hvízdal.

„*Frato Fenikso!* Hermann Göring!“

Seděl u stolu a jedl jídlo z grálové krabice. Podle toho, jak byl hubený, a podle černých kruhů pod propadlými očima potřeboval víc jídla než obvykle.

„Nechápu, jak nás mohl tak rychle dohonit,“ divil se Loga.

„Počítač hlásí, že nikoho dalšího nevidí, ale někdo by mohl právě být mimo dohled kamer. A pokud to jsou agenti, mohl by některý z nich znát heslo. Monat jim je mohl předat v Údolí.“

„Proč se nezeptáme Göringa?“ navrhl Burton.

„Jistě. Ale nejdřív se zeptám počítače, kde vlastně je.“

Loga si přečetl instrukce. Nasedli do křesel a vyletěli z místnosti. Za deset minut byli přes laboratoři, od Logovy skryše chodbou směrem dolů. Pomalu sestoupili a vešli pěšky. I když Göring nebyl ozbrojen, nemohli si být jisti, že se u něho mezitím neobjeví další.

Burton zařval: „*Achtung!*“

Rozesmál se nahlas, když Göring vyskočil, vyplivl jídlo, ruce mu vylétly a židle se převrátila. Byl popelavě šedý a chvěl se, když se otočil. Zřejmě se snažil něco říci, pak mu tvář rusla a chytil se za krk.

„Panebože! On se dusí!“ vykřikla Alice.

Göring byl teď ve tváři modrý a na kolenou, když ho Burton udeřil do zad a přiměl ho vykašlat jídlo, které mu uvízlo v krku.

„To nebylo zrovna vtipné, Richarde,“ plísnila ho Alice. „Přestaň se smát. Mohl jsi ho zabít.“

Burton si otřel slzy a odpověděl: „Omlouvám se, Göringu. Asi jsem vám chtěl vrátit něco z toho, co jste mi udělal.“

Göring polkl, když mu Aphra Behnová podala sklenici vody.

„Ano, asi vám to nemohu mít za zlé.“

„Zdá se, že jste polomrtvý hladem,“ konstatoval Nur. „Neměl byste jíst tak hltavě. Příliš mnoho jídla po dlouhém půstu by vás mohlo zabít.“

Rozhlédl se. „Kde jsou ostatní?“

„Mrtví.“

„Ať se Bůh smiluje nad jejich dušemi.“

„Nesmíloval se a nesmiluje, pokud s tím rychle něco neuděláme.“

„Göringu!“ ozval se ostře Loga. „Přišel jste sám?“

Göring se na něj podivně podíval. „Ano.“

„Jak dlouho už jste tady?“

„Asi hodinu.“

„Byl za vámi někdo další, když jste byl v horách?“

„Ne. Alespoň jsem nikoho neviděl.“

„Jak jste se sem dostal tak rychle?“

Göring a ostatní Viroland'ané se potopili do skladu *Nikoli k pronajmutí*, ještě než sklouzla přes šelf do propasti. Vytáhli několik součástek batenzátoru a znovu je spojili na dřevěné plachetnici. Vytáhli i dva elektrické motorky, náhradní lodní šroub menšího člunu, *Gascona*, a další díly. Pracovali rychle a čtyři z nich se vydali na cestu v upravené lodi dva týdnu po odjezdu *Neposílej úcty*.

„Oproti Burtonově skupině ani neměli volné dny na odpočinek a rekreaci.“

„Kde jsou vaši druhové?“ vyptával se Loga, i když si pravděpodobně domyslel jejich osud.

„Dva z nich to brzy vzdali a vrátili se. Já jsem pokračoval se svojí ženou, ale ona uklouzla a spadla z hory.“

Udělal rukou kruh, který příslušníci Církve tak často používali jako požehnání.

„Měl byste se posadit,“ vybídl ho Burton vlídně. „Máme vám toho hodně co povědět.“

Když Göring od Logy a Burtona uslyšel, co se stalo, zhrozil se.

„Všechny ty *wathany*? I *wathan* mé ženy?“

„Ano a teď nevíme, co dělat. Jestli máme zabít počítač, aby už nemohl lapat další *wathany*, nebo doufat, že nás nějak napadne, jak zrušit jeho hlavní příkaz.“

„Ne, existuje i třetí možnost,“ protestoval Hermann.

„Cože?“

„Nechte mě, ať tam zkusím dát modul sám.“

„Vy jste blázen!“

„Ne, musím splatit dluh.“

Burton si vzpomněl na sen o Bohu, který se mu neustále vracel.

„Dlužíte za maso. Zaplat'te.“

„Když zemřete, bude váš *wathan* odsouzen k záhubě.“

„Možná ne,“ pronesl tiše Hermann. „Třeba jsem připraven Postoupit dále. Jistě to nevím. Bůh ví, že do svatého mám daleko. Ale kdybych mohl zachránit všechny ty duše... *wathany* .... pak bych vše vyrovnal.“

Nemělo smysl se s ním dohadovat.

„Tak dobře,“ ustoupil Loga. „Jste nejodvážnější člověk, jakého jsem kdy potkal. Myslím, že je vám jasné, že máte velmi malou šanci na úspěch. Ale uděláme toto.“

Burton teď hluboce litoval svého vtipu, který Němci vyvedl. Ten muž riskoval vlastní duši a čelil osudu podobnému prokletí, pokud neuspěje. Loga měl pravdu, Göring byl nejodvážnější člověk, jakého kdy znal. Kdysi možná nebyl, ale teď ano.

Loga rozhodl, že se vrátí do vrchního patra, aby byli poblíž svých obydlí. Na cestě se zastavili v patře, kde si mohl Göring prohlédnout uvězněné *wathany*.

Zíral na zářící a svíjející se předměty, neustále se smršťující rozpínající, po několik minut, pak se odvrátil.

„Jsou nejkrásnější, nejpůsobivější, nejohybnější.“

Znovu udělal rukou kruh, i když se Burtonovi zdálo, že to je víc než jen požehnání. Zachytil narážky modlitby za spasení a za posílení odhodlání.

Když došli do řídicí místnosti, Etik okamžitě začal pracovat na pultě u otočné plošiny. Po pěti minutách poslal Göringa do jedné ze skříní. Tam ho paprsky změřily. Loga zadal do počítače další data a do hodiny byl hotov.

Čekal několik sekund, pak stiskl další tlačítko.

Sešel z plošiny a dobelhal se k velkému konvertoru hmoty a energie. Ostatní pomalu došli za ním. Loga otevřel dvířka.

Na podlaze ležely části brnění. Loga je zvedl a hodil lidem stojícím před skříní. Nasadili je Göringovi. Když byli hotovi, vypadal spíš jako robot než středověký rytíř. Díky nádrži se vzduchem v batohu na zádech připomínal astronauta.

Kromě úzkého dlouhého hledí na přední straně kulovité přilby byl skafandr celý z šedého kovu. I když byl silný, vážil jen devět liber.

„Ten průzor není tak odolný jako kov,“ varoval ho Loga. „A paprsky kov úplně rozříznou, pokud budou působit na jedno místo déle než deset sekund, tak buďte neustále v pohybu.“

Göring prověřil ohebnost kloubů na rameni, pěsti, prstu, koleni a kotníku. Poskytovali mu pohyblivost, jakou potřeboval. Zkoušel běhat sem a tam, skákal dopředu a dozadu i do strany. Pak cvičil s paprskometem, až znal všechny jeho schopnosti.

Sundal si brnění a znovu se najedl.

Když se šel Hermann vyspat do jednoho z bytů, odletěl Loga s křeslem na patro pod úroveň moře. Vrátil se za hodinu s průzkumnou dvoumístnou ponorkou, která se vznášela ve vzduchu.

„Tohle mě napadlo teprve před několika hodinami. Pomůže mu to dostat se přes vnější obranu, ale dál bude muset pěšky. Vchody nebudou dost široké, aby se do nich loď vešla.“

Během jeho nepřítomnosti ostatní umístili paprskometry na boky uklízacích robotů ve tvaru rakví a vyvrtali díry, kterými měli protáhnout kabely. Loga nainstaloval záznamové zařízení a spouštěcí mechanismy. Pak naprogramoval navigační panely a také je nainstaloval.

Burton šel vzbudit Němce, ale našel ho vzhůru, jak se na kolenou modlí u lůžka.

„Měl jste spát,“ upozornil ho.

„Využil jsem toho času k něčemu lepšímu.“

Vrátili se do řídicí místnosti, kde Hermann trochu pojedl a pak se naučil cestu a ovládání ponorky. Loga mu ukázal, jak odstranit starý modul a zasunout nový. Byl to kus šedého kovu o velikosti a tvaru

hrací karty. I když v něm byly velmi složité obvody, povrch byl hladký. Na jednom rohu bylo vyryto V jako označení, že touto stranou se má zasunout do stroje. Číslo kódu bylo v baserliéfu a karta se měla zasunout kódem vzhůru.

„Co se mohlo poškodit na takovém modulu?“ divil se Frigate.

„Nic,“ odpověděl Loga. „Pokud se správně zasune. Předpokládám, že došlo k lidské chybě. Pokud karta byla zasunuta vrškem dolů, obvody by fungovaly správně. Jenže by pokaždé došlo k elektrickému výboji a jeden z obvodů se lehce poškodí. Výbojů není mnoho, ale za delší období se škody kumulují. Chyby si měli všimnout už dávno – kdyby technik nebyl mrtvý.“

Zasunul kartu do kovové krychle a připevnil ji ke kusu brnění těsně nad kolenem.

„Stačí, když stiskne tlačítko na krychli pro zasunutí, a magnetismus se vyruší. Krychle je natolik silná, že vydrží hodně zásahů paprskem.“

Na Göringa umístili celé brnění kromě kulovité přilby. Loga nalil žluté víno do překrásných sklenic které donesl ze svého bytu. Pozvedl svou a pronesl: „Na váš úspěch, Hermanne Göringu. Nechť je Stvořitel s vámi.“

„Ať je s námi všemi,“ odpověděl Hermann.

Napili se a pak připevnili helmu. Göring vyšplhal po krátkém žebříku na vrchol ponorky a s jistou námahou se vecpal průlezem dovnitř. Loga vystoupil vzhůru, nahlédl do průlezu a opakoval instrukce k řízení. Pak zavřel poklop.

Jako velitel operace se posadil do křesla na otočné plošině. Ostatní se posadili k ovládacím pultům a začali provádět úpravy, kterým je naučil Etik.

První z ozbrojených robotů ve tvaru rakve se zvedl a zamířil ke dveřím. To byl Burtonův. Za ním se pohyboval Alicin, pak další. Po jednom vyjeli z místnosti a zabočili doprava

Když byli všichni venku, ponorka se zvedla ze země a následovala roboty.

Sestup na zem pod hladinou moře trval patnáct minut. Zastavil svého robota před zavřenými dveřmi, nad nimiž byla písmena v alto-reliéfu. Burton aktivoval paprskomety a na jedné straně odřízl dveře

od vrcholku až dospodu. Pak robota posunul a roztavil další část. Nakonec vrazil strojem do středu a odříznutá sekce odpadla.

Burton spatřil obrovský sál plný přístrojů. Vyrázil svým strojem k zavřeným dveřím ve vzdálené stěně. Než se tam dostal, zajely části stěn do zdi a vyjely koule paprskometů. Vyrázily z nich čáry šarlatové barvy.

Burton upravil řízení tak, aby robot zamířil doprava nahoru. Podržel ho tam a stiskl tlačítko aktivace zbraně. Podél kraje obrazovky vyrazily rudé čáry a potěšilo ho, když jedna z koulí vybuchla. Úlomky dolétly až k obrazovce, ale nijak ji nepoškodily.

O několik sekund později obrazovka zhasla.

Jedna ze zbraní počítače zničila kameru na vrcholku robota.

Burton zaklel a vypnul paprskometry. Nemohl teď nic dělat, jenom se dívat. Stiskl tlačítko, které napojilo jeho počítač na jednu z Logových kamer. Okamžitě se objevil pohled z kamery, na stěně na dveřmi, kterými roboti vnikli dovnitř. Jeho robot se vznášel deset stop nad podlahou s předkem natočeným k paprskometům na protější zdi. Roboti byli sestaveni do půlkruhu, aby je nezranily výstřely jejich druhů.

Poslední paprskomet v místnosti vybuchl. Výhled se přesunoval z jedné kamery do druhé, jak dobývali další a další místnosti. Alicin robot se roztavil. De Marbotova kamera byla zničena. Tai-Pengova robota proděravěly tři paprsky najednou a zhroutil se, když se roztavila některá důležitá součástka.

I další padali jeden po druhém, až zbyla nakonec jen ponorka. Boj pak převzalo samotné plavidlo ve tvaru vzducholodi, prořezalo se přes dvojce dveře a pevným trupem najelo do jednoho z paprskometů.

Ponorka se dostala ke dveřím natolik širokým, že jimi mohla projet, ale zároveň i do palby paprsků z deseti zbraní. Hermann prohnal svou loď skrz a ocitl se v další místnosti. Kousek zádi byl odříznut a v trupu byla řada děr.

Před ním v protější stěně byl další vchod. Tady bude muset Göring loď opustit. Projel velmi rychle a zastavil několik stop před vchodem. Zatímco šarlatové čáry tavily v trupu otvory, vylezl ven. Paprsky okamžitě zamířily k němu.

Göring spadl na zem. Před polovinou zbraní ho chránil trup lodí, ale ostatní na něho mířily. Pomalu vstal a potácel se vchodem. Otočily se k němu celé sady zbraní a sledovaly ho, když probíhal dveřmi vedoucí do místnosti s ventilem. Těsně předtím, než se k nim dostal, vyjely ze spáry dveře a uzavřely mu cestu. Ignoroval paprskomety a začal prořezávat dveře. Vyřízl malý otvor a hodil krychli s kartou před sebe. Pak se proplazil otvorem s paprskometem v ruce.

Burton a ostatní slyšeli jeho namáhavý dech.

Výkřik bolesti.

„Moje noha!“

„Už jste skoro tam!“ zaječel Loga.

Z otvoru vyrazila purpurová pára.

„Jedovatý plyn,“ zahučel Loga.

Obraz se přesunul do místnosti s ventilem. Byla rozlehlá, na stěně napravo od Hermanna vycházela ze zdi asi deset stop nad podlahou kovová trubka, stočená dolů. Poblíž ní ležela kovová krabice na stole, z něhož vedle tenké kabely k další krabice. Na přední straně krabice byly štěrby, z nichž vystupovaly konce modulů.

Göring se doplazil ke krabici, zatímco do jeho oděvu bušila energie přinejmenším stovky paprskometů.

Diváci zaslechli jeho hlas.

„Nezvládnou to. Omdlím.“

„Držte se. Göringu!“ volal Loga. „Ještě minutu a bude to hotové!“

Zahlédli obrovskou šedou postavu, jak bere do ruky krychli, obrací ji a nechává kartu s modulem spadnout na zem. Sledovali Hermanna, jak ji zvedá a plazí se ke krabici s modulem. Zaslechli jeho výkřik a viděli, jak padá dopředu. Modul mu vypadl z prstů k nohám stolu.

Rudé čáry dále pálily a nepřestaly, dokud nebylo brnění plné děr.

Nastalo dlouhé ticho.

Burton zhluboka vydechl a vypnul přístroje. Ostatní udělali totéž. Burton vyšel na plošinu a stoupl si k Logovi. Jeho obrazovka byla

dosud zapnutá, ale teď ukazovala pulzující mnohobarevný kulovitý útvar s vystupujícími a zatahujícími se chapadly.

Loga se nakláněl dopředu s lokty na kraji panelu, rukama si zakrýval tvář.

„Co to je?“ zeptal se Burton.

Věděl, že je to obraz *wathanu*, ale nevěděl, proč je na obrazovce.

Loga si sundal ruce z tváře a zíral na obrazovku.

„Umístil jsem na Göringa sledovač frekvence.“

„To je on?“

„Ano.“

„Takže Nepostoupil dále?“

„Ne. Je s ostatními.“

Co dělat teď?

To byla klíčová otázka.

Loga chtěl počítač zabít, než pochyťá další *wathany*, a pak je zduplikovat z dřívější fáze. Stále ale beznadějně doufal, že by někoho napadlo něco, co by vyřešilo problém, než se *wathany* osvobodí. Byl duševně paralyzován a bylo zjevné, že nic neudělá, pokud k němu nepronikne nějaký impuls a on nestiskne osudové tlačítko.

Ostatní usilovně přemýšleli. Zadávali své úvahy i otázky do svých počítačů. V jejich plánech ale byla vždy nějaká chyba.

Burton několikrát sestoupil do dolního patra a stál tam nebo chodil dokola celé hodiny, zatímco sledoval fascinující výjev svíjejících se *wathanů*. Byli mezi nimi jeho rodiče? Aješa? Isabel? Walter Scott, synovec spisovatele sira Waltera Scotta a jeho velký přítel z Indie? Doktor Steinhauesser? George Sala? Swinburne? Jeho sestra a bratři? Speke? Jeho dědeček Baker, který ho připravil o jmění, když zemřel, než stačil změnit závět? Krvelačný a krutý král Gélélé z Dahomeje, který nevěděl, že je krvelačný a krutý, protože dělal jen to, co od něho společnost vyžadovala? Což rozhodně nebyla přijatelná omluva.

Do postele šel vyčerpaný a zachmuřený. Chtěl si popovídat s Alicí, ale ta se zdála uzavřená do sebe, ponořená do vlastních myšlenek. Ale nezdálo se, že by se stáhla do snění, které by ji

vzdálilo bolestné nebo nepříjemné realitě. Zjevně uvažovala o jejich problému.

Nakonec Burton upadl do spánku. Probudil se po šesti hodinách, pokud mu šly správně hodinky. Alice stála v matném světle vedle něho.

„Co se děje?“ zeptal se ospale.

„Doufám, že nic. Právě jsem se vrátila z řídící místnosti.“

„Cos tam dělala?“

Alice si lehla k němu.

„Prostě jsem nemohla spát. Stále jsem přemýšlela o tom a onom, měla jsem tolik myšlenek, co je *wathanu*. Snažila jsem se soustředit na počítač, ale napadalo mě tisíc věcí, na chvíli mě zaměstnalo a pak to zmizelo a objevilo se něco jiného. Snad jsem si promítla celý život, tady i na Zemi.

Než jsem nakonec usnula, myslela jsem na pana Dodgsona. Zdálo se mi toho hodně, všechno možné, něco bylo pěkné, něco strašlivé. Neslyšel jsi, jak jsem jednou vykřikla?“

„Ne.“

„Musel jsi spát skoro jako mrtvý. Probudila jsem se chvějící a zpocená, ale nemohla jsem si vzpomenout, co mě to tak vyděsilo.“

„Není těžké představit si, co to bylo.“

Alice vstala a došla si pro sklenici vody. Když se vrátila do postele, měla opět potíže s usnutím. Mimo jiné vzpomínala na reverenda Charlese Lutwidga Dodgsonova a na radost z toho, že ho poznala, i na obě knihy, pro něž byla inspirací. Protože je už mnohokrát přečetla, nedělalo jí žádné potíže vybavit si text i Tennielovy ilustrace.

První výjev, který si vybavila, byla Potrhlá čajová společnost.

U stolu seděl Kloboučník, Zajíc Březňák a Plch. Alenka si k nim nepozvána přisedla a po chvíli nesmyslné konverzace jí Zajíc Březňák vyzval, aby si nalila vína.

Alenka se rozhlédla po stole, ale byl na něm jen čaj.

„Vlastně to nebyla pravda,“ řekla Alice Burtonovi. „Bylo tam také mléko a chléb s máslem.“

Alenka z knihy podotkla: „Nevidím tu žádného vína.“

„Taky tu žádné není,“ řekl Zajíc Březňák.

Později nastalo ticho, když se Alenka snažila vyřešit hádanku, proč je havran jako psací stůl. Kloboučník ticho přerušil, když se obrátil k Alence a zeptal se jí, kolikátého je. Vytáhl z kapsy hodinky a znepokojeně si je prohlížel, třepal jimi a přidržoval si je u ucha.

Alenka chvíli uvažovala a pak řekla: „Čtvrtého.“

Skutečná Alice řekla Burtonovi: „Pan Dodgson použil toto datum, protože v knize byl květen a čtvrtého května mám narozeniny.“

„O dva dny pozadu!“ povzdechl si Kloboučník. „Říkal jsem vám, že máslo nebude dělat stroji dobře!“

„Ale bylo to to *nejlepší* máslo,“ odpověděl Zajíc Březňák pokorně.

Burton vstal z lůžka a začal přecházet sem a tam.

„Musíš zacházet do takových detailů, Alice,“

„Ano. Je to důležité.“

Další výjev, který si v duchu představila, nebo se do něj vcítila, protože se stala sedmiletou Alenkou z knížky, byl z kapitoly Na vodě z knihy *Za zrcadlem*. Mluvila s Bílou královnou a Černou královnou.

„Můžete vy se zdržet pláce tím, že začnete uvažovat?“ zeptala se (Alice).

„Ovšem, tak se to dělá,“ řekla Královna velmi rozhodně. „Nikdo nemůže dělat dvě věci najednou, víte.“

„Alice!“ přerušil ji Burton. „Co má tenhle nesmysl znamenat?“

„Není to nesmysl. Poslouchej.“

Ve svém snu přeskočila Alice od Bílé královny k Hupity Dupity.

„Možná proto, je Loga tak tlustý, že mi ho připomíná.“

Ona, Alenka z knížky, mluvila z obrovským antropomorfizovaným vejcem sedícím na zdi.

„Když *já* užívám slovo,“ řekl Hupity Dupity tónem trochu posměšným, „tu značí právě to, co chci, aby značilo – ani více, ani méně.“

„Otázka je,“ řekla Alenka, „můžete-li přimět slova, aby znamenala různé věci.“

„Otázka je,“ řekl Hupity Dupity, „kdo je komu pánem – to je to celé.“

Potom skutečná Alice – ale je opravdu skutečnější než Alenka? napadlo Burtona – přeskočila k výjevu, kdy se jí Černá královna ptá, zda umí odečítat.

„Odečtete devět od osmi,“ vyzvala ji Černá královna.

„Devět od osmi nemohu, víte,“ velmi pohotově odpověděla Alenka. „Ale –“

„Neumí odečítat,“ řekla Bílá královna Černé královně. Obrátila se k Alence. „Umíte dělit? Dělte bochník nožem – co vám vyjde?“

„Byly ještě nějaké další?“ zeptal se Burton.

„Ne, nemyslím, že mnoho znamenaly. Byly to jen vzpomínky na některé z mých oblíbených pasáží.“

Znovu upadla do spánku. A pak se náhle probudila s rozšířenýma očima. Měla pocit, že slyší, jak ji někdo zdálky volá „Jen někde na pokraji mé mysli.“

Znělo to jako od pana Dodgsona, ale nebyla si jistá.

Ležela vzhůru a srdce jí prudce bušilo. Vyskočila z postele a zamířila k řídicí místnosti.

„Proč?“

„Napadlo mě, že v tom výjevu jsou tři klíčové věty. *To nejlepší máslo. Kdo je komu pánem? Umíte dělit?*“

Burton si povzdech. „Tak dobře, Alice. Řekni mi to, když musíš.“

Usadila se v Logově křesle a provedla potřebné úpravy nastavení, aby mohla komunikovat přímo s počítačem.

„Uvědomuješ si, že za dva dny nebo ještě dřív zemřeš?“ zeptala se ho.

„Ano. To je nadbytečná informace. Nebylo nutné mě informovat.“

„Monat ti nařídil nikoho neoživovat, dokud ti nedá opačný příkaz. Jakou formu má ten opačný příkaz mít?“

„Na tohle se už Loga ptal,“ přerušil ji Burton.

„Ano, já vím. Ale myslím, že neuškodí zeptat se znovu.“

„A odpověď?“

Stejně jako předtím bylo i teď ticho.

Alice mu řekla, že existuje ještě vyšší příkaz, který obdržel od Monata ještě před druhým příkazem.

„Jaký je příkaz?“ objevilo se na obrazovce. „Dostal jsem mnoho příkazů.“

„Základní směrnice, ta nejdůležitější, je chytat *wathany* a znovu je spojit s duplikovanými těly. O tomhle je celý projekt. Kdyby byl Monat předvídal, k čemu jeho příkaz povede, nebyl by ho vydal.“

Počítač neodpověděl.

„Spoj mě se sekci, kterou požíval Loga,“ přikázala Alice. „S tou částí, jejíž byl pánem.“

Počítač zřejmě nedostal příkaz odmítat komunikaci s touto částí. Před Alicí zatím tato možnost nikoho nenapadla.

„Dobrý Bože!“ zvolal Burton a dodal: „Co se stalo?“

„Řekla jsem mu, že zemře. On odpověděl, že to ví. A co z toho vyplývá? Používala jsem argumentaci na jeho dominantní část.“

Pokračovala příkazem druhé části, aby se vrátila do původního stavu, aby byla nezávislá.

„A dominantní část mezitím neudělala nic?“

„Nic. Proč by měla? Jak Loga řekl, je to geniální idiot.“

„Co se stalo pak?“

„Řekla jsem dominantní části, že je její povinností vzkřísit Monata a nechat potvrdit nebo zrušit příkaz nikoho neoživovat, dokud neuslyší heslo, nebo co to je.“

„A pak?“

„Obrazovka zhasla. Znovu a znovu jsem zkoušela přimět, aby odpověděl.“

Dychtivost na Burtonově tváři vyhasla.

„Nic?“

„Nic.“

„Ale proč by přerušil spojení? Jeho povinností je komunikovat.“

„Doufám,“ začala Alice pomalu, „že je to důkaz vnitřního boje. Že ovládaná část bojuje s tou dominantní.“

„To je nesmysl!“ vykřikl Burton. „Pokud je pravda to, co jsem se naučil o počítačích, nemohlo se to stát.“

„Zapomínáš, že tohle svým způsobem není počítač. Alespoň ne obvyklého druhu. Je z proteinu a je stejně složitý jako lidský mozek.“

„Budeme muset vzbudit Logu,“ rozhodl Burton. „Předpokládám, že to bude k ničemu, ale on je jediný, kdo to může zvládnout.“

Etik spal, ale když přišel, byl už zcela vzhůru. Vyslechl Alici bez otázek a řekl: „K žádnému boji by nemělo dojít. Monatův příkaz by měla obdržet jak dominantní část, tak i ta druhá.“

„To záleží na tom, *kdy* byl příkaz vydán,“ oponovala. „Pokud byly obvody pro zajištění nadvlády dominantní části instalovány později, nemusel se příkaz k ovládané části dostat.“

„Ale dominantní část jej musela předat té schizofrenní.“

„Třeba ne,“ hádala Alice.

„Kdyby se to stalo a já nemyslím, že je sebemenší šance, že by k tomu došlo, byl by Monat oživen.“

„Ale já jí dala příkaz, aby *ona* byla dominantní.“

Loga se přestal mračit.

„Dobře! Nu, pokud je to jediný způsob, jak zachránit *wathany*, ať se tak stane. I kdyby...“

Nechtěl dokončit, co by se stalo jemu.

Nasnídali se všichni v jídelně kromě Logy, který si dal jídlo v ovládacím křesle. Přes všechnu snahu nebyl s to získat od počítače přímou odpověď. Na jedné z obrazovek bylo vidět prostor s *wathany*.

„Až bude prázdný, budeme vědět, že jsou... ztraceny.“

Pohlédl na další obrazovku.

„Chytil právě dva další. Ne. Teď tři.“

Zatímco zachmuřeně snídali a jen tu a tam něco nepřítomně poznamenali, Frigate je upozornil: „Musíme si promluvit o něčem důležitém.“

Pohlédli na něj, ale neříkali nic.

„Co se stane s námi, až počítač zemře? Loga nás nebude považovat za eticky dostatečně pokročilé, aby nás tu nechal. Podle jeho názoru to tu nebudeme schopni řídit. A myslím, že má pravdu, snad s výjimkou Nura. Kdyby Nur dokázal projít vchodem na vrcholu věže, bylo by mu povoleno zůstat.“

„Já jsem jím prošel,“ řekl Maur.

Ostatní na něho zírali.

„Kdy?“ hlesl Frigate.

„Minulou noc. Došel jsem k závěru, že když se dostanu ven, dostanu se i dovnitř. Podařilo se mi to, i když to nebylo jednoduché. Nešlo to jen tak projít, jak by to udělal plnoprávný Etik.“

„To je skvělé, gratuluju ti,“ zavrčel Burton. „Omlouvám se, že jsem súfisty prohlašoval za šarlatány. Ale co bude s námi ostatními? Co když už nechceme zpátky do Údolí? A pokud ano, tak řekneme lidem pravdu. Nepředpokládám, že nám budou všichni věřit. Stále existují křesťané, muslimové a tak dále, kteří se odmítnou vzdát své víry. A předpokládám, že i řada příslušníků Církve druhé šance budou setrvávat na svých doktrínách.“

„To je jejich problém,“ odtušil Nur. „Ale já tu zůstat ani nechci. Vráťím se do Údolí dobrovolně. Mám tam práci. Musím pracovat, než Postoupím dále.“

„To ale neznamená, že si tě Stvořitel přivine na svou hrud’,“ upozornil ho Burton. „Z vědeckého hlediska Postoupit dál znamená, že už nebudeš vidět na přístrojích jejich vědců.“

„Staniž se vůle Alláhova,“ vzdychl Nur.

Burton uvažoval, že by tu zůstal. Měl by takovou moc, jakou neměl nikdy nikdo na Zemi a jen málo lidí na Světě Řeky.

Aby ji však získal, musel by odstranit Logu. Zabít ho nebo uvěznit. Spolupracovali by s ním ostatní? Kdyby ne, musel by je odstranit z cesty. Nechal by je oživit v Údolí, kam by stejně museli jít. Ale byl by sám. Alice by s ním do toho nešla. Ne, nebyl by sám. Oživil by ve věži všechny možné příjemné společníky, muže i ženy.

Zachvěl se. Pokušení jím projelo jako noční můra. Nechtěl takovou moc a navždy by se cítil jako zrádce, kdyby ji měl. Kromě toho bylo zřejmé, že se mi nedala svěřit.

Ale co Loga? Nebyl on zrádce?

Ano. Burton s ním však v jistém smyslu souhlasil, že kandidáti v Údolí měli dostat víc času, mnohem víc, než kolik ostatní Etikové plánovali. Cítil, že to prodloužení potřebuje i on sám.

Rozhlédl se po tvářích okolo stolu. Byly za těmi zachmuřenými výrazy podobné myšlenky jako jeho? Bojoval snad jeden nebo několik z nich s pokušením?

Bude je muset sledovat a ujistit se, že se nepokusí o něco nepředloženého.

Vypil trochu žlutého vína a zeptal se: „Souhlasí všichni s návratem do Údolí? Zvedněte ruce, prosím.“

Všichni kromě Toma Turpina zvedli ruce. Přísně se na něho zadívali. S úšklebkem zvedl ruku i on.

„Myslel jsem na to, jak by se tu mohl pobavit. Ale ne, nechci tu zůstat. Teda, dokázal bych to zvládnout. Jenom... přemýšlím, zda by mně Loga nenechal vzít s sebou klavír.“

Alice se rozplakala. „Všechny ty duše! Myslela jsem, že znám odpověď, ale...“

Na stěně se rozzářila obrazovka a objevila se Logova usměvavá tvář.

„Pojďte sem!“ zvolal a zasmál se. „Pojďte sem!“ Znovu se zasmál. „Dominantní část právě podlehla a dostal jsem zprávu od druhé! Alice, měla jsi pravdu! Ach, tys měla pravdu!“

Doběhli do řídicí místnosti a shromáždili se kolem Etika. Na obrazovce zářil nápis s nejnovější zprávou.

Pak zajásali, vyrazili divoký pokřik, začali se objímat pažemi, seskočili z plošiny a dali se do tance.

Po chvíli si Loga voláním vyžádal pozornost.

„Pamatujte, stále ještě umírá! Ale povolil mi vyměnit modul. Musím okamžitě vyrazit!“

Bylo by smutnou ironií, pomyslel si Burton, kdyby počítač zemřel, než by se k němu Loga dostal.

Čekali na jeho zavolání v jídelně. Za deset minut se usmívající Loga ozval.

„Hotovo! Hotovo! Už jsem vydal příkaz, aby obnovil ožívování!“

Výskali, křičeli a znovu se objímali. Trupin sedl ke klavíru a zahrál „Rag ze St Louisu“.

„Byla to dlouhá, dlouhá Řeka, ale dopluli jsme až nakonec!“ jásala Alice. Její velké černé oči zářily jako obrazovky, celá její bytost vyzařovala obrovskou radost. Nikdy nevypadala krásnější.

„Ano,“ řekl Burton a několikrát ji políbil. „Budeme se muset vrátit k Řece, ale na tom nezáleží.“

Jak zvláštní a nečekané! Svět nezachránil žádní velcí vládci a státníci, žádní mystikové, svatí, proroci ani mesiáši, ani žádné svaté písmo, ale introvertní excentrický spisovatel matematických textů a knih pro děti a dítě, které ho inspirovalo.

Z holčičky se stala žena, často zasněná Alice. Byla inspirací pro nesmysl, který vlastně nebyl nesmyslem, a ten ji oklikou a po spirále zpětně inspiroval k tomu, co nedokázali ostatní – zachránit osmnáct miliard duší a celý svět.

Při tom pomyšlení Burton pohlédl ke dveřím. Frigate se neustále točil dokola a mlel nesmysly celou cestu ke dveřím. Ted' se vracel zpět a mračil se.

Burton opustil Alici a přešel k němu.

„Děje se něco?“

„Ne, zdálo se, mi, že slyším na chodbě kroky. Ale díval jsem se a nikdo tam nebyl. Asi to byla jen moje představivost.“